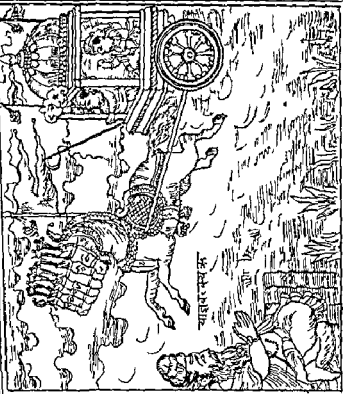
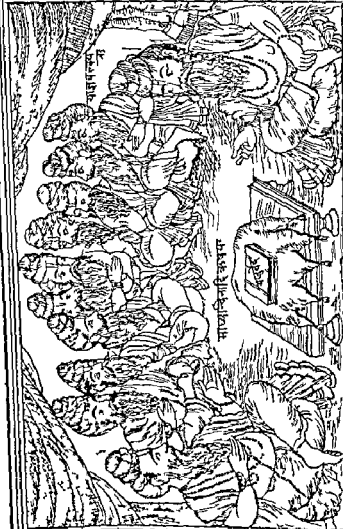

अथ शुक्लयजुर्वेदमाध्यांदिनीयसंहिताप्रारम्भः

यह पुस्तक सन् १८६७ के पेटेंट २५ के अनुसार रजिस्टरी करके सब हक यन्त्राधिकारीने रखे है ।

हेमाद्रिकृतचतुर्बर्गचिन्तामणो ब्रतखण्डे विश्वकर्मशास्त्रवाक्यात् वेदे स्वरूपाणि-

ऋग्वेदश्चेतवर्णस्यात्
द्विभुजो रासभानन ॥
असामागतुत सोम्य
प्रीतश्चाध्यवनीयत ॥ १ ॥

अनास्य पीतवर्णस्याद्
यजुवदाऽक्षसूत्रधृक ॥
वामे कुशिरा पाणित्पु
धृतिदामङ्गलप्रद ॥ २ ॥

नीलोत्पलरत्नाभास
सामवेदो हयानन ॥
अक्षमात्रान्वितो दक्षे
वामे रुम्बुपर स्मृत ॥ ३ ॥

अथर्वणाभिधो वेदो
पवतो भर्कटानन ॥
अक्षसूत्रवस्यद्वान्
विप्राणोऽयजन प्रिय ॥ ४ ॥

शिक्षा युष्मा भयकरा
ज्ञानसुब्रान्विता युष्मा
अक्षसूत्रासुकुण्डिका
द्विभुजादण्डपङ्कजा ॥ ५ ॥

समस्तभूमण्डलनिवासिनो वैदिकजनान्विनयपुर सारं विज्ञापयामस्तावत् अस्मिन्पुत्रे भूमण्डले धर्मार्थकाममोक्षाभिधेयचतुर्विधपुरुषा-
पंसाधनीभूत रुर्मज्ञानोपासनानामकाण्डवितयविभूषितो वेदो नामानादिसिद्धपरमेश्वरनिःश्वसितभूतोऽनादिऋयजुःसामायंयागाल्यचतुर्भेद-
भिन्नोऽन्तशाखासमलकृतो ग्रंथोऽस्ति । तत्र हि यज्ञाङ्गमंधानो यजुर्वेद एव । उक्तं च “ऋग्भिः शंसति । यजुर्भिर्जुहोति । सामभिः स्तुवन्ति”
इत्यादि । सोऽयं यजुर्वेदोऽपि संहिताब्राह्मणभेदाद्विधा । संहिताब्राह्मणयोरपि वेदत्वं प्रसिद्धम् । संहिता हि मन्त्रपदवाच्या । तथाचोक्तम्-
“मन्त्रब्राह्मणयोर्वेदानामधेयम्” इति । सा चैयं तत्र यजुर्वेदसंहिता ज्ञानलक्षणा यज्ञाङ्गकर्मकाण्डप्रधाना ज्ञानोपासनाकाण्डद्रव्यगर्भिता च प्रायः-
पठनपाठनयजनयजनप्रभृतिकर्मोपदेशी धर्मादीन्प्राप्य मोक्ष प्रत्यासादयति तदुक्तकर्तारं विद्वांसं पुरुषमिति हि सर्वजनसुप्रसिद्धमेव ।
सा चैषा यजुर्वेदीयसंहिता संवेषां षालसनेयिनां ब्राह्मणानां स्वाध्यायग्रंथः । एतस्य पठनपाठनाविकं तेषां ब्राह्मणानामावालवृद्धं प्रत्याया-
घरपरुमिति मनसि निधायास्माभिरेतस्या यजुर्वेदीयसंहिताया बहूनि पुस्तकानि नानादेशेभ्यः सुप्रसिद्धवैदिकविप्रचर्येभ्यः सकाशादेकत्र
मेलयित्वा कैलासवासिभिः वाईशेवनिवासिभिः समस्तवेदविद्यापारङ्गमैः “प्रभाकरशर्मभिर्भट्टैः” शोधयित्वा संवत् १९४४ मिते संवत्सरे
मुद्रितेयं यजुर्वेदीयसंहिता चापन्तं शुद्धाखीदतः सर्वैरपि वैदिकविद्वज्जनैः स्वल्पीयस्येव समये संगृहीता । ततश्च पुनरपि बहूनां वैदि-
कविद्वज्जनानां तस्यात्यंतशुद्धस्य पुस्तकस्य संप्रदार्थमस्मन्निकटे बहूनि पत्राणि समागतानि । अतोऽस्या यजुर्वेदीयसंहितायाः पुनरपि
नानादेशान्तरेभ्यः पुस्तकानि समाहृत्य तदनुसारेण पण्डित “शुक्ल-बह्मभरतम्” शर्मभिः संशोध्य मुद्रिताऽऽसीत् । तृतीयावृत्ती च पूर्व
पण्डितनन्दलालशर्माभिः संशोध्य पश्चात् धर्मसभाभ्यक्षर्पण्डितप्रवरश्रीनानूरामशर्मभिः शोधयित्वा मुद्रिता । इयञ्च चतुर्थावृत्तिः पुनरपि
शास्त्रिभिः संशोध्य मया स्वकीये “श्रीवेंकटेश्वर” (स्टीम्) मुद्रणालये मुद्रयित्वा प्रकाशयते । अस्य च पुनर्मुद्रणाद्यधिकारा राजनियमानु-
सारेण स्वायत्तीकृताः सन्ति । एतदक्षराणि स्वत्यन्तं समीचीनानि सन्ति । शुद्धता तु पठनपाठनेनैव विदिता भवेद्विदुषाम् । अतः सर्वांश्वि-
दुषो वैदिकान्विनान्विज्ञापयामः । एतस्यामूल्यस्यातिशुद्धस्य यजुर्वेदीयसंहितापुस्तकस्य संप्रदे त्वयंतां त्वयंताम् । अतः सर्वांश्वि-

क्षेमराज-श्रीकृष्णदास “श्रीवेंकटेश्वर” मुद्रणालयाध्यक्षः-मुंबई.

॥ श्रीः ॥

अथ शुक्लयजुर्वेदमाध्यंदिनीयसंहिताया अकारादिक्रमेणानुक्रमणिका ।

पूर्वाद्धम् ।

प्रतीकाः ।	अध्यायाङ्काः ।	मंत्राङ्काः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायाङ्काः ।	मंत्राङ्काः ।
अग्नेप्रतपते	१	५	अत्रपितरः	२	३१
अहुतमसि	१	९	अन्तश्चरति	३	७
अग्नेस्तनः	१	१५	अग्निप्रज्ज्योतिः	३	९
अग्नेव्रह्म	१	१८	अग्निप्रभृद्धो	३	१२
अपाररुम्	१	२६	अपन्ते	३	१४
अदित्यैरास्त्रा	१	३०	अयमिह	३	१५
अदित्यैव्युन्दनम्	१	३	अह्यमानाम्	३	१६
			अह्यस्य	३	२०

प्रतीवाः ।	अध्यायाङ्काः । मंत्राङ्काः ।	प्रतीवाः ।	अध्यायाङ्काः । मंत्राङ्काः ।
अग्नेरवम्	३	अयन्नः	३७
अपमग्निः	३	अग्नेत्रतपाः	४०
अयमग्निः	३	अत्यव्यान्	४२
अक्रूरुर्म	३	अग्नेणीरस्ति	२
अवभृथतिचुम्पुण	३	अपापेहः	१०
अशन्नमीमदन्त	३	अग्नेर्विः	२४
अवरुद्रम्	३	अन्तस्ते	५
अग्नेरवम्	३	अयम्बाम्	९
अतुरवा	४	अच्छिन्नस्यते	१४
अदिरयास्त्वा	४	अयम्धेनः	१६
अभियम्	४	अग्नेनय	४३
अदिरयास्त्वक्	४	अयन्नः	४४
अग्नेस्तनूः	५	अग्नेयेवा	४७
अग्नेर्जीतिवम्	५	अग्नादेऽऽहपत्नीवम्	१०
अग्नावग्निः	५	अग्नेरनीकम्	२४
अग्नेत्रतपाः	५	अवभृथतिचुम्पुण	२७
अर्धं० मुरदं० सुः	५	अग्नेरपवस्व	३८
अग्नेनय	५	अदृश्रमस्य	४०

प्रतीवा ।	अध्यायाङ्काः । मंत्राङ्काः ।
अपांशुरसम्	९
अप्यवतः	९
अस्मेवः	९
अय्यमणमृहस्पतिम्	२२
अग्नेऽअच्छ	३७
अग्निरे माक्षरेण	२८
अग्नेसहस्र	३१
अपोदेवाः	३७
अथेतस्य	१
अवेष्टाददशूनाः	३
अग्र्येगृहृपतये	१०
अभिभूरसि	२३
अग्निः पृथुः	२८
अश्विभ्यांपच्यस्व	२९
अग्निभरसि	३१
अन्वग्निः	१०
अपामृष्टम्	११
अपोदेवीः	११

प्रतीकाः ।	अध्यायाङ्काः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायाङ्काः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायाङ्काः ।
नयसगिः	२१	अमन्तूर्जम्	१७	?	२२
अशोद्धप्रसि	२४	अयामिद	१७	३	५१
अयोग्यमरयवे	२५	अग्नेपायक	१७	८	६६
अयमिद	२६	अग्निस्तिग्नेन	१७	१६	७४
अग्निन्तम	२१	अभिगोत्राणि	१७	३९	२५
अग्नेतम	२४	अस्माकमिन्द्र	१७	४३	३६
अग्नेश्वाजस्यगमत	२५	अमीपाञ्चिन्म	१७	४४	३८
अयाहि	२५	अवष्टष्टापरा	१७	४५	५०
अग्निर्दोतारम्	२७	असौयासेनामदतः	१७	४७	५९
अग्नेरम्	२८	अग्नेमेदि	१७	६९	६१
अपमग्निः	५२	अग्नेसदस्याश	१७	७१	६९
अपन्ते	५६	अग्नेतम्	१७	७७	७१
अदपवोचत	५	अभिष्यन्त	१७	७७	७३
असौयस्तासो	६	अग्न्यपंत	१७	९६	७५
असौयोयसपति	७	अगमात्तमे	१७	९८	८९
अयतापधनुः	१३	अग्निश्चमऽआपश्चमे	१८	१३	९७
अरिण्यपातासदृस्थाणि	५४	अग्निश्चमऽन्द्रश्चमे	१८	१४	९७
अरिमन्महाय	५५	अर्द्धंशुश्चमे	१८	१६	२२
			१८	१९	२४

प्रतीकाः । अध्यायाङ्काः ।
 अग्निश्चमेघमंशु
 अग्निष्टयुनस्मि
 अग्निस्त्वस्मिन्म
 अयमितम्
 अर्द्धंशुश्चरुक्तानाम्
 अश्विदभ्याम्प्रातःसयनम्
 अग्नेऽआयुंश्रुपिपय
 अद्रिरस्तोनः
 अग्निष्यस्ताःपितरः
 अग्निष्यत्तानृतुमतः
 अधायथानः
 अपाफेतेन
 मद्र्याक्षीरम्
 अत्रापपरिस्तुतः
 अग्निष्वाचक्षुः
 अवित्रिमेषः
 अहान्यामान्
 अपोमद्यान्वचा
 अभ्यादंधामि

प्रतीकाः । अध्यायांकाः । मंत्रांकाः ।
 अठ० शुनाते २० ३७
 अद्वययोऽद्विभिः २० ३१
 अश्विनकृतस्यते २० ३५
 अश्विनानुचेः २० ५९
 अश्विनाभेपजम् २० ६४
 अश्विनाहवि २० ६७
 अश्विनागोभिः २० ७३
 अहाव्यग्ने २० ७९
 अश्विनातेजसाचक्षुः २० ८०
 अश्विनापिवताम् २० ९०
 अग्निमद्य ३० ५९

आ.

आधत्पितरः ३
 आयज्ञीःशुश्रिः ३
 आगन्मविश्वेदेदश्च ३
 आनऽगुतमनः ३
 आपोभस्मान् ३
 आयोदेवास ४

प्रतीकाः । अध्यायांकाः । मंत्रांकाः ।
 आकूयैप्रयुजे ४
 आपतयेत्वा ५
 आवायोभूयशुचिषा ७
 आत्मनेमे ७
 आवाये अग्निमिन्धते ७
 आतिष्ठवृत्रहत्रथम् ८
 आजिम्रकलशम् ८
 आपवस्वहिरण्य ८
 आमवाजरय ९
 आपयेस्वाहा ९
 आयुयेज्ञेन ९
 आचिमर्थाः ९
 आगारयवाजो १०
 आक्रम्यवाजिन ११
 आत्वाजिघर्षिम् ११
 आविश्वतः ११
 आपोहिष्ठाः ११
 आकूतिभग्निम् ११
 आपोदेवीप्रतिगृहणीत १२

प्रतीकाः । अध्यायांकाः । मंत्रांकाः ।
 आंवाहापर्यमन्तर- १२
 आसम्भजसो १२
 आप्यायस्य १२
 आप्यायस्वमदिन्तम् १२
 आतेवत्सोमनो १२
 आदित्यगर्भम् १३
 आयुर्मपाहिज्योतिर्भयच्छ १४
 आशुखिवृत १४
 आच्छच्छन्दः १५
 आवाचोमध्य १५
 आयोद्वा १५
 आशुःशिशानो १७
 आयुह्वानः १७
 आप्रयणधमे १८
 आयुधेज्ञेनकरुपताम् १८
 आतिथ्यरूपम् १९
 आसन्दीरूपम् १९
 आश्रावयेति १९

प्रतीकाः । मंत्रांकाः ।
 ११ २७
 ११२ ११४
 ११५ ४१
 १७ २३
 ५ ५१
 ६३ ३३
 ७३ २०
 २९ १४
 १६ २४

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	संवांकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	संवांकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	संवांकाः ।
आहम्पितृन्	१९	५६	इदम्बिष्णुः	१५	५	इमन्नोद्दिद्यसचित्तव्यञ्जम्	११	८
आपतुनःपितर	१९	५८	इरावतीधेनुमती	१६	५	इडामग्रे	१२	५१
आच्यजानु	१९	६२	इन्द्रस्यस्यूरसि	१७	५	इन्द्रविष्वाऽअवी	१२	५६
आसनासोऽभर	१९	६३	इदमापः	१७	६	इहृतिर्नाम	१२	८३
आन्वाणिस्थाषी	१९	८६	इन्द्रायवावसुमते	१७	६	इपमूर्जम्	१२	१०५
आत्मनुपस्ये	१९	९२	इन्द्रव्यायुऽइमे	१७	७	इरज्यत्रभे	१२	१०९
आयातु	२०	४७	इन्द्राग्नीऽआगतम्	१७	७	इधृतीरिमदृध्वरस्य	१२	११०
आनऽइन्द्रोदुरा	२०	४८	इन्द्रमशरवऽइहृपहि	१७	७	इषेराये	१३	३५
आनऽइन्द्रोहरि	२०	४०	इन्द्रमिच्छरीव्यहतो	१८	८	इमममार्हितं	१३	४७
आमन्दैरिन्द्र	२०	५३	इन्द्रश्चसम्प्राद्वरुणश्च	१८	८	इमममार्हितं०गीरमारण्य	१३	४८
आयुधाना	२०	५८	इडेरन्तेहृव्येकाम्ये	१८	८	इमठं०साहस्रम्	१३	४९
			इहरितिरिह	१८	८	इमभूर्णाद्युम्	१३	५०
			इन्द्रश्चमरुतश्च	१९	९	इदगुत्तरात्	१३	५७
			इन्द्रस्यवज्रः	१९	९	इयमुपरि	१३	५८
इपोषोऽन्त्वा	३	१	इमन्देवाऽअसपत्नम्	१९	९	इन्द्राग्नीऽअव्यपमानम्	१४	११
इन्धानास्वा	३	१८	इमन्देवाऽअसपत्नम्	१९	९	इपशोर्जिश्च	१४	१६
इडऽएहि	३	२७	इन्द्रस्यवज्रः	१९	१०	इन्द्रम्बिष्वाऽअवीवृधम्	१५	६१
इयन्तेथज्ञिया	४	१३	इन्द्रस्यवज्रः	१९	१०	इमरुद्राय	१६	४८
इन्द्रयोपस्वायसुभिः	५	११	इयदस्यासु	१९	१०			

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
इमामेऽभ्यत्र	१७	३
इन्द्रऽभासान्तेता	१७	४०
इन्द्रस्यवृष्णो	१७	४१
इन्द्रमम	१७	५१
इन्द्रविश्वानरथीतमम्	१७	६१
इन्द्रन्वैवींविशो	१७	८६
इमंस्तनमूर्जे	१८	८७
इषिरोव्विश्वव्यचा	१८	४१
इमोतोपक्षा	१८	५२
इन्द्रुदक्षः	१८	५३
इद्योयत्तो	१८	५६
इष्टोऽभग्निः	१८	५७
इडाभिर्भक्षान्	१९	२९
इददं०हविः	१९	४८
इदम्पितृभ्यो	१९	६८
इन्द्रःसुत्रामा	१९	८५
इन्द्रस्यरूपपशुपभो	१९	९१

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
इन्द्रन्दुरः	२०	४०
इन्द्रःसुत्रामा	२०	५१
इन्द्रयिन्द्रुठं०	२०	५७
इन्द्रायाद्विचित्रभानो	२०	८७
इन्द्रायाद्विधिये	२०	८८
इन्द्रायाद्वित्तुत्वा	२०	८९
इन्द्रान्या	१७	८१
इहक्षामसऽपता	१७	८४
इडितोदेवे	२०	३८
उपहूतोयीः	२	११
उपप्रयन्तोऽभ्यद्रम्	३	११
उभावाम्	३	१३
उपहृतऽइहगाव	३	४३

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
उस्रावेतन्धूपोद्दी	४	३३
उद्दीवंप्रस्त	५	३७
उस्तिगसि	५	३२
उरुद्वियणो	५	३८
उरुद्वियणो	५	४१
उपावीरसि	६	७
उपयामगृहीतोसि	७	४
उपयामगृहीतोसि०पाहि	७	२०
यज्ञम्	७	२०
उपयामगृहीतोसि०यत्तऽ-	७	२०
इन्द्र	७	२०
उपयामगृहीतोसि०	७	२५
श्रुयोसि	७	२५
उपयामगृहीतोसि०	७	३०
इसस्तयेत्वा	७	३०

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
उत्तुत्यत्रातवेदसम्	७	४१	उदीचीमारोह	१०	१३	उदेनमुत्तम	१७	५०
उपयामगृहीतोस्वादि- त्येभ्यस्त्वा	८	१	उत्क्राममहते	११	२१	उत्तुवाविविश्वेदेया	१७	५३
उपयामगृ०जिम्ब- यत्तश्चिन्व	८	७	उत्क्रमाद्रविणो	११	२२	उक्षाससुद्रो	१७	६०
उपयामगृ०विष्वेभ्यस्त्वा	८	७	उत्तुतिष्ठस्वधरा	११	४१	उद्गामध	१७	६५
देवेभ्य	८	८	उत्ताङ्गुणोतु	११	५७	उद्बुध्यस्वाम्ने	१८	६१
उपयामगृहीतोसि-	८	८	उत्थापयद्गृहीती	११	६५	उपयामगृहीतोसि०	१९	८
गृहेस्पति	८	९	उदेपाम्वाह	१२	८२	स्पतेपोनि	१९	४३
उपयामगृहीतोसिदरि- सि	८	११	उत्तुत्तमंस्वरुण	१२	१२	उमाभ्यान्देय	१९	४९
उक्तिष्ठोजसासहवीची	८	२९	उशिषपावकोऽरतिः	१२	२५	वदीरता	१९	५७
उत्तुत्यत्रा०उपयाम	८	४१	उत्तुवाविविश्वेदेया	१२	३१	उपसूताःपितरः	१९	७०
गृहीतोसि	८	४१	उच्छुम्माधोपधी	१२	८२	वशन्तस्तवा	२०	२१
उपयामगृहीतोस्पत्यदेवा	८	४७	उद्मेतिष्ठमत्या	१३	१२	उद्वपन्तमसस्पृरिः	२०	३३
उत्तिस्कन्देवसोमाग्नेः	८	५०	उभ्रेद्युधन्द्र	१५	४३	उपयामगृहीतो	२०	४१
उत्तस्मास्पद्यतस्यु	९	१५	उद्वुध्यस्वाम्ने	१५	५४	उपासानक्ताचृद्धती	२०	६२
			उपमन्तुपये	१७	६	उमासानक्तमश्विना	२०	
			उद्वऽऽस्तुपमघवत्वा	१७	४२			

प्रतीकाः ।	अध्यायाङ्काः ।	मंत्राङ्काः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायाङ्काः ।	मंत्राङ्काः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायाङ्काः ।	मंत्राङ्काः ।
ऊर्ज्वदन्तोः	३४	१०	ऋतुजिच्चसस्यजिच्च	१७	८३	पंपस्यवाजीक्षिपणिम्	९	१४
ऊर्गसि	४	१०	ऋतुश्वमे	१८	६	एपतेनिर्ऋतेभागः	९	३५
ऊर्ध्वामरोह	१०	१४	ऋतापादृतधामाग्नि	१८	३८	एकयास्तुवत	१४	२८
ऊर्ध्वऽऊपुण.	११	४२	ऋचोभामास्मि	१८	५७	एवश्चन्द्रः	१५	४
ऊर्मोत्पात्	१२	१०८	ऋतुधेन्द्रो	२०	६५	एतावोऽग्निब्रह्मसो	१५	३३
ऊर्ध्वंभव	१३	१३				एभिन्नोऽर्कैः	१५	४६
ऊर्ध्वमे	१८	९	एतन्नेदेवसवित.			एताऽअर्पन्ति	१७	९३
			एपातेऽअग्ने	२	१२	एकाचमे	१८	२४
			एपातेरुद्रभागः	२	१४	एतर्तं०सुधस्थपरि	१८	५९
			एततेरुद्राक्षसन्नेन	३	५७	एतआनाय	१८	६०
ऋत्सामयोःशिल्पे	४	९	एदमगन्मदेवयजनम्	३	६१	एतावद्रूपम्	१९	३१
ऋतर्तं०सत्यमृतम्	११	४७	एपातेशुऋतनू	४	१	एधोस्थेधिषीमहि	२०	३३
ऋतावानममदिपम्	१२	१११	एपातेगायत्रीभाग	४	१७	एयेदिन्द्रम्	२०	५४
ऋचेवाठरेत्वा	१३	३९	एजतुदशमास्योगन्भो	४	२४			
ऋवस्यऽऋता	१७	३	एपात्सासत्या	८	३८			
ऋतश्चसत्यश्च	१७	८२		९	१२			

ऐ.

ऐन्द्रःप्राणः

६

२०

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
ओमास्रध्वर्षणीधृतः	७	३३	वापिंसि	६	२८
ओपथप्रतिगृष्णी	११	४८	उमद्रामदुधे	१२	७०
ओपथी प्रतिमो	१२	७७	वाण्डार्याण्डात्	१३	२०
ओपथीरिति	१३	७८	किंस्त्रिदासी	१७	१८
ओपथयःसम्	१३	९६	किंस्त्रियद्वनम्	१७	२०
ओजधमे	१८	३	तृत्रकुटोसि	१	१६
			कुविदङ्गयवमन्तो	१०	३२
			कुत्रापिनीपृतवती	१४	२
			कुविदङ्ग	१९	६
रशवाध्विमुअति	३	२३	कुम्भोश्चन्द्रिः	१९	८७
रशचन	३	३४	वृष्णोसि	२	१
रशचनस्तरी	८	२	कृणुष्वपाल	१३	९
रदाचनप्रपुच्छसुभे	८	३	कोसिकतमोसि	७	२९
रकुभठं रूपम्	८	४९	कोदात्यस्माऽमदाव	७	४८
रग्याऽश्यावद्वभे	१७	९७	कोसिकतमोसि	२०	४
रप्योन	२०	६०	क्षयोरारान्न	१५	३७

ओ.

क.

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
क्षत्रस्योद्वयम्	१०	८	गन्धर्व्वंशस्था	२	३
क्षत्रस्ययोनिरसि	२०	१	गर्भोऽग्रस्योपथी	१२	३७
क्रमध्वयभिन्नानाम्	१७	६५	गायत्रेणस्था	१	३७
			गृहामाविभीतमावे	३	४१
			गोत्रभिदङ्गोविदम्	१७	३८
			गोभिर्ब्रह्मलोम	२०	६६
			गोमदृपुणास्रथा	२०	८१
			अष्टाऽकृजाहितयः	०	४
धृताश्च्यसि	२	६			
धृताश्चीरथः	२	१९			

ग.

व.

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
घृतेनात्की	६	११	चोदयित्रीसुतृतानाम्	२०	८५
घृतंघृतपावानः	६	१९	ज		
घृतेनहीता	१२	७०	जनयत्यैवा	१	२२
घृतन्मिमिशे	१७	८८	जघोयस्ते	९	९
चतुस्त्रिंशत्शतन्तवः	८	६१	जनस्यगोपाः	१५	२७५
चक्षुषःपिता	१७	२५	जिह्वामिन्द्रवाङ्महो	२०	६
चत्वारिंशद्वा	१७	९१	जुषाणोवाहिः	२०	२९
चतस्रश्चमे	१८	२५	ज्येष्ठयश्चम	१८	४
धियायतिर्भा	४	४	ज्योतिरसिचिश्चरूपम्	५	३५
चिदसिमनासिर्धाः	४	४	त		
चिन्नेदधानाम्	७	१०	तन्वासमितिः	३	४
चिदसितयादेवतया	१२	४२	तन्पाऽग्ने	३	१७
चिन्नेदयानाम्	१२	७३	तन्वाशोचिउ	३	३६
चिपंजुशोमि	१७	४६	तस्सवितुः	३	३५
		७८	तस्यास्तेसतयसवसः	४	१८
			तप्तायनीमे	५	५
			तद्विष्णोःपरमम्	६	५
			तस्मत्तथा	७	१२
			तमुत्त्वादध्यङ्मृषिः	११	३३
			तमुत्त्वापत्तयो	११	३४
			तस्माऽअरम्	११	५२
			तयश्चमासः	१३	१०
			तन्तुनारायस्योषेण	१५	७
			तम्पत्नीभिः	१५	५०
			तपश्चतपस्यश्च	१५	५७
			तऽभाजयन्त	१७	२८
			तमिन्द्रभेम्	१७	३०
			तत्त्वायामिब्रह्मणा	१८	४९
			तदक्षमरूपममृत	१९	८१
			तदश्विना	१९	८०
			तस्यन्वयर्त्तं०	२०	५२

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।	प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।	प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
तनूपाभिषजा	२०	५६	श्वम्बकंयजामदे	३	६०	स्वडं०सोमपितृभिः	१९	५४
तमिन्द्रग्यशयः	२०	७९	ऽविश्वेभे	१८	२६	त्वमग्नऽईदितः	१९	६६
ताऽअस्यसुददो	१२	५५	श्यापुपंजमजग्नेः	३	६२	त्वष्टादधत्	२०	४४
ताऽअस्यसुददोहसः	१५	६०	त्रातारमिन्द्रम्	२०	५०	स्वामग्नेयजमाना	१२	२८
ताऽगंस्तवितुरेणस्य	१७	७४	त्रिवृदसि	१५	९	स्वाङ्गन्धर्वाः	१२	९८
तातासत्या	२०	७४	त्रिदं०शुद्धा	३	८	स्वामग्नेपुष्करा	१५	२२
ताभिषजा	२०	७५	त्रिधाहितम्	१७	९२	स्वामग्नेऽअङ्गिरसो	१५	२८
तानऽआयो	२०	८३	त्रीन्तसमुद्रान्	१२	२१	स्वाञ्चिश्रवस्तम	१५	२१
तियोदेवीः	२०	४३	त्वमग्नेव्रतया	४	१६			
तिस्रस्वेधा	२०	६३	त्वमङ्गप्रशठं०	६	३७			
तुभ्यन्ताऽअङ्गिरस्ता	१२	११६	त्वमग्नेशुभिस्त्वमा	११	२७	दक्षिणामोरोह	१०	११
तेदिपुत्रासो	३	३३	त्वमुत्तमा	१२	१०१	दंश्राभ्यागमलिाम्बून्	११	७८
तेनोभर्षन्तो	९	१७	स्वश्रविष्ट	१३	५२	दिविविष्णुः	३	२५
तेजोषितेनोमपिधेदि	१९	९	त्वश्रविष्ट	१८	७७	दिवोषाविष्ण	५	१९
तेजःपशुनाम्	१९	९५	स्वडं०सोमप्रचिकितो	१९	५२	दिवोमूर्द्धासि	१८	५४
त्रयोदेवाः	२०	११	स्वयादिनः	१९	५३	दीर्घापुरते	१२	१००

द.

मतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।	अतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
दीक्षारूपं	१९	१३	देवीरापः	६	१३	देवस्त्वासचितोद्रपतु	११	६३
दृष्टं ह्रस्वदेवि	१८	६९	देवीरापः०तन्देवैभ्यः	६	२७	देवहूर्यश	१७	६२
दृशानोरकमऽडव्या	१२	१	देवस्यस्वा०आदेरावास्त्रि	६	३०	देवस्यस्वा० सरस्यस्यै	१८	३७
दृशानोरकमऽडव्या	१२	२५	देवकृत्स्नस्यैनस्त्रीषयजनमसि	८	१३	देवायज्ञमतन्वत	१९	१२
दृष्टारूपे	१९	७७	देवागतुविदोगतुम्	८	२१	देवस्यराचासचितुः	२०	३
दृष्टारूपरिष्टुः	१९	७९	देवीरापऽपयोगर्भः	८	२६	देव्यायधर्वे	१७	५६
देवस्यस्वास्त्रिः	१	१०	देवादिषमगन्यज्ञस्ततो	८	६०	देव्याभिमाना	२०	४२
देवस्यस्वास्त्रिः	१	२१	देवसचितुःप्रसुपयज्ञम्	९	१	द्याम्मालेखीः	५	४३
देवस्यस्वास्त्रिः	१	२४	देवस्या हठं सचितः	९	१०	द्यौस्तेष्टुष्टुमृथिषी	११	३०
देदिमेददामिते	३	५०	देवस्याहठं० सचितुः सद्ये	९	१३	द्रुहःसपिरासुतिः	११	७०
देवहृत्तौदेवेषु	५	१७	देवस्यस्वा० सरस्वत्यै	९	३०	द्रुप्तशस्त्रकन्द	१३	५
देवस्यस्वा०आदे	५	२२	देवस्यस्वा० षष्ठाशुशो	९	३८	द्रुपदादिवसुमुचान	२०	२०
देवस्यस्वा०यषोस्त्रि	५	२६	देवसचितुःप्रसुपयज्ञम्	११	७	द्रावेऽअन्धस्रस्रते	१६	४७
देवसचितरेपते	५	३९	देवस्यस्वा० आदेगापत्रेण	११	९	देसृतीऽअसृणयम्	१९	४०
देवस्यस्वा०यषोस्त्रि	६	१	देवस्यस्वा० पृथिव्याः	११	२८			
देवस्यस्वा०अग्नीषोमा	६	९						

प्रतीकाः । अध्यायाः । मंत्राः ।	ध.	प्रतीकाः । अध्यायाः । मंत्राः ।	ध.
धान्यमसि	१	धुवशिशुवयोनिः	१४
धातारातिः सविते	८	नमोऽ. पितर.	३२
धामन्ते विश्वम्	१७	नद्वितेयाम्	३३
धामच्छदग्निरिन्द्रो	१८	नमोमित्रस्य	३५
धाना' करम्भः	१९	तक्तोषासासमनवा	३
धानानांरूपम्	१९	नम. सुतेतिनिर्जते	१३
धानावन्तद्रग्भिण	२०	नमोस्तुसर्पेभ्यः	६
धूरस्त्रिधुंधूध्वन्तम्	१	नमश्च नभस्यश्च	१५
धृष्टिरसि	१	नवभिरस्तुवत	१४
धुवोस्त्रिधुवीम्	५	नवदशभिरस्तुवत	१४
धुवासिधुवोयम्	५	नवविर्दं० शाय्वास्तुवत	३०
धुवसदन्त्वा	९	नमम्भेखद्रमन्यव	३१
धुवासिधरुणा	१३	नमोस्तुनीलश्रीवाय	१
धुवासिधरणे	१३	नमस्तऽभ्राधुधाया	८

न.

प्रतीकाः । अध्यायाः । मंत्राः ।	अध्यायाः । मंत्राः ।
नमोहिरण्यवाहवे	१६
नमोबभ्रुशाय	१८
नमोरोहिताय	१९
नमः कुरुत्वायतया	२०
नमोऽश्वत्थते	२१
नमऽडणीषिणे	२३
नमोऽविसृजद्रथो	२३
नमः सभाम्यः	२४
नमोगणेभ्यो	२५
नम तेनाभ्यः	२६
नमस्तक्षभ्यः	२७
नमःश्वभ्यः	२८
नमः कपर्दिने	२९
नमोह्रस्वाय	३०
नमऽआसवे	३१
नमोज्येष्ठाय	३३

प्रवांकाः ।	अध्यायांकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
परितोरुद्रस्य देति	१६	पुराफुरस्य	१	२८	पूषापथाक्षरेण	०	३०
परोदिवा	१७	पुनर्भ्रःपितरः	३	५५	वृषिदिदेवयजनि	१	५३
पथदिशो	१७	पुनर्मनः	४	१५	वृषिभ्याः सथस्याव	११	१६
पथवाङ्मै	१८	पुरुदरमोव्यपुरुषः	८	३०	वृषिभ्याःपुरीषम्	१४	४
पयःवृषिव्याम्	१८	पुत्रमिषपितरो	१०	३४	वृषिशीलनङ्	१४	१०
परितोविभ्रता	१९	पुरीष्योपिग्निवश्वभरा	११	३२	वृषिभ्याऽभहम्	१७	६७
पशुभिः पशुन	१९	पुनरुजोनिवर्तम्	१०	९	वृषिवीचम्	१८	१८
पयसोरुमम्	१९	पुनरासथसदन	१२	३९	वृषीमंराष्ट्र	२०	८
पवित्रेणपुनीहि	१९	पुनरुजोतिर्तंस	१३	४०	प्रपुष्टुष्टंरक्षाः	१	७
पवमान.सो	१९	पुनस्तयादित्यारुद्रा	१२	४४	प्रपुष्टुष्टंरक्षाः	१	२९
पयसाशुक्रममृतम्	१९	पुरीष्यासोऽप्रयः	१३	५०	प्रधातितोहयामहे	३	४४
पावकन्वचाः	१२	पुनातितेपरि	१०	४	प्रतिपन्थाम्	४	२९
पावकयायः	१७	पुनन्तुमापितरः	१०	३७	प्रतद्विष्णुस्तयते	५	२०
पातस्रोअन्विना	२०	पुनन्तुमादेवजनाः	१०	३९	प्रनोयच्छतययमा	०	२०
पावकानःसरस्वती	२०	पुत्रमिषपितरो	२०	७७	प्रतीचीमासोर	१०	१२
पितृभ्यःस्यध्रायिभ्यः	१०	पृणोर्वाय	३	४०	प्रपंभतम्य	१०	१०

प्रतीकाः ।	अध्यायान्काः ।	मंत्रांकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायान्काः ।	मंत्रांकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायान्काः ।	मंत्रांकाः ।
प्रजापतेन	१०	२०	प्राणपामे	२०	२४	बोधामेऽभस्य	१०	४२
प्रवृत्तवाजिनम्	११	१२	प्राणदाऽऽपानदा	१७	१५	ब्रह्मयज्ञानम्	१३	३
प्रथमाद्विवै	२०	१२	प्राचीमनु	१७	६६	ब्रह्मक्षत्रम्पवते	१०	५
प्रतिक्षेत्रेप्रति	२०	१०	प्राणश्चमे	१८	२	ब्राह्मणमद्य	७	४६
प्रवृत्तैर्हृदि	११	५१	प्रेद्रेऽयोतिष्मा	१२	२२			
प्रप्रायमभिर्भस्तस्य	१०	३४	प्रेतानजयता	१७	४६			
प्रतिस्पशः	१२	११	प्रेद्धोऽअग्ने	१७	७६	भद्रोभेत्विप्रच्यवस्व	४	३४
प्रजापतिद्वि	१२	१७	प्रेतुव्वादी	११	४६	भवतन्न.समनसौ	५	३
प्रतिपदसि	१५	८	प्रेषेभिर्पैपान्	१९	१९	भवतन्न.समनसौ	१०	६०
प्रसुखधन्व	१६	९	प्रोत्तमाणः सोम	८	५६	भद्रोनोऽअग्निः	१५	३८
प्रजापतिव्विश्वरमा	१८	४२	प्रोथदश्वः	१५	६२	भद्राउत्तप्रशस्तयो	१५	३०
प्रस्तरेण	१८	६३				भुवोयज्ञस्य	१३	१५
प्रष्टोदिविष्टो	१८	७३				भुवोयज्ञस्य	१५	२३
प्रागपशुदगधरारु	६	३६	वाहिपद.पितरः	१९	५५	भुज्जु.सुपर्णां	१८	४२
प्राणायामे	७	२७	बाहूमेयलमिन्द्रियर्तं०	२०	७	भुतायत्वा	१	११
प्राणमेयत्पानामे	१४	८	बृहद्विन्द्राय	२०	२०	भूर्भुव.स्व.सुमनाः	३	३७

भ.

व.

प्रतीकाः ।	अध्यायाकाः ।	मंत्राका ।	प्रथीता । अध्यायाकाः ।	मंत्राकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायाकाः ।	मंत्राकाः ।
भूरस्त्रिभूमिरस्य	१३	१८	मरुतो यस्यदृक्षये	८	३१	मभेर्मासंविमया	३३
भेषजमसि	३	५०	महीद्यौःपृथिवीचनः	८	३२	मान. सतं० सो	३०
			मयिगृह्णामि	१३	१	माहिर्भूर्मा	१०
मयीदम्	२	१०	मधुक्षमाधवश्च	१३	२५	मापोमौषधीहिम्	३३
मनोजूतिः	२	१३	मधुग्वताऽऽऽऽतायते	१३	२७	मभेर्मासंविमया	३५
महित्रीणाम्	३	३१	मधुनक्तम्	१३	३८	माहिर्भूर्मापृदाकुः	३०
मानो त्वाह्नामहे	३	५३	मधुमात्रः	१३	३९	मातऽऽन्द्रवेद्य गन्तु	६८
महीनाम्पयः	४	३	महीद्यौः	१३	३०	मासुभितथा	६१
मनस्तऽध्यायापताम्	६	१५	मर्माणिते	१७	४०	मावेद्य पुत्रमृषिवी	६१
मनोभितर्ष्यपत	६	२१	महोऽअर्णः	२०	६६	मित्रोनऽएहि	३७
मधुमतीनः	७	२	माधोरिपरखनिता	१०	९५	मित्रस्यमा	३४
मनोतयेयुहवनेयु	७	१७	मामाहिं ठं	१०	१०२	मित्राव्यरुणाभ्यान्वा	३३
मरुत्वंतं वृषभम्	७	३६	माचछन्दः	१४	१८	मित्रोनवाक्षरेण	३३
मरुत्वां २॥इन्द्र	७	३८	मानोमहान्त	१६	१५	मित्र. स तं० सृज्य	५३
महा१२॥ऽऽन्द्रः	७	३९	मानस्तोकै	१६	१६	मित्रस्यचर्षणी भृतः	६२
महा३॥ऽऽन्द्रोपऽओजसा	७	४०		१६		मित्रश्चम	१७

म.

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
मीडुष्टम शिवतम	१६	५१	यस्तेऽभ्यसनिर्मक्षो	८	१२	यत्रोपधीः	१२	८०
सुखं तुमा	१२	९०	यज्ञयज्ञश्च	८	२२	यदिमावाजयन्	१२	८५
सुखं ठं० खदस्य	१९	५५	यस्मिन्नश्वासः	२०	७८	यस्योपधीः	१२	८६
मूर्ध्निन्दिवः	७	२४	यऽइन्द्रऽइन्द्रियम्	२०	७०	यन्त्रीराट्	१४	२२
मूर्धाज्वयः प्रजापति	१४	९	यमश्चना	२०	६	यवानांभागोस्य	१४	२६
मूर्ध्वांसि	१४	२१	यन्नेन्द्रश्चन्वायुश्च	२०	२६	यऽपृतावन्तश्च	१६	६३
मृगोनभीमः	१८	७१	यत्रत्रस्रच	२०	२५	यऽइमाविश्व्वा	१७	१७
मोषुणः	३	४६	यस्यैते यज्ञियोगर्भो	८	२९	यत्रचाणाः	१७	२८
			यस्मात्प्रजातः	८	२६	यस्यकुर्मो	१८	५२
			यज्ञस्यदोहोचिततः	८	६२	यन्ताचमे	१८	७
यम्परिधिम्	२	१७	यस्यप्रयाणम्	११	६	यत्राकृतात्	१८	५८
यद्गमियदरण्ये	२	४५	यद्देशैकानिकनि	११	७३	यद्वत्तम्	१८	६४
यमश्रे पुरुसुमर्त्य	६	२९	यद्वायुपविद्विका	११	७४	यत्रधारा	१८	६५
यत्ते खीमदिविज्योति	६	३३	यस्तेऽग्रघकृणव	१२	२६	यद्रापिप	१९	११
यस्ते इन्द्रश्चकन्दति	७	२६	यस्यास्तेषोर	१२	६४	यज्जुर्भिराप्यते	१९	२८
यज्ञो देधानाम्	८	४	यन्तेऽन्वेधी निःकृति	१२	६५	यस्तेरसः	१९	३३

य.

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
यमश्चिना	१०	३४	याः फलिनीया	१२	८९	युष्माऽद्भ्रः	१	१३
यद्भ्रस्मिर्भ्रं	१९	३५	याऽओषधीः सोमराज्ञी	१२	९२	युञ्जतेमनः	५	१४
यन्तेपवित्र	१०	४१	याऽओषधीऽबृहस्पति	१२	९३	युक्त्वाहिकेशिना	८	३४
यमग्रेऽकव्यव्याहन	१०	६४	याश्चेदसुप्तपृण्वग्नि	१२	९४	युवन्तमिन्द्रा	८	५३
यदेवादेवेदं	२०	१४	याऽद्भ्रपयः	१२	७	युवर्त्तं सुमम्	१०	३३
यद्विदिवा	२०	१५	याश्चतेन	१३	२१	युञ्जानः प्रथमम्	११	१
यद्विजागप्रयदि	२०	१६	यास्तेऽग्ने	१३	२२	युक्तेनमनसा	११	२
यद्भ्रमेयदरण्ये	२०	१७	यावोदेयाः	१३	२३	युक्त्वायसविता	११	३
यदापः	२०	१८	यातेरुद्र	१६	२	युञ्जतेमनः	११	४
यातेधामानिहविषा	४	३७	यामिपुम्	१६	३	युजेवांत्रात्रापूर्वम्	११	५
यातेऽभग्नेयः	५	८	यातेहेतिर्मिदुष्ट	१६	११	युञ्जाथाशंरासभम्	१	१३
यातेधामान्नुमसि	६	३	यातेरुद्रशिवातनूः	१६	४९	युमत्तस्वीरन्वि	१२	६८
यावाद्भुशा	७	११	यातेधामानि	१७	२१	युक्त्वाहिव	१३	३७
याँशे ॥ ऽथावहऽउशतो	८	१९	यास्तेऽभग्ने	१८	४६	युवर्त्तं सुरामम्	२०	७६
याःतेनाऽअभीत्वरी	११	७७	यावोदेवाः	१८	४७	येरूपाणिप्रतिमुञ्ज	२	३०
याऽओषधीः	१२	७५	याग्न्यामंत्रं विषुचिको	१९	१०	येपांमध्येति	३	४२

प्रतीकाः । अध्यायः । मंत्राः ।	प्रतीकाः । अध्यायः । मंत्राः ।	प्रतीकाः । अध्यायः । मंत्राः ।	प्रतीकाः । अध्यायः । मंत्राः ।
येदेवाः	७	१९	४६
येदेवाऽअग्निनेत्राः	९	२६	५१
येजनेषुमलि म्लवस्ते	११	७९	६०
येबासीरोचने	१३	८	६७
येनासमास्तु	१५	४०	२९
येनऽऽरुपय	१५	४९	१४
येनज्यहसिखहस्रम्	१५	५५	५१
येच्युक्षेपु	१६	५८	५०
येभूत्वानामधि	१६	५९	४५
येपयामपि	१६	६०	२७
येवीथानि	१६	६१	६५
येन्येषु	१६	६२	३२
येदेवादेवानाम्	१७	१३	
येदेवादेवेश्व	१७	१४	
येनज्यहसि	१८	६२	
येसमानाः तेषालोर	१	४५	
येसमाना तेषांश्री			१९
येन.पूर्वपितरः			१९
येअग्निष्वात्ताये			१९
येचेहपितरो			१९
योरेवान्		३	७
योगेयोगेत्वस्वम्		११	१४
योय शिवतमो		११	५१
योअस्मभ्यम्			५०
योऽअग्निरोम्रे		१३	४५
योत्त.पिताजनिता		१७	२७
योऽअग्नि कव्यवाहन		१९	६५
योभूत्वानामधिपति		२०	३२
रक्षोहणव्यष्टगहनम्	५		२३
रक्षोहणोव	५		२५
रक्षसाम्भागोस्ति			४६
रस्मिनासत्वाय			१५
रपिश्चमे			१८
राजन्तमद्धराणाम्		३	२३
रायाव्ययम्		७	१०
राइयस्त्रिप्राची		१४	१३
राइयस्त्रिप्राची		१५	१०
रद्रासर्तं० सृज्य०		११	५४
रचन्नोधिहि		१८	४८
रूपेणवः		७	४५
रेवतीरमध्वम्		३	२१
रेवतीरमध्वम्		६	८
रेतोमृत्वम्		१०	७६
लाङ्गलम्पवीरवत्		१२	७१

ल.

र.

प्रतीका ।	अध्यायाकाः । मन्त्राकाः ।	प्रतीका ।	अध्यायाकाः । मन्त्राकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायाकाः । मन्त्राकाः ।
लोकमृणच्छिद्र	१२	५४	११	६०	१८
लोकमृणच्छिद्रम्	१५	५९	१३	६५	२३
सोमानिप्रयति	२०	१३	१५	७०	२४
वसो पवित्रम्	१	७	१७	९०	२२
वसो पवित्रम्	१	३	१८	९५	२३
वसुह्व्यस्वा	२	१६	१८	१०५	६३
व्यय ङं सोमव्रते	३	५४	२०	११५	७
व्यस्यसि	४	७१	२०	१२०	२८
वनेसुष्वि	४	७१	६	१२५	३०
व्वरुणस्योत्तम्	४	८	७	१३०	३३
व्यय ङं हिरवाप्रयति	१८	२०	८	१३५	२४
व्यसवन्नयो दशाक्षरेण	९	३४	८	१४५	६८
व्यसवस्वा कृष्णवन्तु	११	५८	९	१५०	३
व्यसवस्वाधूपयन्तु	११	६०	९	१६०	२७

व.

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	संवांकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	संवांकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	संवांकाः ।
द्विष्वोदेवस्य	४	३६	विश्वस्यकेतुर्भुव	१२	२३	विश्वकर्मोत्पन्न	१७	३२
द्विषणोन्तुकम्	५	१८	विमुच्यध्वम्	१२	३७	द्विमतानऽएषः	१७	५०
द्विष्णोरराटम्	५	२१	द्विषस्मीप्राणाय	१३	२०	द्विधेमतेपरमे	१७	७५
द्विभूरसिप्रवाहनो	५	३१	द्विराहृज्योति	१३	२४	द्विसत्त्वमे	१८	११
द्विष्णोःकर्माणि	६	४	द्विशो कर्माणि	१३	३३	द्विश्वे अद्य	१८	३१
द्विदेवेवास्तऽआगत	७	३४	द्विश्वकर्मात्वा	१४	१२	द्विष्वस्यमूर्द्धनू	१८	५५
द्विषस्वन्नप्रदित्थिषते	८	५	द्विश्वकर्मात्वा०वायुष्टे-	१४		द्विनऽइन्द्रमृषो	१८	७०
द्विनऽइन्द्रमृषो	८	४४	धिपतिः	१४	१४	द्वीतिदोवन्त्वा	२	४
द्विष्वकर्मन्हृद्विषा	८	४६	द्विराहृसि दक्षिणा	१५	११	द्वीतर्त० हृविः	१७	५७
द्विग्देवेवाऽअहं०	८	५७	द्विष्वस्यदूतममृतम्	१५	३३	दृहस्पतेर्वाजअय	९	११
द्विदेवेवाश्चामसे	८	५८	द्विज्जयन्धनुः	१६	१०	दृग्ऽऽकर्मिः	२०	२
द्विषाजसा	११	४९	द्विकिद्रिद्विलोहित	१६	५२	दृहस्पतेरि	१७	३६
द्विषोदेवस्य	११	६७	द्विषत्तश्चक्षुस्त	१७	१९	द्वेदोस्त्रियेत्त्वम्	२	२१
द्विष्वाकूपानिप्रति	१२	३	द्विषकर्मन्हृद्विषावाचृधानः	१७	२२	द्वेद्याग्नेदिः	१९	१७
द्विष्णोःक्रमोस्ति	१२	५	द्विषकर्मन्हृद्विषावर्द्धनेन	१७	२४	द्वेदेनरूपे	१९	७८
द्विष्मतेऽआग्ने	१२	१०	द्विषकर्मविमना	१७	२६	द्वैग्वानरेन	१८	७१

प्रतीकाः । वैश्वदेवी व्रतदेकगुणः व्रतत्रयम् व्यतनदीशा मीहयश्चमे वशीनन्त्या	अध्यायान्काः ।	मंत्रांकाः ।	प्रतीकाः । शिवोभवप्रजाभ्यो शिवोभूत्वामल शिवेनव्यचसा शिवोमेश्रीयशो शुक्रनवाशुकेण शन ई० सुफाला शुक्रश्चशुचिश्च शुक्रश्चोतिश्च श्रान्नासथ वृत्रतुरो श्रीणादुदारः	अध्यायान्काः ।	मंत्रांकाः ।	प्रतीकाः । सवितुख्या समिदसि सर्तं०स्वभागास्ये सम्बहिरुक्ताशुहविः सम्बचंसा समिधाशिमम् सजुदेवेन सुखमग्रे सर्तं०द्वितासि सनःपितेव समख्ये देव्याधिया समुद्रोसिग्विद्यव्यथा सन्तमनोमनसा	अध्यायान्काः ।	मंत्रांकाः ।
	४४	११	शिवोभवप्रजाभ्यो	११	४५			
	११	१२	शिवोभूत्वामल	१२	१७			
	४८	१६	शिवेनव्यचसा	१६	४	स.	३१	
	३०	२०	शिवोमेश्रीयशो	२०	५		५	
	१२	४	शुक्रनवाशुकेण	४	२६		१८	
	२३	१२	शन ई० सुफाला	१२	६९		२२	
		१४	शुक्रश्चशुचिश्च	१४	६		२४	
		१७	शुक्रश्चोतिश्च	१७	८०		१	
शर्मांसि	१४	६	श्रान्नासथ वृत्रतुरो	६	२४		१०	
शर्मांसि	१९	१२	श्रीणादुदारः	१२	२२		१९	
शत्रोभयन्तु व्याजिनो	१६						२२	
शर्मचस्थो	३०						२४	
शतम्बोऽभ्यधामानि	७६						२३	
शश्रमे	८						३३	
शिवोनाम	६३	१५	षोडशीस्तोमःभोजो	१५	३		३३	

श.

प.

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
समुद्रद्वन्द्व	६	२१	स ई० सृष्टाव्वसुभि	११	५५	सहस्राजितान्	१५	१५
सम्प्रथमोद्बृहस्पति	७	१५	स ई० शिशुम्मे	११	८१	सम्प्राडसि प्रतीची	१५	१५
सजोपाइन्द्र	७	२७	सहस्रयानिर्वर्त्तस्वाग्ने	१२	१०	सखायसम्बः	१५	१५
संभवज्ञोसापयसा	८	१४	समुद्रैरवातृमणा	१२	२०	सई० समित	१५	२०
समिन्द्रणोमनसाने	८	१५	समिधाग्निन्दुषरय	१२	३०	सदुद्भवस्वादुतः	१५	२५
संभवज्ञोसापयसा	८	१६	ससोधिसुरिमघवा	१२	४३	सइधानो	१५	२६
समुद्रेतेहृदयमस्वन्त	८	२५	संज्ञानम्भसि	१२	४६	सम्प्रज्जपावद्ध	१५	५३
सवस्पक्रुच्चिरस्य	८	५२	समित ई० सङ्कल्पे	१२	५७	सहस्रस्यधमसासि	१५	६५
सस्रःसिन्धुः	८	५९	संवामना शंसि	१२	५७	सहस्राणि सहस्रशः	१५	५३
सविताराया	८	३९	सजूरुन्दोऽअपयोभिः	१२	५८	समुद्रस्यस्वावक्याग्ने	१७	४
सधमादोङ्गुन्निनी	१०	७	सहस्रमेभरातीः	१२	७४	सनःपावक	१७	८
सविवाप्तविवा	१०	३०	सन्तेपयाशंसि	१२	९९	सङ्कुरुन्देनानिमिषेण	१७	३४
संभवसाथम्	११	३१	सग्यस्रवंतिसरितोन	१२	११३	सइसुदस्तेः	१७	३५
स ई० सीदस्व	११	२७	ससृर्गदुभिः	१२	३८	समिद्धेऽअग्नावधिमा	१७	५५
सन्तेव्ययुर्मातरिग्वा	११	३९	सहस्र	१२	७	सप्तैभग्नेसभिधः	१७	७९
सजातोगर्भो	११	४३		१२	२७	समुद्रादूर्निमम्भंशुमाम्	१७	८९

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
साम्यस्त्रवन्दि	१७	१४	खिडं ह्यसि स्वाहा	१२	५
सत्यश्चमे	१८	५	खिनीवाली सुकपर्दा	५६	११
सम्प्रासृजामि	१६	३०	सिन्धोरिवमालने	९५	१७
सडं हितोद्विषयसामा	१८	३९	सिश्चन्ति परिपिध	३८	३०
ससोभुवनस्पते	१८	४४	खीद्रहोतः	३५	११
समुद्रोसिनभस्या	१८	४५	खीदत्वमावम्रातु	१०	१२
सहदालुमुद्रुहूत	१८	६९	खीरायुअन्तिकवयो	६७	१२
सस्वतीमनसा	१९	८३	खीसेनतन्त्रम्	८०	१९
सस्वतीयोन्यामा	१९	०४	सुसमिद्धायशोन्बिषे	३	३
समुद्रते	२०	१९	सुसुम्णःसुर्यरश्मिः	४०	१८
समिद्धाद्गन्द्रः	२०	३६	सुरावन्तम्	३२	१९
समिद्रोभाग्नि	२०	५५	सुखदशंवा	५२	३
सविताम्बरुणः	२०	७१	सुधीरोन्धीरान्	१३	७
सान्निष्यायुः	१	४	सुध्रजाः सअग्रमनो	३८	७
साधंयक्ष्म	१२	८७	सुगवोदेवाः	१८	८
खिडं ह्यसि सपलसाही	५	१०	सुजातो ज्योतिषा	४०	११

प्रतीकाः । अध्यायांकाः । मंत्रांकाः ।

सुपर्णोसिं गरुत्मान्	१२	७२	सुपर्णोसिं भासा अरिश्वा	१२	५
सुर्यस्यचक्षु	१७	३०	सुर्यवचसस्थ	१७	५८
सुर्यवचसस्थ	५	४	सुर्यरश्मि	५	३८
सुर्यरश्मि	१०	४८	सोमानडं मरणम्	१७	३
सोमानडं मरणम्	३	३६	सोमोराजन्	६	३१
सोमोराजन्	७	३६	सोमःपवते	७	२६
सोमःपवते	९	५	सोमडं राजानम्	९	५
सोमडं राजानम्	१०	१५	सोमस्त्वपिः	१०	१५
सोमस्त्वपिः	१०	१७	सोमस्त्वपि मृत्योः-	१०	१७
सोमस्त्वपि मृत्योः-	१५	४२	पाहो	१५	४२
पाहो	१०	१५	सोमस्त्वपिमुध्रे	१०	१५
सोमस्त्वपिमुध्रे	१०	१५	सोमःअग्निः	१०	१५
सोमःअग्निः	१०	१५	सोमस्यरूपम्	१०	१५
सोमस्यरूपम्	१०	१५	सोमोराजामृतडं	१०	१५
सोमोराजामृतडं	१०	१५		१०	१५

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
अन्यवापोद्धमालाना	२४	अभीपुणः	२७	४१	अस्या जरासो	३३	१
अग्नेः पक्षिबन्धो	२५	अग्निमयहोतारम्	२८	३३	अयमिहृष्यथमोधायि	३३	६
अदितिद्यौरदिति	२५	अग्निमध्वहोतारम् सुयसथा०	२८	४६	अग्निर्वृत्राणिजघन	३३	९
अन्तवन्नोऽग्रन्तम	२५	अन्तराभिन्नाव्वरुणा	२९	६	अग्नेश्रद्धमहतो	३३	१२
अग्निश्चष्टिषीच	२६	अश्वोघृतनत्तमज्या	२९	१०	अद्यादेवाऽऽद्विता	३३	४२
अग्नेर्ऋषिः पवमानः	२६	असिपमोऽअस्यादित्यो	२९	१४	अधीनऽइन्द्रियाम्	३३	४७
अश्वीरनुपुषा	२६	अत्रातिरूपमुत	२९	१८	अमऽइन्द्रवरुण	३३	४८
अग्नेपत्नीरिहा	२६	अनुत्वारथोऽग्रनु	२९	१९	अस्मेरुद्रामेहना	३३	५०
अभियज्ञदृष्टुर्गोहि	२६	अहित्वि भोगीः पयं	२९	५१	अवांशोऽग्रद्या	३३	५१
अमेवनः सुहवा	२६	अग्रपेनीकवते	२९	५९	अनुतेष्टुष्मन्तु	३३	६७
मतिनिहोअति	२७	अग्रपेगायत्राय	२९	६०	अदग्धेभिः सचितः	३३	६९
अत्ताघृष्णोजातवेदा	२७	अर्मैर्बभ्योदृष्टितपत्रवा	३०	११	अनुत्तमातिसयय	३३	७२
असुवभूयादध	२७	अक्षराजाय कितवऽह	३०	१८	अयर्षो सहस्रमुषिभिः	३३	८३
अच्छायमेति	२७	अग्रयेपोवानम्युथिज्ये	३०	२१	अदग्धेभिः सचितः	३३	८४
अगनेस्वहा कृणुहि	२७	अथैतानष्टैश्चिळपा	३०	२२	अपाधमदभि	३३	९५
अभित्वाशुरनो	२७	अद्रयः सम्भृतः	३१	१७	अस्योदिन्द्रोव्याधुधे	३३	९७

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
मन्दिशदनुमतेष	३४	८	अनाशृष्टापुरस्ताद्रे	३७	१२	अन्यदेवाहुर्विद्यया	४०	१३
अनुनोद्यानुमती	३४	९	अपरयद्रोपामनि	३७	१७	अग्नेनपसुपथा	४०	१६
अपाठंपुसुपुतना	३४	२०	अहःकेतुनाजुषताशं	३७	२१			
अष्टीव्यख्यररुभः	३४	२४	अदित्यैरालासीन्द्रा	३९	३			
अप्रप्रतीमश्विना	३४	२९	अश्विभ्याम्पिन्वस्व	३८	४			
अवायतीगोमती	३४	४०	अश्विनाघर्मंपातर्त्तं०	३८	१२	आनोमित्रावरुणा	२१	८
अपेतोयन्तु	३५	१	अपतामश्विनाघर्म	३८	१३	आब्रह्मन्ब्राह्मणो	२२	२२
अश्वत्थयोनिषदत्तम्	३५	४	अभीमम्महिमादिवम्	३८	१७	आसुर्यज्ञेन कल्पताई०	२२	३३
अप्रन्यतीरीयते	३५	१०	अचिक्कददृषाहरि	३८	२२	आपोहृषदृहृती	२५	१४
अपायमपकिश्चिष	३५	११	अग्निर्त्तं०हृदयेन	३९	८	आनोनिशुद्धिः	२७	२५
अनद्वाहमन्वार	३५	१३	असुर्यानामतेलोका	४०	३	आदित्यैर्नोभारसी	२९	२८
अममआपुर्द्विषि	३५	१६	अनेजदेकमनसो	४०	४	आत्मानन्ते	२९	८
अस्मात्समधि	३५	२२	अन्धतमः प्रविशंति ये			आजुह्वानईक्ष्यो	२९	१७
अभीपुनः सार्पिना	३६	६	सम्भूति	४०	९	आसुष्वयन्ती	२९	२८
अहानिष्कभयःतुनः	३६	११	अन्यदेवाहुः सम्भवा	४०	१०	आनोयज्ञम्भारती	२९	३१
अश्वस्यरावाधःगृणः	३७	९	अन्धतमः प्रविशंति ये	४०	१३	आजघन्ति	२९	३३
								५०

आ.

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांसाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
आक्रमन्दयवल्	२९	५६	आनास्रत्या	३४	६७
आमुरज	२०	५७	आपुष्यंष्वचंस्पष्टं०	३४	७०
आग्नेयः कृष्णग्रीवः	२९	५८	आयुष्मानग्ने	३५	१७
आपदिपे नृपतिन्तेज	३३	११	आपोद्विष्टामयोभुव	३६	१४
आपक्षित्पिप्युस्त	३३	१८	आयसायस्वाहा	३९	११
आसुतेसिञ्चत	३३	३१			
आतिष्ठन्तम्यरि	३३	३३			
आतत्तइन्द्रायव	३३	३३			
आनऽदृढाभिर्विद	३३	२८	इमम्मेव्वरुण		
आकृष्णेनरजसा	३३	३४	इडाभिरग्निरिड्यः	२१	१
आतुनऽइन्द्रवृत्रहन्	३३	४३	इमामगृह्णन्नशना	२१	१४
आरोदसीऽअष्टणदा	३३	३५	इयंवेदिः	२२	२
आनोयद्गुनदिवि	३३	७५	इन्द्राग्न्योः पक्षतिः	२३	६०
आयातमुपभूष	३३	८५	इन्द्रस्यज्जोद्धोदिर्यै	२५	५
आकृष्णेनरजसा	३३	८८	इमानुकम्भुवना	२५	८
आरात्रिपार्थिवर्षटं०	३४	३१	इन्द्रगोमन्निहा	२५	४६
	३४	३२	इन्द्रायाद्विद्विवत्र	२६	४

इ०

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
इद्वैवाग्नेऽग्निधि	३७	२७
इमतेव्वानिब्रव	३९	१६
इन्द्रस्यव्यघ्रोमरुत्तमनी-		
राम्	३९	७४
इदम्मेव्वरुच	३२	१६
इन्द्रेहिमास्यन्धसो	३३	३५
इन्द्रोष्ट्रमवृणो	३३	२६
इमान्तेधियम्	३३	२९
इन्द्रवायूवृहस्पतिम्	३३	४५
इन्द्राग्नी मित्वधरुणा	३३	४९
इन्द्रवायूऽग्ने	३३	५६
इमाऽऽत्वापुरुक्वसो	३३	८१
इन्द्रवायुसुखन्दृशा	३३	८६
इन्द्राग्नीऽअपादि	३३	९३
इडायास्त्वापदे	३४	१५
इच्छन्तित्वासोभ्यासः	३४	१८

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्राणां ।	प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
इमागिऽआदित्येभ्यो	३४	५४	उपयामगृहीतिसि० यस्तद्वन्त्स-	२३	२
इमथीविभ्यः	३४	५५	चत्सरे०	३३	४
इन्दोऽपिष्वस्यराजति	३६	८	उपयामगृही०यस्तेरात्रौ	३३	१२
इयत्यग्रऽअसीन्मगस्य	३७	७	उत्सकथ्याऽअव	३४	७
इन्द्रस्पीजस्य	३७	६	उन्नतऽऽनुपभ	३४	
इन्द्रऽग्न्यदित	३८	३	उक्ता सञ्चराऽएताऽऐन्द्राग्रा	३४	१५
इन्द्रायत्स्वाव्यसमते	३८	८	कृष्णविवारुणाः	३४	
इयैरिच्यरजोऽंजिपि	३८	१४	उक्ता सञ्चराऽएताऽऐन्द्राग्रा	३४	१७
			प्रायुद्रा	३४	
ईशानायपरस्यतः	३४	२८	उक्ता सञ्चराऽएता.शुना-	३४	१९
ईद्वयश्चासिष्वन्व	३०	३	सीरीयाः	३५	३०
ईमन्तासः	३९	२१	उपप्रागाऽऽमुमान्ने	३६	१५
ईशाव्यस्ययमिदई०	४०	१	उपहृरेगिरीणार्डे०	३६	१६
			उच्चातेजातमन्धसो	३७	१०
			उद्रयन्तमसस्सप	३९	२३
उपेपदी सुपेशाना	३१	१७	उपप्रागाऽऽच्छसनं	३९	२५
			उपप्रागाऽऽपरमथ्य	३९	३८

ई.

उ.

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
उपाचसृजन्मन्त्र्या	३०	३५
उपयवास्य	३०	५५
उरसादेबभ्यःकुश्रप्रसुदे	३३	१०
उदुरयज्ञातवेद	३३	३१
उप्राविधनिना	३३	६१
उपस्रमैगायतानरः	३३	६०
उक्थेमिन्वृचहन्तमा	३३	७६
उपनःसुनवोगिरः	३३	७७
उत्तानोयामवभरा	३४	१४
उभाषिवतमश्विनो	३४	३८
उषस्तच्चित्र	३४	३३
उत्तेदानिभगवन्तः	३४	३७
उत्तनोद्विहुंन्यः	३४	५३
उत्तिष्ठन्नक्षत्रणस्पते	३४	५६
उद्रयन्तमसस्परिस्वः	३५	१४
उद्रयन्तमसस्परिस्वः	३८	३४

प्रमाणः ।	अध्यायांकाः । मंत्रांकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायोकाः । मंत्रांकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः । मंत्रांकाः ।
उग्रश्रीमथ	३९	७	३६	१	४८
उग्रश्रीमथोहितेन	३९	९	३७	१०	३५
उद्दामेनामुच्छ्रुपयगिरौ	२३	२६	२२	३४	२३
उर्ध्वमेनमुच्छ्रुयताद्विरौ	२३	२७	२४	८	३३
उर्ध्वासस्यसमिधो	२७	११	२४	३६	३३
ऊर्जांनपतंतं०	२७	४४	२५	२६	२७
ऋतवस्तऽऋतुषा	२३	४०	२५	४२	२७
ऋतावाननैश्वानर	२६	६	२६	१३	३५
ऋतवस्तेयज्ञग्नि	२६	१४	२६	१८	३६
ऋजीतेपरि	२९	४९	२७	३३	३६
ऋतयेस्तेनहृदये	३०	१३	३९	५	३२
ऋधगिधासमर्ध	३३	८७	३४	३	३३
			३३	४	३३

क.

ए.

ऊ.

ऋ.

क.स्विदेकाकी
क.स्विदेकाकी
क.स्वाच्छयति
कापस्यविष्टाः
कथानभिन्नऽआभुवदृती
क.स्वासायोमदाना
क.दयन्तान्ते
क.स्वासायोमदाना
कपात्यन्नऽउत्था
कापस्वाहा
कास्विदासीत
कास्विदासीत

ऋतुवत्त्वाचम्पये
ऋजवेत्वासाधवेत्वा
एव स्मिस्वाहाद्राभ्यातं०
एताऽपेन्द्राणाः
एष्यल्लोमण्डको
एषच्छाग पुरोऽभश्चे
ए.स्त्वष्टुस्त्वस्य
एहि एहव्यूव्रवाणि
एनाच्छिभ्वान्प्रथ
एवयाचदशपुभिश्च
एताऽऽव मुभगा
एतावानस्य
एपोहदेवा.

प्रतीकाः ।	अध्यायाङ्काः ।	मंत्राङ्काः ।
क्रादिमरेपिगद्विला	३३	५५
षाड्ययो राजानेषु	३३	७२
किर्द०रियस्सुसंलमञ्ज्योति	३३	४७
कुचिदद्र	३३	३८
कुतक्यमिन्द्र	३३	२७
कुर्वन्नेह रमोणि	४०	२
कृष्णप्रीवाऽऽभ्रायै शिति	२४	६
कृष्णप्रीवाऽऽभ्रायैः	३४	९
कृष्णप्रीमा.	३४	१०
कृष्णप्रीवाऽऽभ्रायैः	३४	१४
सौम्याऽऽपद्मः	३३	५१
रुच्यन्तः पुढ्य.	३३	३७
रुच्यन्तः पुढ्ये	३३	५९
फोऽभस्यन्वद	३५	१९
फल्यान्ममिम्		

प्रतीकाः ।	अध्यायाङ्काः ।	मंत्राङ्काः ।
क्षत्रेणाग्नेस्वायः	२७	५
क्षत्रस्वत्वापरस्थाय	३८	१९
खत्रीवैश्वदेव	२४	४०
गणानानवागणपतिर्द०	३३	१९
गर्भोदेवानाम्पिता	३७	१४
गायत्रीत्रिष्टुब्ज	३३	३३
गावाऽऽपावता	३३	३९
गावाऽऽपावतावतम्	३३	७१
गायत्र्यच्छन्दोसि	३८	६
ग्रीष्मेणऽऽस्तुना	२१	२४
घर्मन्ततेपुसीपन्ते	३८	२१

प्रतीकाः ।	अध्यायाङ्काः ।	मंत्राङ्काः ।
घृतेनाञ्जन्	२९	२
घृतवतीभुवनाना	३४	४५
चतुस्त्रिद० शद्राजिनो	२५	४१
चन्द्रमामनसो	३१	१२
चन्द्रमाऽऽभस्वन्तरा	३३	९०
चतुस्त्रिदनाभि	३८	२०
जनिष्ठाऽऽद्रः	२९	६४
जीमूतस्येवभवति		३८
तरवायामिन्द्रहणा	२१	२
तनूनपाच्छुचित्रतः	२१	१३
तरस्यितुर्वैरेण्यम्	२२	९

प्रतीकाः । अध्यायांकाः । अध्यायांकाः । अध्यायांकाः ।	प्रतीकाः । अध्यायांकाः । अध्यायांकाः । अध्यायांकाः ।	प्रतीकाः । अध्यायांकाः । अध्यायांकाः । अध्यायांकाः ।	प्रतीकाः । अध्यायांकाः । अध्यायांकाः । अध्यायांकाः ।
तन्नोष्वातोमयोभू	२५	१७	२२
तमीशानश्रगत	२५	१८	२३
संख्योदरममृतीष	२६	११	२३
तथाय षं० सोमस्त्वमे	२६	२३	२३
तनूनपादसुरो	२७	१२	२३
तन्नस्तुरीपम	२७	२०	२४
तवव्यापयवृत्तस्यते	२७	३४	२६
तवशरीररूपतपि	२९	२२	२६
तनूनशरपप	२९	२६	३०
तारसचिबुध्वरेषपम	३०	१	४०
तपसेकौलाढम्भायै	३०	७	३३
ततोव्यराडजायत	३१	५	२५
तस्माद्यशारसव्यं	३१	६	२१
तस्माद्यशारसवृत्तर्द्धमृचः	३१	७	२७
तस्मादश्वःआजायन्त	३१	८	३३
तदपहम्वाहंमिमीश	३१	९	२९
तदेवाग्निस्तदादित्य	३२	३२	३२
तरणिविश्वदर्शतो	३३	३३	३३
वत्सूर्यस्यदेवत्वम्	३३	३३	३३
तन्मित्रस्पचवरुणस्या	३३	३३	३३
तद्विदासामुषनेषु	३३	३३	३३
तद्विप्रासोविपन्यवो	३३	३३	३३
तस्माऽभरद्गमामवो	३३	३३	३३
तच्छुद्धैवदितम्पुर	३३	३३	३३
तपसेऽशहा	३३	३३	३३
तदेजतितन्नैजति	३३	३३	३३
तातुभीचतुरः	३३	३३	३३
तान्पूर्वपानिविदाहूमहे	३३	३३	३३
तिस्रऽऽडा	३३	३३	३३
विद्योदेवीर्वाहं	३३	३३	३३
तिरथीनोच्चिहतो	३३	३३	३३
तीव्रान्योपान्कृण्यते	३३	३३	३३
तेजोऽसिःकममृत	३३	३३	३३
तेऽअस्ययोषणे	३३	३३	३३
तेऽभान्तरन्ती	३३	३३	३३
त्र्यययोगायऽपे	३३	३३	३३
त्रिषादृष्टेऽउदैरपु	३३	३३	३३
त्रीणितऽभाहुर्द्विधि	३३	३३	३३
त्रीसहस्राण्यग्नि	३३	३३	३३
त्रीणिपदाध्विचक्रमे	३३	३३	३३
त्सद्वोऽअग्ने	३३	३३	३३
त्वष्टातुरीषो	३३	३३	३३
त्वष्टावीरुऽश्वकाम	३३	३३	३३
त्वमिन्द्रप्रतूतिष्य	३३	३३	३३
त्वमग्नेप्रथमो	३३	३३	३३
त्वन्नोऽभग्नेतव	३३	३३	३३
त्वमिमाऽओषधीः	३३	३३	३३

प्रतीकाः । अथापार्थाः । मंत्राः ।	मतीराः । अथापार्थाः । मंत्राः ।	प्रतीकाः । अथापार्थाः । मंत्राः ।	मतीराः । अथापार्थाः । मंत्राः ।
शामपऽऽशुप	२१	६१	१५
शामप्रेषुण्ते	२७	३	४८
शामिद्धियामदे	२७	३७	४९
शामदिसुद्रतम	३३	७३	५०
शेऽमप्रेषाहुग	३३	१४	५१
			५२
			५३
शुभिक्राणोऽभगत्पिनि	३३	३०	५४
शुभ्रापुणारग	३३	५८	५५
शुभ्रि विषया	२९	५३	५६
शुभ्रिपिष्टोऽप्रोयता	३३	०३	५७
शुभ्रिपिगाऽमपते	३८	११	५८
शुभ्रिप्यस्यामिगन्धाय	३९	३	११
शुभ्रोदेशदिशो	२१	१६	१४
शुभ्रोऽहमामिरप	३६	१८	१३
शुभ्रोऽहमाग्योले	३६	१०	१३
			२८
			२९
			३०
			३१
			३२
			३५
			३६
			३७
			३८
			३९
			४०
			४१

५.

देवीऽउवासानतेऽम्भम् २८
 देवीजोषी २८
 देवीऽउज्जिह्वी २८
 देवीऽव्याहोतारादेव २८
 देवीऽतिस्त्रित्यो २८
 देवीऽइन्द्रोऽनराखडं २८
 देवीऽदेवीर्वनस्पतिः २८
 देवीऽव्याहोर्वारिणिमा २८
 देवीऽअग्निऽस्त्रिष्ट २८
 देवीऽव्याहोर्वयोधस २८
 देवीऽव्याहोर्वयोधसडं २८
 देवीऽउवासानक्ता २८
 देवीजोषी० वृहस्या० २८
 देवीऽउज्जिह्वी० पंसया २८
 देवीऽव्याहोर्वयोधस २८
 देवीऽव्याहोर्वयोधस २८

प्रतीकाः । अध्यायांकाः । मंत्रांकाः ।	प्रतीकाः । अध्यायांकाः । मंत्रांकाः ।	प्रतीकाः । अध्यायांकाः । मंत्रांकाः ।	प्रतीकाः । अध्यायांकाः । मंत्रांकाः ।
देवोत्तरासर्गः	२८	४२	३२
देवोपनस्यतिः	२८	४३	३३
देवगर्वाह्वोरि० कुतुभा०	२८	४४	३३
देवोऽअग्नि० अतिच्छन्दसा	२८	४५	३३
देवसवितः	३०	१	३४
देवैभ्योहिप्रथम्	३३	५४	३३
देवन्देवंबो	३३	९१	३३
देवासोहिष्मा	३३	९३	३३
देवनमोमत्सा	३४	२३	३६
देवस्यत्वासवितुः	३७	१	३३
देवाद्यावापृथिवी	३७	३	३६
देव्योवस्योभूतस्य	३७	४	३७
देवस्यवासवितुः	३८	१	३३
देव्याहोतारा	३१	१८	५
देव्याऽअध्वर्यवस्त्वा	३३	४२	३९
देव्याऽहोताराऽऊर्ध्वं	३७	१८	३७
धूम्रान्वसन्ताय	३४	३२	३२
धूम्रावभुनीकाशाः	३४	५	३३
नक्षत्रैभ्यःस्वाहा	३२	३९	३४
नवाऽऽपतन०यत्रास्ते०	३३	१६	३४
नवाऽऽपतन०द्वरीतयुआ	३५	३९	३५
नरवावां १॥ऽअन्नयो	३७	३५	३७
नरार्शोऽसस्य	३९	३३	३९
नदीभ्यः पौत्रिष्टमृक्षा	३०	३३	३०
नर्म्मायंपुंश्चखुं	३०	३३	३०
नतस्यप्रतिमा	३२	३३	३२
नदिस्यशमवि	३३	३३	३३
नतेदूरेपरमाचिद्रजां	३४	३३	३४
नतद्रक्षां	३५	३३	३५
नमस्तेहरस्संगोचिये	३६	३६	३६

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
ममन्तेऽअस्तुद्विष्टु ।	३६	२१	पाहिनोऽममृऽएकया	२७	४३	प्रजापतये पुरुषान्	२४	२९
नापस्तेपरन्वो	३३	३६	पितृन्तुस्तोषमदो	३५	७	प्रजापतयेच	२४	३०
नाम्याऽऽर्गमदन्त	३१	१३	पितानोस्त्रिपितानो बोधि	३७	२०	प्रयाभिर्योस्त्रिदा	२७	२७
नियमनत्रिपदनम्	३५	३८	षोऽप्रचारयितृधः	२५	२३	प्रयमावांश्वरयिना	२९	७
निरुत्तान्य	३७	२९	पुरुपमृगश्चन्द्रमसः	२५	३५	प्रजापतेस्तपला	२९	११
नुत्तारखतर्गताय	३०	६	पुरुषऽपवेऽर्कः	३१	२	प्रतिश्रुत्कायाऽऽर्त्तन	३०	१९
			पूषणव्यनिटुना	३५	७	प्रजापतिश्चरति गर्भे	३१	१९
पथश्चन्तः पुरुष	३३	५२	पुषन्तव्रतेव्ययम	३५	४१	प्रतदो वेदमृतन्तु	३२	९
पशुगोयिगानऽऽ	३५	१३	शृथिच्यैरयाद्दान्तरिक्षाय	२२	२९	प्रवोमहेमन्दसा	३२	२३
परीत्यभूतानि	३७	११	शृच्छामित्वाचितये	२२	४९	प्रवायृजेसुप्रया	३३	४४
परिषागाशृव्यो	३७	१२	शृच्छामित्यापरमन्त्रम्	२३	६१	प्रवापुमच्छावृहती	३३	५५
पथनय.सरम्भती	३५	११	शृत्तिस्तिरश्चीन	२५	४	प्रधीरयाशुचयोऽद्रि	३३	७०
पथसथ.परी	३५	४२	प्रपदृश्वामरुतः	२५	२०	प्रवऽइन्द्राय	३३	९६
परमृपोऽभु	३५	७	प्रयाहया	२१	९	प्रमन्महेशवसाना	३५	१६
परीभेगामनेपत	३५	१८	प्रजापतयेत्वा	२२	५	प्रषोमहेमहिनमो	३५	१७
पथपरितोऽऽभूत	३८	२८	प्रजापतयेनत्वदेतान्यःयो	२३	६५	प्रनृन्मत्रक्षणम्पति	३५	५७

प.

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	संवांकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	संवांकाः ।
प्रजापतीर्या	३५	६	बृहस्पतेसवितर्व्यो	२७	८
प्रजापतिः सम्भ्रयमाणः	३९	५	बृहत्रिद्विधम्	३३	२४
प्राणायन्वाहापानाय	३२	३३	ब्रह्मसूर्यस्य	३३	४७
प्राचैदिशेस्वाहा	३२	३४	ब्रह्मणेनाद्मणम्	३०	५
प्राणायस्वाहा० अम्बेऽअ- म्बिके	३३	१८	ब्रह्मणिमेमतयः	३३	७८
प्राचीनम्बर्हि.	३९	२९	ब्रह्मणस्सते	३४	५८
प्रातरग्निम्प्रात	३४	३४	ब्राह्मणासःपितरः	३९	४७
प्रातर्जितम्भग	३४	३५	ब्राह्मणोऽस्यमुख	३१	११
प्रेतुर्ब्रह्मणस्पतिः	३३	८९			
प्रेतुर्ब्रह्मणस्पति ०मलायत्वा	३७	७			
			भद्रकूर्णेभिः	३५	२१
			भगप्रणेतभंग	३४	३६
			भगऽएवभगवो	३४	३८
			भापेद्वाहाः	३०	१२
वहीनाम्पिता	३९	४२	भूयाऽआखून	३४	२६
वणमर्हा २ ॥ऽअस्ति	३३	३९	भूर्भुवःस्वःतस्व	३६	३
वदसूर्यश्रवताम	३३	४७			

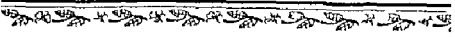
व.

भ.

प्रतीकाः । अध्यायांकाः । संवांकाः ।

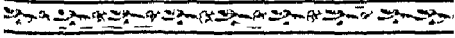
म.

महीमृषु	२१	५
मध्वेस्वाहामाधवाय	३०	३१
महानास्योरेवायो	३३	३५
मयोःप्राजापयः	३४	३१
मशकान्केशस्त्रिन्द्रं०	३५	३
मरुता स्कन्धा	३५	६
मर्हो २ ॥ ऽइन्द्रोऽवन्न	३३	१०
मडायत्तन्नक्षसे	३७	१३
मन्वयेयस्तापंक्रोधाप	३०	१४
महोऽअग्नेःसमि	३३	१७
मत्स्यशिशोस्तिमलायत्ता	३७	८
मपित्यद्विन्द्रियम्	३८	३७
मनस.काममाकृतिम्	३८	३७
माताचोपितान्यतेप्रवृक्ष-	३९	४

प्रतीका । अध्याया । मन्त्रा ।	प्रतीका । अध्याया । मन्त्रा ।	प्रतीका । अध्याया । मन्त्रा ।	प्रतीका । अध्याया । मन्त्रा ।
स्योदित	३३	३४	२८
मातापतितापतप्रभृग			२९
स्यकीडव	३३	३५	३०
मानोमियोरुणे	३५	३६	३१
मागपिस्टेनपी	३५	३७	३१
मावातपरिमय	३५	३८	३२
मिपेडंरुपेपतक्ष	३३	३९	३२
मुदनिदिधा, अगतिम्	३३	४०	३३
मेधममेरुणेनदानु	३	४०	३३
			३४
			३५
			३६
			३७
			३८
			३९
			४०
			४१
			४२
			४३
			४४
			४५
			४६
			४७
			४८
			४९
			५०
			५१
			५२
			५३
			५४
			५५
			५६
			५७
			५८
			५९
			६०
			६१
			६२
			६३
			६४
			६५
			६६
			६७
			६८
			६९
			७०
			७१
			७२
			७३
			७४
			७५
			७६
			७७
			७८
			७९
			८०
			८१
			८२
			८३
			८४
			८५
			८६
			८७
			८८
			८९
			९०
			९१
			९२
			९३
			९४
			९५
			९६
			९७
			९८
			९९
			१००

म.

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	संक्रांकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	संक्रांकाः ।
प्रजापतीश्वा	३५	६	वृहस्पतेस्वितर्ष्या	२७	८
प्रजापतिः सन्ध्रियमाणः	३९	५	वृहन्नित्तिद्धिम	३३	२४
प्राणायस्याहापनाय	२२	२३	ब्रह्मसूर्यस	३३	४५
प्राच्यैदिशेश्वाहा	२२	२४	ब्रह्मणेब्राह्मणम्	३०	५
प्राणायस्वाहा० अग्न्येऽश-			ब्रह्माग्निमेमतयः	३३	७८
ग्निर्के	३३	१८	ब्रह्मणस्सते	३४	५८
प्राचीनम्बर्हिः	२९	२९	ब्राह्मणासःपितरः	२९	४७
प्रातरग्निप्र्रात	३४	३४	ब्राह्मणोऽस्यसुख	३१	११
प्रातर्जितम्भग	३४	३५			
प्रतुब्रह्मणस्सतिः	३३	८९			
प्रतुब्रह्मणस्सतिः०मखायत्वा	३७	७			
			भद्रदूर्णेभिः	२५	२१
			भगप्रणेतभंग	३४	३६
			भगऽएवभगवौ	३४	३८
			भायेदावाः	३०	१२
			भूम्याऽआखून	२४	२६
			भूर्भुवःस्वःतरस	३६	३
षष्ठीनाम्पिता	२९	४२			
यणमहौ २ ॥ऽअसि	३३	३९			
यत्सूर्यप्रथयसाम	३३	४३			

व.

भ.

म.

प्रतीकाः । अध्यायांकाः । संक्रांकाः ।

महीमृगु	२१	५
मध्वेस्वाहामाधवाय	२२	३१
महानान्ग्योरेवायो	२३	३५
मयोःप्राजापत्यः	२४	३१
मशकान्केशैरिन्द्रो	२५	३
मरुता स्कन्धा	२५	६
महौ २ ॥ ऽइन्द्रोऽव्यत्र	२३	१०
मद्र(पद्मन्नक्षते	२७	१३
मन्यवेपस्तापंक्रोधाय	३०	१४
महोऽअग्नेःसमि	३३	१७
मल्लस्यथिरोस्सिमखायत्वा	३७	८
मयित्वद्विन्द्रियम्	३८	२७
मनसःकाममाकृतिम्	३८	३७
माताचोपिनाचतेध्रुवक्ष-	३९	४

प्रतीकाः ।	अध्यायाः ।	मंत्राणां ।	प्रतीकाः ।	अध्यायाः ।	मंत्राणां ।	प्रतीकाः ।	अध्यायाः ।	मंत्राणां ।
श्वरोहतः	२३	२४	यदस्याऽऽर्द्धं	२३	२८	यथेमावाचङ्क	२६	२
माताचक्षेपिताचक्षेपेवृक्ष-			यधेवास्तो	२३	२९	यद्राहियन्तदस्ये	२६	१२
स्वकीडतः	२३	२५	यद्धरिणोऽशुद्रायर्षजारा०	२३	३०	यश्चिदापो	२७	२६
मानोमित्रोऽवृक्षो	२५	२४	यद्धरिणोऽशुद्रायदर्याये०	२३	३१	यज्ञायज्ञावो	२७	२७
मात्वाभिर्द्धनयी	३२	३७	य. वाणतोनिमिषतो	२५	११	यदक्रन्दः प्रथमम्	२९	१२
मात्वातपत्रिय	२५	४२	यसरेमेहिमवन्तो	२५	१२	यमेनदत्तं व्रित	२९	१३
मिर्वर्द्धं हुवेपतदक्ष	३३	५७	याऽभात्मद्राबलदायस्य	२५	१३	याऽभेद्यावापृथिवी	३९	३४
मुद्गानिदिवोऽग्रस्तिम्	३३	८	यन्निरिजारे	२५	२५	यमाशयमसूम	३०	१५
मेधागमेवृक्षोऽदालु	३	१५	यद्धचिः प्रमृतुशो	२५	२७	याऽपुरुषम्यज्यदधुः	३१	१०
			यद्वालिनोदामसन्दा	२५	३१	यत्पुरुषेणहविषा	३१	१४
यत्सबाहा धावते	२२	८	यदश्वस्यक्रविषोम	२५	३२	यज्ञेनयज्ञमयजन्त	३१	१६
यः प्राणतो निमिषतो	२३	३	यदूवधसुदरस्या	२५	३३	यस्राजातन्नपुरा	३२	५
यद्वातोऽग्रो	२३	७	यतेगावादग्निना	२५	३४	यत्तदस्तीभव	३२	७
यमासकीशङ्कन्विका	२३	२२	यत्रीक्षणम्	२५	३६	यजानोमिवाववृणा	३३	३
यज्ञोसकी शङ्कन्तरु	२३	२३	यदश्वाय	२५	३९	यदद्यसूरऽउदिते	३३	३०
			यत्तेषादिमहसा	२५	४०	यदद्यमञ्च-वृत्र	३३	२५

य.

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः। मंत्रांकाः।	प्रतीकाः।	अध्यायांकाः। मंत्रांकाः।	प्रतीकाः।	अध्यायांकाः। मंत्रांकाः।
पतोदंशानाम्प्रवेति	३३	यातेधमेदित्रा	३८	येतःसपत्ना	३४
पश्यायविश्व	३३	यावतीयायापृथिर्धा	३८	योदेवेभ्यःमातपति	३१
पश्राप्रतोदूर	३४	युअगितव्रध्रमरुपम्	३३	योच.शिवतमो	३६
पामप्रानमूनचेतो	३४	युअनयस्ययाभ्या	३३		
परिमनृचः	३४	युअरादिदेवदूतमा	३३	र.	
परुशान्दाशायजा	३४	युअतेमनऽउत	३७	रजताहरिणी.	३३
पःमेगिन्द्रयभुषो	३६	यूपध्वस्तानऽउत	३५	रक्षोहाविश्व	३६
पतोपय ममीदं	३६	येष्वानिम्यपरिपश्यति	३५	स्थितिप्रस्यति	३९
पसापयामनापासा	३७	नयौषमापृथिमी	३७	रययाहर्णऽंहविः	३५
परंस्तनभाषो	३८	येनापावरुचक्षसा	३३	रातिठंसापतिम्	३७
पमायथागिरस्यते	३८	येनापावरुचक्षसा	३३	रापेलुगज्जतरो	३३
पमापयगाहताय	३९	येवाहिरये	३३	इचग्नात्मश्र	३१
परतुपयंजिभुनान्या	४०	येनगर्माण्यप	३३	रोहितोधुन्न	३१
परिमगस्यंणितान्ना	४०	येनदृभूतभुज	३३		
पमिधाम्नेयगणाः	३३	येतेपन्था.सपितः	३४	ल.	
				लोमभ्यःस्वाहा	३०

प्रतीकाः । अध्यायाङ्काः । मंत्राङ्काः ।

व.

व्यसन्तेनऽऽह्नुना	२१	२३
व्यसन्तेनऽऽह्नुना	२१	२५
व्यसवस्वायन्तु	२३	८
व्यसन्तायकपित्र	२४	२०
व्यसुभ्रऽऽह्नुना	२४	२७
व्यसुभ्रऽऽह्नुना	२४	३५
व्यसुभ्रऽऽह्नुना	२७	२१
व्यसुभ्रऽऽह्नुना	२९	४०
व्यसुभ्रऽऽह्नुना	२९	५२
व्यसुभ्रऽऽह्नुना	३३	४६
व्यसुभ्रऽऽह्नुना	३५	२०
व्यसुभ्रऽऽह्नुना	३१	११
व्यसुभ्रऽऽह्नुना	३३	२६
व्यसुभ्रऽऽह्नुना	३३	३२

प्रतीकाः । अध्यायाङ्काः । मंत्राङ्काः ।

व्यायुष्टापचतै	२३	१३
व्यायुष्टापचतै	२५	२
व्यायुष्टापचतै	२७	३०
व्यायुष्टापचतै	२७	३१
व्यायुष्टापचतै	२७	३२
व्यायुष्टापचतै	३५	३
व्यायुष्टापचतै	३९	३
व्यायुष्टापचतै	४०	१५
व्यायुष्टापचतै	४५	९
व्यायुष्टापचतै	२२	१९
व्यायुष्टापचतै	२२	२१
व्यायुष्टापचतै	३०	३
व्यायुष्टापचतै	३०	४
व्यायुष्टापचतै	३३	१०
व्यायुष्टापचतै	३३	१६
व्यायुष्टापचतै	३३	३०

प्रतीकाः । अध्यायाङ्काः । मंत्राङ्काः ।

व्यायुष्टापचतै	३३	५२
व्यायुष्टापचतै	३३	५३
व्यायुष्टापचतै	३३	५९
व्यायुष्टापचतै	३७	१८
व्यायुष्टापचतै	३५	१०
व्यायुष्टापचतै	४०	१४
व्यायुष्टापचतै	३०	१७
व्यायुष्टापचतै	१३	६०
व्यायुष्टापचतै	२१	१८
व्यायुष्टापचतै	३३	८
व्यायुष्टापचतै	२६	७
व्यायुष्टापचतै	२६	८
व्यायुष्टापचतै	२९	३०
शलोभवन्तु	२१	१०
शमितानोव्वनस्पतिः	२१	२१

श.

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
शन्तेष्वेभ्यो	२३	४४	पडस्त्विवष्टाः	२३	५८
शतमिन्दुगान्दो	२५	२२			
अध्यातःशंठो	३७	८			
गजोमित्रः शंघरुणः	३६	९			
गन्तोद्यातः पयतां	३६	१०	सप्तश्लोऽंशे	२१	४
शान्तोश्वीरमिष्य	३६	१२	सप्तश्लोऽंशे	२१	१३
शान्द्विररुताम्	२५	१	सङ्गमवाहसत्य	२२	१६
शान्देतःकुतुना	२१	२८	सङ्गमशितोरिमना	२३	१४
शिरसायःपदेभ्यः	२४	५	समुद्रापथिशुभाराम्	२४	२१
शुद्रगःसंघे	२४	३	रुमःहृद्रायपयवे	२६	१७
शुभिरैःशुभ्रतुना	२१	२८	समास्तुवाम	२७	१
श्रान्दःश्रयस्यम्	३२	४१	संघेष्वस्योपे	२७	२
श्रीषतेःश्रीमांघ	३१	११	सयशदस्य	२७	१५
शुपिशुराणं	३३	११	सस्वन्नमिन	२७	३८
श्विरःश्रीदिरानामुष्टो	३४	३९	संनःश्वसरोधि	२७	४५

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
समिद्धोऽभ्रान्न	२९		सप्तश्लोऽंशे	३१	१६
समिद्धोऽभ्य	२९		सप्तश्लोऽंशे	३१	१३
सद्योऽज्ञातोऽवमिमीत	२९		सङ्गमवाहसत्य	३२	२
सन्धयेजःशेहयो	३०		सङ्गमशितोरिमना	३२	१०
सरोऽभ्योऽधिवरमुपस्था	३०		समुद्रापथिशुभाराम्	३२	१३
सहस्रशःशेषोऽरुपः	३१		रुमःहृद्रायपयवे	३४	३९
सप्तश्लोऽंशे	३१		समास्तुवाम	३४	४०
संघेतिमेषाजद्विरे	३२		संघेष्वस्योपे	३४	७
सनोवःशुजंनिता	३२		सयशदस्य	३५	२
सदसस्यतिपद्	३२		सस्वन्नमिन	३५	५
समद्धरायोपसो	३४		संनःश्वसरोधि	३७	१५
सहस्तोमाः	३४				
सप्तःश्लोऽंशे	३४				
सयिवातेशरीरेभ्यः	३५				
सयिवातेशरीरानि	३५				
सप्तश्लोऽंशे	३७				

प्रतीकाः । अध्यायिकाः । मंत्रांकाः ।	प्रतीकाः । अध्यायिकाः । मंत्रांकाः ।	प्रतीकाः । अध्यायिकाः । मंत्रांकाः ।	प्रतीकाः । अध्यायिकाः । मंत्रांकाः ।
सप्तद्रव्यस्वावातायस्वाहा	३८	७	३३
सविता प्रथमेहवसि	३९	६	६०
सपर्यगच्छुक्क	४०	८	१०
सम्भूतिश्चिन्विनाशश्च	४०	११	४६
स्तिनीवालिपृथुष्टुके	३५	१०	२२
सुपर्णः पाजंयः	२४	३४	२५
सुत्रामाणस्पृथिवीम्	२१	६	२५
सुनावमारुहेयम्	२१	७	३४
सुबाहुरग्नि	२१	१५	३४
सुष्टुतिर्दं सुमतीबृधः	२२	१२	३७
सुभूः स्वयम्भूः	२३	६३	१०
सुगन्धानो	२५	४५	२३
सुपर्णेश्वसे	२९	४५	२०
सुपारधिरस्वानिव	३४	६	३५
सुभिन्नियानऽआप	३५	१२	३५
सुभिन्नियानऽआप	३६	२३	३७
स्वादिष्टयामदिष्टया	२६	२५	३५
स्वाहामरुद्रिःपरिःश्री	३७	१३	३७
स्वाहापूष्णो गरले	३८	१७	३८
स्वाहारुद्रायरुद्रहृतये	३८	१६	३८
स्वाहामिणेभ्यः	३९	१	३९
हृ.			
हरयोधूमकेतयो	३३		३३
द्विकारायस्वाहा	२२		२२
द्विरण्यस्यपाणिमृतये	२२		२२
द्विरण्यगर्भःसम	२३		२३
द्विरण्यग्नेयोऽस्य	२२		२२
द्विरण्यपाणिःस्वविता	३५		३५
द्विरण्यहस्तोऽसुरः	३५		३५
द्विरण्येनपात्रेण	४०		४०
द्विरण्यगर्भः समवर्त	३५		३५
स्तदेवामतस्तोवा	३७		३७

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
होतायशस्तिस्रोदेव्यो	२१	२७
होतायशस्तिस्रोदेव्यो	२२	२९
होतायशस्तिस्रोदेव्यो	२३	३०
होतायशस्तिस्रोदेव्यो	२४	३१
होतायशस्तिस्रोदेव्यो	२५	३२
होतायशस्तिस्रोदेव्यो	२६	३३
होतायशस्तिस्रोदेव्यो	२७	३४
होतायशस्तिस्रोदेव्यो	२८	३५
होतायशस्तिस्रोदेव्यो	२९	३६
होतायशस्तिस्रोदेव्यो	३०	३७
होतायशस्तिस्रोदेव्यो	३१	३८
होतायशस्तिस्रोदेव्यो	३२	३९
होतायशस्तिस्रोदेव्यो	३३	४०
होतायशस्तिस्रोदेव्यो	३४	४१
होतायशस्तिस्रोदेव्यो	३५	४१

॥ इत्यनुक्रमणिका समाप्ता ॥

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
होतायशस्तिस्रोदेव्यो	३८	८
होतायशस्तिस्रोदेव्यो	३८	९
होतायशस्तिस्रोदेव्यो	३८	१०
होतायशस्तिस्रोदेव्यो	३८	११
होतायशस्तिस्रोदेव्यो	३८	२४
होतायशस्तिस्रोदेव्यो	३८	२५
होतायशस्तिस्रोदेव्यो	३८	२६
होतायशस्तिस्रोदेव्यो	३८	२७
होतायशस्तिस्रोदेव्यो	३८	२८
होतायशस्तिस्रोदेव्यो	३८	२९
होतायशस्तिस्रोदेव्यो	३८	३०
होतायशस्तिस्रोदेव्यो	३८	३१
होतायशस्तिस्रोदेव्यो	३८	३२
होतायशस्तिस्रोदेव्यो	३८	३३
होतायशस्तिस्रोदेव्यो	३८	४३

श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीसरस्वत्यैनमः ॥ श्रीविदुषुरुषायनमः ॥ गणनाथ
सरस्वतीरविशुक्रबृहस्पतीन् ॥ पंचतानूंसंस्मरेन्नित्यं वेदवाणीप्रवर्तते
॥ १ ॥ अथानुवाकसूत्रम् ॥ इषेत्वैका, वसोः पवित्रं तिस्रोऽश्वत्तपतेसप्त,
पवित्रेस्थो द्वे, शम्मासितिस्रो, धृष्टिरसिशर्म्मासिद्विकौ, देवस्यत्विति
स्रो, देवस्यत्वापञ्च, प्रत्यष्टं रक्षस्तिस्त्रो, दशैकत्रिंशत् ॥ हरिः ॐ इषेत्त्वा ॥
इषेत्त्वोष्णं त्वाद्यायवंस्थदुर्वोवंः सवृताप्राप्यतुश्श्रेष्ठतमायुक्कर्मण
ऽआप्यायद्भूमगहन्याऽइन्द्रायभुगम्भुजावतीरनमुवाऽअयुक्षमामावं
स्तेनऽइंशतुमाघशठं सोऽद्भवाऽअस्मिन्मन्त्रोपतौ स्यात्तबुद्धिस्थजमानस्य

पशून्पाहि ॥ १ ॥ [१] वसाः पुवित्रंम ॥ वसोऽपुवित्रंमसिद्धोरसिप्राशुष्य
 सिमातुरिश्चनोद्युम्मासिद्विश्वाऽअसि ॥ पुरमेणुधाम्नुादृढंस्स्वमा
 ह्नाम्मातियुनपतिह्वार्षात् ॥ २ ॥ वसोऽपुवित्रंम ॥ वसोऽपुवित्रंमसिशुतधा
 दुवसोऽपुवित्रंमसिसुहृदधारम् ॥ देवस्त्वासावितापुनातुवसोऽपुवित्रेण
 शुतधारणसुपुञ्जकामद्युक्षः ॥ ३ ॥ साविश्वायुः ॥ साविश्वायुःसावि
 श्वर्कम्सासाविश्वायाः ॥ इन्द्रस्यत्वाभुगऽसोमेनातनञ्चिसुधि
 षणोद्व्यर्क्ष ॥ ४ ॥ [३] अग्नेव्रतपते । व्रतश्चरिष्यामितच्छक
 युन्तहमेराद्धयताम् ॥ इदमुहमनृतात्सुत्यमुपैमि ॥ ५ ॥ कस्त्वा ।

शुनश्चिसत्त्वाशुनश्चिकस्मैत्त्वाशुनश्चितस्मैत्त्वाशुनश्चि ॥ कस्मैणेशु
वेषायवाम् ॥ ६ ॥ प्रत्युष्टुरक्षः ॥ प्रत्युष्टुरक्षः ॥ अरातयोनि
प्रुप्तुरक्षोनिष्टुप्राऽअरातयः ७ ॥ धूरसि ॥ धू
वधुवदतुदधुवतंशुस्मादधुवतितदधुवयदधुवामः ॥ देवानामसिद्ध
न्हितमुदुसास्नतमुम्पिप्रतमुश्रुष्टतमददुहृतमम् ॥ ८ ॥ अहुत
मसि । हविर्हानुन्ददुहस्वमाह्वाम्मतिशुनपतिह्वार्षित् ॥ विष्णु
स्त्वाकमताशुरुषातुआपहतुदुरक्षोयच्छन्तुम्पञ्च ॥ ९ ॥ देवस्य
त्वा । सवितुः सवितुः सवितुः सवितुः सवितुः सवितुः सवितुः सवितुः ॥ अम्न

ये जुष्टं हृक्ला म्भ्युग्नीषोमिभ्युः। अष्टं हृक्ला मि ॥ १० ॥ भूतायं त्वा ॥ भूता
 यं त्वानारां तं ये स्वृरमि वि कल्यैषु नृदं हं न्तु नृदुष्याः। पृथिव्या मुषु न्तारि
 क्षुमन्वमि पृथिव्या र्त्वनामोसा द्युम्भ्यादित्याऽऽपुपस्त्थे ग्रे हृद्व्यदं
 रक्ष ॥ १॥ [७] पुवित्रे स्त्थः ॥ पुवित्रे स्त्थो वैष्णव्याः सवितुषः। प्रसुव
 ऽऽत्पुनम्भ्या च्छिद्रेण पुवित्रेण सूक्ष्मस्य रुद्रिम्भामिः ॥ देवारापोऽअग्ने
 गुवोऽअग्ने पूर्वो ग्रेऽइममुद्युज्ञन्नयुताग्ने युज्ञपतिः। सुवातुं यज्ञपति
 न्दुवुयुवम् ॥ १२ ॥ युष्माऽइन्द्रः ॥ युष्माऽइन्द्रो वृणीत वृत्रतुं ययमि
 न्द्रमवृणीद्वं वृत्रतुं यूप्रोक्षिता स्त्था । अग्नेयं त्वोजुष्टं म्प्रोक्षाम्भ्युग्नी

पोमांभ्यान्त्वज्जुह्वाम्प्रोक्षामि ॥ देव्यायुक्तममणेशुन्धङ्कन्देवयुज्ज्या
श्रेयद्वोशुंक्रांपराजुग्धुरिदंघुस्तच्छुन्धामि ॥ १३ ॥ [२] शम्मांसि ॥ शम्मा
स्यवधूतुर्दरक्षोवधूताऽअरातुयादित्यास्त्वर्गसिप्रप्रित्वादिदतिवतु ॥
अद्विरसिध्वानस्पुत्योग्त्रावांसिपृथुवुङ्कःप्रप्रित्वादिदित्यास्त्वर्गवतु ॥

॥ १४ ॥ अग्नेस्तुनूः ॥ अग्नेस्तुनूरसिध्वोचोविसज्जनन्देवर्वातयेत्वागृह्णा
मिवृहद्वावासिध्वानस्पुत्यः सऽइदन्देवभ्याह्विशमीष्वसुशमिशमी
ष्व ॥ हविष्कृदेहिहविष्कृदेहि ॥ १५ ॥ कुक्कुटोसि ॥ कुक्कुटोसिमधुंजिह्व
इपुमूष्मिमावदुत्थयावियर्दंसङ्घातःसङ्घातःसङ्घातःसङ्घातःसिप्रप्रित्वाव

ष्वृद्धैत्तुपरांपूतुंरक्षुःपरांपूताऽअरांतयोपंहतुंरक्षौवाशुष्टौविविनक्तु
 कुवावःसत्रिताहिरण्यपाणिऽप्रतिगुंभ्यात्वाच्छेद्रूपपाणिनां ॥ १६ ॥
 [३] धृष्टिरुसि ॥ धृष्टिरस्यपांग्रेऽअग्निमसामादंआहिनिक्कुह्यादंसेधादं
 वयजंघह ॥ श्रुवमसिपृथिवीदृदंहब्रह्ममवनित्वाक्षत्रवनिस्सजातुवद्वयुप
 दधासिंभ्रातृद्वयस्यवृधाय ॥ १७ ॥ अग्नेब्रह्म ॥ अग्नेब्रह्मसंगुंभ्या
 ष्वव्यरुणंमस्युन्तारिक्षदृदंहब्रह्ममवनित्वाक्षत्रवनिस्सजातुवद्वयुपदधा
 सिंभ्रातृद्वयस्यवृधाय ॥ धृत्रमसिदिवन्दंहब्रह्ममवनित्वाक्षत्रवनिस्स
 जातुवद्वयुपदधामिंभ्रातृद्वयस्यवृधाय ॥ विश्वांभ्युस्त्वाशांभ्युऽउप

दधामिचितंस्थोद्धृचिंतोभृगुणामङ्गिरसुान्तपसातप्यद्धम् ॥ १८ ॥
[२] । शम्मासि ॥ शम्मास्यवधुतुर्दुरक्षोवधुताऽअशतुथोदित्यास्त्व
गसिप्रप्रतित्वादिदतिवतु । विषणासिपव्वतीप्रप्रतित्वादित्यास्त्वगवतु
दिवस्कम्भुनरिसिधिषणासिपव्वितुथोप्रप्रतित्वापव्वतीवितुथान्धुमसि
॥ १९ ॥ धान्यमसि । धिनूहिदुवान्प्रुणायत्वादुनायत्वाद्दुाना
यत्वा ॥ दुग्धामनुप्रसितिमायुषेधान्देवोवःसवितुहिरण्यपाणिऽ
प्रतिगृभ्णुत्वाच्छद्वणपुणिनुचक्षुषेत्वासुहीनुम्पयोसि ॥ २० ॥
[३] दुवस्यत्वा । सवितुऽप्रसुवेत्रिश्वनोवृद्धिभ्याम्पूष्णोहस्तान्भ्या

म् ॥ संवपासिसमापुऽओषधीभिःसमोषधयोरसेन ॥ सटरेवतीर्जगती
 मिःपृच्चयन्तुःसम्मधुमतीम्मधुमतीभिःपृच्चयन्ताम् ॥२१॥जनय
 त्यैत्वा । संख्यामीदमुग्नेरिदमुग्नेरीषोमयोरिषेत्वाद्युम्मासिष्विश्वा
 युंरुर्षथाऽडुरुर्षथस्वोरुतेशुनपतिःप्रथतामुग्निष्ट्वच्युम्माहिँसी
 दुवस्त्वासवितारश्रपयतुषापुष्टुधिनार्के ॥ २२ ॥ माभेः ॥ माभेम्मांस
 विक्थ्याऽअतमेरुर्शुशोतमेरुर्थजमानस्यप्पुजाभूयाच्चितायत्वाहि
 तायत्वेकृतायत्वा ॥ २३ ॥ [३] देवस्यत्वा । सवितुःप्रसुवेश्चिनो
 वाहुँभ्याम्पूष्णोहस्ताँभ्याम् ॥ आददेहुरकृतन्देवँभ्युऽइन्द्रस्य

बाहुरसिदक्षिणःसुहस्रंभृष्टिः श्रुततेजाव्यायुरसिद्विग्मतजाद्विषुतंवि
धः ॥ २४ ॥ पृथिविदेवयजुनि ॥ पृथिविदेवयजुन्योषध्यास्तुमूल
म्माहिंसिषंभ्रजङ्गच्छगोष्ठानुंघर्षतुतुद्व्याब्धुनदेवसवितःपरुमस्याम्प
थिह्याःश्रुतेनुपाशुच्युस्ममाद्वेद्विद्यश्चव्ययद्विष्मस्तमतोमामौक्
॥२५॥ अपाररुम् ॥ अपाररुम्पृथिव्यदेवयजनाद्विद्व्यासंभ्रजङ्गच्छगो
ष्ठानुंघर्षतुतुद्व्याब्धुनदेवसवितःपरुमस्याम्पृथिव्याःश्रुतेनुपाशुच्यु
स्मान्देद्विद्यश्चव्ययद्विष्मस्तमतोमामौक् ॥ अरुोदिवुम्मापंप्ताद्व
प्सस्तुद्व्याम्मास्केद्वृजङ्गच्छगोष्ठानुंघर्षतुतुद्व्याब्धुनदेवसवितःपरुम

स्यात्पृथिव्यांशुतेनुपाशुभ्योस्ममाद्द्विष्यञ्चवृथादिहुम्भस्तमतोभा
 मौक् ॥ २६ ॥ गायत्रेणत्वागायत्रेणत्वाच्छन्दसुपरिगृह्णासिञ्च
 दुर्भेनत्वाच्छन्दसुपरिगृह्णासिजागतेनत्वाच्छन्दसुपरिगृह्णासि ॥
 सुक्ष्माचासिशिवाचासिस्योनाचासिसुषदाचास्युज्जस्वतीचासिप
 यस्वतीचि ॥ २७ ॥ पुराक्रूरस्य । विसृपोधिरप्सिन्नुदादायपृथिवा
 औवदानुम् ॥ यामैर्यञ्चुद्भ्रमसिस्वधाभिस्तासुधारासोअनुदिक्यञ
 जन्ते ॥ प्रोक्षणीरासादयद्विषुतोवृधोसि ॥ २८ ॥ ५] प्रत्युष्टुंरक्षः ॥
 प्रत्युष्टुंरक्षःप्रत्युष्टुंरक्षोनिष्टुंरक्षोनिष्टुंरक्षोनिष्टुंरक्षोनिष्टुंरक्षः ॥

आनिशितोसिसपत्क्लुक्षिह्नुजिनत्त्वाद्याजेद्ध्यायैसम्मार्जिम ॥ प्रत्य
पुंडरक्षुःप्रत्यंष्टाऽअरातयुनिहृप्सुंडरक्षोनिहृप्त्वाऽअरातयः ॥ आनि
शितासिसपत्क्लुक्षिह्नुजिनीदत्त्वाद्याजेद्ध्यायैसम्मार्जिम ॥ २९ ॥
अदित्यैरास्त्रासि । विष्णोर्विष्णोस्यज्जत्त्वाद्धेनत्वाचक्षुषा
वंपश्यामि ॥ अग्नेोज्जिह्वासिसुहृद्वैवम्भ्याधाम्नेधाम्नेमेभवुयजु
पेग्रजुपे ॥ ३० ॥ सुवितुस्त्वा । असुवत्तत्पुनाम्यार्चिच्छे
णपुवित्रेणसूयस्यरुहिम्मभिः ॥ सुवितुष्वःप्रसुवत्तत्पुनाम्य
र्चिच्छेणपुवित्रेणसूयस्यरुहिम्मभिः ॥ तजोसिशुक्लमस्युमृतम

सिधामुनामासिप्रियन्देवानामनाधृष्टन्देवयजनमसि ॥ ३१ ॥ [३]
 इतिश्रीघ्राजसनेयसंहितायांप्रथमोऽध्यायः॥ १ ॥ श्रीवेदपुरुषायनमः॥
 अनुवाकसूत्रम्॥ कृष्णोसिपड, श्रेवाजजितिस्रो, मयीद, मग्शीषोम
 योःपञ्चका, वग्नेदध्वायो चतस्रः, संवच्चसापञ्चा, श्येकद्वयवाहनायष
 ङ्, ससचतुस्त्रिंशत्॥ हरिःॐ कृष्णोसि॥ कृष्णोस्याखरेङ्गुग्भयैत्वाङ्
 ङ्म्प्रोक्षामिषोदिरसिषुहिषेत्वाङ्गुङ्गाम्प्रोक्षामिषुहिरसिषुग्भ्यस्त्वाङ्गु
 ङ्ग्म्प्रोक्षाम्म्यादित्यैद्युन्दनम्॥ १ ॥ आदित्यैद्युन्दनमसिषुषिष्णोस्त्वु
 स्त्यूणम्प्रदंसन्त्वास्तृणामिस्वासुस्थान्देवभ्योभुवपतयेस्वाहाभुवन-

पतयेस्वाहाभूतानुम्पतयेस्वाहा ॥ २ ॥ गुह्यध्वंस्त्वा । विश्वावंसूः
 पारिदधातुविश्वस्यारिष्ट्यैयजमानस्यपरिधिंरस्युग्निरिडइडितः ॥
 इष्टस्यवाहुरसिदक्षिणोविश्वस्यारिष्ट्यैयजमानस्यपरिधिंरस्युग्नि
 रिडइडितः ॥ मित्रावरुणोत्वातरुतःपरिधत्तान्ध्रुवेषुधम्मणोविश्व
 स्यारिष्ट्यैयजमानस्यपरिधिंरस्युग्निरिडइडितः ॥ ३ ॥ वीतिहोत्र
 न्त्वा । कर्वद्यमन्नुट्समिधीमहि । अग्नेवृहत्तमद्धरे ॥ ४ ॥ सुमिदसि ॥
 सुमिदसिसूयस्त्वापूरस्तात्पातुकस्यांश्वदुभिर्शस्त्यै ॥ सुवितु
 वृहस्त्सुःकृणामन्नदसन्त्वास्तणामिस्वासुस्त्यद्वेदुब्भ्युऽआत्वाव

सर्वोच्छ्वाऽआदित्याःसदन्तु ॥५॥ धृताच्यसि । जुहुन्नाम्नासदम्प्रि
 येणधाम्नाप्प्रियदंसदुऽआसीदधृताच्यस्युपुनृन्नाम्नासदम्प्रियेण
 धाम्नाप्प्रियदंसदुऽआसीदधृताच्यसिदध्रुवानाम्नासदम्प्रियेणधा
 म्नाप्प्रियदंसदुऽआसीदप्प्रियेणधाम्नाप्प्रियदंसदुऽआसीद ॥ ध्रुवाऽ
 असदधृतस्यथानुताविष्णोपाहिपुहियुज्ञम्पुहियुज्ञपतिपाहिमा
 ळ्यज्ञद्वयम् ॥ ६ ॥ [६] अग्नेवाजजित् ॥ अग्नेवाजजिह्वाज
 न्त्वासारुष्यन्तवाजुजितुदंसम्माज्जिम ॥ नमोदुवेबभ्यःस्वधापि
 तुबभ्यःसयमेभूयास्तुमस्कन्नमुद्य ॥ ७ ॥ अस्कन्नमुद्य ।

देवेभ्युऽआज्युर्देसमिभ्युऽसुमङ्गिणासुमङ्गिणाविविष्णोमात्त्वावक्त्रमिषुंघसुंम
तीमग्नेतेच्छायामुपस्थेषुविष्णोस्तथानमसुीतऽइन्द्रोवृीऽयमक
णोदूहोद्धरऽआस्तथात् ॥ ८ ॥ अग्नेवैऽ ॥ अग्नेवैहोत्रवैदुत्सुमव
तान्त्वाद्दद्यावापृथिवीऽअवुत्त्वद्द्यावापृथिवीस्स्वदुक्कुहेवभ्युऽइन्द्र
आज्येनहुविपाभूत्स्वाहुसिध्योतिषुज्योतिः ॥ ९ ॥ [३]
मयीदम् ॥ मयीदमिन्द्रऽइन्द्रिद्वयदधार्त्वरमान्त्रायोमुघवानऽ
सचन्ताम् ॥ अस्माकंऽसन्त्वाशिषः सुत्यानः सन्त्वाशिषुऽउप
हृतापृथिवीमातोपुमाम्पृथिवीमाताह्वयतामुग्निराग्नीहोत्स्वाहा ॥

॥१०॥ उपहृतोद्यौः॥ उपहृतोद्यौः पिपुतापुमादद्यौः पिपुताह्वयतासुग्नि
 राग्नीक्षितस्वाहा ॥ देवस्य त्वासवितुः प्रसुवोश्चनो ब्रह्मिह्म्याम्प
 षण्णाहस्ताभ्याम् ॥ प्रतिगृह्णाम्यग्नेद्वास्येनुप्रादनामि ॥ ११ ॥ एत
 न्तै । देवसवितर्युज्ञम्प्राहृष्टहृष्टमणै ॥ तेनयुज्ञमवृतेनयुज्ञप
 त्तिन्तेनुमामवा ॥ १२ ॥ मनोजतिः ॥ मनोजतिर्जुषतुमाज्यस्येबृहस्प
 तिर्युज्ञमिमन्तुत्वारिहृष्ट्युज्ञसिमिन्दधातु ॥ विश्वेदेवासंइ
 हमादयन्तुमोऽम्प्रतिष्ठ ॥ १३ ॥ एषातेऽअग्नेसुमितयुषङ्कस्व
 चाचप्यायस्व ॥ ब्रह्मिषीमहिचवैथमाचप्यासिषीमहि ॥ अग्ने

व्राजजिह्वार्जन्त्वाससूवाऽसंवाजुजितुऽसम्मार्जिम ॥ १४ ॥ [५]
अग्नीषोमयोरुज्जितिम् ॥ अग्नीषोमयोरुज्जितिमनूजैषुवाजस्यमा
प्रसुवेनुप्रोहामि ॥ अग्नीषोमौतमपनुदत्तां य्योस्मादद्रेद्वियञ्चव्य
द्विद्वम्मावाजस्येनम्प्रसुवेनापोहामि । इदद्वाग्योरुज्जितिमनूजैषुवाज
स्यमाप्रसुवेनुप्रोहामि ॥ इदद्वाग्योतमपनुदत्तां य्योस्मादद्रेद्वियञ्च
व्यद्विद्वम्मावाजस्येनम्प्रसुवेनापोहामि ॥ १५ ॥ वसुभ्यस्त्वा ॥
दुद्रेभ्यस्त्वादित्येभ्यस्त्वासआनाथादद्यावापृथिवीमित्रावरुणौ
त्वावृष्ट्यावताम् ॥ वयन्तुव्योऽरिहाणामुरुताम्पृषतीर्गच्छवु

शापुत्रिन्नम्भूत्वादिवङ्गच्छततोनुवृष्टिमावह ॥ चक्षुष्पाऽअंग्ने
 सिचक्षुम्भपाहि ॥ १६ ॥ अम्परिधिम् ॥ अम्परिधिम्पुष्पधत्थाऽ
 अग्नेदवपुणिभिर्गुह्यमानः ॥ तन्तऽएतमनुजोषम्भराम्भयेषनेत्व
 दपचुतयाताऽअग्नेः प्रियम्पाथोपीतम् ॥ १७ ॥ सु० सुवभांगा
 स्तथ ॥ सु० सुवभागास्त्येषावृहन्तः प्रस्तरुष्टाः परिधया अदेवाः ॥
 इमांवाचमुभिर्विश्रुणन्तऽआसद्वास्मिन्ब्रुवाहिषिमादयद्दुःस्वा
 हावाद् ॥ १८ ॥ धृताचीस्तथः ॥ धृताचीस्त्योद्युष्यापातः सुम्भे
 स्तथः सुम्भेमाधत्तम् ॥ अग्निमरश्चतुऽउपचयुज्ञस्यशिवेसन्तिष्ठ

स्वस्विष्टेभ्येसन्तिष्टस्व ॥ १९ ॥ [५] अग्नेदब्धायो । शीत
मपाहिमादिद्योःपाहिप्रसित्यपाहिदुरिष्ट्यैपाहिदुरिष्ट्याऽर्थाविष
नः पितुङ्गुणसुषदाश्रानौस्वाहाहावाङ्गग्नेसंवेशपतयेस्वाहाहासरस्वत्यै
यशोभुगिद्व्यस्वाहा ॥ २० ॥ वृद्धोसि ॥ वृद्धोसि नुस्वद्वेषद
द्वेषेभ्योवृद्धोभवुस्तेनुमह्यवृद्धोभूयाः ॥ देवांगातुविदाशातुवित्वा
शातुमित ॥ मनसस्पतऽइमद्वेषयुज्ञंस्वाहावातेधाः ॥ २१ ॥ स
म्बुहिः॥ सम्बुहिरङ्गांहुविषांघृतनुसमादित्यैषसुभिःसम्भुरुद्धिः॥ स
मिदद्रोवित्थद्वेवेभिरङ्गादिदुद्व्यन्नभोगच्छतुयत्स्वाहा ॥ २२ ॥ कस्त्वा ॥

करुत्वा विमुञ्चति सत्त्वा विमुञ्चति कस्मै त्वा विमुञ्चति कस्मै त्वा विमु
 ञ्चति ॥ पापायुरक्षसाम्भागोसि ॥ २३ ॥ [४] संवच्चसु ॥ संवच्चसुापय
 सुसन्तु नूभिरगंमहिमनसुसंश्रिवेन ॥ त्वद्वा सुदञ्चो विदधातुरायो
 नुमाहुत्तुदशुयद्विलिह्म ॥ २४ ॥ द्विविषिष्णुः । द्विविषिष्णुर्व्यङ्गंस्तु
 जागति नुच्छददसुततो निबभूवोशुस्मादद्द्विष्यश्चवृयद्विह्वम्मुदत
 रिक्षुषिष्णुव्यङ्गंस्तत्रैह्वभेनुच्छददसुततो निबभूवोशुस्मान्द्विहि
 यश्चवृयद्विह्वम्मः पृथिव्यां विष्णुव्यङ्गंस्तगाशुत्रेणुच्छददसुततो
 निबभूवोशुस्मादद्द्विष्यश्चवृयद्विह्वम्मुस्मादनादस्यप्रतिष्ठायाः

अग्नमुस्वुःसञ्ज्योतिषाभूम ॥ २५ ॥ स्वयम्भूरसि ॥ स्वयम्भूरसि
श्रेष्ठोरुस्मिन्मध्वञ्चोदाऽअसिधञ्चोमेदेहि ॥ सूख्यस्युवृतुमदवावर्ते ॥
॥ २६ ॥ अग्नेगृहपते ॥ सुगृहपतिस्त्वयाग्नेहङ्गहपतिनाभूयासः सुगृह
पतिस्त्वम्मयाग्नेगृहपतिनाभूयाः ॥ अस्थारिणागाहंपत्यानिसन्तुशत
दं हिमाः सूख्यस्युवृतुमदवावर्ते ॥ २७ ॥ अग्नैन्नतपते ॥ अग्नैन्नतपते
वृतमचारिपुन्तदंशकुन्तदमैराधीदमुहंख्यऽएवास्मिसुसोस्मिन्म ॥ २८ ॥
[५] अग्नेयैकद्वयवाहनायु ॥ अग्नेयैकद्वयवाहनायुस्वाहासोमायपि
तमतेस्वाहा ॥ अपंहताऽअसुरारक्षांशसिधेद्विषदः ॥ २९ ॥ यैरूपानि ॥ ये

रूपणिप्रतिमुञ्चमानाऽअसुराःसन्तःस्वधयाचरन्ति ॥ पुरापुरोनिपु
 रोयभरन्त्यग्निश्लोकात्प्रणुदात्यस्ममात् ॥ ३० ॥ अत्रपितरः। अत्रापि
 रामादयच्छंभयथाभुगमावृषायद्धम् ॥ अर्षामदन्तपितरोयथाभा
 गमावृषायिषत ॥ ३१ ॥ नमोवहंपितरोरसायु नमोवहंपितरुःशो
 पायुनमोवहंपितरोजीवायुनमोवहंपितरःस्वधायुनमोवहंपितरोघोरायु
 नमोवहं पितरोमुद्ध्यवेनमोवहंपितरुःपितरोनमोवोगूहान्नःपितरोद
 रासुतोवः पितरोदंभमुतह्वःपितरोवासुऽआधत्त ॥ ३२ ॥ आधत्त ।
 पितरोगर्भहुःमारम्भपुंकरस्वजम् ॥ यथेहपुरुषोसत् ॥ ३३ ॥ ऊर्जु

बहन्तीः ॥ ऊर्जुवहन्तीरुमृतं तम्पर्यः कीलालम्परिब्रुतम् ॥ स्वधा
स्त्थतुर्ष्यतमेपितृन् ॥ ३४ ॥ [६] इति श्रीवाजसनेयसंहितायां द्विती
योऽध्यायः ॥ २ ॥ श्रीवेदपुरुषाय नमः ॥ अनुवाकसूत्रम् ॥ सामिधाग्निम्,
भूर्भुवः स्वश्चतुष्कावाग्निज्योतिर्दे, उपप्रयन्तः षडिष्टशतिर्भूर्भुवः स्वः
श्चतस्रो, गृहामातिस्त्रः । अघासिनः पञ्च, पूर्णादविद्धे, ५ अक्षन्नमीमद
न्तपडे षतेसप्त, दश ॥ १ ० ॥ त्रिषष्टिः ॥ हरिः ॐ सुमिधाग्निम् ॥ सुमिधा
ग्निर्दुवस्यत घृतैर्बाधयुतातिथिम् ॥ आस्मिद्दृष्ट्या जूहातन ॥ १ ॥ सुस
मिद्वायशोचिषे ॥ सुसमिद्वायशोचिषे घृतन्तुर्ब्रह्मं हातन ॥ अग्रयज्ञा

तवेदसे ॥ २ ॥ तन्त्वा ॥ तन्त्वा सुमिद्धिरङ्गिरो घृतेन वृद्ध्यामसि ॥
 बृहच्छोचाय विष्टय ॥ ३ ॥ उपत्वा ॥ उपत्वाग्नेहु विष्मती गृधता चो
 क्यन्तु ह्यथ ॥ जूपस्व सुमिधो मम ॥ ४ ॥ [४] भूर्भुवः ॥ भूर्भुवः
 स्वद्यौरिव भूर्भुवः पृथिवीव धारिष्मणा ॥ तस्यास्ते पृथिविदव यजनि पृष्टु
 ग्निमन्नादमुन्नाद्यायादधे ॥ ५ ॥ आयम् ॥ आयङ्गोः पृथिवरः कृमीदसद
 द्मातरं म्पूरः ॥ पितरं च प्रयन्स्वः ॥ ६ ॥ अन्तश्चरति ॥ अन्तश्चर
 तिरोचुनास्य प्राणादपानुती ॥ व्यकथ्यन्महिषोदिवम् ॥ ७ ॥ त्रिंश
 द्दाम ॥ त्रिंशद्दामुधिराजतिषाक्षपतुङ्गायधीयते ॥ प्रतिवस्तोरहद्य

भिः॥८॥ [४] अग्निज्योतिः ॥ अग्निज्योतिरुग्निः स्वाहासू
र्युज्योतिज्योतिःसूर्यः स्वाहा ॥ अग्निर्वज्रं ज्योतिर्वज्रं स्वाहासू
र्युज्योतिर्वज्रं स्वाहा ॥ ज्योतिःसूर्यःसूर्यो ज्योतिः स्वाहा ॥
सुजहुवनं सवित्रासुजूरुषसद्रवत्या ॥ जुषाणोऽग्निर्वतुस्वाहा ॥ सुज
हुवनं सवित्रासुजूरुषसद्रवत्या ॥ जुषाणःसूर्यो वितुस्वाहा ॥ १० ॥ [२]
उपुप्रयन्तोऽअक्षरम् ॥ उपुप्रयन्तोऽअक्षरमन्त्रं च समाग्रये ॥ आरेऽ
अस्मच्चं शृण्वते ॥ १ ॥ अग्निर्मूर्ध्ना दिवः कुक्कुत्पतिः पृथिव्याऽअय
म् ॥ अपां रतां सिजिह्वति १२ ॥ उभावांमिन्द्राग्नीऽआ

हृवद्ध्याऽऽभारार्थसंसुहमादुयद्धयै ॥ उभाद्वातारांविषा७रंथीणाम्
 भावाजस्यसुतायैहुवेवाम् ॥ १३ ॥ अयन्तै ॥ अयन्तेयोनिर्ऋत्विद्योग
 तौजुतोऽअरोचथाऽ ॥ तञ्जानन्नग्नऽआरुहाथानोबद्धयारुयिम् ॥ १४ ॥
 अग्रमिह । प्रथमोवागियथात्प्रमिहोतायजिष्टोऽअहुरेष्वीडुच्यः ॥ अम
 प्तवानोभृगवोविरुरुचुर्वनेषुचित्रंविभ्वृष्टिशेषे ॥ १५ ॥ अस्यप्सु
 रक्काम् ॥ अस्यप्सुरक्कामनृद्युतंशुक्लदुदुहेऽअह्वयऽ ॥ पयःसहस्रसो
 मृषिम् ॥ १६ ॥ तुनपाऽअग्नै । सितुदवृम्भपाह्व्याश्रुर्दाऽअग्नैस्यायुम्भ
 दहिषच्चादाऽअग्नैसिषच्चांमदेहि ॥ अग्नैयद्वमेतुदवाऽकुनन्तदमुऽआपृ

॥ १७ ॥ इन्द्रधानास्त्वा । श्रुतं हि माद्युमन्तुं स मिथीमहि ॥ वयं स्वन्तो
वयस्कृत्तुं सहं स्वन्तं सहस्कृतम् ॥ अग्नेसपत्केदम्भं नुमदं धासोऽ
अदाब्भ्यम् ॥ चित्रावसोस्वस्ति तैपारमं शीय ॥ १८ ॥ सन्त्वम् ॥ सन्त्वम्
ग्नेसूय्यस्युवच्चैसागथाऽसमृषीणां स्तुतेन ॥ सस्मिप्रेयेण धाम्नासमेह
मायुपासं वच्चैसासम्प्रेजया सट्ठुरायस्पोषेण गिमपीय ॥ १९ ॥ अन्व
स्तथः ॥ अन्धे स्थान्धोवो भक्षीयुमहं स्तुमहोवो भक्षीयोर्जुस्तथोर्जुवो
भक्षीय रायस्पोषं स्तथ रायस्पोषं वो भक्षीय ॥ २० ॥ रेवतीरमं च्छम् ॥ रे
वतीरमं च्छमुस्मि मन्थानां वुस्मि मन्थो वुस्मि मन्थो वुस्मि मन्थो ॥ इहैव

स्तुमापगात्र॥२१॥सुदं हितसि । विश्वरूप्यर्जामाविशगौपत्येन ॥
 उपत्वाग्नेदिवेदिदोषावस्ताद्धियावृथम् ॥ नसोभरन्तुऽएमंसि॥२२॥
 राजन्तमहुराणाम् ॥ राजन्तमहुराणां ह्योपामृतस्युदोदिविम् ॥ बद्धमानु
 ंस्वेदमे॥२३॥सनः॥सुतेवसनवेग्रेसूपायुनोभवा॥सचस्वानऽ
 सुस्तयै॥२४॥अग्नेत्त्वम् ॥ अग्नेत्त्वन्नोऽअन्तमऽउतञ्जाताशिवोभवा
 ब्रह्मत्थ्यः॥बिसुरुग्निर्बसुःश्रवाऽअच्छानिक्षिधूमत्तमर्दुरयिद्ददाऽ॥२५॥
 तन्त्वा ॥ तन्त्वाशोचिष्टुदोदिवऽसुम्नायननमीमहेसखिब्भ्यऽ ॥ सनो
 वोधिःश्रुधीहर्वमुरुष्याणोऽअघायुतऽसमस्मात् ॥२६॥ इडुएहि॥इ

दुर्लभ्यदितुऽदुर्लभ्याऽएत॥ मयिवंकासुधरंणम्भुयात् ॥ २७ ॥
 सोमानुंस्वरंणङ्कणहिव्रह्मणस्पते॥ कुक्षीवन्तुंय्यऽऔशिजः॥ २८ ॥
 घोरुवान् ॥ घोरुवाद्भ्याऽअमीबुहावसवित्पुट्टिवद्धनः ॥ सनःसिषक्कु
 यस्तरः ॥ २९ ॥ मानः॥ मानुःशःसुऽअरंरुषोधातिःप्रणुमत्यस्य ॥
 रवक्षाणोब्रह्मणस्पते ॥ ३० ॥ महिञ्चोणामवोस्तद्य
 क्षमिमुत्रस्याऽर्धुम्भणः ॥ दुराधपुंवरुणस्य ॥ ३१ ॥ नुहितेषाम्॥ नुहिते
 षामुमाचुननाद्धसुधारुणेषु ॥ ईशोरिपुरुघशंसिः ॥ ३२ ॥ तेहिपुत्रासुऽ
 अदितेःप्रज्जीवसुमत्याय॥ ज्योतिर्यच्छन्त्यजस्त्रम् ॥ ३३ ॥ कदाचु

न । स्तुरीरसिनेन्द्रसञ्चसिदाशुषे ॥ उपोपेनुमंभवदभूयऽइहृतेदानन्दे
 वस्यपृच्छयते ॥ ३४ ॥ तत्सवितु ॥ तत्सवितुर्वरेण्यमुग्धभगादेवस्यधीम
 हि ॥ धियो यो नः प्रचोदयात् ॥ ३५ ॥ शतम् ३०० परिते ॥ परिते दूडभो
 रथोस्ममोर अंशोतुष्टिश्वतः ॥ येनुरक्षसिदाशुषः ॥ ३६ ॥ [३६] भू
 ष्वभूषः ॥ भूर्भुवःस्वःसुप्रजाःप्रजाभिःस्यां सुवीरो वीरःसुपाषुः
 पाषुः ॥ नःप्रजा ममेपाहि शंस्यं प्रशूदमेपाह्यथं यपितु ममेपाहि
 ॥ ३७ ॥ आगं हम् । विश्वेदसमुस्मभ्यं वसुवितं मम् ॥ अग्नेस मन्ना
 डिभिद्यु म्मसुभिसहऽआयं च्छस्व ॥ ३८ ॥ अयमुग्निः ॥ अयमुग्निर्गहप

त्रिगाहंपत्यः प्रजायां ब्रह्मसुवित्तमः ॥ अग्नेगृहपतेभिश्चुम्भसुभिस
 हऽभ्याग्रच्छस्व ॥ ३९ ॥ अयसुग्निः ॥ अयसुग्निः पुरीष्योरयिमादपु
 द्विवर्द्धनः ॥ अग्नेपुरीष्योभिश्चुम्भसुभिसहऽआग्रच्छस्व ॥ ४० ॥ [४]
 गृहामाविभीतुमावेपछमूर्जुम्ब्वञ्जतुऽएमंसि ॥ ऊर्जुम्ब्वञ्जऽसु
 मनांसुमेधागृहानैमिमनसुमोदमानः ॥ ४१ ॥ येषामुद्धव्य
 ति । एवसुद्व्येषुसौमनुसोबुद्धिः ॥ गृहानुपह्वयामहेतेनो जानन्तु
 जानुतः ॥ ४२ ॥ उपहृताऽइह । गावुऽउपहृताऽअजावर्यः ॥ अथोऽ
 अन्नस्यकीलाऽउपहृतागृहेषुनः ॥ क्षेमायवुऽशान्त्यैप्रपद्येऽशिवदंशु

गमडिशुंठयोःशुंठयोः ॥ ४३ ॥ [३] प्रयासिनोहवामहोमुरुतंश्चरिशा
 दसः ॥ कुरुम्मभेणसुजोषसः ॥ ४४ ॥ यद्गामो॥ यद्गामेयदंरण्येयत्सु
 भायांठयदिद्रिये ॥ यदेनंश्चकमवियमिदन्तद्वयजामहस्वाहा ॥ ४५ ॥
 मोषुणः ॥ मोषुणःइष्टद्रात्रूपत्सुदेवरस्त्रिहिष्मतिशुष्मन्नवयाः ॥
 मुहश्चिद्वस्यमोडुषोषुहयाहविष्मतोमिरुतोवन्दतुगाः ॥ ४६ ॥ अक्क
 टकम्मकम्मकृतःसुहवोचामयोभुवा ॥ देवब्भ्यःकम्मकृत्वास्तुम्मप्पे
 तंसचामुवः ॥ ४७ ॥ अवभृथनिचुम्मपुण ॥ अवभृथनिचुम्मपुणनिचुरु
 रसिनिचुम्मपुणः ॥ अवदेवदेवकृतुमनोयासिषुमवुमत्तुम्मत्तुम्पु

दुरादृग्णो देव रिषस्वपाहि ॥ ४८ ॥ [५] पण्णां द्वाविंशति ॥ पूर्णार्णो द्वाविंशति ॥ पतुसुपु
ण्णां पुनुरापत ॥ वृस्नेवु विक्कोणावहाऽइषु मूर्ज्जं शतकृतो ॥ ४९ ॥ दुहिम ॥
दुहिमुददा मितु निमैधे हि निते दधे ॥ निहारं चहरा सिमे निहारु निहरा
णितु स्वाहा ॥ ५० ॥ अक्षन्नमीमदन्त ॥ अक्षन्नमीमदन्तु ह्यश्ववाप्सियाऽ
अधूषत ॥ अस्तोषतु स्वभानवो विष्प्रा न विष्प्रा मुती योज्ञा द्विवृद्रते
हरा ॥ ५१ ॥ सुसुद्रदृशंत्वा ॥ सुसुद्रदृशंत्वा विष्प्रा मयवद्ववा द्विषीमाहि ॥
प्रनूनम्पूर्णवन्धुरस्सुतोया सिवशौ २ अनूयो ज्ञा द्विवृद्रते हरी ॥ ५२ ॥
मनूनु ॥ मनूद्रवाह्वामहनारा शुद्धे सनुस्तोमिन ॥ पितृणां च्चमदमभिऽ ५३

आननः॥आननऽएतुमनुऽपुनुऽकस्वेदक्षायजीवसे ॥ ज्योक्चुसुठयर्षदृशे
 ॥५४॥पुनर्नऽ॥पुनर्नऽपितरोमनोददातुदेष्ट्योजनः॥ जीवंन्नातंठिसचम
 हि ॥५५॥ वृयठिसोमञ्चतेतवुमनस्तुनूषुविञ्चतऽ ॥ प्रजावंन्तऽसचम
 हि ॥ ५६ ॥ एषते । रुद्रभागऽसुहस्वनामिन्वकयातऽुषस्वस्वाहिषते
 रुद्रभागऽआसुरतेपुशुऽ ॥५७॥ अवरुद्रम् ॥ अवरुद्रमदीमुह्यवदेवदय
 म्म्वकम् ॥ यथानुविस्यसुरक्कुरुद्याथानुऽऽश्रयसुरक्कुरुद्याथानोदयवसा
 गयात् ॥ ५८ ॥ सुषुजमसि । सुषुजङ्गवश्चाथुपुरुषायभेषुजम् ॥ सुख
 म्सेषायसेष्यै ॥ ५९ ॥ अ्यम्वकंठयजामह । सुगन्धिमपुहिवङ्कन

सु ॥ उर्ध्वारुक्मिबुवन्धनाद्मृत्योर्भुक्षीयुमामृतात् ॥ त्र्यम्बकं
जामहेसुगुन्धिर्धर्मपतिर्वेदं नमः ॥ उर्ध्वारुक्मिबुवन्धनादितोभुक्षीयुमा
मृतं ॥ ६० ॥ एतत्तै । रुद्रावुसन्तेनपुरोभूजं वृतातीहि ॥ अवतततथद्भवा
पिनाकावसुःकृत्तिवासुऽआहिःसन्नऽशुवातीहि ॥ ६१ ॥ त्र्यायुषश्चमद
ग्नेः कुरुर्यर्षस्त्र्यत्र्यायुषम् ॥ अद्वेषुऽत्र्यायुषन्तन्नोऽअस्तुत्र्यायुषम् ॥
॥ ६२ ॥ शिवोनाम ॥ शिवोनामासिस्वधित्स्तेपितानमस्तेऽअस्तु
मामाहिःसीऽ ॥ निवत्तयाम्भ्यायुषुन्नाद्यायप्पुजननायशुयस्पोषाय
सुप्रजास्त्वायंसुवीर्याय ॥ ६३ ॥ १० [७] इति श्रीवाजसनेयसंहिता

यांतृतीयोऽध्यायः ॥ ३ ॥ श्रीविदपुरुषायनमः ॥ अनुवाक्सूत्रम् । एदंके,
 महीनाम्पयश्चतस्र, आकृत्या, ऋक्सामयो, द्विकौ, व्रतंकृणुतषडे, षते
 चसस्रौ, वस्यसितिस्र, एषतेद्रे, शुक्रन्त्वाचतस्रो, दित्यास्त्वगष्टौ, दश
 सप्तत्रिंशत् ॥ १० ॥ हरिः ॐ एदम् ॥ एदमंगद्वयजनम्पृथिव्यायत्र
 देवासोऽअजुपन्तुविश्चै। ऋक्सुामाभ्यां सुन्तरन्तो यजुर्भर्गिरायस्वपो
 षणुसामिषामंदम ॥ इमाऽआपुःशसुमैसन्तुदेवीरोषधित्रायस्वस्वधि
 त्तुमैनर्हिर्हिःसीः ॥ १ ॥ आपोऽअस्मान् ॥ आपोऽअस्मान्मातृशुन्ध
 यन्तुघृतैर्नोघृतप्लवःपुनन्तु ॥ विश्वेर्हिर्हिःप्रभ्रवहन्तिदेवीरुदिदा

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ श्रीकृष्णार्जुनसंवादे ॥ श्रीकृष्ण उवाच ॥
मया श्रुत्वा त्वं पितृभ्योऽपि ॥ १ ॥ इति श्रीमहाभारतस्य अष्टमोऽध्यायः ॥ १ ॥
मया श्रुत्वा त्वं पितृभ्योऽपि ॥ २ ॥ इति श्रीमहाभारतस्य अष्टमोऽध्यायः ॥ २ ॥
मया श्रुत्वा त्वं पितृभ्योऽपि ॥ ३ ॥ इति श्रीमहाभारतस्य अष्टमोऽध्यायः ॥ ३ ॥
मया श्रुत्वा त्वं पितृभ्योऽपि ॥ ४ ॥ इति श्रीमहाभारतस्य अष्टमोऽध्यायः ॥ ४ ॥
मया श्रुत्वा त्वं पितृभ्योऽपि ॥ ५ ॥ इति श्रीमहाभारतस्य अष्टमोऽध्यायः ॥ ५ ॥
मया श्रुत्वा त्वं पितृभ्योऽपि ॥ ६ ॥ इति श्रीमहाभारतस्य अष्टमोऽध्यायः ॥ ६ ॥
मया श्रुत्वा त्वं पितृभ्योऽपि ॥ ७ ॥ इति श्रीमहाभारतस्य अष्टमोऽध्यायः ॥ ७ ॥
मया श्रुत्वा त्वं पितृभ्योऽपि ॥ ८ ॥ इति श्रीमहाभारतस्य अष्टमोऽध्यायः ॥ ८ ॥
मया श्रुत्वा त्वं पितृभ्योऽपि ॥ ९ ॥ इति श्रीमहाभारतस्य अष्टमोऽध्यायः ॥ ९ ॥
मया श्रुत्वा त्वं पितृभ्योऽपि ॥ १० ॥ इति श्रीमहाभारतस्य अष्टमोऽध्यायः ॥ १० ॥

रिक्षात्स्वाहाद्यावापृथिवीन्भ्यालुंस्वाहावितादारंभेस्वाहा ॥६॥ [४]
 आकृत्यैप्प्रयुजे ॥ आकृत्यैप्प्रयुजेप्रयुजेप्रयुजेस्वाहासुधासुगन्धेस्वा
 हादुिक्षायैतपसुगन्धेस्वाहासरस्वत्यैपूष्णेगन्धेस्वाहा ॥ आपो
 देवीबृहतीविश्वशम्भुवोद्यावापृथिवीऽउरोऽअन्तरिक्ष ॥ बृहस्पतं
 ग्रेहविषाविधेमुस्वाहा ॥ ७ ॥ विश्वोदेवस्य ॥ विश्वोदेवस्यने
 तुम्भसोवुरीतसुक्ल्यम् ॥ विश्वोरुग्यऽइषुद्धयतिद्युम्नंघृणातपू
 ष्यसुस्वाहा ॥ ८ ॥ [२] ऋक्स्सामयोऽशिल्पे ॥ ऋक्स्सामयोऽशि
 ल्पेस्तथुस्तेषामारंभेतेमापातुमास्ययुजस्तथोदृचः ॥ शम्भोसिशम्भ

मेयच्छुनमंस्तेऽस्तुमामाहिंसीः ॥ ९ ॥ ऊर्गासि ॥ ऊर्गास्याङ्गिरु
स्यूर्णांमन्त्रदाऽऊर्णमयिधेहि ॥ सोमंस्यनुविरसिष्विष्णोऽशम्मासि
शम्भुयजमानुस्येदद्रस्युयोनिरसिसुसुस्याःकृषीस्कुधि ॥ उच्छृयस्वव
नस्पतऽऊर्द्धामापाह्यःहंसुऽआस्ययुज्ञस्योदृचः ॥ १० ॥ [२] ब्रतङ्कः
णुत। ब्रतङ्कःणुत। गिभ्रहमाग्निशुशोषनुस्पतिशुशियः ॥ देवीद्विधय
म्मनामहंसुमृडिकासुभिद्वयेष्वञ्चोपांशुयुज्ञवाहसःसुतीर्थानोऽअसुदु
शौ ॥ येदेवामनोजातामनोयजोदक्षःऋतवुस्तेनोवन्तुतेनःपान्तुतेऽभ्युः
स्वाहा ॥ ११ ॥ श्वान्नाःप्रीताः ॥ श्वान्नाःप्रीताःप्रीताभवतयूयमापोऽअस्माकंम

न्तरुदरैःसुशेवाः ॥ ताऽअस्मभ्यमयक्ष्माऽअनमीवाऽअनांगसुः
 स्वर्दन्तुदेवीरुमृताऽऽकृतुवृधः ॥ १२ ॥ इयन्ते । अत्रियातुनरुपीमुञ्चा
 सिनप्सुजाम् ॥ अट्टोसुचुःस्वाहाकृताऽपृथिवीमाविशतपृथिव्यास
 म्भवा ॥ १३ ॥ अग्नेत्त्वम् । अग्नेत्त्वम् । सुजागृहिव्यदसुमद्विदषीमहि ॥ रक्षा
 णोऽअप्ययच्छदप्रबुधेनुःपुनस्कृधि ॥ १४ ॥ पुनुम्मनः ॥ पुनुम्मनःपुनरा
 यंमुंऽआगृहपुनःप्राणःपुनरात्तामुऽआगृहपुनुञ्चक्षुःपुनुञ्चश्रोत्रम्मु
 ऽआगन् ॥ वैश्वानुरोऽअदब्धरस्तनूपाऽअग्निर्भूःपातुदुरिताद्वु
 द्यात् ॥ १५ ॥ त्वमग्ने । ब्रतुपाऽअसिदुवऽआमत्येष्ववा ॥ त्वय्यज्ञेष्ववी

दुयः ॥ रास्वेयत्सोमाभूयोभिरदुवोनःसवितावसोहुतावस्वदात
॥ १६ ॥ [६] एषातेशुक्रतुनूरेतद्वृक्षुस्तथासम्भुञ्जच्छाजङ्गच्छाजूरसिधृता
मनस्राजुहुविष्णव ॥ १७ ॥ तस्यास्तोसुत्यसंवसःप्रसुवेतुद्वोयुन्त्र
मशीयुस्स्वाहा ॥ शुक्रमसिचुद्वमस्यमृतमसिष्वैश्वदेवमासि ॥ १८ ॥ चि
दासि । मुनासिधीरसिदक्षिणासिक्षुत्रयासिषुशियास्यदितिरस्युभ
गतःशीष्णी ॥ सानुंसुप्राचीसुप्रतीच्येधिमित्रस्त्वापुदिवध्नीता
म्पूषाङ्गनस्पुत्विद्व्यायाद्व्यक्षाय ॥ १९ ॥ अनुत्वासातामद्वयतामनु
पितानुञ्जातासगुञ्भ्यानुसखासयुत्थ्यः ॥ सादेविदुवमच्छेहीद्व्रायु

न्तयुदरैःसुशैवाः ॥ ताऽअस्मभ्यमयुक्ष्माऽअनमीवाऽअनांगसुः
 स्वर्दन्तुर्देवीरुमृताऽऽकृतुवृधः ॥ १२ ॥ इत्यन्ते । अज्ञियातुनरूपोमुञ्चा
 सिनप्पुजाम् ॥ अट्टहोमुचुऽस्वाहाक्कताऽपृथिवीमाविशतपृथिव्यास
 म्भवा ॥ १३ ॥ अग्नेत्त्वम् । अग्नेत्त्वम् । अग्नेत्त्वम् । सुमन्दिदषीमहि । रक्षा
 णोऽअप्ययच्छहप्रबुधेनुःपुनस्कृधि ॥ १४ ॥ पुनुम्मनं ॥ पुनुम्मनं ॥ पुनुम्मनं ॥ पुनु
 र्मुंऽआगृहपुनं ॥ प्राणःपुनरुत्तमामुऽआगृहपुनुश्चक्षुःपुनुश्च्रोत्रंम्मु
 ऽआगन् ॥ वैश्वानुरोऽअदब्धस्तनूपाऽअग्निन्नःपातुदुरिताद्वु
 द्यात् ॥ १५ ॥ त्वमग्ने । ब्रतुपाऽअसिदेवऽआमर्त्युष्वा ॥ त्वंअग्नेष्वी

दुयः ॥ रास्वेयत्सुोमाभूयोभरदुवोनःसवितवसोहुतावस्वदात
। १६। [६] एपातेशुऋतनूरेतद्वृच्चस्तयासम्भुञ्जच्छाजङ्गच्छाजूरसिधृता
मनसुाजुहुविष्णव ॥ १७॥ तस्यास्तोसुत्यसंवसःप्रसुवेतुद्वोयुन्त्र
मंशीयस्स्वाहा॥ शुऋमसिचुद्वमंस्यमृतमसिष्वैश्वदेवमासि ॥ १८॥ चि
दासि । मुनासिधीरसिदक्षिणासिक्षुात्रयासियुनियुस्यादितिरस्युभ
गतशीष्णी ॥ सानुःसुप्प्राचीसुप्प्रीच्येधिमिन्नस्वापुदिवध्वाता
म्पूपाङ्गनरुपात्विद्व्यायाद्व्यक्षाय ॥ १९॥ अनुत्वामातामंश्यतामनु
पितानुञ्जातासगुब्भ्यानुसखासयूत्थ्यः ॥ सादेविवेवमच्छेहादद्रायु

सोमंदिरुद्रास्त्वार्त्तयतुस्त्वस्त्विस्तिसोमसखापुनुरेहि ॥२०॥ [४] वस्त्व्ये
सि ॥ वस्त्व्यस्यदिदितिरस्यादित्यासि रुद्रासि च रुद्रासि ॥ बृह्रस्वपतिङ्कासु
म्नेरम्भणातुरुद्रोवसुभिराचके ॥२१॥ अदित्यास्त्वा ॥ मूर्द्धन्नाजिघामिम
देव्यजनेपृथिव्याऽऽङ्गायास्पृदमसि घृतवृत्स्वाहा ॥ अस्ममेरमस्वा
स्ममेतुवन्धुरस्त्वेरायोमेरायोमाव्वियर्दशुयस्वपोषेणुवियौष्मृतोतारा
यः ॥२२॥ समक्ल्ये ॥ द्वेभ्याधियासन्दक्षिणयोरुचक्षसा ॥ मामुऽआयुः
प्रमोषीम्माऽअहन्तबध्नीरव्धित्युतवदेविसुदृदृशि ॥२३॥ [३] एषते ।
गायत्रोभिगाऽइतिमुसोमाग्रब्रूताद्वेषतुत्रैष्टुभोभिगाऽइतिमुसोमाग्रब्रूता

द्विपतेजागतेभुगऽइतिमेसोमायध्वृताच्छन्दोनुमानानुसाम्म्राज्य
द्विच्छतिमेसोमायध्वृतादास्ममाकृोसिशुक्रस्तेग्रह्याद्विचितंस्त्वावि
चित्तवदतु ॥ २४ ॥ अभित्यम ॥ अभित्यदद्वेवदंसवितारसो
ण्योःकुविऋतुमच्चा॥मिसुत्यसवर्दरत्क्रधामुभिष्यिग्रम्मुतिङ्गुविम ॥
कुद्धायस्थामतिवर्भाऽआदिद्ध्युतत्सवीमनिहिरण्यपाणिरमिमीतसुऋ
तुःकृपास्वः ॥ प्रजाभ्यस्त्वाप्प्रजानुप्राणन्तुप्प्रजास्त्वमनु
प्राणिहि ॥ २५ ॥ [२] शुक्रन्त्वा । शुक्लेणक्वीणामिचुदद्रच्चुदद्रेणा
मृतंमुमृतैन ॥ सुगमंतेगौरुस्ममेतच्चुदद्राणितपसस्तुनूरंसिष्प्रजाप

त्वेष्वर्णः परुमेणपुशुनाः कियसेसहस्रपौषम्पुषियम् ॥ २६ ॥ मित्रो
 नः ॥ मित्रोनुऽएहि सुमित्रधुऽइन्द्रस्योरुमाविशुदाक्षिणमुशनुशन्तः
 स्योनः स्योनम् ॥ स्वानुञ्ज्राजाङ्गारिवम्भारिहस्तसुहस्तकृशानवेतेवः
 सोमुक्कयणास्तान्त्रिक्षुम्भामावोदभन् ॥ २७ ॥ पारमा । ग्येदुञ्चरिताद्वा
 धुस्वामासचरितेभज । उदार्युषास्वायुषोदंस्त्यामुमृतौ ? ५अनु ॥
 ॥ २८ ॥ प्रतिपद्याम् ॥ प्रतिपद्यांमपद्भ्रहिस्वस्तिगामनेहसम् ॥
 येनुविश्वाऽपरिद्विषौवृणस्किष्टिददत्तेषु ॥ २९ ॥ [४] अदित्या
 स्त्वक् ॥ अदित्यास्त्वगस्यदित्येसदुऽआसीद ॥ अस्तन्मृधाद्यांघृ

पुमोऽनुन्तरिक्षुममिमीतवारिमाणंमपृथिव्याः ॥ आसीद्विद्मिश्चामु
वनानिसुम्प्राङ्घ्रिश्चेतानिद्वरुणस्यद्वतानि ॥ ३० ॥ वनेषुषुषि ॥ वने
पुष्ट्यन्तरिक्षन्ततानुवाजुमर्षत्सुपयंऽउस्त्रियासु ॥ हृत्सुक्कतुंघरुणो
द्विवक्षुग्निद्विदुविसूठ्यमदधुत्सोमुमद्वा ॥ ३१ ॥ सुय्यस्यचक्षुः ॥ सु
ठ्यस्यचक्षुरारोहाग्शरुक्ष्णःकुनानकम् ॥ यत्रैतंशेमिरीयसुम्प्राजमा
नोद्विपुश्चिता ॥ ३२ ॥ उस्त्रावेतम् ॥ उस्त्रावेतंघूर्पाहोश्रुज्येथामनु
श्रुऽअवरिहणौब्रह्मुचोदंनौ ॥ स्वुस्त्रिषजमानस्यगुहादगच्छत
म् ॥ ३३ ॥ भुद्वामे । सिप्प्रच्चयवस्वभुवस्वप्पुष्विश्वाद्दयुभिधामा

नि ॥ मात्त्वापरिपूरिणो विदुद्दमात्त्वापरिपुट्ठिथनो विदुद्दमात्त्वावृकाऽ
 अध्यायवो विदुन् ॥ इयेनो भूत्त्वापरापतुयजमानस्यगहाङ्गच्छुतन्नो
 संस्कृतम् ॥ ३४ ॥ नमो मित्रस्य ॥ नमो मित्रस्य वरुणस्य चक्षसे मुहोद्रे
 वायुतद्वृत्तसंपर्यत ॥ दूरे दृशेदुवजाताय कृतवेदिवस्पृत्राय सूठ्या
 यशसि ॥ ३५ ॥ वरुणस्योत्तम्भनम् ॥ वरुणस्योत्तम्भनमसि व
 रुणस्य स्कम्भुसर्जनीस्यो वरुणस्य ऽऋतुसदं द्यासि वरुणस्य ऽऋ
 तुसदं नमसि वरुणस्य ऽऋतुसदं नुमासीद ॥ ३६ ॥ याते ॥ याते धामानि
 द्विपुत्र्यजन्ति तां द्विश्वापरिभूरस्तुत्रुजम् ॥ गुरुरूपानं ऽऋतरणं

सुवीरोवीरह्वाप्प्रचंरासोमुदुर्ध्यान् ॥ १० ॥ ३७ ॥ [८] इतिश्रीवा
वाजसनेग्रसंहितायांचतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥ १० ॥ श्रीविदपुरुषाय
नमः ॥ अनुवाकसूत्रम् ॥ अग्नेस्तनू, रापतयेचतुष्कौ, तप्सायनीद्वि;
इन्द्रधोपस्तिस्त्रो, युअतेष्टौ, देवस्यत्वाचतस्त्रो, देवस्यत्वापञ्च, वि
भूरसिचतस्त्रो, ज्योतिरसिषडुरुद्विष्णोतिस्त्रो, दशत्रिचत्वारिंश
त् ॥ हरिःॐअग्नेस्तनूः ॥ अग्नेस्तनूरसिद्विष्णवेत्त्रुसोमंस्यतुनूर
सिद्विष्णवित्त्वातिथरातिथ्यमंसिद्विष्णवेत्त्वाश्येनायत्त्वासोमभृत्वुवि
ष्णवेत्त्वाग्नेयैत्वारायस्वपोषुदेद्विष्णवेत्त्वा ॥ १ ॥ अग्नेर्जुनित्र

म् ॥ अग्रेऽर्जुनित्रमसिधृषणौस्थऽुर्ध्वर्यंस्थायुरसिपुहुरवाऽअसि ॥
 गायत्रेणत्वाच्छन्दसामन्थासिद्धेभेनत्वाच्छन्दसामन्थासिजागते
 नत्वाच्छन्दसामन्थामि ॥ २ ॥ भवंतन्नः ॥ भवंतन्नःसमनसौसत्वे
 तसावरेपसौ ॥ मायुर्नर्हिऽसिद्धेभेनत्वाच्छन्दसामन्थासिधृषणौ
 वतमुद्यनः ॥ ३ ॥ अग्नावुग्निः ॥ अग्नावुग्निश्चरतिप्रविष्टऽऋषी
 णाम्पुत्रोऽभिशस्तुपावा ॥ सनःस्योनःसुयजाथजेहदेवन्भ्योह
 द्यःसदुमप्प्रयुच्छन्त्स्वाहा ॥ ४ ॥ [४] आपंतयेत्वा ॥ आपंतयेत्वा
 परिपतयेत्क्लामितननपत्रेशावकुरायुशकनुऽओजिष्ठाय ॥ अना

धृष्टमस्यनाथुष्यद्देवानामोजानंभिशस्त्यभिशास्त्रिपाऽअनंभिश
 स्त्रेद्वयमअसासुत्त्यमुपगेषंस्त्रितेमाधाऽ ॥ ५ ॥ अग्नेद्वतपाऽ ॥
 अग्नेद्वतपास्त्रेद्वतपायातवतुनूरुयऽ सामयिथोममंतुनू रुवासात्त्व
 यि ॥ सुहर्नोद्वतपतेद्वतपतेद्वतपतेद्वतपतेद्वतपतेद्वतपतेद्वतपते
 पंस्पतिऽ ॥ ६ ॥ अर्द्धशुर्द्धशुहे । देवसुोमाप्य्यायतुमिद्वद्रायैक
 धनुविदे ॥ आतुब्भ्युमिद्वद्दुऽप्य्यायतुमात्त्वमिद्वद्रायप्य्यायस्व ॥ आ
 प्य्याययास्मान्त्सखीन्त्सुद्वयामिधयास्त्रुस्त्रितेदेवसोमसुत्त्यामं
 शीय ॥ एद्वारायुऽप्रेषेभगायऽऽकृतभृतवृदिब्भ्युनमुोद्यावापृथिवी

बभ्यांसु ॥७॥ यातैऽअग्नेयऽशुयातुनूर्वाषष्ठागह्वरेष्ठा ॥ उग्रं बभ्रुचोऽ
 अपावधीत्वेषंब्रुचोऽअपावधीत्स्वाहा ॥ यातैऽअग्नेरजऽशुयातुनूर्वाष
 ष्ठागह्वरेष्ठा ॥ उग्रं बभ्रुचोऽअपावधीत्वेषंब्रुचोऽअपावधीत्स्वाहा ॥ या
 तैऽअग्नेहरिशुयातुनूर्वाषष्ठागह्वरेष्ठा ॥ उग्रं बभ्रुचोऽअपावधीत्वेषंब्रुचोऽअ
 पावधीत्स्वाहा ॥ ८ ॥ [४] तुप्सायनीमसिष्ठिताग्रनीमिस्थवताऽमाना
 थितादवताऽमाह्यथितात् ॥ विदेदुग्निन्नभुनोनामाग्नेऽअङ्गिरुऽआयुना
 नाम्नेह्रिशोस्याम्पृथिव्यामसिधतेनाधृष्टनामभुनियुन्तेनुत्वादधे
 विदेदुग्निन्नभुनोनामाग्नेऽअङ्गिरुऽआयुना नाम्नेह्रिशोहितोयस्याम्पृ

श्रुह्यामसुिथतेनाधृहुनामंशुनियन्तेनुत्वादधेद्विदुग्निन्नभोनामा
ग्नेऽअङ्गिरऽआयुनानाम्नेहियस्तृतीयस्याम्भृथिह्यामसुिथतेनाधृ
हुनामंशुनियन्तेनुत्वादधे ॥ अनुत्वाद्वेवतीतये ॥ ९ ॥ सि० ह्यसि । स
पत्नसुाहीद्वेवभ्यः कल्पस्वसि० ह्यसिसपत्नसुाहीद्वेवभ्यः शु
दधस्स्वसि० ह्यसिसपत्नसुाहीद्वेवभ्यः शुम्भस्स्व ॥ १० ॥ [२]
इन्द्रयोपस्त्वा ॥ इन्द्रयोषस्त्वोषसुभिःपुरस्तात्पातुप्रचेतास्त्वारु
द्रैःपुञ्चात्पातुमनोजवारत्वापितृभिर्दक्षिणतःपातुष्विश्वकम्मर्मात्वा
दित्यैरुत्तरतःपात्विदसुहन्तुप्तंवाव्हिह्वश्रुनानिःसृजामि ॥ ११ ॥ सि

ॐऽह्यसि ॥ सिॐह्यसिस्वाहासिॐह्यस्यदिद्यवनिऽस्वाहासिॐ
 ह्यसिब्रह्मवनिः क्षत्रवनिऽस्वाहासिॐह्यसिसुप्रजावनीरायस्पर्षा
 पुत्रनिऽस्वाहासिॐह्यस्यवहं देवाद्यजमानायस्वाहाभूतेभ्यस्त्वा
 ॥ १२ ॥ ध्रुवासि । पृथिवीदृढं हृद्वुक्षिदं स्यन्तरिक्षदृढं हाक्युत्
 क्षिदंसिदिवदृढं हाग्नेऽपुरोपमसि ॥ १३ ॥ [३] युअतेमनः ॥ यु
 अतेमनऽतयुअतेधियोषिप्रुविप्रस्यवृहतोषिपुश्चितः ॥ विहोत्रा
 दधेद्यनुनिदं कुडइदमुहीदिवस्यसवितुऽपरिदृष्टिऽस्वाहा ॥ १४ ॥ इ
 दंघिष्णुः ॥ इदंघिष्णुर्विचक्रमंत्रेधानिदधेपुदम् ॥ समूढमस्यपा०

सुरेस्वाहा ॥ १५ ॥ इरावतीधेनुमती ॥ इरावतीधेनुमतीहिभूतस्य
वसिनीमनवेदशस्या ॥ ह्यस्कन्धारोदसीविष्णवेतेद्राधत्प्रथिवी
मुभितोमुग्रसुःस्वाहा ॥ १६ ॥ देवश्रुतादेवषु ॥ देवश्रुतादेवष्ववाघो
पतुम्प्राप्तोप्रेतमद्धरङ्कल्पयन्तीऽकुङ्कुरशयतुम्माजिह्वरतम् ॥
स्वङ्काष्टिमावदतद्वीदुःशुऽआग्रुम्मानिवादिष्टम्प्रजाम्मानिवादिष्ट
मन्नरमथुंघ्नम्मदपृथिव्याः ॥ १७ ॥ विष्णुंशु ॥ कवीश्याण
प्रवोचुःशुःपात्थिवानिषिमुमेरजांशुसि ॥ ओऽअस्कन्धमायुदुत्तरंशु
धस्तथैविचक्रमाणस्त्रिवोरुगुयोविष्णवेत्त्वा ॥ १८ ॥ द्विवोवा ॥ वि

षणऽलुतवांपृथिह्यामुहोवांविष्णुऽदुरोरुन्तारिक्षात् ॥ उभाहिहस्ता
 वसुनापृणस्वाप्प्रयच्छुदक्षिणादातसुह्याद्विष्णवत्त्वा ॥ १९ ॥ प्रत
 त् ॥ प्रतद्विष्णुस्तवतद्वीश्रुणमंगानभीमःकुचुरोगिरुष्टाः ॥ यस्यो
 रुपुंविपुद्विक्रमणेष्वविधिक्षयान्तुभवंनानिविश्वां ॥ २० ॥ विष्णो
 रुराटंम् ॥ विष्णोरुराटंमसिद्विष्णोऽन्नपत्रैस्तथोविष्णोऽस्यूरसिद्वि
 षणोद्धुवोसि ॥ विष्णुवमसिद्विष्णवत्त्वा ॥ २१ ॥ [८] देवस्यत्वा
 सवितुःप्रसुवोश्चिनोर्वाहुब्भ्याम्पृष्णोहस्ताब्भ्याम् ॥ आददुना
 श्यसुीदमुहर्क्षसाङ्श्रुवाऽअपिहन्तामि ॥ बृहन्नसिबृहद्वाबृहती

मिष्टद्रागुघाचंघद ॥ २२ ॥ रुक्षोहणंघलुगुहनम् ॥ रुक्षोहणंघलुगुहनं
घृण्णुवीसिदमुहनंतंघलुगमुत्किरामिअम्मेनिष्टुश्रोयसुमात्थोनिचुखा
नुदमुहनंतंघलुगमुत्किरामिअम्मेसमुनोयमसमानोनिचुखानुदमुह
न्तंघलुगमुत्किरामिअम्मेसवंधुअमसंवन्धुनिचुखानुदमुहनंतंघलु
गमुत्किरामिअम्मेसजातोयमसंजातोनिचुखानोत्कृत्याङ्किरामि ॥
॥ २३ ॥ स्वुराडंसि ॥ स्वुराडंसिसपत्क्कहासंत्राडंस्यभिमातिहाजे
नुराडंसिरक्षोहासंघुराडंस्यमिञ्चुहा ॥ २४ ॥ रुक्षोहणोवः ॥ रुक्षोह
णोवोघलुगुहनःप्रोक्षाभिघृण्णुवान्त्रक्षोहणोवोघलुगुहनोवनग्रामिघ

ण्णवान्त्रक्षोहणौवाञ्छिलगुहनोवस्तृणामिवेण्णवान्त्रक्षोहणौवाञ्छिलगु
 हनुऽउपदधासिध्वेण्णवीरक्षोहणौवाञ्छिलगुहनौपठ्यहामिध्वेण्णवीध्वे
 ण्णवमसिध्वेण्णवास्थ ॥ २५ ॥ [४] देवस्यत्वा । सवितुऽध्वं
 सुवेश्वनोष्विहुभ्याम्पूण्णोहस्ताब्ध्याम् ॥ आदंहुनाऽयसुिदसु
 हृदरक्षसाङ्ग्रीवाऽअपिकृन्तासि ॥ यवोसियुवयास्ममद्द्वेषोयुवयाराती
 द्विवेत्वान्तरिक्षायत्वापृथिव्यैस्वाशुन्धन्तोऽशोकान्पितृषदनाऽपितृषद
 नमसि ॥ २६ ॥ उद्विवंम् ॥ उद्विवंस्तामानान् रिक्षम्पूण्णहृदंहंस्व
 पृथिव्यादद्द्वितुानस्त्वामारुतोमिनोतुसिन्नावरुणाद्भुवेण्णधम्मणा ॥

ब्रह्मसुवनित्वाक्षत्रवनिरायस्वपोषुवनिपठ्युहामि ॥ ब्रह्मदृढेहक्षत्र
दृढेहायुर्दृढेहप्रजादृढेहा ॥ २७ ॥ ध्रुवासि । ध्रुवोयंठयजमानोस्मि
न्यायतनेप्रजयापुशुभिर्भूयात् ॥ घृतनेनद्यावापृथिवीपूरुष्यथामिदद्र
स्यच्छुदिरसिध्विश्चजनस्यच्छाया ॥ २८ ॥ परिस्त्वा । गिर्विणोगि
रेऽइमाभवनतुविश्चतः ॥ वृद्धायुमनूवृद्धयो जुष्टा भवन्तु जुष्टयः ॥
॥ २९ ॥ इन्द्रस्यस्युः ॥ इन्द्रस्यस्युरसिन्द्रस्यहुवोसि ॥ एन्द्रमंसिध्वि
श्वदेवमंसि ॥ ३० ॥ [५] विभूरसि । पुरवाहणेष्विद्विहरसिहृद्यवाह
नः ॥ आत्रोसिप्रचंतास्तुथोसिध्विश्चवेदाऽऽत्रुशिगसि ॥ ३१ ॥ ३

शिगांसि। कुविरङ्कारिरसिवम्भारिरवुस्यूरसिदुवंस्स्वाञ्छुद्व्यूरसिमा
 ज्जालीयःसुम्नाडसिकूशानुःपरिषद्योसिपवंमानोनभासिप्पुतक्काम
 षोसिहृद्यसूदनऽऽकृतवांमासिस्वज्यातिऽसमुद्दोसि ॥ ३२ ॥ सुसु
 द्दोसि । विश्वद्यंचाऽअजोस्येकपादहिरसिबुद्ध्येधागंस्स्येदद्रमंसिस
 दोस्सृतस्स्यद्दोरौमामासन्ताप्सुमद्धनामद्धपतेप्पमातिरस्स्वस्तिमे
 स्मिमदपुथिदेवुयानेभूयान्निमुत्रस्यंमा ॥ ३३ ॥ मित्रस्यंमा । चक्षु
 पेक्षद्धमग्गयंस्सगरुंस्सगरास्स्थसगरेणनाम्भारोदुणानीकेनपातमा
 ग्गयंस्सिपूतमाग्गययोगोपायत्तमानमावास्तुमामाहिंसिह ॥ ३४ ॥

[४] ज्योतिरसि । विश्वरूपं विश्वेषाद्देवानां सुमित् ॥ त्वत्सो-
मतनकृद्भ्यो द्वेषोऽभ्योऽद्यकृतं भ्यऽदुरुन्त ॥ सिव रूथं स्वाहा जषा
णोऽअप्पुराज्यस्य वेतु स्वाहा ॥ ३५ ॥ शतम् ॥ २०० ॥ अग्नेनय । सु-
पथागुग्रेऽअस्माद्विश्वानि देववृथुना निविह्वान् ॥ यूयोद्धयस्मज्जु-
दुराणमनो भूयिष्ठान्तेनमऽउक्किविधेम ॥ ३६ ॥ अयन्नोऽअग्नि-
धरिवस्कृणोस्वयम्मृधः पुरं तु प्रमिन्दन् ॥ अयं वाजा अयतु वाजं सा-
तावृयत् शत्रूँ अयतु जह्वेषाणु स्वाहा ॥ ३७ ॥ दुरुविष्णो ॥ दुरुवि-
ष्णो विष्कमस्वोरुक्षयाय नस्कृधि ॥ घृतङ्घृतयो नोपि बुप्प्रप्रयुज

पतिन्तिरुस्वाहा ॥ ३८ ॥ देवसवितः ॥ देवसवितरुषतेसोमुस्तर्क्ष
 स्वमात्वाद्भन् ॥ एतत्त्वन्देवसामदेवोदुवाँ २ उपांगाऽद्दुदमुहम्भन्
 ष्यन्त्सुहरुग्रस्पोपेणस्वाहानिर्वैरुणस्युपाशाद्भुक्त्ये ॥ ३९ ॥ अ
 ग्नेद्वतपाः ॥ अग्नेद्वतपुरस्त्वेद्वतपुरायातवतुनूम्भयभूदुषासात्त्वयियो
 ममतुनूस्त्वयभूदियदिसामग्नि ॥ ग्रथ्याग्रथन्नाद्वतपतद्वितादयनुमेदो
 क्षान्दीक्षापतिरमुंस्तानूतपुस्तपस्पतिः ॥ ४० ॥ [६] उरुद्विष्णो ॥
 उरुद्विष्णोद्विक्कमस्वोरुक्षयायनस्कधि ॥ घृतद्वुतयोनेपिबुध्प्रप्रयु
 न्नपतिन्तिरुस्वाहा ॥ ४१ ॥ अत्युदयान् ॥ अत्युदयौ २ अगोनादयौ २

उपागामुर्वाक्त्वापरेऽभ्योविदम्पुरोवरेऽभ्यः ॥ तन्त्वाजुषामहेदव
वनस्पतेदवयुज्ज्याग्रदुवास्त्वादेवयुज्ज्यायैजुषन्तुांविष्णवत्वा ॥
ओषधुन्नाग्रस्वस्वधितुमेनदं हिदंसीऽ ॥ ४२ ॥ द्याम्मा ॥ द्याम्मालेखीरु
न्तरिक्षुम्माहिदंसीऽपृथिध्यासम्भव ॥ अयदं हित्वास्वधितिरुस्तेति
जानदंप्प्रणिनाग्रमहतेसौभगाय ॥ अतुस्त्वददववनस्पतेशुतवद्वे
विरोहसुहस्रवद्वेविषुयदंरुहेम ॥ ४३ ॥ [३] १० इतिश्रीवाजसनेय
संहितायांपञ्चमोऽध्यायः ॥ ५ ॥ श्रीविदपुरुषायनमः ॥ अनुवाकसू
त्रम् ॥ देवस्यत्वाषडुपावीरसिपञ्च माहिःषट् सन्तेतिस्रःसमुद्रंगच्छ

हविष्मतीर्द्धिकौहदेत्वापञ्चदेवस्यत्वाष्टावष्टौसप्तत्रिंशत् ॥ हरिः ॐ
 देवस्यत्वा ॥ सवितुःप्रसुवोश्चिनोर्ब्रह्मभ्याम्पृष्णोहस्ताब्ध्याम् ॥
 आदंदेनाथसुदमुहर्दरक्षसाङ्घीवाऽअपिकृन्तामि ॥ अर्वांसिषु
 वय्यास्महृपोऽुवयारातीर्द्धिवेत्त्वान्तरिक्षायत्वापृथिव्यैत्वाशुन्धन्ता
 श्लोकाःपितृषदंनाहपितृषदंनमसि ॥ १ ॥ अग्नेणीरसि । स्वा
 वेशऽउन्नैगुणामेतस्यद्वित्वादधित्वास्थास्यतिदुवस्त्वासवितामद्भान
 क्तुसुपिप्पुलाब्भ्युस्त्वौषधीब्भ्यः ॥ द्यामग्नेणारूपृक्षुऽआन्तरिक्षुम्म
 क्तयेनाप्राऽपृथिवीमुपरिणाहृद्दीऽ॥२॥ याते॥यातेधामान्युहृम्मसिग

मङ्गलैश्च त्रिगावो भूरिभूङ्गाऽभुयासः ॥ अत्राहुतदुंरुं गायस्य विष्णोऽं
 परुमम्पुदमवभारिभूरि ॥ ब्रह्ममेव नि त्वाक्षत्रवानिरायस्पौषुवनिपठ्य
 हामि ॥ ब्रह्ममंहं हक्षत्रदुं हायुं हं हप्रजादहं ह ॥ ३ ॥ विष्णोऽं कम्मा
 णि । पश्यतु यतो ब्रितानि पस्पुशे ॥ इन्द्रस्य युज्यस्र्वा ॥ ४ ॥ तद्वि
 षणोऽं । परुमम्पुदं सदां पश्यन्ति सूर्यः । दिवो वृचक्षुरातंतम् ॥ ५ ॥ पु
 रिवीरसि ॥ पुरिवीरसि परि त्वा देवो विशो ह्यथन्तु म्परी संय्यजमानुं
 रायो मनूष्याणाम् ॥ दिवः सूनुरस्ये षते पृथिव्या ह्यौक्ष्णिकऽआरुण्यस्ते
 पशुः ॥ ६ ॥ [६] उपुवीरसि ॥ उपुवीरस्युपदेवा ददेवी विशुः प्रागुरु

शिजोषट्तिहतमान् ॥ देवत्वधुर्वसुरमहव्यातेस्वदन्ताम् ॥ ७ ॥ रेवंतोरम
 छम् ॥ रेवंतोरमच्छुम्बृहस्पतेधारयुषसूनि ॥ ऋतस्य त्वा देवहविः पाशै
 नुप्रतिमुञ्चामि धर्षामानुषः ॥ ८ ॥ देवस्य त्वा । सवितुः प्रसवे श्विनोष्वा
 हुभ्याम्पूष्णो हस्ताभ्याम् ॥ अग्नीषोमाभ्याम् ॥ अहुन्नियुनक्तिम् ॥ अ
 म्द्यस्त्वोषधीभ्यो नु त्वामुतामद्व्यतामनुपितानुम् ॥ अद्वासासुगभ्यानु
 सखासयुत्थ्यः ॥ अग्नीषोमाभ्यान्त्वोजुहुम्प्रोक्षामि ॥ ९ ॥ अपाम्पु
 रुः ॥ अपाम्पुरुस्यार्यो देवीः स्वदन्तुस्वोत्तस्वैत्स देवहविः ॥ सन्तप्रा
 णोवातेन गच्छतु ॥ समङ्गानिषजत्रैः संव्युजपतिरुशिषा ॥ १० ॥

धृतेनुक्त्वा । पशुंस्त्रायिथांशुंरेवातिथजमानेऽपिप्रयत्नधाऽआविश ॥ ३० ॥
रुन्तारिक्षारसुजडुवनुषातेनास्यह्रविषुस्तमनायजुसमंस्यतुद्वामभव ॥
वषुंषिषीयसिभुज्ञेषुज्ञपतिदध्याऽस्वाहादिवेभ्योदिवेभ्योऽस्वाहा ॥ ३१ ॥
[५] माहिः ॥ माहिभूममापृदाकृन्नमस्तऽआतानानुवृष्प्रिहि ॥ घृ
तस्यंकुल्ल्याऽउपऽकृतस्युपत्थ्याऽअनु ॥ ३२ ॥ देवीरापः ॥ देवीरा
पःशुद्धावोद्धुंसुपरिविष्टादिवेषुपरिविष्टावियम्परिवेष्टारोभूयास्मम ॥
॥ ३३ ॥ वाचन्ते ॥ वाचन्तेशुद्धामिप्राणन्तेशुद्धामिचक्षुस्ते
शुद्धामिश्रोत्रन्तेशुद्धामिनाभिन्तेशुद्धामिहृन्तेशुद्धामिपायुदन्ते

शिजेष्विहितमान् ॥ देवत्वधुर्वसुरमहद्भ्यातेस्वदन्ताम् ॥ ७ ॥ रेवंतुरिम
 छम् ॥ रेवंतुरिमच्छुम्बृहस्पतधुरयुष्वसूनि ॥ ऋतस्य त्वा देवहविः पाशे
 नुप्रतिमुञ्चामि धर्षामानुषः ॥ ८ ॥ देवस्य त्वा । सवितुः प्रसव्ये श्विनोर्षो
 हुभ्याम्पूष्णाहस्ताभ्याम् ॥ अग्नीषोमाभ्याम् अहुन्नियुनक्तिम् ॥ अ
 भ्यस्त्वोर्षधीभ्यो नु त्वामुतामभ्यतामनुपितानुं श्रानुसगुभ्यानु
 सखासयत्थ्यः ॥ अग्नीषोमाभ्यान्त्वोजुहुम्प्रोक्षामि ॥ ९ ॥ अपाम्पु
 रुः ॥ अपाम्पुरुस्यापौ देवीः स्वदन्तुस्वोत्तस देवहविः ॥ सन्तप्त्रा
 णोषातेन गच्छतां सुसमङ्गानि यजत्रैः संयुज्यन्ति राशिषां ॥ १० ॥

धृतेनुक्त्वा । पशुस्त्रायैश्चांशुं रेवातिथजमानेऽप्यियदधाऽआविश ॥ ३१ ॥
रुन्तरिक्षात्सुजडूँडुवेनुघातेनुस्यहृविषुस्तमनायजुसमंस्यतुदधुभव ॥
वपुष्विषीयसिषुज्ञेषुज्ञपतिदध्यांस्वाहादुवेभ्योदुवेभ्योऽस्वाहा ॥ ३२ ॥
[५] माहिः ॥ माहिभूममापृदाकुन्मस्तऽआतानानुव्वांप्रिहि ॥ घृ
तस्यंकुल्ल्याऽउपऽकृतस्युपत्थ्याऽअनु ॥ ३३ ॥ देवीरापः ॥ देवीरा
पःशुद्धावोद्धुंसुपरिविष्टादुवेषुपरिविष्टावियम्परिवेष्टारोभूयास्म ॥
॥ ३४ ॥ वाचन्ते ॥ वाचन्तेशुद्धामिष्णुणदतेशुद्धामिचक्षुस्ते
शुद्धामिश्रोत्रदतेशुद्धामिनाभिदतेशुद्धामिमेढूदतेशुद्धामिप्राथुदते

शुद्धयामिचुरित्रांस्तेशुद्धयामि ॥ ३४ ॥ मनस्ते ॥ मनस्त्वुऽआ
 प्यायतांवाक्कुऽआप्यायताम्प्राणस्त्वुऽआप्यायताञ्चक्षुस्त्वुऽआ
 प्यायतांश्रोत्रंरुऽआप्यायताम् ॥ यत्तैःकरुण्यदास्तिथतुन्तत्तुऽआ
 प्यायतांनिद्वयायतान्तत्तैशुद्धयतुशमहोन्म्यः ॥ औषधैत्रायस्व
 स्वाधितुमैन्दिहिन्सीः ॥ ३५ ॥ रक्षसाम्भागः ॥ रक्षसाम्भागोसुनि
 रस्त्वुऽरक्षऽइदमुहर्दरक्षोभितिष्णामिदमुहर्दरक्षोववाधऽइदमुहर्दरक्षोवु
 मन्तमोनयामि ॥ द्यूतेनद्यावापृथिवीप्राणैवाथांवाथोवस्तोकानां
 मुग्धराज्यस्यघेतुस्वाहास्वाहाकृतेऽकुर्वन्मसम्मामुतङ्गच्छतम् ॥

॥ १६ ॥ इदमापः ॥ इदमापुःप्रवहताबुद्धश्चमलंचुयत् ॥ यच्चामिदु
द्रोहानृतुंयच्चशेषेऽभीरणम् ॥ आपोऽमातस्मसादिनसुःपवमान
श्चमुञ्चतु ॥ १७ ॥ [६] सद्गते ॥ सद्गतेमनुमनसुःसांभ्राणःऽप्राणेन
गच्छताम् ॥ रेडंस्यग्निहृत्ःश्रीणात्वापस्त्वामरिणुद्वातस्यत्वा
द्वाज्ज्यैपूष्णोरं ह्यत्रालुष्मणोऽथिषुत्प्रयुतुद्द्वेषः ॥ १८ ॥ घृत
द्वृतपावानः ॥ घृतद्वृतपावानःषिवतुषसांघिसापावानःषिवतुन्तरिक्षस्य
द्विवरसिस्वाहा ॥ दिशःप्रदिशःऽयादिशोऽष्टदिशोऽष्टदिशोऽष्टदिशोऽष्टदिशः
स्वाहा ॥ १९ ॥ एन्द्रःऽप्रागः ॥ एन्द्रःऽप्राणोऽअङ्गःऽअङ्गनि

दीर्घयदुदरऽलं दुानोऽअङ्गऽअङ्गनिर्धीतः ॥ देवं स्वहृत्भूरितुसंसेसमेतु
 सलक्ष्मायद्विषुंरूपुम्भवाति ॥ देवत्रायदतुमवसेसखुयायोनुत्वासुता
 पितरौमदन्तु ॥ २० ॥ [३] सुमुद्गङ्गच्छ ॥ सुमुद्गङ्गच्छस्वाहा
 न्तरिक्षङ्गच्छस्वाहादिवदंसवितारङ्गच्छस्वाहामित्रावरुणोगच्छस्वा
 हाहौरुत्रिगच्छस्वाहाछन्दःसिगच्छस्वाहाद्यावापृथिवीगच्छस्वाहा
 सुराङ्गच्छस्वाहासोमङ्गच्छस्वाहादिव्यन्नमोगच्छस्वाहाग्निष्वश्वानुर
 ङ्गच्छस्वाहामनोमेहादिवच्छदिवदन्तधूमोगच्छतुस्तु ज्योतिःपथि
 वीम्भुस्मनापूणस्वाहा ॥ २१ ॥ मापः ॥ मापोमौषधीहिंस्री

ह्रींमन्मोधांमन्मोरानुंस्ततोविरुणनोमुञ्च ॥ अदाहुरुगधन्याऽइतिविरुणे
त्रिशोपांमहेततोविरुणनोमुञ्च ॥ सुमित्रियानुऽआपुऽओषधयस्सदतु
दुर्मित्रियास्तस्मैसन्तुश्रीस्ममादद्द्विषञ्चवैयद्विष्मम् ॥ २२ ॥
[२] हविष्मतीरिमाः ॥ हविष्मतीरिमाऽआपोहविष्माऽआ
विवासति ॥ हविष्माददेवोऽअहुरोहविष्मौ २ ऽअस्तुसूद्यैः ॥
॥ २३ ॥ अग्नेवैः ॥ अग्नेवोपन्नगृहस्यसदसिसादयामीदद्भागन्यो
वर्भागुधेयोस्तथामित्रावरुणयोर्भर्भागुधेयोस्तथुविश्वेषान्देवानाम्भागु
धेयोस्तथ ॥ अमूर्ध्याऽउपुसूद्यैर्भर्वाभिर्घ्वाभिर्घ्वाभिर्घ्वाऽसूद्यैःसुह ॥ तानोहि

त्वत्त्वच्छरम् ॥ २४ ॥ [२] हृदेत्वां ॥ हृदेत्वामनसेत्वादिवेत्वा
 सूठयौयत्वा ॥ कुर्द्धसिममच्छरद्विदुविदुवेषुहात्रायच्छ ॥ २५ ॥ सोमं
 राजन् ॥ सोमंराजद्विवेश्वरस्त्वमप्रजाऽऽनुपावरोहद्विश्वेश्वरस्त्वामप्र
 जाऽऽनुपावरोहद्वतु ॥ शृणोत्वग्निमसुमिध्राहवममेशणवन्त्वापापौघिष
 णांश्चदेवीः ॥ श्रोतांग्रावाणोष्विदुषोनयुज्जंशृणोतुदुवःसंवृिताहव
 म्मुस्वाहा ॥ २६ ॥ देवीरापः ॥ देवीरापोऽ अपान्नप्राद्यावकुम्भिहोवि
 ष्यऽइद्वियावाऽनुद्वितमः ॥ तददुवेवभ्योदुवुत्रादंतशुक्लिपेवभ्योग्र
 पांम्भुगस्त्युस्वाहा ॥ २७ ॥ कार्ष्णिरसि ॥ कार्ष्णिरसिसमुद्रस्यत्वा

क्षित्यांऽऽनंयामि ॥ समीपोऽभ्रिर्गमतुसमोषधीमिरोषधीः ॥
॥ २८ ॥ यमंगश्रे ॥ यमंगश्रेपूत्सुमत्थुमवुंघ्वाजेपुयञ्जुनाः ॥ सयदन्तुश
श्वतीरिषुःस्वाहा ॥ २९ ॥ [५] देवस्यंत्वा ॥ देवस्यंत्वासवितुःप्र
सुवेश्चिनोव्धिहुब्ध्याम्पूष्णोहस्ताब्ध्याम् ॥ आदंदुरावांसिगभोर
सिममंङ्करङ्कुधीन्द्रायसुपूतंमम् ॥ उतुमेनंपुविनोऽस्वदन्तुम्मधुम
दतुम्पयंस्वदन्तंनिगत्राब्ध्यास्त्थदेवुश्रुतंस्तुर्ष्यंतमुामनोमे ॥ ३० ॥
मनोमे । तर्ष्ययतुवाचंम्मेतर्ष्ययतप्राणम्मेतर्ष्ययतुचक्षुंम्मेतर्ष्यय
तुःश्रोत्रंम्मेतर्ष्ययतुःत्मानंम्मेतर्ष्ययतपुजांम्मेतर्ष्ययतपुशूदंमेतर्ष्य

द्यत्त्वहुरम् ॥ २४ ॥ [२] हृदेत्वां ॥ हृदेत्वामनसेत्वादिवेत्वा
 सूययित्वा ॥ ऊर्ध्वसिममंछुरद्विवेवेषुहेत्रांश्च ॥ २५ ॥ सोमं
 राजन् ॥ सोमराज्जिद्विश्वश्चास्त्वम्प्रजाऽनुपावरोद्विश्वश्चास्त्वाम्प्र
 जाऽनुपावरोहन्तु ॥ शूणोत्त्वग्निःसुमिधाहवमंशण्वन्त्वापोधिष
 णाश्चदेवीः ॥ श्रोतांग्रावाणोद्विदुषानश्रुज्जंशूणोतुद्वेवःसवित्ताहव
 म्मुस्त्राहा ॥ २६ ॥ देवीरापः ॥ देवीरापोऽपान्नपाद्वावकुम्भिहवि
 ष्यऽइन्द्रियावांसमुदिदतमः ॥ तद्देवैबभ्योदेवुत्रादंसशुक्लपुण्योय
 पांसुगस्थुस्वाहा ॥ २७ ॥ कार्ष्णिपरसि ॥ कार्ष्णिपरसिसमुद्गस्थुत्वा

॥ ३५ ॥ प्रागपांक् ॥ प्रागपागुदंगधुराक्सुर्वतंस्त्वादिशुऽआधावदतु ॥
अम्बुनिष्पर्पसुरीषिदाम् ॥ ३६ ॥ त्वमुङ्ग ॥ त्वमुङ्गप्रशंठिसिषोदुवऽ
शविष्टुमत्यम् ॥ नत्त्वदुदयोमंघवन्नस्तिमद्धितेदुद्ववीमितुवचः ॥
॥ ३७ ॥ ८ ॥ इतिश्रीवाजसनेयसंहितायांपष्ठोऽध्यायः ॥ ६ ॥
श्रीवेदपुरुषायनमः ॥ अनुवाक्सूत्रम् ॥ वाचस्पतय उप
यामगृहीतोसि त्रिकावावायोयंवा द्विकौ यस्तएका प्राणायतिस्त्रो
मघवइन्द्राग्नी आगतमाधौमासश्चर्षणीधृतो विश्वेदेवासऽआगते
न्द्रमरुत्वो मरुत्वन्तंवृषभं मरुतान्त्वौजसे सजोषाइन्द्रमरुत्वौ

यतगुणाहमेतत्पर्यतगुणामुमावितृषन् ॥ ३१ ॥ इन्द्रायत्वा ॥ इ
 द्रायत्वावसुमतेरुद्रवत्तुऽइन्द्रायत्वादित्यवत्तुऽइन्द्रायत्वाभिमाति
 रग्ने ॥ इत्युनायत्वासामभृतेग्नयेत्वारायस्पोषुदं ॥ ३२ ॥ यत्तं । सो
 मदिविज्यातिर्यत्पृथिह्यांर्यदुरावुन्तरिक्षे ॥ तेनास्मैयजमाना
 योरुरयेकृद्धयधिदुत्रिषोचः ॥ ३३ ॥ श्वात्रास्थ ॥ श्वात्रास्थं
 त्रुतुराराधोगूताऽअमृतस्युपत्कीऽ। तादेवीद्वेवृत्रमंर्युज्ञन्नयुतोपहृताः
 सामस्यपिबत ॥ ३४ ॥ सामैः ॥ सामेभ्यः ॥ सामेभ्यः ॥ सामेभ्यः ॥ सामेभ्यः
 षणेष्ठीष्ठीसुतीषोडशेथामूज्यन्दधाथाम् ॥ पाप्माहुतोनसोमः ॥

॥ ३५ ॥ प्रागपाक् ॥ प्रागप्रागुदंगधुराक्सुर्वतंस्त्वादिशुऽआधावद्दत्तु ॥
अम्बुनिष्पर्पुससुरीषिदाम् ॥ ३६ ॥ त्वमुङ्ग ॥ त्वमुङ्गप्रशंठिसिषोडिवः
शविष्टुमत्यम् ॥ नत्त्वदुदयोमंघवन्नस्तिमङ्घ्रितेदद्दुम्बवीमितुवचः ॥
॥ ३७ ॥ ८ ॥ इतिश्रीवाजसनेयसंहितायांषष्ठोऽध्यायः ॥ ६ ॥
श्रीवेदपुरुषायनमः ॥ अनुवाक्सूत्रम् ॥ वाचस्पतय उप
ग्रामगृहीतोसि त्रिकावावायोयंवा द्विकौ यस्तएका प्राणायतिस्रो
मघवइन्द्राग्नी आगतमाद्यौमासश्चर्षणीधृतो विश्वेदेवासऽआगते
न्द्रमरुत्वौ मरुत्वन्तंवृषभं मरुतान्त्वौजसे सजोषाइन्द्रमरुत्वौ

३ इन्द्र महौ ३ इन्द्रो महौ ३ इन्द्र एकैकोदुत्यमष्टौ पञ्चविंशति
 शतिरष्टाचत्वारिंशत् ॥ हरिः ॐ वाचस्पतये ॥ वाचस्पतयेपव
 स्ववृष्णोऽअर्द्धशुभ्याङ्गभस्तिपूतः ॥ देवो देवेभ्यः पवस्वयेषा
 म्भुगोसि ॥ १ ॥ मधुमतीर्द्धः ॥ मधुमतीर्द्धः इषस्कृष्टियत्सोमादा
 भ्यन्नामुजागृवितस्मत्सोमायस्वाहा ह्रुन्तरिक्षुमद्व
 मिस्वाङ्कतोसि ॥ २ ॥ स्वाङ्कतोसि । विश्वेभ्यः इन्द्रियेभ्यो
 दिष्टेभ्योऽपात्थिवेभ्यो मनस्स्वाहा त्वा सुभवसूठयाथ देवेभ्य
 स्त्वामरीचिषेभ्यो देवाँशुषस्मृत्वेडितस्सुत्यमुपरिष्पुत्नाभिङ्गेन

हृत्पुंसौफट्ट्वाणायत्वाद्युनायत्वा ॥३॥ [३] उपयामगृहीतोसि ॥
उपयामगृहीतोस्युन्तर्क्यच्छमघवत्प्राहिसोमम् ॥ उरुब्ब्यरायुऽएषो
बजस्व ॥४॥ अन्तस्तौ ॥ अन्तस्तुद्वावापृथिवीदधाम्युन्तदधाम्भ्युबु
न्तरिक्षम् ॥ सुजूद्वुवमिरंवरुः परैश्चान्तर्क्युमिमघवत्प्राहिसोमम् ॥ ५ ॥
स्वाङ्कृतोसि ॥ स्वाङ्कृतोसिष्विश्चैभ्यऽइन्द्रियेभ्योद्विद्येभ्युऽपादिय
वेभ्योमनस्त्वाङ्कस्वाहात्त्वासुभवसूक्यायदुवेभ्यस्त्वामरीचिपे
भ्यऽउदुनायत्वा ॥६॥ [३] आवायो ॥ आवायोभूषशुचिपुऽउप
नःसुहस्रन्तेनियुतोष्विश्चवार ॥ उपोत्तेऽअन्धोमद्यमयामिषस्यदेवद

ध्रिषेर्षूषुपेयंष्वायवेत्वा ॥ ७ ॥ इन्द्रंवायूऽङ्गमे । सुताऽलपुष्पयोभिरा
 गतम् ॥ इन्द्रदंवावामुशान्तिहि ॥ उपुंयामंगृहीतोसिष्वायवऽइन्द्रवायु
 ष्यान्त्वैषतुयोनिःसुजोषोभ्यान्त्वा ॥ ८ ॥ [२] अयंघामा अयंघोम्मिन्ना
 वरुणासूतःसोमऽऋतावृथा ॥ ममेदिहःश्रुतुर्हवम् ॥ उपुंयामंगृहीतो
 सिमिन्नावरुणाभ्यान्त्वा ॥ ९ ॥ रायावृथम् ॥ रायावृथदंससुवा७सो
 मदेमहुद्वयेनदुवायवसेनुगावः ॥ तान्दधेनुम्मिन्नावरुणाश्रुवन्नोष्विश्वाहा
 धत्तमनंपरस्फुरन्तीमुषेतुयोनिःकृतुयाभ्यान्त्वा ॥ १० ॥ [२] आ
 वांम् ॥ यावाङ्कशामधुमेत्यश्चनासूनृतावती ॥ तयाश्रुशम्मिमिक्ष

तम् । उपुर्यामगृहीतोस्युश्चिन्त्यान्त्वेषतेयोनिम्मर्द्धिन्त्यान्त्वा ॥
 ॥ ११ ॥ [१] तम्प्रत्क्रथा । पूर्वथाविश्वश्रुमथाज्येषुतातिम्बहिष
 दंस्वविदंम् ॥ प्रतीचीनं वृजनं ददोहसेधुनिमाशुअयन्तुमनूयासुवक्र
 से ॥ उपुर्यामगृहीतोसिशण्डायत्वेषतेयोनिर्वीरताम्प्राह्यपमृद्दशण्डो
 देवास्त्वाशुक्कपाऽप्प्रणयुन्त्वनाधृष्टासि ॥ १२ ॥ सुवीरोव्वीरान् ॥ सु
 वीरोव्वीरान्प्रजुनयुदपरिहस्युभिरुयस्पोषेण्यजमानम् ॥ सुअगमा
 नोद्विवापृथिव्याशुक्कशुक्कशौचिषुनिरस्तुऽशण्डंशुक्कस्याधिष्ठा नंम
 सि ॥ १३ ॥ अच्छन्नस्यते । देवसोमसुवीर्यस्यरुयस्पोषस्य

वदितारःस्याम ॥ साप्रथुमासंस्कृतिविश्ववारुसप्रथुमोव्वरुणोसि
 त्तोऽअग्निः ॥ १४ ॥ सप्रथुमः ॥ सप्रथुमोवृहस्पतिश्चिकित्वास्त
 र्ममाऽइन्द्रायसुतमाजुहोतुस्वाहा ॥ तम्मपन्तुहृद्भिामद्धोयाऽस्स्वद्वा
 याऽसुप्पीताऽसुहृत्वायस्स्वाहायाऽङ्गभीत् ॥ १५ ॥ [४] अयंवेनः ॥ अयं
 वेनश्चोदयत्पृथ्विन्नगर्भुज्ज्योतिर्जरायूरजसोविमानै ॥ इममुपा
 त्संहुमेसूयस्यशिशुन्नविप्रामुतिर्भारिहन्ति ॥ उपयुामगृहीतोसि
 मक्कायत्वा ॥ १६ ॥ मनो न । येषुहर्वनेषुतिग्मंविपुऽशक्याव्वनूथोद्र
 वन्ता ॥ आयऽशक्यामिस्तुविनृग्मणोऽअस्याश्श्रीणीतादिशुक्लम

स्तावेषुतेयोनिःप्रजाः पाह्यपमृद्धोमक्कादिवारुत्वांमन्त्रियुपाः प्रणय
न्त्वनाधिष्ठासि ॥ १७ ॥ सूप्रजाः प्रजाः प्रजनयन्परोह्युभिरोय
स्पयोषेणयजमानम् ॥ सुअग्मानोदिवापृथिव्यामुन्थीमुन्थिशोचि
षुनिरस्तोमक्कोमन्त्रिनोधिष्ठातमसि ॥ १८ ॥ [३] यदेवासः । येदे
वासोदिव्येकादशुस्थपृथिव्यामद्भ्येकादशुस्थ ॥ अप्सुक्षितोमहि
नेकादशुस्थतेदेवासोअनासिमञ्जुषद्धम् ॥ १९ ॥ उप्रयामगृहीतोसि ॥
उप्रयामगृहीतोस्यागप्रयुणोसिस्वागप्रयणः ॥ प्राहिअनाम्प्राहिअनापति
विष्णुस्त्वामिन्द्रियेणपातुविष्णुस्त्वम्प्राह्युमिसवन्तानिपाहि २० ॥

सोमंऽपवते ॥ सोमंऽपवते सोमंऽपवते स्मै ब्रह्मणे स्मै क्षत्राय स्मै
 सुंष्टुते यजमानाय पवतऽहुषऽहुज्जं पवते दुह्यऽओषधीभ्यऽपवते द्यावा
 पृथिवीभ्यां म्पवते सुभूताय पवते विश्वेभ्यस्त्वा देवेभ्यऽपुषते यो
 निर्विश्वेभ्यस्त्वा देवेभ्यः ॥ २१ ॥ [३] उप्रयामगृहीतोसि ॥ उ
 प्रयामगृहीतोसि द्रायत्वा बृहद्दुष्यस्वतऽउह्यद्भुक्लामि ॥ यत्
 ऽइन्द्रबृहद्दुष्यस्त्वा विष्णवित्वेषते यो निरुक्केभ्यस्त्वा देवेभ्य
 स्त्वा देवाभ्यश्च्युशस्यायुषे गृक्लामि मित्रावरुणाभ्यान्त्वा ॥ २२ ॥ मित्रा
 वरुणाभ्यान्त्वा । देवाभ्यश्च्युशस्यायुषे गृक्लामि द्रायत्वा देवाभ्यश्च्युश

स्यार्युषेगृह्णामीन्द्राग्निभ्योऽन्वादेवाद्यंशस्यार्युषेगृह्णामीन्द्रावरु
णाभ्योऽन्वादेवाद्यंशस्यार्युषेगृह्णामीन्द्राबृहस्पतिभ्योऽन्वादेवा
द्यंशस्यार्युषेगृह्णामीन्द्राविष्णोभ्योऽन्वादेवाद्यंशस्यार्युषेगृ
ह्णामीन्द्रा॥२३॥[२]मूर्धानंदिदुवः॥मूर्धानंदिदुवोऽअरुतिमृथिद्वयावैश्या
नुरभूतऽआज्जातमग्निम् ॥ कुविदिसुम्भ्राज्जमतिथिअनानामासन्नापा
त्रअनयन्तदेवाः ॥ २४ ॥ उपयामगृह्णातोसि । कुवोसिङ्खुवक्षितिङ्खुवा
णादध्रुवतुमोच्युतानामच्युतक्षितंमएषतुयोनिवैश्वानुरायत्वा ॥ ध्रुव
न्ध्रुवेषुमनसाष्टिचासोसुमवन्यामि ॥ अथानुऽइन्द्रद्विशोसपुत्काः

समंनसुस्करंत् ॥ २५ ॥ [२] यस्तै । इप्सस्क्कददंति यस्तैऽअटिशु
 ग्ग्रावंच्युतोधिषणयोरोपस्थात् ॥ अष्टुठ्योद्योपरिवायंऽपविञ्चिात
 न्तैजुहोमिमनसुावषंहुतुंस्वाहादेवानांमुत्कमंणमसि ॥ २६ ॥ [१] प्रा
 गायंमे । वच्चोदावच्चसंपवस्वद्युनायमवच्चोदावच्चसंपवस्वोदाना
 यमेवच्चोदावच्चसंपवस्वद्योचमवच्चोदावच्चसंपवस्वुक्तुंक्षोभ्या
 म्मेवच्चोदावच्चसंपवस्वुश्रोत्रायमेवच्चोदावच्चसंपवस्वुचक्षुभ्याग्मे
 वच्चोदसुावच्चसंपवेथामुत्कमनेमे ॥ २७ ॥ आत्वमनेमे । वच्चो
 दावच्चसंपवुस्वौजसमेवच्चोदावच्चसंपवुस्वायुषमेवच्चोदावच्चसंपवस्व

विश्वाम्भयोमेध्रुजाब्भ्योवृच्चोदसुविवृच्चसंपवेथाम् ॥ २८ ॥ कोसिं । क
तुमोसिकस्यासिकोनामासि ॥ अस्यंतुनामामद्रमहित्वा सोमुना
तीतृपाम् ॥ भूभ्रुवुःस्वःसुध्रुजाःध्रुजाभिःस्याःसुवीरोव्वोरःसुपापुः
पोषैः ॥ २९ ॥ [३] उपयामगृहीतोसि ॥ उपयामगृहीतोसिमध्वत्त्वोप
यामगृहीतोसिमाधवायत्त्वोपयामगृहीतोसिशुक्लायत्त्वोपयामगृही
तोसिशुचयत्त्वोपयामगृहीतोसिनभसत्त्वोपयामगृहीतोसिनभस्य
यत्त्वोपयामगृहीतोसुषित्त्वोपयामगृहीतोस्यृज्जत्त्वोपयामगृहीतोसि
सहसत्त्वोपयामगृहीतोसिसहस्ययत्त्वोपयामगृहीतोसितपसत्त्वो

पयामगृहीतोसितपुस्यायत्वोपयामगृहीतोस्यर्द्धहसस्पुतयेत्वा ॥
 ॥ ३० ॥ [१] इन्द्राग्नीऽआगतम् ॥ इन्द्राग्नीऽआगतं सुतङ्गोभि
 र्भुवैरेण्यम् ॥ अस्यपातन्धियेषिता ॥ उपयामगृहीतोसिद्दुग्नि
 ष्यान्त्वैषतुषोनिरिद्दुग्निष्याद्दत्त्वा ॥ ३१ ॥ [१] आद्यं ॥ आद्यये
 ऽअग्निमिन्धुतेस्तणन्तिबुहिरानूपक् ॥ येषुमिद्दुग्निषुवासखा ॥ उप
 यामगृहीतोस्यग्नीद्दुग्निष्यान्त्वैषतुषोनिरग्नीद्दुग्निष्यान्त्वा ॥ ३२ ॥
 [१] ओमांसञ्चर्षणीधृतः ॥ ओमांसञ्चर्षणीधृतोविश्वेदेवासुऽआ
 गत ॥ द्वाश्चाण्सौदाशुर्षःसुतम् ॥ उपयामगृहीतोसुविश्वेभ्य

स्त्वाद्देवैर्भ्यःऽएषतेयोनिर्विश्वेभ्यस्त्वाद्देवैर्भ्यः ॥ ३३ ॥ [१] वि
श्वेदेवासः ॥ विश्वेदेवासुऽआगतशृणुतामऽइमं हवम् ॥ एदम्ब्रह्मि
न्निषीदत ॥ उपयामगृहीतोसि विश्वेभ्यस्त्वाद्देवैर्भ्यःऽएषतेयोनिर्वि
श्वेभ्यस्त्वाद्देवैर्भ्यः ॥ ३४ ॥ [१] इन्द्रमरुत्वः ॥ इन्द्रमरुत्वऽइह
पाहिसोमं अथाशक्यतेऽपि बंसूतस्य ॥ तवुष्प्रणोति तव शूरुशम्भु
न्नाविवासन्तिकुवयः सुयुजाः ॥ उपयामगृहीतोसिन्द्राय त्वामरुत्वत
ऽएषतेयो निरिन्द्राय त्वामरुत्वते ॥ ३५ ॥ [१] मरुत्वन्तं वृषु भवो वृथुान
मर्कवारिर्दुह्यंशुसासमिन्द्रम् ॥ विश्वेभ्यस्त्वाद्देवैर्भ्यःऽएषतेयोनिर्वि

द्वोदामिहतर्हुवेम ॥ उपयामगृहीतोसीद्द्रायत्वामुरुत्त्वत्तऽपुषतेयो
 निरिद्द्रायत्वामुरुत्त्वते ॥ उपयामगृहीतोसिमुरुतान्त्वौजसे ॥
 ॥ ३६ ॥ [१] सुजोषाऽइद्द्र ॥ सुजोषाऽइद्द्रसगणोमुरुद्भिःसोमंम्पि
 बवृत्रुहाशूरुव्दिद्वान् ॥ जुहिशत्रू ? रपुमृधोनुदस्वाथाभयङ्कुणुहिधि
 श्रुतोनः ॥ उपयामगृहीतोसीद्द्रायत्वामुरुत्त्वत्तऽपुषतेयोनिरिद्द्रा
 यत्वामुरुत्त्वते ॥ ३७ ॥ [१] मुरुत्वाँ २ इद्द्र । वृपुभोरणायुपिवा
 सोमंमनुष्वधम्मदाय ॥ आसिञ्चस्वजुठरेमद्भुऽकुर्मिमन्त्वर्दराजा
 सिप्रतिपत्सुतानाम् ॥ उपयामगृहीतोसीद्द्रायत्वामुरुत्त्वत्तऽपुषते

यो निरिन्द्राय त्वामुरुत्वते ॥ ३८ ॥ [१] मुहूर्ते इन्द्रः ॥ मुहूर्तेऽह
न्द्रो नृवदाचर्षणिप्साऽउत द्विवहोऽमिनिऽसहोभिः ॥ अस्मद्भ्यग्वावृ
ध्वीऽश्यायोरुऽपृथुऽसुकृतऽकुत्तुभिः ॥ उपुर्यामगृहीतोऽसिमहेन्द्राय
त्वेषतेयोनिर्महेन्द्राय त्वा ॥ ३९ ॥ [१] मुहूर्ते इन्द्रः ॥ मुहूर्ते इन्द्रो
यऽओजसा पुष्पदयो बृहिसोऽहव ॥ स्तोमेषु त्सस्य वा वृधे ॥ उपुर्यामगृ
हीतोऽसिमहेन्द्राय त्वेषतेयोनिर्महेन्द्राय त्वा ॥ ४० ॥ [१] उदुत्यम् ॥
उदुत्यश्चातवेदसद्वेवं हन्ति कृतवः ॥ दुशेषिश्चायुसूर्येऽंस्वाहा ॥
॥ ४१ ॥ चित्रन्देवानाम् ॥ चित्रन्देवानामुदंगोदनीकश्चक्षुर्मिमुन्नस्य

वरुणस्युग्रेः ॥ आप्प्राद्यावां पृथिवीऽअन्तरिक्षुःसूर्यऽआत्कमाजग
 तस्तुत्स्थुषश्चुस्वाहा ॥ ४२ ॥ अग्नेनय ॥ सुपथांरुग्येऽअस्ममाद्विश्वा
 निदेववृयुनानि विह्वान् ॥ अयोऽह्यस्मज्जुहुराणमेनोभूयिष्ठान्तेनम
 ऽउस्मिन्निधेमुस्वाहा ॥ ४३ ॥ अयन्नः ॥ अयन्नोऽअग्निर्धरिवस्कृणोत्वय
 म्मृथःपुरऽएतुप्प्रभिददन् ॥ अयंवाजाअग्रतुवाजंसातावुग्रऽशत्रुअग्र
 तुजहपाणुस्स्वाहा ॥ ४४ ॥ रूपेणवोऽरूपमुभ्यागान्तुथावो
 विश्ववेदुविभंजतु ॥ ऋतस्यपुथाप्सेतंचुदद्रदक्षिणुविस्वुपेपश्युह्युन्त
 रिक्षुंयतस्स्वसदुस्यैः ॥ ४५ ॥ ब्राह्मणमुद्य ॥ विदेयाम्पितृमन्तम्पितृमुत्स्य

मृषिमाष्यैः सुधातुदक्षिणम् ॥ अस्ममद्वातादेवुन्नागच्छतप्रदातारु
माविशत ॥ ४६ ॥ अग्नयेत्वा ॥ अग्नयेत्वा मह्यं वरुणो ददातु सोमृत
त्वमंशीयायुर्द्वित्रिऽपुं धिमयो मह्यं प्रतिग्रहीत्रिद्वयत्वा मह्यं वरुणा
ददातु सोमृतुत्वमंशीयायुः प्राणो दुःत्रिऽपुं धिवयो मह्यं प्रतिग्रहीत्रिबृह
स्पतं येत्वा मह्यं वरुणो ददातु सोमृतुत्वमंशीयायुः त्वग्दुःत्रिऽपुं धिमयो
मह्यं प्रतिग्रहीत्रिऽपुं धिमयो मह्यं वरुणो ददातु सोमृतुत्वमंशीयायुः
यो दुःत्रिऽपुं धिवयो मह्यं प्रतिग्रहीत्रिऽपुं धिमयो ॥ ४७ ॥ को ददातु ॥ को ददातु ॥
अदुःत्रिऽपुं धिवयो मह्यं प्रतिग्रहीत्रिऽपुं धिमयो ॥ को ददातु ॥ को ददातु ॥

तत्तै ॥ ४८ ॥ [८] ॥ २५ ॥ इति श्रीवाजसनेयसंहितायांसप्तमोऽ
 ध्यायः ॥ ७ ॥ श्रीविदपुरुषायनमः ॥ अनुवाक्सूत्रम् ॥ उप
 यामगृहीतोसि आदित्येभ्यः पञ्च वाममद्य द्वे सुशर्मास्येका
 बृहस्पतिसुतस्य द्वे हरिरसिचतस्रः समिन्द्रणोष्टौ माहिरजतुदश
 मास्यः पञ्चकावातिष्ठुषुक्ष्वाहिन्द्रमिदं कका यस्मान्निद्रेग्रेपवस्वोत्तिष्ठ
 नऽदृश्रमुदुत्त्यमैकैकाजिग्रहू विनइन्द्रवाचस्पतिविश्वकर्मन्नैकैकाश्र
 येत्वाचतस्र इहरतिस्तस्रः परमेष्ठीदश त्रयोविंशतिस्त्रिषष्टिः ॥
 हरिः ॐ उपयामगृहीतोसि ॥ उपयामगृहीतोस्यादित्येभ्यस्त्वा ॥

बिष्णुंऽलरुगायैषतेऽसोमिस्तटिंरक्षस्वमात्त्वाद्भन् ॥ १ ॥ कुदाचिन ।
स्तुरीरंसिनेददसश्चिसिदाशुषे ॥ उपोषेन्नुमंघवेदभूयऽइद्वितुदानंद्दु
वस्यंपृच्छयतऽआदित्येऽभ्यंस्त्वा ॥ २ ॥ कुदाचिन । प्रयुच्छस्युभ
निपांसिजदमनी ॥ तुरीयादित्युसवंनदतऽइद्विद्वयमातंस्त्वाविसृत
द्विद्वयादित्येऽभ्यंस्त्वा ॥ ३ ॥ बुधोदिवानाम् ॥ बुधोदिवानाम्प्र
त्येतिसुम्नमादित्यासुोभवतामृडयन्तः ॥ आवोषोचोसुमतिवृ
त्यादुद्वेहोश्चुद्यार्षिर्वोवितुरासंदादित्येऽभ्यंस्त्वा ॥ ४ ॥ द्विवस्व
न्नादित्य ॥ द्विवस्वन्नादित्यैषतेऽसोमपीथस्तस्मिदमस्त्व ॥ अद

स्ममैनेरुषेचसदधातनुयदाशुीद्वादिम्पतीवाममर्दन्नुतः ॥ पुमान्पुत्रो
 जायतेष्विददतुषस्वधाविश्वाहारुपऽएधतेगृहे ॥ ५ ॥ [५] वाममुद्य ।
 सवितवाममुश्चोदिवोदिववाममुस्मभ्यर्दःसार्वाः ॥ वामस्युहिक्षय
 संदिवभूरुयाधियावांसुभाजःस्याम ॥ ६ ॥ उपुग्रामगृहीतोसि ।
 सावित्रासिचनुधाश्चनुधाऽअसिचनोमग्रिधेहि ॥ जिद्वयुज्ञाअद्व
 युज्ञपतिम्भगायदुवायत्वासवित्ने ॥ ७ ॥ [२] शतम् ३०० ॥
 उपुग्रामगृहीतोसि । सुशर्मासिसुप्प्रतिष्ठानोबृहदुक्षाग्रनमः ॥ विश्वे
 भ्यस्त्वादुवेभ्यऽएषतुथोनिर्विश्वेभ्यस्त्वादुवेभ्यः ॥ ८ ॥ [१]

उपयुगामगृहीतोसि ॥ उपयुगामगृहीतोसिबृहस्पतिस्तुतस्त्यदेवसोमस्तु
ऽइन्द्रोरिन्द्रियावतुऽपत्कीवतोऽग्रहौ २ । ऽऋद्धयासम् । अहम्पुर
स्तादुहमुवस्तुाद्यदुन्तरिक्षन्तदमेपिताभूत् ॥ अहःसूर्यमुभय
तोददशुाहददुवानांम्पुरमहुहायत् ॥ ९ ॥ अग्नान्ऽइपत्कीवन् ॥
अग्नान्ऽइपत्कीवन्त्सुजुवन्त्स्वह्वासोमम्पिबुस्वाहा ॥ प्रजापतिवृ
षांसिरेतोधारतोमयिधेहिप्रजापतेस्तेवृष्णोरितोधसोरितोधामशीय
॥ १० ॥ [२] उपयुगामगृहीतोसि ॥ उपयुगामगृहीतोसिहरिरसि
हारियोजुनोहारिर्वभ्यान्त्वा ॥ हर्योद्धिनस्त्यसुहसोमाऽइन्द्राय ॥

॥ ११ ॥ अस्तौ ५अश्रुसनिर्भुक्षोयोगोसनिस्तस्यतद्दृष्टयंजुषस्तु
 तस्तौमस्यशुस्तोक्तुस्योपहूतस्योपहूतोभक्षयामि ॥ १२ ॥ देवकं
 तुस्यैनसः ॥ देवकंतुस्यनसोवुयजनमसिमनूष्यकृतुस्यनसोविग्र
 जनमसिपितृकृतुस्यैनसोवुयजनमस्युत्सुकृतुस्यैनसोवुयजनमुस्य
 नसऽएनसोवुयजनमसि ॥ अच्चाहमनोविह्वोश्रुकारुयच्चाविह्वोस्त
 स्यसर्वस्यैनसोवुयजनमसि ॥ १३ ॥ संवच्चसोपयंसा
 सन्तुनूभिरगंभमहिमनंसासऽशिवेनं ॥ त्वहंसासुदञ्चोविदधातुरायानु
 माहुतुदञ्चोयद्विलिहम् ॥ १४ ॥ [४] समिनद्र । णोमनंसानेषिणा

मिःसःसुरिभिर्मघवुन्त्सःस्वस्त्या ॥ सम्ब्रह्ममणादेवकृतं रुच्यं द
स्तिःसद्वेवानां सुसुतौ युशियां नुःस्वाहा ॥ १५ ॥ संबच्चसा ॥ सं
वच्चसुापयसुासन्तु नुःभिरगं ह्महिमनसुासःशिवेन ॥ त्वद्वा सुदञ्चो
विदधातुरायोनुमाहुतुन्धुयद्विहम् ॥ १६ ॥ धातारुतिःसविते
दञ्चुपन्ताम्प्रजापतिद्विधिपाद्वोऽअग्निः ॥ त्वद्वा विष्णुः प्रजया
सःरुणा यजमानायुद्विधिणदधातुस्वाहा ॥ १७ ॥ सुगावः ॥ सुगा
वोद्वेवाः सदनाऽअकम्भुयऽआजुग्मेदःसर्वनञ्चुषाणाः ॥ भरमाणो बह
मानाहुवीः ष्युस्ममेधतवसवो धसूनिस्स्वाहा ॥ १८ ॥ यौर आवहः ॥

गौर आवहऽउशुतो देवदुवाँस्तान्प्रेरंयुस्वेऽअग्नेसुवस्तथै ॥ ज्यक्षिवा०
 सःपिवा०संश्रुद्विश्वेसुङ्घुम्ममं०स्वरातिष्ठतानुस्वाहा ॥ १९ ॥ वृष
 ऽहि । त्वाँप्प्रयुतियुज्ञेऽअस्मिन्नग्नेहातारुमवृणीमहीह ॥ ऋधंग
 याऽऋधंगुताशमिष्ट्याऽप्रजानद्वयुज्ञसुपग्राहिद्विद्वान्त्स्वाहा ॥ २० ॥
 देवाँगातुविदः ॥ देवाँगातुविदोगातुंष्टित्वागतुमित ॥ मनसस्पतऽ
 इमद्वेवयुज्ञ०स्वाहावातेधाः ॥२१॥ अज्ञयुज्ञम् ॥ अज्ञयुज्ञं०च्छयुज्ञ
 पतिङ्गच्छस्वाँयोनिङ्गच्छस्वाहा ॥ एषतेयुज्ञोयज्ञपतसुहसूक्तवाकुऽ
 सर्ववीरुस्तञ्जुषस्स्वस्वाहा ॥ २२ ॥ [८] माहिः ॥ माहि०भूममापृ

दांकुः । उरुढिहिराजुावरुणञ्चकारुसूठ्यायुपन्थामन्वैतुवाऽड्डे ॥ अप
दुपाडुाप्रतिधातवेकरुतापवुक्काहृदयुाविधाञ्चित् ॥ नमोव्वरुणायाभि
द्वितुावरुणस्युपाशः ॥ २३ ॥ अग्नेरनीकम् ॥ अग्नेरनीकमुपऽआवि
वेशापान्नपात्प्रतिरक्षन्नसूठ्यम् ॥ दमेदमेसुमिबंधव्यकक्ष्यग्नेप्रतिते
जिह्वाधृतमुच्चरण्युत्स्वाहा ॥ २४ ॥ सुमूद्वत ॥ सुमूद्वतेहृदयमुप्स्वेदतः
सन्त्वाविशुन्त्वोषधीरुतापः ॥ बुद्धस्यत्वाथज्ञपतसूक्काङ्कानमोवाके
द्विधेमुग्यत्स्वाहा ॥ २५ ॥ देवीरापः ॥ देवीरापऽएषवुागभ्रस्तऽसुष्पा
तुऽसुभृतम्बिभृत ॥ देवसोमैषतेलोकस्तस्मिन्ऽछञ्चवक्षुपरिचव

वक्ष्व ॥ २६ ॥ अर्वाभृथनिचम्पुण । निचेरुरासिनिचम्पुणः ॥ अवंदेव
 दुवकृतुमेनोयासिषुमवुमत्थुम्मत्थुकृतम्पुरुरावणोदेवारुषस्वपाहि
 देवानां सुमिदंसि ॥ २७ ॥ [५] एजंतुदशमास्यः ॥ एजं
 तुदशमास्योगम्भोजुरायुणासुह ॥ अथायंघ्रायुरेजतिथथांसमुद्रए
 जाति ॥ एवायन्दशमास्योऽअस्रज्जुरायुणासुह ॥ २८ ॥ वस्यैते ॥ यु
 न्नियोगम्भौयस्यैयोनिरुण्ययी ॥ अङ्गाद्व्यहंतुतायस्युतम्भुत्रासम
 जागमुंस्वाहा ॥ २९ ॥ पुरुदुस्ममोविषुरूपः ॥ पुरुदुस्ममोविषु
 रूपुऽइन्द्रुन्तम्भुहिमानमानञ्जुधारः ॥ एकपदीद्विह्रुपदीन्त्रिपदीञ्च

तुष्पदीसुष्टापदीम्भुवनानुप्रथत्तांस्वाहा ॥ ३० ॥ मरुंतोयस्य ॥
 मरुंतोयस्युहिक्षयैप्राथादिवोषिमहसः ॥ ससुंगोपातंभोजनः ॥ ३१ ॥
 मुहीद्यौः। पृथिवीचनऽडुमंरुशुशमिमिक्षताम् ॥ पिपूताद्योभरोमभिः ॥
 ॥ ३२ ॥ [५] आतिष्ठ । वृत्रहन्त्रथंरुशुष्कातेब्रह्मणुहरी ॥ अर्षोचो
 नुऽसुतेमनोग्रावांकृणुतुष्टुश्रुना ॥ उपयामगृहीतोसीद्द्रायत्वा
 पोडुशिनऽएपतेथोनिरिद्द्रायत्वाषोडुशिनै ॥ ३३ ॥ [१] य
 वक्ष्वाहि । कुशिनुहर्षुषणकक्ष्युप्पा ॥ अथानऽइद्द्रसोमपा
 गिरामुपंश्रुतिश्चर ॥ ३४ ॥ उपयामगृहीतोसीद्द्रायत्वाषोडुशिनऽएषते

योनिरिन्द्रद्रांयत्त्वाषोडशिनं ॥ ३४ ॥ [१] इन्द्रमित्र ॥ इन्द्रमिद्धरी
 बहुतोऽप्रतिबृहशवसम् ॥ ऋषीणाञ्चस्तृतीरुपयुजश्चमानुषाणाम् ॥
 उपयामगृहीतोऽसिन्द्रांयत्त्वाषोडशिनंऽपुषेतुयोऽनिरिन्द्रांयत्त्वाषोड
 शिनं ॥ ३५ ॥ [१] यस्ममन्त्र । ज्ञातऽपरोऽअद्रयोऽअस्तियऽआवि
 वेशुभुर्वनानिविश्वा ॥ प्रजापतिऽप्रजयांसदरगुणस्त्रीणिऽधोती
 ंषिसचतुस्रपौडशी ॥ ३६ ॥ इन्द्रश्च । सम्ब्राह्मणश्चुराजा
 तौतेभुक्षश्चक्रतुरग्नंऽएतम् ॥ तयोर्बुहमनुभुक्षम्मभक्षयामिवाग्दुवी
 जुषाणासोमस्यतृप्यतुसहस्राणनुस्वाहा ॥ ३७ ॥ [२] अग्नेपव

स्व ॥ अग्नेपर्वस्वस्वंपाऽऽस्ममेवञ्चःसुवीठ्यम् ॥ दधंद्दुयिम्म
यिपोषम् ॥ उप्रयामगृहीतोस्युग्मथेत्वाव्विच्चसऽएषतेयोनिरुग्मथेत्वाव्व
च्चस ॥ अग्नेवच्चस्विद्वचस्वोरुत्वन्दुवेव्वस्विसिवच्चस्वानुहम्मनंनव्वये
पुभूयासम् ॥ ३८ ॥ [१] उत्तिष्ठन्नोजंसा ॥ उत्तिष्ठन्नोजंसासुहपीत्वीशि
प्पेऽअवेपयः ॥ सोमंमिन्द्रचुमसूतम् ॥ उप्रयामगृहीतोसीन्द्वायुत्वा
जंसऽएषतेयोनिरिन्द्रायुत्वाजंस ॥ इन्द्राजिष्ठो जिष्ठोस्त्वन्देवव्वस्यो
जिष्ठोहम्मनंनव्वयेषुभूयासम् ॥ ३९ ॥ [१] अहश्श्रमस्य ॥ अहश्श्रम
स्यकुतवोविरुग्मथ्याजनुरे अनु ॥ आजन्तोऽअग्मथोयथा ॥

उपुयामगृहीतोसिसूठ्यायत्वाञ्ज्राज्यैषतेयोनिःसूठ्यायत्वाञ्ज्रा
 जाय ॥ सूठ्यञ्ज्राजिष्टुञ्ज्राजिष्टुस्त्वन्देवेष्वसिञ्ज्राजिष्टुहम्मनु
 ष्येपुभयासम् ॥ ४० ॥ [१] उदुत्यम् ॥ उदुत्यञ्जातवेदसन्देवेष्व
 हन्तिकुतवः ॥ दृशविश्वायुसूठ्यम् ॥ उपुयामगृहीतोसिसूठ्यायत्वा
 ञ्ज्राज्यैषतेयोनिःसूठ्यायत्वाञ्ज्राजाय ॥ ४१ ॥ [१] आजिगध्र ।
 आजिगध्रकुलशम्मुह्यत्वात्वाविशुन्त्वेदवः ॥ पुनरुज्जानिवत्स्वसा
 नःसुहस्रदधुवक्ष्वोरुधारापयस्वतीपुनुम्माविशताद्वयिः ॥ ४२ ॥ इडे
 रदते ॥ इडेरदतेहृद्येकाम्मयेचदद्रेज्ज्यातेदितिसरस्वतिमहिषिञ्ज्रति ॥

एतातैऽअध्वन्येनामीनिदुवेभ्योमासुकृतंभ्रूतात् ॥ ४३ ॥ [२] व
नः ॥ विनऽइदृद्रुमृधोजहिनीचायच्छपृतद्वयुतः ॥ ओऽअस्मोऽअ
मिदासुत्यधरङ्गमयुतमः ॥ उपुयामगृहीतोसीन्द्रायत्वाविमृधऽएष
त्रयोनिरिन्द्रायत्वाविमृधे ॥ ४४ ॥ [१] द्यौचस्पति ॥ विश्वकम्मा
णमूतयेमनोजुवृषाजैऽअद्याहुवेम ॥ सनोविश्वानिहवनानिजोषहि
श्वशम्भूरुवसेसुधुकम्मा ॥ उपुयामगृहीतोसीन्द्रायत्वाविश्वकम्म
णऽएपतुथोनिरिन्द्रायत्वाविश्वकम्मण ॥ ४५ ॥ [१] विश्वक
म्मन्हुविषा ॥ विश्वकम्मन्हुविषुवद्धनेनञ्जातारुमिन्द्रमकृणारव

छयम् ॥ तस्मै विशुः समं नमन्त पृथ्वीरुथमृगो विहृद्यो यथासंत ॥ उप
 ग्रामगृहीतुो सीन्द्राय त्वा विरश्वकर्मणऽपुषतेषो निरिन्द्राय त्वा वि
 रश्वकर्मणे ॥ ४६ ॥ [१] उपग्रामगृहीतोस्य ॥ उपग्रामगृहीतोस्य
 गयै त्वा गायत्रे च्छन्दसङ्ग्लामिन्द्राय त्वा त्रिष्टुप्छन्दसङ्ग्लामि वि
 श्वेभ्यस्त्वा देवेभ्यो जगच्छन्दसङ्ग्लाम्यनृष्टुप्सेभिर्गुरः ॥ ४७ ॥
 ब्रेशीनान्त्वा ॥ ब्रेशीनान्त्वा पत्क्मुन्नाधूनोमिकुकूननानान्त्वा पत्क्मु
 न्नाधूनोमिमुन्दनानान्त्वा पत्क्मुन्नाधूनोमिमुदिन्तमानानान्त्वा पत्क्मु
 न्नाधूनोमिमुधन्तमानानान्त्वा पत्क्मुन्नाधूनोमिशुक्नत्वाशुक्नआधूनो

मयदहो ह्रुपेसूठ्यस्यरुहिम्मषु ॥ ४८ ॥ कुकुभट्टिह्रुपं । वृषभस्यरोच
तेवृहच्छुक्कंशैक्कस्यपुरेगाऽसामेऽसोमस्यपुरेगाऽ ॥ अतेसुामादांभ्य
नामिजागृवितस्मैत्वागृह्णामितस्मैतसोमसोमायुस्वाहा ॥ ४९ ॥ उ
शित्कम् ॥ उशित्कन्देवसोमिग्नेऽपिप्रयम्पाथोपीहिष्टुशीत्वनदेवसो
मेदद्रस्यपिप्रयम्पाथोपीह्यस्मत्सखित्वनदेवसोमिविश्वेषान्देवाना
मिप्रयम्पाथोपीहि ॥ ५० ॥ [४] इहरतिः ॥ इहरतिरिहरमङ्गमिहधृ
तिरिहरस्वधृतिःस्वाहा ॥ उपसृजन्धुरणम्मुत्रिधुरणोमातरुदधयन् ॥
रायस्पर्षोषमेस्मासुदीधिरुत्स्वाहा ॥ ५१ ॥ सुत्रस्यऽकृद्धिः ॥ सुत्र

स्युऽनृद्धिरुस्यगदमुज्ज्योतिरुमृताऽअभूम ॥ दिवंमृथिष्याऽअुद्ध्या
 रुहुामाविदामदुवानस्वुज्ज्यातिः ॥ ५२ ॥ युवन्तम् ॥ युवन्तमिददा
 पव्वतापुरेयुधाथानःपृतुदयादपुतन्तुमिद्धतुंषज्जणुतन्तुमिद्धतम् ॥
 दुरेच्युतार्यच्छन्सुहुहनंअदिनंक्षत् ॥ अस्माकुशत्रुदपरिशूरुषि
 श्वतोदुम्मादृषाड्विहश्वतः ॥ भूभूवुऽस्वःसुप्रजाऽप्रजाभिःस्या
 मसुवारावोरऽसुपोषाऽपोषः ॥ ५३ ॥ [३] पुरसेष्ट्युभिधीतः । प्रजाप
 तिष्टुचिष्याहतायामदधोऽअच्छेतऽसवितसुदथांविहश्वकर्मद्रोक्षा
 यांमपूषासोमुक्कयण्युमिददंश्च ॥ ५४ ॥ इददंश्च । सुरतश्चक्रयायो

पोत्थितो सुरः पुण्यमानो मित्रः क्रीतो विष्णुः शिपिविहः सुरावासन्नो
विष्णुर्नुरद्विधषः प्रो ह्यमाणः ॥ ५५ ॥ प्रो ह्यमाणः सांमुः आगतो
वरुणः आसुदद्यामासन्नो गिराग्नीः इन्द्रो हविर्दाने यवो पावहियमा
णो विश्वे देवाः ॥ ५६ ॥ विश्वे देवाः ॥ विश्वे देवाः अद्भुतं
प्तो विष्णुराप्नोति पाः अप्यायमानो यमः सूयमानो विष्णुः सान्नि
यमाणां वायुः पूयमानः शुक्रेः पूतः शुक्रेः क्षीरः श्रीमन्थीसः कः श्री विश्वे
देवाः ॥ ५७ ॥ विश्वे देवाः ॥ विश्वे देवाः अमुसेषु न्वीतो सुहो
मायो र्द्यतो रुद्रा ह्यमानो वातुः अभ्यावृतो नृचक्षुः प्रति कथ्याता भुक्षा

भुवक्ष्यमाणं पितरानाराशुटिसाः ॥ ५८ ॥ सुन्नः सिन्धुः ॥ सुन्नः सिन्धुः ॥ सुन्नः सिन्धुः
 रवभूथयोर्द्यतः समुद्रोऽभ्यवहियमाणः सखिलः प्रप्लुतो ययोरोजसा
 स्काभितारजाः सिद्धीरुश्चिभिर्वीरतं मुशविष्ठा ॥ आपत्येतेऽअप्यती
 तासहोभिर्विष्णुः अगुद्वरुणापूर्वहूता ॥ ५९ ॥ देवान्दिवम् ॥ देवा
 न्दिवमगदयुज्ञस्ततोऽसिद्धीरुश्चिभिर्वीरतं मुशविष्ठा ॥ आपत्येतेऽअप्यती
 माद्विविणमहुः पितृदृष्टिर्वाक्कादयुज्ञस्ततोऽसिद्धीरुश्चिभिर्वीरतं मुशविष्ठा ॥ आपत्येतेऽअप्यती
 गदयुज्ञस्ततोऽसिद्धीरुश्चिभिर्वीरतं मुशविष्ठा ॥ ६० ॥ चतुस्त्रिंशत्तन्तव ॥ चतुस्त्रिंशत्
 श्रुतन्तवोऽश्रुतत्किरयः इमं च युज्ञं स्वधयाददन्ते ॥ तेषाञ्छिन्नं

सम्भवेत्तद्दधासिस्वाहाघुर्ममोऽअप्येतुडेवान् ॥ ६१ ॥ बुधस्युदोहः ॥
बुधस्युदोहोविततःपुरुत्रासोऽअहृधादिवसुद्ववातंतान ॥ सयज्ञधु
वक्षुमहिमेप्पुजायांरुयस्पोषुंविश्रुमायुरशीयुस्वाहा ॥ ६२ ॥
आर्पवस्व ॥ आर्पवस्वुहिरंण्यवुदश्र्वंत्सोमध्वीरवत् ॥ वाजुङ्गोमन्तु
मामंरुस्वाहा ॥ ६३ ॥ [१०] ॥ २३ ॥ इतिश्रीवाजसनेयसंहिता
यामष्टमोऽध्यायः॥८॥ श्रीवेदपुरुषायनमः ॥ अनुवाकसूत्रम् ॥ देवस
वितश्वतस्रःइन्द्रस्यवज्रःपञ्चदेवस्याहंदशआपयेतिस्रःवाजस्येममष्टौ
अग्निरेकाक्षरेणैषतेचतुष्कौसविताङ्के अष्टौचत्वारिंशत् । हरिःॐ देव

सावितः ॥ देवसावितुःप्रसुवयुजाम्प्रसुवयुजपातिम्भगाय ॥ दिव्ययोग
 दधुर्वःकृतपूःकृतन्नःपुनातुष्टाचरुपातिर्वाजन्नःस्वदतुस्वाहा ॥ १ ॥
 भ्रुवुसदन्त्वा । नृषदम्भनुःसदमुपयामगृहीतोसीन्द्रायत्वाजुष्टतमम् ॥
 म्भ्येषतेयोनिरिन्द्रायत्वाजुष्टतमम् ॥ अप्सुषदन्त्वाधृतुसदन्वयोसु
 सदमुपयामगृहीतोसीन्द्रायत्वाजुष्टतमम् ॥ पृथिवीसदन्त्वान्तरिक्षसदन्दिविसदन्देवसदन्नाकसद
 न्तमम् ॥ २ ॥ अपांरसम् ॥ अपांरसुमुह्यसुःसूयसन्तःसमा

हितम् ॥ अथांशसस्ययोरसुस्तंभोगृह्णाम्भ्युत्तममुपयामगृहीतोसो
न्द्रायत्वाजुष्टंङ्ग्लाम्भ्येषतेषोनिरिन्द्रायत्वाजुष्टतमम् ॥ ३ ॥ अहांऽ
ऊर्जाहितयः ॥ अहांऽऊर्जाहितयोध्यन्तोषिप्रायसुतिम् ॥ तेषांवि
शिंप्रियाणावोहमिषुमूर्ज्जुंसमंग्रभमुपयामगृहीतोसोन्द्रायत्वाजु
ष्टंङ्ग्लाम्भ्येषतेषोनिरिन्द्रायत्वाजुष्टतमम् ॥ सुम्मपृचौरस्थुंस
म्ममाभिद्रेणंपृष्टंषिपृचौरस्थोषिमांपाध्मनांपृष्टम् ॥ ४ ॥ [४] इन्द्रस्युव
ज्जत्रः ॥ इन्द्रस्युवज्जत्रोसिवाजुसास्त्वयुयंवाज्जंसेत् ॥ वाजंस्यनुप्रसुवे
मातरंमुहीमदिदिनामुवचंसाकरामह ॥ अस्यांसिदंषिश्चुम्मभुवन

संदि.

॥५६॥

मात्रिवेशुतस्यान्नोदुवःसवित्ताधम्मंसाविषत्ता५॥अुपस्सुन्तः॥अुपस्सु
न्तरुमृतमुपस्सुभेषुजमुपामृतप्पशस्तुप्पवश्चुभभवत्तद्वाजिनः ॥ ५
वीरापोयोवंडुक्किम्मःप्पत्तौत्तःकुक्कुट्ठमान्त्वाजुसास्तेनुायंद्वाजंसेत्त ॥
॥ ६ ॥ द्वातौवा ॥ द्वातौवामनोवागन्धुर्वाःसुप्पविट्ठशतिः ॥ तेऽअग्ने
श्चमग्रुस्तुऽअस्मिअुवमांदधुः ॥ ७ ॥ द्वातंरंहाभवद्वाजिद्वयु
ज्यमानुऽइन्द्रस्येवुदक्षिणःश्श्रुयैधि ॥ अुअन्तुत्वासुरुतोऽिश्श्ववेद
सुऽआतुत्त्वहापुत्सुजुवन्दधातु ॥ ८ ॥ जुवोयः ॥ जुवोयस्तैद्वाजिन्नि
हित्तोगुहायःश्येनेपरीत्तोऽअचंरच्छुवाते ॥ तेनेनोद्वाजिद्वक्खल्लुवन्वलेन

वाञ्जिञ्चुभवसमनेचपारयिष्णुः ॥ वाञ्जिनोवाञ्जितोवाञ्जिसि
ष्यन्तोबृहस्पतेर्भुगमवाञ्जिघ्नत ॥ ९ ॥ [५] देवस्याहम् ॥ देव
स्याहर्त्सवितुःसुवेसुत्यसंवसुबृहस्पतेरुत्तमन्नाकर्त्तुरुहेयम् ॥ देव
स्याहर्त्सवितुःसुवेसुत्यसंवसुइन्द्रस्योत्तमन्नाकर्त्तुरुहेयम् ॥ देव
स्याहर्त्सवितुःसुवेसुत्यसंवसुबृहस्पतेरुत्तमन्नाकर्त्तुरुहेयम् ॥ देव
स्याहर्त्सवितुःसुवेसुत्यसंवसुइन्द्रस्योत्तमन्नाकर्त्तुरुहेयम् ॥ देव
स्याहर्त्सवितुःसुवेसुत्यसंवसुबृहस्पतेरुत्तमन्नाकर्त्तुरुहेयम् ॥ देव
स्याहर्त्सवितुःसुवेसुत्यसंवसुइन्द्रस्योत्तमन्नाकर्त्तुरुहेयम् ॥ १० ॥
बृहस्पतेर्वाजम् ॥ बृहस्पतेर्वाञ्जिअथबृहस्पतेर्युवाचंष्वदुबृहस्पति
वाञ्जिआपयत ॥ इन्द्रवाञ्जिअथेन्द्रायुवाचंष्वदुतेन्द्रवाञ्जिआपयत ॥ ११ ॥

एषावः ॥ एषावुःसासुत्यासुंवागभूद्यथाबृहस्पतिंवाजुमर्जीजपुता
 जीजपतुबृहस्पतिंवाजुंघनंस्पतयोर्विमुंक्त्यहम् ॥ एषावुःसासुत्या
 सुंवागभूद्यथन्दंवाजुमर्जीजपुताजीजपुतेन्दंवाजुंघनस्पतयोर्विमुंक्त्य
 हम् ॥ १२ ॥ देवस्याहम् ॥ देवस्याहःसवितुःसुवेसुत्यप्प्रसव
 सुबृहस्पतेर्वाजुजितोवाजअषम् ॥ वाजिनोवाजजितोह्ननस्कम्भन
 वन्तोयोजननुमिमानुःकाष्ठाङ्गच्छत ॥ १३ ॥ एषस्य ॥ एषस्यवाजी
 क्षिपुणिन्तुरण्यतिगुवायाम्बुद्धोऽपिकुक्षऽआसनि ॥ कतुन्दधि
 ऋऽअनुसुःसनिष्यदत्पथामङ्गांऽस्यद्वोपनोफणुत्स्वाहा ॥ १४ ॥

उतस्मिन् ॥ उतस्मांस्युद्धवतस्तुरण्यतःपुर्णन्नवरनुवातिप्रगुच्छिनः
इयुनस्येवुद्धजतोऽअहुसम्परिदधिःक्लावणःसुहोष्जातारिन्नतुःस्वाहा ॥
॥ १५ ॥ शन्नः ॥ शन्नोभवन्तुष्ट्राजिनोहवेषुदुवतातामितद्ववःस्व
क्काः ॥ जुम्भयन्तोहिबृकुट्टरक्षाःसिसनेम्म्युस्मद्द्युथवुन्नमोवाः ॥
॥ १६ ॥ तेनः ॥ तेनोऽअवन्तोहवनुःश्रुतोहवुविश्वेशृणवन्तुष्ट्राजि
नोमितद्ववः ॥ सुहस्रसामेधसातासनिष्यवोमुहोषेधनःसमिथेषु
जिञ्चुरे ॥ १७ ॥ वाजेवाजेवत । वाजिनानोधानेषुष्विप्पाऽअमृताऽ
ऋतवाः ॥ अस्यमच्छःपिवतमुदयच्छन्तृप्सायातपुथिभिर्द्वुयानैः ॥

॥ १८ ॥ आसुवाजस्यप्रसुवोजंगम्म्यादेमेद्यावापृथिवीविविश्व
 रूपे ॥ आसांगन्ताम्पुतरांसातराचासासोमोऽअमृतुत्वेनंगम्म्या
 त् ॥ वाजिनोवाजजितुवाजं ससुवां सुबृहस्पतैर्भुंगमवाजि
 गधतनिमृजानाः ॥ १९ ॥ [१०] आपयेस्वाहा । स्वापयेस्वाहापि
 जायुस्वाहाऋतवैस्वाहाऽवसवैस्वाहाऽहस्पतयेस्वाहाऽहमृगधायुस्वाहा
 मृगधायवैर्नदंशिनानायुस्वाहाऽविनुदंशिनऽआन्त्यायुनायुस्वाहान्त्या
 यमैर्विनानायुस्वाहाभुवनस्युपतयेस्वाहाधिपतयेस्वाहा ॥ २० ॥ आ
 युंर्युशेनं । कल्पताम्प्राणोयुशेनं कल्पताश्चक्षुर्भुशेनं कल्पताश्च

ॐ श्रोत्रं कथञ्चैनेन कल्पताम्पृष्ठं कथञ्चैनेन कल्पतां कथञ्चैनेन कल्पताम् ॥
पुजापतेः प्रजाऽअंभूमस्वर्द्धवाऽअगदसामृताऽअभूम ॥ २३ ॥
अस्ममेवः ॥ अस्ममेवाऽअस्ति स्वद्विद्रुयसुस्मे नृन्मृणभृतकृत्पुरुस्मेव
ञ्चैऽसिसन्तुवः ॥ नमोसुत्रे पृथिव्यै नमोसुत्रे पृथिव्याऽइयन्तुराद्भ्य
न्तासिथमन्तौऽसुत्रेऽसिधुरणः ॥ कृष्यै त्वाक्षे मायत्वारुष्यै त्वापोषा
यत्वा ॥ २२ ॥ [३] वाजस्येमम् ॥ वाजस्येमम्प्रसुवः सुषुवग्रेसोम
इराजानुमोपधीष्वुप्सु ॥ ताऽअस्मभ्ये मधुमतीभ्यो भवन्तु वयः
राष्ट्रे जागृयामपुरोहितुऽस्वाहा ॥ २३ ॥ वाजस्येमाम् ॥ वाजस्येमा

मप्रसुवःशिश्रयेदिवामिमाचुषिश्चाभुवनानिसुम्नाद् ॥ अदित्स
 न्तन्दापयतिप्रजानन्त्सनीरुयिठिसर्ववारुन्नियच्छतुस्वाहा ॥ २४ ॥
 वाजंस्युनु । प्रसुवऽआवभूवुमाचुषिश्चाभुवनानिसुर्वतः ॥ सनै
 मिराजोपीरयातिबिह्वानप्रुजाम्पूद्विष्वेक्ष्यमानोऽअस्ममस्वाहा ॥ २५ ॥
 सोमर्दराजानम् ॥ सोमर्दराजानमवसेग्निमुन्वारभामहे ॥ आदि
 त्यादिवष्णुर्दिसूठ्यम्ब्रह्माणचुवृहस्पतिंस्वाहा ॥ २६ ॥ अर्युमण
 म्वृहस्पतिम् ॥ अर्युमणुम्बृहस्पतिमिन्दुन्दानायचोदय ॥ वाचु
 विष्णुर्दिसरस्वतींस्वितारश्चष्टाजिनुंस्वाहा ॥ २७ ॥ अग्नेऽअच्छ ॥

अग्नेऽअच्छविदेहेनुःप्रतिनःसुमनांभव ॥ प्रनोयच्छसहस्रजित्त्वद
 हिर्यनुदाऽअसिस्वाहा ॥२८॥ प्रनः ॥ प्रनोयच्छत्वंऋभुमाप्प्रपूषाप्प्र
 बृहस्पतिः ॥ प्रवाग्देवीदंदातुनुःस्वाहा ॥ २९ ॥ देवस्यत्वासावितुः
 प्रसुव्रेश्विनोर्वृहिभ्याम्पूष्णोहस्ताभ्याम् ॥ सरस्वत्यैवाचोयन्तु
 अ्युन्त्रियेदधामिबृहस्पतेर्ह्रासाम्भ्राज्येनोभिषिञ्चाम्यसौ ॥ ३० ॥

[८] अग्निरेकाक्षरेण । प्राणमुदंजयुत्तमुज्जैषमुश्विनौद्वयक्षरेणद्वि
 पदोमनुष्यानुदंजयतान्तानुज्जैषुष्विष्णुहयक्षरेणत्रीड्वािकानुदंजयता
 नुज्जैषुसोसुश्वतुरक्षरेणचतुष्पदपुशूनुदंजयतानुज्जैषम्पूषापञ्चाक्ष

रेण ॥ ३१ ॥ पृषापञ्चाक्षरेण । पञ्चदिशुऽऽदंजयुत्वाऽऽज्जैषट्
 सवृताषडक्षरेण षड्दूतनुदंजयुतानुज्जैषम्भरुतःसुपसाक्षरेण सुपस
 रत्राम्भ्यादपुशूनुदंजयुस्तानुज्जैषुम्बहुस्पतिरुद्वाक्षरेणगायुञ्जीमुदंज
 युतामुज्जैषमिन्त्रानवाक्षरेण ॥ ३२ ॥ मित्रो नवाक्षरेण । त्रिवृ
 त्तुस्तोमुमुदंजयुतामुज्जैषुष्वरुणोदशाक्षरेणविराजुमुदंजयुतामुज्जैषु
 मिन्दुऽएकदशाक्षरेणत्रिद्विभुमुदंजयुतामुज्जैषुष्विश्चदुवाद्वादशाक्षरेण
 जगतीमुदंजयुस्तामुज्जैषुष्वसुवस्त्रयोदशाक्षरेण ॥ ३३ ॥ वस
 वस्त्रयोदशाक्षरेण । त्रयोदशस्तोमुमुदंजयुस्तामुज्जैषट्छुद्वाश्च

तुर्दंशाक्षरेणचतुर्दंशांस्तोमुमुदंजयुंस्तमुज्जैषमादित्याऽपञ्चदशाक्ष
 रणपञ्चदशंस्तोमुमुदंजयुंस्तमुज्जैषमादितिऽषोडंशाक्षरेणषोडशं
 स्तोमुमुदंजयुत्तमुज्जैषमप्रजापतिऽसप्तदंशाक्षरेणसप्तदशंस्तो
 मुमुदंजयुत्तमुज्जैषम् ॥ ३४ ॥ [४] एषते । निर्ऋतेभुगस्त
 भ्रुषस्वस्वाहाग्निनेत्रेभ्योऽद्वेवेभ्यःऽपुरऽसद्भ्युऽस्वाहाऽभ्रुमनेत्रेभ्योऽद्वे
 वेभ्योऽदक्षिणासद्भ्युऽस्वाहाऽविश्वदेवनेत्रेभ्योऽद्वेवेभ्यःऽपञ्चात्सद्भ्युः
 स्वाहाऽमित्रावरुणेनेत्रेभ्योऽवामुरुन्नेत्रेभ्योऽद्वेवेभ्यऽउत्तुरासद्भ्युः
 स्वाहाऽसोमनेत्रेभ्योऽद्वेवेभ्यऽउपरिसद्भ्योऽद्वेवेभ्यऽस्वाहा ॥ ३५ ॥

येदुवाऽअग्निनेत्राऽपुरऽसदुस्तेऽभ्युऽस्वाहाऽदेवाऽभुमनेत्राऽक्षिणाऽसदु
 स्तेऽभ्युऽस्वाहाऽदेवाऽष्टिऽश्वदेवनेत्राऽपञ्चुऽसदुस्तेऽभ्युऽस्वाहाऽदेवाऽ
 मित्रावरुणनेत्राऽवामुरुन्नत्राऽवोतरुऽसदुस्तेऽभ्युऽस्वाहाऽदेवाऽसोमने
 त्राऽउपरिसदुऽदुर्वस्वन्तुस्तेऽभ्युऽस्वाहा ॥ ३६ ॥ अग्नेसहस्व ॥
 अग्नेसहस्वपृतनाऽअभिमातीरपास्य ॥ दुहुरुस्तरुन्नराऽतिर्विचा
 धाऽभुन्नवाहसि ॥ ३७ ॥ देवस्यंत्वा । सवितुऽप्रसुष्टिऽश्विनोऽष्टौ
 हुऽभ्यामपूष्णोऽहस्ताऽभ्याम् ॥ दुपुंशोऽष्टौऽश्रुणजुहोमिहुतऽरक्षुऽ
 स्वाहारक्षसान्त्वाष्टिधायावधिष्मुरक्षावधिष्मसुसहितः ॥ ३८ ॥

[४] सुव्रितात्त्वांसुवानाँसुवतामुग्निर्गृहपतीनाँसोसोसोषुबनु
 स्पतीनाम् ॥ बृहस्पतिर्वीचिचइन्द्रोऽज्यैष्ट्यायरुद्रंपुशुब्भ्यासि
 त्तःसुत्योषरुणोधम्मपतीनाम् ॥ ३९ ॥ इमन्देवादं ॥ इम
 न्देवाऽऽसपुत्कर्त्तुसुवद्धम्महुतक्षत्रायमहुतेऽज्यैष्ट्यायमहुतेजानरा
 ङ्युयेन्द्रस्येन्द्रियाय ॥ इमसुमुष्यपुत्रसुमुष्यैपुत्रसुस्यैष्टिशाऽ
 एषवोसुराजुसोसोस्माकम्ब्राह्मणानाँसुराजां ॥ ४० ॥ [२]
 इतिश्रीवाजसनेयसंहितायांनवमोऽध्यायः ॥ ९ ॥ श्रीवेदपुरु
 पायनमः ॥ अनुवाकसूत्रम् ॥ अपोदेवाश्चतस्रः सोमस्यत्त्विषिः

पञ्च अवेष्टाःसप्त सोमस्यत्वाचतस्रः इन्द्रस्यवज्रःपञ्च स्योनासिच
 तस्रः सवित्रेकाश्विभ्यांचतस्रः अष्टौचतुस्त्रिंशत् ॥ हरिःॐ उपोदे
 वाः ॥ उपोदेवामधुमतीरगृन्धुन्धुस्वतीराजुस्वुश्चितानांस ॥ या
 भिम्मिन्नावरुणावुन्धुयपिञ्चुदयाभिरिदृष्टमनयुन्नत्यरांतींस ॥ १ ॥
 वृष्णंस्रुक्मिमः ॥ वृष्णंस्रुक्मिमरंसिराहुदारुहुम्ममैदेहिस्वा
 हावृष्णंस्रुक्मिमरंसिरापुदारुहुम्ममुष्ममैदेहिवृषसुनोसिराहुदारुहु
 म्मैदेहिस्वाहावृषसुनोसिराहुदारुहुम्ममुष्ममैदेह्युत्थतस्थ ॥ २ ॥
 अत्थतस्थराहुदारुहुम्ममैदुस्वाहात्थतस्थराहुदारुहुम्ममुष्ममैदु

तौजस्वतीस्त्थराहुदाराहुममैदतुस्वाहौजस्वतीस्त्थराहुदाराहुममु
म्मैदुत्तार्पःपरिव्राहिणीस्त्थराहुदाराहुम्मैदतुस्वाहार्पःपरिव्राहिणी
स्त्थराहुदाराहुममुम्मैदत्तापाम्पतिरसिराहुदाराहुम्मैदहिस्वाहा
पाम्पतिरसिराहुदाराहुममुम्मैदह्युपाङ्गोभासिराहुदाराहुम्मैदहि
स्वाहापाङ्गोभासिराहुदाराहुममुम्मैदहिसूत्र्यत्वचसस्त्थ ॥ ३ ॥ सू
त्र्यत्वचसस्त्थ । राहुदाराहुम्मैदतुस्वाहासूत्र्यत्वचसस्त्थराहुदारा
हुममुम्मैदतुसूत्र्यवच्चसस्त्थराहुम्मैदतुस्वाहासूत्र्यवच्चस

स्थाराहुंदागुह्ममुष्मैदत्तेमान्दांस्थाराहुंदागुह्मैदत्तुस्वाह्यामा
 न्दांस्थाराहुंदागुह्ममुष्मैदत्तब्रजुक्षितंस्थाराहुंदागुह्मैदत्तुस्वा
 हांघ्रजुक्षितंस्थाराहुंदागुह्ममुष्मैदत्तुवाशांस्थाराहुंदागुह्मैदत्तु
 स्वाहावाशांस्थाराहुंदागुह्ममुष्मैदत्तुशविष्ठास्थाराहुंदागुह्मैदत्तु
 स्वाहाशविष्ठास्थाराहुंदागुह्ममुष्मैदत्तुशर्करीस्थाराहुंदागुह्मै
 दत्तुस्वाहाशर्करीस्थाराहुंदागुह्ममुष्मैदत्तुजनुभृतंस्थाराहुंदागुह्
 म्मैदत्तुस्वाहाजनुभृतंस्थाराहुंदागुह्ममुष्मैदत्तुविश्वभृतं

दारुङ्गमैदत्तस्वाहा विश्वभृतस्तथराहुदारुङ्गमुमुग्मैदत्तपःस्वुराजं
स्तथराहुदारुङ्गमुमुग्मैदत्त ॥ मधुमत्तुग्ममतीभिः पृच्छयन्तु
ममहिक्षुत्रद्वित्रियायवद्वानाऽअनाधृष्टाऽसीदत्तसुहृजसुमहिक्षुत्रद्वित्रि
यायुदधतीः ॥ ४ ॥ [४] शतम् ४०० ॥ सोमस्युत्विषिः ॥ सोमस्य
त्विषिरसितवैवसेत्विषिभूयात् ॥ अग्नेयस्वाहा सोमायस्वाहा
सवित्रेस्वाहा सरस्वत्यैस्वाहा पूष्णेस्वाहा बृहस्पतयेस्वाहा इंद्रायस्वा
हा घोषायस्वाहा श्लोकं कायस्वाहा अंशायस्वाहा भगायस्वाहा अर्थे म्मणे
स्वाहा ॥ ५ ॥ पुवित्रैस्तथः ॥ पुवित्रैस्तथो विष्णुष्यो सवितुवैः प्रसु

वऽउत्पुनाम्भ्यच्छिद्रेणपुवित्रेणसूठ्यस्यरुहिम्मभिः ॥ अनिभृष्टमसि
 व्वाचोवन्धुस्तपोजाःसोमस्यद्वित्रमसिस्वाहारजुस्वः ॥ ६ ॥ सुधु
 मादोद्बृम्भिर्नाऽ॥ सुधुमादोद्बृम्भिर्नापऽपुताऽअनाधृष्टाऽअपुस्योव
 सानाऽ॥ पुस्त्यासूचक्रेवरेणऽसुधस्स्थमुपाऽशिशुम्मूर्तितमास्वन्तः
 ॥ ७ ॥ क्षुत्रस्स्याल्वमसिक्षुत्रस्यजुराठ्वसिक्षुत्रस्योनिरसिक्षुत्र
 स्युनाभिरुसीद्रेस्युवात्रिग्नमसिमित्रस्यासिखरेणस्यासित्वयुयव
 त्रंघथेत् ॥ हुवासिरुजासिक्षुमासि ॥ पातैनुम्मप्राञ्चम्मपातैनुम्मपुत्यञ्च
 म्पातैनुन्तिठ्यञ्चदिदुग्भ्यऽपात ॥ ८ ॥ आविम्ममठ्याः ॥ आविम्म

कर्ष्याऽआवितोऽअग्निर्गंहपातिरावितुऽइन्द्रोऽबुद्धः श्रंवाऽआवितोऽमित्रा
 वरुणोऽधृतद्वतुवावितऽपूषाऽश्ववेदुऽआवितुऽद्यावापृथिवीऽश्विश्रंम्भु
 वावावित्तादितिरुशर्मो ॥ ९ ॥ [५] अवेष्टादन्दुशूकाऽ ॥ अवे
 ष्टादन्दुशूकाऽप्राचीमारोहगायत्रीत्वावतुरथन्तुरऽसामन्त्रिवृत्स्तोमो
 बसुन्तऽऋतुर्वहमद्रविणुद्रदक्षिणामारोह ॥ १० ॥ दक्षिणामारो
 हत्रिष्टुप्त्वावतुवृहत्सामपञ्चदशस्तोमोग्रिष्मऽऋतुऽक्षेत्रद्रविण
 म्प्रुतीचीमारोह ॥ ११ ॥ प्रुतीचीमारोह । जगतीत्वावतुर्वृष्टुपऽसाम
 सप्सदुशस्तोमोऽषाऽऋतुर्विष्टुर्विणुमुदीचीमारोह ॥ १२ ॥ उदीची

मारोहानुष्टुप्त्त्वावतुषुराजडिसामैकविडिशस्तोमंशुरदुतुःफलद्वद्वि
 णमर्द्धामारोह ॥ १३ ॥ दुर्द्धामारोह । पुडिस्त्वावतुशाङ्करैवतेसामं
 नात्रिणवत्रयस्रिडिशौस्तोमाहमन्तशिशिरावतुषुञ्चौद्विवेणुम्प्रत्यस्तुन्न
 मंचेवशिरः ॥ १४ ॥ सामंस्युत्त्विषिः ॥ सामंस्युत्त्विषिरसितवैव
 मुत्त्विषिर्भूयात् ॥ मृत्योःप्राह्व्योजोसिसहोस्युभृतमसि ॥ १५ ॥
 हिरण्यरूपाऽदुवसः ॥ हिरण्यरूपाऽदुवसोविरोकऽदुभाविद्वद्वद
 दिथुःसूठ्यञ्च ॥ आरोहतंवरुणमिच्चुगतुन्ततञ्चक्षामादितुद्विद
 तिञ्चामिच्चोसुवरुणोसि ॥ १६ ॥ [७] सामंस्यत्वाद्युम्मेनुभिषि

आमन्थुग्मेवर्भाजं सुसूक्ष्मस्युषच्छुसं दद्रस्येन्द्रियेण । क्षत्राणां ह्युत्रपति
रुद्धयति दिद्युदपाहि ॥ १७ ॥ इमं ददेवाऽ ॥ इमं ददेवाऽ असपुत्क्रुद
सुवद्धम् महते क्षत्राय महते ज्यैष्ठ्याय महते जानं राज्याय दद्रस्येन्द्रिये
याय ॥ इमं मुमुष्यं पुत्रं मुमुष्यं विशऽ एष वो मीराजो सोमो
समा किं मन्त्राहं मुणानां राजा ॥ १८ ॥ प्रपद्यतस्य । वृषभस्य पूष्टान्ना
वंश्चरन्ति स्वसिचं इयानाः ॥ ताऽ आ वं वृत्रन्नधुरा गुदं स्क्वाऽऽ अहिम्बु
द्भ्यमनुरीयमाणाऽ ॥ विष्णोर्विष्कृमणं मसि विष्णोर्विष्कृमणं तमसि
विष्णोऽंश्चान्तमसि ॥ १९ ॥ प्रजापतेन । त्वदेता द्युदयो विश्वा

रूपान्निपित्तार्थभूव ॥ अत्कांमास्तेजुहुमस्तन्नोऽअस्त्वयमुमुष्य
 पितासावस्यपिताव्ययंस्यामुपतयोर्युणांस्वाहा ॥ रुद्रवतुकि
 विपरुन्नामुतस्मिन्मद्भुतमस्यमेष्टमसिस्वाहा ॥ २० ॥ [४] इ
 द्रस्युवज्ज्वः ॥ इन्द्रस्युवज्ज्वोसिसिन्नाविरुणयोस्त्वाप्प्रशुस्त्रोऽप्सु
 शिषायुनज्जिम ॥ अद्यथायैत्वास्वुधायैत्वारिहोऽअर्जुनोमुरुता
 म्प्रसुवनंजुयापांमुमनंसासमिन्द्रियेण ॥ २१ ॥ मातै ॥ मातंस
 इन्द्रतव्यन्तुराषुड्युक्कासोऽअब्रह्मताविदंसाम ॥ तिव्विरथुमाधिय
 वज्ज्वहस्तारुश्मन्दिन्द्रैवयमसेस्वश्चान् ॥ २२ ॥ अग्नेयैर्गृहपतये ॥

अंगमथेगृहपतये स्वाहा सोमायै वनस्पतये स्वाहा मरुतुमोजसे स्वाहा
 द्रंस्येन्द्रियाय स्वाहा ॥ पृथिविमातृम्मांसाहिंस्रिम्मांसुहन्त्वाम् ॥
 ॥ २३ ॥ हृदंसंशुचिषत् ॥ हृदंसंशुचिषद्भुसुरन्तरिक्षसङ्घोताविदि
 षदातेथिदुराणसत् ॥ नृषद्भुसदंतुसद्भुयोमिसदुब्जागोजाऽकंतुजाऽ
 अदिजाऽकृतम्बहत् ॥ २४ ॥ इयंदसि ॥ इयंदुस्यार्युरस्यार्युर्म
 यिधेदियुद्धसिधेच्चामयिधेह्युग्ंस्युग्ंमयिधेहि ॥ इन्द्रस्य
 वांघीर्युकृतोवाहूऽअंभ्युपावहरामि ॥ २५ ॥ [५] स्योनासि ।
 सुषदासि क्षत्रस्युथोनिरसि ॥ स्योनामासौदसुषदामासौदक्षत्रस्युथो

निमासीद् ॥ २६ ॥ निर्षसाद् । धृतद्वितोषरुणदंपुस्त्यास्वा ॥ साम्ना
 ज्यायसुक्लतुः ॥ २७ ॥ अग्निभूरसि ॥ अग्निभूरस्थेतास्तेपञ्चिदि
 शःकल्पन्ताम्ब्रह्मस्त्वम्ब्रह्मासिसवितासिसुत्यप्प्रसवोवर्णो
 सिसुत्यौजाऽइन्द्रोसुविशौजारुद्रोसिसुशेवः ॥ बहुकारुश्श्रेयस्कर
 भूरस्करेन्द्रस्यवज्जासितेनमेरुद्वय ॥ २८ ॥ अग्निदंपृथुः ॥ अग्निः
 पृथुर्दम्भेणस्पतिर्जुषाणोऽअग्निः ॥ पृथुर्दम्भेणस्पतिराज्यस्यवतु
 स्वाहास्वाहाक्वताःसूयस्यरुहिम्भमिथ्यतद्दृढसजातानाम्मद्द्वयम
 ह्ययाय ॥ २९ ॥ [४] सुवित्राप्प्रसवित्रा । सरस्वत्याद्याचात्वद्वाहृ

पैःपृष्णापुशुभिरिन्द्रेणास्ममेबृहस्पतिनुब्रह्मण्यवर्णेनौजस्राग्नि
नातजसासामेनुराज्ञोविष्णुनादशुम्भ्यादेवतंयुप्रसूतुःप्रसर्पांसि
॥ ३० ॥ [१] अश्विभ्यामपच्यस्व ॥ अश्विभ्यामपच्यस्व
सरस्वत्यैपच्येस्स्वेन्द्रायसुत्राम्णेपच्यस्व ॥ द्यायुःपूतःप्रवित्रेण
पुत्यङ्क्वसोमोऽअतिस्सुतः ॥ इन्द्रस्युषुज्युःसखा ॥ ३१ ॥ कुविदु
ङ्ग । यवमन्तोयवाञ्चिद्यथादान्त्यनुपूष्विथूर्य ॥ इहहृषाङ्कुणुहिभोजना
निधेवृहिषोनमऽउक्किथजन्ति ॥ उपुयामगृहीतोस्युश्चिभ्यान्त्वा
सरस्वत्यैत्वेन्द्रायत्वासुत्राम्णे ॥ ३२ ॥ युवदसुराममम् ॥ युवदसु

राममश्विनानमुचावासुरेसच्चा ॥ विप्रिपुनाशुंभरूपतीऽइष्टद्रुङ्कर्म
 स्वावतम् ॥ ३३ ॥ पूत्रमिवपितरौ ॥ पूत्रमिवपितरां वुश्विनोभे
 दद्रुवथुऽकाव्यैर्दुः सनाभिः ॥ अत्सुरासुंध्यधिबुंशर्चोभिऽसुरंस्वती
 त्वामघवन्नभिष्णक् ॥ ३४ ॥ [४] ॥ ८ ॥ इतिश्रीवाजसनेयसं
 हितारां दशसोऽध्यायः ॥ ३० ॥ श्रीवेदपुरुषायनमः ॥ अनुवाकसू
 त्रम् ॥ युञ्जानएकादश प्रतूर्त्तषोडश देवस्यत्त्वादश आपोदेवी
 र्द्वादश आपोह्यकादश अदितिद्वापञ्चआकूतिमहादश सप्तत्र्यशी
 तिः ॥ हरिः ॐ युञ्जानऽप्प्रथमम् ॥ युञ्जानऽप्प्रथममनंस्तुत्वायंसवि

ताधिर्यः॥ अग्नेज्ज्यातिद्विचाठ्यं पृथिव्याऽअह्न्याभरत् ॥ १ ॥ अस्केन
मनसा । वृग्रन्देवस्यसंवितुःसुवे ॥ स्वर्ग्याशुशक्त्या ॥ २ ॥ अस्का
यंसविता । देवान्स्स्वठ्युताधियादिवम् ॥ बृहज्ज्यातिःकरिष्यतः
संवित्ताप्प्रसुवातितान् ॥ ३ ॥ अतुमनः ॥ अतुमनःऽतुतयुअतेधि
योविष्वाविष्प्रस्यबृहतोविपुश्चितः ॥ विहोत्रादधेवयुनुविदेकुऽइ
दमुहोदेवस्यसंवितुःपरिद्वुतिः ॥ ४ ॥ अजेवाम् ॥ अजेवाम्ब्रह्मंपृह्य
न्नमोभिर्विःश्लोकऽएतुपृथ्यवसूरः ॥ शृण्वंतुविश्वेऽअमृतस्यपुत्राऽ
आयेधामानिद्विद्यानितुस्त्युः ॥ ५ ॥ अस्यंप्रयाणम् ॥ अस्यंप्रया

णुमन्वुन्यऽइद्युर्दुवादेवस्यमहिमानुमोजसा ॥ यःपात्थवानिब्रिसु
 मेसऽएतशोरजाँसिदेवऽसंवितामहित्वुना ॥ ६ ॥ देवसवितऽ ॥ देव
 सवितुऽअसुवश्रमप्रसुवश्रपतिम्भगाय ॥ दिव्योगंश्रुवऽकैतुपूँकेत
 नऽपुनातुषाचरुपतिषाचन्नऽस्वदतु ॥ ७ ॥ इमन्नः ॥ इमन्नोदेवसवितश्रु
 न्मप्रणयदेवाद्युँसखिविदुँसत्रुजितंश्रुजितंश्रुजितंश्रुजितंश्रु ॥ ८ ॥
 न्दुचास्तोमुँसमद्वयगायुँत्रेणरथन्तुरम्बुह्लायुँत्रवर्तनिस्वाहां ॥ ८ ॥
 देवस्यंरवा । सवितुऽअसुवेँश्रिनोँद्विहुँभ्याम्पूँष्णोहस्ताँभ्याम् ॥
 आदेदेगायुँत्रेण्चछन्दसाँनिरुस्वरुँथ्रिव्याऽसुधस्स्थादुँगिम्पुँरी

व्यमङ्गिरुस्वदाभिरुत्रैष्टुभेनुच्छन्दसाङ्गिरुस्वत् ॥ ९ ॥ आन्त्रि
सि । नाठ्यसिस्वयावृथमुग्निदंशकेमुखानितुदंसुधस्थऽआ ॥ जागते
नुच्छन्दसाङ्गिरुस्वत् ॥ १० ॥ हस्तऽआधाय । सविताविभ्रदन्त्रिदंहिर
ण्ययोम ॥ अग्नेज्ज्योतित्रिचाय्यपृथिव्याऽअद्भ्याभरुदानुष्टुभेनुच्छ
न्दसाङ्गिरुस्वत् ॥ ११ ॥ [११] प्रतूतवाजिन् ॥ प्रतूतवाजिन्नाद्
वुधैरष्टामनुसुवतम् ॥ द्विवितुजन्मपरुममुन्तरिक्षेतवनाभिःपृथिव्या
माधियोनिरित् ॥ १२ ॥ वृआथांरासंभम् ॥ वृआथांरासंभम्
वमस्मिन्मद्यामेवृषण्वसू ॥ अग्निम्भरन्तमस्मयुम् ॥ १३ ॥ योर्गया

गतुवस्त्वरम् ॥ योगयोगेतुवस्तरं व्राजेवाजेहवामहे ॥ सखायुऽइन्द्रं मृत
 ये ॥ १४ ॥ प्रतुर्वृत्रेहि ॥ प्रतुर्वृत्रेह्यवुक्त्रामुन्नशंस्तीरुद्रस्युगाणंपत्यम्म
 योभूरेहि ॥ उर्वृन्तरिंशुर्वृाहिसुस्तिगंध्यतिरभंयानिकृण्वदृषणा
 सुयुजासुह ॥ १५ ॥ पृथिव्याऽसुधस्स्थात् ॥ पृथिव्याऽसुधस्स्थादुग्नि
 म्पुरोष्यमङ्गिरुस्वदाभिरुग्निम्पुरोष्यमङ्गिरुस्वदच्छेमोग्निम्पुरो
 ष्यमङ्गिरुस्वद्वैरिष्यामः ॥ १६ ॥ अद्वेग्निः ॥ अद्वेग्निश्चुषसा
 मग्नेमकष्येदृदवहानिप्रथमोज्ञातवेदाः ॥ अनुसूक्त्यस्यपुरुञ्चाचरु
 इन्मीननूद्यावापृथिवीऽआतंतन्थ ॥ १७ ॥ आगत्यव्राजी ॥ आगत्य

वृज्यद्भानुं सखां मृधो विधूनुते ॥ अग्निं सुधस्थं महति चक्षुषा
निचिकीपते ॥ १८ ॥ आक्रम्य वाजिन ॥ आक्रम्य वाजिनपु
त्रिवीसुग्निमिच्छरुचात्वम् ॥ भूम्यां वृत्वायनो ब्रूहि यतुं स्वने
मुतं वृयम् ॥ १९ ॥ द्यौस्तै । पृष्ठम्पृथिवी सुधस्थं मा त्वमान्त
रिक्षं समुद्रो योनिः ॥ विवरण्याय चक्षुषा त्वमुभितिष्ठपृतद्वयतः
॥ २० ॥ उत्क्राम । महते सा भगायास्ममाद्रास्थाना द्विविणो दावा
जिन ॥ वृयंस्यां सुमुतौ पृथिव्याऽअग्निं नन्तऽनुपस्थेऽआस्याः
॥ २१ ॥ उदंक्रमीत् ॥ उदंक्रमीत् द्विविणो दावा ज्यवां कुंसुलो कटसु

कृतम्पृथिव्याम् ॥ ततःखनेमसूप्रतीकमुग्निंस्वोरुहाणाऽआधि
 नाकंमुत्तमम् ॥ २२ ॥ आत्वा । जिघाम्निमुमनंसाधृतेनंप्रतिक्षिय
 न्तुम्भुवनानिद्विधा ॥ पृथुदितरुश्चावयसावृहन्तुध्याचिष्टुमन्नरमु
 सन्नहशानम् ॥ २३ ॥ आविश्वतः । प्रुत्यञ्चिअधम्यथरुक्षसुाम
 नंसुातज्जुषेत ॥ मथ्यश्श्रीस्पृह्यङ्गोऽअग्निन्नाभिमुशेतुदव्राजम्भु
 राणः ॥ २४ ॥ परिवाजंपतिः ॥ परिवाजंपतिःकुविरुग्निमहृद्व्यादथंक्र
 मीत् ॥ दधुह्रत्क्रानिदुशुषे ॥ २५ ॥ परिस्वाग्नेपुंरुषुयंविप्रंऽसह
 स्यधीमहि ॥ धृषङ्गणद्विदुवेद्वेहन्तारंम्भङ्गुरावताम् ॥ २६ ॥ त्व

मंग्त्रे । द्युमिस्त्वमांशुशुक्ष्णिस्त्वमुद्ग्यस्त्वमश्मनुस्परि ॥ त्वं
वनेभ्यस्त्वमोषधीष्वभ्यस्त्वन्नृणान्नृपतेजायसेशुचिः ॥ २७ ॥
[१६] देवस्यत्वा । सवितुः प्रसवेऽश्वनां ह्युभ्यां मपूष्णो हस्ता
भ्याम् ॥ पृथिव्याः सुदस्थाः दुग्निर्मपुरीष्यमाङ्गिरुस्वत्खनामि ॥
ज्योतिष्मन्तन्त्वाग्नेसुप्रतीकमजंस्त्रेणभुानुनादीद्यंतम् ॥ शिवम्प्र
जाभ्यो हिंसन्तमृथिह्याः सुधस्थाः दुग्निर्मपुरीष्यमाङ्गिरुस्वत्ख
नामः ॥ २८ ॥ अपाम्पृष्ठम् ॥ अपाम्पृष्ठमसिथानिरुग्नेः समुद्रमुभितुः
पित्रंमानम् ॥ बर्द्धमानोमुहाः । ऽआच्युष्करेदिवोमात्रयावोरिम्मणा

प्रथस्व ॥ २९ ॥ शम्भच ॥ शम्भचुस्थोषमचुस्थोच्छिद्रवहृले
 डतुमे ॥ ह्यचस्वतीसंबसाथाम्भतमुग्निम्पुरीष्यम् ॥ ३० ॥ संब
 साथाम् ॥ संबसाथांस्वविदासुमीचीऽउरसुात्वमना ॥ अग्निम
 न्तवर्भरिष्यन्तीज्योतिष्मन्तुमजस्रिमित् ॥ ३१ ॥ पुरीष्योसि ।
 द्विश्वभरुऽअथर्वात्वाप्रथुमोनिरमदथदने ॥ त्वामग्नेपुष्करोदुद्वच
 थर्वानिरमदथत ॥ मुद्धोविश्वस्यवाघतः ॥ ३२ ॥ तमृत्वा । दुद्वच
 इःङ्क्षिःपुत्रऽइधुऽअथवृणः ॥ वृत्रहणम्पुरन्दुरम् ॥ ३३ ॥ तमृत्वा । पा
 रथ्योवृषासमीधेदस्युहन्तमम् ॥ धनुश्च्युर्दरणे ॥ ३४ ॥ सीदहो

तः । सीदं होतुः स्वऽउल्लोके चिकित्वात्सोदयाग्रहैः सुकृतस्य योना ॥
 दुग्धावीद्वेवाद्दहृविषां यज्ञस्य ग्नेवृहद्यजमाने वृषयोधाः ॥ ३५ ॥ निहो
 ता । हातृषदं नु विद्वानरुत्वेषां दौद्विवाः ॥ असदत्सुदक्षः ॥ अदं
 व्रतप्प्रमातृषां सिष्टुः सहस्रम्भुरः शूचिजिह्वाऽअग्निः ॥ ३६ ॥ सऽसीद
 स्व ॥ सऽसीदस्वमुहाः ॥ असिशोचस्वदं वृवीतमः ॥ विधुममंग्रः
 अरुषभिर्मयं द्वयसृजसृजस्तदशुतम् ॥ ३७ ॥ [१०] अपादेवाः ॥
 अपादेवारुपंसृजमधुमतीरयुक्षमायं प्रजाभ्यः ॥ तासां मास्स्थानाद्
 ज्जिहत्वा मोषधयः सुपिप्पुलाः ॥ ३८ ॥ सन्ते । वायुम्मातुरिश्वां दधा

तूतानाग्राहदंयुंरुयद्विकस्तम । षोडशानुञ्चरसिप्राणथेनुकस्मम
 देववर्षडस्तुतुम्भ्यम् ॥ ३९ ॥ सुजातोञ्ज्योतिषा । सुहशरम्भुवस्तु
 मासदुत्स्वः ॥ द्वासोऽअग्नेविश्वरूपेऽसव्ययस्वविभावसो ॥ ४० ॥
 उदुतिष्ठ । स्वद्धरावानोदेव्याधिया ॥ दृशेचमासावृहतासुशुक्निरा
 ग्नेयाहिसुशुस्तिभिः ॥ ४१ ॥ ऊर्द्धऽऊषुणः ॥ ऊर्द्धऽऊषुणऽऊतये
 तिष्ठादेवानसवित्ता ॥ ऊर्द्धावाजस्यसनितायदुञ्जिभिद्योयद्विद्विह्वया
 मंह ॥ ४२ ॥ सजातः । सजातोऽगन्मोऽसुरोदस्योरग्रेचानुवि
 मृतुऽओषधीषु ॥ चित्रऽशिशुऽपरितमांऽस्यस्कृष्टप्रमातुम्भ्योऽआर्

कनिःकृदद्वाः ॥ ४३ ॥ स्थिरोभव । वीङ्ङऽआशुर्भववाज्ज्युवन् ॥
पृथुर्भवसुषटुस्त्वमुग्नेःपुरीषुवाहंणः ॥ ४४ ॥ शिवाभव । प्रजा
ब्भ्योमानुषीब्भ्युस्त्वमङ्घ्रिः ॥ साद्यावापृथिवीऽअभिशीच्यीर्मान्त
रिक्षुम्माघनुस्त्वपतीन् ॥ ४५ ॥ प्रेतु । वृज्जीकनिःकृदन्नानदुद्वासुभुऽप
त्वां ॥ भरद्वाग्निम्पुरीष्यम्मापुद्यायुषऽपुरा ॥ वृषाग्निम्बृषणम्भ
रद्वापाङ्गर्भःसमुद्रियम् । अग्न्यऽआयाहिषीतये ॥ ४६ ॥ कृतःसु
त्यमृतःसुत्यसुग्निम्पुरीष्यमङ्घ्रिःस्वङ्गरामः ॥ ओषधयुऽप्रतिमो
दङ्घ्रमुग्निमेतःशिवसायन्तमुब्भ्यत्रयुषमाः ॥ द्यस्युद्विश्वाऽअ

निराऽअर्मावा निषीदंशोऽअपदुर्भुतिऽहि ॥ ४७ ॥ ओषधयुऽप्र
 ति ॥ ओषधयुऽप्रतिगृभ्णतिपुष्पवतीऽसुपिप्पुलाऽ ॥ अयंघ्नोग
 र्भेऽऽकृत्विचयऽप्रुत्कटसुधस्थुमासदत् ॥ ४८ ॥ द्विपाजंसा । पृथुना
 शोशुचानोवाधस्वद्विषोरुक्षसोऽअर्मावाऽ ॥ सुशर्मणोबृहतऽशर्म
 णिस्यामुग्नेरुहऽसुहवस्युप्रणौतौ ॥ ४९ ॥ [१२] आपोहिष्ठा
 मंथोभुवुस्तानऽकुञ्जैदधातन ॥ सुहेरणायुचक्षसे ॥ ५० ॥ योवऽ
 शिवतसोरसुस्तस्यभाजयतेहनऽ ॥ उशुतीरिवसुातरऽ ॥ ५१ ॥
 तस्माऽअरम् ॥ तस्माऽअरङ्गमामवोयस्युक्षयायुजिद्वयथ । आ

पौजुनयथाचनः ॥ ५२ ॥ सिञ्जःसुष्टिसृज्य ॥ पृथिवीम्भूमिञ्चुज्यो
तिषासुह ॥ सुजातआलवेदसमयुक्षमायत्त्वासुष्टिसृजाभिप्पुजाभ्यः
॥ ५३ ॥ सुद्राःसुष्टिसृज्य ॥ पृथिवीम्बृहज्योतिःसमीधिरे ॥ ते
षाम्भानुरजसुःइच्छुक्तेवैवुरोचते ॥ ५४ ॥ सष्टिसृष्टाविसुमिः ॥
सष्टिसृष्टाविसुमीसुद्रैर्द्वारैःकम्मुण्युम्भृदम् ॥ हस्ताभ्याम्भृद्विह्व
त्वासिनीवालीकृणोतुताम् ॥ ५५ ॥ सिनीवालीसुकपुद्दा ॥ सुकुरी
रास्वापुशा ॥ सुतुभ्यमदितेमुह्योखान्दधातुहस्तायोः ॥ ५६ ॥
सुखाङ्गोतु ॥ शक्क्यावाहुभ्यामदितिह्विया ॥ मातापुत्रंयथोपस्तथे

साग्निशिवमर्तुगर्भंऽआ ॥ मुखं स्यु शिरोऽसि ॥ ५७ ॥ ब्रह्मसं वस्त्वा ।
 कृण्वन्तु गायत्रेण च्छन्दसाङ्गिरुस्वङ्गवासिपृथिव्यसिधुरयामायिऽपु
 जांऽशुयस्पर्षोषङ्गौपुत्यं सुवीर्यं सज्जाताद्व्यजमानाय रुद्रास्त्वा
 कृण्वन्तु त्रैष्टुभेनु च्छन्दसाङ्गिरुस्वङ्गवास्यन्तरिक्षमसिधुरयामायि
 ऽपुजांऽशुयस्पर्षोषङ्गौपुत्यं सुवीर्यं सज्जाताद्व्यजमानायादित्या
 स्त्वा कृण्वन्तु जागतेनु च्छन्दसाङ्गिरुस्वङ्गवासिधुरसिधुरयामायि
 ऽपुजांऽशुयस्पर्षोषङ्गौपुत्यं सुवीर्यं सज्जाताद्व्यजमानायुर्विश्वेत्वा
 देवा वैश्वानराऽकृण्वन्त्वानुष्टुभेनु च्छन्दसाङ्गिरुस्वङ्गवासिदिशोसिधा

रयामयिप्सुजांशुरायस्पाषण्डौपुत्थं सुवीर्यं सज्जातद्वयजमानाय ॥
॥ ५८ ॥ अदिंत्थैसास्ना ॥ अदिंत्थैरास्नास्यदिंतिहेविलंङ्ग
ब्ध्णातु ॥ कृत्वायुसामुहोमृखाम्मृदमथुंठ्योनिमृगमथे ॥ पुत्रेभ्युद
प्रार्थच्छदिंतिंश्रुपयानिति ॥ ५९ ॥ वृसवस्त्वा ॥ धूपयन्तुगायु
त्रेणच्छन्दंसाङ्गिरुस्वहुद्गारुत्वाधूपयन्तुत्रैष्टुभेनुच्छन्दंसाङ्गिरुस्वदादि
त्यास्त्वाधूपयन्तुजागतिनुच्छन्दंसाङ्गिरुस्वद्विश्वेत्वादेवावैश्वानुराध
पयन्त्वानुष्टुभेनुच्छन्दंसाङ्गिरुस्वदिन्द्रस्त्वाधूपयतुष्वरुणस्त्वाधूपयतु
विष्णुस्त्वाधूपयतु ॥ ६० ॥ [११] अदिंतिष्ठा ।

दुर्वीष्टिः श्वेदं दद्यावती पृथिव्याः सुधस्तथैऽअङ्गिरस्वत्खनत्त्ववटदुवानां
 न्त्वापत्कीदुर्वीष्टिः श्वेदं दद्यावतीऽपृथिव्याः सुधस्तथैऽअङ्गिरस्वद्वधतूखे
 धिपणारुत्वादुर्वीष्टिः श्वेदं दद्यावतीऽपृथिव्याः सुधस्तथैऽअङ्गिरस्वदुर्भा
 न्यतामुखेव रून्नीङ्कादुर्वीष्टिः श्वेदं दद्यावतीऽपृथिव्याः सुधस्तथैऽअङ्गिर
 स्वच्छपयन्तूखेऽमारुत्वादुर्वीष्टिः श्वेदं दद्यावतीऽपृथिव्याः सुधस्तथैऽअ
 ङ्गिरस्वत्पंचन्तूखेजनयुस्त्वाच्छन्नपञ्चादुर्वीष्टिः श्वेदं दद्यावतीऽपृथि
 व्याः सुधस्तथैऽअङ्गिरस्वत्पंचन्तूखे ॥ ६१ ॥ मित्रस्य चर्ष
 णीधृतः ॥ मित्रस्य चर्षणीधृतावोदिवस्यसानुसि ॥ द्युम्नाञ्चि

त्रःश्रवस्तमम् ॥ ६२ ॥ दुवस्त्वा । सवितोद्वपतुसुपाणिः
स्वङ्गुरिःसुंबाहुशक्त्या ॥ अद्यथमानापृथिव्यामाशादिशुऽआ
पुण ॥ ६३ ॥ तुत्थायंबृहती । भवोदुत्तिष्ठुवात्वम् ॥ मित्रैतान्तऽ
तुखामपरिदुम्भ्यामित्याऽएवामाभेदि ॥ ६४ ॥ वसंबुस्त्वा । च्छु
न्दन्तुगायुत्रेणुच्छन्दसाङ्गिरुस्वहुद्गारस्त्वाच्छन्दन्तुत्रैद्भेनुच्छन्दसा
ङ्गिरुस्वदादित्यास्त्वाच्छन्दन्तुजागतिनुच्छन्दसाङ्गिरुस्वद्विःश्वत्वादे
वावैश्वानुराऽआच्छन्दन्त्वानुद्भेनुच्छन्दसाङ्गिरुस्वत् ॥ ६५ ॥ [५]
आकृतिमुग्निम् ॥ आकृतिमुग्निम्प्रयुजुस्वाहामनोमेधासुग्निम्प्र

गुजुंस्वाहाचित्तंविज्ञातमग्निमप्रयुजुंस्वाहाविचोविधृतिमुग्निम्प्र
 गुजुंस्वाहाप्रजापतयेमनवेस्वाहाग्नयैश्चानुरायस्वाहा ॥ ६६ ॥
 विश्वोदिवस्य ॥ नेतुममत्तावुरीतसुक्लयम् ॥ विश्वोरुयऽइषु
 इयतिद्युमन्नवृणीतपूष्यसुस्वाहा ॥ ६७ ॥ मासु । भिस्थामासु
 रिपोम्वधृष्णवृरिथस्वसु ॥ अग्निश्चेदङ्कुरिष्यथऽ ॥ ६८ ॥ इह
 हस्वदेवि । पृथिविस्वस्तयऽआसुरीमाग्रास्वधयांकृतसि ॥ जुहु
 न्दुवेन्भ्यऽइदमस्तुहृद्यमरिहृत्त्वमुदेहियुज्ञेऽअस्मिन् ॥ ६९ ॥
 इन्नऽसुर्पिरासुतिऽष्पुत्कोहोतुावरेण्यऽ ॥ सहसस्पुत्रोऽअहुतऽ ॥

॥ ७० ॥ शतम् ॥ ५०० ॥ परंस्याऽअधि । सुंघतोवराऽऽअब्भ्या
तर ॥ अत्राहमस्मिन्मताऽऽअव ॥ ७१ ॥ पुरमस्याऽऽपरुवतः ॥ पु
रुमस्याऽऽपरुवतोऽऽहिदंश्चऽऽहुहागहि ॥ पुरुष्यः पुरुषिप्रुयोग्नेरव
न्तरुमृधः ॥ ७२ ॥ अदंशे ॥ अदंशेकानिचिदातेदाऽऽरुणिदु
धमसि ॥ सर्वन्तदंस्तुतेधृतन्तज्जुषस्याविष्ट्य ॥ ७३ ॥ अदत्ति ॥ अद
त्युपुजिह्विकाशङ्कम्नाऽऽतिसर्पति ॥ सर्वन्तदंस्तुतेधृतन्तज्जुषस्व
याविष्ट्य ॥ ७४ ॥ अहंरहंरंप्रयावम् ॥ अहंरहंरंप्रयावम्भरुन्तोश्वा
येवृतिष्टुतेष्ट्यासमंस्म ॥ रायस्वपोषेणसमिषामदुन्तोग्नेमातेष्ट्यप्रतिवे

शारिषाम् ॥ ७५ ॥ नाभांपृथिव्याः । समिधानेऽनुग्नौरायस्पाषा
 यवृहतेहवामहे ॥ इरुमुदम्बृहदुक्थुंठथजञ्जुअंतरमुग्निप्रपृतनासुसा
 सुहिम् ॥ ७६ ॥ याःसेनाः ॥ याःसेनाऽअभीस्वरीराह्याधिनीरुग
 णाऽउत ॥ येस्तुनायेचुतस्करुस्तास्तैऽअग्नेपिदधाम् आस्ये ॥ ७७ ॥
 दंष्ट्राभ्याम्मलिम्लून् ॥ दंष्ट्राभ्याम्मलिम्लूअंभ्यैस्तस्करौ
 ३ ऽउत ॥ हनुंभ्यांस्तनाद्भगवुस्तास्त्वङ्गं दुसुखादितान् ॥
 ॥ ७८ ॥ अजनैषु । मुलिम्लवस्तुनासुस्तस्करुध्वने ॥ येकक्षेष्वा
 यवुस्तास्तैदधामिजम्भयोः ॥ ७९ ॥ योऽअस्मभ्यम् । योऽस्म

अभ्यमरातीयाद्यश्चनोद्वेषंतेजनः ॥ निन्दुद्वाद्योऽअस्ममान्धिपसाञ्चुस
 वृन्तम्भस्मसुकुरु ॥ ८० ॥ सट्शितम्मे ॥ सट्शितम्मेब्रह्मसुसट्
 शितंघोर्युर्भ्रुम्बलम् ॥ सट्शितंत्राञ्चिष्णुयस्याहमस्मिपुरोहितः ॥
 ॥ ८१ ॥ उदेषाम् ॥ उदेषाम्बाहूऽअतिरुमुद्दुश्चोऽअथोबलम् ॥ क्षिणो
 मिब्रह्मंणामिज्ञानुन्नयामिस्वा ३ ॥ ८२ ॥ अन्नपुतेन्नस्य । नोद
 ह्यनमीवस्यशुष्मिम्मणः । प्रप्रदातारन्तारिषुऽऊर्णन्नोधिहिद्विपदेचतु
 षपदे ॥ ८३ ॥ [१८] इतिशुक्लयजुस्संहितायामेकादशोऽध्यायः ॥
 ॥ ११ ॥ ॥ श्रीवेदपुरुषायनमः ॥ ॥ अनुवाक्सूत्रम् ॥ दशानः

सप्तदश दिवस्परि द्वादश समिधाग्नि पञ्चदश आपेत सप्तदश आसु
 न्वन्तं त्रयोदश याओषधीः सप्तविंशतिः सामाषोडश सप्तसप्तद
 शंशतम् ॥ हरिः ॐ दृशानोरुधमः ॥ दृशानोरुधमः ॥ दुष्ट्याद्यैर्द्वौहुर्म
 पुंमायुःश्रियैरुच्यते ॥ अग्निरुमृतोऽभभवुर्द्वौभ्रियैर्द्वैनुद्वोरजन
 यत्सुरताः ॥ १ ॥ नम्नोषासुसमनसुः । विरूपेधुपयेतुशिशुसंकर्दस
 मीचा ॥ द्यावाक्षामोरुधमोऽनुतविभातिदेवाऽअग्निद्वारयद्रविणो
 दाः ॥ २ ॥ विश्वारूप्याणि ॥ विश्वारूप्याणिप्रतिमुञ्चतेकुविप्र्रासावी
 ष्वं द्विपेचतुष्पदे । विनाकमकथ्यत्सवितारुण्योनुष्प्राणसुषसो

विराजति ॥ ३ ॥ सुपुणोसि । गुरुत्मास्त्रिवृत्तेशिरोगायत्रभ्रक्षुबृहद्
थन्तुरेपुक्षौ ॥ स्तोमंऽआत्माच्छन्द्वांस्त्रयज्ञंऽश्विनामं ॥ सा
मतेतुनूध्वामदेद्व्यग्रंनायुश्चियस्पृच्छन्धिषण्योऽशुफाऽ ॥ सुपुणोसि
गुरुत्मान्दिवङ्गच्छस्वऽपत ॥ ४ ॥ विष्णोऽङ्क्रमऽ ॥ विष्णोऽङ्क
मोसिसपत्क्रहागायुत्रञ्छन्द्वांस्त्रिवृत्तेशिरोगायत्रभ्रक्षुबृहद्
क्रमोस्यभिमातिहात्रिष्टुभञ्छन्द्वांस्त्रिवृत्तेशिरोगायत्रभ्रक्षुबृहद्
ष्णोऽङ्क्रमोस्यरातीयुतोहन्ताजागंतुञ्छन्द्वांस्त्रिवृत्तेशिरोगायत्रभ्रक्षुबृहद्
स्वुष्णोऽङ्क्रमोसिशत्रुयुतोहन्तानुष्टुभञ्छन्द्वांस्त्रिवृत्तेशिरोगायत्रभ्रक्षुबृहद्

श्वप्स्न्याविश्वतुस्पर्ार ॥ १० ॥ आत्वा । हापमुन्तरमूङ्गव
स्तुष्टुविचाचलिः ॥ विशंस्त्वुसवाविच्छन्तुमात्त्वद्वाङ्गमधिञ्जश
त्र ॥ ११ ॥ उदुंतुमंवरुणपाशंमुस्ममदवाधिभंविमंङ्गत्र
मंञ्जथाय । अथाविद्यमादित्यब्रुतेतवानांगसुऽआदितयेस्याम ॥
॥ १२ ॥ अग्नेबृहन् ॥ अग्नेबृहन्मुषसांमूङ्गाऽअंस्थानिज्जगद्वा
न्तमंमुञ्ज्योतिषागात्र ॥ अग्निञ्जभानुनारुशंत्वास्वङ्गऽअजुतोवि
श्वसद्द्वाङ्गयप्पाः ॥ १३ ॥ इदं सःशुचिषत ॥ इदं सःशुचिषद्द
सुरन्तरिक्षसद्दोताविदुषदतिथिदुरोणसत् ॥ नृषद्दुरसदंतुसद्दुथोमुस

दुःखजागोजाऽऽकृतुजाऽअद्विजाऽऽकृतम्बहत ॥ १४ ॥ सीदुत्त्वम् । सी
 दुत्त्वम्मातुरस्याऽऽपस्तथेद्विश्वाद्यग्नेद्वयुनानिद्विद्वान् । मेनान्त
 पञ्चामाच्चिषाभिशांचीरुन्तरस्यांशुक्कज्योतिर्विभाहि ॥ १५ ॥
 अन्तरंरग्ने । रुचात्त्वमूर्खाग्राःसदनेस्वे ॥ तस्यारुत्त्वद्विहरंसातपुआ
 तवदंशिवोभव ॥ १६ ॥ शिवोभूत्वा । मह्यमग्नेऽअथोसीदशिव
 स्त्वम् ॥ शिवाऽकृत्वादिशुऽसर्वाऽस्वयथानिमिहासदः ॥ १७ ॥
 [१७] द्विवस्पति ॥ प्रथमअग्नेऽअग्निरुस्मद्वितीयम्परिजातव
 दाः ॥ तृतीयमुष्णसुनम्णाऽअजस्रमिदधानऽएनअरतस्स्वोधीः ॥

॥ १८ ॥ विद्द्वाते । अग्नेश्चेधात्रियाणि विद्द्वाते धाम विभृता पुरुत्रा ॥
विद्द्वाते नाम परं ब्रह्म हाय विद्द्वाते मुत्सुं यत्तं आजगदथं ॥ १९ ॥ सु
मुद्रेत्वा ॥ नृमणाऽअप्स्वन्तर्नृचक्षाऽईधेदिवोऽअग्नेऽऊर्धन् ॥ तृतीये
त्वारजसितस्त्थुवा९संमुपामुपस्त्थेमहिषाऽअवद्वन् ॥ २० ॥ अ
ऋन्ददुग्निः ॥ अऋन्ददुग्निस्तुनथमिद्विद्यौऽक्षामारिरेहृद्दोरुधःसम
अन् ॥ सुद्योज्ञानो विहीसिद्धोऽअकल्प्यदारेदक्षीमानुनाभार्यन्तः
॥ २१ ॥ श्रीणामुदुरः ॥ श्रीणामुदुरोधरुणोर्युगाम्मनीषाणा
म्प्राप्पणुंसोमगोपाः ॥ वसुंसूनुःसहंसोऽअप्सुराज्राविभोत्थग्र

ऽतुपसांमिधानः ॥ २२ ॥ विरहवंस्यकेतुः ॥ विरहवंस्यकेतुर्भुवंन
 रयुगर्भऽआरोदसीऽअपृणज्जायमानः । व्रीडुञ्चिदद्विमभिनत्परुय
 अनाथदुग्निमयंजन्तुपञ्च ॥ २३ ॥ दुश्किपावुकः ॥ दुश्किपावु
 कोऽअरुतिःसुसुधामतेष्वुग्निरुमृतोनिधायि ॥ इयंतिधूममंरुषम्भ
 रिञ्जदुच्छृक्कणशोचिषुद्यामिनक्षत्र ॥ २४ ॥ दृशानोरुक्मः ॥ दृ
 शानोरुक्मऽदुष्टयाद्यौहुर्मर्षुमायुःश्रियेरुचानः ॥ अग्निरुमृतोऽ
 अभवुद्दुयोभिरुथदनुन्द्वोरजनयत्सुरतां ॥ २५ ॥ अस्ते । अद्यकृण
 वद्दुद्दुशोचिपूपन्द्ववधृतवन्तमग्ने ॥ प्रतन्नयप्प्रतुरंघस्योऽअच्छामि

सुम्नन्नुवभक्तंयविष्टु ॥ २६ ॥ आतम् ॥ आतम्भजसौःश्रवसेष्व
ग्नऽलुब्धथऽलब्धुऽआभंजशुस्यमानि ॥ प्रियःसूक्ष्मोऽपिप्रयोऽअग्ना
भवात्युज्जितेनाग्निनदुदुज्जनित्वैः ॥ २७ ॥ त्वामग्ने ॥ त्वामग्ने
यजमानाऽअनूद्युद्विवाःश्रुवावसुदधिरेवाऽर्थाणि ॥ त्वयासुहृद्विण
मिच्छमानाऽब्रुजङ्गामन्तमुशिशोऽधिवद्भुः ॥ २८ ॥ अस्ताव्युग्निः ।
अस्ताव्युग्निर्नुरांशुशेवावैःश्वानुरऽऋषिभिःसोमंगोपाः ॥ अह्वेष
द्यावापृथिवीहुवेमुदेवाधुत्तुरयिमुस्मंसुवीरम् ॥ २९ ॥ [१२] सु
मिधाग्निम् ॥ सुमिधाग्निन्दुवस्यतधृतबाधयुतातिथिम् ॥ आस्मिन्म

न्हृदयार्जुहांतन ॥ ३० ॥ उदुत्त्वा ॥ उदुत्त्वाविश्वेदुवाऽअग्नेभर
 न्तुचित्तिभिः ॥ सनोभवशिवस्त्वठसुप्रतीकोविभावसुः ॥ ३१ ॥
 प्रेत ॥ प्रदंग्रेज्योतिष्ममाद्याहिशिवेभिरुच्चिभिङ्गम् ॥ बृहद्विंभानु
 भिंभसुदमाहिःसीस्तुदवाप्पुजाः ॥ ३२ ॥ अकन्ददुमिः ॥ अक
 न्ददुग्निस्तुनयन्निवुद्यौःक्षामारोरहृहीरुधःसमुञ्जन् ॥ सुद्योज्ञा
 नोविहीसिद्धोऽअकल्प्यदारोदक्षीभानुनाभात्यन्तः ॥ ३३ ॥ प्रप्या
 यम् ॥ प्रप्यायमुग्निभ्रुतस्यशृण्वेविविद्यत्सूठ्यूनरोचतेबृहद्वाः ॥
 अभियःपूरुम्पूतनासुतुस्तथौडीदायुदव्योऽअतिथिःशिवो नः ॥ ३४ ॥

आपोदेवीः ॥ आपोदेवीःप्रतिगृह्णीतुभस्मैतत्स्योनैकंण्डुसु
रुमाऽऽल्लोकं ॥ तस्मैनमन्ताअनयऽसुपत्क्राम्मुतिवपुत्राम्बभृता
प्स्येनत् ॥ ३५ ॥ अप्स्वग्ने ॥ अप्स्वग्नेसधिद्ववसौषधीरनुंरुद्धय
से ॥ गग्भूसआयसेपुनः ॥ ३६ ॥ गग्भोऽआसि ॥ गग्भोऽअस्योषधी
नाङ्गोभोवनुस्पतीनाम् ॥ गग्भोविस्यभूतस्याग्नेगग्भोऽअपा
मसि ॥ ३७ ॥ प्रसद्येभस्मना ॥ प्रसद्येभस्मनायोनिसेपुञ्चपु
थिवीमग्ने ॥ सुदिसृज्यन्तात्सिद्धयतिष्मन्तादपुनरासदः ॥ ३८ ॥
पुनरासद्य ॥ पुनरासद्यसदनसेपुञ्चपुथिवीमग्ने ॥ शेषेमातुर्धथो

पस्त्येन्तरस्यांशिवर्तमः ॥ ३९ ॥ पुनरुज्जा । निवर्त्तस्वपुनरग्न
 इपायुपा ॥ पुनर्न्नःप्राह्यःहसः ॥ ४० ॥ सुहरुष्या । निवर्त्तस्वा
 ग्नेपिद्वस्वधारया ॥ विश्वप्स्न्यांविश्वतुस्परि ॥ ४१ ॥ बोधा
 म । अस्यवचसोयविट्टमःहिष्टस्युप्प्रभृतस्यस्वधावः ॥ पीयति
 त्वोऽअनुत्त्वोगुणातिष्ठन्दारुष्टुद्वृषन्देऽअग्ने ॥ ४२ ॥ सर्वोधि ।
 सूरिभुंघवावसुपतेवसुदावन् ॥ अयोद्धयस्ममहेषांशिसिधिश्वकर्म
 पुस्वाहा ॥ ४३ ॥ पुनस्त्वा । द्वित्याहुद्वावसवुःसमिदधतुाम्पुनर्ब्रु
 हमाणोवसुनीथयुज्ञैः ॥ घृतेनुत्त्वन्तुद्वृषद्वयस्वसुत्याःसन्तयजमा

नस्युकामाः ॥ ४४ ॥ [१५] अपंत ॥ अपंतुष्टीतुष्विचसर्पुतातोयेञ्च
स्त्वपुंराणाश्रेचुनूतनाः ॥ अदाद्यभोषुसानम्पृथिव्याऽअक्रंन्निमम्पि
तरोलोकमस्मै ॥ ४५ ॥ सुज्ञानंमसि । कामुधरणम्माथितेकामुधर
णम्भूयात् ॥ अग्नेवर्भस्ममास्युग्नेऽपुरीषमसिचितंस्थपशुचितंऽऊरु
चितंऽश्रयद्धम् ॥ ४६ ॥ अयट्सः ॥ अयट्सोऽअग्निठ्योस्मिमुन्त्सा
मिमिन्द्रःसूतन्दुधेजुठरेधावशानः ॥ सुहसिद्युम्बाजुमत्यन्नसपिंसि
ससुवानत्सन्स्तूयसेजातवेदः ॥ ४७ ॥ अग्नेयत् ॥ अग्नेयसौदिविष
ञ्चःपृथिव्यांठ्यदापंधीष्वुप्स्वायंजत्र ॥ येनान्तरिक्षमुष्टीतुतन्थत्वे

पःसभानुरंणवोनचक्षांः ॥ ४८ ॥ अग्नेदिवः ॥ अग्नेदिवोऽअर्ण
 मच्छाजिगोस्यच्छादिवः ॥ कंचिषुधिष्णयुषि ॥ आरोचनेपुरतात्सू
 क्यस्युयाश्चोवस्तादुपतिष्ठन्तुऽआपः ॥ ४९ ॥ पुरीष्यासाऽअग्ने
 यः ॥ प्रावृणेभिःसुजाषसः ॥ जूषन्तांयुजसुहुहोनमीवाऽइषोमेही
 ॥ ५० ॥ इडांमग्ने ॥ पुरुदंसःसुनिङ्गोऽशश्चतमःहवमानायसा
 व ॥ स्यान्नःसूनुस्तनयोऽब्रिजावाग्नेसातेसुमुतिर्भूत्वस्मे ॥ ५१ ॥
 अयन्ते ॥ अयन्देवोनिर्ऋत्विवयोयतोऽजातेऽअरोचथाः ॥ तञ्जानन्न
 ऋऽआरोहाथानोवद्धयारुयिम् ॥ ५२ ॥ चिदंसि ॥ चिदंसितयादिव

तंयाङ्गिरुस्वङ्कुवासीदपरिचिदसितयादिवतयाङ्गिरुस्वङ्कुवासीद ॥५३॥
लोकम्पूण । च्छिद्रम्पूणाथोसीदङ्कुवात्त्वम् ॥ इन्द्राग्नीत्वाबृहस्प
तिरुस्मिन्मन्थोनावसीषदन् ॥ ५४ ॥ ताऽअस्यु । सूददाहसुऽसाम
०श्रीणान्तिपृश्नयः । जन्मददेवानांविशेश्चिष्वारोचुनेदिवः ॥५५॥
इन्द्रंविद्वद्वाः ॥ इन्द्रंविद्वद्वाऽअवीवृवन्त्समुद्रद्वयंचसुङ्गिरः ॥ रुथी
तंमर्दुरुथीनांवाजानां०सत्पतिम्पतिम् ॥५६॥ समितम् ॥ समितुः
सङ्कल्पेथा०सम्प्रियोरौचिषणसूमनुस्यमानौ ॥ इषुमज्जसुभिसु
वसानौ ॥ ५७ ॥ संवांसु ॥ संवाम्मना०सिसंभ्रुतासमुच्चिताद्व्या

करम् ॥ अग्नेपुरीष्याधिपाभ्वत्त्वन्नऽइषुमूर्ज्ज्यजमानायधेहि ॥
 ॥ ५८ ॥ अग्नेत्त्वम् ॥ अग्नेत्त्वम्पुरीष्योरयिमाहपुष्टिमाइ ऽअ
 सि ॥ शिवाऽकृत्वादिशुऽसर्वाऽस्वन्थोनिमिहासदऽ ॥ ५९ ॥ भवे
 तन्नऽ ॥ भवतन्नऽसमनसुऽसचेतसावरुपसौ ॥ मायुर्नऽहिऽसिद्धमायु
 जपतिआतवेदसौशिवौभवतमुद्यनः ॥ ६० ॥ मातेवपुत्रम् ॥ मातेव
 पुत्रम्पृथिवीपुरीष्यमुग्निऽस्वथानावभारुषा ॥ तांविश्वदुवऽऋतु
 भिःसंविद्वानऽप्प्रजापतिविश्वकम्सुविमुञ्चतु ॥ ६१ ॥ [७] अ
 सुद्वन्तुमयजमानम् ॥ असुद्वन्तुमयजमानमिच्छस्तुनस्येत्या

मद्विहितस्त्वेरस्य ॥ अद्यमुस्मदिच्छसातइत्येनमोदिविनिर्ऋ
तुतुव्भ्यमस्तु ॥ ६२ ॥ नमुःसुतेनिर्ऋतेतिग्मतेजोयुस्ममंथुंविचृता
बुन्धमेतम् ॥ युमेनुत्वंठ्युम्यासंविद्वानोत्तमेनाकेऽअधिराहयेनम् ॥
॥ ६३ ॥ अस्यांस्ते । घोरऽआसञ्जुहोम्येषाम्बुन्धानामवसर्जना
य ॥ आन्त्वाजनोभूमिरितिप्रमदन्तुनिर्ऋतिन्त्वाहम्परिवेद्विश्व
तः ॥ ६४ ॥ अन्तैर्दुवोनिर्ऋतिराब्रवन्धुपाशंङ्घ्नीवास्वविचृत्यम् ॥ त
न्तेविष्ण्याम्यायुषेणमद्भ्यादथेतमिधुतुमद्विष्प्रसूतः ॥ नमोभूत्ये
येदञ्चकारं ॥ ६५ ॥ निवेशनःसुङ्गमनः ॥ निवेशनःसुङ्गमनोवसू

नुंविश्वारूपामिचद्देशर्चाभिः ॥ देवऽइवसवितामुत्थधेर्मन्दो न
 तंस्तथौसमुरंपथीनाम् ॥ ६६ ॥ सीरांशुअन्ति । कवयोयुगाधितद्वत्ते
 पृथक् ॥ धीरादेवंपुंसुम्नुया ॥ ६७ ॥ अुनकुसीरा ॥ अुनकुसीराधि
 युगातनुद्धङ्कुतेथोनौषपतुहवीजम् ॥ गिराचंश्रुहिःसभंराऽअसंश्रो
 नदीयुऽइत्सुण्यःपुक्कमेयात् ॥ ६८ ॥ शूनदंसु । फालाधिवृक्कषन्तुभ
 मिदंशनङ्कुनाशाऽअभियन्तुवोहैः ॥ शूनांसीराहविषुतोशमानासु
 पिप्पुलाऽओषधीऽकर्तनुस्मम् ॥ ६९ ॥ घृतंनुसीतां ॥ घृतंनुसीताम
 धुनासमंज्यतुंविश्वरुवद्वरनुमतामुरुद्धिः ॥ ऊर्जस्वतुपयंसुापिद्वव

मानुस्मान्त्सतिपयसुऽभ्याविवृत्स्व ॥ ७० ॥ लाङ्गलुम्पवीरवत् ॥
लाङ्गलुम्पवीरवत्सुशेवऽसोसुपित्सरु ॥ तदुङ्गपतिगामविम्प्रफुह्य
श्रुपीवरीम्प्रस्थार्वद्रथुवाहणम् ॥ ७१ ॥ कामङ्कामदुधे । धुध्वमि
त्रायुधरुणायच ॥ इन्द्रायाहिश्वभ्याम्पूष्णेऽपुजाभ्यऽओषधी
भ्यः ॥ ७२ ॥ विमुञ्च्यष्टम् ॥ विमुञ्च्यष्टमग्न्यादवयानुऽअगंष्टमुत
मंसस्पारसुस्य । ज्योतिरापाम ॥ ७३ ॥ सुजूरुदं । सुजूरुदोऽ
अयवोभिः सुजूरुपाऽअरुणीभिः ॥ सुजोषसावुश्चिनुदऽसोभिः
सजूः सुरऽएतशिनसुजूष्वैश्वानुरऽइडंयाघृतेनुस्वाहा ॥ ७४ ॥

[१३] याऽओषधीः ॥ याऽओषधीःपुष्पांजुतादेवेभ्यस्त्रियुगम्पु
 रा ॥ मनुनुवुञ्जुणामुहर्दशुतन्धामानिसुप्तच ॥ ७५ ॥ शुतंघः ॥
 शुतंघोऽअम्बुधामानिसुहस्रंमुतवोरुहः ॥ अधांशतऋत्वोथयमिम
 म्मेऽअगुदङ्कृत ॥ ७६ ॥ ओषधीःप्रति । मोदङ्कुम्पुष्पवतीःप्रसू
 वरीः ॥ अश्वाऽइवसुजित्वरीध्वीरुधःपारयिष्णवः ॥ ७७ ॥ आ
 पंधीरिति । मातरुस्तद्द्वौदेवीरुपंभुवे ॥ सुनेयुमश्शुङ्गावासऽआ
 त्मानुन्तवंपुरुष ॥ ७८ ॥ अश्शुत्थेवः ॥ अश्शुत्थेवानिषदंनम्पुर्णे
 वौघसुतिञ्कृता ॥ गोभाजुऽइत्तिकलासथयत्सुनवथुपूरुषम् ॥ ७९ ॥

यत्रौपंधीः । सुमग्मंतुराजानुंसमिताविव ॥ विप्रुंसऽसऽउच्यतेसि
पग्रंधोहामीवुचातनः ॥ ८० ॥ अश्रुवतींसोमावुतीम् ॥ अ
श्रुवतींसोमावुतीमूर्जयन्तीमुदौजसम् ॥ आवित्सुसर्वाऽओ
पंधीरुस्माऽअरिहृतांतये ॥ ८१ ॥ उच्छुष्माऽ ॥ उच्छुष्माऽओ
पंधीनाङ्गावोगोष्ठादिवरते ॥ धनऽसनिष्यन्तीनामात्कमानुन्तवंपूरु
प ॥ ८२ ॥ इष्कृतिन्नामं । वोमाताथोयूयऽस्थनिष्कृतीऽ ॥ स्त्री
राऽपंतुत्रिणीस्स्थनयद्रामयतिनिष्कृथ ॥ ८३ ॥ अतिविश्वाः । प
रिष्ठास्तेनऽइवष्टुजमऽममुः ॥ ओपंधीऽप्राचुच्यवुयर्थत्किञ्चतद्वो

रपः ॥ ८४ ॥ यदिमाः ॥ यदिमावाजयन्नहमोषधीर्हस्तऽआदुधे ॥
 आत्वमायक्ष्मस्यनश्यतिपुराजीवुगुंभौयथा ॥ ८५ ॥ अस्यौषधीः ।
 प्रसपुथाङ्गमङ्गम्परुष्परुः ॥ ततोयक्ष्मंविबाधच्छुग्नोमंङ्गत्रमुशी
 रिवा ॥ ८६ ॥ सुाकंठयक्ष्म ॥ सुाकंठयक्ष्मप्रपंतुचाषेणकिदीविना ॥ सुा
 कंघातंस्युक्त्वाज्यासुाकन्नश्यनिहाकया ॥ ८७ ॥ शतं६० ॥ अद्रयावंः ॥
 अद्रयावोऽअद्रयामवत्तुद्रयाद्रयस्युऽउपावत ॥ ताःसर्वाःसंविद्वानाऽ
 इदम्मुप्प्रावतुविवः ॥ ८८ ॥ याःफुलिनीः । याःफुलिनीऽअफुलाऽ
 अपुष्पायाश्चपुष्पिणीः ॥ बृहस्पतिप्रसूतास्तानोमुञ्चन्त्वऽहसः

॥ ८९ ॥ मुञ्चन्तुमा । शपत्थशुदथोविरुण्यद्रुत ॥ अथोद्युमस्य
पङ्कजाशुत्सर्वस्माद्देविकिलिषात् ॥ ९० ॥ अब्रुपतन्तीरवदन् ॥
अब्रुपतन्तीरवदद्दिवऽओषधयुस्पारि ॥ यञ्जीवमुदन्नवाभंहेनसरि
ष्यात्तिपूरुषः ॥ ९१ ॥ याऽओषधीः ॥ याऽओषधीःसोमराज्ञी
बृह्वीऽशुतविचक्षणाऽ ॥ तासामसित्वमुत्तुमारुङ्गामायुशर्द्धुदे ॥ ९२ ॥
याऽओषधीऽ ॥ याऽओषधीऽसोमराज्ञीविष्टिताऽपृथिवीमनु ॥ बृह
स्पतिप्रसूताऽअस्यैसन्दंतव्रीर्युम् ॥ ९३ ॥ याश्च ॥ याश्चैदमु
पशृण्वन्तितुयाश्चैदूरम्परंगलाऽ ॥ सर्वाऽसुङ्गत्यधीरुधोस्यैसन्दंत

वीठ्यम् ॥ ९४ ॥ मावः ॥ मावोरिषत्खनितायस्मैचुह्वनामिवः
 द्विपाञ्चतुष्पादुस्माकुटिसर्वमस्त्वनातुरम् ॥ ९५ ॥ ओषधयुंसम् ॥
 आपधयुंसमंवदन्तुसोमैनसुहराज्ञा ॥ यस्मैकृणोतिब्रह्ममुणस्तु
 राजद्वपास्यामसि ॥ ९६ ॥ नाशयित्रीवृलासुस्थार्शसऽउपुचिता
 मसि ॥ अथौशुतस्युयक्ष्माणाम्पाकुरोरसिनाशनी ॥ ९७ ॥ त्वा
 ङ्गन्धुर्वाः ॥ त्वाङ्गन्धुर्वाऽअखनुरस्त्वामिन्दुरस्त्वाम्वृहुरस्पतिः ॥ त्वा
 मोषधुसोसोरजाविङ्काद्व्यक्ष्मादमुच्च्यत ॥ ९८ ॥ सहस्वमे ॥
 सहस्वमेऽअरात्रिःसहस्वपृतनाथुतः ॥ सहस्वसर्वम्पुष्मानुऽसह

मानास्योषधे ॥ ९९ ॥ दुर्गर्घायुंस्ते ॥ दुर्गर्घायुंस्तुऽओषधेखनि
 तायस्ममैचत्वाखनाग्म्युहम् ॥ अथोत्वनदुर्गर्घायुंभूर्त्वाशुतवल्श्या
 धिरोहतात् ॥ १०० ॥ त्वमुत्तुमा । स्योषधुतववृक्षाऽउपस्तयः ॥
 उपस्तिरस्तुसोस्ममाकुंठयोऽस्ममाऽअभिदासति ॥ १०१ ॥
 [२७] मामाहिःसीज्जनिताथऽपृथिष्यायोवाद्विवदसुत्यधम्माधिया
 नद ॥ यश्चापश्चन्द्राऽप्रथमोजानिकस्ममदुवायहृविषाविधेम ॥
 ॥ १०२ ॥ उन्भ्यावर्तस्व । पृथिवियुज्ञेनुपयसासुह ॥ वृपान्तैऽ
 अग्निरिषितोऽअरोहत ॥ १०३ ॥ अग्नेयत्तेशुक्कंठ्य

अदंरंथत्पूतंथच्चयुशियंम् ॥ तद्वेभ्योभरामसि ॥ १०४ ॥ इषु
 मूर्जम् ॥ इषुमूर्जमुहमितऽआदंमृतस्युथोनिम्महिषस्युधाराम् ॥
 आसुगोषुविशुत्वातुनूषुजहामिसुदिमनिराममौवाम् ॥ १०५ ॥
 अग्नेतव ॥ अग्नेतवुश्रवोवियोमहिभ्राजन्तेऽअर्चयोविभावसो ॥
 बृहद्भानुशवसुावाजंमुक्कथ्युन्दधासिदुशुषेकवे ॥ १०६ ॥ पावुक
 वंर्चाऽशुक्कवर्चाऽ ॥ पावुकवर्चाऽशुक्कवर्चाऽअनूनवर्चाऽऽदियर्षिभा
 नुना ॥ पुत्रोमातरांविचरुन्नपांवासिपूणाशुरोदंसीऽऽभे ॥ १०७ ॥ ऊ
 र्जानपात् ॥ ऊर्जानपाज्जातवदऽसुशुस्तिभिम्मन्दस्वधीतिभिहि

तः ॥ त्वेऽइषुऽसन्दधुम्भूरिवर्षसाश्चिञ्चोत्तयोव्यामजाताः ॥ १०८ ॥
इरुज्ज्यन्नग्रे । प्रथग्रस्वजुन्तुभिरुस्मैराथोऽअमर्त्य ॥ सदंशुतस्य
वपुषोविराजसिपूणाक्षसानुसिङ्गतुम् ॥ १०९ ॥ इष्कुत्तारंमहुरस्यं ॥
इष्कुत्तारंमहुरस्यप्रचेतसुङ्क्षयन्तुऽराधसोमहः ॥ रातिव्यामस्यंसु
भगाम्महीमिषुन्दधासिसानुसिऽरुयिम् ॥ ११० ॥ ऋतावानम्म
ह्रिपम् । विश्वदंशतमुग्निऽसुम्नायदधिरेपुरोजनाऽ ॥ श्रुत्कर्ण
ऽसुप्रथस्तमन्त्वागिरौदेव्यम्मानुषायुगा ॥ १११ ॥ आप्यायिस्व ।
समैतुतेविश्वतःसोमुवृष्ण्यम् ॥ भवुवावाजस्यसङ्क्षथे ॥ ११२ ॥

सन्तै ॥ सन्तेपयां०सिससुयन्तुवृजाःसंवृष्ययाद्वयभिमतिषा
 हः ॥ आप्यायमानोऽमृतायसोमदिविश्रवां०स्युतमानिधिष्व
 ॥ ११३ ॥ आप्यायस्व । मदिन्तमुसोमविश्वैभिरु०शुभिः ॥
 भवान्०सुप्रथस्तमुःसखावृधे ॥ ११४ ॥ आते । वृत्सामनोयम
 त्परुमाच्चित्सुधस्तात् ॥ अग्नेत्वाङ्गामयागिरा ॥ ११५ ॥ तुभ्य
 न्ताः ॥ तुभ्यन्ताऽङ्गिरस्तमुविश्वाः०सुक्षितयुःपृथक् ॥ अग्नेका
 मायथमिरे ॥ ११६ ॥ अग्निः०प्प्रियेषु ॥ अग्निः०प्प्रियेषुधामसुकामोभू
 तस्युभयस्य ॥ सुम्नाडिकोविराजति ॥ ११७ ॥ [१६] इतिवाजस

नेयसंहितायांद्वादशोऽध्यायः ॥ १२ ॥ श्रीवेदपुरुषायनमः ॥ अनुवाकं
सूत्रम् ॥ मयिगृह्णामिपञ्चदशध्रुवास्त्रिंशत्ताएकादशकौसम्यक्स्रव
तिनवेमंमाषडपांत्वैकाऽयंपुरःपञ्चसताष्टापञ्चाशत् ॥ मयिगृह्णामि ॥
मयिगृह्णाम्मयग्रेऽअग्निर्दरुयस्पर्षोषायसुष्रज्जास्त्वायंसुवीर्यीय ॥
मामुदेवतांसचन्ताम् ॥ १ ॥ अपाम्पृष्टुम् ॥ अपाम्पृष्टुम्सुयोनिरुग्नेऽ
समुद्रमुभितुऽपिद्वंमानम् ॥ ब्रह्मानोमुहाऽऽआचुषुष्करदिवोमात्र
यावतिग्मणाप्प्रथस्व ॥ २ ॥ ब्रह्मंजज्ञानम् ॥ ब्रह्मंजज्ञानम्प्र
थमम्पुरस्ताद्विसीमुतऽसुरुचोर्विनऽआवऽ ॥ सबृह्म्याऽऽपुमाऽअस्य

विष्ठाः सुतरश्चुषोनिमसंतश्चुषिवः ॥ ३ ॥ हिरण्यगुर्भः समं वत्तु
 ताग्रैर्भूतस्य जुतः पतिरेकऽआसीत् ॥ सदाधारपृथिवीन्ध्यामृतेमा
 ह्स्ममदुवायहविषाविधम ॥ ४ ॥ द्रुप्सश्चस्वस्कन्द । पृथिवीमनुद्यामि
 मञ्चयोनिमनुयश्चुषूषः ॥ सुमानंठयोनिमनुसुञ्चरन्तद्द्रुप्सञ्जुहो
 म्यनुसुप्सहोत्राः ॥ ५ ॥ नमोस्तु । सुष्यंभ्योयेकचपृथिवीमनु ॥
 येऽअन्तरिक्षेधेदिविलेभ्यः सुष्यंभ्योनिमः ॥ ६ ॥ याऽइषवः ॥
 याऽइषवोयातुधानानांश्चैवाधनुस्पर्तीरनु ॥ येवावुटेषुशरतुतेभ्यः
 सुष्यंभ्योनिमः ॥ ७ ॥ येवा । मीरोचुनेदिवोश्चैवासूच्यस्यरुहिम्मषु ॥

शेषांमुपसुसदंस्कृतन्तेऽभ्यःसुपैःभ्योऽनमः ॥ ८ ॥ कृणुष्वपाजः ॥
कृणुष्वपाजुःधप्रसित्तिन्नपृथ्वीऽथुःहिराजुवामंवाःऽइभेन ॥ तूष्वी
मनूप्रसितिन्द्रुणानोस्तासुविद्धयंरुक्षसुस्तापिष्ठुः ॥ ९ ॥ तवंभ्रु
मासः ॥ तवंभ्रुमासंऽआशुयापंतुन्त्यनुस्पृशदृषुताशोशुचानः ॥ तपू
ंऽव्यग्रेजुह्वापतुङ्गानसन्दिदुोविसृजुविष्वगुल्काः ॥ १० ॥ प्रतिस्प
शः ॥ प्रतिस्पशोविसृजुतृणितसोभवांप्राथुविशोऽसुयाऽअदंभवः ॥
योऽनोदूरंअघशर्दंसुयोऽअन्त्यग्रेमाकिहेव्यथिरादंघर्षात् ॥ ११ ॥ उदं
ग्रेऽतिष्ठुप्रत्यातनुष्वन्थुमित्राःऽओषतात्तिग्महेत ॥ योऽनुऽअरा

तिःसमिधानचुक्केनीचातन्धवक्ष्यतुसन्नशुष्कम् ॥ १२ ॥ ऊर्ध्वो भव ।
 ऊर्ध्वो भवुप्प्रतिविद्धयाद्धयस्मदुविष्कणुष्वुद्वयग्रे ॥ अवस्तिथ्य
 रातनुहिषातुजूनआमिमजासिम्प्रभृणीहिशन्नून् ॥ अग्निष्णुतेजसा
 सादयामि ॥ १३ ॥ अग्निर्मूर्द्धा । दिवङ्कुक्त्पातिःपृथिव्याअ
 यम् ॥ अपांरतांसिजिह्वति ॥ इन्द्रस्युत्वाजसासादयामि ॥
 ॥ १४ ॥ भुवोयुजस्य ॥ भुवोयुजस्यरजसश्चनेतायत्रानियु
 द्विःसचसेशिवाभिः ॥ दिविमूर्द्धानन्दधिषेस्वुर्षाभिःसंग्रेचकृषेह
 द्युवाहम् ॥ १५ ॥ [१५] ध्रुवासि । ध्रुणास्त्वृताद्विश्वकर्मणा ॥

मात्वांसमुद्रऽडङ्कधीन्मानासुपुण्णोद्व्यथमानापृथिवीन्दृढह ॥ १६ ॥
 प्रजापतिष्ठा । सादयत्त्वेषाम्पृष्ठेसमुद्रस्येमन् ॥ इयचस्वतुम्प्रथ
 स्वतीम्प्रथस्वपृथिष्ठयासि ॥ १७ ॥ भूरसि ॥ भूरसिभूमिरुस्यदिति
 रसिद्विश्वायुविश्वस्यभुवनस्यधृत्वी ॥ पृथिवीर्यच्छपृथिवीन्दृढ
 हपृथिवीम्माहिंसिऽ ॥ १८ ॥ विश्वस्मैप्प्रोणाय ॥ विश्वस्मै
 प्रोणायोपानायव्यथानायोदुनायप्प्रतिष्ठायैचुरित्राय ॥ अग्निष्वाभि
 पातुमेह्यास्वेस्त्याच्छिद्विष्वाशन्तमेनुतयाङ्गिरस्वङ्गवासीद ॥
 ॥ १९ ॥ काण्डात्काण्डात्प्रेरोहन्ती । परुषऽपरुषुरूपरि ॥ एवानो

द्रुषुं प्रतनुसुहस्रेणशुतेनंच ॥ २० ॥ याशुतेनं । अतुनोषिसुहस्रेणवि
 राहसि ॥ तस्यास्तदेवीष्टकेष्विधेमहविषावियम् ॥ २१ ॥ यास्तै
 ऽअग्नेसूठ्युरुच्योदिवमातुद्वान्तरुश्मिभिः ॥ ताभिन्नाऽऽउद्वस
 वींभीरुचंजनायनस्कृधि ॥ २२ ॥ यावः ॥ यावोदेवाऽसूठ्यु
 रुच्योगोष्वश्वश्वेषुयारुचः ॥ इन्द्रांग्नीतामिऽसवांभीरुचन्नोधत
 बृहस्पते ॥ २३ ॥ विराड्भ्योतिः ॥ विराड्भ्योतिरधारयस्स्वरा
 ड्भ्योतिरधारयत् ॥ प्रजापतिद्विक्वासादयतुपृष्ठुपृथिव्याज्ज्योतिष्म
 तीम् ॥ विश्वंस्मैप्प्राणायामानायुविश्वश्वभ्योतिर्यच्छ ॥

अग्निष्टेधिपतिस्तथादिवतयाद्गिरुस्वङ्गवासीद ॥ २४ ॥ मधुइश्च ॥
मधुइश्चुमाधवश्चुवासन्तिककवूतुऽअग्नेरन्तःइलेषुऽसिकल्पेतान्द्या
वापृथिवीकल्पन्तुऽमापुऽओषधयुऽकल्पन्तामुग्मयुऽपृथुङ्ममज्ज्यै
पृथायुसन्नताः ॥ येऽअग्मयुऽसमनसोन्तराद्यावापृथिवीऽइमे ॥ वासं
न्तिककवूतुऽअभिकल्पमानुऽइन्द्रमिवदेवाऽअभिसंविशन्तुतयादिवत
याद्गिरुस्वङ्गुवेसीदतम् ॥ २५ ॥ अषाढासि ॥ अषाढासिसह
मानुसहस्वारातीऽसहस्वपृतनायुतः ॥ सुहस्त्रवीर्यासिसामाजि
इव ॥ २६ ॥ [११] मधुघाताऽऽकृतायुतेमधुक्ष

रन्तुसिन्धवः ॥ माद्धीर्नैःसुन्त्वोर्षधीः ॥ २७ ॥ मधुनक्तम् ॥ म
 धुनक्तंमुतोषसुोमधुमुत्पाथिवुर्जरजः ॥ मधुद्यौरस्तुनद्विपिता ॥
 ॥ २८ ॥ मधुमान्नः ॥ मधुमाद्योवनुस्पतिम्भधुमाऽअस्तूसूयः ॥
 माद्धीर्गोवोभवन्तुनः ॥ २९ ॥ अपाङ्गम्भन् ॥ अपाङ्गम्भन्त्सीदुमा
 त्वासूय्योभिताप्सुीदमाग्निवैश्वानरः ॥ अचिच्छन्नपत्राऽप्रुजाऽ
 अनूवोक्षुस्वानुत्वादिदयावृष्टिऽसचताम् ॥ ३० ॥ त्रीन्त्संमुद्रा
 न् ॥ त्रीन्त्संमुद्रान्त्संमसृपत्स्वुर्गानुपांभ्यतिर्बुभुभऽइष्टकानाम् ॥ पु
 रीधुवसानऽसुकृतस्यलोकितत्रंगच्छुयत्रुपूषुपरैताः ॥ ३१ ॥ मुह्यद्यौऽ

पृथिवीचनऽइमरुशाम्मामक्षताम् ॥ १७ ॥
 विष्णोऽकम्माणि । पश्यतुयतोऽब्रुतानिपस्पृशे ॥ इन्द्रस्ययुज्ज्युऽस
 खा ॥ ३३ ॥ भ्रुवासि । धुरुणेताजशेप्रथममेभ्योयोनिभ्योऽअधि
 जातवेदाऽ ॥ सर्गायुत्र्यात्रिष्टुभानुष्टुभाचतुर्वेभ्योऽद्विद्वयंवेहतुप्प्रजान
 न् ॥ ३४ ॥ इपेरुग्रे ॥ रंमस्वसहस्रद्युम्नऽकुर्ज्जऽअपत्थाय ॥ सुम्नाड
 सिस्वुराडसिसारस्वतोरवोरसुोऽप्रावताम् ॥ ३५ ॥ अग्नेयध्व ॥
 अग्नेयुक्ष्वाहियेवाश्वासोदेवसुधिवः ॥ अरुंभवहन्तिमुद्रयवे ॥ ३६ ॥
 युक्ष्वाहि । देवहृतमाऽअश्वाऽअग्नेरुथीरिव ॥ निहोतापृथ्यऽसदऽ ॥

॥ ३७ ॥ [११] सुम्भयवस्त्रवन्ति । सुरितुनधेनाऽअन्तर्हृदामनसा
 पूयमानाः ॥ घृतस्युधारांअभिचांकशीमिहिरुण्ययोवितुसोमद्धयैऽ
 अग्नेः ॥ ३८ ॥ ऋचेत्वा । रुचेत्वासिस्त्वाज्योतिषेत्वा ॥ अर्भुद्विदं
 विश्वस्यभुवंनस्युवाजिनमुग्नेवश्वानुरस्यंच ॥ ३९ ॥ अग्निज्योति
 पा ॥ अग्निज्योतिप्राज्योतिष्ममात्रुक्मोविच्चसुवचस्वान् ॥ सुहस्र
 दाऽआसिसुहस्रायत्वा ॥ ४० ॥ आदित्यङ्गर्भम् ॥ आदित्यङ्गर्भ
 म्पर्यसुसमङ्घिसुहस्रंस्यप्प्रतिमांविश्वरूपम् ॥ परिवृद्धिहरसुमाभि
 मं०स्थाऽशुतायुषङ्कणुहिरुयग्रमानः ॥ ४१ ॥ द्वातंस्यज्जाति । वरुण

स्युनाभिमश्वअज्ञानदंसरिरस्युमध्ये ॥ शिशुंनुदनांहरिमद्विबु
धुमग्नेमाहिंसोऽसीःपरुमेदयोमन् ॥ ४२ ॥ अजंस्तुमिन्दुम् ॥ अजंस्तु
मिन्दुंमरुषम्भुरण्युमुग्निमोडिपुर्वेचिचित्रिमोभिः ॥ सपद्वीभिर्ऋतुशं
कल्पमानोनागाम्माहिंसोऽसीःरदितिविराजंम् ॥ ४३ ॥ वरुञ्चीन्त्वष्टुः ॥
वरुञ्चीन्त्वष्टुर्वरुणस्युनाभिमविअज्ञानांरजसुदंपरस्मात् ॥ मुही
ंसाहस्त्रीमंसुरस्यमुयायामग्नेमाहिंसोऽसीःपरुमेदयोमन् ॥ ४४ ॥ योऽ
अग्निः ॥ योऽअग्निरुग्नेरद्धयजायतुशोकात्पृथिव्याऽदुतवादिवस्प
रि ॥ येनंप्रजाविश्वकर्मजानुतमंग्रेहेडःपरितेषुणक्कु ॥ ४५ ॥

चित्रन्देवानाम् ॥ चित्रन्देवानामुदंगानुदनीकुञ्चक्षुर्मिमुञ्जस्युधरुणस्या
 ग्नेः ॥ आप्प्राद्यावापृथिवीऽअन्तरिक्षुःसूर्यः॥आत्मजगतस्तुस्तथु
 षश्च ॥ ४६ ॥ [९] इमम्मा । हिंस्रीहिपादम्पुशुःसहस्राक्षोमेधा
 यचीयमानः ॥ मयुम्पुशुम्ममधमश्रुषस्वतेनचिद्वानस्तुद्व्योनिषी
 द ॥ मयुन्तेशुगृच्छतुयन्दिष्मस्तन्तेशुगृच्छतु ॥ ४७ ॥ इमम्मा ।
 हिंस्रीरेकशफम्पुशुङ्कनिञ्जद्वानुधानुषु ॥ गौरमारुण्यमनुतेदि
 शामितेनचिद्वानस्तुद्व्योनिषीद ॥ गौरन्तेशुगृच्छतुयन्दिष्मस्तन्तु
 शुगृच्छतु ॥ ४८ ॥ इमःसाहस्रम् ॥ इमःसाहस्रदशतधारुमुत्सद्यु

च्यमानं सिरस्युमध्ये ॥ वृतन्दुहानामदिदितिअनुयागश्रेमाहिं
सीऽपरुमेधयोमन् ॥ गुवयन्तेशुगृच्छतयन्दिह्मस्तन्तेशुगृच्छतु ॥
॥ ४९ ॥ इममूर्णायु । वरुणस्युनाभिन्त्वचम्पशूनां द्विपदाञ्चतुष्प
दाम् ॥ त्वष्टुःऽप्प्रजानाम्प्रथमञ्जनित्रिमश्रेमाहिंसीऽपरुमेधयोमन् ॥
उष्टुमारुण्यमनुतेदिशामितेनचिद्वानस्तुद्वोनिषोद ॥ उष्टुन्तेशुगृ
च्छतुयन्दिह्मस्तन्तेशुगृच्छतु ॥ ५० ॥ अजोहि ॥ अजोह्यग्नेरज
निद्विशोक्रात्सोऽअपश्यज्जनितारुमग्ने ॥ तेनदेवादेवतामग्नेमायुस्ते
नरोहमायन्नूपुमेध्यासः ॥ शुरुभमारुण्यमनुतेदिशामितेनचिद्ववा

नस्तद्रूपेनिर्षाद॥शुरुभन्तेशुर्गच्छतुयन्दिह्ममस्तन्तेशुर्गच्छतु॥५१॥
 त्वंयैविष्टु । द्वाशुषोर्नैःपाहिशुर्गधोगिरंः ॥ रक्षात्रोकमृतत्वमना ॥
 ॥ ५२ ॥ अपान्तवा ॥ अपानत्वमन्त्सादयाम्म्युपान्तवाध्वान्तसादया
 म्म्युपान्तवाभस्मन्त्सादयाम्म्युपान्तवाज्ज्योतिषिसादयाम्म्युपान्तवा
 यनेसादयाम्म्युण्वेत्वोसदनेसादयामिसमूहेत्वोसदनेसादयामिस
 रिरत्वोसदनेसादयाम्म्युपान्तवोक्ष्येसादयाम्म्युपान्तवोसाधिसाद
 याम्म्युपान्तवोसदनेसादयाम्म्युपान्तवोसुधस्त्वैसादयाम्म्युपान्तवो
 योनौसादयाम्म्युपान्तवोपुरीषिसादयाम्म्युपान्तवोपाथसिसादयामि

गायत्रेण त्वोच्छन्दसासादयामि त्रैष्टुभेन त्वोच्छन्दसासादयामि पा
 द्वेन त्वोच्छन्दसासादयामि ॥ ५३ ॥ [१] अयम्पूरः ॥ अयम्पु
 रो भुवस्तस्य प्रोणो भौवायुनो वसुन्तः प्रोणायुनो गायत्रीवा सुन्तो गाय
 त्र्यै गायत्रङ्गायत्रादुपांशुं रुपांशुं शोस्त्रिवृत्त्रिवृतोरथन्तरवसिष्टुक्क
 षिः प्रोजापतिगृहीतया त्वया प्रोणङ्गृहामि प्रोजाभ्यः ॥ ५४ ॥
 अयन्दक्षिणा । विश्वकम्भो तस्य मनो विश्वकम्भुणङ्गीष्मो मानुस
 स्त्रिष्टुब्धेष्मन्मीत्रिष्टुभः स्वारं स्वारादन्तर्धुमांन्तर्धुमात्पञ्चद
 शः पञ्चदशान्द्वहद्वरङ्गाजुः ऋषिः प्रोजापतिगृहीतया त्वया मनो गृहामि

प्रजाभ्यः ॥ ५५ ॥ अयम्पुश्चात् ॥ अयम्पुश्चाद्द्विश्वद्वयं चोस्त
 स्य चक्षुर्वैश्वद्वयचसंबुर्षाश्चाक्षुष्यो जगतीषाषी जगत्स्योऽऋक् स मुमृ
 क् स माच्छुक्कशुक्कात्सप्तदशः सप्तदशाद्द्विपञ्चमदंशिकृषिः प्रजा
 पतिगृहीतयोत्त्वया चक्षुर्गृह्णामि प्रजाभ्यः ॥ ५६ ॥ इदं भूतुरात्स्व
 स्तस्य श्रोत्रं सौवर्गं शूरच्छौत्र्य नृद्विषारुद्य नृभं ऽ एडमैडा इमन्थी सु
 न्थिनं ऽ एकविंशं ऽ एकविंशं शार्द्वुराजं विश्वामित्रकृषिः प्रजापतिगृही
 तयोत्त्वया श्रोत्रं गृह्णामि प्रजाभ्यः ॥ ५७ ॥ इयं भूपरिमुतिस्तस्यैवा
 इमात्त्याहं मुन्तोषाक्क्यः पुङ्क्तिहं मुन्ती पुङ्क्त्यै निधनं वद्विधनं वतऽ आग्नेय

णात्रिणवत्रयस्त्रिदंशैश्चिणवत्रयस्त्रिदंशाभ्यां९शाङ्करैर्वृतेष्विश्वकर्मसु
 ऋषिः६प्रजापतिगृहीतयुत्त्वयुषाचङ्गुलामिप्प्रजाब्भ्योलोकन्ताऽइन्द्र
 म् ॥ “लोकम्पुणच्छिद्रम्पुणाथोसीदध्रुवात्त्वम् ॥ इन्द्रोऽग्नीत्वाबृहस्प
 तिरुस्मिदथोनावसीषदन् ॥ १ ॥ ताऽअस्यसूदंदोहसुःसोमं९श्रीणन्ति
 पृश्नयः ॥ जन्मन्देवानांविशिशिस्त्रिष्वारोचुनेदिवः ॥ २ ॥ इन्द्रद्विश्वाऽ
 अभीवृधन्स्समुद्रद्वयचसुद्विरः ॥ रुथीतमठरुथीनुंवाजानुं९स्रत्पति
 म्पतिम् ॥ ३ ॥ ” ॥ ५८ ॥ [५] इति श्रीवाजसनेयसंहितायांत्रयो
 दशोऽध्यायः ॥ १३ ॥ श्रीविदपुरुषायनमः ॥ अनुवाकसूत्रम् ॥ ध्रुव

क्षितिःषट्सज्जन्हेतुभिर्मूर्द्धावयोद्विकविन्द्राश्रीआयुर्मषट्कावाशुस्त्रि
 वृदेकाशेभागोस्येकयाचतुष्कावष्टावेकत्रिंशत् ॥ हरिः ॐ ब्रुवक्षिति
 इवयानिः ॥ ब्रुवक्षितिर्ब्रुवयोनिर्द्वुवासिर्ब्रुवन्थ्योनिमासीदसाधुया ॥
 उक्ल्यस्येकतुम्प्रथमभ्रुषुषाणाश्विनाच्छ्रुसादयतामिहत्वा ॥ १ ॥
 कुलायिनीघृतवती ॥ कुलायिनीघृतवतीपुरन्धिःस्थोनेसीदुसदनेपृ
 थिव्याः ॥ अभित्त्वारुद्रावस्रवागृणन्त्त्वुमाब्रह्मपीपहिसौभगाया
 श्विनाच्छ्रुस्रादयतामिहत्वा ॥ २ ॥ स्वैर्दक्षैः ॥ स्वैर्दक्षैर्दक्षपितृहसो
 ददुवानां सुम्नेबृहतेरणाय ॥ पितृवैधिसनवुऽआसुशेवास्वावेशातु

द्व्यासं विशस्वाश्चिनाद्धृष्यसादयतामिहत्वा ॥ ३ ॥ पृथिव्याऽपुरी
षम् ॥ पृथिव्याऽपुरीषमस्यप्सुनामृतान्त्वोषिश्चऽअभिंगुणन्तुड
वाऽ ॥ स्तामंपृष्ठाघृतवतीहर्षादप्युजावंदुस्ममेद्विषाणायजस्वाश्चना
द्धृष्यसादयतामिहत्वा ॥ ४ ॥ आदित्यास्त्वा । पृष्ठसादयाम्भ्यन्तारिक्ष
स्यधृत्रोषिहम्भनीनिदुशामधिपत्कीम्भुवनानाम् ॥ कृमिहृप्साऽअपा
मसिषिश्चकम्मातुऽऽकृषिरुश्चिनाद्धृष्यसादयतामिहत्वा ॥ ५ ॥ शुक्श्रवा
शुक्श्रुशुचिश्चग्नेष्ममावृतुऽअग्नेरंतऽऽक्षुषोसिकल्पेत्तान्धावांपृथिवी
कल्पन्तामापुऽओषधयुऽकल्पन्तासुग्नेयुऽपृथुज्जमुज्येष्व्यायसव्व

ताः ॥ येऽअभ्ययुऽसमनसोन्तराद्यावापृथिवीऽड्डमे ॥ अष्ममावृतुऽ
 अभिकल्पमानुऽइन्द्रमिवदेवाअभिसंविशन्तुतयादिवतयाङ्गिरुस्वधु
 वेसादितम् ॥ ६ ॥ [६] सुजृक्हेतुभिःसुजृद्धिधाभिः सुजृद्धवैषयोना
 धैरुग्नयेत्वावैश्वानुरायाश्श्वनाङ्घ्र्यसादयतासिहत्वासुजृक्हेतुभिः
 सुजृद्धिधाभिःसुजृद्धसुभिःसुजृद्धवैषयोनाधैरुग्नयेत्वावैश्वानुराया
 श्श्वनाङ्घ्र्यसादयतासिहत्वासुजृक्हेतुभिःसुजृद्धिधाभिःसुजृक्हेतुऽसु
 जृद्धवैषयोनाधैरुग्नयेत्वावैश्वानुरायाश्श्वनाङ्घ्र्यसादयतासिहत्वा
 सुजृक्हेतुभिःसुजृद्धिधाभिःसुजृरादित्यैःसुजृद्धवैषयोनाधैरुग्नयेत्वावै

श्वानुरायान्त्रिरवनाच्छुच्युसादयतामिहत्वासुजृक्नुमिःसुजृष्टिधाभिः
सुजृष्टिरवहवःसुजृष्टवयोनानुधैरुग्रयेत्वाविरवानुरायान्त्रिरवनाच्छु
च्युसादयतामिहत्वा ॥ ७ ॥ प्प्राणम्भे । पाह्यपानम्भेपाहिद्वयान
म्भेपाहिचक्षुम्भेऽपुष्यविमाहिरश्रोत्रम्भेरलोक्य ॥ उपऽपिद्वौ
षधीज्जिवह्विपादं वचतुंप्पात्पाहिद्विवोवृष्टिमैरय ॥ ८ ॥ [२]
सूक्तवियंःप्प्रजापतिरच्छन्दःक्षेत्रवयामयच्छन्दोविद्विभोवियोधिप
तिरच्छन्दोविरवकम्भोवियःपरमेष्ठीच्छन्दोविरतोवियोविवुलच्छन्दो
वृष्णिवयोविशालच्छन्दःपुरुषोवियस्तेच्छन्दोद्वयोभोवियोनाधिहु

च्छन्दःसिद्धोषयश्चछन्दःपृष्ठाङ्गोवृहतीच्छन्दःपृष्ठाङ्गोवृहतीच्छन्दःपृष्ठाङ्गोवृहतीच्छन्दःपृष्ठाङ्गोवृहतीच्छन्दः
 यःकुक्कुच्छन्दःकृष्णप्रभोषयःसुतोवृहतीच्छन्दोनुङ्गादवयः ॥ ९ ॥
 अनुङ्गादवयःपुङ्गिश्छन्दोधिनुवयोजगतीच्छन्दोद्वयविषयस्त्रिष्टुप्छ
 न्दोदित्युषाङ्गोषिराङ्गोपञ्चविषयोगायत्रीच्छन्दस्त्रिष्टुप्छ
 यःपुष्पिणकछन्दस्तुर्युवाङ्गोनुङ्गोपुष्पिणकन्तोङ्गम् ॥ १० ॥
 [२] इन्द्राङ्गोऽअद्यथमानाम् ॥ इन्द्राङ्गोऽअद्यथमानानाम्
 सिद्धकान्दहंत्युवम् ॥ पृष्णुद्यावापृथिवीऽअन्तरिक्षञ्चिवांध

१ लोकम्पुण । २ ताअस्य । ३ इन्द्रविधाः ।

से ॥ ११ ॥ विरहवकंमर्मात्वा । सादयत्त्वन्तरिक्षस्यपृष्ठेभ्यचंस्व
तीम्प्रथंस्वतीमुन्तरिक्षंयच्छान्तरिक्षन्दृष्ट्वान्तरिक्षम्माहिंसोऽ ॥
विरहवस्मैप्प्राणायामानायह्यानायोदानायैप्प्रतिष्ठायेचुरिन्नाय ॥
वायुभिपातुमुल्थास्वस्त्याच्छुद्धिषुशान्तंमेनुतयाद्ववतंयाङ्गिरुस्व
डुवासीद ॥ १२ ॥ शतम् ॥ ७०० राह्यंसि ॥ राह्यंसिप्प्राचीदि
गिवुराडसिदक्षिणादिवरुसुम्प्राडसिप्पुतीचीदिवरुस्वुराडस्युदोची
दिगधिपत्वन्यसिबृहतीदिक् ॥ १३ ॥ विरहवकंमर्मात्वा ॥ सादयत्त्व
न्तरिक्षस्यपृष्ठेज्ज्योतिष्मतीम् ॥ विरहवस्मैप्प्राणायामानायह्या

नायुषिरुवुञ्ज्योतिर्यच्छ ॥ द्वायुष्टेधिपतिरुतयादिवतयाङ्गिरुस्वहृ
 वासौद ॥ १४ ॥ नभरञ्च । नभस्यरुञ्चुष्वाषिकावतूऽअग्नरन्तऽरु
 षोसिकल्पेतुान्द्यावापृथिवीकल्पन्तामापुऽओषधयुऽकल्पन्तासु
 रग्नयुऽपृथुष्मज्यैष्ठ्यायुसन्नताऽ ॥ येऽअग्नयुऽसमनसोन्तराद्या
 वापृथिवीऽइमे ॥ द्वाषिकावतूऽअभिकल्पमानुऽइन्द्रमिवदेवाऽअ
 भिसंघिशन्तुतयादिवतयाङ्गिरुस्वहृवेसौदतम् ॥ १५ ॥ इषञ्च ॥
 इषञ्चोऽज्जरञ्चशारुदावतूऽअग्नरन्तऽरुषोसिकल्पेतुान्द्यावापृथिवी
 कल्पन्तामापुऽओषधयुऽकल्पन्तासुग्नयुऽपृथुष्मज्यैष्ठ्यायुस

व्रंताऽ ॥ अऽअग्रयुःसमनसोन्तराद्यावापृथिवीदुमे ॥ शारुदावृतुऽ
 अभिकल्पमानाऽइन्द्रमिवदुवाऽअभिसंविशन्तृतयादिवतयाङ्गिरुस्व
 क्वेसौदतम् ॥ ३६ ॥ [६] आयुम्म । पाहिप्राणम्मपाह्यपा
 नम्मपाहिदद्यानम्मपाहिवक्षुम्मपाहिःश्रोत्रम्मपाहिवाचम्मपाहिवुम
 नोमेजिद्वार्वकमानम्मपाहिज्योतिम्मयच्छ ॥ ३७ ॥ माच्छन्दः ।
 प्रुमाच्छन्दःप्रप्रतिमाच्छन्दोऽअस्त्रिवयुरुच्छन्दःऽपुङ्क्तिरच्छन्दऽसु
 षिणक्छन्दोऽबृहतीच्छन्दोऽनृष्टुच्छन्दोऽविराट्छन्दोऽगायत्रीच्छन्दस्त्रि
 ष्टुच्छन्दोऽजगतीच्छन्दःपृथिवीच्छन्दः ॥ ३८ ॥ पृथिवीच्छन्दो

न्तरिक्षञ्छन्दोद्यौरश्छन्दुसमारश्छन्दोनक्षत्राणिच्छन्दोषाष्य
 न्दोमनुश्छन्दःकृषिरश्छन्दोहिरण्यञ्छन्दोगैश्छन्दोजाच्छन्दो
 श्च्युश्छन्दः ॥ १९ ॥ अग्निद्विवता । अग्निद्विवतुषातोद्विवतासूक्त्या
 द्विवतायन्द्रमाद्विवतुषसर्वोद्विवतोरुद्राद्विवतादित्याद्विवतामरुतोद्विवता
 विश्वदेवाद्विवतुषहस्पतिद्विवतेन्द्रोद्विवतुषरुणोद्विवता ॥२०॥ मूर्द्धा
 सि ॥ मूर्द्धासिराड्भ्रुवासिध्रुवाध्रुवसिधरणी ॥ आयुषस्त्वावच्चस
 त्वाकृण्यत्वाक्षमायत्वा ॥ २१ ॥ यन्त्रीराट् ॥ यन्त्रीराड्भ्रुवन्ध्रुसि

यमनीङ्गुवासिधोरित्री ॥ इषेत्त्वोर्ज्जित्वांरुच्यैत्त्वोपाषांयत्त्वालोकिन्तांऽइ
 न्दंम् ॥ २२ ॥ [६] आशुस्त्रिवृत् ॥ आशुस्त्रिवृद्भ्रान्तःपञ्चदशोद्वयो
 मासप्तदशोद्भ्रुणऽएकविंशःप्रतूत्तरद्वादशस्तपोनवदशोमीवृत्तः
 सविंशोवच्चोद्भ्रविंशःसुम्भरणस्त्रयोविंशोयोनिश्चतुर्विंशोग
 ंभाऽपञ्चविंशऽओर्जस्त्रिणवःऋसुरैकत्रिंशःप्रतिष्ठात्रयस्त्रिंशोब्रु
 ष्टस्यविष्टपञ्चतुस्त्रिंशोनाकःषट्त्रिंशोद्विवृत्तोद्भ्राचत्वारिंशोद्वयत्र
 च्तुष्टोमः ॥ २३ ॥ [१] अग्नेर्भोगः ॥ अग्नेर्भोगोसिद्धीक्षायाम्

१ लोकम्पुण । २ ताअस्य । ३ इन्द्रंविधाः ।

आधिपत्यम्ब्रह्मंस्पृतन्त्रिवृत्स्तोमुऽइन्द्रस्यभागोसुविष्णुराधि
 पत्यङ्क्षत्रंस्पृतम्पञ्चदशस्तोमोनृचक्षसांभागोसिधातुराधिप
 त्यअनित्रंस्पृतं सप्तदशस्तोमोमित्रस्यभागोसिधरुणस्याधिप
 त्यन्दिवोवृद्धिर्वातंस्पृतऽएकत्रिंशस्तोमोवसूनाम्भागः ॥ २४ ॥
 वसूनाम्भागोसिकुद्राणामाधिपत्यञ्चतुष्पात्स्पृतञ्चतुर्विंशस्तोमं
 आदित्यानाम्भागोसिमरुतामाधिपत्यङ्गोमांस्पृताऽपञ्चविंशस्तो
 मोदित्यभागोसिपृष्णाऽआधिपत्यमोजस्पृतन्त्रिणवस्तोमोदिवस्य
 सवितुंभागोसिषुहस्पृतेराधिपत्यऽसमीचीद्विशस्पृताञ्चतुद्दोभ

स्तोमोऽथवानाम्भागः ॥ २५ ॥ यवानाम्भागोऽस्ययवानामाधिपत्य
 म्प्रजास्पृताश्चतुश्चत्वारिंशस्तोमं ऋभूणाम्भागोऽसिद्धिश्चैषान्देवा
 नामाधिपत्यम्भूतं स्पृतन्त्रयस्त्रिंशस्तामुंसहश्च ॥ २६ ॥
 सहश्च । सहस्यश्चैहमन्तिकवृतुऽअग्नेरन्तःश्लेषोऽसिकल्पेता
 न्द्वावांपृथिवीकल्पन्तामापुऽओषधयुऽकल्पन्तामग्नेयुऽपृथुऽह्मसु
 ष्यैष्ट्यायुसद्भन्ताः ॥ येऽअग्नेयुऽसमनसोऽन्तुराद्वावांपृथिवीऽह्मसु ॥
 ह्मन्तिकवृतुऽअसिकल्पमानुऽइन्द्रमिवदेवाऽअभिसंविशन्तृतथा
 दुवतंयाद्गिरुस्वह्वेवसौदतम् ॥ २७ ॥ [४] एकयास्तुवत । प्र

जाऽअधीयन्तप्प्रजापतिरधिपतिरासीत्सिभिरस्तुवतुब्रह्मासृज्य
 तुब्रह्मणुरूपतिरधिपतिरासीत्पृञ्चिभिरस्तुवतभूताद्व्यसृज्यन्तभू
 तानाम्पतिरधिपतिरासीत्सुप्तभिरस्तुवतसप्तऽऋषयोसृज्यन्तधा
 ताधिपतिरासीद्विवाभिरस्तुवत ॥ २८ ॥ नुवाभिरस्तुवत । पितरोसृ
 ज्यन्तादिति रधिपत्वन्यासीदंकादुशभिरस्तुवतऽऋतवोसृज्यन्ता
 दुवाऽअधिपतयऽआसस्त्रयोदुशभिरस्तुवतुमासाऽअसृज्यन्तसंघ
 त्तुरोधिपतिरासीत्पञ्चदशभिरस्तुवतक्षुन्नमसृज्यतेन्द्राधिपतिरा
 सीत्सप्तदशभिरस्तुवतग्राम्याऽपुशवोसृज्यन्तुब्रह्मरूपतिरधिप

लिरासीन्नवदशभिर्स्तुवत ॥ २९ ॥ नवदशभिर्स्तुवत । शूद्रा
दर्यावंसृज्ज्येतामहोरुत्रेऽ
कंशफाऽपुशवोसृज्ज्यन्तुब्रह्मणोधिपतिरासुत्रियोविंशत्यास्तुवतक्षु
द्राऽपुशवोसृज्ज्यन्तपूषाधिपतिरासुत्पञ्चविंशत्यास्तुवतारुण्याः
पुशवोसृज्ज्यन्तद्विथरधिपतिरासीत्सुप्तविंशत्यास्तुवतुद्वावापृथि
वीदयैतुंब्रह्मणोसुद्राऽआदित्याऽअनूद्व्याऽसुस्तऽएवाधिपतयऽआसुन्नव
विंशत्यास्तुवत ॥ ३० ॥ नवविंशत्यास्तुवतुब्रह्मणोसुप्तयोसृज्ज्यन्त
सोमोधिपतिरासुदिंकत्रिंशतास्तुवतप्सुजाऽअसृज्ज्यन्तुयवोश्चा

यत्राश्चाधिपतयऽआसुस्त्रयस्त्रिंशतास्तुवतभूतान्यशास्त्र्यद्वप्रजाप
 तिःपरमेष्ठ्यधिपतिरासीह्लोकन्ताऽइन्द्रम् ॥ ३१ ॥ [४] इतिश्री
 वाजसनेयसंहितायांचतुर्दशोऽध्यायः ॥ १४ ॥ श्रीवेदपुरुषायनमः ॥
 अनुवाक्सूत्रम् अग्नेजातान् पञ्च रश्मिनासत्यायचतस्रः राह्यस्य
 यंपुरः पञ्चको अग्निमूर्ध्कोनत्रिंशत् येनऽऋषयोष्टौ तपञ्चनव सप्त
 पञ्चषष्टिः ॥ हरिःऽअग्नेजातान् ॥ अग्नेजाताह्र्मणंदानंसुपत्क्रा
 दप्रत्यजातान्नुदजातवद्ऽ ॥ अधिनोब्रूहिसुमनुऽअहेह्रुस्तवंस्यासुश

१ लोकमृण । २ ताअस्य । ३ इन्द्रंविश्वाः ।

ममस्त्रिवरुथऽउद्धौ ॥ १ ॥ सहसाज्जातान् ॥ सहसाज्जातान्प्रणुदानं सुप
 रक्रान्प्रत्यजाता आतवेदोनुदस्व ॥ अधिनो ब्रूहि सुमनुस्यमानो विषयं
 स्यामि प्रणुदानं सुपरक्रान् ॥ २ ॥ षोडशीस्तोमः षोडशीस्तोमुऽओ
 जो द्विविणञ्चतुश्चत्वारिंशस्तोमुषिञ्चो द्विविणम् ॥ अग्नेः पुरीषस्य
 एप्सोनामितान्त्वाविश्चोऽभिगुणन्तु देवाः ॥ स्तोमं पृष्ठाथृतवती हसो
 दप्सुजावदुस्मद्विविणायजस्व ॥ ३ ॥ एवुश्चछन्दः ॥ एवुश्चछन्दोष
 रिवुश्चछन्दः शिमभुश्चछन्दः परिभूरुश्चछन्दोश्चछन्दोमनुरुश्च
 न्दोष्यचुरुश्चछन्दोऽसिन्धुश्चछन्दः समुद्रुश्चछन्दः सरिश्चछन्दः कुकु

च्छन्दोस्त्रिकुक्पच्छन्दःकाद्यच्छन्दोऽअङ्कुपच्छन्दोक्षरपङ्क्तिश्छन्दः
 पुदपङ्क्तिश्छन्दोविहारपङ्क्तिश्छन्दःक्षरोऽअजश्छन्दोऽआच्छच्छ
 न्दःप्रुच्छच्छन्दः ॥ ४ ॥ आच्छच्छन्दःप्रुच्छच्छन्दः ॥ संख्य
 च्छन्दोवियच्छन्दोबृहच्छन्दोरथन्तुरच्छन्दोनिक्वायश्छन्दोविवुध
 रच्छन्दोगिरुरच्छन्दोऽअजश्छन्दःसुंस्तुपच्छन्दोनुदुच्छन्दोऽएव
 रच्छन्दोषीरिवुरच्छन्दोवयुरच्छन्दोवयुरस्कच्छन्दोविष्यङ्कश्छ
 न्दो विशालच्छन्दश्छन्दोद्विरुच्छन्दोद्विरुच्छन्दोऽअ
 ङ्कुच्छन्दः ॥ ५ ॥ [५] रुदिम्मनासुत्याय ॥ सुत्याअद्वुप्येति

नाधर्ममणुधर्ममिन्द्रवाहिवत्थादिवामिन्द्रवसुन्धिनुान्तरिक्षेणा
न्तरिक्षमिन्द्रवप्रतिधिनापृथिव्यापृथिवीमिन्द्रवविष्टुम्भेनुष्टुष्ट्याष्टुष्टि
मिन्द्रवप्रवयाहहाहामिन्द्रवानुयारान्त्रिमिन्द्रवोशिशुभसुम्भ्योष
सुमिन्द्रवप्रकेतनादित्येभ्यऽआदित्यामिन्द्रवतनुनारिअः ॥ ६ ॥
तनुना ॥ तनुनासुअस्योषेणसुअस्योषमिन्द्रवसुसुप्येणः
तायश्चुतमिन्द्रवैडेनोषधीमिरोषधीमिन्द्रवोसुमेननुमिन्द्रव
वयोधसार्धोतुनार्धातमिन्द्रवामिजितुतेजसुतेजोजिहव ॥ ७ ॥
प्रतिपदसि । अप्रतिपदत्वानुपदस्यनुपदत्वामिन्द्रवसुसुम्पदत्वो

तेजोसितेजसेत्वात्रिवृदसि ॥ ८ ॥ त्रिवृदसि ॥ त्रिवृतेत्वा
 प्रवृदसिप्रवृतेत्वात्रिवृदसि त्रिवृतेत्वासुवृदसि सुवृतेत्वाक्रमोस्या
 क्रमायत्वासङ्क्रमोसिसङ्क्रमायत्वात्क्रमोस्यत्क्रमायत्वात्क्रान्तिरुस्यु
 त्क्रान्त्यैत्वाधिपतिनोज्ज्विज्जिअद्व ॥ ९ ॥ [४] राह्यसि ॥
 राह्यसिप्रोचोदिग्वसवस्तेदुवाऽअधिपतयोग्निहृतीनाम्प्रतिधृतां
 त्रिवृत्वास्तोमःपृथिव्याऽऽश्रयत्वाज्ज्यमृक्थमद्वयथायैस्तब्भनातु
 रथन्तुरऽसामिप्रतिष्ठित्याऽअन्तरिक्षऽऽकषयस्त्वाप्रथमेजादेवेषुदि
 वोमात्रयावोरिन्मणाप्रथन्तुविधृतांचायमधिपतिश्च्युतेत्वासवसंविदा

नानाकस्यपृष्ठेस्वर्गलोकैक्यजमानञ्चसादयन्तु ॥ १० ॥ विराडसि ॥ वि
राडसिदक्षिणादिर्गुह्रास्तद्देवाऽअधिपतयुऽइन्द्रोहितीनाम्प्रतिधुत्ताप
अदुशस्त्वास्तोमःपृथिव्याऽश्रयतुप्रऽङ्गमुक्थमह्यथायैस्तन्ना
तुबृहत्सामिप्रतिष्ठित्याऽअन्तारिक्षुऽऋषयस्त्वाप्रथमुजादुवेषुदिवो
मात्र्यावारिम्मणाप्रथन्तुविधुत्तात्रायमधिपतिश्चतैस्त्वासर्वसविदुाना
नाकस्यपृष्ठेस्वर्गलोकैक्यजमानञ्चसादयन्तु ॥ ११ ॥ सुम्नाड
सि ॥ सुम्नाडसिप्रतीचीदिगादित्यास्तद्देवाऽअधिपतयोव्वरुणोह
तीनाम्प्रतिधुत्तासप्तदशस्त्वास्तोमःपृथिव्याऽश्रयतुमरुत्वतीयम्

कथमद्वयं त्रैस्तन्नातुर्वैरूपं त्रिसामुप्रतिष्ठित्याऽनुन्तारिक्षुऽकृष्य
 स्त्वाप्प्रथमे जाद्वेषु द्विवा मात्रया धरिम्पणाप्प्रथन्तु द्विधुत्ता च्यायमधि
 पतिश्च तत्त्वासवसं विदु नानाकंस्थपुष्टेस्त्वर्गलोके यजमानञ्चसाद्वय
 न्तु ॥ १२ ॥ स्वरराडसि ॥ स्वरराडस्युदीच्यो दिङ्भिरुत्स्ते देवाऽ
 अधिपतयुऽसोमो हेतुनाम्प्रतिधुत्तं क्विंशस्त्वास्त्वोभंः पृथिव्यां
 इश्रयतु निष्कवद्वयमुक्थमद्वयं त्रैस्तन्नातुर्वैरुजं त्रिसामुप्रतिष्ठित्या
 ऽनुन्तारिक्षुऽकृष्यं त्रैस्तवाप्प्रथमे जाद्वेषु द्विवा मात्रया धरिम्पणाप्प्रथ
 न्तु द्विधुत्ता च्यायमधिपतिश्च तत्त्वासवसं विदु नानाकंस्थपुष्टेस्त्वर्गलो

केयर्जमानञ्चसादयन्तु ॥ १३ ॥ अधिपत्क्वन्थासि ॥ अधि
 पत्क्वन्थासिबृहतीदिग्गिवश्चेतेदेवाऽअधिपतयोबृहृरूपतिहेतुनाम्प्र
 तिधुतात्रिणवन्नयस्त्रिंशौत्वास्तोमौपृथिव्याऽश्रयताविश्वदेवा
 ग्निमाहुतेऽबुक्थेऽअह्यथायैस्तन्भ्रीताऽशक्करैरुतेसामनीष्यतिष्ठि
 त्याऽअन्तरिक्षऽऋषयस्त्वाप्प्रथमजादुवेषुदिवोमात्रयाधिरुम्णाप्प्र
 थन्तुविधुतात्रियायमाधिपतिश्चेतेत्वास्वसंविदुनानाकस्यपृष्ठेस्वर्ग
 लोकेयजमानञ्चसादयन्तु ॥ १४ ॥ [५] अयम्पूरुः ॥ अयम्पूरो
 हारिकेशुऽसूठ्यरदिम्भुस्तस्यरथगृत्सश्चुरथौजाश्चसेनानीग्रासु

ण्यौ ॥ पुञ्जिकुस्तथुलाचं ऋतुस्तथुलाचाप्सुरसौ दुडङ्गणवः पुशवो हे
 तिः पौरुषेयो विधः प्रहेति स्तेऽभ्युनिमोऽस्तुते नो वन्तुते नो मृडयन्तु
 ते यन्दिङ्मोयश्च नो हे द्विहितमेषु अभैदध्वमः ॥ १५ ॥ अयन्दक्षिणा ॥
 अयन्दक्षिणा विश्वकम्भुतस्य रथस्वुनश्चुरथै चित्रश्चसेनानी गआसु
 ण्यौ ॥ मुनुकाचं सहजुद्याचाप्सुरसौ यातुधानहिती रक्षांशु
 प्रहेति स्तेऽभ्युनिमोऽस्तुते नो वन्तुते नो मृडयन्तु ते यन्दिङ्मोयश्च
 नो हे द्विहितमेषु अभैदध्वमः ॥ १६ ॥ अयम्पुश्चात् ॥ अयम्पुश्चा
 द्विरवथ्यचास्तस्य रथप्रोतुश्चसंमरथश्चसेनानी गआसु ण्यौ ॥ प्र

म्लोचन्तीचानुम्लोचन्तीचाप्सुरसाँभ्योग्ग्राहतिःसुपर्णाःप्रहति
स्तेभ्योनमोऽअस्तुतेनोवन्तुतेनोमृडयन्तुतेयन्दिभ्मोयश्चनोद्वेहि
तमेषुअम्भेदध्मः ॥ १७ ॥ अयमंतुरात् ॥ अयमंतुरात्सुंयद्वंसु
स्तस्युताक्क्षुरश्चारिद्वनेमिश्चसेनानीग्रासुण्यौ ॥ विश्वाचोचधु
ताचीचाप्सुरसुवावापोहितिर्वातुःप्रहतिस्तेभ्योनमोऽअस्तुतेनोवन्तु
तेनोमृडयन्तुतेयन्दिभ्मोयश्चनोद्वेहितमेषुअम्भेदध्मः ॥ १८ ॥ अ
यमूपारि ॥ अयमूपर्युर्वाग्वसुस्तस्यसेनुजिच्चसुषेणश्चसेनानीग्रा
सुण्यौ ॥ दुर्बशीचपूर्वाचिश्चाप्सुरसाववुस्फुञ्जद्वेतिविद्युत्प्रहति

स्तेवभ्योनमोऽअस्तुतेनोवन्तुतेनोमृडयन्तुतेयन्दिष्ममायश्चनोद्वेष्टि
 तमेषुअम्भेदधमः ॥१९॥ [५]अग्निम्भूद्धा॥अग्निम्भूद्धादिवःकुकु
 र्पातिःपृथिव्याऽअयम् ॥ अयांरतांअसिजिन्वति ॥२०॥ अयम्
 ग्निः ॥ अयमग्निः सहस्रिणोवाजस्यशुतिनुस्पतिः ॥ भूद्धाक्वीरं
 ग्रीणाम् ॥ २१ ॥ त्वामंग्ने ॥ त्वामंग्नेपुष्करुदद्वयथर्वानिरमन्थत॥
 भूद्धाविश्वस्यवाघतः ॥२२ ॥ भवोअशस्य ॥ भवोअशस्युरजंसरच्च
 नुतायत्रानियुद्धिःसचसेशिवाभिः ॥ द्विविभूद्धानिन्दधिषेस्वुर्षाऽिहा
 मंग्नेचकृषेहद्व्यवाहम् ॥२३॥ अवोद्वयग्निः ॥ अवोद्वयग्निः सुमि

ध्राजनानाम्प्रतिधेनुमिवायुतीक्ष्णसंम ॥ सुह्वाऽऽइवप्रवृथ्यामुज्जिहा
नाऽऽप्रभुनवःसिखतेनाकुमच्छ ॥ २४ ॥ अवोचामकुवथे ॥ अवोचा
मकुवथुमेद्ध्याग्रवचोविन्दारुवृषुभायुवृष्णे ॥ गविष्ठिरोनमंसुास्तो
ममगशौद्विषीवरुक्कमसुरुह्यञ्चमरश्रेत् ॥ २५ ॥ अयामिह ॥ अयामिह
ऽप्रथमोधायिधातृभिर्हातायजिष्ठोऽअद्धरेष्वाड्यः ॥ अमप्सवानोभृ
गवोविरुरुचुवनेषुचित्रंविभ्वंविशेषे ॥ २६ ॥ जनस्यगोपाः ॥ जन
स्यगोपाऽअजनिष्टुजागृविर्गुग्निऽसुदक्षःसुवितायुनद्यसे ॥ घृतप्प्रती
कोवृहतादिविरुष्पृशाद्युमद्विभातिभरुतेभ्युऽशुचिः ॥ २७ ॥ त्वामग्ने ॥

त्वामग्नेऽङ्गिरसुंगहाहितमद्व्यविन्दच्छिश्त्र्याणंवनैवने ॥ सजाय
 सेसुत्थ्यमानुःसहोमुहत्त्वामाहःसहसंस्पन्नमङ्गिरः ॥२८॥सखायुंस
 मासखायुंसंबःसुम्यञ्चिमिषुंस्तोमञ्चाग्नये ॥ वीषष्ठायाक्षितुनामू
 ज्ञानप्त्रेसहंस्वते ॥२९॥ सऽसुमित ॥ सऽसुमिद्युवसेषुषुन्नग्रेविश्वा
 द्युर्धऽआ ॥ इडस्पुदेसमिद्धयसेसनुषिसुदथाभर ॥ ३० ॥ त्वाञ्चि
 न्नश्चवस्तसु ॥ त्वाञ्चिन्नश्चवस्तमुहवन्तेविक्षुजुन्तवः ॥ शोचिष्कं
 शम्पुरुष्प्रियाग्नेहृद्व्यायुषोढवे ॥३१॥ एनावः ॥ एनावोऽअग्निन्नम
 सोऽज्ञानपातुमाहुवे ॥ प्रियञ्चेतिष्टमरुतिंस्वद्धरंविश्वस्यदूतमुमृतम् ॥

॥ ३२ ॥ विश्वस्यदूतम् ॥ विश्वस्यदूतमुत्तुं विश्वस्यदूतमुत्तुम् ॥
 सयोजतेऽअरुषा विश्वभोजसासदुद्रवस्त्वाऽहुतः ॥ ३३ ॥ सदुद्रवत् ॥
 सदुद्रवस्त्वाऽहुतुः सदुद्रवस्त्वाऽहुतः ॥ सुब्रह्मायुजः सुशमीविसूनान्दे
 वंटराधोजनानाम् ॥ ३४ ॥ अग्नेवाजस्य ॥ अग्नेवाजस्यगामंतुऽ
 ईशानऽसहसोयहो ॥ अस्ममेधेहिजातवेदोमाहिः श्रवः ॥ ३५ ॥ सऽ
 इधानः ॥ सऽइधानोविसुक्तेविरुग्मिरीडेदयोगिरा ॥ रेवदुस्मभ्य
 म्पुर्वणीकदीदिहि ॥ ३६ ॥ क्षुपोराजन् ॥ क्षुपोराजन्तत्त्वमनाग्नेषु
 स्त्वाऽरुतोषसः ॥ सतिग्मजम्भरुक्षसोदहृप्प्रति ॥ ३७ ॥ भद्रानः ॥

भुद्रो नोऽअग्निराहुतो भुद्रारातिः सुभगभुद्रोऽअच्छुरः ॥ भुद्राऽऽतप्र
 शस्तयः ॥ ३८ ॥ भुद्राऽऽत ॥ भुद्राऽऽतप्रशस्तयो भुद्रम्मनः कृणुष्व
 वृत्रतूष्यं ॥ येनासुमत्सुसासहः ॥ ३९ ॥ येनासुमत्सु । सासहोव
 स्त्रियरातनुहिभूरिशङ्कताम् ॥ वृनेमतिऽअभिद्विभिः ॥ ४० ॥ अग्निन्त
 म् ॥ अग्निन्तम्मद्व्युयोविसुरस्तुंष्यंथ्यन्तिधेनवः ॥ अस्तुमवन्तऽआ
 शवोस्तुत्रित्यासोवो जिनुऽइषंस्तुतृन्व्युऽआभर ॥ ४१ ॥ सोऽअ
 ग्निः ॥ सोऽअग्निष्यंष्यं विसुगृणसंष्यसुथान्तिधेनवः ॥ समवन्तोरघुहु
 वुऽसदसुजातासःसूरयुऽइषंस्तुतृन्व्युऽआभर ॥ ४२ ॥ उभेसुश्च

न्द्र ॥ उभेसु चन्द्रसुपिषोदधौ श्रीणिषऽआसनि ॥ उतानुऽउत्पुप
र्याऽउक्थेषुशवसस्पतुऽइषंस्तोतुंभ्युऽआभर ॥ ४३ ॥ अग्रेतम् ॥
अग्रेतमुद्याश्चनस्तामैः ऋतुनभुद्वेहृदिरुपृशम् ॥ ऋद्व्यामातुऽ
ओहं ॥ ४४ ॥ अधाहि ॥ अधाह्यगृक्तोभुद्वस्युदक्षस्यसुधाधोऽ ॥ रु
थीर्कुतस्यवृहतोवुभूथ ॥ ४५ ॥ एभिन्नः ॥ एभिन्नोऽअक्कभ्वानोऽअ
र्वाङ्क्स्वुण्णञ्ज्योतिः ॥ अग्रेष्विश्चभिःसुमनाऽअनीकेऽ ॥ ४६ ॥
अग्निर्होतारम् ॥ अग्निर्होतारम्मन्युदास्वन्तुंघसुंऽसूनुंऽसहं
साजुतवेदसुंघिपुनजुतवेदसम् ॥ यऽऽङ्कृद्व्यास्वहुरोदुवादुवाक्याकृ

पा ॥ घृतस्युद्विभ्रादिमनुवाष्टिशोचिषुजुह्वानस्यसुपिषः ॥ ४७ ॥
 अग्नेस्त्वम् ॥ अग्नेस्त्वन्नोऽअन्तमऽसुतञ्चाताशिवोभवाविरुत्त्यः ॥ ब
 सुरग्निर्बसुःश्रवाऽअच्छानिक्षिद्युमत्तमर्दुरयिन्दाः । तन्त्वाशोचिष्टुदी
 दिवःसुम्नायनूनमौमहेसखिबभ्यः ॥ ४८ ॥ [२९] येनुऽक्वप्यः ॥
 येनुऽक्वप्युस्तपसासुत्रमायुनिन्धानाऽअग्निंस्वराभरन्तः ॥ तस्मि
 न्नहनिदधेनाकंऽअग्निश्चसुहिर्मनवस्तुण्णवाहिषम् ॥ ४९ ॥ त
 म्पत्कोभिः ॥ तम्पत्कोभिरनुगच्छेमदेवाऽपृत्रैर्भ्रातृभिस्तुवाहिर
 ण्यैः ॥ नाकंङ्गभ्यानाःसुकृतस्यल्लोकतृतीयेषुऽआधिरोचुनेदिवः ।

॥ ५० ॥ आवाचः ॥ ॥ आवाचोमङ्ग्यंमरुहङ्कुरुण्युरुयमुग्निःसत्प
त्रिश्चेकितानः ॥ पृष्ठेपृथिव्यानिहितोदविद्युतदधस्पदङ्कणुतांस्त्र्यपृ
तुद्वयवः ॥ ५१ ॥ अयमुग्निः ॥ अयमुग्निर्वीरतमोवयोधाऽसंहसि
योद्योतलामप्प्रयुच्छन् । विञ्जाजमानऽसारिरस्युमङ्ग्युऽउपुप्रयाहि
दिद्वयानिधाम ॥ ५२ ॥ सुम्पच्यवङ्कमुप ॥ सुम्पयाताग्नेपुथोदेवया
नादृक्कणुच्छन् ॥ पुनःकृण्वानापितरुथवानुाद्ववातांशुसुस्त्वयितन्तुमे
तम् ॥ ५३ ॥ उङ्क्यस्व ॥ उङ्क्यस्वाग्नेप्रतिजागृहित्वमिष्ट्वापुते सः
सृजंथामुयञ्च ॥ अस्मिन्सुधस्त्युऽअङ्ग्युतरस्मिन्मुद्विवरुवदेवायज

मानश्चसीदत ॥ ५४ ॥ येनुब्रह्मसि ॥ येनुब्रह्मसि ॥ येनुब्रह्मसि सुहृद्येनाग्नेसर्ववेदुस
 मातिनेमंयुज्ञानयुस्वद्वेषुगन्तवि ॥ ५५ ॥ अयन्तै ॥ अयन्तुथोनि
 क्वत्विथोयतोजातोऽअरोचथाः ॥ तञ्जानन्नग्नेऽआरोहाथानोबद्धयारु
 यिम् ॥ ५६ ॥ [८] तपश्च ॥ तपश्चतपस्यश्चशैशिरावतूऽअग्नेर
 न्तःइलुपोसिकल्पेतापद्वावापृथिवीकल्पन्तामापुऽओषधयुऽकल्प
 न्तामुग्नयुऽपृथुज्ममुज्ज्यैष्ठ्यायुसद्वताः ॥ येऽअग्नेयुऽसमनसोऽन्त
 राद्यावापृथिवीऽइमे ॥ शैशिरावतूऽअसिकल्पमानुऽइन्द्रमिवदेवाऽ
 अभिसंविशन्तुतयादिवतयाङ्गिरुस्वद्वेषुसीदतम् ॥ ५७ ॥ पुरसेष्ठी

त्वा । सादयतुदिवस्पृष्टुष्योतिष्मतीम् ॥ विश्वस्मैष्प्राणायाप्रा
नायभ्यानायुविरबुधयोतिर्यच्छ ॥ सूर्यस्तेधिपतिस्तयादिवतया
ङ्गिरुस्वह्रुवासोद ॥ ५८ ॥ लोकम्पूण ॥ लोकम्पूणच्छिद्रम्पूणाथोसी
दह्रुवात्वम् ॥ इन्द्राग्नीत्वाबृहस्पतिरुस्मिन्मन्यानावसीषदन् ॥ ५९ ॥
ताऽअस्य ॥ ताऽअस्यसूदंदाहसुऽसोमंश्रीणान्तिपुंरन्नयऽ ॥ जन्मंन्दे
वानांविशेश्चिष्वारोचनेदिवऽ ॥ ६० ॥ इन्द्रुविश्वाः ॥ इन्द्रुवि
श्वाऽअवीवृधन्त्समुद्रद्वयंचसुङ्गिरः ॥ रुथीतमंरुथीनुंवाजानुंनुस
त्पतिम्पतिम् ॥ ६१ ॥ प्रोथुदश्चः ॥ प्रोथुदश्चोन्नयवसेविष्यद्व्युदा

मुहुरसुवरेणाङ्गयस्तथात् ॥ आदस्युवातोऽअनुवातिशोचिरधंस्मते
 ब्रजनङ्कुणमस्ति ॥ ६२ ॥ आयोष्वा ॥ आयोष्वासदनसाद
 ग्राम्ग्रवतरच्छायायांऽसमुद्रस्युहदये ॥ रुग्न्मीवतीम्भास्वतीमाया
 द्याम्भास्यापृथिवीसुंष्ट्वन्तरिक्षम् ॥ ६३ ॥ पुरमेष्टीत्वा । सा
 दयतुदिवस्पृष्टदयचस्वतीम्प्रथस्वतीन्द्वंलयच्छदिवन्दृद्वदिवम्मा
 हिंस्रीः ॥ विश्वंस्मैप्प्राणायानायद्यानायोद्दानायप्रप्रतिष्ठाये
 चरित्राय ॥ सूठ्यस्त्वामिपातुमुह्यस्वस्त्याच्छद्विषाशन्तमेनुत
 यादिवतयाङ्गिरस्वङ्कुवेसीदतम् ॥ ६४ ॥ सुहस्रस्यप्प्रमासि ॥ सुहस्रस्य

प्रमासिसुहस्रंस्थप्रतिमासिसुहस्रंस्थोऽस्मासिसाहस्रोसिसुहस्राय
त्वा ॥ ६५ ॥ [९] इतिश्रीवाजसनेयसंहितायांपञ्चदशोऽ
ध्यायः ॥ १५ ॥ नमस्तेषोऽश हिरण्यवाहवे उष्णीषिणे तक्षत्र्यो
ज्येष्ठाय पञ्चकाः स्रुत्याथचतस्रः शम्भवाथैका पाथायपञ्च द्रापऽ
अन्धसोविदिशतिः नव षट्षष्टिः ॥ हरिः उँनमस्ते ॥ नमस्तेरुद्रमुद्र्यवऽ
उतोतुऽइष्वेनमः ॥ ब्राहुभ्यामृततेनमः ॥ १ ॥ आतौ ॥ आतेरुद्रश्रिवातु
नूर्योरापांपकाशिनी ॥ तयानस्तुद्रवृशन्तमयुगिरिशन्तुभिर्चाक
शीहि ॥ २ ॥ यामिषुंम् ॥ यामिषुंम् ॥ यामिषुंम् ॥ यामिषुंम् ॥ यामिषुंम् ॥

शिवाङ्गिरित्रुताङ्कुमुमाहिंसुिंपुरंषुअंगत् ॥ ३ ॥ शिवेनुवचसा ॥
 शिवेनुवचसात्पुगिरिशाच्छावदामसि ॥ यथानुंसव्विमिज्जगदयुक्षम
 ँसुमनुऽअसत् ॥ ४ ॥ अद्धयंवोचत् ॥ अद्धयंवोचदधिवुक्काप्पथ
 मोदव्यामिषक् ॥ अहोश्चसव्वाम्भयन्त्सव्वाम्भयानुधादयोधरा
 चींपरासुव ॥ ५ ॥ असौयः ॥ असौयस्तुम्भोऽअरुणऽउतबुब्भुंसु
 मुङ्गलः ॥ येचैनरुद्धाऽअमितोद्विषुश्रिताःसहस्रशोवेषुंहेडंइम
 ह ॥ ६ ॥ असौयः ॥ असौयोवुसप्पत्तिनीलंभीवुविलोहितः ॥ उ
 तनहोपाऽअट्ठश्रन्नदंश्रन्नदहंश्रन्नदहंश्रन्नदहंश्रन्नदहंश्रन्नदहंश्रन्नदहं
 श्रन्नदहंश्रन्नदहंश्रन्नदहंश्रन्नदहंश्रन्नदहंश्रन्नदहंश्रन्नदहंश्रन्नदहंश्रन्नदहं

मोस्तु ॥ नमोस्तुनीलंग्रीवायसहस्राक्षायमीदुषे ॥ अथोयेऽअ
स्युसत्त्वानोहन्तेब्भ्योकरुन्नमः ॥ ८ ॥ प्रमृञ्च ॥ प्रमृञ्चद्वन्
स्त्वमुभयोरारात्वन्युञ्ज्याम ॥ आञ्चतेहस्तुऽइषवुऽपराताभगवोद्वप ॥
॥ ९ ॥ विज्यन्धनुः ॥ विज्यन्धनुःकपुद्दिनोविशंष्टयोबाण
वाः ऽसुत ॥ अनेशन्नस्युयाऽइषवऽआभुरस्यनिषङ्गधिः ॥ १० ॥
घाते ॥ घातेहेतिर्मादुह्महस्तैब्रुभूवतुवनुः ॥ तयास्स्माद्विवुश्च
तुस्त्वमंयुक्ष्मयापरिभुज ॥ ११ ॥ परिरे ॥ परिरेतुधद्वन्नोहेतिरु
स्ममाद्वृणक्कुविश्चतः ॥ अथोयऽइषुधिस्तवुरेऽअस्मन्निधैहितम् ॥

॥ १२ ॥ अवुतत्युधनु ॥ अवुतत्युधनु ष्टुसहस्राक्षशतेषुधे ॥ नि
 शीक्यशुल्ल्यानुम्मुखाशिवानंःसुमनाभव ॥ १३ ॥ नमस्ते ॥ नम
 स्तेऽआयुधायानांतायवृष्णवे ॥ उभाब्भ्यामुततेनमोबाहुब्भ्या
 न्तवुधद्वने ॥ १४ ॥ मानंः ॥ मानोमुहान्तमुतमानोऽअभुम्मा
 नुऽउक्षन्तमुतमानेऽउक्षितम् ॥ मानोव्वधीऽपितरुम्मातमातरुम्मानंः
 प्प्रियास्तुद्वोरुद्वरीरिषः ॥ १५ ॥ मानंस्तुके ॥ मानंस्तुकेतनये
 मानुऽआयुषिमानोऽगोषुमानोऽअश्वेषुरीरिषः ॥ मानोद्वीरान्त्रुद्भ्मा
 मिनोव्वधीहुविष्मन्तुऽसदुमित्वाहवामहे ॥ १६ ॥ [१६] शतम् ८००

नमो हिरण्यबाहवे ॥ नमो हिरण्यबाहवे सेनादये दिशाञ्चपतये नमो
 नमो वृक्षेभ्यो हरिकेशेभ्यः पशूनाम्पतये नमो नमः शुष्पिष्पञ्जरायुत्वि
 षोमते पथीनाम्पतये नमो नमो हरिकेशायो पवीतिने पुद्गानाम्पतये नमो
 नमो बभ्रुशाय ॥ ३७ ॥ नमो बभ्रुशाय द्युधिने नानाम्पत
 ये नमो नमो भवस्य हेत्यै जगन्नाम्पतये नमो नमो रुद्रायान्तत्रायिने क्षत्रा
 णाम्पतये नमो नमः सूतायाहन्त्यै धनानाम्पतये नमो नमो रोहिताय ॥
 ॥ ३८ ॥ नमो रोहिताय । स्थपतये वृक्षाणाम्पतये नमो भुवन्तये द्वा
 रि वस्कृतायोषधीनाम्पतये नमो नमो मिन्त्रिणां द्वाणिजाय कक्षाणांम्पत

येनमुनिमऽनुच्चैर्घोषायाः क्लृन्दयतेपतीनाम्पतयेनमुनिमः कृत्स्नायु
 तया ॥ १९ ॥ नमःकृत्स्नायुतया ॥ धावतुसत्त्वनाम्पतयेनमुनि
 मुऽसहमानायनिष्ठ्याधिनऽआह्याधिनानाम्पतयेनमुनिमोनिषुद्धिण
 ककुभायस्तेनानाम्पतयेनमुनिमोनिचुरवैपरिचुराचारण्यानाम्पत
 येनमुनिमुष्वते ॥ २० ॥ नमुष्वते । परिवञ्चतेस्तायूना
 म्पतयेनमुनिमोनिषुद्धिणऽइषुधिमंतुतस्कराणाम्पतयेनमुनिमःसु
 कायिभ्योजिधांऽसद्भ्योमुष्णताम्पतयेनमुनिमोसिमद्भ्योनस्कुञ्च
 रद्भ्योविकृन्तानाम्पतयेनमः ॥ २१ ॥ [५] नमऽनुष्णोषिणं । गि

रिचुरायकुलुञ्चानुम्पतयेनमुनिमंऽइषुमद्भ्योऽधत्तुयिऽभ्यश्चवोनि
मुनिमंऽआतद्वोनिऽभ्यःऽप्रतिदधानेऽभ्यश्चवोनिमुनिमंऽआयच्छ
द्भ्योऽस्यद्भ्यश्चवोनिमुनिमोऽसिऽसूजद्भ्यः ॥ २२ ॥ नमोऽसिऽसूजद्भ्योऽसि
द्भ्यश्चवोनिमुनिमंऽस्वपद्भ्योऽसिऽसूजद्भ्यश्चवोनिमुनिमंऽशयानि
भ्योऽसिऽभ्यश्चवोनिमुनिमंऽसिऽसूजद्भ्योऽसिऽसूजद्भ्यश्चवोनिमुनिमंऽ
सुभाऽभ्यः ॥ २३ ॥ नमःऽसुभाऽभ्यः । सुभापतिऽभ्यश्चवोनि
मुनिमोऽसिऽभ्योऽसिऽभ्यश्चवोनिमुनिमंऽआद्याधिनीऽभ्योऽसि
विद्भ्यन्तीऽभ्यश्चवोनिमुनिमंऽउगणाऽभ्यस्तुऽहुतीऽभ्यश्चवोनिमुनि

मोगुणेभ्यः ॥ २४ ॥ नमोगुणेभ्यो । गुणपतिभ्यश्चवो न
 मोनमुद्घातेभ्योद्घातपतिभ्यश्चवो नमोगुत्सेभ्योगुत्सपति
 भ्यश्चवो नमोद्विरेपेभ्योद्विरश्चवो नमो नमुःसेना
 भ्यः ॥ २५ ॥ नमुःसेनाभ्यः । सेनानिभ्यश्चवो नमो नमो
 रुथिभ्योऽरुथेभ्यश्चवो नमो नमःक्षुतभ्यः सङ्गृहीतभ्यश्चवो न
 मो नमो मुहङ्ग्योऽअभूकेभ्यश्चवो नमः ॥ २६ ॥ [५] नमुस्त
 क्षभ्यः ॥ नमुस्तक्षेभ्योरथकोरभ्यश्चवो नमो नमुःकुलालिभ्यः
 कुम्भारभ्यश्चवो नमो नमो निषादेभ्यः पृश्निष्ठभ्यश्चवो नमो नमः

इश्वनिम्भ्यो मृगयुम्भ्यश्च वीनमुनिमुद्गुम्भ्यः ॥ २७ ॥ नमुद्गुम्भ्यश्च
व्युः ॥ २८ ॥ इश्वपतिम्भ्यश्च वीनमुनिमुद्गुम्भ्यश्च वीनमुद्गुम्भ्यश्च
पशुपतये च वीनमुनिमुद्गुम्भ्यश्च वीनमुद्गुम्भ्यश्च वीनमुद्गुम्भ्यश्च
नमः कपर्दिने ॥ २९ ॥ इश्वपतिम्भ्यश्च वीनमुनिमुद्गुम्भ्यश्च वीनमुद्गुम्भ्यश्च
नमो गिरिशुभ्यश्च वीनमुनिमुद्गुम्भ्यश्च वीनमुद्गुम्भ्यश्च वीनमुद्गुम्भ्यश्च
स्वार्थ ॥ २९ ॥ नमो हुस्वार्थ ॥ च वामुनाथ च वीनमुनिमुद्गुम्भ्यश्च वीनमुद्गुम्भ्यश्च
च वीनमुनिमुद्गुम्भ्यश्च वीनमुद्गुम्भ्यश्च वीनमुद्गुम्भ्यश्च वीनमुद्गुम्भ्यश्च
नमो हुस्वार्थ ॥ च वामुनाथ च वीनमुनिमुद्गुम्भ्यश्च वीनमुद्गुम्भ्यश्च
नमो हुस्वार्थ ॥ च वामुनाथ च वीनमुनिमुद्गुम्भ्यश्च वीनमुद्गुम्भ्यश्च

ऊम्भ्याय चावस्वुदयाय च नमो नादेयाय च वृद्धीप्याय च ॥ ३१ ॥
 [५] नमोज्ज्युष्टाय । चकनिष्ठाय च नमः पूषे जाय चापरुजाय
 च नमो मद्भ्युमाय चापगेल्लभाय च नमो जघ्रुदयाय च बुध्दयाय च नमः
 सोम्भ्याय ॥ ३२ ॥ नमः सोम्भ्याय च । अतिसुष्ठ्याय च नमो
 ग्राम्भ्याय च क्षेम्भ्याय च नमः श्लोक्त्र्याय चावसुदयाय च नमः उष्टु
 र्याय च खल्ल्याय च नमो वृद्ध्याय ॥ ३३ ॥ नमो वृद्ध्याय । चकवक्ष्या
 य च नमः श्रुवाय च प्रतिश्रुवाय च नमः आशुषेणाय चाशुर्थाय च न
 मुःशूराय चावभेदिने च नमो विल्मने ॥ ३४ ॥ नमो विल्मने च

कवुचिनेचुनमोष्विम्भिणेचव्वरुथिनेचुनमःश्रुतायचश्रुतसुनारयचुन
मोदुन्दुब्भ्यायचाहुनुद्व्यायचुनमोष्वृष्णवे ॥ ३५ ॥ नमोष्वृष्णवे ।
चप्प्रमूशाग्रचुनमोनिषुङ्गिणेचेषुधिमतेचुनमस्तुक्षिणेष्वेचायुधिनेचु
नमःस्वायुधाग्रचसुधद्वनेच ॥ ३६ ॥ [५] नमःस्तुत्याय । च
पत्थ्याग्रचुनमुःक्काद्व्याग्रचुनीप्प्याग्रचुनमुःकुल्ल्यायचसरुस्यायच
नमोनादुग्राग्रचवैशुन्ताग्रचुनमुःकूप्याय ॥ ३७ ॥ नमुःकूप्या
य । चावुद्व्याग्रचुनमुष्विद्ध्याग्रचातुप्प्याग्रचुनमोमेग्दथायचव्वि
द्वुत्प्याग्रचुनमुष्विद्ध्याग्रचावुष्व्याग्रचुनमुष्विद्ध्याय ॥ ३८ ॥

नसोवात्त्याय । चुरेऽम्भ्यायचुनमोवास्तुद्व्यायचवास्तुपायचुनमुः
 सोमायचरुद्रायचुनमस्तुाम्नायचारुणायचुनमःशुङ्गवे ॥ ३९ ॥ न
 मःशुङ्गवे । चपशुपतयेचुनमस्तुग्रायभीमायचुनमोग्रेवुधायचदूरे
 वुधायचुनमोहुन्त्रेचुहनीयसेचुनमोवृक्षेऽभ्योहरिकेशेऽभ्योनमस्तु
 राय ॥ ४० ॥ [४] नमःशम्भुवाय ॥ नमःशम्भुवायचमयोभुवाय
 चुनमःशङ्करायचमथस्करायचुनमःशिवायचशिवतरायच ॥ ४१ ॥
 [१] नमःपाठ्याय । चावाठ्यायचुनमःप्रतरणायचोत्तरणा
 यचुनमुस्तीत्थ्यायचुकुल्ल्यायचुनमुःशाल्ल्यायचुफेड्यायचुनमः

सिकुत्त्याय ॥ ४२ ॥ नमःसिकुत्त्याय । चप्प्रवाह्यायचुनमःकिं
शिलायचक्षयुणाग्रचुनमःकपुद्दिनेचपुल्लस्तयेचुनमःइरिण्यायचप्प्र
पुत्थ्याग्रचुनमोद्विज्याय ॥ ४३ ॥ नमोद्विज्याय । चुगोष्ठ्या
ग्रचुनमुस्तल्प्याग्रचुगोष्ठ्यायचुनमोत्तुद्विज्यायचनिवेष्ट्यायचुनमुद्व
काट्याग्रचगह्वरेष्ट्याग्रचुनमुद्विज्याय ॥ ४४ ॥ नमोद्विज्याय । चह
रित्याग्रचुनमः पाण्डुसुद्व्याग्रचरजुस्यायचुनमोत्तुद्विज्यायचोल्लिप्या
ग्रचुनमुत्तुद्व्याग्रचुसुद्व्याग्रचुनमःपुण्यार्य ॥ ४५ ॥ नमःपुण्यार्य ।
चपण्यार्यदाग्रचुनमःउद्वुरमाणायचाभिगन्धतेचुनमःउत्तुद्विज्यायचप्प्र

खिदुतेचुनमऽइषुकृद्दयोधनूकृद्दयश्चवोनमोनमोवङ्किरिक्केभ्योदि
 वानुदिहृदयभ्युनमोविचिद्वुक्केभ्युनमोविक्षिणुक्केभ्युनमऽ
 आनिहृतभ्यः ॥ ४६ ॥ [५] द्रापुऽअन्धसः ॥ द्रापुऽअन्ध
 सरुपुतुदरिदुनील्लोहित ॥ आसाम्प्रजानामिषाम्पशुनाम्माभुम्मा
 रोड्मोचनुङ्किञ्चुनाममत् ॥ ४७ ॥ इमारुद्वाय । तुवसेकपुद्दनेक्षु
 यद्द्वारायुप्रभरामहेमतीः ॥ अथाशमसद्विपदुचतुष्पदेऽश्वम्पुष्टका
 मेऽअस्मिन्ननातुरम् ॥ ४८ ॥ याते ॥ रुद्रशिवातनूऽशिवाविःश्वा
 हाभिषुजी ॥ शिवारुतस्यभेषुजातयानोमृडजीवसे ॥ ४९ ॥ परि

नुः ॥ परिनोरुद्रस्यहेतिवृणक्कुपरित्वेषस्यदुग्मुतिरघायोः ॥ अव
 स्थिरामुधवङ्गयस्तनुव्वुमीङ्गस्तोकामुतनयायमृड ॥ ५० ॥ मी
 दुष्टमुशिवंतम । शिवोनःसुमनाभव ॥ पुरमंबुक्षऽआयुधद्विधाय
 कुत्तुवसानुऽआचंरुपिनाकुम्बिञ्जदागहि ॥ ५१ ॥ धिकिरिद्वि
 लोहित । नमस्तेऽअस्तुभगवः ॥ यास्तेसुहस्रद्वैतयोद्भयमुस्मान्नि
 वंपन्तुताः ॥ ५२ ॥ सुहस्राणिसहस्रशः ॥ सुहस्राणिसहस्रशोवा
 ह्वोस्तवहेतयः ॥ तासामीशानोभगवऽपरुचीनुसुखाक्धि ॥ ५३ ॥
 असंज्ञ्यातासुहस्राणि । अरुद्राऽअधिभूम्याम् ॥ तेषां७सहस्र

योजुनेवुधद्वानितदमसि ॥ ५४ ॥ अस्मिदमंहति ॥ अस्मिदमं
 हर्युण्वुन्तरिक्षेभुवाऽअधि ॥ तेषांॐसहस्रयोजुनेवुधद्वानितदम
 सि ॥ ५५ ॥ नीलंग्रीवांशितिकण्ठां ॥ नीलंग्रीवांशितिकण्ठा
 दिवर्द्धरुद्राऽउपश्रिताऽ । तेषांॐसहस्रयोजुनेवुधद्वानितदमसि ॥
 ॥ ५६ ॥ नीलंग्रीवांशितिकण्ठां । शर्वाऽअधःक्षमाचुराऽ ॥ ते
 षांॐसहस्रयोजुनेवुधद्वानितदमसि ॥ ५७ ॥ अष्टक्षुषु । शुष्पिपञ्च
 रानीलंग्रीवाविलोहिताऽ ॥ तेषांॐसहस्रयोजुनेवुधद्वानितदमसि ॥
 ॥ ५८ ॥ अमृतानाम् ॥ अमृतानामधिपतयोविशिखासंस्कपुद्दिनः ॥

तेषां॑सहस्रयोजुनेवुधद्वानितदमसि ॥ ५९ ॥ अपुथांम् ॥ अपुथा
 म्पथिरक्षयऽएलबृदाऽआयुऽश्रुधः ॥ तेषां॑सहस्रयोजुनेवुधद्वानित
 दमसि ॥ ६० ॥ अतीर्त्थानि । पृचरन्तिसूकाहस्तानिषुङ्गिणः ॥ ते
 षां॑सहस्रयोजुनेवुधद्वानितदमसि ॥ ६१ ॥ अन्नेषु । द्विविद्भ्रयान्ति
 पात्रेषुपिवंतु।जनान्॥तेषां॑सहस्रयोजुनेवुधद्वानितदमसि ॥ ६२ ॥
 यऽपुतावंन्तः॥यऽपुतावंन्तश्चभूयां॑सश्चुदिशोऽुद्भावितस्थुरे ॥ते
 षां॑सहस्रयोजुनेवुधद्वानितदमसि ॥ ६३ ॥ नमोस्तु । रुद्धेभ्यो
 अद्विविषेषां॑षुर्षमिषवः ॥ तेभ्योदशुप्राच्यीर्दशदक्षिणादशंप्रुतीच्यी

दंशोदीचीर्दशोद्धाः ॥ तेभ्योनमोऽअस्तुतेनोवन्तुतेनोमृडयन्तुते
 यन्दिह्ममोथरच्चनुंहेद्वितमेपाअम्भेदधमः ॥ ६४ ॥ नमस्तु । रुद्र
 भ्योयन्तरिक्षेयपांवातुऽइषवः ॥ तेभ्योदशुप्राचीर्दशदक्षिणादश
 प्रतीचीर्दशोदीचीर्दशोद्धाः ॥ तेभ्योनमोऽअस्तुतेनोवन्तुतेनोमृड
 यन्तुतेयन्दिह्ममोथरच्चनुंहेद्वितमेपाअम्भेदधमः ॥ ६५ ॥ नमो
 स्तु । रुद्रभ्योयेषुष्टिह्यांरुयेषामद्युमिषवः ॥ तेभ्योदशुप्राचीर्द
 शदक्षिणादशप्रतीचीर्दशोदीचीर्दशोद्धाः ॥ तेभ्योनमोऽअस्तुते
 नोवन्तुतेनोमृडयन्तुतेयन्दिह्ममोथरच्चनुंहेद्वितमेपाअम्भेदधमः ॥

॥ ६६ ॥ [२०] इति श्रीवाजसनेयसंहितायां षोडशोऽध्या
यः ॥ १६ ॥ अहमन्नृजं दशनमस्तेपञ्चाग्निस्तिग्मेन नवचक्षुषः पिता
प्रावाशः शिशानः सप्तदशो दिनं क्रमध्वमग्निनापञ्चदशकौशुक्रज्योतिः स
प्तमं स्तनं त्रयोदशननकोनशतम् ॥ हरिः ॐ अहमनुन्नृज्जम् ॥ अहम्म
न्नृज्जम् पृथ्वी शिष्टिश्च्युषामुद्भूयः ॐ अहमनुन्नृज्जम् ॥ अहम्म
नुन्नृज्जम् ॥ तान्नुद्भूषमूर्जन्धत्तमरुतं सट्टरुणाऽअहम्मैस्तुक्षु
हमयितुऽकर्मार्थं न्दुष्मस्तन्तुशुगृच्छतु ॥ १ ॥ इमामे । अग्न्यु
द्भूकान्वेनवः सुन्त्वेकाचुदशाचशुतञ्चसुहस्रञ्चसुहस्रञ्च

युतञ्चायुतञ्चनियुतञ्चनियुतञ्चप्रयुतञ्चाधुदञ्चद्वयधुदञ्चसमुद्रश्चस
 द्वयञ्चान्तरञ्चपरार्द्धश्चैतामैऽअग्नेऽदृष्टकाधेनवःसन्त्वमंत्रासिष्टिम
 छोकं ॥२॥ ऋतवस्तथा॥ ऋतवस्तथाऽऋतवृधऽऋतुष्टास्तथंऋतुवृधः॥
 धृतुश्चैतामधुश्चैताविराजुनामकामुद्युऽअक्षायमाणः ॥ ३ ॥
 सुमृद्स्युत्वा ॥ सुमृद्स्युत्वावक्याग्नेपरिद्वययामसि ॥ प्रावृकौऽ
 अस्मभ्यदंशिवोभव ॥ ४ ॥ हिमस्यत्वा ॥ जुरायुणाग्नेपरि
 द्वययामसि ॥ प्रावृकौऽअस्मभ्यदंशिवोभव ॥ ५ ॥ उपृञ्जमन् ॥
 उपृञ्जमद्विपंवेतुसेवतरनुदीष्ववा ॥ अग्नेपितसुधामसिमण्डकृिता

भिरागहिसेमन्नोद्युजाम्पाविकवर्णर्णंदिशिवहूँधि ॥ ६ ॥ अपामिदम् ॥
अपामिददृश्यन्दिस्समुद्रस्यनिवेशनम् ॥ अन्ध्यास्तोऽअस्मत्तपन्तु
हेतयःपावकोऽअस्मब्भ्यंदिशिवोभव ॥ ७ ॥ अग्नेपावक । रो
चिषामिन्द्रयादेवजिह्वया ॥ आदुवाद्भवद्विषक्षिच ॥ ८ ॥ सनः ॥
पावकदीदिवोग्नेदुवाइ ॥ इहावह ॥ उपयुजर्दिह्विश्चनः ॥ ९ ॥
प्राविकयाशः ॥ प्राविकयाशश्चितयन्त्याकृपाक्षामन्त्रुरुचऽलुषसुन
मानुना ॥ तूर्बन्धयामुन्नेतशस्यनूरणऽआयोघृणेनततृषुणोऽअजरः ॥
॥ १० ॥ [१०] नमस्ते ॥ नमस्तेहरसेशोचिषुनमस्तेऽअस्त्व

त्रिषे ॥ अथ्यास्तैऽअस्मत्तपन्तुहेतयःपावको ऽअस्मभ्य्यंशि
 वोभवे ॥ ११ ॥ नृषद्वेष्ट ॥ नृषद्वेष्टद्वेषद्वेषद्वेषद्वेष
 द्वेषद्वेषद्वेष ॥ १२ ॥ अद्वेवाऽ ॥ अद्वेवाद्वेवानांश्रुश्रियाश्रुश्रियाणा
 ंसंघत्सुरीणुमुपमृगमासते ॥ अहृतादोहृविषोश्रुश्रुऽअस्मिन्स्वय
 म्पवन्तुमधुनायृतस्य ॥ १३ ॥ अद्वेवाऽ ॥ अद्वेवाद्वेवष्वधिद्वेवस्व
 मायुद्वेवष्वहृणद्वेपुरऽएतारोऽअस्य ॥ अद्वेवाऽअनऽकृतेपवतुधामुकिञ्च
 ननतद्विवोनपृथिव्याऽअधिरन्ध्रुषु ॥ १४ ॥ प्राणदाऽअपानुदाऽ
 प्राणदाऽअपानुदाध्यानुदाध्रिश्चोदाध्रिश्चोदाऽ ॥ अथ्यास्तैऽअस्मत्तप

न्तुहेतर्यः पावुकोऽस्मभ्यः शिवो भव ॥ १५ ॥ [१५] आस्र
 स्तुग्मेन । शोचिषायासुद्विश्वद्वयत्रिणम् ॥ अग्निन्नोवनतरयि
 म् ॥ १६ ॥ यऽइमा । विश्वभुवनानि जुहुवृषिहातुद्रयसीदरिपु
 तानः ॥ सऽआशिषाद्रविणमिच्छमानिऽप्रथमेच्छदवरोऽ ॥ आ
 त्रिवेश ॥ १७ ॥ किं०स्विदासीदद्विष्टानमारम्भेणङ्कतुमस्त्वत्क
 थासीत् ॥ यतोभूमिअनयद्विष्वक्मूर्ध्विद्यामौर्णोऽमहिनाविश्व
 चक्षाऽ ॥ १८ ॥ विश्वतश्चक्षुरुत । विश्वतोमुखोविश्वश्वतोबाहु
 हुतविश्वतस्पात् ॥ सम्ब्राहुब्भ्याद्वधमत्तिसम्पतद्विद्यावाभूर्मोज

नयन्देवऽएकः ॥ १९ ॥ किं०स्वित्त ॥ किं०स्त्रिद्वनुङ्कऽउस
 वृक्षऽआसुयतोद्यावापृथिवीनिहृतक्षुः ॥ मनीषिणोमनसापृच्छतेदुत
 द्यदुद्धयतिष्ठुवन्नानिधारयन् ॥ २० ॥ अतै ॥ आतेधामानिपरमा
 णियावुमायामद्धयुमाविश्वकर्मन्नुतेमा ॥ शिक्षासखिन्भ्योह्रवि
 षिस्वधावदुस्वयंर्यजस्वतुद्वंवृथानः ॥ २१ ॥ विश्वकर्मन्नुह्रवि
 षां । द्वावृथानःस्वयंर्यजस्वपृथिवीमृतद्याम् ॥ मुख्यन्त्वदयऽअ
 भितःसुपत्क्राऽइहास्ममाकम्मुयवासूरिरस्तु ॥ २२ ॥ द्वाचरुप्प
 तिम ॥ द्वाचरुप्पतिविश्वकर्मणामृतयेमनोजुवंबाजैऽअद्याहुवम ॥

सनोविश्वानिहर्वनानिजोषद्विश्वशम्भूरवंससुाधुर्कम्मा ॥ २३ ॥
 विश्वकम्माद्दहविषा । वृद्धनेनत्रातरुमिन्द्रमकृणारवृद्धयम् ॥
 तस्मैविशुद्धसमनमन्तपूर्वारुयमुग्रोविहृद्योयथासत् ॥ २४ ॥
 [९] चक्षुषदपिता । मनसुाहिधीरोधृतमनेऽअजनुन्नम्नमाने ॥
 अदेदन्ताऽअददहन्तुपूर्वुऽआदिद्यावापृथिवीऽअप्पथताम् ॥ २५ ॥
 विश्वकम्मांविमनाऽ ॥ विश्वकम्मांविमनुऽआद्विहांग्राधुताद्वि
 धुतापुरुमातसुन्दक् ॥ तर्षामिहानिसामिषामदन्तुयत्रासत्ऽऽकृषी
 नपुरऽएकमाहुः ॥ २६ ॥ योनः । पिताजनितायोविधुलाधामा

निषेदभुवनानिविश्रया ॥ २७ ॥ तद्विधानामिथाऽएकंऽएवतदसंभ्रुदशम्भु
 वनाथन्त्युदया ॥ २७ ॥ तद्विधानामिथाऽएकंऽएवतदसंभ्रुदशम्भु
 पूर्वजारितारोनभूना ॥ असूतुसूतुरजसिनिषेसथभूतानिसिमक्केणव
 द्विमानि ॥ २८ ॥ पुरोदिवा । पुरदुनापृथिदथापुरोद्विवाभिरसूरेद्व
 दस्ति ॥ कंस्विद्वभमप्रथमन्दुऽआपोयत्रदवाऽसिमपश्यन्तप
 व ॥ २९ ॥ तमित् ॥ तमिद्वभमप्रथमन्दुऽआपोयत्रदवाऽसिम
 च्छन्तुविरश्वे ॥ अजस्थुनामिवद्वथकमपिपुंठ्यस्मिद्विवश्वानि
 भुवनानितुस्स्तुः ॥ ३० ॥ नतम् ॥ नतंविदाथ्यऽइमाजिजानाद्वय

द्युष्माकमन्तरम्बभूव ॥ नीहारेणप्रावृताजल्प्याचासूतृपंडउक्थ
 शासंश्चरन्ति ॥ ३१ ॥ विरश्वकंम्मुहि ॥ विरश्वकंम्मुह्यजनिष्ट
 देवऽआदिद्रंन्धुर्वोऽअंभवद्वितीयः ॥ तृतीयःपिताजानितोषधीनासु
 पाङ्गंभृष्ट्यदधात्पुरुआ ॥ ३२ ॥ [८] आशुःशिशानोवृषुभोनभो
 मोयंनाद्यनःक्षोभंणश्चर्षणीनाम् ॥ सुक्कन्दनानिमिषऽएकवीरशुतऽ
 सेनाऽअजयत्सुाकमिन्द्रः ॥ ३३ ॥ सुक्कन्दनेनानिमिषेण । जिष्ण
 नायुत्कारेणपुत्रश्च्यवनेनधृष्णुना ॥ तदिन्द्रेणजयतुत्सहृष्ट्युधो
 नरुऽइषुहस्तेनुवृष्णा ॥ ३४ ॥ सऽइषुहस्तेऽ ॥ सऽइषुहस्तेऽसनि

षुद्धिर्भिवृशीसंख्येष्टुसयुधुऽइन्द्रोऽगुणेन ॥ सुदुःसुदुजित्सोमुपावा
 ह्युद्धुर्युग्मधद्वुप्रतिहिताभिरस्ता ॥ ३५ ॥ बृहस्पतेपरि । दी
 युरथेनरक्षोहामित्राः ॥ ३६ ॥ अपुबाधमानः ॥ प्रभुअन्त्सेनाऽप्रमृ
 णायुधाजयन्नुस्माकमेद्धयवितारथानाम् ॥ ३६ ॥ ब्रुलुविज्ञायस्थ
 विरः ॥ ब्रुलुविज्ञायस्थविरुऽप्रवीरुऽसहस्वाद्वाजीसहमानऽलुग्मः ॥
 अुभिर्वोऽअुभिसंत्वासहो जाजत्रमिन्द्ररथुमातिष्ठुगोवित् ॥ ३७ ॥
 गोत्रुभिदङ्गोविदंम् ॥ गोत्रुभिदङ्गोविदंष्वबाहुअयन्तुमज्जमंष
 मृणन्तुमोजसा ॥ इमदंसंजाताऽअनुवीरयद्धुमिन्द्रदंसखायोऽअ

नुसर्भङ्गम् ॥ ३८ ॥ अभिगोत्राणि ॥ अभिगोत्राणिसहस्रागाहंमा
 नोदयोव्वीरःश्रुतमंश्युरिन्द्रः ॥ दूश्च्यवनःपृतनाषाड्युद्धयोस्माक
 इसेनाऽअवतुप्पयुत्सु ॥ ३९ ॥ इन्द्रऽआसाम् ॥ इन्द्रऽआसाद्विता
 बहस्पतिर्दक्षिणाश्रुशःपूरऽएतुसोमः ॥ देवसेनानामभिभअतीना
 अयन्तीनाम्मरुतोयुन्त्वग्रम् ॥ ४० ॥ इन्द्रस्युवृष्णः ॥ इन्द्रस्य
 वृष्णोवृष्णस्युराशऽआदित्यानाम्मरुताऽशङ्कऽउग्रम् ॥ महाम
 नसाम्भुवनच्यवानुङ्घोषोदिवानुअयंतामुदंस्थत् ॥ ४१ ॥ उद्ध
 षेय । मघवन्नायुधाद्युत्सस्त्वनाम्मानुम्मनाऽसि ॥ उद्ध

ब्रह्मवाजिनुं वाजिनुं द्रुद्रुथानुं अयतौठ्यन्तु र्घोषां ॥ ४२ ॥ अ
 स्ममाकुमिन्द्रः समृतबुद्धुजं ष्वस्ममाकुंठयाऽइषं वस्ताजयन्तु ॥ अ
 स्ममाकुं वीराऽउत्तरं भवन्त्वेस्ममाइऽउदेवाऽअवतुाहवेषु ॥ ४३ ॥
 अमीषांश्चित । म्प्रतिलोभयन्ती गृहाणाङ्गाद्व्यप्वेपरैहि ॥ अ
 भिप्रैहिनिद्वहद्वरसुशोकुरुन्धेनुमिञ्चिास्तमंसासचन्ताम् ॥ ४४ ॥
 अवसृष्ट्वापरा । पतुशरं द्ये ब्रह्मं सदिशिते ॥ गच्छामिञ्चाद्वप्पपं
 द्वस्वमामीषाङ्कञ्चुनाच्छिषः ॥ ४५ ॥ प्रेतं ॥ प्रेतुाजयंतानरुऽइन्द्रो
 वुंशम्भं अच्छतु ॥ उग्रावः सन्तु ब्राह्मोनाथुष्याथथासंथ ॥ ४६ ॥

असौया । सेनाभरुतुं परेषामुन्भ्यैतिनुओजसुस्प्यद्धमाना ॥ ता
 इहवतमुसापं व्रतेनुयथामीऽअद्रयोऽअद्रयन्नजानन् ॥ ४७ ॥ अत्र
 बाणाः । सुम्पतन्तिकुसाराविंशित्वाऽइव ॥ तस्यऽइन्द्रोबृहस्प
 त्तिरदितिऽशम्मंश्छतुर्विरश्वाहाशम्मंश्छतु ॥ ४८ ॥ मम्मो
 णिते ॥ मम्मोणिषुवम्मणाच्छादयामिसोमस्त्वोरात्रोमृतुनानु
 वस्ताम् ॥ उरोर्वीर्योवृणस्तेकृणोतुजयन्तुन्त्वानुदेवामंदन्तु ॥
 ॥ ४९ ॥ [१७] उदेनम् ॥ उदेनमुपुरास्त्रियाग्नेधृतेनाहित ॥ रायस्वपो
 षेणसदसृजप्प्रजयाचबृहृद्धि ॥ ५० ॥ शतम् ९०० ॥ इन्द्रेमम् ॥ इन्द्रे

मम्प्रतुरान्नयसजातानामसद्दुशी ॥ समेनुवच्चसासृजदेवानाम्भागु
 दाऽअंसत् ॥५१॥ अस्यकुर्ममः ॥ यस्यकुर्ममोगृहेहृविस्तमंगश्रेवर्द्धया
 त्वम् ॥ तस्मदेवाऽअधिष्णवन्नयञ्चब्रह्मणस्त्वपतिः ॥ ५२ ॥ उदु
 त्वा ॥ उदुत्वाविश्वदेवाऽअग्नेभरन्तुचित्तिभिः ॥ सनोभवशिव
 त्स्वःसुप्रतीकोष्णिभावसुः ॥ ५३ ॥ पञ्चदिशः ॥ पञ्चदिशोऽैवी
 व्युत्समवन्तुदेवीरपामतिन्दुम्मुतिम्बाधमानाः ॥ रायस्वपोषेयुज्ञप
 तिसुभिजन्तीरायस्वपोषेऽअधियुज्ञोऽअस्थात् ॥ ५४ ॥ समिद्धेऽ
 अग्नी ॥ समिद्धेऽअग्नाविधिमामहानऽलुक्थपवुऽइहृद्योगृभुतः ॥ तु

पसङ्घुर्मर्मपरिगृह्यायजन्तोर्जायद्युज्ञमयंजन्तदुवाः ॥ ५५ ॥ इ
द्वयायधुत्रे ॥ जाद्वेदेवुःश्रीःश्रीमंनाःशुतपयाः ॥ परिगृह्यदुवायुज्ञ
मायन्देवादेवेभ्योऽअच्छुच्यन्तोऽअस्त्युः ॥ ५६ ॥ वृत्तद्विः । श
मितदशमितायुजद्वयतुरीयोयुज्ञोयत्रहृद्यमेति ॥ ततोऽविकाऽआशि
षोर्नोजुषन्ताम् ॥ ५७ ॥ सूच्यरदिमुहोरकेशःपुरस्तात्सवितालज्यो
त्रिरुदंयाः ॥ ५८ ॥ तस्यपूषाप्प्रसुवयातिद्विह्वान्तसुम्पश्युद्वि
श्रुवा भुवनानिगोपाः ॥ ५९ ॥ विमानंऽएषः ॥ विमानंऽएषद्विवाम
द्वयंऽआस्तऽआपिप्रुवान्त्रोदसीऽअन्तरिक्षम् ॥ सविरुवाचीरुभिचष्टे

घृताचीरन्तुरापूषुमपरञ्चकेतुम् ॥ ५९ ॥ उक्षासंमूद्रः ॥ उक्षासंमू
 द्राऽअरुणःसुपुष्णःपूषस्युषानिम्पितुराविवेश ॥ मद्भयदिवोनिहितः
 पृश्निरहम्माविवचक्रुमेरजसस्पुत्यन्तौ ॥ ६० ॥ इन्द्रुविश्वाः ॥ इ
 न्द्रुविश्वाऽअवीवृधन्त्समूद्रव्यचसुङ्गिरः ॥ रथीतमर्दरथीनांवाजा
 नां॑सत्पतिम्पतिम् ॥ ६१ ॥ देवहूच्युज्ञः ॥ देवहूच्युज्ञऽआच
 वक्षत्सुम्नुहूच्युज्ञऽआचवक्षत् ॥ अक्षदुग्निर्देवोद्वारः ॥ आचवक्ष
 त् ॥ ६२ ॥ वाजस्यमा । प्सुवऽदंद्वाभेणोदंग्रभीत् ॥ अधांसु
 पत्क्रानिन्द्रोमेनिग्वाभेणाधरारः अकः ॥ ६३ ॥ उद्गुभञ्ज । नि

ग्याभञ्जवह्मदेवाऽअवीवृधन् ॥ अधासुपत्तकानिन्दुाग्नीमैद्विषूचीना
द्व्यस्यताम् ॥ ६४ ॥ [१५] क्रमंछमुग्निना ॥ क्रमंछमुग्निना
क्रमुक्ल्युर्हस्तेषुविब्रतः ॥ दिवस्पृष्टुंस्वर्गुत्वामिश्रादेवेभि
राह्णम् ॥ ६५ ॥ प्राचीमनु । प्यादिशुम्प्रेहिद्विह्वानुग्नेरग्नेपरोऽअ
ग्निर्भवेह ॥ विश्वाऽआशादीद्यानोविभ्राह्यूज्जन्नाधेहिद्विषदेचतुष्प
द ॥ ६६ ॥ पृथिव्याऽअहम् ॥ पृथिव्याऽअहमुदन्तरिक्षमारुह
मुन्तरिक्षादिवुमारुहम् ॥ दिवोनाकस्यपृष्ठास्त्वज्ज्योतिरगामुहम् ॥
॥ ६७ ॥ स्वर्ग्यन्तः ॥ स्वर्ग्यन्तोनापक्षन्तुऽआद्यांशौहन्तिरोद

सी ॥ ब्रह्मं चैव विश्वतो धारुं सुविद्वां सो विते निरे ॥ ६८ ॥ अग्ने
 प्र ॥ अग्ने प्रेहि प्रथुमो देवयुता चक्षुर्दवानामृतमर्त्यानाम् ॥ इयं क्ष
 माणा भृगुभिः सुजोषाः स्वर्धन्तु यजमानाः स्वस्ति ॥ ६९ ॥ न
 क्क्षोषासा ॥ नक्क्षोषासुासमनसुा विरूपे धापयेतु शिशुमेकं संसमीची ॥
 द्यावाक्षामारुक्मोऽनुन्त विभाति देवाऽअग्निन्धारयद्द्रविणो दाः ॥
 ॥ ७० ॥ अग्ने सहस्राक्ष । श्रुतमूर्द्धच्छतन्तेऽप्राणाः सुहस्रं द्युनाः ॥
 त्वं साहस्रस्य रायऽईशिषुतस्मै तं विधे मुवाजायि स्वाहा ॥ ७१ ॥
 सुपुण्योसि । गुरुत्वमहि पृष्ठे पृथिव्याः सीद ॥ आसान्तैरिक्षुमापुण

ज्योतिषादिवमुत्तंभानुतेजसादिशुऽऽऽह ॥ ७२ ॥ आजुह्वानंऽसु
प्रतीकः । पुरस्तादग्नेस्वयोनिसासीदसाधुया ॥ अस्मिन्त्सुध
स्थेऽअद्भ्युत्तरस्मिन्निवश्श्वदेवायजमानश्चसीदत ॥ ७३ ॥ तां
सवितुः ॥ तां॑संवितुर्वरेण्यस्यचित्रामाहंबृणिसुमुतिंविश्वजन्त्रया
म् ॥ यामंस्युकण्वोऽअद्भुत्प्रपानां॑सुहस्रंधारुम्पयंसामुहोङ्गाम् ॥
॥ ७४ ॥ विधेमते । परुमजद्भमन्नग्नेविधेमस्तोमुरवरिसुधस्थे ॥ य
स्ममाद्योनैरुदारिथ्यायजेतम्प्रत्वेहुवीं॑षिजुहुरेसमिद्धे ॥ ७५ ॥ प्रे
द्धोऽअग्ने । दीदिहिपुरो नोजस्रयासूमर्त्यायुविष्टु ॥ त्वां॑शश्चन्तुऽऽ

पयन्तिवर्जाः ॥ ७६ ॥ अन्धेतम् ॥ अग्नेतमुद्याद्ववृषस्तोमिःकृत
 न्नमुद्दंद्दुस्स्पृशम् ॥ ऋद्धयामातुऽओहैः ॥ ७७ ॥ चित्तिञ्जुहोमि ॥
 चित्तिञ्जुहोमिमनसाघृतनुयथादेवाऽइहागमन्वृतीतिहोत्राऽऋतुवृधं ॥
 पत्येविश्वस्यभूमनोजुहोमिष्विश्चकर्मणेष्विश्वाहादाब्भ्यदंहुविः ॥
 ॥ ७८ ॥ सुप्तते । अग्नेसुमिधःसुप्तप्रिहाःसुप्तऋषयःसुप्तधाम
 प्रियाणि ॥ सुप्तहोत्राःसप्तधात्वायजन्तिसुप्तथोनुरापृणस्वघृत
 नुस्वाहा ॥ ७९ ॥ [१५] शुक्लज्योतिश्च । चित्रज्योतिश्चसुस्य
 ज्योतिश्चुज्योतिष्मोश्च ॥ शुक्लऽऋतुपाश्चात्यदंहाः ॥ ८० ॥

इह ॥ इह द्याह सुह प्रति सद ॥ मितश्चेसमिमतश्चेसभराऽ ॥
॥ ८१ ॥ ऋतश्च । सत्यश्च वरश्च धुरुणश्च ॥ धृताश्च विधृताश्च वि
धारुणः ॥ ८२ ॥ ऋतुजिच्च । सत्यजिच्च संनुजिच्च सुषेणश्च ॥
अन्तिमिन्नश्च दूरश्च अमिन्नश्च गुणः ॥ ८३ ॥ इह क्षांस एतुा दक्षा
सः ॥ इह क्षांस एतुा दक्षासः सुह क्षांसः प्रति सद दक्षासुऽ एतन ॥
मितासंश्च समितासोऽनुद्यसभरसो मरुतो युहेऽअस्मिन् ॥ ८४ ॥
स्वतंवाश्च । प्रघासीच सान्तपुनश्च गृहमेधीच ॥ क्रीडाच शुर्का
चौज्जेषी ॥ ८५ ॥ इन्द्रन्दैवीऽ ॥ इन्द्रन्दैवी विशो मरुतो नुवत्कर्मानो

भवन्त्यथेन्दुन्द्वीविशोसुरुतोनुवत्कमुनोभवन् ॥ एवामिमंयजमा
 नुन्द्वीश्चुविशोमानुषीश्चानुवत्कमुनोभवन्तु ॥ ८६ ॥ [७]
 इमंस्तनम् ॥ इमंस्तानुमूर्जस्वन्तन्धयापाम्प्रपौनमग्नेसरिर
 स्युमद्भ्ये ॥ उत्संश्रुषस्वमधुमन्तमर्घ्वन्त्समुद्भ्रियुंसदंनुमाविशस्व
 ॥ ८७ ॥ घृतग्निमिक्षे ॥ घतमस्यथोनिघृतोद्विश्रुतोघृतंम्वस्युधाम ॥
 अनुष्वुधमावहमुादयस्वस्वाहाकृतंषुषभवाक्षिहृष्यम् ॥ ८८ ॥ सुसु
 द्वाद्ग्निसः ॥ सुसुद्वाद्ग्निसम्मधुमाहँ ऽउदारुदुपांशुनासममृतुत्व
 मानिद् ॥ घृतस्युनासुगुह्यंरथदस्तिजिह्वादेवानासुमृतस्युनाभिः ॥

॥ ८९ ॥ वृयन्नाम ॥ वृयन्नामुप्रब्रवामा घृतस्युस्मिन्मन्त्रयुनेधारया
 मानमोभिः ॥ उपब्रह्ममाशृण्वच्छस्यमानुञ्चतुःशृङ्गोवमीडुरऽएतत्
 ॥ ९० ॥ चत्वारिशृङ्गा ॥ चत्वारिशृङ्गात्रयोऽस्यपाडाङ्कशोषसुप्त
 हस्तांसोऽस्य ॥ त्रिधाबुद्धोर्बुभोरोरवीतिमुहोर्देवोमर्त्याशऽआ
 विवेश ॥ ९१ ॥ त्रिधाहितम् ॥ त्रिधाहितम्पुणिभिर्गुह्यमानुङ्ग
 विदेवासौघृतमन्त्रविन्दन् ॥ इन्द्रऽएकुर्दुःसूर्युऽएकंअजानवुनादेकं
 ऽस्वधयुनिष्टंक्षुः ॥ ९२ ॥ एताऽअर्षन्ति ॥ एताऽअर्षन्तुहृद्यात्स
 मुद्राच्छतर्ब्रजारिपुणानावुचक्ष ॥ घृतस्युधारऽअभिचाकशीमिहि

रुण्ययौधितुसोमध्यऽआसाम् ॥ ९३ ॥ सुम्यक्खन्वन्ति । सुरितो
 नधेनाऽअन्तर्हृदामनसापूयमानाऽ ॥ एतेऽअर्षन्त्यूर्मयोधृतस्यम
 गाऽइवक्षिपुणोरीषमाणाऽ ॥ ९४ ॥ सिन्धोरिवप्राङ्घने ॥ सिन्धो
 रिवप्राङ्घनेशूघनासुघातंप्रामियऽपतयन्तियुद्धाऽ ॥ घृतस्युधाराऽ
 अरुषोनव्वाजीकाष्टाभिन्दन्मिभिऽपिद्वमानऽ ॥ ९५ ॥ अभिप्र
 वन्त ॥ अभिप्रवन्तुसमनेवुयोषाऽकह्युण्युऽस्ममर्यमानासोऽअ
 ग्निम् ॥ घृतस्युधाराऽसुमिधौनसन्तुताजुषुणोहृष्यतिजातवेदाऽ ॥
 ॥ ९६ ॥ कथ्याऽइवबहुतुम् ॥ कथ्याऽइवबहुतुमेतुवाऽऽअभ्यञ्जाना

ॐभिचाकशीमि ॥ यत्रसोमःसयतुषत्रयुज्ञोघृतस्युधाराऽऽभिभितर्य
वन्ते ॥ ९७ ॥ अभ्यर्षत । सुहृतिङ्गद्वयमाजिसुस्मासुभुद्वाद्वाविणानिध
त्त ॥ इमंरुद्रन्नयतद्वतोनोघृतस्युधारामधुमरूपवन्ते ९८ ॥ धामन्ते ॥
धामन्तेष्विधुम्भुवन्मधिधिश्रुतमुन्तःसंभुद्दृष्टुन्तरायुषि ॥ उपाम
नोकेसमिथेयऽआभृतुस्तमंश्यासुमधुमन्तन्तऽकुम्भिमम् ॥ ९९ ॥ [१३]
इति शुक्यजुःसंहितायांसप्तदशोऽध्यायः ॥ १७ ॥ श्रीगणेशायनमः ॥
॥ वेदपुरुषायनमः ॥ वाजःसत्यमूक्चतुष्काअश्माग्निश्चिकावदशुः
पञ्चकाचतस्रोवाजायद्वेवाजस्यद्वष्टावृताषाद्वन्नयोदशाग्निश्चयूनजमी

ससथदाकूताद्वात्रिहत्यायदशकौत्रयोदशसप्तसप्ततिः ॥ हारः ॐद्वाज
 श्च । मंप्रसुवश्चमेप्रयतिश्चमेप्रसितिश्चमेधीतिश्चमेऋतुश्चमेऋवरश्च
 मेऋश्लोकश्चमेऋश्रवश्चमेऋश्रुतिश्चमेऋज्योतिश्चमेऋवश्चमेऋशेनकल्प
 न्ताम् ॥ १ ॥ प्राणश्च । मंपानश्चमेऋयानश्चमेऋसुश्चमेऋचित्तश्चमेऋआ
 धीतश्चमेऋवाक्श्चमेऋमनश्चमेऋचक्षुश्चमेऋश्रोत्रश्चमेऋदक्षश्चमेऋबलश्चमेऋशेनक
 ल्पन्ताम् ॥ २ ॥ ओजश्च । मेसहश्चमेऋआत्त्वमाचमेऋतुनश्चमेऋशर्म
 चमेऋभ्रमेऋनिचुमेऋस्थीनिचुमेऋपहं७षिचमेऋशरीराणिचमेऋआयु
 श्चमेऋराचमेऋशेनकल्पन्ताम् ॥ ३ ॥ ॐथैष्ट्वश्च । मेऋआधिपत्य

अमेमुद्रयुश्चमेभामंश्चुमेमंश्चुमेभंश्चमेजेमाचमेमेमहिमाचमेधरि
माचमेप्रथिमाचमेषुषिमाचमेद्राधिमाचमेवृद्धश्चमेवृद्धिश्चमेयुशेन
कल्पन्ताम् ॥४॥ [४] सुत्यञ्च । मेरश्चुद्वाचमेजगच्चमेधनञ्चमेवृश्च
अमेमहंश्चमेक्किडाचमेमोदंश्चमेजातञ्चमेजनिष्यमाणञ्चमेसूक्तञ्च
मेसुकृतञ्चमेयुशेनकल्पन्ताम् ॥ ५ ॥ ऋतञ्च । मेमृतञ्चमेयुक्षम
ञ्चमेनामयञ्चमेजीवातुंश्चमेदीर्घायुत्वञ्चमेनमित्रञ्चमेभयञ्चमेसुख
ञ्चमेशयनञ्चमेसुषारश्चमेसुदिनञ्चमेयुशेनकल्पन्ताम् ॥ ६ ॥ युन्ता
च । मेधुर्ताचमेक्षेमंश्चमेधृतिश्चमेवृश्चमेमहंश्चमेसुवृश्चमेमुद्रा

त्रञ्चमेसूरच्चमेप्पसूरच्चमेसीरञ्चमेलयरच्चमेयुशेनकल्पन्ताम् ॥ ७ ॥
 शञ्चमेमथरच्चमेप्पियञ्चमेनुकामरच्चमेकामरच्चमेसौमनुसरच्चमेभग
 रच्चमेद्रविणञ्चमेभद्रञ्चमेश्रेयञ्चमेवसायञ्चमेयशञ्चमेयुशेनकल्प
 न्ताम् ॥ ८ ॥ [४] ऊर्ध्व । मंसूनताचमेपयञ्चमेरसञ्चमेघृत
 ञ्चमेमधुचमेसगिधरच्चमेसर्पातिरच्चमेकूपिरच्चमेवृद्धिरच्चमेजत्रञ्चमेऽ
 औद्धिञ्चमेयुशेनकल्पन्ताम् ॥ ९ ॥ रुयिञ्च । मुरायञ्चमेपुष्टञ्च
 मेपुष्टिञ्चमेविसुचमेप्पभुचमेपूणञ्चमेपूणतरञ्चमेकयञ्चमेक्षितञ्च
 मेनञ्चमेक्षुञ्चमेयुशेनकल्पन्ताम् ॥ १० ॥ वितञ्च । मेवद्यञ्चमेभूत

अमेभविष्यच्चमेसुगच्चमेसुपुत्थयच्चमऽकृद्द्वच्चमऽकृद्धिच्चमेऽपुत्तच्च
मेष्पुत्तच्चमेसुमितिच्चमेसुमितिच्चमेसुमितिच्चमेसुमितिच्चमेसुमितिच्चमे
हयच्च ॥ मेघवाच्चमेमाषाच्चमेतिलाच्चमेसुह्लाच्चमेखट्वाच्चमे
पिप्रियङ्गवच्चमेणवच्चमेश्यामाकाच्चमेनीवाराच्चमेगोधूमोच्चमेसुगु
राच्चमेबुशेनकल्पन्ताम् ॥ ३२ ॥ [४] अरुन्माच्च ॥ मेमृत्तिका
चमेगिरयच्चमेपर्वताच्चमेसिकताश्चमेवनेस्पतयच्चमेहिरण्यच्चमे
यच्चमेश्यामच्चमेलोहच्चमेसीसच्चमेत्रपुचमेबुशेनकल्पन्ताम् ॥
॥ ३३ ॥ अग्निच्च ॥ मुऽआपच्चमेघोरुधच्चमेऽओषधयच्चमेकृद्द्व

पुच्छ्याश्चमेकृष्टपुच्छ्याश्चमेग्याम्प्याश्चमेपुशवऽआरुण्याश्चमेवितञ्च
 मेविसिश्चमेभूतञ्चमेभतिश्चमेयुशेनकल्पन्ताम् ॥ १४ ॥ वसु
 च । मेवसुतिश्चमेकम्चमेशक्तिश्चमेऽएम्श्चमेऽइत्याचमे
 गतिश्चमेयुशेनकल्पन्ताम् ॥ १५ ॥ [३] अग्निञ्च ।
 मुऽइन्द्रश्चमेसोमश्चमेऽइन्द्रश्चमेसविताचमेऽइन्द्रश्चमेसरस्वतीचमे
 ऽइन्द्रश्चमेपूषाचमेऽइन्द्रश्चमेबृहस्पतिश्चमेऽइन्द्रश्चमेयुशेनकल्प
 न्ताम् ॥ १६ ॥ मित्रश्च । मुऽइन्द्रश्चमेवरेणश्चमेऽइन्द्रश्चमे
 धाताचमेऽइन्द्रश्चमेत्वहाचमेऽइन्द्रश्चमेमरुतश्चमेऽइन्द्रश्चमेविश्वेच

मेदुवाऽइन्द्रं च मेयुज्ञेन कल्पन्ताम् ॥ १७ ॥ पृथिवी च । मुऽइन्द्रं
इच्च मेन्तरिक्षं च मुऽइन्द्रं च मेघौ च मेसमा च मुऽइन्द्रं च मेनक्ष
त्राणि च मुऽइन्द्रं च मेदिशं च मुऽइन्द्रं च मेयुज्ञेन कल्पन्ताम् ॥ १८ ॥
[३] अर्दुशु च । मेरुहिम्नश्च मेदांभ्यश्च मेधिपतिश्च मऽउपांशुश्च
मेन्तरथामश्च मऽएन्द्रवायुवश्च मेमन्त्रावरुणश्च मऽआश्विनश्च मेप्रति
पुस्थानश्च मेशुक्लश्च मेमुन्थी च मेयुज्ञेन कल्पन्ताम् ॥ १९ ॥ आग्ने
युणश्च । मेघैश्च देवश्च मेऽङ्गुवश्च मेधैश्चानुरश्च मेऽएन्द्राग्नेश्च मेमुहाव
श्च देवश्च मेमरुत्पुतीयाश्च मेनिष्कैवल्यश्च मेसावित्रश्च मेसारस्वतश्च

मैपात्कीवृतश्चमैहारियोजुनश्चमैयुज्ञेनकल्पन्ताम् ॥ २० ॥ स्रुचं
 च । मेचमुसाश्चमैवायुदृयानिचमैद्वाणकलुशश्चमैग्ग्रावाणश्चमैधिष
 वणचमैपूतुभृच्चमऽआधवुनीयश्चमैद्वेदिश्चमैवृहिश्चमैऽवभृथश्चमैस्व
 गाकारश्चमैयुज्ञेनकल्पन्ताम् ॥ २१ ॥ अग्निश्च । मधुग्मश्च
 मेर्कश्चमैसूठयश्चमैष्पाणश्चमैश्वमेधश्चमैपृथिवीचुमेदितिश्चमेदि
 तिश्चमेद्यौश्चमेहुल्युःशक्कुर्योदिशश्चमैयुज्ञेनकल्पन्ताम् ॥ २२ ॥
 वृतश्च । मऽऋतवश्चमेतपश्चमैसंवत्सुरश्चमैहारुत्रिऽऋषष्टीवंबृह

इथन्तुरेचमेयुज्ञेनकल्पन्ताम् ॥ २३ ॥ [५] एकाञ्च । मेति
स्रञ्चमेतिस्रञ्चमेपञ्चमेपञ्चमेसुप्तचमेसुप्तचमेनवचमेनवचमे
ऽएकादशचमे ५ एकादशचमेत्रयोदशचमेत्रयोदशचमेपञ्चदशचमेप
ञ्चदशचमेसुप्तदशचमेसुप्तदशचमेनवदशचमेनवदशचमेऽएकंविद
कंविदशतिञ्चमुऽएकंविदशतिञ्चमेत्रयोविदशतिञ्चमेत्रयोविदशति
ञ्चमेपञ्चविदशतिञ्चमेपञ्चविदशतिञ्चमेसुप्तविदशतिञ्चमेसुप्तवि
दशतिञ्चमेनवविदशतिञ्चमेनवविदशतिञ्चमुऽएकंत्रिदशञ्चमुऽएकं
त्रिदशञ्चमेत्रयस्त्रिदशञ्चमेयुज्ञेनकल्पन्ताम् ॥ २४ ॥ चतस्रञ्च । मुञ्चौ

मेधेनुश्चमिशुशेनकल्पन्ताम् ॥ २७ ॥ [४] वाजायुस्वाहा ।
 प्रसुवायुस्वाहापिजायुस्वाहाऋतवेस्वाहाऽष्वसवेस्वाहाहृत्पतयेस्वाहा
 इहेमृग्धायुस्वाहासुग्धायुश्चिनठिशिनायुस्वाहाद्विनुठिशिनऽआन्त्या
 युनायुस्वाहान्त्यायभौवनायुस्वाहाभिुवनस्युपतयेस्वाहाधिपतयेस्वा
 हाप्सुजापतयेस्वाहा ॥ इयन्तेराणिमुन्नायुन्तासुिथमनऽऊर्जैस्वावृ
 द्धैस्वाप्सुजानान्त्वाधिपत्याय ॥ २८ ॥ आयुर्धुशेन । कल्पता
 म्प्राणोशुशेनकल्पताश्चक्षुर्धुशेनकल्पताऽश्रोत्रंशुशेनकल्पतां
 वागशुशेनकल्पताम्मनोशुशेनकल्पतामिात्कमाशुशेनकल्पताम्भ्रु

हमाथुज्ञेनकल्पताअथोतिठ्युज्ञेनकल्पता७स्वठ्युज्ञेनकल्पताभू
 पुंठ्युज्ञेनकल्पताठ्युज्ञोथुज्ञेनकल्पताम् ॥ स्तामंश्चुषजुश्चुऽकवच्य
 सामंचवृहच्चरथन्तरञ्च ॥ स्वदैवाऽअगहमाभृताऽअभूमंप्रजापतिऽ
 प्रजाऽअभूमवेदस्वाहा ॥ २९ ॥ [२] वाजंस्यनु । प्रंसुवेमातर
 म्मुहीमादितुन्नामुवचसाकरामहे ॥ अस्यामिदंविश्वम्भुवनमाविवे
 शुतस्यान्नोदिवःसावृताधम्मसाविषत् ॥ ३० ॥ विश्वेऽअद्य । मरुतो
 विश्वंऽकृतीविश्वेश्वेभवनत्त्वुग्नयुऽसामिद्धाऽ ॥ विश्वेनोद्विवाऽअवुसागंम
 त्तुविश्वंश्चमस्तुद्धविणुंवाजोऽअस्ममे ॥ ३१ ॥ वाजोनऽ । सुप्तप्रदि

शुक्लतस्त्रोवापरुवतः ॥ वाजो नो विश्वद्वेवद्धनसाता विहावतु ॥ ३२ ॥
वाजो नः ॥ वाजो नोऽअद्यप्रसुवाति दानुं वाजो देवा इ ऽऋतुभिः
कल्पयाति ॥ वाजो हि मासव्वीर अजानु विश्वोऽआशा वाजपति
र्जायेयम् ॥ ३३ ॥ वाजः पुरस्तात् ॥ वाजः पुरस्तादुतमं ह्युतो
नो वाजो देवा इह विषाद्विर्हयाति ॥ वाजो हि मासव्वीर अकारुसव्वोऽ
आशा वाजपतिर्भवेयम् ॥ ३४ ॥ सम्मा । सृजामि पर्यसा पृथिव्याः
सम्मा सृजाम्युद्धिरोषधीभिः ॥ सोहं वाजः सनेयमग्ने ॥ ३५ ॥ प
र्यः पृथिव्याम् ॥ पर्यः पृथिव्याम् पर्युऽओषधीषु पर्यो दिद्व्यन्तरिक्षे पर्यो

धाऽं ॥ पर्यस्वतीऽप्प्रदिशःसन्तुमह्यम् ॥ ३६ ॥ देवस्यत्वा । स
 वितुऽप्प्रसुवेश्चिनोष्वाहुब्भ्याम्पूष्णोहस्ताब्भ्याम् ॥ सरस्वत्यैष्वा
 चायन्तुठ्यन्त्रेणान्नेऽसाम्प्राज्येनाभिषिञ्चामि ॥ ३७ ॥ ८ ॥ ॐ
 त्वाषाडूतधांसा ॥ ॐत्वापाडूतधांसाग्निगन्धर्वस्तस्यौषधयोपसुर
 सोमुदानाम ॥ सनऽडूदम्बहमक्षत्रम्पातूतस्मैस्वाहुष्वाहुब्भ्येऽस्वा
 हा ॥ ३८ ॥ सुदंहितोविश्चसांसा । सूठ्योगन्धर्वस्तस्युमरोच
 योपसुरसंऽआयुवोनाम ॥ सनऽडूदम्बहमक्षत्रम्पातूतस्मैस्वाहुष्वा
 हुब्भ्येऽस्वाहा ॥ ३९ ॥ सुषुम्मणऽसूठ्यरश्मिम् ॥ सुषुम्मणऽसू

ॐ रश्मिश्चन्द्रमांगन्धर्वस्तस्युनक्षत्राप्यप्सुरसोभिकुर्योनाम् ॥
सनऽइदम्ब्रह्मक्षत्रम्पातृतस्मैस्वाहा ॥ ४० ॥
इषिरोष्टिश्चव्यचाः ॥ इषिरोष्टिश्चव्यचाः ॥ इषिरोष्टिश्चव्यचाः ॥
अप्सुरसुऽरुजोनाम् ॥ सनऽइदम्ब्रह्मक्षत्रम्पातृतस्मैस्वाहा ॥
इदम्ब्रह्मक्षत्रम्पातृतस्मैस्वाहा ॥ ४१ ॥ भुज्युऽसुपुर्णः ॥ भुज्युऽसुपुर्णः ॥ भुज्युऽसुपुर्णः ॥
न्धर्वस्तस्युदक्षिणाऽअप्सुरसस्तुवानाम् ॥ सनऽइदम्ब्रह्मक्षत्रम्पातृतस्मैस्वाहा ॥ ४२ ॥ प्रजापतिष्टिश्चकम्मा
मनांगन्धर्वस्तस्यऽऋक्सामाद्व्यऽप्सुरसुऽएह्योनाम् ॥ सनऽइदम्ब्र

ह्रमंशुत्रम्पातृतस्मैस्वाहावाङ्म्युःस्वाहा ॥ ४३ ॥ सनः ॥ सनोभु
 वनस्यपतेप्रजापत्यस्यतऽनुपरिगृहायस्यवेह ॥ अस्मैब्रह्मणेस्म
 श्वायमहिशम्भयच्छस्वाहा ॥ ४४ ॥ सुमद्रुसिनभस्वानुद्दानुऽशु
 म्भूमयोभूरुभिमावाहिस्वाहामारुतोसिमुरुताङ्गिणः ॥ शुम्भूम
 योभूरुभिमावाहिस्वाहावुस्यूरुसिदुवस्वाच्छुम्भूमयोभूरुभिमावाहि
 स्वाहा ॥ ४५ ॥ यास्त । ऽअग्नेसख्यैरुचोदिवमातुद्वान्तिरुहिम्म
 मिः ॥ ताभिन्नोऽभुद्यसर्वाभारुचेजनायनस्कृधि ॥ ४६ ॥ यावः ॥
 यावोदेवाऽसूख्यैरुचोर्गोष्वश्वेषुयारुचः ॥ इन्द्राग्नीताभिःसर्वा

भीरुचन्नोधतबृहस्पते ॥ ४७ ॥ रुचन्नाधेहिब्राह्मणे
बूरुचुर्दिराजंसुनस्कृधि ॥ रुचुंविश्वेषुशुद्धेषुमयिधेहिदुचारुचम् ॥
॥ ४८ ॥ तत्त्वा । आसिब्रह्मणुावन्दमानुस्तदाशास्तुब्रजमानोह
विन्भिः ॥ अहैडमानोविरुणेहब्रुह्युरुशठिसुमानुऽआयुऽध्रमौषीऽ
॥ ४९ ॥ स्वर्ण । घुम्मःस्वाहास्वर्णाक्कःस्वाहास्वर्णशुक्कःस्वाहास्व
र्णज्योतिःस्वाहास्वर्णसूच्युःस्वाहा ॥ ५० ॥ [१३] अग्निश्च्यु
नज्जिम ॥ अग्निश्च्युनज्जिमुशवशाचूतेनदिद्वयःसुपुर्णवियसाबह
न्तम् ॥ तेनवियङ्गममञ्जिस्व्यव्विह्वपुःस्वोरुहाणुऽअधिनाकमत्तुम

म् ॥ ५१ ॥ शतम् ॥ १००० ॥ इमौते । पृक्षावुजरोपतुत्रिणो
 ग्राब्भ्याल्लरक्षांस्यपुहंस्यंग्रे ॥ ताब्भ्याम्पतेमसुकृतामुलो
 कंठयत्रुऽकृषयो जुगमुप्रथमुजाःपुगुणाः ॥ ५२ ॥ इन्दुदक्षः ।
 इयनऽकृतावाहिरण्यपक्षऽशकुनो मुरुण्युः ॥ महान्तस्सुधस्थेऽकृवऽ
 आनिषतोऽनमस्तेऽस्तुमामाहिऽसीऽ ॥ ५३ ॥ दिवोमूर्धा
 सिपृथिद्यानामिरुर्गुणामोषधीनाम् ॥ विश्वायुऽशम्मसुप्प्रथान
 मरुप्पथे ॥ ५४ ॥ विश्वस्यमूर्धन ॥ विश्वस्यमूर्धन्नधितिष्ठसि
 विश्रुतःसमुद्रैतेहृदयमुप्स्वायुरुपोदंतोदुधिमिभन्त ॥ दिवस्पर्ज्जद्वयो

दुन्तरिक्षात्पृथिव्यास्ततोनेवृष्ट्याव ॥ ५५ ॥ इष्टोऽब्रह्मः ॥ इष्टोऽय
ज्ञोभृगुंभीराशीर्द्वाविसुमिः ॥ तस्यनऽइष्टस्यंप्रीतस्युद्दविषेणुहागमेः ॥
॥ ५६ ॥ इष्टोऽअग्निः ॥ इष्टोऽअग्निराहुतं पिपत्तुनऽइष्टं हविः ॥
स्वगेदन्देवेभ्योनमः ॥ ५७ ॥ [७] अदाकृतात् ॥ अदाकृतात्सुम
सुशोद्धृदावामनंसावासम्भृतञ्चक्षुषोवा ॥ तदनुप्रेतंसुकृतामूलोकं
व्यञ्जेऽऋषयोऽजग्मुः प्रथमेजाः पुराणाः ॥ ५८ ॥ एतदसंधस्त्युप
रितेददामिथसुवहाच्छ्वेद्विआतवेदाः ॥ अष्टवागुन्ताब्रह्मपतिवोऽ
अष्टुतदंस्मंजानतिपरुमेदयोमन् ॥ ५९ ॥ एतआनाथ । परुमेदयोमि

म् ॥ ५१ ॥ शतम् ॥ १००० ॥ इमौते । पृक्षावृजरापतुत्रिणो
 याब्भ्यांश्चरक्षांश्चस्यपुहंश्चस्यंग्रे ॥ ताब्भ्यांमपतेमसुकृतामिलो
 कंठयत्रुक्कषयो जुग्मुप्रथमजाःपुराणाः ॥ ५२ ॥ इन्दुदक्षः ।
 इयनःकृतावाहिरण्यपक्षःशकुनाभिरुण्युः ॥ महान्स्सुधस्थेकुवः
 आनिषतोऽनमस्तेऽअस्तुमामाहिःसीः ॥ ५३ ॥ द्विवोभूद्धा
 सिपृथिव्यानाभिरुर्गुणामोषधीनाम् ॥ विश्वायुःशम्मसुष्प्रथान
 मस्पृथे ॥ ५४ ॥ विश्वस्यमूर्द्धन ॥ विश्वस्यमूर्द्धनाधितिष्ठसि
 विश्रुतःसमूर्द्धतेहृदयमुष्वायुरुपोदतोद्विधिमिन्त ॥ द्विवस्पर्द्धया

दुन्तरिक्षात्पृथिव्यास्ततोनेष्ट्वृष्ट्याव ॥ ५५ ॥ इष्टोयुजाः ॥ इष्टोयु
ज्ञोभृगुंभिराशीर्दाविसुमिः ॥ तस्यनऽइष्टस्यप्श्रितस्यद्विविणुहागमः ॥
॥ ५६ ॥ इष्टोऽअग्निः ॥ इष्टोऽअग्निराहुतऽपिपतूनऽइष्टद्विविः ॥
स्वगेदन्देवेभ्योनमः ॥ ५७ ॥ [७] अदाकृतात्सुम ॥ अदाकृतात्सुम
सुस्रोद्धृदोवामनसोवासम्भृतश्चक्षुषोवा ॥ तदनुष्रतसुकृतामुल्लोकं
क्यञ्चऽऽकृषयो जुगमुऽप्प्रथमुजाऽपुराणाः ॥ ५८ ॥ एतदसंधस्त्युप
रितददामिथमावहाच्छेवुधिआतवेदाः ॥ अन्वागुन्तायुज्ञपतिष्टोऽ
अत्रुतलंस्ममंजानीतपरुमेदयोमन् ॥ ५९ ॥ एतआनाथ । परुमेदयोसु

न्देवांसि सधस्तथा विदुरुपमंस्य ॥ अदागच्छात्पृथिभिर्द्वेषुयानैरिहा
 पूतकृणवाथा विरस्मै ॥ ६० ॥ उद्धृद्यस्व ॥ उद्धृद्यस्वाग्नेप्रति
 जागृहित्वमिहा पूतसि संसृजेथामुयञ्च ॥ अस्मिन्त्सुधस्त्युऽअद्धयु
 त्परास्मिन्मुदिवश्वैर्दुवायजमानश्चसीदत ॥ ६१ ॥ अनुवहसि । सुह
 सुंठयेनाग्नेसर्वैवेदुसम् ॥ तेनुमंठयुश्नानयुस्वह्वेषुगन्तवे ॥ ६२ ॥
 प्रस्तुरेणंपरिधिना । स्रुचावेद्याचर्षुहिषा ॥ ऋचमंठयुश्नानयुस्वह्व
 वेषुगन्तवे ॥ ६३ ॥ अहुतम् ॥ अहुतंयत्परुदानुंठयत्पूतंठयाश्चुद
 क्षिणाऽ ॥ तदुग्मिवैश्वकमर्मुणःस्वह्वेषुनोदधत् ॥ ६४ ॥ अत्रधारोऽ ॥

ब्रह्मधारुऽअनपितुामधोर्घृतस्यंचुषाः ॥ तदुग्निरैश्वर्यकर्मणःस्वहे
वेषुनोदधत् ॥ ६५ ॥ अग्निरस्मिन्मुजद्मनोजातवे
दाघृतम्मुचक्षुरमृतम्मुऽआसन्न ॥ अर्कस्त्रिधातूरजसोविमानोजस्रो
द्युम्माहिविरस्मिन्नाम ॥ ६६ ॥ ऋचोनामास्मिन्मथज
ंषिनामास्मिसामानिनामास्मिन् ॥ येऽअग्नेयुऽपाञ्चजज्ञ्याऽअस्या
मृष्टिव्यामधि ॥ तेषामसित्वमृतुमऽप्रनोजीवातवसुव ॥ ६७ ॥
[१०] वात्रहत्याशुशवसे । पृतनुषाह्व्रायच ॥ इन्द्रत्वावर्तया
मसि ॥ ६८ ॥ सुहवानुम्पुरुहूतश्चियन्तमहस्तमिन्द्रसम्पिणक्कुणा

रुम् ॥ अभिवृत्रंघ्नमानुषियारुसुपादामिन्द्रतुवसाजघन्थ ॥ ६९ ॥
 विनः ॥ विनऽइन्दुमृधोजहिनीचार्यच्छपृतद्वयतः ॥ योऽअस्ममाऽ
 ऽअमिदासुत्यधरङ्गमयातमः ॥ ७० ॥ भृगोण । भीमकुचुरोगि
 रिष्ठाऽंपरावतुऽआजगन्थापरस्याऽ ॥ सूकटसुऽशायपुविमिन्द्रति
 ग्गमंविशत्रून्ताद्विषमृधौनुदस्व ॥ ७१ ॥ वैश्वानुरोनेः ॥ वै
 श्वानुरोनेऽकुतयुऽआप्ययातुपरावतः ॥ अग्निन्नःसुहृतीरुप ॥
 ॥ ७२ ॥ पृष्टोदिवि । पृष्टोऽअग्निःपृथिव्याम्पृष्टोविश्वोऽओषधी
 राविवेश ॥ वैश्वानरुऽसहसापृष्टोऽअग्निःसुनोदिवुसोरिषस्पातुन

कम् ॥ ७३ ॥ अश्यामुतम् ॥ अश्यामुतङ्काममग्नेतवोतीऽअश्या
 मंरुथिर्दरयिवऽसुवीरंम् ॥ अश्यामुवाजसुभिवाजयन्तोऽश्यामंद्दाम्म
 मंजरुजरन्ते ॥ ७४ ॥ वृयन्त । ऽअद्यररिमाहिकामंमुतानहंस्तानमं
 सोपुसद्य ॥ यजिष्ठेनुमनंसायाक्षिदुवानस्येधतुामदमंनुाधिप्रोऽअग्ने ॥
 ॥ ७५ ॥ धामच्छदुग्निः ॥ धामच्छदुग्निरिन्द्रोऽब्रह्मादेवोबृहदरुपतिः
 सचेतसुोविश्वैदुवायुश्चाम्प्रावन्तुनऽशुभे ॥ ७६ ॥ त्वंय्यविष्टु । दाशु
 षोनुंऽपाहिशूणुधीगिरः ॥ रक्षांतोकभूतत्वमना ॥ ७७ ॥ [१० ॥]
 इतिऽशुक्लयजुस्संहितायामष्टादशोऽध्यायः ॥ १८ ॥ ॥ श्रीवेदपुरुषा

यनमः ॥ स्वाह्रीं त्वैकादशदंवायज्ञं विंशतिः सुरावंतं षडसप्तदशो दीर
 तां त्रयोदशाच्या जानुर्दशसोमो राजाष्टौ सोसिन तं त्रं षोडशसप्तपञ्चन
 वतिः ॥ हरिः ओम् ॥ स्वाह्रीं न्त्वा । स्वाहुनां त्रीद्वान्तीद्विणुभूतां सुभृ
 तैर्न ॥ मधुमती मधुमतासृजामिसं सोमैर्न ॥ सोमोऽस्य शिश्वभ्या
 ऋच्यस्वुसरस्वत्यै पच्यस्वन्द्राय सुत्राम्भणै पच्यस्व ॥ १ ॥ परीतः ॥
 परीतो पिञ्चतासु तं सोमो यऽउं तुमं ह्विः ॥ दुधुन्वायो न ष्योऽअ
 ष्वुन्तरासु पावुसो सुमद्विभिः ॥ २ ॥ द्यायोऽपूतः । पुवित्रैण ष्युत्थ
 ङ्कसोमोऽअतिहुतः ॥ इन्द्रस्य शुज्यः सखा ॥ द्यायोऽपूतः पुवित्रैण

प्राङ्कसोमोऽअतिदुतः ॥ इन्द्रस्यशुच्युं सखा ॥ ३ ॥ पुनाति ॥
परिस्रुतुं सोमं सुच्यस्य दुहिता ॥ वारंणशश्वंतातना ॥ ४ ॥ ब्रह्मं
भुत्रम् ॥ ब्रह्मं क्षुत्रम्पवतुतेजऽइन्द्रियं सुर्यासोमं सुतऽआसुतोमं
दायं ॥ शुक्लं देवदेवताऽपिपृग्भिधुरसेनां च्यजमानायधेहि ॥ ५ ॥
कुचिदुङ्ग ॥ सर्वमन्तोयवश्चिद्यथादान्त्यनुपूर्वाश्चिद्युय ॥ इहैषाङ्कुण
हिभोजनानिषेवृहिषोनमंऽउक्चिषजन्ति ॥ उपुथ्यामगृहीतास्य
श्चिष्यन्त्यांत्वासरंस्वत्यैत्वेद्रायत्वा सुत्राग्मणऽएषतेयोनिस्तेजसे
त्वाष्ठीर्थायत्वावलायत्वा ॥ ६ ॥ नानुहि ॥ वान्देवहितुं सद्

स्कतन्मासंस्त्रुक्ष्णाम्परुमेव्योमन् ॥ सुरात्वमसिशुष्मिणीसोम
 ऽपुषमामाहिंस्रुंस्वांश्वोनिमाविशन्ती ॥ ७ ॥ उपयामगृहीतो
 सि ॥ उपयामगृहीतोस्याश्चिनन्तेजःसारस्वतंवीर्यमुन्द्रम्बलम् ॥
 एषत्रेयांनिम्मादायत्वानुन्दायत्वामहसत्त्वा ॥ ८ ॥ तैजोसि ॥
 तैजोसितैजोमयिधेहिवीर्यमसिवीर्यमयिधेहिवलमसिवलम्मयि
 धेह्योजोस्योजोमयिधेहिसुदुश्ुरसिसुदुश्ुरमयिधेहिसहोसिसहोमयि
 धेहि ॥ ९ ॥ यादुयाग्नम् ॥ यादुयाग्नंविषूचिकुर्भावुकञ्चुरक्ष
 ति ॥ इत्येनम्पतुत्रिण्डिसिंहंसेमम्पात्वंहंसः ॥ १० ॥ यदापिपे

प । मातरं पृञ्चः प्रमुदितो धयन् ॥ एतत्तदंग्रेऽननूणो भवाम्म्यह
तौ पितरौ मया ॥ सुम्पृचं स्थसम्मा भुङ्गेणं पृङ्गुं विपृचं स्थिमा पाप्म
ना पृङ्गु ॥ ११ ॥ [११] देवायुजसम् ॥ देवायुजसं तद्वत भेषु जम्भि
पजाश्विना ॥ व्वाचासरं स्वतीभिषगिन्द्रायिन्द्रियाणि दधंतः ॥ १२ ॥
दीक्षायै रूपम् ॥ दीक्षायै रूपं शष्पाणि प्रायणीयस्य तोक्मानि ॥
क्रयस्य रूपं सोमस्य लुजाः सोमांशुशवो मधु ॥ १३ ॥ आतिथ्य
रूपम्मासरम् ॥ आतिथ्यरूपम्मासरं महावीरस्य नुग्रहः ॥ १४
पमुपसदा मेतत्त्रिखोराच्चिंसुरासुता ॥ १४ ॥ सोमस्य रूपम् ॥ सो

संस्य ह्युपकीतस्य परिच्छुत्परिषिच्छयते ॥ अश्विन्यान्दुग्धमभेषुज
 मिन्द्रायिन्द्रसंस्वत्या ॥ १५ ॥ आसुन्दी ह्युपम ॥ आसुन्दी ह्युपट्टरा
 जासुन्दी वैद्यकुम्भीसुराधानी ॥ अन्तरऽउतरवेद्या ह्युपङ्कारितुरीभिव
 क् ॥ १६ ॥ वैद्युवोदिः ॥ वैद्युवोदिःसमाप्यते बृहिवो बृहिरिन्द्रिय
 म् ॥ यूपेनूयूपं आप्यते प्रणीतोऽग्निश्चरुग्निना ॥ १७ ॥ ह्युविद्धी
 नुंथयत् ॥ ह्युविद्धी नुंथयद्दुश्विनाग्नीं ह्युथयत्स्वती ॥ इन्द्रायि
 न्द्रसिद्धं कृतम्पत्क्लीशालिङ्गाहपत्यः ॥ १८ ॥ प्रेषभिः प्रेषान् ॥ प्र
 पेभिः प्रेषानाप्नोत्याप्नीभिः पुराप्नीठर्षुज्ञस्य ॥ प्रयुजन्भिरनुयुजा

द्वेषद्वारेभिराहुतीः ॥ १९ ॥ पशुभिःपशून् ॥ पशुभिःपशूनाप्सो
तिपुरोडाशैर्हवींश्रुष्या ॥ छन्दोभिःसाभिधेनीश्रुष्याभिषषद्वा
रान् ॥ २० ॥ धानाकंरुम्भसङ्कवंपरीवापंपयोदधि ॥ सोमस्य
रूपं हविषश्चासिक्षावाजिनुम्भधु ॥ २१ ॥ धानानांश्रुपम् ॥ धा
नानांश्रुपहुवलम्परीवापस्यंगोधूमांः ॥ सङ्कुनांश्रुपम्बदरसुपुवा
कांकरुम्भस्य ॥ २२ ॥ पर्यसोश्रुपम् ॥ पर्यसोश्रुपंयद्यवाकुशो
श्रुपहुकंधूनि ॥ सोमस्यश्रुपंवाजिनंश्रुम्यस्यश्रुपसामिक्षा ॥
॥ २३ ॥ आश्रावय ॥ आश्रावयेतिस्तोत्रियाःप्रत्याश्रावोऽअ

नुरुपः ॥ यजेतिधाञ्चारुपप्रगुथायेयजामुहाः ॥ २४ ॥ अर्हुः
 नृचैरुक्थानाम् ॥ अर्हुः ऽनृचैरुक्थानां रुपम्पुदरांप्पोतिनिविदः ॥
 प्रणवैः शुस्त्राणां रुपम्पर्यसुासामंऽआप्यते ॥ २५ ॥ अश्चिब्भ्या
 म्प्रातः सवुनम् ॥ अश्चिब्भ्यां प्रातः सवुनमिन्द्रेणैन्द्रम्माद्धयन्दि
 नम् ॥ वैश्वेदेवः सरस्वत्यातृतीयमुपसदः सवनम् ॥ २६ ॥ वा
 युद्वैवायुध्यानि ॥ वायुद्वैवायुध्याद्व्याप्त्याप्तिसतेनद्रोणकलशम् ॥
 कुम्भीब्भ्यामम्भुणौ सुतेस्थालीभिस्थालीरांप्पोति ॥ २७ ॥ यजु
 षिभराप्यन्ते ॥ यजुषिभराप्यन्तेग्रहाग्रहैस्तोमाश्चुषिहुतीः ॥ छ

न्दोभिरुषथाशुस्त्राणिसाम्नांविभृथऽआप्यते ॥ २८ ॥ इडाभिर्भु
 क्षान् ॥ इडाभिर्भुक्षानांप्नोतिसूक्तवाकेनुशिषः ॥ शंठयुनांपरकी
 संयुजान्तसमिष्टयुजुषांसुंस्तथाम् ॥ २९ ॥ ब्रूतेनंदीक्षाम् ॥ ब्रूते
 नंदीक्षामांप्नोतिद्वीक्षयांप्नोतिदक्षिणाम् ॥ दक्षिणांश्रुद्धामांप्नोति
 श्रुद्धयांसुत्यमांप्यते ॥ ३० ॥ एतावद्दूपम् ॥ एतावद्दूपंयुजस्ययुद्धे
 वैघ्नहर्मणाकृतम् ॥ तद्वृतत्सवमाप्नोतिशुशेसात्रामुणीसुते ॥ ३१ ॥
 [२०] सुरावन्तम्बहिषदंम् ॥ सुरावन्तम्बहिषदंस्सुधीरंयुजसिहि
 द्वन्तिमहिषानमोभिः ॥ दधानांस्सोमंन्दिविदुवतासुमदुमेन्दुठयज

मानाऽस्वर्काऽ ॥ ३२ ॥ यस्तै ॥ यस्तै ॥ अस्तेरसुऽसम्भृतुऽओषधीषुसोमस्य
 शुष्ममुऽसुरंयासुतस्य ॥ तेनजिह्वयजमानुष्मदैनसुरंस्वतीमाश्वि
 नोविन्द्रमुग्निम् ॥ ३३ ॥ यमुश्विनानमुंचेरासुरादधिसुरंस्वत्यसुं
 नोदिन्द्रियाय ॥ इमन्तंशुक्लमधुमन्तमिन्द्रुऽसोमुराजानमिह
 भक्षयामि ॥ ३४ ॥ यदन्नं ॥ यदन्नंरिपुस्तंरुसिनःसुतस्युषादिन्द्रोऽ
 अपिवृच्छचोमिऽ ॥ अहन्तदस्यमनसाशिवेनुसोमुराजानमिह
 भक्षयामि ॥ ३५ ॥ पितृभ्यःस्वधायिभ्यऽ ॥ स्वधानमःपिता
 मुहेभ्यःस्वधायिभ्यः स्वधानमुऽप्रपितामहेभ्यऽस्वधायिभ्यः

स्वधानमः ॥ अक्षिपुतरोमीमदन्तपितरोतीतृपन्तपितरुःपितरुः
शुन्धंद्धम् ॥ ३६ ॥ पुनन्तुमा । पितरःसुोभ्यासःपुनन्तुमापिता
मुहाः पुनन्तुप्रपितामहाः ॥ पुवित्रेणशतायुषा ॥ पुनन्तुमापितामु
हाःपुनन्तुप्रपितामहाः ॥ पुवित्रेणशतायुषुविश्वमाथुदयेऽश्ववै ॥
॥ ३७ ॥ अग्नेऽआयुं७षि । पवसुऽआसुवोऽसिषञ्चनः ॥ आरे
वाधस्वदुच्छुनाम् ॥ ३८ ॥ पुनन्तुमा । देवजनाःपुनन्तुमनसुाधि
यः ॥ पुनन्तुविश्वाम्भूतानिजातवेदःपुनीहिमा ॥ ३९ ॥ पुवित्रेण
पनीहिमा । शूक्लेणदिवुदीद्यत ॥ अग्नेऽक्त्वाऽक्तुः रनु ॥ ४० ॥

यत् । पवित्रं मुञ्चिष्यश्रेष्ठितं तमन्तुरा ॥ ब्रह्मसुतेन पुनानुमा ॥ ४१ ॥
 पवंमानुःसः ॥ पवंमानुःसोऽअद्यनः पवित्रेण द्विचर्षणिः ॥ अःपोता
 सपुनानुमा ॥ ४२ ॥ उभाभ्यान्देव । सवितः पवित्रेण सुवेन चुमा
 म्पुनीहि द्विश्चतः ॥ ४३ ॥ वैश्वदेवी पुनती । देह्यागुह्यस्या
 सिमाब्रह्मिस्तद्वोषितपृष्ठाः तश्यामदन्तः सधुमादेषु द्वियंस्यासु
 पतयोरथुणाम् ॥ ४४ ॥ असंमानाः समनसः पितरोऽथ मुराज्ये ॥ ते
 षाँष्टोक्तः स्वधानमोयुशो द्विवेषुकल्पताम् ॥ ४५ ॥ असंमानाः ॥ असं
 मानाः समनसो जीवा जीविषुमामुकाः ॥ तेषाँष्टः श्रीर्मथिकल्पता

मुस्मिँल्लोकेशुतऽसमाऽ ॥ ४६ ॥ द्वेसूती । अशृणवन्पितृणामह
 न्देवानामृतमर्त्यानाम् ॥ ताब्भ्यामिदम्बिधिश्चिमेजुत्समैत्रियदन्तु
 रापितरंम्मातरञ्च ॥ ४७ ॥ इदद्विऽ ॥ प्रजननम्मेऽस्तुदशवीरु
 ऽसर्वगणंस्वस्तये ॥ आत्वमुसनिप्रजासानिपशुसनिलोकिसद्व्य
 भयुसनि ॥ अग्निऽऽप्रजाम्बहुलाम्मैकरोत्वन्नुमपयोरतोऽअस्मासु
 धत् ॥ ४८ ॥ [१७] उदीरताम् ॥ उदीरतामवरुऽउत्परासुऽउदम
 ह्यमाऽपितरंऽसोम्मयासः ॥ असुंरुवऽईयुरंबुकाऽऽकृतज्ञास्तेनोवन्तु
 पितरुंहवेषु ॥ ४९ ॥ अङ्गिरसानऽ ॥ पितरुनवंगवाऽअथर्वाणा

भृगवःसोम्यासः ॥ तेषां द्वियदसुमुतौश्रुशियानामपिभुद्रेस्वामनुसे
 स्याम ॥ ५० ॥ येनैः ॥ येनुःपूवैपितरःसोम्यासोनहिरसो
 मपीथंवासिष्टाः ॥ तेभिर्युमसंहराणोहवींष्यशन्नशद्विःप्र
 तिक्राममंतु ॥ ५१ ॥ त्वदसोम ॥ त्वदसोमप्रचिकितोमनीषा
 त्वदंशजिष्टुमनुनेषिपन्थांसु ॥ तनुप्रणातीपितरानइन्दोदुवेषुरत्क
 मभजन्तुधीरांसि ॥ ५२ ॥ त्वयाहि ॥ त्वयाहिनःपितरःसोमपूवै
 कस्मानिचुक्कंपवमानुधीरांसि ॥ बुद्वन्नद्वातंधपरिधीःरुषोणव्वोर
 मिरश्चैम्मूधवाभवानः ॥ ५३ ॥ त्वदसोम । पितृभिःसंविद्वानो

नृद्वावापृथिवीऽआतंतन्थ ॥ तस्मैतऽइन्दोहविषांविधेमवृय९स्यो
 मुपतयोस्थोणाम् ॥ ५४ ॥ वहिषदंशपितरः ॥ वहिषदंशपितरऽहु
 र्युर्वाग्निमावोह्वयाचंक्वमाजुषद्धम् ॥ तऽआगुतावस्राशन्तंमेनाथा
 नुऽशंशोरुपोदधात ॥ ५५ ॥ आहम् ॥ आहमिपुतून्त्सुविदत्रां३ ॥
 ऽअवित्सुनपातञ्चविक्रमंणञ्चिष्णोऽं ॥ वहिषदोयेस्वुधयासुत
 स्थुभर्जन्तपितृस्त्वऽइहागमिष्ठाऽं ॥ ५६ ॥ उपहृतांशपितरंः । सुो
 म्यासोवाह्विष्येषुनिधिषुप्त्रियेषु ॥ तऽआगंमन्तुतऽइहश्श्रुवन्त्वधि
 ह्वन्तुतेवन्त्वस्मान् ॥ ५७ ॥ आर्यन्तु । नऽपितरंःसुोम्यासो

ग्निष्वात्ताऽपुथिभिर्द्वयानैः ॥ अस्मिन्मद्यज्ञेऽस्वधयामदन्तोधिब्रु
 वन्तुतेवन्त्वस्मान् ॥ ५८ ॥ अग्निष्वात्ताऽपितरः ॥ अग्निष्वा
 ताऽपितरुऽएहर्गच्छतुसदःसदःसदसुप्रणीतयः ॥ अत्ताहुवींशुषि
 प्रयंतानिब्रुहिष्यथारुयिःसर्व्वीरन्दधातन ॥ ५९ ॥ अग्नि
 ष्वात्ताः ॥ अग्निष्वात्तायेऽअनग्निष्वात्तामद्ध्यैद्विवःस्वधया
 मादयन्ते ॥ तेभ्यःस्वुराडसुनीतिमुतांठ्यथावुशन्तुद्वल्पया
 ति ॥ ६० ॥ अग्निष्वात्तानृतुमतः ॥ अग्निष्वात्तानृतुमतोहवा
 महेनाराशुःसेसोमपुथिंठ्यऽआशुः ॥ तेनोविष्प्रोसःसुहवाभवन्तुषु

यत्स्यामुपतयोरशुणाम् ॥ ६१ ॥ [१३] आच्युजानुं । दक्षिण
 तोनिषद्येमंठ्युत्तसुभिगुणीतुविश्वे ॥ माहिंसिष्टुपितरुंकेनचिन्ना
 बह्नुऽआर्गःपुरुषतुकराम् ॥ ६२ ॥ आसीनासोऽअरुणीनाम् ॥
 आसीनासोऽअरुणीनामुपस्थेरुयिन्धत्तडाशुषुमत्थाय ॥ पूत्रेभ्यः
 पितरुस्तस्युष्वेऽप्रयच्छतुतऽहुहोर्जन्दधात ॥ ६३ ॥ यमंग्ने ।
 कथ्यवाहनुत्वाञ्चिदमदयसेरुयिम् ॥ तन्नोगिन्भिःश्रुवाक्यन्देवुञ्जा
 पनयायुर्जम् ॥ ६४ ॥ योऽअग्निः । कथ्यवाहनंऽपितृदयक्षद्वुतावृ
 धः ॥ प्रदुहृद्वयानिषोचतिदेवेभ्यश्चपितृभ्युऽआ ॥ ६५ ॥ त्वमंग्ने ॥

स्वमंगलऽईडितकृद्यवाहनाबाहुद्वयानिसुरभीणिकृत्वी ॥ प्रादांङ्पितृ
 बभ्यःस्वुधयुतेऽक्षत्रुद्धिस्वन्देवुप्रयताहवींशिषि ॥ ६६ ॥ येचं ॥
 येचुहपितरोयेचुनेहयाँश्चिद्विभयाः ॥ उंचुनप्प्रविद्ध ॥ त्वंवेत्थुयति
 तेजातिवेदःस्वुधाभिर्युज्जर्दिसुकृतश्रुपस्व ॥ ६७ ॥ इदमिपुतुभ्यो
 नमोऽअस्त्वुद्ययेपूषासोषऽउपरासऽइयुः ॥ येषाँत्थेवुरजुस्थानिष
 त्वायेवानूनर्दिसुवृजनांसुविक्षु ॥ ६८ ॥ अधुयथा । नक्षपितरुऽपरांसऽ
 प्पुत्कासोऽअग्मऽकृतमाशुषाणाः ॥ शुचीदंयुन्दीधिसुक्थुशासुऽक्षा
 माँमिन्दन्तोऽअरुणीरपंब्रन् ॥ ६९ ॥ उशन्तस्त्वा ॥ उशन्तस्त्वानी

धौमह्यश्रुशान्तुःसमिधीमहि ॥ उशन्नुशतऽआवहपितृदृष्टविषेऽअत्त
वे ॥ ७० ॥ अपाम्फेनेन ॥ अपाम्फेनेनमुंचेऽशिरऽइन्द्रोद्वतयऽ
विश्रायदजयस्पृधः ॥ ७१ ॥ [१०] सोमोराजा ॥ सोमोराजा
मूर्तऽसुतऽकृजुषिणाजहादमृत्युम् ॥ ऋतेनसुत्यमिन्द्रयैष्विपानं
शुक्मन्धसुऽइन्द्रस्येन्द्रियमिदम्पयोमृतुम्मधुं ॥ ७२ ॥ अद्भ्यऽक्षीर
म् ॥ अद्भ्यऽक्षीरंष्यपिवृत्कृद्वाङ्गिरसोविषा ॥ ऋतेनसुत्यमिन्द्र
यैष्विपानंशुक्मन्धसुऽइन्द्रस्येन्द्रियमिदम्पयोमृतुम्मधुं ॥ ७३ ॥
सोममुद्भ्यऽ ॥ सोममुद्भ्योष्यपिवृच्छन्दसाहंसोश्चिषत् ॥ ऋते

नसुत्थमिन्द्रियं विपानं षुक्लमन्धसुः सुहृन्द्रस्येन्द्रियमिन्द्रियमृत्तुम्मधुं
 ॥७४॥ शृतं ३३०० ॥ कण्ठि ॥ ० ॥ अन्नात्परिस्त्रुतः ॥ अन्नात्परि
 स्त्रुतो रसुम्ब्रह्मणो ब्यपिबत्क्षुत्रम्पयुः सोमं प्रजापतिः ॥ ऋतेन सुत्थ
 म्मिन्द्रियं विपानं षुक्लमन्धसुः सुहृन्द्रस्येन्द्रियमिन्द्रियमृत्तुम्मधुं ॥
 ॥ ७५ ॥ रेतो मूत्रम् ॥ रेतो मूत्रं विजहाति यानि म्प्रविशति दिन्द्रियम् ॥
 गन्धैः पुरायुणा वृतुः सुल्बं अहाति जहमना ॥ ऋतेन सुत्थमिन्द्रियं वि
 पानं षुक्लमन्धसुः सुहृन्द्रस्येन्द्रियमिन्द्रियमृत्तुम्मधुं ॥ ७६ ॥ दृष्ट्वा
 रूपं । द्याकरोत्सत्थानृतं प्रजापतिः ॥ अश्रद्धामनृतं दधाच्छुद्धा

ॐ सुत्थेष्प्रजापतिः ॥ ऋतेन सुत्थमिन्द्रियं विपानं शुक्रमन्धसुऽइन्द्र
स्येन्द्रियमिदम्पयो मृतुम्मधु ॥ ७७ ॥ वेदनरूपे । ह्यपि वत्सुतासु
तौष्प्रजापतिः ॥ ऋतेन सुत्थमिन्द्रियं विपानं शुक्रमन्धसुऽइन्द्रस्ये
न्द्रियमिदम्पयो मृतुम्मधु ॥ ७८ ॥ दुष्पापरिस्रुतः ॥ दुष्पापरिस्रुतो
रसं शुक्लं शुक्लं ह्यपि बुत्पयुऽसोमम्प्रजापतिः ॥ ऋतेन सुत्थमिन्द्रि
यं विपानं शुक्रमन्धसुऽइन्द्रस्येन्द्रियमिदम्पयो मृतुम्मधु ॥ ७९ ॥
[८] सीसेनुतन्त्रम् ॥ सीसेनुतन्त्रम्पुष्पिणऽऊर्णसूत्रेण
कुवयो वयन्ति ॥ अश्विनाश्रुत्तं सविता सरस्वतीन्द्रस्यरूपं वरुणा

भिषुञ्ज्यन् ॥ ८० ॥ तदस्य । रूपमुमृतुं शर्चाभिस्तिस्रोदधुद्वेव
 तांसदरुणाः ॥ लोमानिशिष्वह्वानतोक्मभिस्त्वगंस्यस्रांसुस
 मभवन्नलुजाः ॥ ८१ ॥ तदुश्चना । मिषजाः कुद्वतं नीसरस्वती
 वयतिपेशुऽअन्तरम् ॥ अस्थिमुज्जानुस्मासरुदकारोत्तरणदधतो
 गवान्त्वोचि ॥ ८२ ॥ सरस्वतीमनसा । पशुलंघसुनासत्याब्भ्यांघ्रय
 तिकथुतंघ्रपुः ॥ रसम्परिपुत्रुनरोहितन्नग्रहृद्वोरुस्तस्रुद्वेम ॥ ८३ ॥
 पयसाशुक्लम् ॥ पयसाशुक्लमुमृतं अन्निद्वुः सुर्यामूत्राज्जनयन्तुरेतः ॥
 अपामंतिन्दुम्मुतिम्वार्यमानुऽऊक्क्युवातः सुवृन्तद्वारात् ॥ ८४ ॥

इन्द्रःसुत्रामुहृदयेनसुर्यम्पुरोडाशेनसवितोजंजान ॥ यक्कृच्छोमा
नुंघरुणोभिषुज्यन्मत्तस्त्रेवायुद्वैद्यैर्नामिनातिपित्तम् ॥ ८५ ॥ आन्त्रा
णस्थालीः ॥ आन्त्राणिस्थालीर्मर्मधूपिद्वंमानुगुडां पात्राणि
सुदुधानधेनुः ॥ इयेनस्यपत्रन्नप्तीहाशर्चोभिरासुन्दानामिरुदरुन्न
माता ॥ ८६ ॥ कृमभाषानिष्टः ॥ कृमभाषानिष्टुज्जानिताशर्चोभिठ्य
स्मिन्नग्नेयोदयुङ्गभोऽअन्तः ॥ द्वाशिद्वयस्केशुतधारुऽउत्सोदुह
नकृमभीस्वधाम्पितृभ्यः ॥ ८७ ॥ मुखुंसत् ॥ मुखुंसदस्युशिर
ऽइत्सतेनजिह्वापुविन्नमिश्वनासन्त्सरस्वती ॥ चप्युन्नापोशुभ्रुष

गस्युवालोवृस्तिन्नशेषोहरसातरुस्वी ॥ ८८ ॥ अश्विभ्याञ्चक्षुः ॥
 अश्विभ्याञ्चक्षुरमृतुङ्ग्रहाभ्याञ्छागोनुतेजोहविषाशतेन ॥ पक्ष्मा
 णिगोधूमैःकुवलेरुतानिपेशोनशुक्रमसितं वसाते ॥ ८९ ॥ अविन्न ॥
 मेषोनुसिध्वीर्य्यायप्प्राणस्युपन्थाऽअमृतोग्रहाभ्याम् ॥ सरंस्वत्यु
 पुवाकैर्युनन्नस्यानिबुहिर्बदरैर्ज्जान ॥ ९० ॥ इन्द्रस्यरूपम् ॥ इ
 न्द्रस्यरूपमृषुभोवलायुकण्ठ्याभ्यांश्रोत्रममृतुङ्ग्रहाभ्याम् ॥ अ
 वानबुहिर्भ्रुविकेसराणिकुर्कन्धुयज्ञेमधुसारुधम्मुखात् ॥ ९१ ॥ आ
 त्कमन्नुपस्तथे ॥ आत्कमन्नुपस्तथेनवृकस्यलोसुमुत्वेरम्भश्रूणिन

द्याग्ब्रलोम ॥ केशानशुर्षदयशसेश्रिश्रैशिखासिद्धस्यलोमुत्विषि
 रिन्द्रियाणि ॥ ९२ ॥ अङ्गाद्व्यात्कमन् ॥ अङ्गाद्व्यात्कमद्विभुषज्जात
 द्विश्वनुात्कमानुमङ्गैःसमंध्यात्सरस्वती ॥ इन्द्रस्यरूपदशुतमानु
 मायुश्चन्द्रेणुज्ज्योतिरुमृतुन्दधानाः ॥ ९३ ॥ सरस्वतीयोद्व्याम् ॥
 सरस्वतीयोद्व्याङ्गभैसुन्तरुश्विब्भ्याम्पत्क्रीसुकृतम्बिभति ॥ अपा
 एंरसेनुषरुणोनसाम्नेन्द्रंश्रिश्रैजुनयन्नुप्सुराजा ॥ ९४ ॥ तेजःप
 शूनाम् ॥ तेजःपशूनांहुविरीन्द्रियावत्परिस्रुतापयसासारुघम्मधु ॥
 अश्विब्भ्यान्दुग्धमिभुषजासरस्वत्यास्रुतास्रुताब्भ्यामुमृतुदंसामु

ऽइन्दुः ॥ ९५ ॥ [१६] इति श्रीशुक्लयजुःसंहितापाठएकानविंशति
 तमोऽध्यायः ॥ १९ ॥ क्षत्रस्यथोनिस्त्रयोदशयद्देवादशाभ्यादधाम्य
 द्यौथोभूतानांचतस्रः ॥ समिद्धइंद्रएकादशायत्त्वष्टासमिद्धोअग्निर्द्वा
 दशाश्विनाहविस्त्रयोदशाश्विनातेजसैकादशनवनवतिः ॥ ॐक्षुत्रस्य
 थोनिः ॥ क्षत्रस्यथोनिरसिद्धुत्रस्यनाभिरसि ॥ मात्वाहिर्दसुर्दमा
 माहिर्दसीः ॥ १ ॥ निर्षसाद । धृतर्द्धतोव्वरुणऽपुस्त्यास्वा ॥ साम्ना
 ऽध्यायसुक्त्वुः ॥ मृत्योऽपाहिर्विद्योत्पाहि ॥ २ ॥ देवस्यत्वा । सवि
 तुऽप्यसुवोश्विनोव्वाहुर्दभ्यामपूष्णोहस्तांभ्याम् ॥ अश्विनोऽभेष

ज्येनुतेजसिब्रह्मवच्चुसायाभिषिञ्चाभिसरंस्वत्यैभेषज्येनवृथिथ्या
यान्नाद्यायाभिषिञ्चामीन्द्रस्येन्द्रियेणबलायथिश्रयैयशसुभिषिञ्चामि
॥ ३ ॥ कौसि । कतुमोसिकस्मैत्वोकायत्वा ॥ सुश्लोकसुमङ्गल
सत्यराजन् ॥ ४ ॥ शिरामे ॥ शिरामेश्रिथ्यशोमुखित्वाषिड्केशा
ञ्चरम्मश्रुणि ॥ राजामिप्युणोऽभुमृतं सुम्नादक्षुधिरादोत्रम् ॥
॥ ५ ॥ जिह्वामे । भुद्र्वाह्महोमनोभुद्र्युःस्वुराङ्गामः ॥ मोदाःप्र
मोदाऽअङ्गुलीरङ्गानिमिन्नम्सहः ॥ ६ ॥ बाहूमै ॥ बाहूमेवल्मिन्द्रिय
हेस्तौमिकम्मवीर्यम् ॥ आत्वमाक्षिन्नमुरोमम ॥ ७ ॥ पृष्ठीममै । रा

ह्यमृदुरमर्दसौगश्रीवाञ्छुःश्रोणी ॥ कुरुऽअरुत्कीजानुनीविशुमेङ्गानि
 सुवर्तः ॥८॥ नाभिर्मम । चित्तंविज्ञानंमप्यायुर्मपंचितिर्भुंसत् ॥ आ
 नन्दनुन्दावाण्डासुभगुऽसौभाग्युम्पसः ॥ जङ्घाब्ध्याम्पुङ्गवान्ध
 म्मास्मिन्मद्विशिराजुप्रतिष्ठितः ॥ ९॥ प्रतिक्षुन्ने । अप्रतिष्ठाभिरुद्दिप्प
 त्यःश्वेषुप्रतिष्ठाभिगोषु ॥ प्रत्यङ्गेषुप्रतिष्ठाभ्यास्त्वमदप्रतिष्ठा
 णेषुप्रतिष्ठाभिपुद्देषुप्रतिष्ठावापुश्रिहयोऽप्रतिष्ठाभियुजे ॥ १०॥ त्र
 यादुवाः ॥ त्रयादुवाऽएकादशत्रयस्त्रिंशःसुराधंसः ॥ बृहस्पतिपु
 रोहितदिवस्यसवितुःसुवे ॥ देवादिवरवन्तुमा ॥ ११ ॥ प्रथुमाहुती

यम् ॥ वृथुम्मातस्मादेनसुोविश्वादिस्वप्नोऽनां०सिचकूमावियम् ॥ १५ ॥ य
 दिजाग्रत् ॥ यदिजाग्रद्यद्यदिस्वप्नोऽनां०सिचकूमावियम् ॥ १६ ॥ यद्दामि ॥ यद्दामि
 मातस्मादेनसुोविश्वादिस्वप्नोऽनां०सिचकूमावियम् ॥ १७ ॥ यदापः ॥ यदापोऽनु
 कस्याधिधम्मणितास्यावयजनमसि ॥ १८ ॥ यदापः ॥ यदापोऽनु
 ग्ध्याऽइतिवृणोतिशपामहेततोवृणोति ॥ १९ ॥ अवभृथनिचुम्पुणनि
 चुररसिनिचुम्पुणः ॥ अवदेवद्वेवकृत्तमेनोयवक्ष्यवमत्येम्मत्यकृत
 म्पुत्ररावणोदेवरिषस्पाहि ॥ २० ॥ सुमुद्वेत् ॥ सुमुद्वेत्तुहदयमुष्स्व

न्तःसन्त्वाविशुन्त्वोषधीरुतापः ॥ सुमित्रियानुऽआपुऽओषधयुऽसन्तु
दुर्मित्रियास्तस्मैसन्तुश्रेस्मान्द्रेहिषञ्चवियनिहुष्मः ॥ १९ ॥ इषु
दादिवसुमुच्यानःस्विन्नःस्नुतोमलादिव ॥ पूतम्पुवित्रेणैवाञ्ज्युमापः
शुन्धन्तुमैसः ॥ २० ॥ उद्धृयम् ॥ उद्धृयन्तमसुस्पर्णिरुस्वःप
श्यन्तुऽउत्तरम् ॥ देवन्देवत्रासूठ्युमगदमेज्ज्योतिरुत्तुमम् ॥ २१ ॥
अपोऽअद्वा ॥ अपोऽअद्वाद्वात्वारिषुदरसेनुसमसूक्ष्महि ॥ पर्यस्वान
गुऽआगमन्तम्सासुऽसुजुवच्चसाप्पुजयाचुधेननच ॥ २२ ॥ ए
धौसि ॥ एधौस्येधिषीमहिःसुमिदसितेजोसितेजोमथिधेहि ॥ सु

मावर्वात्तिपृथिवीसमुषाऽसमुषिसूठ्यः समुषिश्चिमिदुअगत ॥ २२ ॥
 नुरज्ज्योतिर्भूयासंविभूष्कामाद्व्यश्नैवेभूस्वाहा ॥ २३ ॥
 [१०] अभ्यादधामि । समिधुमग्नेन्नतपतेत्वयि ॥ इतश्चश्नुद्धा
 ओपमीन्धेत्वादीक्षितोऽअहम् ॥ २४ ॥ यत्रेव्वहमंच ॥ क्षत्रञ्चस
 म्मयञ्चौचरंतऽसुह ॥ तल्लोकम्पुण्युम्प्रज्ञेषुंथयत्रदेवाऽसुहाग्निना ॥
 ॥ २५ ॥ यत्रेन्द्रः ॥ यत्रेन्द्रश्चवायुश्चसुम्मयञ्चौचरंतऽसुह ॥ त
 ल्लोकम्पुण्युम्प्रज्ञेषुंथयत्रसुदिनंविद्यत ॥ २६ ॥ अट्शुनाति ॥ ऽअट
 शुंष्टृच्चयत्राम्परुषोपरुः ॥ गुन्धरुषोसामंमवतुमदायुरसोऽअच्य

तः ॥२७॥ सिञ्चन्तिपरि । सिञ्चन्त्युत्सिञ्चन्तिपुनन्तिच ॥ सुरायै
बुभ्रैमदैकिन्त्वोषदतिकिन्त्वः ॥ २८ ॥ धानावन्तङ्कुरुम्भिणम् ॥
धानावन्तङ्कुरुम्भिणमपूषवन्तमुक्थिनम् ॥ इन्द्रंप्शुतज्जुषस्वनः ॥
॥ २९ ॥ बृहदिन्द्राय । गायतुमरुतोबृत्रहन्तमम् ॥ येनुज्ज्योतिर
जनयधृतावृधादिवन्देवायुजायुवि ॥ ३० ॥ अङ्कुर्योऽअद्विभिः ॥
सुतःसामम्पुविञ्चऽआनय ॥ पुनाहीन्द्रायुपातवे ॥ ३१ ॥ [८] योभू
तानाम् ॥ योभूतानामधिपतिर्यस्मिन्महोकाऽअधिश्चिताः ॥ यऽइ
शेमहुतोमुहोस्तनंगृह्णासित्वामुहम्भयिगृह्णासित्वामुहम् ॥ ३२ ॥

दुपुयामगृहीतोस्युश्चिश्चभ्यान्त्वोसरस्वत्यैत्वेन्द्रायत्वासुत्राम्मणं
 ऽएषतेयोनिरुश्चिश्चभ्यान्त्वोसरस्वत्यैत्वेन्द्रायत्वासुत्राम्मणं ॥ ३३ ॥
 प्राणपामे । ऽअपानुपाहञ्चक्षुष्पाःश्रोत्रिपाहञ्चमं ॥ द्वाचोमंवि
 श्वभेषजोमनसोसिद्धिलायकः ॥ ३४ ॥ अश्विनकृतस्यते ॥ अ
 श्विनकृतस्यतेसरस्वतिकृत्वस्येद्रेणसुत्राम्मणाकृतस्य ॥ उपहृतुऽ
 उपहृतस्यभक्षयामि ॥ ३५ ॥ [४] सामिहुऽइन्द्रः ॥ सामिहुऽइन्द्रऽउ
 षसामनोकिपुरोरुचापुषुक्कङ्कवृधुनः ॥ त्रिभिहुवसिद्धिशतुष्वञ्जवाहु
 ज्जुघानवृत्रंविदुरोषवार ॥ ३६ ॥ नरुशऽसुऽप्रति ॥ नरुशऽसुऽ

अतिशूरोमिमानुस्तनूनपात्प्रतिश्रुज्ञस्यधामं ॥ गोभिर्घुपावाद्मधु
नासमुअदिहरंण्यैश्चुन्द्रीयजतिप्रचैताः ॥ ३७ ॥ इडितोदेवैः ॥
इडितोदेवहरिवाऽअभिहिरुजुह्वानोहविषुशङ्कमानः ॥ पुरन्दरो
गोत्रिभिर्हुञ्जबाहुरायातुश्रुज्ञसुपनोजुषाणः ॥ ३८ ॥ जषाणोबुद्धिः ॥
जषाणोबुद्धिहरिवान्नुऽइन्द्रःऽप्राचीनंऽसीदत्प्रदिशाऽपृथिह्याः ॥ उरु
प्रथाऽप्रथमानंऽस्योनमादित्यैरुक्कवसुभिःसुजोषाः ॥ ३९ ॥ इ
न्दुन्दुरः ॥ कबुण्युधावमानुषुषाणंठयन्तुजनयःसुपत्कीः ॥ द्वारो
दुवीरुभितोषिःश्रयन्ताऽसुवीराद्वीरम्प्रथमानुमहोभिः ॥ ४० ॥ उ

पाशुानसका । बृहतीबृहन्तुम्पग्रस्वतीसृदुधेशुरुमिन्द्रम् ॥ तन्तु
 न्तुत्तम्पेशसासुवग्रन्तीदिवानान्देवंग्रजतःसुरुधमे ॥ ४१ ॥ देह्यामि
 मानु । मनुपःपुरुत्राहोताःराविन्द्रमप्रथमासुवाचा ॥ मूर्द्धद्वयुश
 स्युमधुनादधानाप्राचीनुःग्रोतिर्हिविपवृधातः ॥ ४२ ॥ त्रिस्रोदु
 वीः ॥ त्रिस्रोदेवीर्हिविपुषधमानुऽइन्द्रभुपाणाजनग्योनपत्कीः ॥ अ
 च्छिन्ननुन्तन्तुंपग्रसुासरस्वतीडादेवीभारतीद्विश्वतृत्तिः ॥ ४३ ॥ त्वष्टा
 दधत् ॥ त्वष्टादधुच्छुष्ममुमिन्द्रायुवृष्णेपुाकोचिहृद्युशसंपुरुणि ॥
 वृषायजुष्वृषणम्भूरिरेतामूर्द्धद्वयुशस्यसमनसुकुदेवान् ॥ ४४ ॥ वन

स्यतिरवसृष्टः ॥ वनुरूपतिरवसृष्टो नपाशैस्स्मद्व्यासमुञ्छामिता
 नद्वेवः ॥ इन्द्रस्यहृदयैर्जुठरंभृणानस्वदातिथुज्ञम्भधुनाघृतेन ॥
 ॥ ४५ ॥ स्तोत्रकानामिन्दुम् ॥ स्तोत्रकानामिन्दुम्प्रतिशूरऽइन्द्रोष्वृषा
 यमांणोष्वृषभस्तुराषाट् ॥ घृतप्पुषुषुषामनसुामोदमानाऽस्वाहाद्विवाऽ
 अमृतामादयन्ताम् ॥ ४६ ॥ [११] आयातु ॥ आयुतिवन्दोव
 सुऽउपनऽइहस्तुतऽसंधुमादस्तुशूरः ॥ द्वावृधानस्तविषीर्यस्यपूषो
 द्वात्रिंशन्नसुभिभृतिपुष्यात् ॥ ४७ ॥ आनः ॥ आनुऽइन्द्रोदूरादा
 नऽआसादभिष्टिकदवसेवासदुग्रः ॥ ओजिष्टेभिर्नृपतिर्वज्रवाहुऽसु

द्वैसुमत्सुतुर्षणिःपृतुहयून् ॥ ४८ ॥ आनः ॥ आनुऽइन्द्रोहृदिभिर्ष्या
 त्वच्छांषांषीनोवसुराधसेच ॥ तिष्ठातिषुञ्ज्रीमुघवाधिरुष्शीमंषुज्ञ
 मनुनेषाजसातौ ॥ ४९ ॥ ज्ञातारुमिन्द्रम् ॥ ज्ञातारुमिन्द्रमविता
 रुमिन्द्रुह्वेह्वेसुहवुर्दशूरुमिन्द्रम् ॥ ह्व्यामिशुक्म्पुरुहूतमिन्द्रं
 स्वस्तिनोमुघवाध्यात्विन्द्रः ॥ ५० ॥ इन्द्रःसुत्रामां ॥ इन्द्रःसुत्रा
 मास्ववा३ ॥ ऽअवोभिःसुमृडिकोभवतुष्टिश्वेवदाऽ ॥ बाधंतान्देषु
 ऽअभयङ्कणोतुसुवीर्यस्यपतयऽस्याम ॥ ५१ ॥ तस्यवृथम् ॥ त
 स्यवृथंमुमुतांशुनियस्यापिभुद्रसोमनुसेस्याम ॥ ससुत्रामास्ववा३ ॥

इन्द्रोऽअस्मेऽआराद्धिद्वेषःसनुतश्च्युयोतु ॥ ५२ ॥ आमुन्द्रेः ॥
आमुन्द्रेरिन्द्रहरिभिश्च्युहिमुयूरामभिः ॥ मात्वाकेचिन्नियमुद्विन
प्राशिनोत्विधद्वेषुताः ॥ ५३ ॥ एवेत् ॥ एवेदिन्दुद्वेषणं ब्रज्ज
वाहुंवासिष्ठासोऽअभ्युच्चन्त्युकः ॥ सनस्तुतोद्यौरवङ्गातुगामध्वयम्पा
तस्वुस्तिभिःसदानः ॥ ५४ ॥ [८] समिद्धोऽअग्निः ॥ समिद्धो
ऽअग्निरश्वनातुप्तोद्युम्माद्यिराहुतः ॥ दूहेधेनुःसरस्वतोसोमदशु
क्वमिहेन्दुयम् ॥ ५५ ॥ तुनूपाभिषजा । सुतेश्वनोभासरस्व
तो ॥ मधुरजाऽसीन्दुयमिन्द्रायपुथिभिर्बहान् ॥ ५६ ॥ इन्द्रायन्दु

म् ॥ इन्द्रायिन्द्रुत्सुरंस्वतीनराशंसैननुग्रहम् ॥ अथातामृश्विना
 मधुंभेषुजम्भिमुषजांसुते ॥ ५७ ॥ आजृह्वानासुरंस्वतीन्द्रायिन्द्रिया
 णिष्ठीर्यम् ॥ इडाभिरुश्विनाविषुत्समूर्जुत्सुत्सुरिन्दुधुः ॥ ५८ ॥
 अश्विनानमृचेऽ । सुतत्सोमत्सुत्सुत्सुता ॥ सरंस्वतीतमा
 भरद्दुहिषेन्द्रायुपातवे ॥ ५९ ॥ कुवुष्युन । द्यचंस्वतीरुश्वि
 ष्म्यान्नदुरोदिशः ॥ इन्दोनरोदसीऽपुभेदुहेकामान्तसरंस्वती ॥
 ॥ ६० ॥ उषासुानक्कम् ॥ उषासुानक्कमश्विनादिवेन्द्रुत्सुयमिन्द्रु
 यैः ॥ सुश्रानुनिसुपेशसुसमंआतिसुरंस्वत्या ॥ ६१ ॥ पातन्नः ॥

प्रातन्नोऽअश्विनादिवाप्राहिनक्कंडसरस्वति ॥ दैव्याहोताराभिषजा
प्रातमिन्द्रुंसचासुते ॥ ६२ ॥ तिस्रस्त्रेधा । सरंस्वत्युश्विनामा
रुतीडां ॥ त्रीन्नम्परिस्रुतासोमिन्द्रायसुषुवृम्मदम् ॥ ६३ ॥ अ
श्विनांभेषुजम् ॥ अश्विनांभेषुजम्मधुंभेषुजन्नस्रंस्वतो ॥ इत्
त्वष्ट्राथशुश्रयंडरूपमधुंसुते ॥ ६४ ॥ ऋतुथेन्द्रः ॥ ऋतुथे
न्दोष्वनुस्पतिःशशमानपरिस्रुता ॥ कीलालंमुश्विभ्याम्मधुंदुह्व
नुंस्रंस्वती ॥ ६५ ॥ गोमिन्नं । सोमंमश्विनामासंरणपरिस्रुता ॥
समंधातुंस्रंस्वत्यास्वाहिन्रेसुतम्मधुं ॥ ६६ ॥ [१२] अश्वि

नांहविः ॥ अश्विनाहविरिन्द्रियन्नमुचोह्रियासरंस्वती ॥ आशुक्र
 मांसुराह्वसुमघमिन्द्रायजन्ध्रिरे ॥ ६७ ॥ यमश्विना ॥ यमश्वि
 नासरंस्वतीहविषेन्द्रुमवर्द्धयन् ॥ सविभेदवृलम्मुचान्नावासुरेस
 चां ॥ ६८ ॥ तमिन्द्रम् ॥ तमिन्द्रम्पशवुंसचाश्विनोभासरंस्वती ॥
 दधानाऽअभ्यनूषतहविषाऽशुशऽइन्द्रियैः ॥ ६९ ॥ अऽइन्द्रे ॥
 यऽइन्द्रऽइन्द्रियन्दधुःसवितारुणोभगः ॥ ससुत्रामाहुविष्पतिर्य
 जमानायसञ्चत ॥ ७० ॥ सुवितावरुणः ॥ सुवितावरुणोदधुद्याज
 मानायदुशुषे ॥ आदंतुनमुचुवसुसुत्रामाबलमिन्द्रियम् ॥ ७१ ॥

वरुणक्षत्रम् ॥ वरुणक्षत्रमिन्द्रियम्भगेनसवित्ताश्रियम् ॥ सुत्राम्ना
यशसुबलुन्दधानाबुद्धमाशित ॥ ७२ ॥ अश्विनुनागोभिः ॥ अश्वि
नुनागोभिरिन्द्रियमश्विभिर्वीर्युम्बलम् ॥ हविषेन्दुःसरंस्वतीयजं
मानमवर्द्धयन् ॥ ७३ ॥ तानासंत्या । सुपेशसुाहिरंण्यवर्तनीन
रा ॥ सरंस्वतीहविष्मृतीन्दुकम्मसुनोवत ॥ ७४ ॥ ताभिषजा ।
सुकम्मणासासुदुघासरंस्वती ॥ सबृत्रहाशुतर्कतूरिन्द्रायदधुरिन्द्र
यम् ॥ ७५ ॥ युवट्सुरामंम् ॥ युवट्सुरामंमश्विनानमुंचावासुरेस
चा ॥ द्विपिपानाःसरंस्वतीन्दुकम्मस्वावत ॥ ७६ ॥ पृत्रामिवपितरा ॥

पुत्रमिवपितरविश्विनोभेन्द्रावथुंकाद्यैर्दुःसनांभिः ॥ अत्सुरासुं
 द्यपिबुंशर्चासिंसरस्वतीत्वामघवन्नभिष्णक ॥ ७७ ॥ अस्मिन्न
 श्वासं ॥ अस्मिन्नश्वासःकृषुभासंऽतुक्षणैर्विशामेषाऽअवसृष्ट्वासु
 ऽआहुताः ॥ कीलालुपसोमंपृष्ट्वायव्वेधसंस्तुदामुतिअनयुचारुमुग्धये ॥
 ॥ ७८ ॥ अहाद्यग्ने । हविरुरास्येतेस्रुचोवधृतश्चुम्भोविसोमः ॥ द्वा
 जुसंनिर्दुरयिसुस्मेसुवीरम्प्रशुस्तन्धोहियुशसंम्बृहन्तम् ॥ ७९ ॥
 [१३] ॥ शतम् ॥ १२०० ॥ अश्विनातेजस्राचक्षुःप्राणेनुसरस्वती
 वीर्यम् ॥ द्वाचेन्द्रोवलेनेन्द्रायदधुरिन्द्रियम् ॥ ८० ॥ गोमद्वृषुणास

त्या ॥ गोमद्वेषुणासुत्याश्वावद्यातमश्चिन्वना ॥ वृत्तीरुद्धानूपायम्
॥ ८३ ॥ नयत् ॥ नयत्परुनान्तरऽआदुवर्षकृषण्वसू॥ दुःशर्दिसोम
त्याऽरिपुः ॥ ८२ ॥ तानः ॥ तानुऽआवोढमश्चिनारुयिम्पुशङ्गसन्द
शम् ॥ धिष्ण्यधिरिवोविदम् ॥ ८३ ॥ पावुकानः ॥ पावुकानुऽसर
स्वतीवाजोभिर्वाजिनीवति ॥ बुद्धं बहुधियावसुः ॥ ८४ ॥ चोदुयित्री
सूतानाम् ॥ चोदुयित्रीसूनृतीनुश्चतन्तीसुमतीनाम् ॥ बुद्धन्दधे
सरस्वती ॥ ८५ ॥ मुहोऽअर्णः ॥ मुहोऽअर्णुऽसरस्वतीप्रचैतय
तिकेतुना ॥ धियोधिरशुधिराजति ॥ ८६ ॥ इन्द्रायहि ॥ चित्रभा

नोसुताऽइमेत्वायवः ॥ अण्वीभिस्तनांपूतासः ॥ ८७ ॥ इन्द्राया
 हि । धियेषितोषिप्रजतऽसुतावतः ॥ उपुब्रह्माणिष्ठाघतः ॥ ८८ ॥
 इन्द्रायाहि ॥ इन्द्रायाहितुतुजानुऽउपुब्रह्माणिहरिवः ॥ सुतेदधिष्व
 नुश्चनः ॥ ९९ ॥ अश्विनापिवताम् ॥ अश्विनापिवताम्भधूसरस्व
 त्यासुजोषसा ॥ इन्द्रःसुत्रामावृत्रहाजुषन्ताऽसुोम्यम्मधु ॥ ९० ॥
 [११] इति वाजसनेयशुक्लयजुस्संहितापाठविंशोऽध्यायः ॥ २० ॥

इयं वाजसनेयसंहितापूर्वाद्धे मुम्बय्यां क्षेमराज-श्रीकृष्णदास
श्रेष्ठिना स्वकीये "श्रीवेङ्कटेश्वर" (स्टीम्) - मुद्रणालये

मुद्रयित्वा प्रकाशितम् । संवत् १९६७, शके १८३२.

॥ इति वाजसनेयसंहितापूर्वविंशतिः समाप्ता ॥

॥ अथ वाजसनेयसंहितोत्तरविंशतिप्रारंभः ॥

श्रीगणेशाय नमः ॥ हरिःॐम् ॥ इमम्मेसमिद्धोअग्निरेकादशर्को
 वसंतेनक्तुनाषड्द्वितायक्षत्समीधाग्निद्वादशाश्विनौछागस्यसप्तद्वंब
 हिश्वतुद्दशषडकषष्टिः ॥ ॐ इमम्मेवुरुणश्रुधीहवमुद्याचंभृडय ॥
 त्वामवुस्स्युराचके ॥ १ ॥ तत्त्वा । यासिब्रह्मणुवन्दमानुस्तदाशा
 स्तुयजमानोहिविन्भिः ॥ अहेडमानोवरुणेहवोद्धचुरुशंःसुमानुऽआ
 युःप्रमोपीः ॥ २ ॥ त्वन्नः ॥ त्वन्नोऽअग्नेवुरुणस्यबिह्वान्दुवस्युहे
 डोऽअवयासिसीष्ठाः ॥ यजिष्टोवह्नितमुशोशुचानोविश्वानुह्वेषा ॐसि
 प्रमुमुग्ध्युस्मत् ॥ ३ ॥ सत्त्वम् ॥ सत्त्वन्नोऽअग्नेवुसोभवोतीने

दिष्टोऽभ्युत्थोऽप्युत्थो ॥ अवयवक्ष्वनो वरुणं देवराणो ब्रह्मिणो हिमं डीक
ं सुहवो नऽपि ॥ ४ ॥ सुहो मेषु । मातरं सुवृतानां मतस्युपस्क्री
मवसिद्धवम ॥ त्विक्षुत्रामजरन्ती भूच्छीं सुशर्माणमदितिं सुप्र
णीतिम् ॥ ५ ॥ सुत्रामाणम्पृथिवीम् ॥ सुत्रामाणम्पृथिवीन्ध्यामने
हसं सुशर्माणमदितिं सुप्रणीतिम् ॥ देवीन्नावंस्वरिन्नामनांग
सुमस्त्रवन्तीमारुहमास्वस्तये ॥ ६ ॥ सुनावुमारुह्यम् ॥ सुनावुमा
रुह्युमस्त्रवन्तीमनांगसम् ॥ शतारिन्नास्वस्तये ॥ ७ ॥ आनः ॥
आनो मिन्नावरुणाघृतैर्गर्ग्युतिमुक्षतम् ॥ मद्धारजांसिसुक्कृतम् ॥

॥ ८ ॥ प्रवाहवा । सिसृतश्रुवसेनुऽआनोगद्युतिमुक्षतङ्गतेन ॥ आ
 माजनैःश्रवयतंश्रुवानाःश्रुतम्ममिन्नावरुणाहवेमा ॥ ९ ॥ शन्नः ॥
 शन्नोभवन्तुष्ट्राजिनोहवेषुदुवतातामितद्रवऽस्ववर्काः ॥ जुम्भयुन्तोद्विष्ट
 कुंरक्षांऽसिसनेम्मयुस्मद्युयवुन्नमीवाः ॥ १० ॥ द्वाजेवाजेवत ॥ द्वा
 जिनोनुोधनेषुष्विष्माऽअमृताऽऽकृतज्ञाः ॥ अस्थमद्धःपिवतमादथद्ध
 न्तप्सायातपुथिभिर्द्वेयानैः ॥ ११ ॥ समिद्धोऽअग्निः । सुमिथासुस
 मिद्धोद्वरेण्यः ॥ गायत्रीच्छदऽइन्द्रियन्थविगोद्वयोद्वयुः ॥ १२ ॥
 तनूनपुच्छुचिन्नतः ॥ तनूनपुच्छुचिन्नतस्तनूपाश्चुसंस्वती ॥ १३ ॥

षिणह्यच्छन्दं इन्द्रियेन्द्रियवाङ्मयैर्विद्योदधुः ॥ १३ ॥ इडाभिरग्निः ॥
इडाभिरग्निरीड्युःसोमो देवोऽमं त्र्यं ॥ अनुहुच्छन्द इन्द्रियम्प
ञ्चाविर्गोविद्योदधुः ॥ १४ ॥ सुवृहिरग्निः । पूषणवान्स्तीर्णर्वाहि
रमं त्र्यं ॥ बृहतीच्छन्दं इन्द्रियेन्द्रियत्सोमो विद्योदधुः ॥ १५ ॥ दु
रो देवीः ॥ दुरो देवीर्दिशो मुहूर्त्तमा देवो बृहस्स्पतिः ॥ पुङ्क्तिः ॥ छ
न्द इन्द्रियेन्द्रियन्तु यवाङ्मयैर्विद्योदधुः ॥ १६ ॥ उषेयुह्वीसुपेशसुविश्वे देवाऽ
अमं त्र्याः ॥ त्रिहुच्छन्दं इन्द्रियेन्द्रियम्पुह्वीवाङ्मयैर्विद्योदधुः ॥ १७ ॥ देव्याहो
तारा । मिषजन्द्रेण सुयुजा युजा ॥ जगतीच्छन्दं इन्द्रियमं नुजा

द्गौषीयोदधुः ॥ १८ ॥ तिस्रऽइडा ॥ तिस्रऽइडासरस्वतीभारतीमुरु
 तोषिशः ॥ विराट्छन्दऽइहेन्द्रियन्धनुर्गौर्नवयोदधुः ॥ १९ ॥ त्वष्टा
 तुरीपः ॥ त्वष्टातुरीपोऽअङ्कुतऽइन्द्राग्नीपुष्टिवर्द्धना ॥ द्विपद्वाच्छन्द
 ऽइन्द्रियमुक्षागौर्नवयोदधुः ॥ २० ॥ शुमितानः ॥ शुमितानोवधनुस्प
 तिःसवितोप्प्रसुवन्नभगम् ॥ ककुच्छन्दऽइहेन्द्रियं वृशावृहह्वयोदधुः ॥
 ॥ २१ ॥ स्वाहायुजम् ॥ स्वाहायुजंवरुणऽसुक्षुत्रोभेषुजङ्करत् ॥ अति
 च्छन्दाऽइन्द्रियम्बृहदंषुर्भोगौषीयोदधुः ॥ २२ ॥ [२२] वसुन्तेनऽऋ
 तुना । देवावसवस्त्रिवृतास्तुताः ॥ रुथन्तुरेणतेजसाहविरिन्द्रेवयोदधुः

॥ २३ ॥ श्रीष्मैर्णऽऋतुनां । देवारुद्राऽपञ्चदशैस्तुताः ॥ बृहताय
 शंसावलंढहविरिन्देवयोदधुः ॥ २४ ॥ वृषाभिर्ऋतुनादित्यास्तोमै
 सप्तदशैस्तुताः ॥ वृरूपेणविशौजसाहविरिन्देवयोदधुः ॥ २५ ॥ शा
 रुदनंऽऋतुनां ॥ देवाऽएकविंशऽऋभवस्तुताः ॥ वृराजेनरिश्रिया
 श्श्रियंढहविरिन्देवयोदधुः ॥ २६ ॥ हेमन्तेर्नऽऋतुनां ॥ देवास्त्रिण
 वमुरुतस्तुताः ॥ बलेनुशङ्करुऽसहोहविरिन्देवयोदधुः ॥ २७ ॥ शे
 शिरिणंऽऋतुनां । देवास्त्रयस्त्रिंशुमृतास्तुताः ॥ सुत्येनरेवतीऽक्षत्रं
 हविरिन्देवयोदधुः ॥ २८ ॥ [६] होतायक्षत्सुमिधा

गिन्निमिडस्पुद्रेऽश्विनेन्दुदुःसरं स्वतीमुजोधूम्रानगोधूमैः कुवलेभेषु ज
 म्मधुशब्देषु नैतजऽइन्द्रियम्पयुऽसोमः परिस्नुता घृतम्मधुह्यन्त्वाज्य
 स्युस्यहोतुर्ध्वज ॥ २९ ॥ होतायक्षुतनूनपुत्सरं स्वतीम् ॥ होता
 यक्षुतनूनपुत्सरं स्वतीमविम्मूषानभेषुजम्पुथामधुमतो भरं द्विश्वने
 न्द्राय वीर्युम्बदरैरुपुवाकाभिर्भेषुजन्तोक्ममिः पयुऽसोमः परिस्नुता
 घृतम्मधुह्यन्त्वाज्यस्युहोतुर्ध्वज ॥ ३० ॥ होतायक्षुन्नरुश
 सुन्ननुग्रहम्पतिदुःसुरं यामेषुजम्मेषुऽसरं स्वतीमिषग्यथोनचुन्द्रद्यु
 श्विनोर्विपाऽइन्द्रं स्थवीर्युम्बदरैरुपुवाकाभिर्भेषुजन्तोक्ममिः पयुऽ

सोमः परिश्रुताघृतम्मधुह्यन्वाज्यस्यहोतुर्ऋज ॥ ३१ ॥ होता
 यक्षद्विडेदितः ॥ होतायक्षद्विडेदितऽभ्राजुह्वानुऽसरंस्वतीमिन्दुम्ब
 लेनवृद्धंयन्नुषभेणुगवेन्द्रियमुश्विनेन्द्रायभेषुजंठयवैःकुक्कन्धुमिम्म
 धूलुजैर्नमास्रुम्पयुऽसोमःपरिश्रुताघृतम्मधुह्यन्वाज्यस्यहोतुर्ऋ
 ज ॥ ३२ ॥ होतायक्षद्विहिरूष्णाम्मदाऽ ॥ होतायक्षद्विहिरू
 ष्णाम्मदाभिषङ्गास्रत्याभिषजाश्विनाश्विशिशुमतीभिषगंधेनुऽसर
 स्वतीभिषगद्वहऽइन्द्रायभेषुजम्पयुऽसोमःपरिश्रुताघृतम्मधुह्यन्त्वा
 ज्यस्यहोतुर्ऋज ॥ ३३ ॥ होतायक्षद्विरुदिशः । कवुष्यो

नद्यचं स्वतीरुश्चिब्भ्यान्नदुरोदिशुऽइन्द्रेनरोदंसीदुधेदुहेधेनुःसरंस्व
 त्युश्चिनेन्द्रायभेषुजडिशुक्कन्नज्योतिरिन्द्रियम्पयुऽसामंःपरिस्रुतांघ
 तम्मधुद्वयन्त्वाज्यस्युहोतुर्ध्वज ॥ ३४ ॥ होतायक्षत्सुपेशसुषे ।
 नक्कुन्दिवादिश्चनसमआतुसरंस्वत्युत्विषिमिन्द्रेनभेषुजलंश्येनो
 नरजंसाह्लादाश्चिश्रयानुमासंरुम्पयुऽसामंःपरिस्रुतांघृतम्मधुद्वयन्त्वा
 ज्यस्युहोतुर्ध्वज ॥ ३५ ॥ होतायक्षुद्द्व्याहोतारा । भिषजाश्चि
 नेन्दुन्नजागृषिदिवानक्कुन्नभेषुजैःशूषुऽसरंस्वतीभिषक्सीसेनदुहऽइ
 न्द्रियम्पयुऽसामंःपरिस्रुतांघृतम्मधुद्वयन्त्वाज्यस्युहोतुर्ध्वज ॥ ३६ ॥

होतायक्षत्रिस्रोदिवीः ॥ होतायक्षत्रिस्रोदिवीर्नभेषुजन्त्रयस्त्रिधात
वोपसोरूपामिन्द्रैहिरुण्ययमुश्विनैडानभारतीष्विचासुरंस्वतीमहुऽइ
न्द्रायदुहऽइन्द्रियम्पयुऽसोमः ॥ परिस्रुताघृतम्मधुव्यन्त्वाज्यस्य
होतुष्यर्ज ॥ ३७ ॥ होतायक्षत्सुरेतंसमृषुभम् ॥ होतायक्षत्सुरे
तंसमृषुभन्नर्थापसुन्त्वहारुमिन्द्रमुश्विनाभिषजन्नसुरंस्वतीमोजोन
जृतिरिन्द्रियंघृकोनरंभुसोभिषग्यशुऽसुरंयाभेषुजं०इश्रुयानमासंरु
म्पयुऽसोमःपरिस्रुताघृतम्मधुव्यन्त्वाज्यस्यहातुष्यर्ज ॥ ३८ ॥
होतायक्षुह्नुस्वपतिंशमितारम् ॥ होतायक्षुह्नुस्वपतिंशमिता

रटिशुतऋतुभूमिन्नसुद्वयुर्दराजानंद्याग्निन्नमंसु॥श्चिनाभामुर्दिसरस्व
 तीभिषगिन्द्रायदुहऽइन्द्रियम्पयुऽसोमः परिश्रुताघृतम्मधुद्वयन्त्वा
 ज्यस्युहोतुर्ध्वजं ॥ ३९ ॥ होतायक्षदुग्निं०स्वाहा ॥ होतायक्षदु
 ग्निं०स्वाहाज्यस्यस्तोकानुं०स्वाहामेदंसाम्पृथुक्स्वाहागच्छाणि
 मुश्चिन्म्यां०स्वाहामिषेदंसरस्वत्यैस्वाहाऽऋषुभमिन्द्रायसिर्दहायु
 सहसऽइन्द्रियर्दस्वाहाग्निन्नभेषुजं०स्वाहासोममिन्द्रियर्दस्वाहेन्द्र
 ऽसूत्रामाणर्दसवितारुं०वृहणमिभुषजाम्पतिं०स्वाहावृनुस्वपतिमिप्रय
 म्पाथोनभेषुजं०स्वाहाद्विवाऽआज्युपाजुषाणोऽअग्निभेषुजम्पयुऽसो

मःपरिस्रुताधृतममधुद्वयन्त्वाज्यस्यहोतुर्थ्यजं ॥ ४० ॥ [१२] हो
 तायक्षदुश्चिनौच्छागंस्य । वृपाथामेदंसोजुषतांॐहविर्होतुर्थ्यजं ॥
 होतायक्षुत्सरंस्वतीम्सुषस्थवृपाथ्या मेदंसोजुषतांॐहविर्होतुर्थ्यजं ॥
 होतायक्षुदिन्द्रमृषभस्थवृपाथ्यामेदंसोजुषतांॐहविर्होतुर्थ्यजं ॥४१॥
 होतायक्षदुश्चिनौसरंस्वतीम् ॥ होतायक्षदुश्चिनौसरंस्वतीमिन्द्र
 सुत्रामाणिमिसोमाऽसुरामाणिरुच्छागुन्नमेषकृषुभैऽसूताऽशष्पुन्नता
 कर्मभिर्ह्यजिर्महंस्वन्तोमदुमासरेणुपरिष्कृताऽशुक्ताऽपयस्वन्तोमृ
 ताऽप्रस्थितावोमधुश्चुतुस्तानुश्चिनौसरंस्वतीन्द्रःसुत्रामावृञ्जहाजुष

न्तां सोम्य मधुपिबन्तु मदनं तु ह्यन्तु हेतुर्ध्वजं ॥४२॥ होतां यक्षदु
 श्विनौ च्छागस्य । हुविषुऽआतामुद्यमं ह्युतो मे दुऽउद्धृतं मपुरा द्वेषो
 बभ्यऽपुरा पौरुषेठ्या गूमाघस्ता नूनश्चासेऽअज्जाणुं ठ्यवसप्रथमाना
 एंसुमत्क्षराणां शतरुद्रियाणामग्निष्वात्तानाम्पीवोपवसना नाम्पा
 श्रुतश्चोणितशितामुतऽउत्सादुतोङ्गादङ्गादवतानुङ्करतऽएवाश्चि
 नाजुषेतां हुविहोतुर्ध्वजं ॥ ४३ ॥ होतां यक्षुत्सरं स्वतीम्मुषस्य हुवि
 षुऽआवयदुद्यमं ह्युतो मे दुऽउद्धृतं मपुरा द्वेषो बभ्यऽपुरा पौरुषेठ्या गूमा
 घसं नूनश्चासेऽअज्जाणुं ठ्यवसप्रथमानां सुमत्क्षराणां शतरुद्रि

यांणामग्निष्वोत्तानाम्पीवोपवसनानाम्पाश्रुतः श्रोणितशिशितासु
तऽऽत्सादुतोङ्गादङ्गादवतानाङ्करं देवऽसंस्वतीजृषतां९हुविहोतुर्थ्य
जं ॥ ४४ ॥ होतायक्षुदिन्द्रमृषुभस्यहुविषुऽआर्क्यदुद्यमं६च्यतोमिदुऽ
उद्धृतम्पुराहेषौब्भ्यऽपुरापोरुषेठ्यागृभोयसन्नूनङ्गासेऽअञ्जाणुंय्यव
सप्प्रथमानां९सुमत्क्षराणां९शतरुद्वियाणामग्निष्वोत्तानाम्पीवोप
वसनानाम्पाश्रुतः श्रोणितशिशितासुतऽत्सादुतोङ्गादङ्गादवताना
ङ्करं देवमिन्द्रो जृषतां९हुविहोतुर्थ्यजं ॥ ४५ ॥ होतायक्षुद्वनुस्पतिमु
भिः । हिपिडृतमयुरभिष्टयारशुनयाधित ॥ अत्राश्विनोश्छागस्य

हविषःप्रियाधामानिषत्रुसरस्वत्यासेषस्यहविषःप्रियाधामानिष
 त्रेन्द्रस्यऽऋषभस्यहविषःप्रियाधामानिषत्रुश्रेःप्रियाधामानिषत्रु
 सोमस्यप्रियाधामानिषत्रेन्द्रस्यसुत्राम्मणःप्रियाधामानिषत्रसवि
 तुःप्रियाधामानिषत्रुवरुणस्यप्रियाधामानिषत्रुवृषस्पतेःप्रियापा
 थाःसुषत्रुदेवानामाज्युपानाप्रियाधामानिषत्रुश्रेहोतुःप्रिया
 धामानितत्रुतान्प्रुस्तुत्येवोपुस्तुत्येवोपावस्रक्षुद्भौयसऽइवकर्वाकर
 देवन्देवोवृषनुस्पतिर्जुषताःहविहोतुर्ध्वज ॥४६॥ होतायक्षदुग्निः
 स्विष्टकृतम् ॥ होतायक्षदुग्निःस्विष्टकृतमयादुग्निरुश्विनोच्छागस्य

हविषःऽपिप्रियाधामाद्द्वययुङ्क्तेऽस्वत्त्यामिषस्यहविषःऽपिप्रियाधामाद्द्वयया
डिन्द्रस्यऽनृषभस्यहविषःऽपिप्रियाधामाद्द्वययाडिन्द्रेऽपिप्रियाधामाद्द्वय
याद्वीमस्यपिप्रियाधामाद्द्वययाडिन्द्रस्यसुत्राम्मणःऽपिप्रियाधामाद्द्वययाङ्
वितुःऽपिप्रियाधामाद्द्वययाङ्कणस्यपिप्रियाधामाद्द्वययाङ्गनस्पतेःऽपिप्रिया
पाथाऽस्ययाङ्गिवानामाङ्ग्यपानामिप्रियाधामानियक्षदुग्नेहातुःऽपिप्रि
याधामानियक्षुत्स्वम्माहिमानुमार्यजतमेज्याऽऽइषःऽकृणातुसोऽअङ्क
राजातवैदाजुषताऽहविर्हातुर्ग्यज ॥४७॥ [७] देवम्बुहिःसरस्वतीसु
देवमिन्द्रेऽअश्विना ॥ तेजोनचक्षुरुवक्ष्योर्विहविर्हातुर्ग्यजसुवनेव

सुधेयस्यद्यन्तुयज ॥ ४८ ॥ देवीद्वारः ॥ देवीद्वारोऽध्विनामिषजे
 न्द्रुसरंस्वती ॥ प्राणन्नघोर्युन्नसिद्धारोदधुरिन्द्रियंघसुवनैवसुधेयस्य
 द्यन्तुयज ॥ ४९ ॥ देवीऽनुषासा ॥ देवीऽनुषासाविश्वनासुत्रामेन्द्रुसरं
 स्वती ॥ बलुन्नघाचर्मास्यऽनुषाभ्यान्दधुरिन्द्रियंघसुवनैवसुधेयस्य
 द्यन्तुयज ॥ ५० ॥ देवीजोह्वी ॥ देवीजोह्वीसरंस्वत्युश्वनेन्द्रमवह
 यन् ॥ श्रोत्रिन्नकर्णयोर्धशुजोह्वीभ्यान्दधुरिन्द्रियंघसुवनैवसुधेय
 स्यद्यन्तुयज ॥ ५१ ॥ देवीऽलुज्जाह्वी ॥ देवीऽलुज्जाह्वीदुधेसुदुधन्द्रे
 सरंस्वत्युश्विनामिषजावतः ॥ शुक्लन्नर्ज्यातिस्तनयोरालुतीधत्तः

इन्द्रियं वसुवनेषु सुधेयं स्य ह्यन्तु यज ॥ ५२ ॥ देवा देवानां म ॥ देवा देवा
नां भिमुषजा होतारु विन्द्रमुश्चिना । वृषद्वारैः सरं स्वती र्त्विषुन्नहद
ये मतिः होतृं भ्या न्दधुरिन्द्रियं वसुवनेषु सुधेयं स्य ह्यन्तु यज ॥ ५३ ॥
देवी स्तुस्रः ॥ देवी स्तुस्रः देवी रुश्चिनेऽसुरं स्वती ॥ शूषुन्नमद्भये
नां भ्या मिन्द्राय दधुरिन्द्रियं वसुवनेषु सुधेयं स्य ह्यन्तु यज ॥ ५४ ॥
देवऽइन्द्रः ॥ देवऽइन्द्रो नराशुः सस्त्रिवस्तुथः सरं स्वत्याश्चिभ्यां मा
यतुरथः ॥ रेतो नरूपमुमृतं अग्निं च मिन्द्रायुत्त्वद्दुर्धादिन्द्रियाणि च
सुवनेषु सुधेयं स्य ह्यन्तु यज ॥ ५५ ॥ देवो देवः ॥ देवो देवः नुस्पति

हिरण्यपर्णाऽऽश्विभ्यां॑सरंस्वत्यासुपिप्लुऽइन्द्रायपच्युतेम
 धं ॥ ओजोनजुतिऋषुभानभामुंघनरुप्पतिन्नोदधादिन्द्रियाणिघसु
 वनेषुसुधेर्यस्यद्यन्तुयज ॥ ५६ ॥ देवम्बुहिः ॥ देवम्बुहिर्वारितीना
 मङ्कुरंस्तीर्णमुश्विभ्यामूर्णम्रदुःसरंस्वत्यास्योनमिन्द्रतेसदः
 ईशायैमुद्र्युंराजानम्बुहिषादधुरिन्द्रियंघसुवनेषुधेर्यस्यद्यन्तुयज
 ॥ ५७ ॥ देवोऽअग्निः । स्विष्टुक्कुंहुवाद्यक्षद्यथायुथः॑होतारुविन्द्र
 मुश्विनांघुचावाचुंसरंस्वतीमुग्निं॑सोमं॑स्विष्टुक्कृत्स्विष्टुऽइन्द्रः
 सूत्रामांसवितारुणांमिषगिहो॑देवोघनरुप्पतिः॑स्विष्टुहादेवाऽआज्य

पास्विष्टोऽअग्निरुग्निनाहोताहोत्रेस्विष्टुकृद्यशोनदधादिन्द्रियमूर्जं
मपचित्तिःस्वधांविंसुवनैवसुधेयस्यद्वयन्तुयजं ॥ ५८ ॥ अग्निममद्य ॥
होतारमवृणीतायंयजमानुःपचुदपक्कीःपचदपुरेडाशादबद्धन्नाश्व
बभ्र्याञ्छागुर्दिसरंस्वत्यैमुषमिन्द्रायऽकृषुभर्दिसुदवन्नाश्वबभ्र्याऽऽसरं
स्वत्याऽऽइन्द्रायसुत्राम्मणसुरासोमानत्सूपस्थाऽअद्य ॥ ५९ ॥ सूपस्थाऽ
अद्याद्वेषोषनुस्फपतिरभवदुद्विद्वबभ्र्याञ्छागोनेसरंस्वत्यैमुषेणन्द्रायऽ
ऋषभेणाक्षिस्तादमैदुस्तःप्रतिपचुतागुंभीषुतावीवृधन्तपुरेडाशैरपुरे
श्विनासरंस्वतीन्द्रःसुत्रामासुरासोमास्त्वामद्य ॥ ६० ॥ त्वामि

द्व्यऽऽकृषऽआर्षेयऽऽकृषीणान्नपादवृणीत्यायंठ्यजमानोबुहुब्भ्यऽआसङ्गं
 तेऽब्भ्यऽएषमेदेवेषुषसुषाठ्यायंठ्यतुऽइतितायादेवादेवुदानिऽन्यदु
 स्तान्यस्मऽआचुशास्वाचंरुस्वेषितश्चेतुरसिभदुवाचुयायुषीषि
 तोमानुषंऽसूक्तवाकायंसूक्ताद्बुहि ॥ ६१ ॥ इतिवाजसनेयशुक्लयजुःसं
 हितायामेकविंशोऽध्यायः ॥ २१ ॥ तेजोसिपञ्चमग्रएकहिंकारायद्वे
 तत्स्रवितुर्दशविभूमत्रिककायाद्वे आब्रह्मस्रयोदश शेषादेककोन्नवि
 ऽशतिश्चतुस्त्रिंशत् ॥ ओम् तेजोसि॥तेजोसिशुक्कमुमृतमायुष्पा
 ऽआयुर्ममपाहि ॥ देवस्यत्वासवितुःप्रसुवेऽश्वनोर्धोबुब्भ्याम्पूष्णोह

स्ताब्भ्यामाददे ॥ १ ॥ इमामंगुब्भणन् ॥ इमामंगुब्भणन्त्रशुनामृतस्य
पूर्वुडआर्युषिद्विदथेषुकव्या ॥ सानोडअस्मिन्त्सुतडआबंभूवडक्कृतस्य
सामन्त्सुरमारपन्ती ॥ २ ॥ अग्निधाडअंसि ॥ अग्निधाडअंसिभुवन्नमसि
बुन्तासिधुता ॥ सत्त्वमुग्निवैश्वानुरडेसप्प्रथसङ्गच्छस्वाहाकृतऽ ॥ ३ ॥
स्वगात्वा ॥ दुवेब्भ्यः षुजापंतयेब्रह्ममुन्नरश्वंभुन्त्स्याभिडेवेब्भ्यः
षुजापंतयेनराद्ध्यासम् । तम्बंधानदुवेब्भ्यः षुजापंतयेतेनराङ्गहि
॥ ४ ॥ षुजापंतयेत्वा ॥ षुजापंतयेत्वाजुहुम्प्रोक्षासीन्द्राग्निब्भ्यान्त्वा
जुहुम्प्रोक्षामिष्टायवेत्वाजुहुम्प्रोक्षासिद्विरश्वेब्भ्यस्त्वादुवेब्भ्योजुहु

मप्रोक्षामिसर्वेभ्यस्त्वादेवैभ्योऽपुष्टुमप्रोक्षामि ॥ योऽअर्धन्तुञ्जिघात्
 सत्तितमुभ्यमीतिष्ठरुणऽपुरोमर्तःपुरऽइइवा ॥५॥[५] अमयेस्वाहा ॥
 अमयेस्वाहासोमायुस्वाहापाम्मोदायुस्वाहासवित्रेस्वाहाष्टायवृस्वा
 हाषिष्णविस्वाहेन्द्रायुस्वाहाबृहस्पतयेस्वाहामित्रायुस्वाहाष्टवरुणा
 युस्वाहा ॥६॥[१] द्विङ्करायुस्वाहा ॥ द्विङ्करायुस्वाहाहिङ्कुलायुस्वाहा
 ऋन्दतुस्वाहावक्त्रेन्दायुस्वाहाप्रोथतुस्वाहाप्रप्प्रोथायस्वाहाग्रेन्धा
 यस्वाहाग्रातायुस्वाहोनिविष्टायुस्वाहोपविष्टायु स्वाहोसन्दितायु
 स्वाहोष्वल्पातुस्वाहासोनायुस्वाहोशयानायुस्वाहोस्वपतुस्वाहाहोजा

गयतेस्वाहा कूजतिस्वाहा अप्रबुद्धायस्वाहा विजृम्भमाणायस्वाहा विचित्र
तायस्वाहा सट्हांनायस्वाहा पांस्तिथतायस्वाहा यनायस्वाहा प्रायणा
यस्वाहा ॥ ७ ॥ अतस्वाहा ॥ अतस्वाहा धावतेस्वाहा द्विवायस्वाहा हु
तायस्वाहा शूकोरायस्वाहा शूकृतायस्वाहा निषण्णायस्वाहा स्थिताय
स्वाहा ज्वायस्वाहा बलायस्वाहा द्विवतमानायस्वाहा विवृतायस्वाहा
विधुन्वानायस्वाहा विधूतायस्वाहा शूषमाणायस्वाहा शृण्वतेस्वा
हक्षमाणायस्वाहा क्षितायस्वाहा क्षितायस्वाहा निमुषायस्वाहा यद
द्वितस्मैस्वाहा यत्पितस्मैस्वाहा यद्भूद्भुरोत्तस्मैस्वाहा

कुर्वते स्वाहां कृतायुस्वाहा ॥ ८ ॥ [२] तत्संवितुर्वरेण्युग्मभर्गा देव
 स्यंधीमहि ॥ धियो योनः प्रचोदयात् ॥ ९ ॥ हिरण्यपाणिमृतये ।
 सवितारुसुपंह्ये ॥ संचंता देवतापुदम् ॥ १० ॥ देवस्युच्यंततः ॥ देव
 स्युचंततामुहीम्प्रसवितुर्हवामहे ॥ सुमतिर्दिसुत्थराधसम् ॥ ११ ॥
 सुहृतिर्दिसुमतीवृधः ॥ सुहृतिर्दिसुमतीवृधोरुतिर्दिसवितुरीमहे ॥ प्रदे
 वार्यमतीविदे ॥ १२ ॥ रुतिर्दिसत्पतिम् ॥ रुतिर्दिसत्पतिर्मुहेसवि
 तारुसुपंह्ये ॥ आसुवन्देवर्वातये ॥ १३ ॥ देवस्यसवितुः ॥ देवस्यस
 वितुर्मुतिमासुवंहिश्चदेह्यम् ॥ धियाभर्गम्मनामहे ॥ १४ ॥

अग्निं स्तोमैः । बोधयसमिधुनोऽमं त्र्यम् ॥ हृद्यद्देवेषु नो द
धत् ॥ १५ ॥ सहृद्युवाद् ॥ सहृद्युवाडमं त्र्यंऽभुशिः दूतश्च नो हितऽ॥
अग्निं ह्रियासमृण्वति ॥ १६ ॥ अग्निन्दूतम् ॥ अग्निन्दूतम्पुरोदधे
हृद्युवाहुमपंब्रुवे ॥ देवाइ ॥ १७ ॥ अजाजना
हि । पंवमानुसूयं विधारे शक्मनापयः ॥ गोजीरथारुहंमाणुपुरे
न्द्या ॥ १८ ॥ [९] विभूमन्मन्त्रा । प्रभूषिपिन्नाश्वांसिहयोस्यत्थो
सिमयोस्यवांसिसपितरसिष्वज्यसिष्वषांसिनमणांसिअसिबयुन्नामा
सिशिशुन्नामांस्यादित्त्यानोम्पत्वादिदेवांसिआशापालाऽएतन्देवे

बभ्योश्चुम्मेधायुष्प्रोक्षितर्क्षतेहरन्तिरिहरंमतामिहधृतंरिहस्वधूं
 त्रिःस्वाहां ॥१९॥ [२] कायुस्वाहांकस्मैस्वाहांकतु
 मस्मैस्वाहोस्वाहोधिमार्धातायुस्वाहोमनःप्रजापंतयेस्वाहांचित्तं
 विशांतयादित्यैस्वाहादित्यैमुह्यैस्वाहादित्यैसुमृड्यैकायुस्वाहास
 रस्वत्यैस्वाहोसरस्वत्यैपावुकैस्वाहोसरस्वत्यैबृहत्यैस्वाहांपू
 ष्णैस्वाहांपूष्णैष्प्रपुत्थ्यायुस्वाहांपूष्णैरुनिधषायुस्वाहोत्वहैस्वा
 होत्वहैतुरीयायुस्वाहोत्वहैपुरुषायुस्वाहोविष्णवैस्वाहोविष्णवै
 निभूयुपायुस्वाहोविष्णवैशिपिविहायस्वाहा ॥ २० ॥ विश्वोद्व

स्य । नेतुर्मन्तौवुरीतसुक्लयम् ॥ विश्वोरुयऽइषुद्धयतिद्युम्नंघृणी
 तपुष्यसुस्वाहा २ [१] आब्रह्मन् ॥ आब्रह्मन्द्वाहमृणोब्रह्मवच्चैसी
 जायतामारुहेराजन्त्युऽशूरुऽइषुष्योतिद्युधिमहारथोजायतान्दो
 ग्धाधेनुवौढानुङ्गानुशुऽसप्तपुरेन्द्रिष्योषाजिष्णुरथेष्टाऽसुभयोयु
 वास्युयजमानस्यव्वीरोजायतान्निकामेनःपुष्जन्थोवषतुफल्व
 त्योनुऽओऽषधयऽपचच्यन्तांरथोगक्षुमोनःकल्पताम् ॥ २२ ॥
 [१] प्राणायुस्वाहा । पानायुस्वाहाद्यानायुस्वाहाचक्षुषेस्वाहाऽश्रो
 त्रायुस्वाहावृन्धेस्वाहामनसुस्वाहा ॥ २३ ॥ [१] ॥ प्राचच्यैदिशे ।

स्वाहावर्षाच्चयैदुशेश्वाहादक्षिणायैदुशेश्वाहावर्षाच्चयैदुशेश्वाहांप्रती
 क्यैदुशेश्वाहावर्षाच्चयैदुशेश्वाहादक्षयैदुशेश्वाहावर्षाच्चयैदुशेश्वाहा
 क्षयैदुशेश्वाहावर्षाच्चयैदुशेश्वाहावर्षाच्चयैदुशेश्वाहावर्षाच्चयैदुशेश्वा
 हा ॥ २४ ॥ [१] अद्रचस्वाहा ॥ द्युब्भ्यस्वाहाकुकायुस्वाहावृत्तिष्ट
 न्तीब्भ्यस्वाहास्रवन्तीब्भ्यस्वाहास्यन्दमानाब्भ्यस्वाहाकूप्या
 ष्भ्यस्वाहासूद्याब्भ्यस्वाहाधाठ्याब्भ्यस्वाहाण्णवायुस्वाहासमुद्रा
 युस्वाहासारुरायुस्वाहा ॥ २५ ॥ [१] घातायुस्वाहा ॥ धूमायुस्वाहा
 ष्त्रायुस्वाहासिवायुस्वाहाविद्योतमानायुस्वाहास्त्रिनयंतुस्वाहावृष्फु

अतिस्वाहावृषतेस्वाहावृषतेस्वाहागृध्रवृषतेस्वाहाशीगृध्रवृषतेस्वाहा
दृष्टतेस्वाहादंहीतायुस्वाहापुष्पणतेस्वाहाशीकायुतेस्वाहापुष्पवा
वभ्युस्वाहाबुदुनीवभ्युस्वाहानीहिरायुस्वाहा ॥ २६ ॥ [१] अग्न
युस्वाहा ॥ अग्नयुस्वाहासोमायुस्वाहान्द्रायुस्वाहापृथिव्यैस्वाहान्त
रिक्षायुस्वाहादिवेस्वाहादिग्भ्यस्वाहाशांभ्युस्वाहादिव्युदितिशेस्वा
हावाच्यैदितिशेस्वाहा ॥ २७ ॥ [१] नक्षत्रेभ्युस्वाहा । नक्षत्रि
येभ्युस्वाहारुत्रिभ्युस्वाहाह्रमासेभ्युस्वाहाह्यमासेभ्युस्वाहाह
स्तुभ्युस्वाहापुवेभ्युस्वाहासंघस्वरायुस्वाहावापृथिवीभ्यु

ॐस्वाहाचन्द्रायस्वाहासूर्यायस्वाहापुंदिमम्भ्युःस्वाहाह्रस्वसुम्भ्युः
 स्वाहासुद्रेम्भ्युःस्वाहादित्येम्भ्युःस्वाहामुरुद्भ्युःस्वाहाविश्वेम्भ्योदु
 वेम्भ्युःस्वाहामूलेम्भ्युःस्वाहाशाखाम्भ्युःस्वाहाह्रस्वपतिम्भ्युःस्वा
 हापुष्पेम्भ्युःस्वाहाफलेम्भ्युःस्वाहोषधीम्भ्युःस्वाहा ॥ २८ ॥ [१]
 शतम् ॥ १३०० ॥ पृथिव्यैस्वाहा ॥ पृथिव्यैस्वाहान्तरिक्षायस्वाहादिवे
 स्वाहासूर्यायस्वाहाचन्द्रायस्वाहानक्षत्रेम्भ्युःस्वाहाद्भ्युःस्वाहाहोषधी
 भ्युःस्वाहाह्रस्वपतिम्भ्युःस्वाहापरिप्लुवेम्भ्युःस्वाहाचराचुरेम्भ्युः
 स्वाहांसरीसृपेम्भ्युःस्वाहा ॥ २९ ॥ [१] असवेस्वाहा ॥ अस

वेस्वाहावसवेस्वाहाविविभुवेस्वाहाविविभुवेस्वाहागणेश्विभुवेस्वाहागणेश्विभुवेस्वाहागण
पतयेस्वाहाभिभुवेस्वाहाधिपतयेस्वाहाशुषायस्वाहासदसुष्पायस्वा
हाचन्द्रायस्वाहाज्ज्योतिषेस्वाहामलिभृचायस्वाहादिवोपुतयत्
स्वाहा ॥ ३० ॥ [१] मध्वेस्वाहा ॥ मध्वेस्वाहोमाधवायस्वाहा
शुक्लायस्वाहाशुचयेस्वाहानभसेस्वाहानभस्यायस्वाहाहोषायस्वाहा
ज्यायस्वाहासहसेस्वाहासहस्रायस्वाहातपसेस्वाहातपस्ययस्वा
हांसहस्पतयेस्वाहा ॥ ३१ ॥ [१] वाजायस्वाहा । असुवाय
स्वाहापिजायस्वाहाऋतवेस्वाहासुःस्वाहामधुस्वाहाद्वयश्चुविनेस्वा

हान्त्यागुस्वाहान्त्याग्रभौविनागुस्वाहाभुवनस्युपतयेस्वाहाधिपत
 युस्वाहाप्प्रजापतयेस्वाहा ॥ ३२ ॥ [१] आग्र्युत्थुज्ञेन । कल्पता
 ॐस्वाहाप्प्रणोयुज्ञेनकल्पता ॐस्वाहापानोयुज्ञेनकल्पता ॐस्वाहा
 वयानोयुज्ञेनकल्पता ॐस्वाहोदुनोयुज्ञेनकल्पता ॐस्वाहासमानो
 युज्ञेनकल्पता ॐस्वाहाचक्षुत्थुज्ञेनकल्पता ॐस्वाहाश्रोत्रुत्थुज्ञेन
 कल्पता ॐस्वाहावाग्युज्ञेनकल्पता ॐस्वाहामनोयुज्ञेनकल्पता ॐ
 स्वाहास्वमायुज्ञेनकल्पता ॐस्वाहाद्विहमायुज्ञेनकल्पता ॐस्वाहा
 च्छ्रोत्रिउत्थुज्ञेनकल्पता ॐस्वाहास्वत्थुज्ञेनकल्पता ॐस्वाहापृष्ठुत्थु

ज्ञेनकल्पतां॑स्वाहा॑युज्ञो॑युज्ञेनकल्पतां॑स्वाहा ॥ ३३ ॥ एकस्मै
 स्वाहा॑द्वा॒भ्यां॑स्वाहा॑शुतायुस्वाहा॑कशतायुस्वाहा॑ब्युष्ट्युस्वाहा॑स्व
 र्गायुस्वाहा ॥ ३४ ॥ [१] इति श्रीवाजसनेयशुक्लयजुःसंहितायां दी
 र्घपाठेद्वाविंशोऽध्यायः ॥ २२ ॥ हिरण्यगर्भैः प्राणतो द्विकौशुअन्त्य
 द्रौवायद्वापञ्चप्राणायतिस्त्रउत्सवथ्याद्वादशगायत्रीकस्त्वाषट्कैः
 स्विदृष्टौकास्विदृशसुभुःस्वयंभुस्तिस्त्रएकादशपंचषष्टिः ॥ ॐ हिरण्य
 गुर्भैःसम ॥ हिरण्यगुर्भैःसमंवर्तताग्नेभूतस्यजुतःपतिरेकऽआसी
 त् ॥ सदाधारपृथिवीन्धामृतेमाङ्कस्मैःकुवायंहुविषाविधेम ॥ १ ॥ उपुया

मगृहीतासि॥ प्रजापतये त्वाजुष्टुङ्गुहाम्भ्येषते योनिःसूक्ष्मस्तमहिमा॥
 अस्तेहन्तसंघत्सुरमहिमासम्भुभूवयस्त्वेवायावुन्तरिक्षमहिमासम्भु
 भूवयस्त्वेदिसूक्ष्महिमासम्भुभूवतस्ममतमहिम्नप्रजापतयेस्वा
 हादुर्वेभ्यः ॥२॥ [२] यः प्राणतोनिमिषुतोमहित्वेकुकुड्द्राजजग
 तोवुभूव ॥ यः ईशोऽस्य हृदिपदुच्चतुष्पदुकस्मैदुवायंहविषां विधे
 म ॥ ३ ॥ उपयामगृहीतासि । प्रजापतये त्वाजुष्टुङ्गुहाम्भ्येषते यो
 निश्चन्द्रमास्तेमहिमा ॥ अस्तुरात्रौसंवत्सुरमहिमासम्भुभूवयस्ते
 पृथिव्यामुग्नौमहिमासम्भुभूवयस्तेनक्षत्रेषुचन्द्रमसिमहिमासम्भु

भूवतस्ममैतमहिम्नैः प्रजोपतये देवेभ्युः स्वाहा ॥ ४ ॥ [२] अ
न्तिश्च धर्मरुषश्चरन्तु मपरितुस्तथुषः ॥ रोचन्ते रोचुनादिवि ॥ ५ ॥
अन्त्यस्य ॥ अजन्त्यस्य काम्याहरो विपक्षसुरथे ॥ शोणाद्युष्ण
नूवाहंसा ॥ ६ ॥ अह्नातः ॥ अह्नातोऽभुपोऽअर्गनीगदिप्रयामिन्द्रस्य
तुद्रवम ॥ एतद्विस्तोतरुनेनपुथापुनुरश्चुमावतयासिनः ॥ ७ ॥ व
सवस्त्वा । अन्तुगायुत्रेणुच्छन्दसादिद्वारस्त्वा अन्तुत्रैहूमेनुच्छन्द
सादित्यास्त्वा अन्तुजागतेनुच्छन्दसा ॥ भूभुवुःस्वुष्वाजी ॥ अह्नाची ॥
दयद्व्युगर्भ्यऽएतदन्नमसदवाऽएबदन्नमहिः प्रजापते ॥ ८ ॥ कश्चित् ॥

कःस्विदेकाकीचरतिकऽस्विज्जायतेपुनः ॥ किंस्विद्धिमस्यभेषुज
 ङ्किम्भवावपनम्मुहत् ॥ ९ ॥ सूख्यऽएकुाकी । चरतिचुन्द्रमाजायते
 पुनः ॥ अग्निहिमस्यभेषुजम्भूमिरावपनम्मुहत् ॥ १० ॥ कास्वित् ॥
 कास्विदासीत्पृष्वीचिप्रिङ्किंस्विदासीद्बृहद्वयः ॥ कास्विदासीत्पि
 लिप्पिलाकास्विदासीत्पिपशाङ्गिला ॥ ११ ॥ द्यौरासीत् ॥ द्यौरासी
 त्पृष्वीचिप्रिश्चऽआसीद्बृहद्वयः ॥ अविरासीत्पिप्लिप्लारान्त्रिरासी
 त्पिपशाङ्गिला ॥ १२ ॥ [८] द्यायुक्षं । पचुतेरेवुत्त्वसितग्नीवुश्छा
 गैदर्युग्नाधश्चमुसैःशलम्मुलिषुद्ध्या ॥ एषस्यरात्थ्योषुषांपुडिमश्च

तुम्बुरेदंगदब्रह्मोक्ठ्णणदच्चनोवतुनसुोग्नये ॥ १३ ॥ सठशितोर
 हिम्मनारथुदंसठशितोरुहिम्मनोहर्यः ॥ सठशितोऽअप्स्वप्स्सुजाब्रु
 हमासोमपुरोगवद ॥ १४ ॥ स्वयंघाजिन् ॥ स्वयंघाजिस्तुद्वक्लप
 यस्वस्वयंर्यजस्वस्वयंभ्रुषस्व ॥ सुहिमातुदयेनुनसुन्नशे ॥ १५ ॥
 नैव ॥ नवाऽऽएतदिन्नयसेनोरिष्यसिदुवाइ ॥ इदेषिपुथिभिःसुगे
 भिः ॥ यन्नासंतसुकृतोयत्रतेय्युस्तन्नत्वाहुवःसवित्तादधातु ॥ १६ ॥
 अग्निःपुशुः ॥ अग्निःपुशुरासीतेनायन्तुसऽएतल्लोकमजयद्यस्मि
 न्नग्निःसतल्लोकमविष्यत्तित्तःअष्यसिपिवृताऽअपः ॥ द्वायुःपशुरा

सृतिनायजन्तुसऽऽतुल्लोकमंजयद्यस्मिन्धायुःसतैलोकैर्कोभविष्यति
 तत्रैष्यसिपिब्रुताऽऽपः ॥ सूठ्यःपशुरासितेनायजन्तुसऽऽतुल्लोक
 मंजयद्यस्मिन्तसूठ्यःसतैलोकैर्कोभविष्यतिअप्यसिपिब्रुताऽऽपः
 ॥ १७ ॥ प्राणायस्वाहा । पानायस्वाहाव्यानायस्वाहा ॥ अम्बेऽअ
 म्बिकेम्बालिकेनमानयतिकञ्चन ॥ ससस्त्यश्चकःसुभद्विकाङ्का
 म्पीलवासिनीम् ॥ १८ ॥ गुणानान्त्वा । गुणपतिर्हवामहेप्रियाणा
 न्त्वाप्प्रियपतिर्हवामहेनिधीनान्त्वानिधिपतिर्हवामहेवसोमम ॥
 आहमंजानिगर्भुधमास्वमंजासिगर्भुधम् ॥ १९ ॥ ताऽऽभौ । चतु

रंःप्रदःसुम्प्रसारयावस्वर्गलोकैःप्रोर्णुवाथुंविषाद्युज्जीरितोधारेतोद्
धातु ॥ २० ॥ [३] उत्सर्वथ्याऽअव । गृदन्धैहिसमुञ्जिञ्चारयावृ
षन् ॥ यखीणाञ्जीवुभोजनः ॥ २१ ॥ युक्तसुक्तौ । शकुन्तितुकाह
लुगितिवञ्चति ॥ आहन्तिगुभेपसुनिगलालीतिधारंका ॥ २२ ॥ यु
क्तसुक्तौ । शकुन्तुकऽआहलुगितिवञ्चति ॥ विवक्षतऽइवतेमुखुमङ्क
ञ्चुमानुस्त्वमुभिभाषथाः ॥ २३ ॥ माताच । तेषिताचुतंग्रंभृक्ष
स्यरोहतः ॥ प्रातिल्युमीतितेषितागुभेमुहिमतऽसयत् ॥ २४ ॥ मा
ताच । तेषिताचुतंग्रंभृक्षस्यञ्जीडतः ॥ विवक्षतऽइवतेमुखुम्ब्रह्म

लोमुविचिद्वन्तुमनीषया ॥ देवानाम्पत्वन्योदिशःसूचीभिःशम्भ्य
 न्तुत्वा ॥ ३६ ॥ रुजुताहारणींसीसुशुजौषुज्यन्तेकम्मभिः ॥ अ
 श्वंस्यव्राजिनंस्त्वुचिसिमांशम्भ्यन्तुशम्भ्यन्तीः ॥ ३७ ॥ कुविदु
 द्ग ॥ यवमन्तोयवञ्चिद्यथादान्त्यनूपृष्विथूर्य ॥ इहेहषाङ्गुणुहिभोज
 नानुथेबुर्हिषोनमंडकिठ्यजन्ति ॥ ३८ ॥ [८] कस्त्वा ॥ कस्त्वा
 च्छयतिकस्त्वुविशास्तिकस्त्वुगान्त्राणिशम्भ्यति ॥ कडडतेशमिता
 कुविः ॥ ३९ ॥ ऋतवस्ते ॥ ऋतवस्तेऽकृतथापृष्वशमितारुविशासतु ॥
 सुष्ठुरस्यतेजसाशुमीभिःशम्भ्यन्तुत्वा ॥ ४० ॥ अर्द्धमासाध्प

रुं०षितेमासाऽआच्छयन्तुशम्भ्यन्तः ॥ अहोरात्राणिमुरुतोवि
लिष्टसदयन्तुते ॥ ४१ ॥ देव्याऽअह्वर्यवस्वाच्छयन्तुविचंशा
सतु॥गात्राणिपवुंशस्तेसिमाऽकृण्वन्तुशम्भ्यन्तीः ॥ ४२ ॥ द्यौरुते ।
पृथिव्यन्तरिक्षंवायुश्छिद्रमपृणातुते ॥ सूर्यस्तुनक्षत्रैऽसुहलोकङ्कणा
तुसाधूया ॥ ४३ ॥ शन्ते ॥ शन्तुपरैर्भ्योगात्रैर्भ्युऽशमुस्त्ववरे
र्भ्यः ॥ शमुस्तथर्भ्योमुज्जभ्युऽशम्भ्वस्तुतुद्वैतव ॥ ४४ ॥ [६] कः
स्वित् ॥ कऽस्वित्देव्युकीचरतिकऽऽस्विज्जायतुपुनः ॥ किं०स्विष्टिम
स्यभेषुजङ्गिम्भवावपनम्मुहत् ॥ ४५ ॥ सूर्यऽएकुकी । चरतिचन्द्र

माजायेतुपुनः ॥ अग्निहिंसस्यंभेषुजम्भामिरुवपनम्मुहत् ॥ ४६ ॥
 किंस्वित् ॥ किंस्वित्सूक्ष्मसुओतिङ्किंस्सुद्रसंमुद्रसंः ॥
 किंस्वित्पृथिव्यैषीयुङ्कस्युमात्रानविद्यते ॥ ४७ ॥ ब्रह्मसूक्ष्मस
 मम् ॥ ब्रह्मसूक्ष्मसुओतिद्यौःसुद्रसंमुद्रसंः ॥ इन्द्रःपृथिव्यैष
 षीयुङ्गास्तुमात्रानविद्यते ॥ ४८ ॥ पृच्छामित्वा । चित्तयेद्वससु
 यदित्त्वमत्रुमनंसाजगन्थ ॥ येषुविष्णुस्त्रिषुपुदेष्वेष्टस्तेषुविश्व
 म्भुर्वनुमाविवेश ॥ ४९ ॥ आपितेषु । त्रिषुपुदेष्वस्मिन्मयेषुविश्व
 म्भुर्वनुमाविवेश ॥ सुद्यःपृथ्वीमिपृथिवीमृतद्यामैकुनाङ्गनदिवोऽस्य

पृष्ठम् ॥ ५० ॥ के० ष्वन्तः । पुरुषोऽआविवेशकद्वयन्तः पुरुषोऽआप्पि
तानि ॥ एतद्गृह्णन्तुपवह्नामसित्वाकिं०स्विन्नुःप्रतिवाचोस्थञ्च ॥
॥ ५१ ॥ पुञ्चस्वन्तः । पुरुषोऽआविवेशताद्वयन्तः पुरुषोऽआप्पितानि ॥
एतस्वात्रप्रतिमद्वानोऽअस्मिन्मनायथाभवस्युत्तरोमत् ॥ ५२ ॥
[८] कास्वित् ॥ कास्विदासोत्पूषोचिद्विकिं०स्विदासीद्गृह्णन्तुः ॥
कास्विदासीत्पिप्लिकास्विदासीत्पिशङ्गिला ॥ ५३ ॥ द्यौरासी
त् ॥ द्यौरासीत्पूषोचिद्विरश्वोऽआसीद्गृह्णन्तुः ॥ अविरासीत्पिप्लिपि
लारात्रिरासीत्पिशङ्गिला ॥ ५४ ॥ काऽइम् ॥ काऽइमरेपिशङ्गिला

काऽईङ्कुरपिशङ्गिला ॥ कऽईमास्कन्दंमर्षतिक्रऽईम्पन्थां विसर्पति ॥
 ॥ ५५ ॥ अजारं । पिशङ्गिलाश्चवित्कुरुपिशङ्गिला ॥ शशऽआस्क्क
 न्दंमर्षत्यहिऽपन्थां विसर्पति ॥ ५६ ॥ कत्त्यस्य । विष्टाऽकत्यक्षरा
 णिकप्रिहोमांसऽकप्रिधासमिद्धऽ ॥ अशस्यत्वाविदथापृच्छमञ्चकप्रि
 होतारऽकृतशोयजन्ति ॥ ५७ ॥ षडस्य । विष्टाऽशुतमुक्षराण्यशु
 तिर्होमांसुमिधोहप्रिस्रः ॥ अशस्यतविदथाप्रब्रवीमिसुप्सहोतारऽ
 कृतशोयजन्ति ॥ ५८ ॥ कोऽअस्य । वंदुभुवनस्युनाभिङ्कोद्यावापृ
 थिवीऽअन्तारक्षम् ॥ कऽसूर्यस्यवेदवृहतोऽनुनिञ्चुङ्कोवेदचुन्द्रमसंय

तोजाः ॥ ५९ ॥ वेडाहम् ॥ वेडाहस्यभुवनस्युनाभिधेदुद्वावापृथि
 वोऽअन्तरिक्षम् ॥ वेडसुष्यस्यबृहतोऽनित्रिमथोधिदचुन्द्रमसंठयतो
 जाः ॥ ६० ॥ पृच्छामित्वा ॥ पृच्छामित्वापरुमन्तमपृथिदयाऽपृ
 च्छामिषत्रेभुवनस्युनाभिः ॥ पृच्छामित्वावृणोऽअश्वस्युरतःपृ
 च्छामिषाचंपरुसंहयोम ॥ ६१ ॥ इयंवेदिः ॥ इयंवेदिऽपरोऽअन्तः
 पृथिदयाऽअयंठयुहोभुवनस्युनाभिः ॥ अयंऽसोमोवृणोऽअश्वस्युर
 तोवृहमायंषाचंपरुसंहयोम ॥ ६२ ॥ [१०] सुभुस्वयंभुम् ॥ अथ
 मोन्तमभुत्पुणवे ॥ दुधेहगम्भूमित्वयंयतोऽजितऽप्रजापतिः ॥

॥ ६३ ॥ होतांशक्षत् ॥ होतांशक्षत्प्रजापतिर्दिसोमस्यमहिम्नः ॥
 जूषताम्पिबतुसोमिर्दहीतुठ्यजं ॥ ६४ ॥ प्रजापतेने । त्वदेतान्यु
 दयोषिश्वांरूपानिपरिताबभूव ॥ यत्कांसास्तोजुहुमस्तन्नोऽअस्तुषु
 यंस्यामुपतयोरथीणाम् ॥ ६५ ॥ [३] इति श्रीवाजसनेयशुक्लय
 जुस्संहितायांदीर्घपाठेत्रयोविंशोऽध्यायः ॥ २३ ॥ अश्वस्तूपरो
 धूम्रान्वसंताथस्रमुद्गायशिशुमारान्मयुःप्राजापत्योदशेकाश्वत्वारश्च
 त्वारिर्दशत् ॥ ॐ अश्वस्तूपुरः ॥ अश्वस्तूपुरोर्गोमृगस्तोप्राजा
 पत्योऽकृष्णगर्भोवऽआग्नेयोरुराटेपुरस्तात्सारस्वतीमुष्ण्युधस्तोद्भ्र

द्वोरश्रुनावधोरामौबुद्धोऽसौमापौऽण्डःश्यामोनाभ्यां९सौठ्यं
ग्रामौश्वेतञ्चकृष्णञ्चपाश्र्वयोस्त्वोद्गौसुशसंक्थौसुवथ्योवायु
द्यःश्वेतऽपुच्छऽइन्द्रायस्वपुस्याथब्रह्मण्यवावांसुनः ॥ ३ ॥ रोहितो
धूम्ररोहितः । कुक्कुन्धुरोहितुस्तेसुोम्याबन्धुररुगबन्धुःशुकबन्धु
स्तेषारुणाऽशितिरन्ध्रोद्वयतःशितिरन्ध्रऽसमुन्तशितिरन्ध्रस्तेसावित्रा
ऽशितिबुद्धुरुद्वयतःशितिबाहुऽसमुन्तशितिबाहुस्तेवाहिरुपुस्याऽपुष
तीक्ष्णपृपतीस्त्वथूलपृपतीतामैत्रावरुण्युः ॥ २ ॥ शुक्लवाल्सुवर्षशु
क्लवालोमणिवालुस्तऽर्थाश्रुनाऽद्वयतःश्वेतारुणस्तेरुद्रायपशुपत

येकृष्णायामाऽअवलिप्तारुद्रानभोरूपाऽपाऽर्जुन्याः ॥ ३ ॥ पृ
 ष्टिस्तितरुश्चीनंपृष्टिनः ॥ पृष्टिस्तितरुश्चीनंपृष्टिन्नरुद्धंपृष्टिस्तितरु
 ताः फुल्लगुह्याहितुणांपलक्षीताऽसारस्वत्यः प्लोहाकण्णः शृण्ठाकण्णा
 द्वयाऽलोहकण्णस्तत्त्वाद्वाऽऽकृष्णग्रीवशितिकक्षाऽऽसुक्थस्तऽऐन्दु
 ग्याऽकृष्णणाऽऽरल्पाऽऽम्मुहाऽऽस्तऽऽषुस्त्याः ॥ ४ ॥ शिल्पाधि
 श्वदेव्यः ॥ शिल्पाधेश्वदेव्योरोहिण्युरथ्यवयोध्याचेविजाताऽऽदि
 त्यैसरूपाधोत्रैवत्सतुष्यादुवानाम्पत्कीऽभ्यः ॥ ५ ॥ कृष्णग्रीवा
 आग्नेयाः । शितिऽभ्रवृषसूनाऽऽरोहिताऽऽद्वानाऽऽश्वेताऽऽवरोकि

णंऽआदित्यानान्नभौरूपाऽपाज्जुद्वयाऽ ॥ ६ ॥ उन्नतऽकंषुभऽ ॥ उन्न
तऽकंषुभोवाऽमुनस्तऽऐन्द्रावैष्णवाऽउन्नतऽशितिबाहुऽशितिपृष्ठस्तऽ
ऐन्द्रावाहिरूपेत्याऽशुिकरूपावाऽजिनाऽकल्मषाऽआग्निमाहुताऽइत्या
माऽपौष्पणाऽ ॥ ७ ॥ एताऽऐन्द्राग्नाऽ ॥ एताऽऐन्द्राग्नाऽहिरूपाऽअ
ग्नीषोमीयाऽवाऽमुनाऽअनुवाहऽआग्नावैष्णवावैशामैत्रावरुण्युद्वयत
ऽएद्वयोमैत्र्यऽ ॥ ८ ॥ कृष्णगर्गावाऽआग्नेयाऽ ॥ कृष्णगर्गावाऽ
आग्नेयावुऽअर्वऽसौम्याऽधुतावाऽयुद्व्याऽअविज्ञाताऽआदित्यैस्वरूपा
धुत्रैवत्सवुऽर्युद्वानाम्पत्कीऽभ्यऽ ॥ ९ ॥ कृष्णाभौमाऽ ॥ कृष्णा

भौमाधूम्राऽआन्तरिक्षावहन्तो दिव्याश्शुक्लाविविद्युताऽसिद्धमास्तारु
 काः ॥ १० ॥ [१०] धूम्रादवसुन्ताय ॥ धूम्रादवसुन्तायालभते
 श्वेतादग्नीष्ममायकृष्णादवर्षाब्भ्योरुणाच्छरदुपुषतो हेमन्तायापिश
 द्वाच्छिराय ॥ ११ ॥ त्र्यवयोगायुत्र्यै । पञ्चावययस्त्रिष्टुभेदित्युवाहोज
 गत्यैत्रिवृत्साऽअनृष्टुभेतुर्भुवाहऽसुष्णिहः ॥ १२ ॥ पुष्टुवाहो विराजो ॥
 पुष्टुवाहो विराजऽसुक्षाणो बृहत्याऽकृषभाऽकृकृभेनुड्द्वाहः पुड्द्वाच्येधुन
 वातच्छन्दसे ॥ १३ ॥ कृष्णग्रीवाऽआग्नेयाः ॥ कृष्णग्रीवाऽआग्नेयाव
 ष्ववःसौम्याऽऽपच्छस्ताःसा वित्रावित्सतुष्यःसारस्वत्यःऽइथाभाऽपु

ॐ षण्णाम्पृथ्वीनां यो मा रुरुता बह्विषु पात्रिंशद्वैशवाश्रित्याः ॥ १४ ॥
उष्कासंश्चिराः ॥ उष्कासंश्चिराऽएताऽएन्द्वाग्नाऽकृष्णावाऽरुणाऽपृथ्वी
यो मा रुरुताऽकृत्वा रस्तुपैराः ॥ १५ ॥ अग्नयेनीकवते । अथमेजानाल
भते मुरुद्भ्यः सान्तपुनेभ्यः सर्वात्थादभुरुद्भ्यो गृहमेधिभ्यो विष्कहा
दमुरुद्भ्यः ऋषिदिभ्यः स्रुद्भ्यः स्रुद्भ्यः स्रुद्भ्यः स्रुद्भ्यः स्रुद्भ्यः ॥ १६ ॥
उष्कासंश्चिराः ॥ उष्कासंश्चिराऽएताऽएन्द्वाग्नाऽप्रोशङ्गासाहिन्द्राबह्वि
षु पात्रैश्चकम्भुणाः ॥ १७ ॥ अत्राबुभ्रुनीकाशाः । पितृणां सोमवता
मनुभ्रुवो वृभ्रुनीकाशाः ॥ पितृणां बहिषदाऽकृष्णाबुभ्रुनीकाशाऽपितृ

णामग्निष्वात्तानाङ्कुण्डाःपृषन्तस्त्रियम्बुकाः ॥ १८ ॥ उक्काःसञ्चरा ॥
 उक्काःसञ्चराऽएताःशूनासुरीयाःश्वेताघाःश्वेताःश्वेताःसौर्याः ॥ १९ ॥
 द्विसन्तायकुपिअलान् ॥ द्विसन्तायकुपिअलानालभतेग्नीष्ममायकलेवि
 द्वाद्दवृषांभ्यस्त्रिस्त्रिरीञ्छरद्वैतिकाहेसुन्तायककराञ्छिशिरायुष्विकं
 करान् ॥ २० ॥ [१०] सुमुद्वायशिशुमारान् ॥ सुमुद्वायशिशुमाराना
 लभतेपुष्पद्वयाथमुण्डकानुद्धयोमस्त्र्यादिमुत्रायकुलेपथद्विवरणाय
 नाङ्कान् ॥ २१ ॥ सोमायहृदसान् ॥ सोमायहृदसानालभतेद्वायवे
 वृलाकाऽइन्द्राग्निष्वात्तानाङ्कुण्डाःपृषन्तस्त्रियम्बुकाः ॥

॥ २२ ॥ अग्नयेकृटरुन् ॥ अग्नयेकृटरुनालंभतेवन्नुरूपतिब्भ्यऽ
उलूकानुग्शीषामांभ्याञ्चाषानुश्चिब्भ्याममुरादिमुत्रावरुणांभ्या
हुपातांन् ॥ २३ ॥ सोमायलवानालंभतेत्वङ्कौलीकाङ्गोषादीद्दिवा
नुम्पत्कींभ्यऽकुलीकादेवजाभिब्भ्योग्नयेगृहपतयेपारुष्णान् २४ ॥
अद्वहेपुरावतान् ॥ अद्वहेपुरावतानालंभतेरात्र्यैसीचापूरहोरुत्रयोः
सुन्धिब्भ्योजुतूमसासिंभ्योदात्त्योहानत्संघत्सुरायमहुतःसुपुर्णान् ॥
॥ २५ ॥ भूम्याऽआखून् ॥ भूम्याऽआखूनालंभतेन्तरिक्षायपाङ्गा
न्दिवेकशान्दिग्भ्योनकुलाद्वब्भ्योऽनुकानवान्तरिक्षांभ्यः ॥ २६ ॥

वसन्म्युऽऽकृश्यान् ॥ वसुन्म्युऽऽकृश्यानालंभतेरुद्रेऽभ्योरुखुनादित्ये
 ष्म्योद्व्यङ्गद्विष्वैऽभ्योद्वेऽभ्योऽपृषतान्त्साह्वयेऽभ्यःकुलुङ्गान् ॥२७॥
 ईशानायुपरंस्वतः ॥ ईशानायुपरंस्वतुऽआलंभतेमित्रायगौराद्वरु
 णायमहिषाद्वहृस्वतयेगवुयोरुस्वहृऽउह्वान् ॥ २८ ॥ प्रजापंतये
 पुरुंपान् ॥ प्रजापंतयेपुरुषाद्वहृस्तिनुऽआलंभतेवाचेऽप्लुषीऽच्चक्षुषे
 सुशक्राऽऽहोत्रायभृङ्गाऽऽ२९॥शतम् ॥ ३४०० ॥ प्रजापंतयेच । व्राय
 वं चगामुगोवृरुणायाऽरुण्योऽमुपोऽमुपोऽमुमायुकृष्णोऽमनुष्यरुजायमुक्कटः
 शाद्वृलायरोहिद्वेषुभायगवुयीक्षिप्प्रशुनायुवात्तकुनीलहोऽङ्घ्रिमिःस

मुद्गायशिभुमारोहिभवतेहस्ती ॥ ३० ॥ [१०] मयुःप्रोजा
पुत्यः ॥ मयुःप्रोजापुत्यऽउलोहलिङ्गोवृषदुःशस्तेधात्रोदुशाङ्कु
दुङ्गाःश्रेयोऽकलेविङ्गोलाहितोहिःपुण्करसोदस्तत्वाद्वावोचैःकुञ्चः ॥
॥ ३१ ॥ सोमाथकुलङ्गः ॥ सोमाथकुलङ्गऽआरुण्युजो नकुलःशका
तपौष्णाःकुड्वासायारिन्दस्थगौरभृगःपुङ्गाद्वयङ्गुःकक्केटस्तेनुमस्ये
प्रतिश्रुत्कायैचक्रवाकः ॥ ३२ ॥ सौरिविलाका । शोर्गःसृज
यःशुयाण्डकस्तेभुत्राःसरस्वत्येशारिःपुरुषवाक्श्याविद्भुमीशाहुला
वृकःपृदाकुस्तेमुद्व्यवेसरस्वतुशुकःपुरुषवाक् ॥ ३३ ॥ सुप

णं पांर्जुन्यः ॥ सुपुर्णं पांर्जुन्यऽअतिवाहुसो दाविद्वेद्वेद्ययव्वृह
 रूपतयेष्टाचरुपतयेपङ्गराजोलिजऽआन्तरिक्षाः प्लुवोमुहुम्ममत्स्यस्तेन
 दोपुतयेद्यावाप्राथिवीषः कुम्मः ॥ ३४ ॥ पुरुषमृगश्चन्द्रमंसः ॥
 पुरुषमृगश्चन्द्रमंसो गोधाकालकादाघाघाटस्तेषुनस्पतीनाहुः कुवाकुः
 सावित्राहुः सोषातस्यनुक्त्रोमकरः कुलीपयस्तेकूपारस्य ह्यिशल्ल्य
 कः ॥ ३५ ॥ एण्यदहः ॥ एण्यदहोमण्डुकोमृषिकात्तिरिस्तेसु
 र्पाणां ह्योपाशऽआश्चिनः कृष्णोरात्र्याऽऽक्षोजित्तुसुषुषुलीकगतऽइतर
 जुनानां अहकवैष्णवी ॥ ३६ ॥ अन्यवापुः क्षमासानामृश्या

मुयूरः सुपुष्पस्तेगन्धुर्वाणां सुपासुद्रो मासाङ्कुर्यपोरोहिर्कुण्डुणाचो
 गुलतिकुतेः सुसुरसांभुत्प्रवसितः ॥ ३७ ॥ वृषाहृक्कृतनाभु ॥ वृषाहृ
 ऋतूनामासुः कशोमान्थालस्तोपतूणाभ्वलायाजगोरावसूनाङ्कपिअ
 लः कुपोतुऽउलूकः शुशस्तेनिःकृत्यैवृणायारुपयोभेषः ॥ ३८ ॥ श्वित्रऽ
 आदित्यानाम् ॥ श्वित्रऽआदित्यानामुष्टोघूर्णोवाद्वाङ्गो नुसस्तेसु
 त्याऽअरण्यायसुसुरोरुखुरौद्रः कृयिः कुटर्द्वैत्थोहस्तेष्वोजिनाङ्गामां
 यपिकः ॥ ३९ ॥ खुङ्गोवैश्वदेवः । श्वाकृष्णः कुणोर्गोर्गुहभस्तरक्षुस्तर
 क्षंस्वामिन्द्रायसूकरः सिद्धोमासुतः कंकलासः पिप्यकाशुकुनिरुत्तशेर

व्यायुर्विश्वेषान्देवानाम्पृषुतः ॥ ४० ॥ [४] इति श्रीवाजसनेयशु
 क्यजुःसंहितायां दीर्घपाठचतुर्विंशोऽध्यायः ॥ २४ ॥ शादं दुद्धिं न वे
 कैकाहिरण्यगर्भश्चतस्रअानोदशमानो मित्रो यदश्वस्याष्टकौ यत्तेषां डि
 मानु कं द्वे पंचदशसप्तचत्वारिंशत् ॥ ॐम् ॥ शादं दुद्धिः ॥ शादं दु
 द्धि रवंकान्दन्तमूलेभ्यं दुग्धं च स्वस्तु गान्दं दुग्धं च स्वस्त्याऽअ
 ग्नौ जिह्वं जिह्वं इत्याऽउत्सुदं मवक्त्रुं देनुतालुं वा जुहं हनुं च व्यासुपऽआ
 स्येऽनुवृषणमाण्डाभ्यामादित्यैरिभ्यं श्रुमिः पन्थानमभ्रभ्यान्धा
 वापृथिवी धितोभ्यां विद्युतं कुनीनकाभ्यां शृक्वायुस्वाहा कृष्णायुस्वा

द्वापाठ्याणिपक्षमाण्यव्युत्थ्याऽद्वैक्षवोद्योठ्याणिपक्षमाणिपाठ्याऽद्वैक्षवः
 ३॥ [१] वातंम्प्राणेन ॥ द्वातंम्प्राणेनापानेननासिकेऽलपयाममध
 र्गुणाद्वेनुसदुतरणप्रप्रकाशेनान्तरमनूकशेनुवाह्यनिवेष्यभ्रमूद्धास्तन
 यित्कुनिबोधनशानिभ्रमुस्तिष्केणविद्युतंहुनीनकाभ्युङ्क्षणाभ्यु
 श्राव्युश्रात्राभ्युङ्क्षणातेदुनीमंथरकुण्ठेनापशुष्ककुण्ठेनाचितम्म
 द्याभिरदिदिशीष्णानिऋतित्रिज्जर्ज्जह्यनशीष्णानिसङ्क्रोशैः
 प्राणान्त्रेष्ममाणंस्तुपेन ॥ २ ॥ [१] मुशकुट्केशैः ॥ मुशकुट्केशैरि
 न्दुस्वपसुवहैनुबृहृस्वपतिंशकुनिसुदेनकृम्माच्छुफैरुक्कमणं

स्थूराब्भ्यांमृक्षलाभिक्रिअंलाअवअङ्गंअभ्यामद्धानम्वाहुंभ्याआ
 म्बोलिनारण्यमुग्निमंतिरुग्भ्यांमृषणन्दुंभ्यामृश्वनावट्सांभ्या
 ंछुद्धंरोराब्भ्याम् ॥३॥ [१] अग्नेपक्षितिः॥ अग्नेपक्षितिर्वायोनिपक्ष
 त्तिरिन्द्रस्यतृतीयासामस्यचतुर्थ्यदिदत्यैपञ्चमीन्द्राप्येषुष्टामुरुतां
 सप्तुमीवृहस्पतेरष्टम्यथुष्टमृणान्वुमीधातुद्वशुमीन्द्रस्यैकादशीष
 षणस्यद्वादशीत्रयत्रयोदशी ॥४॥ [१] इन्द्राग्नयोपक्षितिःसरस्व
 त्यैनिपक्षितिर्मसुत्रस्यतृतीयापञ्चतूर्थीनिकेत्यैपञ्चम्युग्नीषोम
 योऽषुष्टासुपर्णांशसप्तुमीषिष्णोरष्टुमीषूष्णान्वुमीत्वहुद्वशुमीन्द्र

स्यैकादशैविरुणस्यद्वादशैत्रिंशद्योदशैश्चैत्रयोदशैश्चिह्नयोर्दक्षिणम्पा
श्वैश्चैषान्देवानामुत्तरम् ॥ ५ ॥ [१] मरुतां९स्कन्धाः ॥ मरुतां
९स्कन्धाविश्वेषान्देवानां१प्रथमाकीकसारुद्राण ॥ द्वितीयादित्यानां
तृतीयावायो६पुच्छंमुग्नीषोसंयो०भासदौक्त्रौश्रोणि०भ्यामिन्द्रा
वृहस्पती१दुुरु०भ्यामिमुत्रावरुणावृल्गा०भ्यामुक्त्रमण९स्तथूर०भ्या
मवल्लुङ्कुष्टा०भ्याम् ॥ ६ ॥ [१] पूषणं१वनिष्ठुनान्धा०हिनस्त्थूलगद
यासु०पादगुदाभि०बिहुतं१अन्त्रे१रुपो१वृस्तिना१वृषणसु०ण्डा०भ्यां१वा०जिन
दशैपेन१प्रजा९रेतसु०चा०षा०दि०पुतेन१प्रदुरा१पयुना१क०श्ममा०च्छकपि

ण्डैः ॥ ७ ॥ [१] इन्द्रस्यक्त्रोडः ॥ इन्द्रस्यक्त्रोडोदित्यैपाजु
 स्यन्दिशांजुत्रवोदित्यैभुसज्जिमूतादृदयोपुशेनुान्तारिक्षम्पुरीततान
 भऽउदुठ्युणचक्रविकोमतस्नाभ्यान्दिवंवृक्षाभ्याद्द्विरीदृष्ट्याशिशिरु
 पलादृष्टीदृहावृल्ममिकादृक्षोमभिगल्लोभिगुल्ममाद्विहरामिदंस्त्रवंन्तीह
 दादकुक्षिभ्यांऽसमुद्रमुदरेणवैश्वानुरम्भस्मना ॥ ८ ॥ [१]
 विधूतिनाभ्या । घृतुदरसनापोयूष्णामरीचीवृष्प्रुष्मिनाहारमूष्म
 णीशीनवसयाप्सुष्वाऽअश्रुभिर्हृदुनाद्वेषीकाभिरुस्नारक्षांऽसिचि
 त्नाण्यद्वैक्षत्राणिरूपेणपृथिवीन्त्वचाजुम्बुकायस्वाहा ॥ ९ ॥ [१]

हिरण्यगुण्मर्भःसम् ॥ हिरण्यगुण्मर्भःसमं वर्तुताग्नेभूतस्य ज्ञातः पतिरेक
ऽआसीत् ॥ सदाधारपृथिवीन्ध्यामुतेमाङ्कस्मै देवाय ह्यविषां विधेम ॥
॥ १० ॥ अऽप्राणेतः ॥ अऽप्राणेतो निमिषतो महि त्वैकुऽइद्वा ज्ञाजग
तो बुभुव ॥ अऽइंशेऽअस्य ह्यिपदुऽअतुऽपदुऽकस्मै देवाय ह्यविषां विधेम ॥
॥ ११ ॥ अस्येमे । हिमवन्तो महि त्वायस्य समुद्दुऽरसया सुहाहुः ॥
अस्येमाऽप्रीदिशोयस्ये ब्राह्मकस्मै देवाय ह्यविषां विधेम ॥ १२ ॥ अऽ
आ त्वमुदाः ॥ अऽआ त्वमुदा बल्लिदायस्य विश्वंऽउपासतेऽप्रिशिषुंऽय
स्ये देवाः ॥ अस्येच्छायामृतुंऽयस्ये मृत्युऽकस्मै देवाय ह्यविषां विधेम ॥

॥ १३ ॥ [४] आनः ॥ आनोभुद्राः ऋतवोयन्तु विश्वतोदंधासोऽप
 रीतासऽद्विदः ॥ देवानोयथासदुमिद्धेऽअसुन्नप्राग्युवोरक्षितारोदु
 वेदिवे ॥ १४ ॥ देवानांभुद्रा । सुमतिकेजयतान्देवानांश्रुतिरुभि
 नोनिवर्त्ताम् ॥ देवानां सुकथ्यमुपसेदिमावियन्दवानुऽआथुऽप्र
 तिरन्तुजीवसे ॥ १५ ॥ तान्पूष्यानिविदाहूमहेष्टयम्भगाम्भुन्नमदि
 त्तिन्दक्षमुस्त्रिधम् ॥ अठ्युमणुंवरुणुऽसोमंमुश्चिनुऽसरस्वतीनिऽसुभ
 ग्रामयस्कर ॥ १६ ॥ तन्नः ॥ तन्नोवातोमयोभुवांतुभेषुजन्तश्चुतापु
 श्रिर्वातत्पुताद्यौः ॥ तद्वावाणः सोमसुतोमयोभुवस्तदश्चनाशृणत

निधिण्यायुवम् ॥ १७ ॥ तमीशानम् ॥ तमीशानुअगतस्तुस्तथुवस्व
तिन्धियञ्जिद्वमवसेहूमहेवुयम् ॥ पूषानोषथवेदसामसङ्गधेरक्षितापा
गुरदंध्यस्वस्तये ॥ १८ ॥ स्वस्तिनः ॥ स्वस्तिनः ॥ १९ ॥ पूषदश्वासुरुतः ॥ २० ॥ मुदङ्कणीभिः शृणुयामदेवामिद्व
स्तिनः पषाद्विश्ववेदाः ॥ स्वस्तिनस्तादयोऽअरिद्वनोमिदस्वस्तिनो
वृहस्पतिर्दधातु ॥ २१ ॥ पूषदश्वासुरुतः ॥ २२ ॥ अग्निजिह्वामनवः सूरचक्षसा
मातरंशुभुंठयावानोद्विदथेषुजग्मयः ॥ २३ ॥ मुदङ्कणीभिः शृणुयामदेवामिद्व
म्पश्येमाक्षभिर्यजत्राः ॥ स्तिथैररङ्गैस्तुदुवाँसस्तुनूभिद्वथेशमहि

देवहितुं च्यदायुः ॥ २१ ॥ शतमित ॥ शतमिब्रुशुरदोऽअन्तिदे
 वायत्रानश्चञ्चक्रजुरसंस्तुनूनाम् ॥ पत्रासोअत्रपितरोभवन्तिमानोसु
 ह्यारारिषुतायुगन्तोः ॥ २२ ॥ अदिदित्थारदितिरुन्तारिक्षुमादिति
 म्मातासापितासपुत्रः ॥ विश्वेदुवाऽअदितिऽपञ्चजनोऽअदितिज्जाति
 मदिदितिज्जानित्वम् ॥ २३ ॥ [१०] मानः ॥ सानामित्रोवैरुणोऽअ
 र्युमायुरिन्द्रऽकृभृक्षामुरुतुऽपरिकल्पन ॥ यद्वाजिनोदिवजातस्युसप्तै
 ऽप्रवक्ष्यामोविदथैवीर्याणि ॥ २४ ॥ अन्निणिजा । अन्निणिजुरेवण
 सुप्प्रावृतस्यरुतिहृमीताम्मुखतोनयन्ति ॥ सुप्प्राडुजोभिमम्यहि

श्वरूपऽऽन्द्रापूष्णोऽपिप्रथमप्येतुपाथः ॥ २५ ॥ एषच्छाणः। पुरोऽ
अश्वेनव्राजिनापूष्णोभ्रागोनीयतेद्विश्वदेव्यः ॥ अग्निप्रियंरुच्यत्पु
रोडाशुमवतुत्वात्वेदेनऽसौश्वसुसायंजिह्वति ॥ २६ ॥ अह्वविष्यम् ॥
अह्वविष्यमृतशोद्वयानुन्निर्ममानुषुऽपच्यश्वन्नयन्ति ॥ अत्रापूष्णः
प्रथमोभ्रागऽपुंतिथुन्नदेवेभ्यःघप्रतिवेदयन्नजः ॥ २७ ॥ होताऽह्वरुच्यः।
होताह्वरुच्यरावयाऽअग्निमिन्धोग्रावग्नाभऽहुतशऽस्तुसुविप्रः ॥
तेनथुन्नस्वरुहूतेनुस्विहेनवृक्षणाऽआपूणह्वम् ॥ २८ ॥ अपुष्टस्काऽ
हुत ॥ येषूपवाहाश्चैषालिंरुच्येऽअश्वयूपायुतक्षति ॥ येचावृतेपचनः

सुम्भरं नृत्यते तेषामुभिर्गतिर्न इद्वत् ॥ २९ ॥ उपुष्प ॥ उपुष्पागा
 त्सुम्भमैधाश्रिमन्मद्वेवानामाशाऽउपवीतपृष्ठः ॥ अद्वैतं नु विष्णुऽनह
 पश्रोमदन्ति देवानां भृष्टे च कृमासुवन्धम् ॥ ३० ॥ अद्वाजिनः ॥ अद्वा
 जिनुोदामसुन्दानुमद्युयाशाशौषण्यारशुनारज्जुरस्य ॥ अद्वाधास्य
 प्यभृतसुस्ये तृणुऽसद्युतातेऽअपि देवेष्वस्तु ॥ ३१ ॥ [८] अद्वै
 स्य ऋविषुोमक्षिकाशुश्रुस्वरोस्वधितौरिपसमस्ति ॥ अद्वास्तयोऽ
 शमितुर्धन्येषुसद्युतातेऽअपि देवेष्वस्तु ॥ ३२ ॥ अद्वावद्भवम् ॥
 अद्वावद्भवम् ॥ अद्वावद्भवम् ॥ अद्वावद्भवम् ॥ अद्वावद्भवम् ॥

च्छमितारः कृण्वन्ततमेधंशृतुपाकम्पचन्तु ॥ ३३ ॥ यत्ते ॥ यत्तेगात्रा
 दुग्निनापुच्यमानादुमिशूलनिहतस्याविधावति ॥ मातङ्गम्याभा
 शिश्रुप्रहमात्रणैषुदेवेब्भ्युस्तदुशब्धोरुतमस्तु ॥ ३४ ॥ येष्वोजिनम् ॥ ये
 व्वाजिनम्परिपश्यन्तिपुंक्कंठ्यऽईमाहुःसुरभिनिहरति ॥ येष्ववावतामां
 ससिक्शामुपासंतऽततोतेषामुभिर्गुत्तन्नऽइद्वतु ॥ ३५ ॥ यन्नीक्षणम् ॥
 यन्नीक्षणम्सुस्पर्चयथाऽतुखायापात्राणिषूष्णऽआसेचनानि ॥
 कुष्मुण्यापिधानाचरुणामेङ्गाःसूनाऽपरिभूषन्त्यश्वम् ॥ ३६ ॥
 मात्वा ॥ मात्वाशिष्टंनयीष्टुमगन्धिम्माखाब्जान्त्यभिवित्केज

गिघ्रः ॥ इष्टं वीतमुभिगतुं धर्षं हतुन्तन्देवासुः प्रतिगृन्त्यश्चम् ॥
 ॥ ३७ ॥ निष्क्रमणशिषदंनम् ॥ निष्क्रमणशिषदंनं द्विवतं नृण्यश्च पङ्क्तौ
 शुभवतः ॥ यच्चपुपौ यच्चघासि अघासुसर्वातातेऽपि देवेष्ववस्तु ॥
 ॥ ३८ ॥ यदश्वाय ॥ यदश्वायुषासुऽपस्तृणन्त्यधीवा संठयाहिर
 ण्याह्यस्मै ॥ सुन्दानुमवन्तुम्पङ्क्तौ शम्प्रिया देवेष्ववायां भयन्ति ॥ ३९ ॥
 [८] यत्तौ सुदं महसुः शकृतस्युपाण्ण्यां वाक्शयावातुतोदं ॥ सुचैवृता
 द्विषोऽअद्धरेषु सर्वातातु ब्रह्मणा सुदयामि ॥ ४० ॥ चतुस्त्रिंशद्द्विजि
 नः ॥ चतुस्त्रिंशद्द्विजिनां दिववंन्धुर्विद्धं क्रौरश्चस्यस्वाधितिः समेति ॥ अ

च्छिद्वागान्नावियुनाक्किणोत्परेष्वपरनुघृष्युविशंस्त ॥४१॥ एकस्त्व
दुः ॥ एकस्त्वहुरश्वस्याविशुस्ताद्वायुन्ताराभवतुस्तथंऽऋतुः ॥ याते
गात्राणामृतथाकूणोमितातुपिण्डानाम्प्रजुहोम्युग्नौ ॥४२॥ मात्वा
तपस्त्रियऽशात्कमाप्त्रियन्तुम्मास्वधितस्तद्बुऽआतिष्ठिपते ॥ माते
गूदधुरविशुस्तातिहायिच्छिद्वागान्नाप्युसिनुामिथुंकः ॥४३॥ नवै ॥ न
वाऽऽएतदिम्रयसेनरिष्यसिदेवाः इदेषिपुथिभिःसुगेभिः ॥ हरी
तुयुआपृषतीऽअभूतुसुपास्थादद्वाजीधुरिरासंभस्य ॥४४॥ सुगह्य
नः ॥ सुगह्यन्नोवाजीस्वश्व्यम्पुटिसःपुत्राऽऽतविश्वापुषंरुयिम ॥

अनुगारस्त्वन्नोऽअदितिःकृणोतुक्षुन्नशोऽअश्वौघनतां७हविष्ममान् ।
 ॥ ४५ ॥ [६] इमानु । कुम्भुवनासीषधामेन्द्रश्चुष्टिश्चैचदेवाः ॥
 आदित्यैरिन्द्रःसर्गणोमुरुद्भिरुस्मन्भ्यग्भेषुजाकरत ॥ अज्ञश्चैनस्तु
 नृवृश्चप्रजाश्चादित्यैरिन्द्रःसुहर्षीषधाति ॥ ४६ ॥ अग्नेस्त्वन्नोऽअन्त
 मऽसुतञ्जाताशिवोभवावह्रुत्थ्यः ॥ वसुरग्निर्धसुश्श्रवाऽअच्छानक्षि
 द्युमतामर्दुरयिन्दाः ॥ तन्त्वाशोचिष्टुर्दीदिवःसुम्नायनूनमीमहेसखि
 ञ्भ्यः ॥४७॥ [२] इतिवाजसनेयशुक्लयजुःसंहितायांपंचविंशोऽध्या
 यः ॥ २५ ॥ [१५] अग्निश्चपंचदशाच्चातएकदशद्वौषड्विंशतिः ।

ॐ अग्निश्च । पृथिवीचिसन्नप्रतितेमेसन्नप्रमतामुदोषायुश्चान्तोरक्षश्चस
न्नतेमेसन्नप्रमतामुदऽआदित्यश्चैद्यौश्चसन्नप्रतितेमेसन्नप्रमतामुदऽआप
श्चैवहरुणश्चसन्नप्रतितेमेसन्नप्रमतामुदः ॥ सुप्तसुदुःसदोऽअहृमीभूतुसा
धनी ॥ सकासाः ॥ अह्ननस्करुसुञ्ज्ञानमस्तुमेमुनां ॥ १ ॥ अथेमा
म् ॥ अथेमांवाचङ्कल्लयाणीभावदानिजनैः ॥ बृहमुराजुदृयाब्भ्या
लंशुद्वायुचाठ्यायचुस्वायुचारुणायच ॥ प्रियोदेवानुान्दक्षिणायैद्वा
तुहिभूयासमुयम्मेकासुऽसमृद्धयतामुपसादानमतु ॥ २ ॥ बृहस्प
तेऽअति ॥ बृहस्पतेऽअतियदुःखौऽअर्हाद्युमद्विमातिःकतुमज्जनैषु ॥

यद्दीदयच्छवंसऽऋतप्प्रजातुतदुस्ममासुद्विविणन्धेहिचिन्नम् ॥ उपयु
 मगृहीतोसिबृहस्पतयेस्वेषतेयोनिर्बृहस्पतयेस्वा ॥ ३ ॥ इन्द्रुगा
 मन् ॥ इन्द्रुगोमन्निहायाहिपबासोमन्ऽशतऋतो ॥ विद्याद्भिर्ग्रीवाभिः
 सुतम् ॥ उपयुमगृहीतोसिन्द्रायस्वागोमन्तऽपुषतेयोनिरिन्द्रायस्वा
 गोमन्ते ॥ ४ ॥ इन्द्रायोहि ॥ इन्द्रायोहिवृत्रहृदिपबासोमन्ऽशतऋतो ॥
 गोमद्भिर्ग्रीवाभिःसुतम् ॥ उपयुमगृहीतोसिन्द्रायस्वागोमन्तऽपुषते
 योनिरिन्द्रायस्वागोमन्ते ॥ ५ ॥ ऋतावान्वैश्वानुरम् ॥ ऋतावान्वै
 श्वानुरभूतस्युज्ज्योतिषुस्पतिम् ॥ अजस्रहृन्मर्ममोमहे ॥ उपयुमगृ

हीतोसिद्धैश्चानुरायत्त्वेषतेषोनिव्वैश्चानुरायत्त्वा ॥ ६ ॥ वृश्चानुर
स्यसुमुतौ । स्यामुराज्राहिकम्भुवनानामभिःश्रीः ॥ इतोजातोषि
श्वामिदंविचद्वैश्चानुरोयंततुसूय्यण ॥ उपुयामगृहीतोसिद्धैश्चानुरो
यत्त्वेषतेषोनिव्वैश्चानुरायत्त्वा ॥ ७ ॥ वृश्चानुरोनः ॥ वृश्चानुरो
नऽकुतयुऽआप्रयातुपरावतः ॥ अग्निरुक्थनुवाहसा ॥ उपुयामगृही
तोसिद्धैश्चानुरायत्त्वेषतेषोनिव्वैश्चानुरायत्त्वा ॥ ८ ॥ अग्निर्कृषिः ॥
अग्निर्कृषिर्द्वेषवमानुऽपाञ्चजद्व्यऽपुरोहितः ॥ तमोमहेमहागुयम् ॥ ९
पुयामगृहीतोस्युग्गनयेत्त्वाव्वसऽगुषतेषोनिरुग्गनयेत्त्वाव्वस ॥ ९ ॥

मुहूर्त्त इन्द्रः ॥ मुहूर्त्त इन्द्रोवज्रहस्तःषोडशीशम्भयच्छतु ॥
 हस्तुपाप्मानुंशुस्ममान्द्वेष्टि ॥ उपयामगृहीतोसिमहेन्द्रायस्वैषतेयो
 निम्महेन्द्रायत्वा ॥ १० ॥ तंघः ॥ तंघोदुस्ममृतीषहंघसोममन्दान
 मन्धसः ॥ अभिवृत्सन्नस्वसरेषुधेनवुऽइन्द्रंहीभिन्नवामहे ॥ ११ ॥
 अद्वाहिष्टम ॥ अद्वाहिष्टन्तदुग्नयेवृहदञ्चविभावसो ॥ महिषीवृत्त्वद्वयि
 र्स्वद्वाजाऽऽदोरते ॥ १२ ॥ एहि ॥ एह्यपुष्पवाणितेग्नऽइत्येतदा
 गिरः ॥ एभिर्द्वैर्द्वैसुऽइन्दुभिः ॥ १३ ॥ ऋतवस्ते ॥ ऋतवस्तेयुजं
 धितंघन्तुमासारुक्षन्तुतेहविः ॥ संघेत्सुरस्तेयुजन्दधातुनऽप्रुजाञ्च

परिपातुनः ॥ १४ ॥ उपह्वरेगिरीणाम् ॥ उपह्वरेगिरीणां सङ्गमेच
नुदीनाम् ॥ धियाधिप्रोऽअजायत ॥ १५ ॥ [१५] उच्चाते ॥ उच्चा
तेजुतमन्धसोडिविसङ्गम्याददे ॥ उग्रशर्मसहिःश्रवः ॥ १६ ॥
सनः ॥ सनुदइन्द्रायिज्यवेधरुणायमुरुद्वयः ॥ वृरिवोवित्परिराव ॥
॥ १७ ॥ एनाधिश्चानि ॥ एनाधिश्चाद्युथ्यऽआद्युम्भानिमानु
पाणाम् ॥ सिषासन्तोषनामहे ॥ १८ ॥ अनुवीरेः ॥ अनुवीररनेपु
ष्यास्मृगोभिरद्वश्चुरनूसर्वेणपुङ्खे ॥ अनुद्विपुदानुचतुष्षपदाद्विय
न्देवानोयुजसृतुथानयन्तु ॥ १९ ॥ अग्नेपत्कर्षि ॥ अग्नेपत्कर्षि

हावंहदेवानामुशुतीरुप ॥ त्वष्टारुं सोमपीतये ॥ २० ॥ अभियुञ्ज
 म् ॥ अभियुञ्जङ्गुणीहिनेग्नावोनेष्टुं पिबंऽऽकृतुना ॥ त्वं हि रं रं क्रुधाऽ
 असि ॥ २१ ॥ द्विविणुं दाक्षिणीपिषति । जुहातु प्रचतिष्टुत ॥ नुं द्वाहृतु
 भिरिष्यत ॥ २२ ॥ तवायम् ॥ तवायं सोमस्त्वमह्युधाहंऽऽव
 त्तमं सुमनांऽअस्यपाहि ॥ अस्मिन्मथ्यज्ञे बुहिष्यानिषद्यां दधिष्व
 मअठरुऽइन्दुमिन्द्र ॥ २३ ॥ असेवंनं ॥ असेवंनं सुहवाऽआहिग
 न्तं नुनिवृहिपिसदतनारणिह्न ॥ अथांमन्दस्वजुजुषाणांऽअन्धंसु
 स्त्वहं द्वेवमिज्जनिमिं सुमङ्गणः ॥ २४ ॥ स्वादिष्ट्या ॥ स्वादिष्ट्या

मदिष्ट्यापवंस्वसोमुधारया ॥ इन्द्रायुपातविसृतः ॥ २५ ॥ रुक्षोहा
विश्वचर्षणिरुभियोनिमयोहते ॥ द्रोणं सुवस्तुमासंदत् ॥ २६ ॥
[३३] ॥ २ ॥ इतिशुक्लयजुःसंहितायांषड्विंशतितमोऽध्यायः ॥ २६ ॥
समास्त्वाद्दशोद्धाअस्यपीवोअन्नाद्वादशकावभित्वैकादशचत्वारःप
चचत्वारिंशत् ॥ ॐसमांस्त्वा ॥ समांस्त्वाग्नाऽऋतयोविद्धयन्तुसंव
त्सुराऽऋषयोयानिसुत्या ॥ सन्दिह्येनदीदिहिराचुनेनुद्विरश्वाऽआ
भाहिष्प्रदिशेच्चतंसः ॥ ३ ॥ सञ्च ॥ सञ्चैद्धयस्वांग्नेष्प्रचर्षवोधयेन्मुच्च
तिष्ठमहुतेसौभगाय ॥ माचरिषदुपसुतातेऽअग्नेश्चिहमाणस्तेयुशसंःस

न्तुमादये ॥ २ ॥ त्वामग्ने ॥ त्वामग्नेष्वृणते ब्राह्मणाऽऽमेशिवोऽअग्ने
 संघरणे भवानऽ ॥ सुपत्क्वाहानोऽअभिमाति जिच्चस्वे गये जागृह्य प्र
 युच्छन् ॥ ३ ॥ इहैव ॥ इहैवाग्नेऽअधिधारयारुयि म्मात्वा निक्कं दपु
 वृचि तानि करिणः ॥ क्षत्रमग्ने सुयमं मस्तु तुभ्यमुपसुता वृद्धं तान्तेऽ
 अनिदृतऽ ॥ ४ ॥ क्षत्रेणाग्ने ॥ क्षत्रेणाग्नेस्वागुऽसर्भस्वमिन्नेणा
 ग्नेभिन्नेधेये यतस्व ॥ सज्जातानां म्मह्यमस्तथाऽऽर्धिराज्ञां मग्ने विह
 व्योदीदिहीह ॥ ५ ॥ अतिनिहः ॥ अतिनिहोऽअतिस्त्रिधोत्यचिन्नि
 मत्यरातिमग्ने ॥ विश्व्राह्यग्नेदुरितासहस्वाथारुमभ्यं सुहवा

रा०रुयिन्दाः ॥ ६ ॥ अनुाधृष्योजातवेदाः ॥ अनुाधृष्योजातवे
 दाऽअनिष्टुतोविराडंगशेक्षत्रुभृदादिहीह ॥ विश्वाऽआशाऽप्रमुञ्च
 द्मानुषोव्भुयःशिवेभिरुद्यपरिपाहिनोवृधे ॥ ७ ॥ बृहस्पतेस्सवि
 तः ॥ बृहस्पतेस्सवितर्षोधयेनु०स०शितश्चित्सन्तरा०स०शिशाधि॥
 बुद्धयेनम्महुतेसोभंगायुश्चिश्च०एनुमनुमदन्तुदेवाः ॥ ८ ॥ अमृञ्चभृ
 यादधं ॥ अमृञ्चभूयादधयद्यमस्यबृहस्पतेऽअभिशस्तुरमुञ्चः ॥ प्र
 त्योहतामुश्चिनामृत्युमंस्ममादिवानामगशेभिषज्जाशर्चाभिः ॥ ९ ॥
 उहुग्रम् ॥ उहुग्रन्तमंसुरूपरिस्रुःपश्यन्तुऽउत्तरम् ॥ देवन्देवुत्रासू

अर्धमगदमुज्जयोतिरुत्तमम् ॥ १० ॥ [१०] ऊर्द्धाऽअस्यसुमिधोभव
 न्त्यूर्द्धाशुक्लाशीचींष्यग्नेः ॥ द्युमतंमासुप्रतीकस्यसूनोः ॥ ११ ॥
 तनूनपादसुरः ॥ तनूनपादसुरोविश्ववेदादुवादेवेषुदेवः ॥ पृथोऽअ
 नसुकुमद्धाधृतन ॥ १२ ॥ मद्धाद्युत्तमम् ॥ मद्धाद्युत्तमक्षसेप्रीणानोनरा
 शठसोऽअग्ने ॥ सूकृद्देवःसवित् ॥ विश्ववारः ॥ १३ ॥ अच्छायम् ॥
 अच्छायमिति शर्वसाधतेनेडानोवाहुन्नमसा ॥ अग्निमंस्तुचोऽअ
 कुरेषुप्रयत्सु ॥ १४ ॥ सयक्षत् ॥ सयक्षदस्यमहिमानंमुग्नेःसऽइ
 म्मुन्द्रासुप्रयसः ॥ वसुश्चेतिष्टोत्रसुधातमश्च ॥ १५ ॥ द्वारोदिवोः ॥

द्वारादिवीरद्वयस्युद्विष्वेष्टिताददन्तेऽअग्नेः ॥ उरुद्वयचंसौधाग्मनापत्ये
 मानाह ॥ १६ ॥ शतम् १५०० ॥ तेऽअस्य ॥ तेऽअस्य योषणोद्विद्व्येनयो
 नाऽऽपुषासुानक्का ॥ इमंय्युहमवतामद्दुरन्नः ॥ १७ ॥ दैव्याहातारा ।
 ऽऽकृद्धमंद्दुरन्नोग्नेऽऽह्वामुभिगृणीतम् ॥ कृणुतन्नंस्विष्टिम् ॥ १८ ॥
 त्रिस्रोदिवीः ॥ त्रिस्रोदिवीऽह्विरददंसदुन्त्विडासंस्वतोभारती ॥ सुही
 गुणाना ॥ १९ ॥ तन्नः ॥ तन्नःस्वरीपुमद्भुतम्पुरुक्षुत्वद्वांसुवीर्यम् ॥
 रायस्पर्षोषुद्विष्यतुनाभिमस्मसे ॥ २० ॥ वनस्पतेवसृज्यारराण
 स्तमनदिवेषु ॥ अग्निर्द्विद्व्यदंशमितासूदयाति ॥ २१ ॥ अग्नेस्वा

हा । कृणुहिजातवेदइन्द्रायहुह्यम् ॥ विश्वेदेवाहुविरिदञ्जुषन्ताम् ॥
 ॥ २२ ॥ [१२] पीवोऽन्नारयिवृधः । सुमेधाऽश्वेतसिषसि
 नियुतामिश्रीः ॥ तेष्वयवेसमनसोवितस्त्थुष्विश्वेन्नरःस्वपुत्र्या
 निचक्नुः ॥ २३ ॥ रायेनु । यञ्जुन्नतुरोदसुमिरुयेद्वीधिषणाधातिदु
 वम् ॥ अथव्यायुद्वियुतःसञ्चतुस्वाऽतश्चुतंघसुधितिन्निरुके ॥ २४ ॥
 आपोहा ॥ आपोहयद्वृहतीविश्वमायुद्गाम्भुन्दधानाजुनयन्तरुग्निम् ॥
 ततोदिवानुःसमंवत्ततासुरेकुड्कस्मैदेवायहुविषाविधेम ॥ २५ ॥ अ
 श्चित् ॥ यश्चिदापोमहिनापृथ्वपरयुद्वक्षुन्दधानाजुनयन्तीर्युद्गम् ॥

यो देवेष्वधि देवऽएकऽआसीत्कस्मै देवाय हविषां द्विधम ॥ २६ ॥ प्रया
भिः ॥ प्रयाभिः क्योसि द्वाश्वानं सुमच्छानि युद्धि वाय विष्टथे दुरोणे ॥
निनोरुयिदं सुभोजं संश्रुवस्वुनिवीरङ्गद्व्यमद्व्यञ्चराधः ॥ २७ ॥
आनंः ॥ आनो नियोद्धिः श्रुतिनीभि रद्धरदं सहस्त्रिणीभिरुपया हियुज
म् ॥ वायोऽभुस्मिन्त्सर्वनेमादयस्वयूयम्पातस्वुस्तिभिः सदानं ॥
॥ २८ ॥ नियोत्वां द्वायो ॥ नियोत्वां द्वायुवागं ह्युयदं शुक्रोऽअंया
मिते ॥ गन्तासि सुद्वतो गृहम् ॥ २९ ॥ वायो शुक्रे ॥ वायो शुक्रेऽ
अंयामिते मच्छेऽअगश्रुदिविष्टिषु ॥ आया हि सोमं पीतयेस्पुहा हौ देवनि

गृत्वता ॥ ३० ॥ द्यायुरंग्रेगाः ॥ द्यायुरंग्रेगाः ॥ द्यायुरंग्रेगाः ॥ द्यायुरंग्रेगाः ॥
 सायुजम् ॥ शिवो नित्युद्धः शिवाभिः ॥ ३१ ॥ द्यायोऽथे । तैसहस्त्रिणोरथा
 सुस्तेभिरागहि ॥ नित्युत्त्वान्तसोमपीतये ॥ ३२ ॥ एकयाच । दुश
 भिश्चस्वभूतेहाब्भ्यामिद्वयैविद्विथतीच ॥ तिसृभिश्चुबहसेत्रिद्वि
 शतांचनित्युद्धैर्वायविहताविमुञ्च ॥ ३३ ॥ तव्वायो ॥ तव्वायवृत
 स्प्यत्त्वहुज्जामातरद्भुत ॥ अवाहंस्यावृणीमहे ॥ ३४ ॥ ३२ ॥ अभि
 त्वा । शूरनानुमोदुग्धाऽइवधेनवः ॥ ईशानमुस्यजगतःस्वहेशुमी
 शानमिन्द्रतुस्त्युषः ॥ ३५ ॥ नत्वावान् ॥ नत्वावाँ ३ अहयोदि

ह्योनपार्थिवो न ज्ञातो न जानिष्यते ॥ अश्वायन्तौ मघवन्निन्द्रश्चा
जिनो गुह्यन्तं स्त्वाहवामहे ॥ ३६ ॥ त्वामित् ॥ त्वामिद्धिहवामहे
सुतौ वाजंस्यकारवंः ॥ त्वां वृत्रेष्विन्द्रसुसर्पं तिनरुस्त्वाङ्काष्ट्वास्वध
तः ॥ ३७ ॥ सत्त्वम् ॥ सत्त्वन्नाश्चित्रवज्रहस्तधृष्णयामिहस्तवो
नोऽअद्विवः ॥ गामश्चंरुत्थयामिन्द्रसङ्किरसुत्रावाजुन्नाजिग्युषे ॥
॥ ३८ ॥ कयानः ॥ कयानश्चित्रऽआभुवदूर्तासुदावृधुऽसखा ॥ कया
शचिष्ट्यावृता ॥ ३९ ॥ कस्त्वा ॥ सुत्यो मदानुग्ममर्हिष्टो मत्सुदन्ध
सः ॥ हुवाचिदारुजेवसु ॥ ४० ॥ अभीषुणः ॥ अभीषुणऽसखीना

मवितार्जरितृणाम् ॥ श्रुतम्भंवास्यूतये ॥ ४१ ॥ अज्ञायज्ञावः ॥ अज्ञा
 यज्ञावोऽअग्रयैगिरागिराचुदक्षसे ॥ प्रध्वंवयमुमृतंआतवैदसाम्प्रिय
 म्मिन्नशर्दिसिषम् ॥ ४२ ॥ पाहिनः ॥ पाहिनोऽअग्रमुऽएकयापाहुस्तु
 तद्वितीयया ॥ पाहिणीभिस्तुष्टुभिरुज्जाम्पतेपाहिवत्तुष्टुभिर्ध्वसा
 ॥ ४३ ॥ ऊज्जानंपातम् ॥ ऊज्जानपातुःसहिनायमंस्ममुद्युद्दशैम
 हृदयदातये ॥ भुवुद्वाजेष्ववित्ताभुवुद्द्वधुतत्रातातुननाम् ॥ ४४ ॥
 सुंष्टुत्सुरोसि ॥ पीरवत्सुरोसीदावत्सुरोसीहुत्सुरोसिवत्सुरोसि ॥
 उषसंस्तेकल्पन्तामहोरुत्रास्तेकल्पन्तामद्धुमासास्तेकल्पन्तु

ममासांस्तेकल्पन्तामृतवस्तेकल्पन्तां७संघत्सुरस्तेकल्पताम् ॥
 प्रेत्याऽएत्थैसञ्चाञ्छुप्रचंसारय ॥ सुपूर्णचिदसुतयादिवतंयाङ्गिरुस्व
 हुवसोद ॥ ४५ ॥ [१] इतिशुक्लयजुःसंहितायांसप्तविंशोऽध्यायः ॥ २७ ॥
 होतायक्षदेकादशदेवंबहिर्द्वादशपुनरप्येवंचत्वारःषट्चत्वारिंशत् ॥
 ॐ होतायक्षत् ॥ होतायक्षत्सुमिधेन्द्रमिडस्पुदेनाभापृथिव्याऽअधि ॥
 द्विवावम्मुन्त्समिद्धयत्तुऽआजिष्टुश्चर्षणीसहृद्वित्वाळ्यस्युहोतुष्यजं
 ॥ १ ॥ होतायक्षत्तनूनपातमूतिभिः ॥ होतायक्षत्तनूनपातमूतिभिर्ज
 तारुमंपराजितम् ॥ इन्द्रन्देव७स्त्वविदंस्त्वविदंमधुमत्तमैन्नराशठ्सं

नृतेजसुधैत्वाज्यस्युहोतुर्ध्वज ॥२॥ होतायक्षुदिडाभिरिन्द्रम् ॥ होता
 यक्षुदिडाभिरिन्द्रमीडितमाजुह्वानुममन्त्यम् ॥ दुवादुवैसवीर्युषिज्ज
 हस्तऽपुरन्दुरेधैत्वाज्यस्युहोतुर्ध्वज ॥ ३ ॥ होतायक्षुहृषीन्द्रम् ॥
 होतायक्षुहृषीन्द्रेनिषद्वरंष्टुपुमन्नर्थापसम् ॥ वसुभिरुद्धरादित्यैः
 सुयुग्मिभ्योहरासद्वहेत्वाज्यस्युहोतुर्ध्वज ॥४॥ होतायक्षुदोजोनवी
 र्युऽसहोद्धारुऽइन्द्रमवर्द्धयन् ॥ सृष्ट्रायुणाऽभुस्मिन्त्युज्ञोषिःश्रयन्तौ
 मृत्युवृधुद्धारुऽइन्द्रायमुद्विषेद्यन्त्वाज्यस्युहोतुर्ध्वज ॥५॥ होताय
 क्षदुपेऽइन्द्रस्य । धेनुसुदुधैमातरामुही ॥ सुधातरुनतेजसावृत्समि

नद्रंभवद्धंतांघीतामाज्ज्यस्युहोतुठ्यर्ज ॥ ६ ॥ होतायक्षुद्धैव्याहोतांश
मिषजासखायाह्रिविषेन्द्रमिभषज्ज्यतः ॥ कवीदेवोप्यन्वेतसोविन्द्राग्र
धत्तऽहनिद्रुयंघीतामाज्ज्यस्युहोतुठ्यर्ज ॥ ७ ॥ होतायक्षुत्तिस्रोदेवीः ॥
होतायक्षुत्तिस्रोदेवीन्नेभेषुजन्त्रयस्त्रिधातवोपसुऽइडास्रस्वतीभारं
तामिहोः ॥ इन्द्रपत्नीर्ह्रिविष्ममतीह्यन्त्वाज्ज्यस्युहोतुठ्यर्ज ॥ ८ ॥ हो
तायक्षुत्त्वह्यारुमिन्द्रम् ॥ होतायक्षुत्त्वह्यारुमिन्द्रन्देवमिभुषज्जं सुयज
ङ्घृतुश्चिश्रयंम् ॥ पुरुरूपं सुरेतसम्मथानुमिन्द्रायुत्त्वह्यारुधदिन्द्रिया
प्रिषत्त्वाज्ज्यस्युहोतुठ्यर्ज ॥ ९ ॥ होतायक्षुद्धनुस्वपतिंशामितारंम् ॥

होतायक्षुह्वनुस्फपतिंशमितारंशुतक्रंतुन्धियोजोहारमिन्द्रियम् ॥
 मद्धांसमुञ्जपुथिभिःसुगेभिःस्वदातियुजम्मधुनाधृतेनेष्वेस्वाज्ज्यं
 स्युहोतुर्ध्वज ॥ १० ॥ होतायक्षुदिन्द्रंस्वाहा ॥ होतायक्षुदिन्द्रं
 स्वाहाज्ज्यस्यस्वाहामेदंसुस्वाहास्तोकानांस्वाहास्वाहाकृतीना
 ंस्वाहाहृद्यसंस्क्रानाम् ॥ स्वाहादिवाऽआज्ज्यपाजुषाणाऽइन्द्रऽआ
 ज्ज्यस्युद्यन्तुहातुर्ध्वज ॥ ११ ॥ [११] देवम्भुहिरिन्द्रं सुदेवन्देव
 वीरवस्तीर्णवैद्यामवर्द्धयत् ॥ वस्तोर्वृतम्प्राक्तोर्भतंरुयाबुहिष्मभु
 तोत्यंगाह्वसुवनैवसुधैर्यस्येषेतुषज ॥ १२ ॥ देवीद्वारः ॥ देवीद्वारुऽइन्द्र

ॐ सङ्गातेष्वीहृष्टार्थामंत्रवर्द्धयन् ॥ आवृत्सेनुरणैर्णकुमारैर्णचमीवृता
 पाषाणैरेणुक्ककाटश्रुदन्ताविसुवनैवसुधैयस्यद्वयन्तुषजं ॥ १३ ॥ देवी
 शुभपासानस्कां ॥ देवीऽशुभासुानस्केन्द्रशुशेष्युत्यह्विताम् ॥ देवीऽवि
 शुष्प्रायासिद्धां सुष्प्रातिसुधितैवसुधैयस्यधौतांठ्यजं ॥ १४ ॥
 देवीजोष्टी ॥ देवीजोष्टीविसुधितीदेविमिन्द्रमवर्द्धताम् ॥ अयाद्वयुद्वया
 धाह्वेषांस्याद्व्यावक्षुह्वसुवाठ्याणियजमानायशिक्षितैवसुवनैवसुधैय
 स्यधौतांठ्यजं ॥ १५ ॥ देवीऽशुजाह्विती ॥ देवीऽशुजाह्वितीदुधसुदु
 धुपयुसेन्द्रमवर्द्धताम् ॥ इषुभूजैमुद्व्यावक्षुत्सगिधुत्सपातिमुद्व्या

नवेनपुष्टुन्दयमानेपुशुणेननवमधातामूर्जामूर्जामूर्जाहुतीऽलुज्जंयमानेवसु
 द्वाठ्याणियजमानायशिक्षितेवसुवनेवसुधेयस्यधीतुंठयजं ॥ १६ ॥
 देवादैदृश्यां ॥ देवादैदृश्याहातारादेवामिन्द्रमवर्द्धताम् ॥ हुतायशठिस्रा
 वाभाहुंविषुवाठ्याणियजमानायशिक्षितोविषुवनेवसुधेयस्यधीतुंठय
 जं ॥ १७ ॥ देवीस्तिस्रः ॥ देवीस्तिस्रस्तिस्रो देवीऽपतिमिन्द्रम
 वर्द्धयन् ॥ अस्पृक्षुद्भारतीदिवंरुद्रैर्युज्जठिसरेस्वतीद्वावसुमतीगृहा
 न्वसुवनेवसुधेयस्यद्वयन्तयजं ॥ १८ ॥ देवऽइन्द्रः ॥ देवऽइन्द्रो न
 राशठिसंस्त्रिवरुथस्त्रिवन्धुरे देवामिन्द्रमवर्द्धयत् ॥ शुतेनशितिपृष्ठा

नामाहितः सुहस्रेण प्रवर्तते तस्मिन्नावरुणे दंश्य होत्रमहंतो बृहस्पतिस्तो
त्रमुश्विनाच्छुभं वषट्पुष्यं सुवेद्यं सुवेद्यं ॥ १९ ॥ देवां कुर्वेः ॥ देवा
देवर्षिनुस्पतिर्हि रण्यपणो मधुशाखः सुपिपुलो देवमिन्द्रं मवच्छ्रयत् ॥ दि
वमग्नेणास्पृक्षुदानं रिक्षम्पृथिवीमहं ह्यसुवनं वसुधेयं स्य वैतुषजं ॥
॥ २० ॥ देवम्बुहिः ॥ देवम्बुहिर्वा रितो नान् देवमिन्द्रं मवच्छ्र
यत् ॥ स्वासुस्थमिन्द्रेणासन्नमुदथाबुहीँष्युभ्यभू सुवनं वसु
धेयं स्य वैतुषजं ॥ २१ ॥ देवाऽअग्निः ॥ देवाऽअग्निः स्वहृक्कृदेवमिन्द्रं
मवच्छ्रयत् ॥ स्वहृक्कृदेवमिन्द्रं स्वहृक्कृदेवमिन्द्रं स्वहृक्कृदेवमिन्द्रं

स्यैषेतुयज ॥ २२ ॥ अग्निमुद्य ॥ होतारमवृणीतुयंठयजमानुऽप
 च्चुत्पम्कीःपंचपुरोडाशंभुद्वैत्रिन्द्रायच्छागंम् ॥ सूपुस्थाऽअद्यदे
 वावितुस्पर्पतिरभवुदिन्द्रायच्छागैः ॥ अद्युतम्मेदुस्तःप्रतिपच्यता
 ग्यंभौदवावृधत्पुरोडाशैः ॥ त्वामुद्यऽऋष ॥ २३ ॥ [१२] होता
 यक्षत् ॥ होतायक्षत्समिधानम्मुहद्यशुऽसुसंसिद्धुवरण्यमग्निमिन्द्र
 वयोधसंम् ॥ गात्रुत्रीच्छन्दऽइन्द्रियन्त्यविङ्गावियोदधुंहेत्वाज्यस्य
 होतुठयज ॥ २४ ॥ होतायक्षत्तनूनपातमृद्धिदंम् ॥ होतायक्षत्तनूनपात
 मृद्धिदंठयङ्गंभुमदितिद्वैधशुचिमिन्द्रैवयोधसंम् ॥ दुष्णिणहृच्छन्दऽइ

निद्रयनिद्रत्युवाहुङ्गावियोदधुहेत्वाज्ज्यस्युहोतुठर्षज ॥ २५ ॥ होता
यक्षदीडिश्यमीडितम् ॥ होतायक्षदीडिश्यमीडितवृत्रहन्तमुमिडाभि
रीडुच्युत्सहस्रसोमुमिन्द्रवयोधसम् ॥ अनुष्टुभुञ्छन्दइन्द्रियम्पञ्चा
विङ्गावियोदधुहेत्वाज्ज्यस्युहोतुठर्षज ॥ २६ ॥ होतायक्षत्सुबुहिष
म्पुष्वन्तम् ॥ होतायक्षत्सुबुहिषम्पुष्वन्तुममर्युत्सिदन्तम्बुहि
षिप्पुयेमूतेन्द्रवयोधसम् ॥ बृहतीच्छन्दइन्द्रियन्त्रित्सङ्गावियोद
धुहेत्वाज्ज्यस्युहोतुठर्षज ॥ २७ ॥ होतायक्षुह्वयचस्वतीऽसुप्प्राय
णाः ॥ होतायक्षुह्वयचस्वतीऽसुप्प्रायाऽकंत्वावृथोद्धारोदुवीहिरुण्ययी

ब्रह्ममाणिमिन्द्रं वयोधसम् ॥ पुङ्क्तिञ्छन्दऽइहेन्द्रियन्तुं कथुं वाहङ्गां वियो
 दधुह्वयन्त्वाज्ज्यस्युहोतुं कथं ॥ २८ ॥ होतायक्षत्सुं पशंसासुशि
 लप्ते । बृहतीऽऽभेन स्त्रुषोपासुनदंशुते विश्वमिन्द्रं वयोधसम् ॥ त्रि
 हुभेञ्छन्दऽइहेन्द्रियन्तुं वाहङ्गां वयोधं ह्येतामाज्ज्यस्युहोतुं कथं ॥
 ॥ २९ ॥ होतायक्षत्प्रचतसां देवानां सुतुं मं कथशो होता रुद्व्या कुवीसु
 गुजेन्द्रं वयोधसम् ॥ जगतीञ्छन्दऽइन्द्रियमनुं वाहङ्गां वयोधं ह्येता
 माज्ज्यस्युहोतुं कथं ॥ ३० ॥ होतायक्षत्पशं स्वतीस्तुं स्रः ॥ होता
 यक्षत्पशं स्वतीस्तुं स्रो देवीं हिरुण्यश्रीं भारतीं बृहतीं ममुहोति पतिमिन्द्रं

वयोधसम् ॥ विराजुञ्छन्दऽइहेन्द्रियन्धेनुङ्गान्नवयोदधुह्यन्त्वाज्ज्य
 स्येहोतुर्धजं ॥ ३१ ॥ होतायक्षत्सुरेत्सुन्त्वष्टारम् ॥ होतायक्षत्सु
 रत्सुन्त्वष्टारंपुष्टिवह्नन्दिंरूपानिबिम्भन्तुम्पृथक्पुष्टिमिन्द्रवयोधसं
 म् ॥ द्विपदुञ्छन्दऽइन्द्रियभूक्षानुङ्गान्नवयोदधुह्यन्त्वाज्ज्यस्येहोतुर्धजं
 जं ॥ ३२ ॥ होतायक्षुह्नन्स्वपतिंशिमितारम् ॥ होतायक्षुह्नन्स्वप
 तिंशिमितारंशुतक्त्तुंदिंहिरण्यपर्णमुक्त्थनंरशुनाम्बिम्भन्तंष्ट्रिशि
 म्भगुमिन्द्रवयोधसम् ॥ कुकुभुञ्छन्दऽइहेन्द्रियंष्ट्रिशंष्ट्रितुङ्गावयोद
 धुह्यन्त्वाज्ज्यस्येहोतुर्धजं ॥ ३३ ॥ होतायक्षुत्स्वाहाकृतीरुग्निम् ॥

होतायक्षुस्स्वाहाकृतीरुमिङ्गुहपतिम्पृथुगवरुणम्भेषुजङ्घिविङ्घुत्रमिन्द्रं
 वयोधसंसु ॥ अतिच्छन्दसुच्छन्दंइन्द्रियम्बृहदृषभङ्गांविषयोदधुह्वय
 न्त्वाज्ज्यस्युहोतुर्ध्वज ॥ ३४ ॥ [१] देवम्बुहिः ॥ देवम्बाहिर्वयोधसंसन्दे
 वमिन्द्रमवर्द्धयत् ॥ गायत्र्याच्छन्दसेन्द्रियञ्चक्षुरिन्द्रेवयोदधं हसुवन
 वसुधेयस्यवेतुषज ॥ ३५ ॥ देवीर्द्वारः ॥ देवीर्द्वारोवयोवसुदुशुचिमिन्द्र
 मवर्द्धयत् ॥ उष्णिण्हाच्छन्दसेन्द्रियम्प्राणमिन्द्रेवयोदधं हसुवनवसु
 धेयस्यद्वयन्तुषज ॥ ३६ ॥ देवीऽउषासुानक्का । देवमिन्द्रेवयोधस
 न्देवीदेवमवर्द्धताम् ॥ अनुष्टुभाच्छन्दसेन्द्रियम्बलिमिन्द्रेवयोदधं ह

सुवनेषु सुधेयस्य धीतुं यज ॥ ३७ ॥ देवीजोद्गी ॥ देवीजोद्गी बिसुधि
तो देवमिन्द्रं वयो धसन् देवी देवमं वद्धताम् ॥ बहुत्याच्छन्दं सन्द्रियं ९
श्रीत्रिमिन्द्रं वयो धसन् देवमं वधेयस्य धीतुं यज ॥ ३८ ॥ देवीऽरुष्वाहं
ती ॥ देवीऽरुष्वाहं तु देवसु दुधेपयसेन्द्रं वयो धसन् देवी देवमं वद्धताम् ॥
पुङ्गव्याच्छन्दं सन्द्रियं शुक्लमिन्द्रं वयो धसन् देवमं वधेयस्य धीतुं यज
॥ ३९ ॥ देवा देह्या ॥ देवा देह्या होतारा देवमिन्द्रं वयो धसन् देवा देव
मं वद्धताम् ॥ त्रिष्टुमाच्छन्दं सन्द्रियं त्वषि मिन्द्रं वयो धसन् देवमं वध
सुधेयस्य धीतुं यज ॥ ४० ॥ देवाऽस्तुस्त्रि ॥ देवाऽस्तुस्त्रि देवा देवयो

धसुम्पतिमिन्द्रमवर्द्धयन् ॥ जगत्प्राच्छन्दसिन्द्रियर्शुषुमिन्द्रवयोद
 धं हसुवनेषुसुधेयस्यद्वयन्तुयजं ॥ ४१ ॥ देवो नरुशर्शंसः ॥ देवो नरुशर्शंसो
 देवमिन्द्रवयोदधं हसुवने देवो देवमवर्द्धयत् ॥ विराजुच्छन्दसेन्द्रियर्शुषु
 सिन्द्रवयोदधं हसुवनेषुसुधेयस्यद्वेत्तुयजं ॥ ४२ ॥ देवो वनुस्पतिः ॥
 देवो वनुस्पतिर्देवमिन्द्रवयोदधं हसुवने देवो देवमवर्द्धयत् ॥ द्विपदाच्छन्द
 सेन्द्रियम्भगुमिन्द्रवयोदधं हसुवनेषुसुधेयस्यद्वेत्तुयजं ॥ ४३ ॥ देव
 म्ब्राह्मिः ॥ देवम्ब्राह्मिर्देवमिन्द्रवयोदधं हसुवनेषुसुधेयस्यद्वेत्तुयजं ॥
 कुकुभुच्छन्दसेन्द्रियस्यशुऽइन्द्रवयोदधं हसुवनेषुसुधेयस्यद्वेत्तुयजं ॥

॥ ४४ ॥ देवोऽअग्निः । स्वहृक्कुर्वमिन्द्रं योधसन् देवो देवो देवमं वद्ध
 यत् ॥ अतिच्छन्दसाच्छन्दसोन्द्रियह्वं त्रिमिन्द्रं योधसुवहसुवनेषसु
 धयस्य द्वेतुयजं ॥ ४५ ॥ अग्निमुद्य । होतारमवृणीतायं यजमानुः
 पचुदपक्कोऽपचं दपुरोडाशं भुवद्भान्निन्द्राय योधसुच्छागंम् ॥ सुपुस्त्या
 ऽअद्य देवो वनस्पतिरभवुदिन्द्राय योधसुच्छागेन ॥ अद्य तममं देस्तः
 ऽप्रतिपचुताग्नेभीर्दवावृधत्पुरोडाशेन ॥ त्वामुद्यऽकंषे ॥ ४६ ॥ [४२]
 ॥ इति श्रीवाजसनेयशुक्लयजुःसंहितायामष्टाविंशोऽध्यायः ॥ २८ ॥
 समिद्धोऽअग्नेकादशयदं दस्त्रयोदशसमिद्धोऽअद्यद्वादशकेतुं कृण्वं

इचत्वारःषष्टिः॥ॐ॑समिद्धोऽअअन॥समिद्धोऽअअकृदरभ्मतीनाङ्ग
 तमंश्रेमधुंमुत्तिपद्वमानः॥ ब्रोजीविहद्ववाजिनआतवेदोदुवानांविक्षि
 ष्पियमासुधस्स्थम् ॥ १ ॥ घृतंनुअन ॥ घृतंनुअन्त्सम्पुथोदेवुया
 नादप्रजानद्वाप्यप्येतुदुवान् ॥ अनुत्वासप्तसंप्रदिशःसचन्तां
 स्वधामुस्मैयजंमानायधेहि ॥ २ ॥ इहुचंश्च ॥ इहुचंश्चासिवन्द्य
 श्चवाजिनाशुश्चासिमिद्धयश्चसप्त ॥ अग्निष्टुादुवेवसुमिःसुजांषाः
 ष्यीतंविद्विहवहतुजातवेदाः ॥ ३ ॥ स्तोत्रंम्बुहिः ॥ सुहरीमाजुषाणा
 रपृथुप्रथमानम्पृथिव्याम् ॥ देवेभिर्युक्कमदितिःसुजांषाःस्थोनङ्कं

ष्वानासुवितेदधातु ॥ ४ ॥ एताऽऽवः । सुभगाद्विश्वरूपविपक्षो
 मिःश्रयमाणोऽऽदातेः ॥ ऋष्वःसुतीःकुवषुःशुम्भमानोद्वारोदिवीः
 सुंप्रायेणाभवन्तु ॥ ५ ॥ अन्तरामित्रावरुणा ॥ अन्तरामित्रावरुणा
 चरन्तीमुखंयुजानामिभिसंविदाने ॥ उषासावाःसुहिरुण्यसुशि
 ल्पेऽऽकृतस्युषानाविहसादयामि ॥ ६ ॥ प्रथुमावाम् ॥ प्रथुमावाः
 सरुथिनासुवणादिवोपरथ्यन्तोभुवनान्निविश्ववा ॥ अपिष्युञ्चोदना
 वाग्निमानोहोतारुज्ज्योतिःप्प्रदिशादिशन्ता ॥ ७ ॥ आदित्यैर्नः ॥
 आदित्यैर्नाभारतीषिष्टुषुर्नःसरस्वतीसुहुरुद्रैर्नऽऽवीत् ॥ इडोपहू

तावसुभिःसुजोषाशुनन्नादेवीरुमतेषुधत्त ॥ ८ ॥ त्वष्टाविरम् ॥ त्व
 ष्टाविरन्देवकामअजानुस्वहुरवाजायतऽआशुरश्वः ॥ त्वष्टेदं द्विश्वे
 म्भुवनअजानबुहोऽकर्तारमिहयक्षिहोतः ॥ ९ ॥ अश्वोधृतनुत्स
 द्यासमंक्तेऽउपदेवाःऽऽकृतुशऽपार्थऽएतु ॥ बनुस्पर्तिद्वेवलोकम्प्र
 जानन्निग्निनाहृष्यास्वदितानिबक्षत् ॥ १० ॥ प्रजापतिरुत्तपंसा । द्वा
 वृथानःसुद्योजातोदधिषेभुनमंग्ने ॥ स्वाहाकृतेनहविषापुरोगाथाहि
 साङ्ग्याहविरदंतुदेवाः ॥ ११ ॥ [११] षदङ्कन्दः प्रथमआयमानऽद्व
 न्तसमुद्रादुतवापुरीषात् ॥ इत्येनस्यपुक्षाहिरिणस्यबहुऽउपस्तुत्यम्म

हिंजातन्तेऽअर्धन् १२ ॥ युमेनदुत्तम ॥ युमेनदुत्तन्त्रितऽएनमायुनगिन्द्र
ऽएणप्रथुमोऽअद्ध्यतिष्ठत् ॥ गुन्धुवोऽअस्यरशुनामंगृभ्णात्सूरुद
श्वंघसवो निरंतह ॥ १३ ॥ असियुमः ॥ असियुमोऽअस्यादित्यो
ऽअर्विन्नसिचितोगुह्येनवृतेन ॥ असिसोमैनसुमयाधिपृक्कऽआहुस्ते
त्रीणिदिविवन्धनानि ॥ १४ ॥ त्रीणिते ॥ त्रीणितऽआहुद्विविवन्धना
नित्रीण्युप्सुत्रीण्यन्तःसमुद् ॥ उतेवमेवरुणश्छन्त्स्यव्विद्वयत्रातऽआ
हुःपुरुमञ्जुनित्रम् ॥ १५ ॥ इमाते । वाजिन्नवुमार्ज्जनानीमाशुफाना
ं सनितुद्विधाना ॥ अत्रातिभुद्धारशुनाऽअपश्यमृतस्युषाऽअभिरक्ष

न्तिगोपाः ॥ १६ ॥ आत्कमानन्ते ॥ आत्कमानन्तुमनसारादंजा
 नामुवोद्विवापुतर्यन्तम्पतुङ्गम् ॥ शिरोऽपश्यम्पुथिमिःसुगोभिररे
 णुमिज्जहिमानम्पतुत्रि ॥ १७ ॥ अत्राति । रूपमुत्तममंपश्युञ्जिर्गा
 षमाणमिषऽआपुदेगोः ॥ बुदात्तुमत्तोऽअनुभोगुमानुडादिह्कसिष्टुऽओ
 षधीरजीगः ॥ १८ ॥ अनुत्वा ॥ अनुत्वारथोऽअनुमय्योऽअवृन्ननु
 गावोनुभर्गःकुनीनाम् ॥ अनुद्वातासुस्तवसुक्लयमोथुरनुदेवाममि
 रेष्टीर्यन्ते ॥ १९ ॥ हिरण्यशृङ्गोयः ॥ हिरण्यशृङ्गोयोऽअस्युपा
 दामनौजवाऽअवरुऽइन्द्रऽआसीत् ॥ देवाऽइदंस्यहविरद्यमायुदयोऽअ

वृन्तम्प्रथमोऽबुद्धयतिष्ठत् ॥ २० ॥ इन्मन्तासुऽसिलिकमङ्ग्य
 मासऽ ॥ इन्मन्तासुऽसिलिकमङ्ग्यमासुऽसुऽशूरणासोऽद्विद्वयासोऽ
 अत्याऽ ॥ हृत्साऽइवश्श्रेणिशोयतन्तेयदाक्षिषुऽद्विद्वयमज्ममुमश्चाऽ ॥
 ॥ २१ ॥ तवुशरीरम् ॥ तवुशरीरम्पतयिष्णवृन्तवंचित्वातऽइवुद्ध
 जीमान् ॥ तवुशृङ्गाणिबिष्टितापुरुञ्चारण्येषुजम्भुराणाचरन्ति ॥ २२ ॥
 उपुप्प्र ॥ उपुप्प्रागुच्छसंनष्टाज्यवादेवुद्धीचामनसुदीह्वयानऽ ॥ अ
 जऽपुरोनीयतेनाभिरुस्यानुपुश्चात्कुवयोयन्तिरेभाऽ ॥ २३ ॥ उपु
 प्प्र ॥ उपुप्प्रागात्पुरुसंकथस्सुधस्त्वमर्षाऽअच्छापितरम्मातरञ्च ॥

अद्यादेवाञ्छुप्तमोहिगुम्याऽअथाशास्तेदुशुषेवार्थाणि ॥ २४ ॥
 [१३] समिद्धोऽअद्य । मनुषोदुरोणेदेवोदेवाद्ययजसिजातवेदः ॥
 आचुषहमिन्नमहश्चिकित्वान्त्वन्दूतःकविरसिप्प्रचैताः ॥ २५ ॥ श
 तम् ॥ १६०० ॥ तनूनपात्पृथः ॥ तनूनपात्पृथःऋतस्ययानुद्मच्छा
 समुअन्त्स्वदयासुजिह्व ॥ मद्रमानिधीभिरुतयेज्ञमन्धन्द्वेवत्राचकृण
 ह्यङ्करत्नः ॥ २६ ॥ नराशर्दिसंस्यमहिमानम् ॥ नराशर्दिसंस्यमहि
 मानमेषामुपस्तोषामयजुतस्ययज्ञैः ॥ यसुऋतवुःशुचयोधियुन्धाः
 स्वदन्तिदेवाऽऽभयानिहृष्या ॥ २७ ॥ आजुह्वानुऽईड्यः ॥ आजुह्वानुऽ

इडच्योनन्द्वायाह्यग्रेष्वसुभिःसुजोषाः ॥ त्वन्देवानामसिबह्वहो
तासऽर्पनादयक्षीषितोयजोयान् ॥ २८ ॥ प्राचीनम्बुहिः । प्रादिशा
पृथिव्यावस्तोरुस्थावृज्यतेऽग्नेऽअहाम् ॥ ह्युप्रथतद्वितुरध्वरीयो
द्वेवभ्योऽअदितयेस्थानम् ॥ २९ ॥ ह्यचस्वतीरुद्विया । विश्रय
न्ताम्पतिवभ्योनजनयुःशुम्भमानाः ॥ देवोर्द्वारोबृहतीविश्वमिदवादे
वेवभ्योभवतसुप्रायुणाः ॥ ३० ॥ आसुष्वयन्ती । अजुतेऽउपाकेऽ
उपासानक्कांसदतुन्नियोनौ ॥ दिव्येषोषणेबृहतीसुरुक्मेऽअधिश्च
यदशुक्कपिशुन्दधानि ॥ ३१ ॥ देव्याहोतारा । अथुमासुवाचाामिमा

नायज्ञम्मनुषोयजद्धयै ॥ प्रचोदयन्ताद्विदथेषुकारूप्राचीनुड्योतिः
 प्रदिशादिशन्ता ॥ ३२ ॥ आनः ॥ आनायुज्ञम्भारंतीतूयंसेत्वि
 डांमनूष्वदिहचेतयन्ती ॥ तिस्रोदेवाबृहिरदस्योनःसरस्वतीस्व
 पसदन्तु ॥ ३३ ॥ अऽइमे । द्यावापृथिवीजनित्रीरूपैरपिऽशुद्धुव
 नानिबिश्वा ॥ तमुद्यहोतरिषितोयजीयान्देवन्त्वहारिमिहथक्षिविद्धा
 न् ॥ ३४ ॥ उपावसृजुत्कमर्द्या । समेअन्दवानुम्पाथऽऋतुथाह्वी
 ऽपि ॥ वनुस्पतिःशमितोदेवोऽअग्निःस्वदन्तुहृद्यम्मधुनायूतनं ॥
 ॥ ३५ ॥ सुद्योजातः॥ सुद्योजातोऽह्यमिमीतयुज्ञमुग्निर्भुवोनामभवत्पु

रोगाः ॥ अस्य हातुः प्रुदिश्रुतस्य वृश्चिस्वाहा कृतं ह्यविरदन्तु देवाः ॥
 ॥ ३६ ॥ [३२] केतुङ्कुण्वन् ॥ केतुङ्कुण्वन्नं केतुवेषो मरुथाऽअपेश
 से ॥ समुषद्विरजायथाऽ ॥ ३७ ॥ जीमूतस्येव भवति ॥ जीमूतस्येव
 भवति प्रतीकुंठग्रह्मर्थायति सुमदा मूपस्थे ॥ अना विद्धया तु द्वा जय
 स्वः सत्त्वावृममणो महिमापि पतु ॥ ३८ ॥ धन्वनागाः ॥ धन्वनागाध
 द्वां नु जिअये मुधद्वनात्तु द्वाऽसुमदा जयेम ॥ धनुऽशत्रोरपकमङ्कणा
 तिधद्वनासर्वाः प्रुदिशौ जयेम ॥ ३९ ॥ वृक्क्ष्यन्तीवेत् ॥ वृक्क्ष्यन्तीवेदा
 गनीगन्तुकर्णाग्निप्रयऽसखायम्परिषस्वजाना ॥ ओषेवशिङ्खितुता

धिधन्वुःश्याऽड्यैऽसमनेपारयन्ती०॥तेऽआचरन्ती॥तेऽआचरन्ती
 समनेवुषोषामतेवपुत्रम्बभूतामुपस्थे ॥ अपुशत्रूद्विषद्वयतां०सं
 विद्यनेऽआत्काऽड्यैऽसमनेऽअमित्रान् ॥४१॥ बुद्धिनान्मिपुता ।
 बहुरस्यपुत्रश्चिञ्चैश्चाकृणोतिऽसमनावगत्य ॥ इषुधिःशङ्खुऽपृतनाश्च
 सर्वाःपृष्ठनिनद्धोजयतिऽप्रसूतः ॥ ४२ ॥ रथेतिष्ठन् ॥ रथेतिष्ठन्नयति
 द्याजिनःपुरोयत्रत्रकामयतेसुषारुथिः ॥ अभीशूनाम्हिमानम्पना
 यतुमनःपुश्चादनुषच्छन्तिरुश्मयः ॥ ४३ ॥ तौब्राह्मणोषान् ॥ तौ
 ब्राह्मणोषादकृणवतुषुषपाणयोश्चुरथेभिःसुहृष्टाजयन्तः ॥ अवेक्काम

न्तुःप्रपदुरमिन्नाद्विद्युणन्तिशुश्रूँरनपद्ययन्तः ॥ ४४ ॥ रुथेवाह
णद्विविः ॥ रुथेवाहणद्विविरस्युनामुषत्रायुधुनिहितमस्युधुमम् ॥ त
त्रारथमुपशुगमदंसदमद्विश्वाहावियदंसुमनुस्यमानाः ॥ ४५ ॥ स्वा
दुषुदंसदःपितरः ॥ स्वादुषुदंसदःपितरोवयोधाक्कच्छेश्चितुःशक्को
वन्तोगभुराः ॥ चित्रसैनाऽइषुबलाऽअमृद्धाऽसुतोवीराऽदुरवोद्वातसु
हाः ॥ ४६ ॥ ब्राह्मणसुहृपितरः ॥ ब्राह्मणसुहृपितरऽसोम्यांसः
शिवेनोद्यावापृथिवीऽअनेहसा ॥ पूषानःपातुदुरितादतोवधोरक्षामा
किन्नाऽअघशदंसऽइशत ॥ ४७ ॥ सुपुणवस्ते । मृगोऽअस्यादन्तो गो

भिःसन्नद्धापततिप्रसूता ॥ यत्रानरुःसञ्चुबिचुद्ववन्तितत्रास्ममब्भ्यु
 मिषवुःशर्ममयःसन् ॥ ४८ ॥ ऋजोत्रुपरि ॥ वृद्धिर्नोःशर्ममाभवतन
 स्तुनः ॥ सोमोऽअधिब्रवीतुनोदितिःशर्ममयच्छतु ॥ ४९ ॥ आजंङ्
 न्ति ॥ आजंङ्गन्तिसाद्वेषाऽधनुःऽउपजिघत्त ॥ अश्याजनि
 प्रचेतुसोऽश्यान्त्सुमत्सुचोदय ॥ ५० ॥ अहिरिवभोगैःपृथ्वीतिबाहु
 अयायाहितिम्परिवाधमानः ॥ हस्तुग्नोऽविश्ववाद्युनानिबिद्वाद्दपुसाद्दपु
 मांऽसुम्परिपातुष्विवतः ॥ ५१ ॥ वनस्पतेष्वीङ्गः ॥ वनस्पतेष्वीङ्ग
 द्रोहिभूयाऽअस्मत्सखाप्प्रतरणःसुवीरः ॥ गामिःसन्नद्धोऽअसिधो

द्वयंस्वास्थातातेजयतजेत्वानि ॥ ५२ ॥ द्विवपृथिव्याः ॥ द्विव
 पृथिव्याः पृथ्वीजिऽउङ्कृतं वनस्पतिभ्यः पृथ्वीभृतुऽसहः ॥ अपामो
 ज्ममानुम्परिगोभिरावृतुमिन्द्रस्युवज्जर्दुहविषारथं यज ॥ ५३ ॥ इ
 न्द्रस्युवज्जर्दुह ॥ इन्द्रस्युवज्जर्दुहविषारथं यज ॥ इन्द्रस्युगन्धर्वस्य
 नाभिः ॥ सेमानो हृदयदातिश्रुषाणो देवस्थुष्यप्रतिहृदयानुभाय ॥ ५४ ॥
 उपश्वासय । पृथिवीमृतद्याम्पुरुत्रातेमनुतुं विष्टुअगत ॥ सद्दु
 न्दुभेसुजरिन्द्रेण देवैर्दुराहवोयोऽअपसेधुशत्रून् ॥ ५५ ॥ आकन्दय ॥
 आकन्दयुवल्लसो जनिऽआधुनिष्ठुनिहिदुरिताबाधमानः ॥ अपप्राथ

दुन्दुभेदुच्छुनाऽद्वितऽद्वन्द्वस्यमृष्टिरसिष्वीडग्रस्व ॥५६॥ आमूः ॥ आ
 मूरजप्रुत्थावतयेमाकेतमहुन्दुभिधावदति ॥ समश्रुपणोश्चर
 न्तिनोनरोस्ममाकमिन्द्ररथिनोजयन्तु ॥ ५७ ॥ आग्नेयऽकृष्णगर्गो
 वः । सारस्यतीमेषिवृश्रुऽसौम्यऽपौष्णऽश्यामश्रितिपृष्टोवाहस्प
 त्यः शिल्पोवश्रुद्वऽएन्दुश्रुणामारुतऽकल्मषऽएन्दुश्रुसंठहि
 तोधोरामऽसावित्रोवाश्रुणऽकृष्णऽएकश्रितिपात्पेत्त्वः ॥ ५८ ॥ अ
 ग्नयेनीकवते ॥ अग्नेयेनीकवतेरोहिताश्रिनुध्वानुधोरामोसावित्रो
 पौष्णोरजुतनाभिन्श्रुद्वौ पिशङ्गातृपुरामारुतऽकल्मषऽआग्ने

गङ्कण्णो जस्रस्वेतासिषीघारुणपेस्वः ॥ ५९ ॥ अग्नयेगायत्रा
 य । त्रिवृतेराथन्तरायुहाक्कपालिऽइन्द्रायुत्रैहृमायपञ्चदशायुबाहृतार्ये
 कादशकपालोविश्वेभ्योदिवेभ्यो जागतेभ्यः सप्तदशेभ्योविरूपे
 भ्योद्वादशकपालोमित्रावरुणाभ्योमानुहुभाभ्यामेकविंशोभाभ्यां
 वीरोजाभ्यांपयस्योबृहस्पतयेपाङ्गायत्रिणवायं शाङ्करायचरुसंवित्त्र
 ऽओष्णिणहायत्रयस्त्रिंशायैरवृतायुद्वादशकपालऽप्रोजापुत्यञ्चरुर
 दित्यैविष्णुपत्वन्यैचरुरग्नयेवैश्वानुराय द्वादशकपालानुमत्त्याऽ
 अहाकपालः ॥ ६० ॥ [२४] ॥ इति श्रीशुक्लयजुःसंहितापाठे एकोन

त्रिंशोऽध्यायः ॥ २९ ॥ देवसवितः षट्पत्तपसेकौलालिषोडशद्वौद्राविदि
 शातः ॥ अ० देवसवितः ॥ देवसवितः ॥ प्रसुवयुज्ञम्प्रसुवयुज्ञपतिम्भगाय ॥
 द्विद्योगन्धुर्वैक्रेतुपू० कर्तन्नः पुनातुष्टुाचस्पतिर्वाचन्नः स्वदतु ॥ १ ॥ त
 त्सवितुः ॥ तत्सवितुर्वरेण्युम्भगादेवस्यधीमहि ॥ धियो यो नः प्र
 चोदयात् ॥ २ ॥ विश्वानि देव । सवितर्दूरितानि परासुव ॥ अद्भुद्वन्त
 न्नुऽआसुव ॥ ३ ॥ विभुस्कारं हवामहे ॥ विभुस्कारं हवामहे वसोश्चिञ्चन
 स्युराधंसः ॥ सुवितारं नृचक्षंसम् ॥ ४ ॥ ब्रह्ममणे ब्राह्मणम् ॥ ब्र
 ह्ममणे ब्राह्मणह्युत्रायराजुत्र्यम्मुरुद्भ्यो विश्यन्तपसे शूद्रन्तमंसे तरुं

रत्नारकाग्रवीरुहणंम्पाप्मनेच्छीवमाक्रियायाऽअयोगूङ्कामायपूञ्जलुम
तिक्लृष्टायमागुधम् ॥ ५ ॥ नृत्तायसतम् ॥ नृत्तायसतङ्कितायशैलु
पन्धम्ममायसमाचुरच्चरिष्टीयैभामुल्लुच्चम्ममायैरुभट्टहसायु कारिमानु
न्दायंस्त्रीषुखम्प्रमदकुमारीपुत्रम्मुधायैरथकारन्धैठ्यायैतक्षाणम् ॥
॥ ६ ॥ [६ ॥ तपसेकौलालम् ॥ तपसेकौलालम्मायायैकम्मार्दरु
पायंमणिकुण्डशुभेषुपटंशुरुह्यायाऽइषुकुण्डहेत्यै धनुष्कारङ्कम्मणे
ज्याकुण्डरिन्दुहायैरज्जुसुज्जम्मत्थवैमृगुयुमन्तकायश्चुनिनम् ॥ ७ ॥
नुदीब्भ्यःपौञ्जिष्टम् ॥ नुदीब्भ्यःपौञ्जिष्टमक्षीकान्भ्युनिषादम्पुरुष

द्यागत्रायदुर्मदङ्गन्धर्वाप्सुरोर्भ्योऽब्राह्मण्युग्भ्युऽउद्रमंतर्द्धं सर्पदे
 वजुनेर्भ्योऽप्रतिपदुमयेर्भ्यः५ कितुवमीठ्यतायुऽअकितवम्पिशुचे
 ष्योऽविदलकुरीठ्यातुधानैर्भ्यः६कण्टकीकुरीम् ॥ ८ ॥ सुन्धयेज्जा
 रम् ॥ सुन्धयेज्जारङ्गेहायोपपुतिमात्युपरिवितुन्निःकृत्यैपरिविविदुन
 मराद्ध्याऽएदिधिषुऽपुतिन्निःकृत्यैपेशस्फुरीऽसुञ्जानाय स्ममरकु
 रीम्प्रकामोद्यायोपसदुंषणाग्रानुरुधुम्बलायोपुदाम् ॥ ९ ॥ दुत्सुदे
 ष्यःकुब्जम् ॥ दुत्सुदेर्भ्यःकुब्जम्प्रमुदेवामुनन्हुऽभ्यः६श्रामर्द्धस्व
 प्रायान्धमधंमयवाधिरम्पुवित्रायामिषजम्प्रज्ञानायनक्षत्रदर्शमाशि

क्षायैऽप्रिन्ननं सुपशिक्षायाऽअभिप्रिन्ननं मुठ्यादायैऽप्रिन्नान्नाविवो क
म् ॥ १० ॥ अम्मंभ्योहोहस्तिपम् ॥ अम्मंभ्योहस्तिपञ्चवायाऽश्व
पम्पुष्ट्यैगोपालंष्ट्वीठ्यायाविपालन्तेजसेजपालमिरायैकुनाशंङ्किला
लायसुराकारम्मेद्वायगृहपलंऽश्रयंसेवितुधमाद्धचक्ष्यायानुक्षुतारंम्
॥ ११ ॥ भायैदावाह्वारम् ॥ भायैदावाह्वारम्प्रभायाऽअग्नयेधम्बुद्ध
स्यविष्टपायाभिषेक्कारुंवाषिष्टायुनाकायपरिवेहारुन्देवलोककायपशिता
रम्मनुष्यलोककायप्रकरितारुदुसंवेभ्योलोकैकभ्यऽउपसुक्कारुमवऽ
ऋत्यैष्टुवायोपमन्थितारुम्मेधायवासुप्लीम्प्रकुमायंरजयिञ्ची

म् ॥ १२ ॥ ऋतयेस्तेनहृदयम् ॥ ऋतयेस्तेनहृदयैरहृत्यायुपिशु
 नुंविंत्तयैक्षुत्तारुमौपद्मपुत्रायानुक्षुत्तारुभ्वलायानुचुरम्भम्भर्षपरिष्क
 न्दम्प्रियाथप्रियवादिनुमरिष्ट्याऽअश्वसुदंस्वुर्गायल्लोकार्थमा
 गदुधंवापिष्ठायायुनाकांयपरिवेष्टारम् ॥ १३ ॥ मुदयवैयस्तापम् ॥ सु
 दयवैयस्तापङ्गाधायानिसुरैरुथोगायथोक्कारुंशोकायाभिसुतारुङ्गमा
 यविमुक्कारुमुत्कूलनिकूलेब्भ्यास्त्रिष्टिनुंघुषेमानस्कृतंशीलायाअ
 नीकुरीन्निर्ऋत्यैकोशकुरीरुथुमायासूम् ॥ १४ ॥ सुमाययमुसूम् ॥
 सुमाययमुसूमथर्वुब्भ्यावतोकांस्वत्सुरायपठ्यारिणीम्परिवत्सुरा

याविजातामिदावत्सुरायातीत्वंरीमिद्वत्सुरायातिष्कहरेष्वित्सुराय
धिर्जर्जरां संघत्सुरायुपलिङ्गनीमुभुब्भयोऽजिनसुन्धटिसोद्धयेब्भ्य
ञ्चममुम्नम् ॥ १५ ॥ सरौब्भयोधिवुरम् ॥ सरौब्भयोधिवुरमुंपुस्तथा
वंराब्भयोदाशैषिशुन्ताब्भयोविन्दन्नहुलाब्भ्युऽशौष्कलम्पुरायंभाग्गौर
संवुरायकुवतन्तुर्थेब्भ्युऽआन्दंघ्रिषमेब्भयोमैनात्लं७स्वनेब्भ्युऽपपणं
कुहुहब्भ्युऽकिरातुऽसानुब्भ्योऽजम्भकुम्पघतैब्भ्युऽकिम्पूरुषम् ॥
॥ १६ ॥ वीभुत्सायैपौल्कसम् ॥ वीभुत्सायैपौल्कसंघणायहिरण्य
कारन्तुलायैवाणिजम्पञ्चादोषायगलाविनुंघ्रिश्चैब्भयोभूतेब्भ्युः

सिद्धमुलम्भूत्यैजागरुणमभूत्यैस्वपुनमात्यैजनवादिनुंष्टयुद्ध्याऽअप
 गुल्भमठिसंशुरायंप्रच्छिदंम् ॥ १७ ॥ अक्षुराजायिकितुवम् ॥
 अक्षुराजायिकितुवङ्कृतायादिनवदशेन्त्रेतायिकुलिप्पनंन्दोपरायाधिक
 लिप्पनमास्केन्दायसभारुस्थोणुम्मत्यैवंगोष्ट्युच्छमन्तकाग्रगोघात
 दुधेयोगाविकृन्तन्तुम्भिक्षमाणऽउपतिष्ठतिदुष्कृतायुचरंकाचारुश्र
 म्पाप्मनसैलुगम् ॥ १८ ॥ प्रतिश्रुत्कायाऽअतुनम् ॥ प्रतिश्रु
 र्कायाऽअतुनङ्कापायभेषमन्तायबहुवादिनमनुन्तायैर्मुकेऽशब्दाया
 डम्बराघातम्भहसैषाणावादिङ्काशांयतुणविद्धममवररुप्परायशब्दम्

वनाग्रवनुपमुदयतोरण्यायदावुपम् ॥ १९ ॥ नुम्मायिपुश्चेलुम् ॥ नुम्मा
यपुश्चेलुं हसायुकारिठ्यादंसेशाबुह्याङ्गामुपग्रुणकमभिकोशंक
न्तादमहसिष्वाणावादम्पाणिगघ्नन्तुणवुधःमन्ताद्वृतायानुन्दायतलुवम्
॥ २० ॥ अग्रग्रयेपीवानम् ॥ अग्रग्रयेपीवानम्पुथिद्वयेपाठसुपिण्णुवाय
वेचाण्डालमुन्तारिक्षायवदंशनुतिनन्दिवेखलति ६ सूठ्यायहठ्युक्षन्नक्ष
त्रेभ्यःकिम्भुरञ्चन्द्रमसेकिलासुमदहेशुक्कम्पिङ्गाक्षरैक्यैकण्ण
म्पिङ्गाक्षम् ॥ २१ ॥ अथेतान् ॥ अथेतानुष्टोत्रिखुपानालभुतेति
दीगुञ्चातिहस्वञ्चातिस्त्थलुञ्चातिकशुञ्चातिशुञ्चातिकण्णञ्चाति

कुह्वुञ्चातिलोमशञ्च ॥ अशंद्वाऽअब्राह्मणोस्तेऽप्राजापुत्याऽ ॥ मा
 गुधःपुंश्चुलीकितुवःक्षीवोशंद्वाऽअब्राह्मणोस्तेऽप्राजापुत्याऽ ॥ २२ ॥
 [१६] इति श्रीशुक्लयजुस्संहितापाठे त्रिंशत्तमोऽध्यायः ॥ ३० ॥
 सहस्रशीर्षाषाडशाब्जःसंभृतःषट्कौद्वाविंशतिः॥ ॐसुहस्रशीर्षापुरु
 षः । सहस्राक्षःसुहस्रपात् ॥ सभूमिःसुवर्तस्पृत्वात्थतिष्ठदशाङ्गु
 लम् ॥ १ ॥ पुरुषऽगुव ॥ पुरुषऽगुवेदःसवृथ्यद्दृतंठ्यञ्चभाद्यम् ॥ २ ॥
 तामृतत्वस्यशानुयदनेनातिरोहति ॥ २ ॥ एतावानस्य । महिमा
 त्रोज्ज्वार्याश्चपूरुषः ॥ पादौस्युविश्र्वाभूतानिद्विपादस्योभूतान्दि

वि ॥ ३॥ त्रिपादूर्द्धः ॥ त्रिपादूर्द्धः ३३ दुत्पुरुषुः पादोऽस्येहाभंवत्पुनः ॥
ततोऽधिष्ठुव्यथक्रामत्साशिनानशुनेऽभि ॥ ४॥ ततोऽधिराट् ॥ ततो
धिराडजायतधिराजोऽधिपूरुषः ॥ सजातोऽअत्यरिच्यतपुश्चाद्भूमि
मथोपूरः ॥ ५ ॥ तस्माद्यज्ञात् ॥ तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतुःसम्भृतम्पुष
दुज्यम् ॥ ६ ॥ पुरूस्तौश्चक्रवायुद्यानारुण्यग्राम्याश्च ॥ ६॥ त
स्माद्यज्ञात् ॥ तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतुःकचुःसामानिजज्ञिरे ॥ छन्दा
ंसिजज्ञिरेतस्माद्यज्ञस्तस्मादजायत ॥ ७ ॥ तस्मादूर्धाः ॥
तस्मादूर्धाऽअजायन्तुयेकेचोभुयादंतः ॥
४१

तस्मिंज्जाताऽअजावयंः ॥ ८ ॥ तंशुशम् ॥ तंशुशम्बुहिषिष्प्रौक्ष
 द्दपुरं पञ्जातमंग्रुतः ॥ तेनदेवाऽअयजन्तसाद्भ्याऽऽकषयञ्चये ॥ ९ ॥
 यत्पुरं पम् ॥ यत्पुरं पुंष्टयदधुऽकतिधाष्टयकल्पयन् ॥ मुखद्विम
 स्स्यासीत्किम्ब्रुहूकिमूरूपादाऽऽउच्यते ॥ १० ॥ ब्राह्मणोस्य ॥ ब्रा
 ह्मणोस्स्यमुखमासीद्ब्रह्मराजुदयःकृतः ॥ उरुतदस्युबद्धेदयःपुद्गा
 ंशुद्वाऽअजायत ॥ ११ ॥ चन्द्रसामनंसः ॥ चन्द्रसामनंसोजात
 ष्वशुऽसूर्याऽअजायत ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ ३९ ॥ ४० ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ ४३ ॥ ४४ ॥ ४५ ॥ ४६ ॥ ४७ ॥ ४८ ॥ ४९ ॥ ५० ॥ ५१ ॥ ५२ ॥ ५३ ॥ ५४ ॥ ५५ ॥ ५६ ॥ ५७ ॥ ५८ ॥ ५९ ॥ ६० ॥ ६१ ॥ ६२ ॥ ६३ ॥ ६४ ॥ ६५ ॥ ६६ ॥ ६७ ॥ ६८ ॥ ६९ ॥ ७० ॥ ७१ ॥ ७२ ॥ ७३ ॥ ७४ ॥ ७५ ॥ ७६ ॥ ७७ ॥ ७८ ॥ ७९ ॥ ८० ॥ ८१ ॥ ८२ ॥ ८३ ॥ ८४ ॥ ८५ ॥ ८६ ॥ ८७ ॥ ८८ ॥ ८९ ॥ ९० ॥ ९१ ॥ ९२ ॥ ९३ ॥ ९४ ॥ ९५ ॥ ९६ ॥ ९७ ॥ ९८ ॥ ९९ ॥ १०० ॥

द्यौःसमं वर्तत ॥ पृथ्वाभूमिर्द्विदशुःश्रोत्रात्तथाऽलोकः ३ ॥ १३ ॥ अत्पुरुंषेण । हविषादिवायुशमंतंभवत ॥ वृसुन्तोस्स्यास्रीदा
 ज्यंघ्नीष्मऽइधमःशुरच्छिविः ॥ १४ ॥ सुप्तास्स्यांसन् ॥ सुप्तास्स्यांस
 न्परिधयुस्त्रिःसुप्तसुमिधःकृताः ॥ देवायद्यज्ञन्तंद्धानाऽअबन्धन्पु
 रुषम्पुशुम ॥ १५ ॥ युज्ञेनंयुज्ञम् ॥ युज्ञेनंयुज्ञमंयजन्तुदेवास्तानिधम्मा
 णिप्रथुमाद्यासन् ॥ तंहुनाकंमहिमानंःसचन्तुषत्रेपुंषुसुद्ध्यांस
 न्तिदेवाः ॥ १६ ॥ [१६] अथःसम्भृतः । पृथिव्यैरसाञ्चिश्चिश्चकम्म
 णुःसमं वर्तताग्ने ॥ तस्स्युत्त्वद्वाविदधंद्रूपमैतितन्मत्थस्स्यद्वुत्त्व

मुञ्जानुमग्नै ॥ १७ ॥ वेदुहम् ॥ वेदुहमेतम्पुरुषम्मेहान्तंमादित्यव
 णुन्तमसंपुरस्तात् ॥ तमेवद्विदित्वातिमृत्युमेतिनादयःपन्थाविद्य
 तेयनाय ॥ १८ ॥ प्रजापतिश्चरति ॥ प्रजापतिश्चरतिगन्धर्वाभ्यःअन्तरजा
 यमानोवह्वुधाविजायते ॥ तस्यथोनिम्परिपश्यन्तिधीरुस्तास्मिन्मह
 तस्तथुर्भुवनानिद्विधा ॥ १९ ॥ योदेवेभ्यः ॥ योदेवेभ्यःआतपति
 योदेवानाम्पुरोहितः ॥ पृथ्वीयोदेवेभ्योज्ञातो नमोरुचायुवाहमये ॥
 ॥२०॥ रुचम्नाहमम् ॥ रुचम्नाहमअनयन्तो देवाऽअग्नेतदंष्ट्रिवन् ॥ य
 स्त्वैवम्नाहमणोविद्यात्तस्य देवाऽअसुद्ववशे ॥ २१ ॥ श्रीञ्च ॥ श्रीञ्च

तेलुक्ष्मीञ्चैपत्वन्यावहोरुत्रिपुञ्चैनक्षत्राणिरूपमुश्चिनोद्वियाताम् ॥
 इण्णनिषाणामुम्मसइषाणसर्वलोकम्मसइषाण ॥ २२ ॥ [६] ॥ २ ॥
 इति श्रीशुक्लयजुःसंहितायां एकत्रिंशोऽध्यायः ॥ ३१ ॥ तदेवसप्तवेन
 स्तन्नवद्वौषोडश ॥ ॐ तदेव ॥ तदेवाग्निस्तदादित्यस्तद्वायुस्तदुच्यन्द्र
 मांस ॥ तदेवशुक्लस्तद्ब्रह्मस्तदाऽआपुःसप्सुजापतिः ॥ १ ॥ सर्वनिमं
 षाः ॥ सर्वनिमेषार्जनिरेष्विद्युतुःपुरुषादधि ॥ नैनमूर्द्धन्नतिर्यञ्चन्नम
 ऊच्येपरिजग्यभत् ॥ २ ॥ नतस्स्यं । अतिमाऽअस्तित्यस्युनानामंमु
 ह्वयशः ॥ हिरण्यगुर्वर्भसइत्येषमामाहिःस्रीदित्येषामान्नजातऽइ

त्रेपः ॥ ३ ॥ एषोहं ॥ देवः प्रदिशो नुसर्षाः पूषा हजुतः सऽडुगभैऽ
 अन्तः ॥ सऽएवजुतः सजनिष्यमाणः प्रत्यङ्गनास्तिष्ठति सुवर्ता सुखः
 ॥ ४ ॥ यस्माज्जातम् ॥ यस्माज्जातन्नपुरा किञ्चन वयऽआबुभूवमु
 वनानि विधा ॥ प्रजापतिः प्रजयां सऽरुणस्र्वाणि ज्योतींऽषिसच
 त्सप्तोडशी ॥ ५ ॥ येनुद्यौः ॥ येनुद्यौरुग्रापृथिवीच हृदायेनुस्वस्त
 मितं येनुनाकः ॥ योऽअन्तरिक्षे रजसो विमानुः कस्मै देवाय हविषा वि
 धिम ॥ ६ ॥ यङ्गन्दंसी ॥ यङ्गन्दंसीऽअवसातस्तभुनेऽअभ्यक्षताम्म
 नसुरेजमाने ॥ अत्राधिसुरऽउदितो विभांति कस्मै देवाय हविषा विधे

स ॥ आपो ह्यद्भृहती ऋदापः ॥ ७ ॥ [७] वृनस्तत् ॥ वृनस्त
त्पश्यन्निहितुङ्हासद्यञ्चिविश्वम्भवत्येकनीडम् ॥ तस्मिन्निदृष्टसञ्च
विचैतिसर्वुसऽओतुऽप्पोतञ्चविभुऽप्पुजासु ॥ ८ ॥ प्रतत् ॥ प्रतद्वौ
चेदुमृतुञ्चिविहादगन्धुर्वाधामुविभृतुंगुहासत् ॥ त्रीणिपुदानिनिहितानु
होस्युश्चस्तानिवेदुसापितुःपितासत् ॥ ९ ॥ सनः ॥ सनुोबन्धुर्जनिताना
सविद्याताधामानिवेदुभुवनानिविश्वा ॥ यत्रदेवाऽअमृतमानशुानास्त
तीश्रिधामन्नुद्धरैर्यन्त ॥ १० ॥ पुरीत्यभूतानि । पुरीत्यल्लोकानपुरी
त्यसर्वाःऽप्पुदिशोदिशञ्च ॥ उपुस्तथार्थप्रथमुजामृतस्तथात्वमनु

अग्नेयशिशुस्वन्दंसम् ॥ ३ ॥ युक्श्वाहि । देवहृतंसांऽऽअश्वारंऽ
 अग्नेरुथीरिव ॥ निहोतापूहृथसंदः ॥ ४ ॥ द्वैविरूपे । चरतः
 स्वत्थेऽअन्याद्यावृत्समुपधापयेते ॥ हरिरुदयस्याम्भवतिस्वधावा
 ळ्छुञ्छेऽअन्यस्यान्ददृशसुवच्चाः ॥५॥ शतम् १७०० ॥ अयामिह ।
 प्रथमोषाथिधातुमिहोत्राथिष्टोऽअद्धरेण्वीद्व्यः ॥ अमप्यवानोभृ
 गवोविरुरुचुर्वनेषुचिन्नविभ्वंविशेशिशे ॥ ६ ॥ त्रीणिशुता । त्रीसिह
 स्नाण्युग्निन्त्रुंशच्चडेवानवचासपठ्यन् ॥ औक्षन्घृतैरस्तृणद्वुहिर
 स्ममाऽआदिद्धोतारुदयसादयन्त ॥७॥ मूर्धानन्दिवः ॥ मूर्धानन्दि

वोऽअरुतिम्पृथिव्यावैश्वानुरमृतऽआजुतसुग्निम् ॥ कुविऽसुम्ना
जुमतिथिअनानामासन्नापात्रअनयन्तडेवाः ॥ ८ ॥ अग्निवृत्राणि ।
जह्वनद्रविणस्युषिपुद्गय्या ॥ समिद्धऽशुक्लऽआहुतः ॥ ९ ॥ विश्वेभिः
सोम्यम् ॥ विश्वेभिःसुोम्यम्मद्धशुद्रेणव्यायुनां ॥ पिवांसिन्न
स्युधामभिः ॥ १० ॥ आयत् ॥ आयादुषेनपतिन्तेजुऽआनुद्धिरे
तानिषिक्कन्धारुभीके ॥ अग्निऽशक्कमनवुद्यंरथुवानेऽस्वाद्धयअनय
त्सुदयञ्च ॥ ११ ॥ अग्नेशक्क । महतेसोभगाशुतवद्व्यम्नाद्व्युत्तमा
निसन्तु ॥ सआंस्पृत्यऽसुथसुमाक्कणुष्वशत्रूयतासुभितिष्टामहा

ॐसि ॥ १२ ॥ त्वांॐहि । मुन्द्रतंमयर्कशोकैर्घमहेमहिनुःश्रोष्य
 ग्ने ॥ इन्द्रन्नत्वाशर्वसाद्वेवताद्वियुम्पुणान्तिराधस्रानृतंमाऽ ॥ १३ ॥
 त्वेऽअग्ने । स्वाहुतप्पियासःसन्तुसूर्यः ॥ सुन्तारुषेभुघवान्नुज
 नानामूर्वान्दयन्तुगोनाम् ॥ १४ ॥ श्रुधिःश्रुत्कर्ण ॥ श्रुधिःश्रुत्क
 ण्णुर्विहभिद्वैरग्नेसुधावभिः ॥ आसीदन्तुबुहिषिमित्रोऽअर्धुमा
 प्पातुर्थावाणोऽअद्धरन् ॥ १५ ॥ द्विश्वेषामदितिः ॥ द्विश्वेषाम
 दितिःश्रुशियानुद्विश्वेषामतित्थिर्मानुषाणाम् ॥ अग्निर्द्वैवानुभव
 ऽआवृणानःसुमृडीकोभवतुजातवेदाः ॥ १६ ॥ महोऽअग्नेः । स्वसि

धानस्युशम्मुण्यनागामिन्नेवर्णेस्वस्तये ॥ श्रेष्ठस्यामसवितुःसर्वोम
 नितद्ववानामवोऽअद्यावृणीमहे ॥ १७ ॥ [१७] आपश्चित् ॥ आ
 पश्चित्पिप्यस्तुश्चानगवोनक्षत्रतारितारस्तइन्द्र ॥ आहिवायुष
 नियुतोऽअच्छास्वठिहिवोमिद्वयसेविवाजान् ॥ १८ ॥ गावुऽउप ॥
 गावुऽउपावतावृतम्मेहीश्वेस्यरुप्सुदा ॥ दुभाकर्णाहिरुप्यया ॥
 ॥ १९ ॥ षडुद्य । सूरुऽउदितेनागामिन्त्रोऽअर्क्युमा ॥ सुवातिसवित्ता
 भगः ॥ २० ॥ आसुतेसिञ्चतोश्चयुदरोदस्योरभिश्चिश्चयम् ॥ रुसा
 दधीतवृषुभम् ॥ तम्पुस्कथयंवेनः ॥ २१ ॥ आतिष्ठन्तुम्परि ॥ आ

तिष्ठन्तुम्परिविश्वेश्वरः अभवत्तु विश्वानं चरति स्वरोचिः ॥ २१ ॥ मुहत्त
 दृष्णोऽसुरस्य नामा विश्वेश्वरूपोऽभूतानितुस्तथो ॥ २२ ॥ प्र
 वः ॥ प्रवोमुहेमन्दमानुयान्धुसोच्चो विश्वानं राय विश्वामुवे ॥ २३ ॥
 न्द्रस्य यस्य सुमुखो सहो महिः श्रवो नृमणश्चरो दंसीसपुठयतः ॥ २४ ॥
 बृहन्नित ॥ बृहन्निति द्विध्वमऽपुम्भूरिशस्तम्पुथुः स्वरुः ॥ येषामि
 न्द्रोयुवासखा ॥ २५ ॥ इन्द्रेहि ॥ इन्द्रेहि मत्स्यन्धसो विश्वेश्व
 मिः सोमपवामिः ॥ मुहोऽसुमिहिरोजसा ॥ २६ ॥ इन्द्रो बृहन्नम् ॥
 इन्द्रो बृहन्नमवृणोच्छ्रद्धनीतिः प्रमायिनाममिनुद्वर्षणीतिः ॥ अहुद्वय

इसमशधेग्वनेष्वोविद्धनाऽअकृणोद्दिम्याणाम् ॥ २६ ॥ कुतु
स्त्वम् ॥ कुतुस्त्वमिन्दुमाहिनुस्सनेकोयासिसत्पुकिन्तंऽइत्थास
मपृच्छसेसमराणशुभानैवोचेस्तन्नोहरिवोयत्तंऽअस्ममे ॥ महाऽ
ऽइन्दोयऽओजसाकुदाचुनस्तुरीरोसिकदाचुनप्रयुच्छसि ॥ २७ ॥ आ
तत्तंऽइन्द्यायवःपनन्ताभियऽडुवङ्गोमन्तुन्तितत्त्सान् ॥ सुकृत्स्वुञ्च्य
पुरुपुत्रान्महीऽसुहस्रंधाराम्बृहतीन्दुदुक्षन् ॥ २८ ॥ इमान्तै ॥ इमा
न्पुधियुम्प्रभैरमुहामुहीमस्यस्तुत्रैध्रिषणायत्तंऽआनुजे ॥ तमुत्सुवे
चंप्रसुवचसासुहिमिन्दुन्देवासुऽश्वंसामदुन्ननु ॥ २९ ॥ [१२] वि

ॐ आद्बृहत् ॥ वि० आद्बृहत्सोम्यममच्छाद्युद्वंधद्युज्ञपत्नवविहुत
 म् ॥ वातं जूतोयोऽभि रक्षति त्वमनां प्रजाः पुंषु पोषपुरुधा विराजति ॥
 ॥ ३० ॥ उदुत्त्यम् ॥ उदुत्त्य आतवेदसन्देवं धन्ति कृतवः ॥ दृशेधि
 श्वायुसूठ्यम् ॥ ३१ ॥ येनां पावक चक्षसाभुरुण्यन्तु
 अनां अनु ॥ त्वं धरुणपश्यसि ॥ ३२ ॥ देह्यावद्धृष्यऽअगतुर्दृश्ये
 नुसूठ्यत्त्वचा ॥ मद्धायुज्ञऽसमं आथे ॥ तम्पुत्रकथायं ध्वेनश्चिन्नन्देवा
 नांम् ॥ ३३ ॥ आनः ॥ आनुऽइडांभिर्विदथे सुशुस्ति विश्चानं रः स वि
 तादुवऽएतु ॥ अपि यथायुवानो मत्सथानो विश्चुऽअगदभिपित्वं मनां

षा ॥ ३४ ॥ यदद्य ॥ कञ्चवृत्रहयदगाऽऽभिःसूठ्यं ॥ सर्वन्तदिन्द्रते
वशे ॥ ३५ ॥ तुराणिष्विश्वदंशतः ॥ तुराणिष्विश्वदंशतोऽज्योतिष्कृदं
सिसूठ्यं ॥ विश्वमाभासिशरोचनम् ॥ ३६ ॥ तत्सूठ्यस्य । देवत्वन्त
दमहित्वम्मुद्ग्याकलौघिततःसअंभार ॥ युदेदयुक्कहरितःसुधस्त्था
दाद्रात्रिवासंस्तनूतेसिमस्मै ॥ ३७ ॥ तन्निमुत्रस्य ॥ तन्निमुत्रस्यवर्ण
स्यासिचक्षेसूठ्यारूपङ्कणतुंघोरुपस्थे ॥ अनुन्तमुदयदुशंस्युपाजः
कृष्णमुदयदुरितुंसम्भरन्ति ॥ ३८ ॥ वण्णमुहान् ॥ वण्णमुहारऽसि
सूठ्यवडादित्यमुहारऽसि ॥ सुहस्तेसुतोमहिमापनस्यतेऽह्रादेव

मुहार्ऽसि ॥ ३९ ॥ वटङ्कथुश्रवंसामुहार्ऽसिसुत्रादेवमुहार्ऽसि
 सि ॥ मुहार्देवानामसूठ्युःपुरोहितो विभुञ्ज्योतिरदाब्ज्यम् ॥ ४० ॥
 आयन्तऽइवसूठ्यम् ॥ आयन्तऽइवसूठ्युविश्वेदिन्द्रस्यभक्षत ॥ वसू
 निजातेजनमानुऽओजसुप्रतिभागन्नदोधिम ॥ ४१ ॥ अद्यादेवाहा
 अद्यादेवाऽदितसूठ्यस्यनिरुहसङ्गिपृता निरवुद्यात् ॥ तन्नोमित्रो
 वरुणोमामहन्तामदितिसिन्धुःपृथिवीऽउतद्यौः ॥ ४२ ॥ आकू
 षण्णेन ॥ आकूषणनुरजसुवृत्तमानानिवेशयन्नुमृत्तुम्भस्यञ्च ॥ हि
 रुणथेनसवितारथेनादेवोषातिभुवनानिपश्यन् ॥ ४३ ॥ [१४] प्र

वावृजे ॥ सुप्रयावुहिरेषामाविश्वपतीविवीरिडइयाते ॥ विशामुक्को
 रुषसःपूवहूतोघ्रायुःपूषारुवस्तयेनियुत्वान् ॥ ४४ ॥ इन्द्रवायुबृह
 स्पतिम् ॥ इन्द्रवायुबृहस्पतिभिन्नाग्निभूपषणुम्भगम् ॥ आदित्या
 इमारुतङ्गणम् ॥ ४५ ॥ वरुणःप्राविता । भुवदिमुन्नोविश्वामिरु
 तिभिः ॥ कर्तान्नःसुराधंसः ॥ ४६ ॥ अधिनः ॥ अधिनऽइन्द्रेषांवि
 ष्णोसजोत्थानाम् ॥ इतामरुतोऽअश्विना ॥ तभ्युत्क्रथायंवेनाय
 देवासुऽआनुऽइडांभिर्विश्वेभ्यःसोम्यममह्वोमांसश्चर्षणीधृतः ॥ ४७ ॥
 अग्नोऽइन्द्र । वरुणमिच्चिदेवाःशङ्खःप्रयन्तुमारुतोतविष्णो ॥ उभा

नासंत्थारुद्रोऽअधुगशाऽपूषाभगुःसरंस्वतीजुषन्त ॥ ४८ ॥ इन्द्राग्नी
 मित्रावरुणा । दितिंस्वःपृथिवीन्ध्याम्सुरुतुऽपर्वताऽअपः ॥ हवे
 विष्णुंस्पृषणस्त्रहमणुस्पातिम्भगुन्नुशंऽसंऽसवितारंमृतये ॥ ४९ ॥
 अस्मैरुद्राः ॥ अस्मैरुद्रासिंहनापवतासावृत्रहत्येभरंहूतोसुजाषाः ॥
 यशंऽसंतस्तुवतेधायिपुज्ज्ज्इन्द्रंज्येष्ठाऽअस्माऽअवन्तुदेवाः ॥
 ॥ ५० ॥ अर्वाञ्चोऽअद्य ॥ अर्वाञ्चोऽअद्याभंवतायजत्रोऽआवो
 हादिभयमानोध्ययेयम् ॥ त्राह्नोदेवानिजुरेवृकस्यत्राह्नोर्ताद्वेष
 दौषजत्राः ॥ ५१ ॥ विश्वेऽअद्य । मरुतोविश्वेऽकृतीविश्वेभवन्त्व

ग्नयुऽसमिद्धाऽ ॥ विश्वेनोदेवाऽअवुसागंमन्तुविश्वंमस्तुद्विविणं
 बाजोऽअस्ममे ॥ ५२ ॥ विश्वेदेवाऽ । शणूतेमठहवम्मेयेऽअन्तारि
 क्षेयऽऽपुद्यविष्ट ॥ अंऽअग्निजिह्वाऽऽतवायजन्नाऽआसद्द्यास्मिन्मन्वहि
 षिमादयद्धम् ॥ ५३ ॥ देवेभ्योहि । प्रथमंयबुन्रियेभ्योभृतुत्व
 ऽसुवसिसुगमुंतुमम् ॥ आदिह्यमानऽसवितुह्युर्षुषेनूचीनाजीवि
 तामानुषेभ्यऽ ॥ ५४ ॥ [११] प्रवायुम् ॥ प्रवायमच्छाबृहतीम
 नीपावृहद्वियिष्टिश्ववारऽरथुप्पाम् ॥ ह्युतद्द्यांमानिशुतुऽपरथमानंक्र
 विंक्रुविमिग्रक्षसिप्रयज्यो ॥ ५५ ॥ इन्द्रंवायुऽहमे । सुताऽऽहु

प्रयोमिरागतम् ॥ इन्दवोवामुशान्तिहि ॥ ५६ ॥ मित्रदंष्ट्रवे । पू
 तदक्षुंषरुणञ्चरिशदंसम् ॥ धियङ्क्षुताचुंसाधन्ता ॥ ५७ ॥ दस्त्रा
 भुवाकवःसुतानासत्यावृक्कवहिषः ॥ आयातंरुद्रवर्तनी ॥ त
 म्प्रक्कथायवुनः ॥ ५८ ॥ विदद्यादि ॥ विदद्यादोसुरमारुगुणमहुम्म
 हिपाथःपृथ्यं सुध्यक्कः ॥ अग्रन्नयत्सुपद्यक्षराणामच्छोरवंप्रथुमा
 जानुतगात् ॥ ५९ ॥ नुहिरुप्पशंम् ॥ नुहिरुप्पशमविदन्नेद्वयमुस्मा
 इश्वानुरात्पूरऽएतारंमुग्नेः ॥ एमनमवृधन्नमृताऽअमत्यैश्वानुर
 इत्रजित्यायदेवाः ॥ ६० ॥ दुग्गाविद्युनिनां ॥ दुग्गाविद्युनिनामव्यं

इन्द्राग्नीहंवा महे ॥ तानोमृडातऽईदृशे ॥ ६१ ॥ उपास्ममैगायतान
रुं पवमानुग्रन्देव ॥ अभिदुवारऽइयंक्षते ॥ ६२ ॥ येत्वां । ह्रिह
त्येसघवुन्नवच्छुदयेशांभुरेहरिवोयेगविष्टौ ॥ येत्वाननुमनूमदन्तिष्वि
प्रादुपिवेन्द्रसोमुदसगणोमुरुद्धिः ॥ ६३ ॥ जनिष्ठाऽउग्रः । सहसेतु
रायमुन्द्रऽओजिष्ठोवहुलाभिमानः ॥ अवच्छन्निन्द्रमुरुतश्चिदत्रमा
तायद्द्वीरन्दुधनुद्धनिष्ठा ॥ ६४ ॥ आतू ॥ आतूनऽइन्द्रवृत्रहृष्टस्माकं
मुद्धमागहि ॥ मुहादमुहोभिरुतिभिः ॥ ६५ ॥ त्वमिन्द्र ॥ त्वमिन्द्र
प्रतूतिष्वुभिषिश्वांऽअसिरुपृथः ॥ अशुस्त्रिपुहाजंनिताविश्चतूर

सि त्वन्तूक्यतरुण्युतः ॥ ६६ ॥ अनृते ॥ अनृते शुष्मं न्तरयन्तमी
 यतुः क्षोणी शिशुन्नमातरा ॥ विश्वांस्तेस्पृधःश्श्रथयन्तमेदथवेवृन्न
 क्यदिन्दुतूवासि ॥ ६७ ॥ यज्ञोद्वानाम् ॥ यज्ञोद्वानाम् अरथ्येतिस्
 म्नामादित्यासो भवतामृडयन्तः ॥ आवोर्वाचोसुसुतिर्बृत्त्यादुदहो
 ष्टिद्यार्धिरवोवितुरासत ॥ ६८ ॥ अदब्धेभिः सवितः । पायुभिर्द
 ष्ठिवेभिरुद्यपरिपाहिर्नो गयम् ॥ हिरण्यजिह्वः सुवितायुनद्यसुरक्षा
 माकिन्नाऽअघशंढसद्वशत ॥ ६९ ॥ [३५] प्रवीरुया । शुचंथोद्विरे
 वामद्वुक्युभिर्मधुमन्तः सुतासः ॥ बह्वार्यो नियुतोऽग्राह्यच्छापिवा

अधारयन् ॥ सोऽअहुरायुपरिणीयतेकुविरत्योनवाजसातयेचनोहि
 तः ॥ ७५ ॥ उक्तेभिर्वृत्रहन्तमा ॥ उक्तेभिर्वृत्रहन्तमायामन्दानाचि
 दागिरा ॥ आङ्गुराविवांसतः ॥ ७६ ॥ उपनः ॥ सूनवोगिरःशृण्व
 न्त्वमृतस्युषे ॥ सुसृडिकामवन्तुनः ॥ ७७ ॥ ब्रह्माणिमे । सुतयुः
 शर्त्सुतासुःशुष्मःइयत्पिप्रभृतोमेऽअङ्गिः ॥ आशांसतेप्रतिहृष्य
 न्त्युक्त्वाहरोबिहतुस्तानोऽअच्छं ॥ ७८ ॥ अनुत्तमाते । मघवन्न
 क्तिन्वत्वावाःऽअस्तिदेवताविदानः ॥ नजायमानुनशतुनजातो
 यानिकरिज्याकृणुहिप्रवृद्ध ॥ ७९ ॥ तदित् ॥ तदिदांसुभुवनेषुज्ज्ये

कुठयतो बुद्धः सुस्त्वेष नृम्णाः ॥ सुद्व्योजंज्ञानो निरिणा त्रिशङ्खननुयं
द्विश्वे मद्दन्त्युमाः ॥ ८० ॥ इमाऽऽत्त्वा । पुरुवसो गिरौ बद्धन्तया
ममं ॥ पावुकवर्णांश्च यो विपुश्चितो भिस्तो मरनूषत ॥ ८१ ॥ अस्या
यम् ॥ अस्यायं विश्वेऽआर्यायासंशे वाधिपाऽआरिः ॥ त्रिरश्चिदु
यैरुशमेपवोरवितुब्भ्येत्सोऽअज्यतेरुषिः ॥ ८२ ॥ अयं सुहस्र
म् ॥ अयं सुहस्रमृषिभिः सहस्कृतः समुद्रऽइव पप्रथे ॥ सत्यऽसोऽ
अस्य महिमाणुशवोऽनुनेषु विष्णुराज्ये ॥ ८३ ॥ अदब्धेभिः सवि
तः । पायुभिः दृढं शिवेभिरुद्यपरिपाहिने गयम् ॥ हिरण्यजिह्वऽसुवि

तायुनद्वयसुरक्षुमाकिन्नोऽअघशोऽसऽईशत ॥८४॥ [१५ ॥ आननः ॥
 आनोयुज्ञान्दिबिरुपशुंवायोश्रोहिसुमदमभिः ॥ अन्तःपुवित्रऽउपरि
 श्रीणोनुयैऽशुक्कोऽअयामिते ॥ ८५ ॥ इन्द्रवायूसुसुन्दृशा । सुह
 वृहहवामहे ॥ यथानुऽसर्वुऽइज्जनोनमीवऽसुङ्गमसुमनोऽअसत ॥८६॥
 ऋधगित्था । समत्यःशशुमेदेवतातये ॥ योनूनन्मिन्त्रावरुणावुभि
 ह्यऽआचुक्केह्यदातये ॥ ८७ ॥ आयातम् ॥ आयातुमुपंभूषतुम्म
 ह्मःपिवतमश्विना ॥ दुग्धम्पयोवृषणोजेदयावसूमानोमङ्घ्रिमाग
 तम् ॥ ८८ ॥ प्रेतु ॥ प्रेतुब्रह्मणस्पतिःप्रदेव्येतुसूनता ॥ अच्छात्री

रत्नकर्यम्पुङ्गिराधसन्देवाशुशन्नयन्तुनः ॥ ८९ ॥ चुन्द्रमाऽअपसु ॥
चुन्द्रमाऽअप्सुन्तरासुपुर्णाधावतेद्विवि ॥ रुयिमिपुशङ्गम्बहुलम्पुरु
स्पृहृहृहरिरैरित्कनिकदत् ॥ ९० ॥ देवन्देवुधः ॥ देवन्देवुधोवसेदुव
न्देवमुभिद्वये ॥ देवन्देवदुहवेमुधाजसातयेगणन्तोदुहयाधिया ॥ ९१ ॥
द्विविपूष्टः ॥ द्विविपूष्टोऽअरोचतग्नित्वैश्वानुरोबूहन् ॥ क्षमयाध्व
धानऽओजसाचनोहितुज्ज्यातिषाबाधतेतमः ॥ ९२ ॥ इन्द्राग्नोऽ
अपात् ॥ इन्द्राग्नोऽअपादियम्पूषागात्पुङ्कतीभ्यदं ॥ ह्रिस्वीशिरोजि
ह्वयाषावदुच्चरत्रिंशत्पुदाह्यञ्कमीत् ॥ ९३ ॥ देवासुोहिष्मा । मनवेस

मन्त्रयद्योविश्वेश्वरसुक्तं सरातयः॥ तेनोऽअद्यतेऽअपुरन्तुचेतुनो भवंन्तु घ
 रिवो विदः ॥ ९४ ॥ अपांथमत् ॥ अपांथमदुभिर्शस्तीरशस्तिहाथे
 न्द्रोद्युम्न्या भवत् ॥ देवास्तऽइन्द्रसुक्ख्याययेमिरेबृहद्भानो मरुद्गण
 ॥ ९५ ॥ प्रवः ॥ प्रवुऽइन्द्राय बृहते मरुतो ब्रह्ममाञ्चित ॥ बृहद्भनतिष्ठ
 ब्रह्मशुतं कृतुर्वज्रैणशुतपर्वणा ॥ ९६ ॥ अस्येदिन्द्रो वावृधे बृष्ण्यु
 श्वो मदे सुतस्यु विष्ण्वि ॥ अद्यातमस्य महिमानं मायवानुं ह्रुवन्ति पू
 र्वथा ॥ इमाऽलंत्व्यस्युयमुयर्दसुहस्रं सुहस्रं सुहस्रं सुहस्रं सुहस्रं सुहस्रं सुहस्रं
 इति श्रीशुक्लयजुःसंहितापाठे त्रयस्त्रिंशोऽध्यायः ॥ ३३ ॥ यज्जाग्रतः प

अनद्यःसोमोधिनुमाकृष्णेनपुषंतवदशकानतदष्टौषडष्टापञ्चाशत् ॥
 अथज्जाग्रंतः॥अज्जाग्रंतोदूरमूदतिदेवन्तदुसुप्तस्युतथैवेति ॥ दूरङ्क
 मअथोतिषुअथोतिरेकुन्तदमुमनःशिवसङ्कल्पमस्तु ॥ १ ॥ अनुकम्मा
 णि ॥ अनुकम्माण्युपसोमनीषिणोयज्ञेकृण्वन्तिद्विदथेषुधीराऽ ॥ अ
 दंपूर्व्यशुक्षमुन्तःप्रजानान्तदमुमनःशिवसङ्कल्पमस्तु ॥ २ ॥ अत्प्र
 ज्ञानंम् ॥ अत्प्रज्ञानंभूतचेतोधृतिश्चुषज्ज्योतिरुन्तरुमृतंभ्रुजासु ॥
 अस्मान्ऽकृतेकिञ्चनकर्मक्रियतेतदमुमनःशिवसङ्कल्पमस्तु ॥ ३ ॥
 अनुदम् ॥ अनुदम्भूतम्भुवनम्भविष्यत्परिगृहीतमुमृतंनुसर्वम् ॥ अ

नयुजस्त्यायतेसुप्तहोतृतदमुमनःशिवसङ्कल्पमस्तु ॥४॥ अस्मिन्नु
 चः॥यस्मिन्नुचुःसामुघजूंअषियस्मिन्नुदप्रतिष्ठितारथनुभाविवारार
 यस्मिंश्चित्सर्वमोतम्प्रजानुन्तदमुमनःशिवसङ्कल्पमस्तु ॥ ५ ॥
 सुषारुथिरश्वानिव ॥ सुषारुथिरश्वानिबुधदमनूष्यान्नेनीयतेभीशु
 भिर्वाजिनऽइव ॥ हृत्प्रतिष्ठुंरुषदजिरअविष्टुन्तदमुमनःशिवसङ्कल्प
 मस्तु ॥ ६ ॥ पितुनु । स्तोषम्मुहोधुम्मर्माणन्तविषीम् ॥ अस्यत्रितो
 व्योजसावृत्राविपवमुदयत् ॥ ७ ॥ अद्विवत् ॥ अद्विवदनुमतेत्त्वमद्वया
 सुशब्धनस्कृधि ॥ कर्त्तुदक्षायनोहिनूप्रणुऽआयूँअषितारिषः ॥ ८ ॥

शतम् ॥ १८०० ॥ अनुनः ॥ अनुनोद्यानुमतिर्युञ्जन्देवेषुमदयताम् ॥
अग्निश्चहृद्यवाह्नोभवंतन्दशशुषुमयः ॥ ९ ॥ सिनीवाल्लिपृथुङ्कुके ॥
सिनीवाल्लिपृथुङ्कुकेयादिवानामसिस्वसा ॥ जूषस्वहृद्यमाहुतम्पुजा
न्दविदिदिदिनः ॥ १० ॥ [१०] पञ्चनुद्यः ॥ पञ्चनुद्यःसरस्वतीमपिय
न्तिसस्रोतसः ॥ सरस्वतीतुपञ्चधासोदेशेभवात्सुरित् ॥ ११ ॥ स्वम
ग्ने ॥ प्रथमोऽङ्गिराऽकषिद्वोदिवानामभवः शिवःसखा ॥ तवञ्चितेक
वयोविद्युनापुसोबायन्तमुरुतोऽजहृद्यः ॥ १२ ॥ त्वन्नः ॥ त्वन्नो
ऽअग्नेतवदेवपायुभिम्मुधानोरक्षतुद्वञ्च ॥ त्रातातेकस्युतन

येगवांसुस्यनिमेषुर्दक्षमाणस्तवब्रुते ॥ १३ ॥ उतानायामव । भरा
 चिक्रित्वान्तसुहृदप्रवोतवृषणअजान ॥ अरुषस्तपोरुशदस्युपाज
 इडायास्पुत्रोवृयुनैजनिष्ट ॥ १४ ॥ इडायास्त्वा । पुंकेव्यन्ना
 मांपृथिव्याऽअधि ॥ जातवेदोनिधीसुहृदगमेहृदयायुधोढवे ॥ १५ ॥
 प्रमंढमहे । शवसुनायशूषमाङ्गुषद्विषणसेऽअङ्गिरुस्वत् ॥ सुवृक्कि
 भिस्तुवुतऽअङ्गिमुयायाच्चासुर्केशुरेविस्रुताय ॥ १६ ॥ प्रवः ॥ प्रवो
 मुहेमहिनसोभरह्ममाङ्गुष्युदशवसुनायुसाम ॥ येनानुऽपुषोपितरं
 पदुनाऽअच्चन्तोऽअङ्गिरसुंगाऽअविन्दन् ॥ १७ ॥ इच्छन्तित्वासा

म्यासुःसखायः सुद्वन्तिसोमिन्दुत्वदाकञ्चुनहिप्रकृतः ॥ तितिक्षन्तऽअ
भिशास्तिअनानामिन्दुत्वदाकञ्चुनहिप्रकृतः ॥ ३८ ॥ नतै । दूरपे
रुमाचिद्वजांस्त्रयातुप्रयाहिहरिवोहरिब्भ्याम् ॥ स्त्रियायवृष्णस
वनाकृतेमायुक्काग्रावाणःसामिधानेऽअग्नौ ॥ ३९ ॥ अषाढंठ्यत्सु ।
पुतनासुपिप्रैस्वर्षासुप्सांघृजनस्यगोपाम् ॥ अरेषुजांस्त्रुक्षिति
ऽसुःश्रवंसुअयन्तन्त्वामनुमदमसोम ॥ २० ॥ [३०] सोमोधुनुम् ॥
सोमोधुनुऽसोमोऽअघन्तमाशुऽसोमोघोरङ्कम्सुणश्चददाति ॥ साड
न्यंघिदुत्थ्युऽसुभेयम्पितृश्रवणंठयोददाशिशदस्मै ॥ २१ ॥ त्वामि

माः ॥ त्वमिमाऽओषधीःसोमुविश्वःश्यास्त्वसुपोऽअजनयुस्त्वङ्गाः ॥
 त्वमातंतन्युर्वुन्तरिक्षन्त्वञ्ज्योतिषावितमोववत्थ ॥२२॥ देवेननः ॥
 देवेननोमनसादेवसोमरायोभ्रागढिसहसावन्नभियुद्धय ॥ मात्वात
 नुदीशिषेष्ठीर्यस्योभयेब्भ्युःप्रचिकित्सागविद्धौ ॥२३॥ अष्टौषि ॥
 अष्टौद्वयवख्यत्कुकुभःपृथिहयास्त्रीधद्बुधोजनासुप्तसिन्धून् ॥ हिर
 ण्यक्षःसवितानुवेवऽआगद्दधुद्रत्कादशुषेष्वाख्याणि ॥२४॥ हिरण्य
 पाणिःसवितानुवेवऽआगद्दधुद्रत्कादशुषेष्वाख्याणि ॥ अपामो
 वाभ्वाधत्वेति सूठ्यसुभिकृष्णनुरजसाद्यामृणाति ॥२५॥ हिरण्य

हस्तोऽसुरः । सुनीथः सुमूढो कः स्ववायात्स्वर्वाङ् ॥ अपुसेधन्नुक्ष
सायातुधानानस्स्थान्निवः प्रतिदोषङ्गणानः ॥ २६ ॥ यतै ॥ यतेपन्थाः
सवितः पूहयासोरिणवुः सुकृताऽअन्तरिक्षे ॥ तैभिर्नोऽअद्यपुथिभिः सु
गेभिरक्षाचनोऽअधिचञ्चूहिदेव ॥ २७ ॥ उभापिबतम् ॥ उभापिबतम्
श्विनोभानुः शम्भयच्छतम् ॥ अविद्वियाभिह्रुतिभिः ॥ २८ ॥ अप्त
स्वतीमश्विनोवाचमुस्मेकृतन्नोदस्त्रावृषणामनीषाम् ॥ अद्भूत्येव
सुनिह्वयेवावृधेचनोभवतुंवाजंसातो ॥ २९ ॥ द्युभिरुक्रुभिः ॥ द्युभिर
कृमिः परिपातमुस्मानरिद्वेभिरश्विनोसौभंगेभिः ॥ तन्नोसिन्नोद्विरु

णोसामहन्तामादित्तिःसिन्धुःपृथिवीऽउतद्यौः ॥३०॥ [१०] ॥ आकृ
 षण्णेनु । रजसुष्वतमानोनिवेशयन्मृतमृत्यञ्च ॥ हिरण्ययेनसवि
 तारथेनाडेवोयातिभुवनानिपश्यन् ॥ ३१ ॥ आरात्त्रि । पाथिवुर्ऋजः
 पितुरप्प्रायिधामभिः ॥ दिवःसदांशिसिबृहतीवितिष्ठसुऽआन्त्वेष्वंते
 त्तुतमः ॥ ३२ ॥ उपुस्तत् ॥ उपुस्तत्त्रिजमाभंशुस्मभ्यंवाजिनीव
 त्ति ॥ येनंतोकञ्चतनयञ्चधामहं ॥ ३३ ॥ प्रातरुग्निम् ॥ प्रातरुग्निम्प्रा
 तरिन्द्रं हवामहंप्रातमिन्नावरुणाप्प्रातरुश्चिनां ॥ प्रातर्भगम्पूषण
 म्ब्रह्मणस्पतिम्प्रातःसोमंमृतरुद्रं हुवेम ॥ ३४ ॥ प्रातर्ऋतुस्मगंम् ॥ प्रा

त्राजितम्भगं मुग्धं हुवेमव्ययम्पुत्रमादितुेष्यो विधुर्ता ॥ आङ्गिच्छिद्यम्भ
न्यमानस्तुरश्चिद्वाजाश्चिद्यम्भगं भुक्षीत्याहं ॥ ३५ ॥ भगुष्पणेतः ॥
भगुष्पणेतुम्भगुसत्यराधो भगुमान्धियुमुदंवा ददन्नः ॥ भगुष्पणो जन
युगो मिरश्चुम्भगुष्पणुमिन्नुवन्तः स्याम ॥ ३६ ॥ हुतेदानीम् ॥ ३
तेदानीम्भगवन्तः स्यामोतप्यपित्वस्तुतमद्भ्येऽअहाम् ॥ हुतोदिता
मधवुन्त्सूठ्यस्यव्यन्देवानां सुसुतो स्याम ॥ ३७ ॥ भगंऽएवभग
वाः ॥ ३अस्तुदेवास्तेनव्ययम्भगवन्तः स्याम ॥ तन्त्वां भगुसंष्टुऽइज्जा
हवीत्सिनो भगपुरऽएता भवुह ॥ ३८ ॥ समं छुराय ॥ समं छुरायो वसो न

मन्तदधिक्कावैवशुचयेपुदायं ॥ अर्धाचीनंबंसुविदुम्भगंनोरथामिवा
 श्वाघ्राजिनुऽआवहन्तु ॥ ३९ ॥ अर्धावतीर्गोमतीः ॥ अर्धावती
 र्गोमतीर्नऽदुषासोघीरवतीःसदमुच्छन्तुमुद्राः ॥ घृतन्दुहानाविश्च
 तुऽप्रपीतायूयंपातस्वुस्तिभिऽसदानः ॥४०॥ [१०] ॥ पूषन्तव । द्वि
 तेद्वियन्नरिण्यमुकदाचुन ॥ स्तोतारस्तऽहुहस्ममसि ॥ ४१ ॥ पृथ
 स्प्यथुःपरिपतिम् ॥ पृथस्प्यथुऽपरिपतिवचुस्याकामेनकृतोऽअभ्या
 नडुक्कम् ॥ सनौरासच्छुरुधश्चुन्द्राग्र्याधियन्धियदसीषधातिप्रपूषा
 ॥ ४२ ॥ त्रीणिपुदाविचक्रमुद्विष्णुर्गौपाऽअदाब्भ्यः ॥ अतोधम्मो

पर्वः ॥ एषवुस्तोमो मरुतः इत्यङ्गीभमान्दोऽर्थस्य भाद्ग्यस्य कारोः ॥
 एपायासीष्टुत्तुवेष्टुयां विद्यासुषुवृजनं औरदानुम् ॥४८॥ सुहस्तोमाः
 सुहच्छन्दसः ॥ सुहस्तोमाः सुहच्छन्दसः आवृतः सुहृष्यमाः ऋष
 यः सुप्तदैव्याः ॥ पूर्वेषाम्पन्थामनुदृश्यधीराः अद्वाकैर्भिरुथ्यो नर
 इम्मीन ॥४९॥ आयुष्यं वच्चेस्यम् ॥ आयुष्यं वच्चेस्यं रुद्राय स्योष
 मौद्विदम् ॥ इदं हि रण्युं वच्चेस्यं त्रया विशतादुमाम् ॥५०॥ नतत ॥ न
 तद्दक्षां सिनिपिशाचास्तरन्ति देवानो मोजः प्रथमजं ह्युतत ॥ यो वि
 भर्ति दाक्षायुणं हि रण्युं स देवेषु कृणुते दोग्धमाथुः समनूष्येषु कृणुते

दीर्घमार्गुः ॥ ५१ ॥ यदाबन्धन ॥ यदाबन्धनदाक्षायणाहिरण्यं शिता
 नौकायसुमनस्यमानाः ॥ तद्भुजः आबन्धा मिश्रतशोरद्वयायुष्ममा
 अरदद्विषयथांसम् ॥ ५२ ॥ उतनः ॥ उतनो हिर्बुध्न्यः शृणो
 त्वुजः एकपात्पृथिवीसमुद्रः ॥ विश्वेदेवाः कृतवृधो हवुना स्तुता म
 न्त्राः कविशुस्ताः अवनतु ॥ ५३ ॥ इमागिरः ॥ इमागिरः आदित्ये
 भ्यो घृतस्त्रुः सुनाद्राजं भ्योजुह्वामि ॥ शृणोतु मित्रोऽअर्घुमाभगो
 नस्तु विजातो वरुणो दक्षोऽअर्शुः ॥ ५४ ॥ सुप्तः कर्षयः ॥ सुप्तः क
 र्षयः प्रतितिहताः शरीरे सुप्तरक्षन्ति स तु मर्षमादम् ॥ सुप्ता पुः स्वपंतो

लोकमौयुस्तत्रजागृतोऽस्वप्नजौसत्रसदाचतुर्वौ ॥ ५५ ॥ उतिष्ठ
 ब्रह्मणस्पतदेवयन्तस्स्वेमहे ॥ उपुप्रयन्तुमुरुतःसुदानवुऽइन्द्र
 प्प्राशूवभवासर्चा ॥ ५६ ॥ प्रनूनम् ॥ प्रनूनम्ब्रह्मणस्पतिर्मन्त्रं
 दत्तयुक्थ्यम् ॥ यस्मिन्निन्द्रोवैरुणोमित्रोऽअथुमादेवाऽओकाँसि
 चाक्किरे ॥ ५७ ॥ ब्रह्मणस्पते ॥ ब्रह्मणस्पतुत्त्वमुस्ययन्तासुक्क
 स्यवोधितनयञ्चजिह्व ॥ विश्वन्तद्ब्रह्मदर्वन्तिदेवाबृहद्देमाव्विद
 थेसुवीराऽ ॥ यऽइमाविश्वाविश्वकर्मार्थोनःपितान्नपुतेन्नस्यनो
 देहि ॥ ५८ ॥ [१८] इति श्रीशुक्लयजुःसंहितापाठे चतुस्त्रिंशोऽ

ध्यायः ॥ ३४ ॥ अपेतोदशापाद्यं द्वादशद्वौ द्वाविंशतिः ॥ ॐ अपेतः ॥
 अपेतोयन्तुपुणयोसुंभन्नादेवपीयवंः ॥ अस्यलोकःसुतावतः ॥ द्युभि
 रहोभिरुक्कृभिर्व्युक्कृभ्युमोददात्त्रवसानंमस्मै ॥ ३ ॥ सुविताते ॥ सु
 वितातेशरीरिभ्यःपृथिव्याह्योकोमिच्छतु ॥ तस्मैयुञ्ज्यन्तामृस्त्रि
 याः ॥ २ ॥ द्यायुःपुनातु । सुवितापुनात्वेग्रेऽर्जसोसूख्यस्थैष्व
 सा ॥ द्विमुच्यन्तामृस्त्रियाः ॥ ३ ॥ अश्वत्थेवः ॥ अश्वत्थेवोनिष
 दंनम्पुणवोविसुतिष्कृता ॥ गोभाजुःइतिक्लासथ्यत्सुनवथुपुरुष
 म ॥ ४ ॥ सुवितातु । शरीराणिमातुरुपस्त्थऽआवपतु ॥ तस्मैपृथि

विशम्भव ॥ ५ ॥ प्रजापतौत्वा । देवतायामुपौदकेलेकेनिदधाम्य
 सौ ॥ अपनुंशोशुचदुधम् ॥ ६ ॥ परंमृत्यो ॥ परंमृत्योऽअनूपरे
 द्विपन्थांठ्यस्तैऽअद्वयऽइतरोद्वयानात् ॥ चक्षुष्मतेशृण्वेतेतन्नवामि
 मानःप्रजांशोरिषोमोतद्वीरान् ॥ ७ ॥ शंघातुः । शठहितेषृणिःश
 न्तैभवन्त्विहंकाः ॥ शन्तैभवन्त्वग्रयुऽपार्थिवासोमात्त्वामिशंशुच
 न् ॥ ८ ॥ कल्पन्तान्ते । दिशस्तुभ्युमापःशिवतंसारुत्तुभ्यम्भव
 न्तुसिन्धवः ॥ अन्तारिक्षंशिवन्तुभ्यङ्कल्पन्तान्तुदिशःसर्वाः ॥ ९ ॥
 अश्मन्वतीरीयतुसठरंभङ्गमुत्तिष्ठतुप्रतरतासखायः ॥ अत्राजहीमो

त् ॥ श्रुतर्जीवन्तुश्रुतदःपुरुचीरुन्तर्म्मृत्युन्दधतम्पवतेन ॥ १५ ॥
 अग्न्युऽआयूँषि । पवसुऽआसुवोऽर्जुमिषञ्चनः ॥ आरेवांधस्वदृच्छु
 नांम् ॥ १६ ॥ आयुष्मानग्ने । हविषावृधानो धृतप्रतीको धृतयो
 निरेधि ॥ घृतम्पीत्वामधुचारुगृह्यन्मिपुतेवपुत्रमुभिरक्षतादिमान्त्स्वा
 हा ॥ १७ ॥ परीमे । गामनेषतुपथ्युग्निमहषत ॥ देवेष्वक्कतुश्श्रवुः
 कऽइमाऽऽदधर्षति ॥ १८ ॥ क्रुध्यादंमुग्निम् ॥ क्रुध्यादंमुग्नि
 म्प्रहिणोसिदूरंठ्यंमुराज्यंङ्गच्छतुरिप्रवाहः ॥ इहैवायमितरैर्जात
 वेदादेवेभ्योहृद्यं बहतुप्रजानन् ॥ १९ ॥ बह्वेषाम् ॥ बह्वेषाआत

वेदं पितृभ्यो यत्र नृद्वेत्थिनिहितादपरके ॥ मेदं सकृद्द्वयाऽउपृता
 न्त्स्नं वन्तु सुत्याऽएषामशिषुः सन्नमन्तां स्वहा ॥ २० ॥ स्थाना
 पृथिवि । नो भवानक्षरानिवेशनी ॥ यच्छानुः शर्मसुप्रथाः ॥ अप
 नुः शोशुचदुधम् ॥ २१ ॥ अस्मात्त्वम् ॥ अस्मात्त्वमधिजातो
 सित्त्वदुय आयतुम्पुनः ॥ असौ स्वर्गाय लोकायुस्वाहा ॥ २२ ॥
 [१२] ॥ इति श्रीशुक्लयजुःसंहितापाठे पञ्चत्रिंशोऽध्यायः ॥ ३५ ॥
 ऋचं वाच षोडशद्याः शान्तिरष्टाद्वीचतुर्विंशतिः ॥ हरिः ॐ ऋचुं वाच
 म् ॥ ऋचुं वाचुम्प्रपद्ये मनो यजुः प्रपद्ये सामं प्राणम्प्रपद्ये चक्षुः श्रोत्रे

मप्रपद्ये ॥ वागोर्जःसुहोर्जोमयिप्राणापुनौ ॥ १ ॥ अहमे । च्छि
 द्रञ्चक्षुषोहृदयस्यमनसुवातितृणम्बृहस्पतिभूमतद्दधातु ॥ शन्नोभ
 वतुभुवन्नस्ययस्पतिः ॥ २ ॥ भूर्भुवः ॥ भूर्भुवुःस्वस्तत्संवि
 तुर्वरण्युम्भगोदुवस्यधीमहि ॥ धियोयोनिःप्रचोदयात् ॥ ३ ॥ क
 यानः ॥ कयानश्चित्रऽआभुवदूतीसुदावृधुःसखा ॥ कयाशाचिष्ट्या
 वृता ॥ ४ ॥ कस्त्वा । सुत्यामदानुम्मढिहिष्टोमत्सुदन्धसः ॥ ५
 ढाचिदारुजेवसु ॥ ५ ॥ अभीषुणुःसखीनामवितार्जिरवृणाम् ॥ शु
 तम्भवास्युतिभिः ॥ ६ ॥ कयात्त्वम् ॥ कयात्त्वन्नःकुत्याभिप्रम

न्देसंबृषन् ॥ कयास्तोतुभ्युऽआभर ॥ ७ ॥ इन्द्रोविश्वस्यराज
ति ॥ शन्नोऽअस्तुद्विपदेशञ्चतुंषपदे ॥ ८ ॥ शन्नोमित्रशंवरुणुऽशन्नो
भवत्वञ्चुमा ॥ शन्नइन्द्रोबृहस्पतिऽशन्नोविष्णुरुक्मः ॥ ९ ॥
शन्नोवातः । पवतांशन्नस्तपतुसूठ्यः ॥ शन्नकनिक्कदुहेवऽपुञ्ज
द्वयोऽअभिवर्षतु ॥ १० ॥ अहानिशम् ॥ अहानिशम्भवतुमवोभिऽशन्नइन्द्रा
शर्दरात्रोऽप्रतिधीयताम् ॥ शन्नइन्द्राग्नीभवतुमवोभिऽशन्नइन्द्रा
वरुणारुतहृद्या ॥ शन्नइन्द्रापूषणुषातौशमिन्द्रासोमासुविता
यशंञ्च्योः ॥ ११ ॥ शन्नः ॥ शन्नोदेवीरुभिद्वयुऽआपोभवन्तुपीतये ॥

शंखयोरुभिस्रवन्तुनः ॥ १२ ॥ स्योनापृथिवि । नोभवानृक्षुरानिवे
 शनी ॥ यच्छानुःशर्मसुप्रथाः ॥ १३ ॥ आपोहि । वृामंयोभुव
 स्तानऽकुज्जैदधातन ॥ सुहेरणायुचक्षसे ॥ १४ ॥ योवःशिवतंसो
 रसुस्तस्यभाजयतेहनः ॥ उशतीरिवमातरः ॥ १५ ॥ तस्माऽअ
 रंम् ॥ तस्माऽअरङ्गमामवोयस्येक्षयाषुजिह्वथ ॥ आपोजुनयथाच
 नः ॥ १६ ॥ [१६] द्यौःशान्तिः ॥ द्यौःशान्तिरुन्तरिक्षुःशान्तिःपृथिवी
 शान्तिरापुःशान्तिरोषधयुःशान्तिः ॥ वृनस्पतयुःशान्तिर्विश्वदेवाः
 शान्तिर्ब्रह्मशान्तिःसर्वुःशान्तिःशान्तिरेवशाःशान्तिःसामाशाःशान्तिरेधि

॥१७॥ हते हंसा । मित्रस्य माचक्षुषासर्वाणि भूतानि समीक्षन्ताम् ॥
मित्रस्याहञ्चक्षुषासर्वाणि भूतानि समीक्षे ॥ मित्रस्य चक्षुषासर्वाक्षा
महे ॥ १८ ॥ हते हंसा । ज्योक्ते सुन्दशिजीह्यासु ज्योक्ते सुन्दशि
जीह्यासम् ॥ १९ ॥ नमस्ते हरंसेशोचिषे नमस्तेऽअस्त्वाञ्चिषे ॥ अ
द्यास्तेऽअस्मत्पन्तु हेतयः षावृकोऽअस्मब्भ्यं ऽशिवो भव ॥ २० ॥
नमस्ते । अस्तु द्विष्टु नमस्ते स्तनयि त्क्वै ॥ नमस्ते भगवन्नस्त
यतुः स्वः सुमीहसे ॥ २१ ॥ अतो यतः सुमीहसे ततो नोऽअभयङ्कुरु ॥
शन्नः कुरु ष्ये जाब्भ्यो भयन्नः पुशुब्भ्यः ॥ २२ ॥ सुमिच्छियानः ॥ सुमि

त्रियानुऽआपुऽओषधयऽसन्तुदुम्भिमत्रियास्तस्मैसन्तुदुयोस्मान्हे
 द्वियञ्चवियन्द्दिग्ममः ॥ २३ ॥ तच्चक्षुः ॥ तच्चक्षुर्दुवाहितम्पूरस्ताच्छु
 क्रमुच्चरत् ॥ पर्येमशुरदंशुतओवेमशुरदंशुतदंशुणंयामशुरदंशु
 तम्प्रवामशुरदंशुतमदौनाऽस्यामशुरदंशुतम्भयञ्चशुरदंशुतात् ॥
 ॥२४॥ [८] इतिश्रीशुक्लयजुःसंहितापाठे षट्त्रिंशोऽध्यायः ॥ ३६ ॥ देव
 स्यत्वादशयमायत्वेकादशद्विवेकविंशतिः ॥ अद्वेवस्यंत्वा ॥ सवि
 तुऽप्रसुवेश्चिनोर्वाहुब्भ्याम्पूष्णोहस्ताब्भ्याम् ॥ आदंदेनारिरसि
 ॥ १ ॥ अतुमनः ॥ अतुमनऽतुतयुअतुधियोविष्प्रोविष्प्रस्यबृह

तोषिपुश्चितः ॥ विहोत्रादधेव्युनाविदेकऽइहमुहीदेवस्यसवितुःपरि
हृतिः ॥ २ ॥ देवीद्यावापृथिवी । मुखस्यंवामुद्यशिरोरारुच्यासन्दे
वुयजनेपृथिह्याः ॥ सुखायंत्वामुखस्यंत्वाशीर्ष्णै ॥ ३ ॥ देह्योव
म्युः ॥ देह्योविभ्योभूतस्यंप्रथमुजामुखस्यंवेद्यशिरोरारुच्यास
न्देवुयजनेपृथिह्याः ॥ सुखायंत्वामुखस्यंत्वाशीर्ष्णै ॥ ४ ॥ शतम्
॥ १९०० ॥ इयुत्यग्रै ॥ इयुत्यग्रंऽआंसीदमुखस्यंतेद्यशिरोरारुच्यास
न्देवुयजनेपृथिह्याः ॥ सुखायंत्वामुखस्यंत्वाशीर्ष्णै ॥ ५ ॥ इन्दु
स्यौजः ॥ इन्दुस्यौजस्तथमुखस्यंवेद्यशिरोरारुच्यासन्देवुयजनेपृ

शिष्याः ॥ मुखार्थत्वामुखस्यत्वाशीर्ष्णै ॥ मुखार्थत्वामुखस्यत्वा
 शीर्ष्णै ॥ मुखार्थत्वामुखस्यशीर्ष्णै ॥ ६ ॥ प्रेतु ॥ प्रेतुब्रह्मण
 स्पतिः प्रदेह्येतुसूनता ॥ अच्छाविरन्नर्थम्पुङ्गिराधसन्देवायुज्ञान
 यन्तुनः ॥ मुखार्थत्वामुखस्यत्वाशीर्ष्णै ॥ मुखार्थत्वामुखस्यत्वा
 शीर्ष्णै ॥ मुखार्थत्वामुखस्यत्वाशीर्ष्णै ॥ ७ ॥ मुखस्युशिरः ॥ मु
 खस्युशिरासि ॥ मुखार्थत्वामुखस्यत्वाशीर्ष्णै ॥ मुखस्युशिरासि ॥
 मुखार्थत्वामुखस्यत्वाशीर्ष्णै ॥ मुखस्युशिरासि ॥ मुखार्थत्वामु
 खस्यत्वाशीर्ष्णै ॥ मुखार्थत्वामुखस्यत्वाशीर्ष्णै ॥ मुखार्थत्वामु

खस्यंत्वाशीष्णं ॥ मुखायंत्वामुखस्यंत्वाशीष्णं ॥ ८ ॥ अश्व
स्यत्वा । वृष्णंःशुक्लाधूपयामिदेवयजनेपृथिव्याऽं ॥ मुखायंत्वासु
खस्यंत्वाशीष्णं ॥ अश्वस्यत्वावृष्णःशुक्लाधूपयामिदेवयजनेपृ
थिव्याः ॥ मुखायंत्वामुखस्यंत्वाशीष्णं ॥ अश्वस्यत्वावृष्णंःशु
क्लाधूपयामिदेवयजनेपृथिव्याऽं ॥ मुखायंत्वामुखस्यंत्वाशीष्णं ॥
मुखायंत्वामुखस्यंत्वाशीष्णं ॥ मुखायंत्वामुखस्यंत्वाशीष्णं ॥
मुखायंत्वामुखस्यंत्वाशीष्णं ॥ ९ ॥ ऋजवेत्वा । सुाधवेत्वासुक्षि
त्येत्वा । मुखायंत्वामुखस्यंत्वाशीष्णं ॥ मुखायंत्वामुखस्यंत्वा

शोण्णं ॥ सुखायंत्वासुखस्यंत्वाशोण्णं ॥ १० ॥ [१०] सुमायंत्वा ।
 सुंस्वसूयस्यत्वात्पसे ॥ देवस्त्वासवितामङ्गनिकुपृथिव्याऽ
 पुरस्तात् ॥ अनाधिहापुरस्तादिग्नैराधिपत्यऽआयुंमंदाऽपुत्रवतीद
 क्षिणुतऽइन्द्रस्यधिपत्येऽप्रजाम्मंदाऽसुखदाऽपुत्रादिवस्यसवितुराधि
 विधृतिरुपरिद्वाऽआश्रुतिरुत्तरताधातुराधिपत्येऽरायस्पोषंमंदाऽ ॥
 न्यंस्वपाहिमनोरश्वासि ॥ १२ ॥ स्वाहांमुरुद्भिः । परिश्रीय

स्वदिवःसुशंसुपाहि ॥ मधुमधुमधु ॥ १३ ॥ गवभौदिवानाम् ॥
गवभौदिवानाम्पितामतीनाम्पतिःपुत्रजानाम् ॥ सन्देवोदेवनसवित्रा
गत्सदसूठ्यणरोचते ॥ १४ ॥ समग्निः ॥ समग्निरुग्निनागतुस
न्देवनसवित्रासदसूठ्यणारोचिह ॥ स्वाहासमग्निस्तपसागतुसन्दे
व्येनसवित्रासदसूठ्यणारुचत ॥ १५ ॥ धृतादिवः ॥ धृतादिवो
विभातितपसस्पृथिव्यान्युतादिवोदिवानाममर्त्यस्तपोजाः ॥ वाचम
स्मेनियच्छेद्वायुवम् ॥ १६ ॥ अपश्यङ्गोपाम् ॥ अपश्यङ्गोपाम
निपद्यमानुमाचुपराचपुथिभिश्चरन्तम् ॥ ससुद्धीचीःसविषूचीर्वसा

नुऽआवंरीवतिभुवनेष्वुन्तः ॥ १७ ॥ विश्वांसाम्भुवाम् ॥ विश्वा
 साम्भुवाम्पतेविश्वंश्वस्यमनसस्पतेविश्वंश्वस्यवचसस्पतेसर्वस्यवचस
 स्पते ॥ देवशश्रुत्वन्देवधर्मदेवोदेवाद्गृह्यत्रुप्रावोरनूवान्देवर्वा
 तये ॥ मधुमाद्धीभ्याम्मधुमाधुचीभ्याम् ॥ १८ ॥ हुदेस्वा । मन
 सेत्वादिवेत्वासूठयत्वा ॥ ऊर्द्धोऽअङ्कुरन्दिविदेवेषुधेहि ॥ १९ ॥ पि
 तानः ॥ पितानासिपितानोवाधिुनमंस्तेऽअस्तुमामाहिंसी ॥ त्वष्ट
 मन्तरत्वासपेमपृञ्जाद्गृह्णमयिधेहिपृञ्जामुस्ममासुधेह्यरिद्वाहंसु
 हर्पत्याभूयासम् ॥ २० ॥ अहःकेतुना । जुषतां सुज्ज्योतिज्ज्योति

षुस्वाहा ॥ रात्रिःक्रेतुना जुषता ९सुज्योतिज्योतिषुस्वाहा ॥ २१ ॥
 [११] इति श्रीवाजसनेयशुक्लयजुःसंहितायां दीर्घपाठे सप्तत्रिंशोऽ
 ध्यायः ॥ ३७ ॥ देवस्य त्वाष्टौषमाय त्वाक्षत्रस्य त्वाक्षकौत्रयोष्टौवि
 ष्शतिः ॥ ॐ देवस्य त्वा ॥ देवस्य त्वासवितुः प्रसुवेऽश्विनो ब्रौह्मिभ्या
 म्पूष्णीहस्ताभ्याम् ॥ आदुदेदित्यैरास्नासि ॥ १ ॥ इडुऽएहि ॥
 इडुऽएह्यदितुऽएहिसरं स्वत्येहि ॥ असावेह्यसावेह्यसावेहि ॥ २ ॥
 अदित्यैरास्नासिन्द्रोण्याऽपुष्णीषः ॥ पूषासिद्युम्नायदीष्व ॥ ३ ॥
 अश्विभ्यामिन्द्रवसवं स्वत्येहिन्द्रवस्व ॥ स्वाहेन्द्रवस्वा

हेन्द्रं वृत्स्वाहेन्द्रं वत् ॥ ४ ॥ अस्तेस्तनः । शशुयो योमयो भूयर्षोरंस्क
 धावसुविद्यः सुदुर्ज्ञः ॥ येनुद्विश्वापुष्यसिवाठ्याणिसरस्वतितमिहधा
 तवेकः ॥ उर्वृन्तरिक्षमह्वेमि ॥ ५ ॥ गायत्रञ्छन्दः ॥ गायत्रञ्छन्दो
 सित्रैष्टुभञ्छन्दोसिद्धावापृथिवीब्भ्यान्त्वापरिगृक्त्वाभ्युन्तरिक्षेणोप
 यच्छामि ॥ इन्द्राश्वनामधुनः सारुघस्थं घुर्मभपातुवसं वोजन्त
 वाटस्वाहासूयस्थरुहमयेवृद्धिवनथे ॥ ६ ॥ सुमूद्गायत्वा । घातायु
 स्वाहासुरिरायत्वाघातायुस्वाहा ॥ अनुधृष्यायत्वाघातायुस्वाहा
 प्रतिधृष्यायत्वाघातायुस्वाहा ॥ अयुस्थवेत्वाघातायुस्वाहाशिमि

दायत्वावातायुस्वाहा ॥ ७ ॥ इन्द्रायत्वा । वसुभतेरुद्रवतुस्वाहिन्द्रा
 यत्वाद्वित्यवतुस्वाहिन्द्रायत्वाभिमामितिग्नेस्वाहा ॥ सुवित्रेत्वंऽऋभु
 मतेविभुमतेवाजवतुस्वाहाहुहुस्पतयेत्वाविश्वदेव्यावतुस्वाहा ॥
 ॥ ८ ॥ [८] सुमायुत्वाङ्गिरस्वतेपितृमतेस्वाहा ॥ स्वाहाद्युम्ममायु
 स्वाहाद्युम्मःपित्रे ॥ ९ ॥ विश्वाऽआशाऽ ॥ विश्वाऽआशाऽदक्षि
 णसद्विश्वान्देवानयाद्विह ॥ स्वाहाकृतस्यघुम्मस्युमधोऽपिवतम
 विश्वना ॥ १० ॥ द्विविधाऽ ॥ द्विविधाऽहुमंठ्युनासिमंठ्युनाद्विविधाऽ ॥
 स्वाहाग्रयेषुशियायुशंठ्यजुन्भर्यऽ ॥ ११ ॥ आश्विनाद्युम्मम् ॥ अ

श्चिनाद्युर्मम्पातुं हाङ्ङानुमहद्विवाभिह्रुतिभिः ॥ तुन्त्रायिणेनमो
 द्यावापृथिवीब्भ्याम् ॥ १२ ॥ अपांतासुश्चिना । धुर्ममनुद्यावापृथि
 वीऽअमऽसाताम् ॥ इहैवरुतयःसन्तु ॥ १३ ॥ इषेपिदवस्व ॥ इषेपि
 दवस्वोऽपिदवस्वब्रह्मणेपिदवस्वक्षत्रायपिदवस्वद्यावापृथिवीब्भ्या
 म्पिदवस्व ॥ धर्मासिसुधर्मासदयुस्ममनुम्णानिधारयुब्रह्मधार
 यक्षत्रन्धारयुविशन्धारय ॥ १४ ॥ स्वाहापूष्णे । शरंसेस्वाहाग्ना
 वंभ्युऽस्वाहाप्रतिरुवेभ्यः ॥ स्वाहापितृभ्यऽकुर्द्धुर्वाहिभ्योऽधर्म
 पावंभ्युऽस्वाहाद्यावापृथिवीब्भ्यांश्चिभ्योऽस्वाहादुवेभ्यः । १५ ॥

स्वाहा सुद्राय । रुद्रहृतये स्वाहा । सञ्ज्योतिषु ज्योतिः ॥ अहःकेतुना
जुषतां सुज्योतिषु ज्योतिषु स्वाहा ॥ रात्रिःकेतुना जुषतां सु
ज्योतिषु ज्योतिषु स्वाहा ॥ मधुहृतमिन्द्रं तमेऽग्नौ वृश्चयामते दे
वधम्मनमंस्तेऽस्तु मामाहिंसीः ॥ १६ ॥ अग्नीमम् ॥ अग्नी
मम्महिमा दिवुषि प्रोवभूवसुप्रथाः ॥ उत श्रवसापृथिवीं सुसृसा
दस्वमुहाः ॥ असुरोचं स्वदेवुर्वीतमः ॥ विधूममंग्रऽअरुषमिमये
द्वयसूजप्रशस्तदर्शतम् ॥ १७ ॥ याते घर्मं दिव्याशुगयागायु
त्त्यां हविर्हनि ॥ सातुऽआप्यायतु निष्टयायतु न्तस्यैतु स्वाहा ॥

यातेघर्मन्तरिक्षेशुभ्यास्त्रिदुग्भ्याग्नीध्रे ॥ सातुऽआप्यायतान्नि
 पृथायतान्तस्यैतुस्वाहा ॥ यातेघर्ममपृथिद्व्यांशुभ्याजगत्यां
 सदुस्स्या ॥ सातुऽआप्यायतान्निपृथायतान्तस्यैतुस्वाहा ॥ १८ ॥
 [१०] क्षत्रस्यत्वा । पुरस्पायुव्वहमणस्तेद्वम्पाहि ॥ विशंस्त्वा
 धर्मणाद्वियमनुक्कामामसुवितायुनद्वयसे ॥ १९ ॥ चतुःस्रस्त्रिणा
 भिः ॥ चतुःस्रस्त्रिणाभिर्ऋतस्यसुप्रथाऽसनोद्विश्वार्थुःसुप्रथाऽस
 नःसुवार्थुःसुप्रथाऽ ॥ अपुहेषोऽअपुह्वरोद्वयव्रतस्यसस्त्रिम ॥ २० ॥
 घर्ममुतत्र ॥ घर्ममुतत्रेपुरीषुन्तेनुव्वहस्त्वुचाचप्यायस्व ॥ वृद्धिषी

सहिचव्वयमाचप्यासिषीमहि ॥ २१ ॥ अचिक्कडुडुषाहरिम्महा
दिमुन्नो नदंशेतः ॥ सट्सूठय्येणदिद्यूतडुदधिद्विधिः ॥ २२ ॥ सुमि
त्रियानः ॥ सुमित्रियानुऽआपुऽओषधयऽसन्तुडुम्मित्रियास्तस्म
सन्तुयोरुमान्हेऽष्टियञ्चव्वयनिहुम्मः ॥ २३ ॥ उडुयम् ॥ उडुयन्तमंस
रुपरिसुवऽपइरयन्तुऽउत्तरम् ॥ देवन्देवुन्नासूठय्यमगंइमुज्ज्योतिरुत्तम
म् ॥ २४ ॥ एधोसि ॥ एधोस्येधिषीमहि सुमिदं सुतेजां सुतेजोमग्नि
धीहि ॥ २५ ॥ यावंतीद्यावापृथिवी ॥ यावंत्तसुप्तसिन्धवोद्वितस्थिरे ॥
तावंन्तमिन्द्रतेऽग्रहंमूर्जागृह्णाम्यक्षितुस्मथिगृह्णाम्यक्षितम् ॥ २६ ॥

मयित्थत् ॥ मयित्थदिन्द्रियम्बृहस्पमयिदक्षोमयिऋतुः ॥ घृम्मरिञ्चि
 शुग्गिर्वराजतिविराजोञ्ज्योतिषासुहृद्ब्रह्मणतेजसासुहृ ॥ २७ ॥
 पर्यसोरेतः ॥ पर्यसोरेतुऽआभृतन्तस्युदाहमशीमुह्यत्तरामुत्तरां सुस
 मांम् ॥ त्विषः सुवृक्कत्वेदक्षस्यतेसुषुम्णस्यतेसुषुम्णाग्निहृतः ॥
 इन्द्रपीतस्यप्सुजापतिभक्षितस्यमधुमतुऽउपहृतुऽउपहृतस्यभक्षया
 सि ॥ २८ ॥ [१०] इति श्रीशुक्लयजुःसंहितायामष्टात्रिंशोऽ
 ध्यायः ॥ ३८ ॥ स्वाहाप्राणेभ्यः षडुग्रञ्चसतद्वात्रयोदश ॥ ॐ स्वाहा
 प्राणेभ्यः ॥ स्वाहाप्राणेभ्युऽसाधिपतिकेभ्यः ॥ पृथिव्यै स्वाहाग्र

येस्वाहाऽन्तरिक्षायस्वाहाऽध्यायवेस्वाहा ॥ दिवेस्वाहाऽसूर्यायस्वाहा ॥
॥ १ ॥ दिग्भ्यस्स्वाहा । चन्द्रायस्वाहाऽनक्षत्रेभ्यस्स्वाहाऽद्भ्यस्स्वाहा
वरुणायस्वाहा ॥ नाभ्यस्स्वाहाऽपूतार्यस्वाहा ॥ २ ॥ वाचेस्वाहा ।
प्राणायस्वाहाऽप्राणायस्वाहाऽऽक्षुषेस्वाहाऽचक्षुषेस्वाहा ॥ ३ ॥ ओत्राय
स्वाहाऽओत्रायस्वाहा ॥ ३ ॥ मनसुऽकामम् ॥ मनसुऽकामुमाकं
तिव्राचऽसुत्यमशीय ॥ पशूनांरूपमन्नस्यरसोयशुऽश्रीऽश्रयताम्म
यिस्वाहा ॥ ४ ॥ प्रजापतिः । सन्धिभ्रयमाणऽसुम्प्रादूमृतोवैश्वदे
वऽसंसुनोद्युम्मऽप्रवृक्कस्तेजुऽउद्यंतऽआश्विनऽपयस्यानीयमानिषौ

षणोषिष्युन्दमानिमारुतक्कथन् ॥ मैत्रशरसिसन्ताड्यमानिषाय
 व्योहियमाणऽआग्नेयोह्यमानोवाग्युतः ॥ ५ ॥ सुवितापप्रथमे । ह्यु
 निश्रुतिग्रेष्वयुस्तृतीयऽआदित्यश्चतुर्थेचन्द्रमाऽपञ्चमऽऋतुऽषष्ठेसु
 रतःसप्तमेवृहस्पतिरष्टमे ॥ मित्रानवमेवृषणोदशमऽइन्द्रऽएकाद्
 शेषिश्चैदुवाद्वादशे ॥ ६ ॥ उग्रश्च । भीमश्चद्वान्तश्चतुर्निश्च ॥
 सासुद्धाश्चाभियुग्वाचविक्षिपुऽस्वाहा ॥ ७ ॥ अग्निऽहृदयेन ॥ अ
 ग्निऽहृदयेनाशानिऽहृदयाग्नेणपशुपतिऽरुहृदयेनभुवंग्युक्का ॥
 शुक्लमतस्त्राब्ध्यामीशानरुसृथुनामहादुवभन्तऽपशुदयेनोग्रन्देव

बन्निष्ठुनां विसिद्धहनुं शिङ्गानिकोश्याब्भ्याम् ॥ ८ ॥ दुग्धैल्लोहितेनमि
त्रैःसौधैर्येन रुद्रैर्द्वैत्र्येनेन्द्रप्रवक्रिडनं मुरुतो बलेन साङ्ग्याद्भ्रुमु
दा ॥ भुवस्युक्कण्ठयं रुद्रस्योन्तःपुश्र्यम्महादिवस्युक्कच्छुब्रस्यव
निहुःपंशुपतैःपुरीतत् ॥ ९ ॥ लोमंभ्युंस्वाहा ॥ लोमंभ्युंस्वाहा ॥ त्व
चेस्वाहा ॥ त्वचेस्वाहा ॥ लोहितायुस्वाहा ॥ लोहितायुस्वाहा ॥ मेदो
ब्भ्युंस्वा
हा ॥ मेदोब्भ्युंस्वाहा ॥ मांसेभ्युंस्वाहा ॥ मांसेभ्युंस्वाहा ॥ स्ना
वंभ्युंस्वाहा ॥ स्नावंभ्युंस्वाहा ॥ स्थब्भ्युंस्वाहा ॥ स्थब्भ्युंस्वाहा ॥ मुज्ज
वंभ्युंस्वाहा ॥ मुज्जवंभ्युंस्वाहा ॥ रेतंसेस्वाहा ॥ पुयंवेस्वाहा ॥ १० ॥ आया

सायुस्वाहा ! अथासायुस्वाहासंख्यासायुस्वाहावियुसायुस्वाहा
 ह्यासायुस्वाहा ॥ शूचस्वाहाशोचतेस्वाहाशोचमानायुस्वाहाशोका
 युस्वाहा ॥ ११ ॥ तपसेस्वाहा ॥ तपसेस्वाहातप्यतेस्वाहातप्यमा
 नायुस्वाहातुसायुस्वाहायुम्मायुस्वाहा ॥ निष्कृत्यैस्वाहाप्रायश्चि
 त्यैस्वाहाभेषुजायुस्वाहा ॥ १२ ॥ अमायुस्वाहा ॥ अमायुस्वाहान्त
 कायुस्वाहामृत्यवेस्वाहा ॥ ब्रह्मणेस्वाहाब्रह्महृत्यायुस्वाहाविश्वे
 ष्वेभ्योदुवेभ्युस्वाहाद्वावापृथिवीभ्यांस्वाहा ॥ १३ ॥ इति श्रीशु
 क्यजुःसंहितायां दार्धपाठे एकोनचत्वारिंशतितमोऽध्यायः ॥३९॥

ईशावास्यमष्टाबंधतमो नवद्वैसप्तदश ॥ ॐ ईशावास्त्यम् ॥ ईशावा
 स्यसिद्धिसर्व्वुष्यत्तिकञ्च जगत्स्थित्वा अगत ॥ तेन त्युक्तेन मुञ्जीथा मागुंध
 कस्यस्विच्छन्नम् ॥ १ ॥ कुर्व्वेव ॥ कुर्व्वेव ह कर्म्मणि जिजीविषे च्छ
 तर्द्धिसमाः ॥ एवन्त्वयिनादित्यथेत्तु स्तिन कर्म्मलिप्यते नरे ॥ २ ॥
 असुठ्युना मुते लोकाऽअन्धे नुत मुसावृताः ॥ तास्तेष्वेत्थाभिगच्छ
 न्ति ये केचात्क्वमुहनो जनाः ॥ ३ ॥ अनेषु देकम् ॥ अनेषु देकम् मन
 सो जवीथुने नहुवाऽआप्सु वृणुषु मशैत ॥ तद्वावतो दयानरथेति तिष्ठत
 स्मिन्मनुषो मातुरिश्वा दधाति ॥ ४ ॥ तदेजति । तन्नैजाति तद्दुरे तद्दन्ति

के ॥ तदुन्तरस्यसर्वस्युतदुसर्वस्यास्यबाह्युतः ॥५॥ यस्तु ॥ यस्तु
 सर्वाणिभूताद्यात्त्वमन्नेवानुपश्यति ॥ सुर्वभूतेषुचात्त्वमानुन्ततोनिधि
 चिकिरसति ॥ ६ ॥ अस्मिन्त्सर्वाणिभूताद्यात्त्वमवाभूद्विजानुतः ॥
 तत्रकोसोहिःकःशोकऽएकुत्वमनुपश्यतः ॥ ७ ॥ सपरि ॥ सपश्य
 गाच्छुक्रमकायमंघ्रणमंस्त्राविरुंशुद्धमपांपविद्धम् ॥ कुविम्मनी
 षीपरिभूःस्वयुम्भूठ्याथातत्थ्युतोत्थाद्व्यदधाच्छाश्रुतीब्भ्युऽसमा
 ष्म्यः ॥ ८ ॥ अन्धन्तमुः । अविशान्तिषेसम्भूतिसुपासते ॥ ततो
 भूर्यऽइवंततोषऽउसम्भूत्यांरुताः ॥ ९ ॥ अन्धयदेव ॥ अन्धयदेवा

ॐ संभवाद्दृश्यदाहुरसंभवात् ॥ इति श्रुमधीराणोरुभयेनस्ताद्विच
चक्षिरे ॥ १० ॥ सम्भूतिञ्च । विनाशञ्च यस्तद्द्वेदोभयं सुह ॥ विना
शेनमृत्पुन्तीत्वासम्भूत्यामृतं मश्नुते ॥ ११ ॥ अन्धन्तमुः । प्रावि
शान्तिश्चेविद्यामुपासते ॥ ततोभयं इव ततोभयं विद्यायां सुरताः ॥
॥ १२ ॥ अद्वयदेव ॥ अद्वयदेवाहुर्विद्यायां अद्वयदाहुरविद्यायाः ॥ इ
ति श्रुमधीराणोरुभयेनस्ताद्विचक्षिरे ॥ १३ ॥ विद्याञ्च ॥ विद्याञ्चा
विद्याञ्च यस्तद्द्वेदोभयं सुह ॥ अविद्यायामृत्पुन्तीत्वाविद्ययामृतं म
श्नुते ॥ १४ ॥ वायुरनिर्लम् ॥ वायुरनिर्लममृतं मश्नुदम्भस्मान्तुः

शरीरम् ॥ ॐ इम् ऋतोस्मर ॥ ह्रिवेस्मर ॥ कृतं स्मर ॥ १५ ॥
 अग्नेनय । सुपथारयेऽअस्माद्विवश्वानि देववृथुनानि विद्वान् ॥ सु
 योद्धयस्मज्जुहुराणमेनोभूयिष्ठान्तेनमऽऽस्मिभ्वधेम ॥ १६ ॥ हि
 रण्मयेनुपात्रेण । सुत्यास्यापिहितम्भुखम् ॥ ओसावादित्येपुरुषे
 सुसावुहम् ॥ १७ ॥ ॐ इम् खम्बहम् ॥ १८ ॥ इति श्रीवाजस
 नेयसंहितायां दीर्घपाठे चत्वारिंशतितमोऽध्यायः ॥४०॥ श्रीवेदपुरु
 षार्पणमस्तु ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते शङ्करा
 य ॥ ॥ दशाध्याये समाख्यातानुवाकाः सर्वसह्यया ॥ शतं दशानु

वाकाश्चनवान्ग्रेचमनीपिभिः ॥ १ ॥ सप्तषष्टिश्चित्तोज्ञेयाःसौत्रेद्वाविंश
तिस्तथा ॥ अथएकोनपंचाशत्पंचत्रिंशत्खिलेस्मृताः ॥ २ ॥ शुक्ति
ग्रेपुतुविज्ञेयाएकादशमनीषिभिः ॥ एकैकृत्यसमाख्यातंत्रिंशत्तंव्य
धिकंमतम् ॥ ३ ॥ इति वाजसनेथसंहितायामनुवाकाःसमाप्ताः ॥
॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ प्रतिज्ञा ॥ मन्त्रब्राह्मणयोर्वेदनासमधेयं त
स्मिञ्छुक्ते याजुषान्नाये माध्यन्दिनीयके मन्त्रे स्वरप्रक्रिया हृद्यनुदा
त्तो मूर्ध्नुदात्तः श्रुतिमूले स्वरित एवं जात्यादयोऽभिहिता ब्राह्मणे
तूदात्तानुदात्तौ भाषिकस्वारौ तानस्वराणि छन्दोवत्सूत्राणि ॥ १ ॥

अथान्तस्थानामाद्यस्य पदादिस्थस्यान्यहलसंयुक्तस्य संयुक्तस्या
 पि रेफोष्मान्त्याभ्यामृकारेण चाविशेषेणादिमध्यावसानेषुच्चारणे
 जकारोच्चारणं द्विभौविष्यवमथापरांतस्थस्यायुक्तान्यहलः संयुक्तस्यो
 ष्मऽञ्कारै रेकारसहितोच्चारणमेवं तृतीयांतस्थस्य क्वचिदृकारस्य
 तु संयुक्तासंयुक्तस्याविशेषेण सर्वत्रैवमथान्तस्यान्तस्थानां पदादि
 मध्यान्तस्थस्य त्रिविधं गुरुमध्यलघुवृत्तिभिरुच्चारणमथो मूर्द्धन्यो
 ष्मणोऽसंयुक्तस्य टुमृतेसंयुक्तस्य च खकारोच्चारणमध्ययनादिकर्म
 स्वर्थवेलायां प्रकृत्या ॥२॥ अथानुस्वारस्य ङित्यादृशः शषसहरेफेषु

तस्य त्रैविध्यमाख्यातं त्वस्वदीर्घगुरुभेददीर्घात्परो त्वस्रुओ त्वस्वात्परो
दीर्घो गुरौ परे गुरुः परसवर्णषत्प्रकृत्या चान्यत्र विसर्गेष्वीषद्विरामः
पदाद्यस्य संयुक्ताकारस्यषद्दीर्घता च भवतीषद्दीर्घता च भवति
॥ ३ ॥ इति कात्यायनपरिशिष्टसूत्रं समाप्तम् ॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ अथ वेदपारायणविधिः ॥ ॥ स्थंडिलं क
ल्पयित्वाग्निमुपसमाधायसंपरिस्तीर्यार्ज्यैनेताभ्यो देवताभ्योजुहो
तिअग्नये सोमायेंद्राय विश्वेभ्यो देवेभ्यः ऋषिभ्यः ऋगभ्यो यजुभ्यः साम
भ्यः ऋद्धायै प्रज्ञायै मेधायै धारणायै श्रियै ह्यियैसा विन्ध्यै सवित्रे प्रजापतये

कांडिकृषयेसोमायकांडिकृषयेअश्रयेकांडिकृषयेविश्वेभ्योदेवेभ्यःकांडि
 कृषिभ्यःसंहिताभ्योदेवताभ्यउपनिषद्भ्योयानुकीभ्योदेवताभ्यउप
 निषद्भ्योवारुणीभ्योदेवताभ्यउपनिषद्भ्योहव्यवाहायविश्वेभ्यःकृष्णणे
 भ्योऽनुमत्यैस्विष्टकृतेचपृथक्स्वाहाकारेणव्याहृतिभिश्चपुनःपरिषिच
 ति ॥ समासैचैतायजुषातर्पयति । एवमृगवेदस्यकांडिकृष्यादिवर्ज्य
 मास्विष्टकृतस्तेषांस्थानेशताचिभ्योमाध्यमभ्यागृत्समदायविश्वामि
 त्नायवामदेवायानयेभरद्वाजायजामदन्धायगौतमायवसिष्ठायप्रगा
 थेभ्यःपावमानीभ्योदेवताभ्यःशुद्धसूक्तेभ्योमहासूक्तेभ्योमहानान्नी

भ्यइति ॥ ततोवेदादिमारभ्यसंततमधीयीतेत्याहभगवान्बोधाय
नः ॥ इति वेदपारायणोपक्रमविधिः ॥ अथ वेदपारायणे कलश
प्रतिष्ठापनादिप्रकारः ॥ तीर्थे द्वालये गेहे प्रशस्ते सुपरिष्कृते ॥ कल
शंसुदृढतत्र सुनिर्णिकं विभूषितम् ॥ पुष्पपल्लवमालाभिश्चन्दनैःकुंकु
मादिभिः ॥ मूर्तिकाभिश्चसंमिश्रंवेदिमध्यस्थसततः ॥ पंचाशद्धिःकुशैः
कार्यान्नह्मापश्चान्मुखस्थितः ॥ स्नापितःस्थापितः कुम्भेचतुर्बाहुश्चतु
र्मुखः ॥ वत्सजान्वाकृतिदण्डभुतरात्रैःकुशैःकृतम् ॥ ब्रह्मोपधानेदृत्वातं
ततःस्वस्त्ययनंपठेत् ॥ प्रतिष्ठांकारथत्पश्चात्पूजाद्रव्यमथोच्यते ॥

ग्रहोपवीतनैवेद्यवस्त्रचन्दनकुंकुमैः । स्रग्धूपदीपतांबूलैरक्षतैश्चपिता
 महम् ॥ ब्रह्मयज्ञानमिति वागायत्र्यावाप्रपूजयेत् ॥ उपाध्यायश्चसंपू
 ज्योयथापाठंपठेत्ततः ॥ इति वेदपारायणेकलशप्रतिष्ठापनादिप्रकारः ॥
 ॥ अथानश्रत्पारायणविधिः ॥ अथातो नश्रत्पारायणविधि
 व्याख्यास्यामः ॥ आस्रमासिर्नाश्रीयात् यथाशक्तिवाऽऽपःपयः फ
 लान्योदनंवाहविष्यमल्पं भुक्त्वा तदाशेषमधीयीत ॥ आमात्प्राची
 मुदीचींवादिशुपगम्याग्निमुपसमाधाय परिस्तीर्येधमं प्रदायाज्येनै
 ताभ्यो देवताभ्योजुहोति ॥ अग्नये सोमायेन्द्राय प्रजापतये बृहस्प

तयेविश्वेभ्यो देवेभ्यो ब्रह्मणे ऋषिभ्यन्कग्भ्यो यजुभ्यः श्रद्धायै मेधायै
प्रज्ञायै धारणायै सदसस्पतये अनुमतये श्रियै सावित्र्यै सवित्रे
प्रजापतये कांडकृषये सोमाय कांडकृषये विश्वेभ्यो देवेभ्यःकांडकृषि
भ्यःसाहितीभ्योदेवताभ्य उपनिषद्भ्यो याज्ञिकीभ्यो देवताभ्य उप
निषद्भ्यो वारुणीभ्यो देवताभ्य उपनिषद्भ्योहव्यवाहाय विश्वेभ्यन्क
गणेभ्य अनुमत्तयै स्वष्टकृतेच पृथक्स्वाहाकारेण हुत्वा व्याहृतिभि
श्च पुनःपरिषिञ्चति ॥ समाप्तैचैतायजुषा तर्पयति एवमृगवेदिकानां
कांडकृष्यादिवर्जमास्विष्टकृतस्तेषांस्थाने शतचिभ्यो माध्यमेभ्यो

गृत्समदाय विश्वामित्राय वामदेवायान्नये भरद्वाजाय जामदग्न्याय
 गौतमाय वसिष्ठाय प्रगार्थेभ्यः पावमानीभ्यः क्षुद्रसूक्तेभ्यो महानाम्नी
 भ्य इति ॥ ततो वेदादिमारभ्य संततमधीयीत ॥ नास्यान्तरानध्या
 यो नास्यान्तराजनमरणे अशुचीनान्तराव्याहरेन्नान्तराविरमेत् या
 वदन्तमधीयीत ॥ यद्यन्तराविरमेत्त्रिन्प्राणायामानायम्य प्रणवं
 वा प्राणिधाय यावत्कालमधीयीत ॥ ततः सर्वं निशोनिशान्तरं संग्रा
 मारण्यसलिलं प्रलोप्य परिदृध्यात् ॥ आदावन्ते च ब्राह्मणभोजनं
 दक्षिणादानं च दद्यात् ॥ परात्तेन विधिनावेदमधीयीत सततः पूतो वि

दोभवति मनःशुद्धश्चभवति॥द्वाभ्यां पारायणाभ्यां ऋग्भिश्च॥भोजन
 इहाधीत अनृतेभ्यः प्रमुच्यते ॥ त्रिभिर्बहुभ्यः पातकोपपातकेभ्यः शू
 द्रायां रेतःसिक्त्वांगंगासुनिमज्जंश्चभवति॥चतुर्भ्यः शूद्रान्नभोजनात्त
 तसेवनात्तस्त्रीसेवनाच्च ॥ पञ्चभिरयाज्ययाजनात्पृतोभवति ॥ अग्रा
 ह्यग्रहणाद्ग्राह्याग्रहणाद्भ्यासोपासनाच्च षड्भिर्ब्राह्मणस्य लोहित
 करणात्स्त्रीलोहितकरणात्पशुहननात्सुवर्णस्तेयात्पतितसंप्रयागाच्च ।
 सप्तभिः प्राजापत्यानांहीनाचरणाद्यज्ञोपवेधनाच्च ॥ अष्टभिश्चान्द्रा
 यणस्यान्तरानाचरणाद्दुरुतल्पगभनाद्रजस्वलागमनाच्च ॥ नवभिः

सुरापानाच्च ॥ दशभिरश्रोत्रिययाजनादसोमपानादन्यायतश्च ॥ ए
 कादशभिर्ब्राह्मणहननाद्गर्भहननात् ॥ द्वादशभिःपूर्वजन्महेजन्मभृतेः
 सर्वैः पापैः प्रमुच्यते स्वर्गलोकं गच्छति पितृन्स्वर्गलोकं गमयत्य
 शिष्टोमादीनतून्यजाति तैः ऋतुभिरिष्टंभवति ॥ वेदाध्यायी सदै
 वस्याद्यथावैसत्यवाक्शुचिः ॥ यंयंकामयतेकामंतंतंवेदनसाधयेत् ।
 असाध्यं नास्ति यत्किञ्चिद्ब्रह्मणोहिफलंमहद्ब्रह्मणोहिफलंमहदिति
 समाप्तौ यजुषातर्पयतीति ॥ समाप्तं वेदपरायणे समाप्तं एतादेवताःपू
 र्वोक्ताअग्निसोमाद्यजुषातर्पयति यजुर्वेदपरायणे तस्यैवेदस्यप्राधान्य

मुच्यते अथवाभूरादिव्याहतिचतुष्टयात्मकं यजुःशब्देनगृह्यते ॥ तेनै
तदुक्तंभवति ॥ भूदेवांस्तर्पयामीत्यनेनप्रकारेणतर्पयित्वा अग्नि
सामादींस्तर्पयेदिति ॥ नास्यांतराजननमरणे ॥ अशुचीइतिनाशुचि
हेतुभूतेइत्यर्थः ॥ नांतराव्याहरेदिति ॥ उपक्रांतवेदपाराग्रणमध्ये न
व्याहरन्नाध्यापयेत्तथा लौकिकवचनमूपि न ब्रूयात् ॥ विहितं नित्य
नैमित्तिकं कर्मानुपयुक्तत्वावक्ति न कुर्यादित्यर्थः ॥ निशोनिशान्तरं
संग्रामारण्यसलिलं लोप्यपरिदध्यादिति लोप्यच्छित्त्वापरिहायर्थं वर्ज
यित्त्वेत्यर्थः इतियावत् ॥ परिदध्यात्समापयेत् ॥ निशान्तरं निशी

थः संध्यावा ॥सलिलं वृष्टिरुदकसमीपभूमिकावा ॥निशादिकालान्दं
 शांश्ववर्जयित्वा समापयेदित्यर्थः ॥ सततः पृतोवेदोभवतीति वेदो
 भवति वेदात्मको भवति उत्कृष्टज्ञानवान्भवेदित्यर्थः ॥ द्वाभ्यां पारा
 यणाभ्यां ऋग्भिश्चेति ऋग्भिः पावमानोभिः पारायणद्वयं पावमान्य
 श्वमिलित्वोक्तफलायकल्प्येते इत्यर्थः ॥एवमुत्तरत्र पारायणत्रयं गंगा
 स्नानंचामिलित्वा साधनम् ॥निमज्जंश्च भवति पृतोभवतीत्यर्थः ॥ प्रजा
 पत्यानाचरणं प्रक्रान्तप्राजापत्यानामननुष्ठानम् एवं चान्द्रायणस्या
 नाचरणं यज्ञोपवेधनं यज्ञविनाशः ॥ इत्यनश्चत्पारायणविधिः ॥

॥ अथ यान्त्रिक्यशिक्षापारम्भः ॥

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ अथ याज्ञवल्क्यशिक्षापारम्भः ॥ ॥ अथात
 स्त्रैस्वर्यलक्षणं व्याख्यास्यामः ॥ उदात्तश्चानुदात्तश्चस्वरितश्चतथैवच ॥
 लक्षणं वर्णयिष्यामि देवतं स्थानं मेवच ॥ १ ॥ शुक्लमुच्चं विजानीयान्नीचं
 लोहितमुच्यते ॥ इयामंतुस्वरितं विद्यादाग्निरुच्चैतु देवतम् ॥ २ ॥ नीचं
 सोमं विजानीयात्स्वरितं सविता भवेत् ॥ उदात्तं ब्राह्मणं विद्यान्नीचः क्ष
 त्रिय उच्यते ॥ ३ ॥ वैश्यंतुस्वरितं विद्याद्भारद्वाजमुदात्तकम् ॥ नीचं
 गौतममित्याहुर्गार्थचस्वरितं विदुः ॥ ४ ॥ विद्यादुदात्तं गायत्रं नीचं नै
 पुममुच्यते ॥ जागतंस्वरितं विद्यादतएवं नियोगतः ॥ ५ ॥ गांधर्ववेद

ग्रेप्रोक्ताःसप्तषड्जादयःस्वराः ॥ तएववेद्विज्ञेयास्त्रयउच्चादयःस्वराः
॥ ६ ॥ उच्चौनिषादगांधारौनिचौऋषभधैवतौ ॥ शेषास्तुस्वरिताज्ञे
याःषड्जमध्यमपंचमाः ॥ ७ ॥ षड्जोवेदशिखंडीस्यादृषभःस्याद्
जामुखे ॥ गावोरटंतिगांधारंऋचाश्चैवतुमध्यमम् ॥ ८ ॥ कौकिलःपञ्च
मोज्ञेयोनिषादंतुवेदद्रजः ॥ आश्वश्चैवतोज्ञेयःस्वराःसप्ततिगीयते
॥ ९ ॥ निक्षेपमात्रःकालःस्याद्विद्युत्कालस्तथापरं ॥ अक्षरात्तुल्ययो
गाच्चमतिःस्यात्सोमशर्मणः ॥ १० ॥ सूर्यरश्मिप्रकाशाद्याकणिकायत्र
दृश्यते ॥ आणवस्यतुसामात्रामात्राचचतुराणवा ॥ ११ ॥ मानसेच्चा

णवंविद्यात्कण्ठेविद्याद्विराणवम् ॥ त्रिराणवंतुजिह्वाग्नेस्सृतंमात्रिकं
 विदुः ॥ १२ ॥ अवग्रहंतुकालःस्यादधमात्राप्रकीर्त्तिता ॥ पदयोरंतरे
 कालएकमात्राविधीयते ॥ १३ ॥ ऋचोद्धंतुद्धिमात्रःस्थान्निमात्रःस्याह
 गंतके ॥ रिक्तंतुपाणिमुत्क्षिप्यद्धेमात्रेधारयद्बुधः ॥ १४ ॥ एकमात्रोभ
 वेऽस्वोद्धिमात्रादीर्घउच्यते ॥ त्रिमात्रस्तुपुतोशेयोव्यंजनश्चाद्धमात्र
 कम् ॥ १५ ॥ विवृतौचावसानेचऋचोद्धंचतथापरे ॥ पदेचपादसं
 स्थानेशून्यहस्तंविधीयते ॥ १६ ॥ प्रणवंतुपुतंकुर्याद्ध्याहतीर्मातृका
 विदुः ॥ चाषस्तुवदत्तेमात्रांद्धिमात्रांवायसोऽब्रवीत् ॥ १७ ॥ शिखीव

द्वित्रिमात्राविमात्राणामितिसंस्थितिः ॥ वर्णोजातिश्वमात्राचगोत्रंछं
न्दश्चैदवतम् ॥ ३८ ॥ एतत्सर्वसमाख्यातंयान्नवल्व्येनधीमता ॥ हे
स्तौतुसंयतौधायौजानुभ्यामुपरिस्थितौ ॥ ३९ ॥ गुरोरनुमतंकुर्या
त्पठन्नान्यमतिर्भवेत् ॥ ऊरुभागेतृतीयेतुकरंविन्यस्यदक्षिणम् ॥ २० ॥
प्रसन्नमानसोभूत्वाकिंचिन्नमधोमुखम् ॥ प्रणवंप्राक्प्रयुञ्जतिव्या
हतीस्तदन्तरम् ॥ २१ ॥ सावित्रींचानुपूर्व्येणततोवेदान्समारभेत् ॥
कूर्मोज्ञानीवसंहृत्यचेष्टांटाट्टिंहठमनः ॥ २२ ॥ स्वस्थःप्रशांतोनिर्भोको
वर्णानुच्चारयेद्बुधः ॥ नाभ्याह्न्यान्नानह्न्यान्नगायैन्नैवकंपयेत् ॥ २३ ॥

यथैवोच्चारयेद्वर्णास्तथैवान्समापयन् ॥ निवेद्यदृष्टिहस्ताग्नेशास्त्रा
 र्थमनुचिन्तयेत् ॥ २४ ॥ सममुच्चारयेद्वर्णान्हस्तेनचमुखेनच ॥
 स्वरश्चैवतुहस्तश्चद्वावेतौयुगपत्स्थितौ ॥ २५ ॥ हस्तत्रष्टःस्वरत्रष्टोर्नवे
 द्दफलमश्नुते ॥ नकरालोनलंबोष्ठोनाव्यक्तो नानुनसिकः ॥ २६ ॥ गद्ग
 दोवद्धजिह्वश्चनवर्णान्वक्तुमर्हति ॥ प्रकृतिर्यस्यकल्याणीदंतोष्ठौयस्य
 शोभनौ ॥ २७ ॥ प्रगल्भश्चविनीतश्चसवर्णान्वक्तुमर्हति ॥ शंकितंभीत
 मुद्दुष्टमव्यक्तमनुनासिकम् ॥ २८ ॥ काकस्वरंमूर्ध्निगतंतथास्थानवि
 वाजितम् ॥ विस्वरंविरसंचैवविशिष्टंविषमाहतम् ॥ २९ ॥ व्याकुलंता

लहीनचपाठदोषाश्चतुर्दश ॥ संहितास्वारबहुलःपदसंज्ञासमाकुलः ॥
॥ ३० ॥ क्रमसंधिसमाकीर्णोदुस्तरामंत्रसागरः ॥ ऋक्संहितांत्रि
भ्यस्यत्रजुषांवासमाहितः ॥ ३१ ॥ साम्नांवासरहस्यांचसर्वपापैःप्रमु
च्यते ॥ संहितानयतेसूर्यपदंचशशिनःपदम् ॥ ३२ ॥ क्रमश्चनयतेसू
क्ष्मंयत्तत्पदमनामयम् ॥ कालिंदीसंहिताज्ञेयापद्युक्तासरस्वती ॥
॥ ३३ ॥ क्रमेणावर्त्ततेगंगाशंभोर्वाणीतुनान्यथा ॥ यथामहाह्वदंप्राप्य
क्षिसौलोष्टोविनश्यति ॥ ३४ ॥ एवंदुश्चरितंसर्ववेदेत्रिवृतिमज्जाति ॥
आम्रपालाशविल्वानामपामार्गशिरौषयोः ॥ वाग्यतःप्रातरुत्था

यभक्षयेद्वंतधावनम् ॥ ३५ ॥ खादिरश्चकदंबश्चकर्वीरकंरजकौ ॥ ए
 तेकंटकिनःपुण्याःक्षीरिणस्तुयशस्विनः ॥ ३६ ॥ तेनास्यकरणेसूक्ष्मं
 माधुर्यंचैवजायते ॥ त्रिफलालवणाक्तवैभक्षयेच्छिष्यकःसदा ॥ क्षी
 णमेधाजनन्येपास्वरवर्णकरीतथा ॥ ३७ ॥ हस्तहीनंतुयोधीतेमंत्रवे
 दविदोविदुः ॥ यजूंषिनोसाधयंतिभुक्तमव्यंजनंयथा ॥ ३८ ॥ हस्त
 हीनंतुयोधीतिस्वरवर्णविवर्जितम् ॥ ऋग्यजुस्सामभिर्दग्धोवियोनि
 मधिगच्छति ॥ ३९ ॥ ऋचोयजूंषिसामानिहस्तहीनानिनियःपठत ॥
 अनृचोत्राह्मणस्तावद्यावत्स्वारंनविदति ॥ ४० ॥ ज्ञातव्यश्चतथैवा

थाविदानांकिर्मसिद्धये ॥ पठन्मात्रापपाठात्तुपंकैगौरिवसीदति ॥ ४१ ॥
 स्वरवर्णप्रयुंजानोहस्तेनार्धितमाचरन् ॥ ऋग्यजुस्सामभिःपृतोब्रह्म
 लोकमवाप्नुयात् ॥ ४२ ॥ नकुर्वीतपदं दीर्घनकुर्वीतविलंबितम् ॥ पद
 स्यग्रहमोक्षौचयथाशीघ्रगतिर्ह्ययः ॥ ४३ ॥ आगमंकुरुर्यत्नेनकार
 णंहितदात्मकम् ॥ आस्येनचशयंकुर्यात्पठन्नान्यमतिभवेत् ॥ ४४ ॥
 नचास्यमुष्टिवंधीस्थान्नचात्युत्तममाचरेत् ॥ चुलुनौकास्फुटोदंडीस्व
 तिकोमुष्टिराकृतिः ॥ एतैवैहस्तदोषाःस्युःपरशुश्चैवसप्तमः ॥ ४५ ॥
 यथावाणीतथापाणीरिक्तंतुपरिवर्जयेत् ॥ यत्रयत्रस्थितावाणीपाणि

स्तत्रैवतिष्ठति ॥ ४६ ॥ यथाधनुष्याविततेशोरक्षितेषुनर्गुणः ॥ स्व
 स्थानंप्रतिपद्येततद्ब्रह्मस्तगतःस्वरः ॥ ४७ ॥ उत्तानंस्नान्नतंकिंचित्सु
 व्यक्तांगुलिरंजितम् ॥ स्वरविद्धंकरंक्रुर्यात्प्रादेशोद्देशगामिनम् ॥ ४८ ॥
 अंगुष्ठस्योत्तरपर्वतर्जन्युपरियद्भवेत् ॥ प्रादेशस्यतुसोद्देशस्तन्मात्रं
 चालयेत्करम् ॥ ४९ ॥ मनुष्यतीर्थोच्चकृत्वापितृतीर्थोदकं ब्रजेत् ॥ ना
 मितंकरपृष्ठे तु सव्यक्तांगुलिमोक्षणम् ॥ ५० ॥ स्वारितेऽयंगुलं विद्यान्नि
 पाते तु षडंगुलम् ॥ उत्थाने तु नवांगुल्ययमेतत्स्वारस्य लक्षणम् ॥ ५१ ॥
 अभ्यासार्थं दुतां वृत्तिप्रयोगार्थं तु मध्यमाम् ॥ शिष्याणामुपदेशार्थं कु

ग्राहृत्तिलंविताम् ॥ ५२ ॥ ऐद्रीतुमध्यमावृत्तिःप्राजापत्याविलंवि
ता ॥ अग्निमारुतयोर्वृत्तिःसर्वशास्त्रेषुनिदिता ॥ ५३ ॥ मृष्ट्याकृति
मंकारेतुनकारेतुनखाग्रतः ॥ अनुस्वारगुष्ठपातऊर्ध्मांतंगुलिमोक्षणम्
॥ ५४ ॥ उदात्तंभुविपातेनप्रचयंनोग्रएवच ॥ शेषषडंगुलंविद्यान्नि
चितंतुविधीयते ॥ ५५ ॥ षडंगुलंतुजात्यस्यहस्तस्यानुपथस्यच ॥
तच्चतुर्भागमात्रंतुहस्तस्तनैववतयेत् ॥ ५६ ॥ ककारांतटकारांतड
णचांगुलिनामयेत् ॥ पंचांगुल्यमकारेतुतकारिकुण्डलाकृतिः ॥ ५७ ॥
ऊर्ध्वक्षेपाच्चयोऽमाचअधःक्षेपाच्चयोऽभवेत् ॥ एकैकामुत्सृजेद्धरिःस्व

रितेतुभयक्षिपेत् ॥ ५८ ॥ अंगुष्ठाकुंचनंलघावनुस्वारैत्वपांशुरसम् ॥
 दीर्घैरंगचतर्जन्याःप्रसारःपरिकीर्तितः ॥ ५९ ॥ तर्जन्यंगुष्ठयोःस्पर्श
 प्युदात्तंप्रतिविद्यते ॥ नीचंतुमध्यमंकुर्याच्छेषनीचतरंक्रमात् ॥ ६० ॥
 स्वरितंयद्भवेत्किञ्चिद्धकारसहसंयुतम् ॥ ऊष्माणंतद्विजानीयान्निक्षि
 पेंदुभयोरपि ॥ ६१ ॥ स्वरितसंज्ञेचनिक्षिप्तसंयोगोयत्रदृश्यते ॥ द्वि
 मात्रिकेभवेदकमात्रिकेतुभयंक्षिपेत् ॥ ६२ ॥ जात्येचस्वरितेचैव
 कारोयत्रदृश्यते ॥ कर्तव्यस्तुभयोःक्षेपोवायव्यइतिदर्शनम् ॥ ६३ ॥
 शृंगवद्वाथवत्सस्यकुमारीकृचयुगमवत् ॥ उभक्षेपस्वरोयत्रसविसर्ग

उदाहृतः ॥ ६४ ॥ विसर्गात्स्वरोयत्रस्वरितोयत्रदृश्यते ॥ दीर्घश्चैवतु
कारश्चतत्रोभक्षेपउच्यते ॥ ६५ ॥ त्रिविधस्तुभवेदूष्माप्रचिताबलका
तरा ॥ स्वरितेप्रचिताविद्यान्निपातेबलकांविदुः ॥ ६६ ॥ उत्थानेतुत
थाताराएताभिस्त्रिभिर्रूष्मभिः ॥ मात्रामात्राविदित्वातुततःक्षेपंप्रयो
जयेत् ॥ ६७ ॥ अक्षरंभजतेकाचित्काचिद्वित्प्रतिष्ठितम् ॥ समाने
जातिकाकाचित्काचिदूष्माप्रदायिका ॥ ६८ ॥ यथाबालस्यसर्पस्य
उच्छ्वासोलघुचेतसः ॥ एवमूष्माप्रयोक्तव्याहकारपरिवर्जितः ॥ ६९ ॥
विवृतिप्रत्ययादूष्मांप्रवदंतिमर्नाषिणः ॥ तामेवप्रतिषेधंतिआईरुए

निदर्शनम् ॥ ७० ॥ अष्टौस्वरान्प्रवक्ष्यामि तेषामेव तु लक्षणम् ॥ जात्यो
 भिनिहितः क्षप्रः प्रश्लिष्टश्च तथापरः ॥ ७१ ॥ तैरोव्यञ्जनसंज्ञश्च तथा तै
 रोविरोमकः ॥ पापवृत्तो भवेत्सद्दत्तथाभाव्यइतिस्वराः ॥ ७२ ॥ एकपदना
 चपूर्वः सग्रवो जात्यइष्यते । अपूर्वोऽपि परस्तद्द्वान्यकन्यास्वरित्यपि ॥
 एकपदइत्याह ॥ नीचपूर्वः सग्रकारवकारौ वा जात्यः स्वरितो भवति ॥
 यथा जात्यं मनुष्यानि तिसुप्प्वेति । चम्बीवाधान्यम् । कन्याइवास्वः ।
 वीर्यं । एवं ह्याहयानि चान्यानीदृग्लक्षणा निपदानि भवन्ति । एओआभ्या
 मुदात्ताभ्यामकारो रीरिफितश्चग्रः ॥ अकारो यत्र लुप्येत तं चाभिनिहितं वि
 दुः ॥ ७३ ॥ यथा कुक्कुटः - असि । कुक्कुटोसि । वेदः - असि । वेदोसि । भागः

असि+भागोसि । मारुतः+असि । मारुतोसि । श्वान्नः+असि । श्वान्नो
 सिति+अप्सरसाम् । तेष्वरसामृते+अवंतु । तेष्वंतु । कः+असि । कोसि ।
 सः+अहम् । सोहम् । एवठं ह्याहयानि चान्यानि ईदृग्लक्षणा निपदानि
 भवन्ति । इडवर्णौ यदोदात्तावापद्येते यवौ क्वचित् ॥ अनुदात्ते षडे नित्यं वि
 द्यात्क्षेप्रस्य लक्षणम् ॥ ७४ ॥ यथा त्रि+अंबकम् । त्र्यंबकम् । डु+अन्नः ।
 डन्नः । वीडु+अंगः । वीङ्गः । वाजी+अर्वन् । वाज्यर्वन् । एव० ह्याहया
 नि ० ॥ इकारो यत्र दृश्येत इकारेणैव संयुतः ॥ उदात्तश्चानुदात्तेन प्रश्लिष्टो
 भवति स्वरः ॥ ७५ ॥ अभि+इन्धताम् । अभीन्धताम् ।

अभीमम् । वि+इहि । वीहि । वृचि+इव । स्रुचीव । चम्बी+इव । च
 म्बीवेति । एव० ह्याहयानिचान्यानि ० ॥ उदात्तपूर्वयत्किञ्चिच्छंदासिस्व
 रितंपदम् ॥ एषसर्वबहुस्वारस्तरौव्यंजनञ्च्यते ॥ ७६ ॥ इडे । रंते । हव्ये ।
 काम्ये । चंद्रे । ज्योते । अदिति । सरस्वता । माहि । विश्रुतीतिभ
 वंति । एव० ह्याहयानि० भवंति ॥ अवग्रहात्परोऽथस्तुस्वरितः स्याद
 नंतरम् ॥ तैरोविरामंतंविद्यादुदात्तोयद्यग्रहः ॥ ७७ ॥ यथागोम
 दितिगो+मत् । गोपतावितिगो+पतौ । प्रप्रतिप्र+प्र । विततेतिवि+
 तता । समिद्धेतिसम्+इद्धः । एव० ह्याहयानि० भवंति ॥ स्वरति

स्वरितैचैवविबृत्तिर्यत्रदृश्यते ॥ पादवृत्तोभवेत्स्वारःश्चित्रआदित्येति
निदर्शनम् ॥ श्वित्रः+आदित्यानाम् ॥ श्वित्र आदित्यानाम् । पु
त्रः+ईधे । पुत्रईधे । दात्रे+एधि । दात्रएधि । कः+ईम् कईम् । ताः+
अस्य । ताअस्य । एवँह्याहयानि० ॥ उदात्ताक्षरयोर्मध्येभवेन्नीच
स्त्ववग्रहः ॥ तथाभाव्यंभवेत्कंपंस्तनूपञ्चेतिनिदर्शनम् ॥ ७८ ॥
यथातनूपञ्चइति तनू+नपञ्चे । तनूनपादिति तनू+नपात् । तनूनपात्
मिति तनू नपात्तम् । एवँह्याहयानिपदानिलक्षणाभिभवन्ति ॥ इत्य
ष्टपदसाम्नायैवशेषिकेयाज्ञिवल्क्यवचनानांपदानांपाठःसमाप्तः ॥

माध्यंदिनविरोधिःस्यात्तथाभाव्यस्तुयःस्मृतः ॥ स्वशोनिवान्नदृश्ये
 तभिन्नोदात्तानुदात्तकौ ॥ १ ॥ स्वराःस्पर्शाताःस्थोष्माणः ॥ कण्ठ्य-
 जिह्वामूलीय-तालव्य-सूर्धन्य-दंत्य-ओष्ठ्य-यम-विसर्जनीयनि
 पाताद्याश्चकिंवर्णद्वैवत्यलिङ्गाः । स्मराः शुक्लाः नानाद्वैवत्याः । रूप
 शाः कृष्णाः । कपिलाअंतस्थाः । ऊष्माणोऽरुणाः । नीलायमाः । ह
 रितानासिक्वयाः । पीतानुस्वारः । रक्तोजिह्वामूलीयः । पीतउपध्मा
 नीयः । श्वेतोविसर्जनीयः । शबलोः रंगः । नीलानुनासिक्वयः । इत्यंत
 मध्यमयोर्नासिक्वयंविद्यात् ॥ द्विरुदात्ताख्याइतिस्मृतः । उदमनुद

निपाते आद्ये चोपसर्गे नामाख्याते चोपसर्गनिपाताश्चेति । किं देवत्या
अक्षराणां च केषु रूपाः । काः स्त्रियः । कानि नपुंसकानि इत्यत्र ब्रूमः ।
कंठ्या आग्नेयाः । अकारादयः । जिह्वा मूलीयानि ऋत्याः ककाराद्
यः । तालव्याः सौम्याश्चकारादयः । वायव्यासूर्ध्वन्याष्टकाराद्
यः । रौद्रादंत्यास्तकारादयः । औष्ठ्या आश्विन्याः पकारादयः ।
शेषा वैश्वदेवाः । अंत्येवमादयः ॥ स्वरस्तु ब्राह्मणज्ञेयावर्गाणां प्र
थमाश्च ॥ द्वितीयाश्च तृतीयाश्च चतुर्थाश्चापि भूमिपाः ॥ ३ ॥ वर्गा
णां पंचमा वैश्व्या अंतस्थाश्च तथैव च ॥ ऊष्माणश्च हकारश्च शूद्रा एव प्र

कीर्तिताः ॥ ३ ॥ शुक्लवर्णानिनामानिआख्यातारोहितामताः ॥ क
 पिजलास्तूपसर्गाःकृष्णाश्चैवनिपातकाः ॥ ४ ॥ भार्गवगोत्राणिना
 मानिभारद्वाजाआख्याताः ॥ वासिष्ठाउपसर्गास्तुनिपाताःकाश्य
 पाःस्मृताः ॥ पीतवर्णश्चोपसर्गानिपातःकृष्णवर्णकः ॥ सर्वतुसौम्य
 माख्यातंवायव्यंनामदृश्यते ॥ आग्नेयस्तूपसर्गःस्यान्निपातोवारुणः
 स्मृतः ॥ ५ ॥ प्रथमाश्चतथातस्थाःस्त्रीलिंगाःपरिकीर्तिताः ॥ शेषा
 क्षराणिषंडानिप्राहुर्लिंगविवेचकाः ॥ ६ ॥ नाम्नामिंद्रोदेवताव
 रुणउपसर्गाणामादित्यःसर्वस्याक्षरणस्यस्वराविसर्जनियोयमाश्चपु

ह्लिङ्गाः । डञ्जगनमायरलवाः स्त्रीलिङ्गाः । शेषाण्यक्षराणि नपुंसकलिङ्गि
 गानीति ॥ संधिश्चतुर्विधो भवतीति ॥ लोपागमौ वर्णविकारः प्रकृति
 भावश्चेति । तद्यथा तत्रलोपो भवति अयक्ष्माः+मा अयक्ष्मामा । श
 ततेजाः+वायुः शततेजावायुः । तिग्मतेजाः+द्विषतः । तिग्मतेजाद्वि
 षतः । इतिलोपः ॥ आगमो भवति यथा प्रत्यङ्+सोमः प्रत्यक्सोमः ।
 प्राक्सोमः प्राङ्+सोमः ॥ अस्मान्+सीति अस्मान्सीति ॥ त्रीन्+समुद्रान्
 त्रीन्त्समुद्रान् । इति आगमः ॥ विकारो भवति आ+इदम् एदम् । आ+इ
 मे एमे । आ+इष्टयः एष्टयः । प्र+इषितः प्रेषितः । इति विकारः ॥ प्रकृति

भावः ग्रथा आशुः शिशानः । युञ्जानः प्रथमम् । अदितिः षोडशाक्षरेण ।
 देवोवः सविता । इति प्रकृतिभावः ॥ आकाशस्थायथा विद्युत्स्फुटिताम
 णिसूत्रवत् ॥ एषच्छेदो विवृतीनां यथा बालेषु कर्तरी ॥ ७ ॥ इयोस्तु
 स्वरयोर्मध्ये संधिर्यत्र न दृश्यते ॥ विवृतिस्तत्र विज्ञेया यद्देशेति निदर्श
 नम् ॥ ८ ॥ पिपीलिका पाकवती तथा वत्सानुसारिणी ॥ वत्सानुसंसृ
 ता चैव चतस्रस्तु विवृतयः ॥ ९ ॥ पंचरंगाः प्रवर्तते घातनिर्घातव
 जिणः ॥ अहरप्रहरो ज्ञेय अद्भुतः ओइति निदर्शनम् ॥ १० ॥ पिपीलि
 का आद्यंतदीर्घानाभ्या आसीदिति निदर्शनम् ॥ पाकवत्युभयोर्ह्रस्वा

विनङ्द्रेतिनिदर्शनम् ॥ ११ ॥ अन्तेचवत्सानुसृजतातानेत्यसौआ
बोढमश्विनोतिनि० ॥ वत्सानुसारिणीचादौघाताअस्थेतिनि० ॥ १२ ॥
करिणीकुर्विणीचैवहरिणीहारिणीतिच ॥ तथाहंसपदानामपंचैताःस्व
रभक्तयः ॥ १३ ॥ करिणीरहयोयोगेकुर्विणीलहकारयोः ॥ हरिणीर
षयोयोगहारितांशुषकारयोः ॥ १४ ॥ यातुहंसपदानामसातुरेफष
कारयोः ॥ हरिणीहरयोविद्यात्कुर्विणीलहकारयोः ॥ १५ ॥ द्वंबवहि
रितिकरिणीउपहरेतिकुर्विणी ॥ हरिणीअरेषसइत्याहुर्हारिणीशित
वल्हेतिच ॥ १६ ॥ वर्षावर्षीयतेसीतितथाहंसपदेतिच ॥ स्वरभक्ति

प्रयुंजानस्त्रीन्दोषान्परिवर्जयेत् ॥ १७ ॥ इकारं चाप्युकारं च अस्तदो
 पंतथैव च ॥ एतल्लक्षणमाख्यातं यान्नवलक्येनधीमता ॥ १८ ॥ सम्य
 कपाठस्य सिद्धयर्थं शिष्याणां हितकाम्यया ॥ अर्धमात्रास्वरं किञ्चि
 त्पृथङ् न्यूनमिवोच्चरन् ॥ ऋकारे तु हकारस्य हल्कंठमनसापि च ॥ १९ ॥
 नैतत्स्वरितपूर्वांगेनापरंगे कथंचन ॥ नस्वरे न च मात्रायां कथं स्वारां वि
 धीयते ॥ २० ॥ परांगस्य तु यत्पूर्वपूर्वांगस्य तु यत्परम् ॥ उभयाद्धीर्द्धि
 संयोगे स्वारं कुर्याद्धि च क्षणः ॥ २१ ॥ संयोगतु परं स्वार्थं परं संयोगना
 यकम् ॥ संयुक्तस्य तु वर्णस्य नस्वार्थं पूर्वमक्षरम् ॥ २२ ॥ उदात्ताद्

नुदात्तेतुवामायाभ्रुवआरभेत् ॥ उदात्तात्स्वरितोदात्तौक्रमाद्विक्षिणतो
न्यसेत् ॥ २३ ॥ स्वरितादनुदात्तायेप्रचयांस्तान्प्रचक्षते ॥ एकस्व
रानपिचतानाहुस्तत्त्वार्थचिंतकाः ॥ २४ ॥ प्रचयोयत्रदृश्येततत्रह
न्यात्स्वरंबुधः ॥ स्वरितःकेवल्लोयत्रमृदुस्तत्रनिपातयेत् ॥ २५ ॥ हु
र्बलस्ययथाराष्ट्रहरतेबलवान्नृपः ॥ एवंव्यंजनमासाद्यअकारोहरत
स्वरम् ॥ २६ ॥ उच्चादुच्चतरंनान्निचानीचतंतरंतथा ॥ अक्षरात्तु
लययोगाच्चनीचेनीचगतानिच ॥ २७ ॥ स्वरउच्चःस्वरोनीचःस्वरः
स्वरितएवच ॥ स्वरप्रधानैस्तैःस्वार्थव्यंजनंतेनसस्वरम् ॥ २८ ॥ व्यंज

नान्यनुवर्ततेयत्रतिष्ठतिसस्वरः ॥ स्वरप्रधानं त्रैस्वर्यं आचार्याः प्रवदं
 तिहि ॥२९॥ मणिवद्भ्यंजनं विद्यात्सूत्रवच्चस्वरं विदुः ॥ आचार्याः सम
 मिच्छंति पदच्छेदं तु पंडिताः ॥३०॥ स्त्रियो मधुरमिच्छंति विकृष्टमि
 रेजनाः ॥ उदात्तं नानुवर्तते नीचं न स्वरितं तथा ॥३१॥ विस्वरं तं विजा
 नीयादीर्घस्वविवर्जितम् ॥ हरिवरुणत्रयेषु धाराहिपुरुषेषु च ॥ वैश्वा
 नरो नकारे च शेषास्तु स्वरितानराः ॥ स्वरितैरेकैश्चानशेनकारः शे
 षाकारः स्वरितानराः ॥ ३२ ॥ द्वौवरुणौ च स्वरितौ उदुत्तमं त्वंवरुण ॥
 धारे चैवोरुधारतुपुरुधारिचदोहने ॥ मात्रिकं वा द्विमात्रं वा स्वरितं यदि

हाक्षरम् ॥ तस्यादितोर्द्धमात्रावैशेषं च परतो भवेत् ॥ ३३ ॥ नकारांतिपदे
पूर्वश्मश्रुभिः परतः स्थिते ॥ छकारं न प्रयुं जीत अशसंधिसमुच्चैरत् ॥ ३४ ॥
ओकारं पुतविशेयं पुतमश्राद्धितीयकम् ॥ लाजोच्छाचीतृतीयं च विवेश
तिचतुर्थकम् ॥ ३५ ॥ अथःस्विदासीत्पंचमं चोपरिस्विदासीच्चषष्ठक
म् ॥ सप्तमं तु श्रुवोस्मारअष्टमं नैव विद्यते ॥ लकारस्य तुर्द्धात्वं नास्ति
वाजसनेयिनः ॥ ३६ ॥ उच्चस्थानगते हस्ते स्व रितं नोपपद्यते ॥ अधस्ता
तुयदागच्छेत्स्वरितं न तदा भवेत् ॥ कचदतपादृश्यंते संधिस्थानेषु नि
त्यशः ॥ स्ववर्गणैव संयुक्तामोक्षकुर्वीत तत्र वै ॥ तकारांतिपदे पूर्वसका

रेपरतःस्थिते ॥ प्रत्यारंभंनकुर्वीतपापावितिनिदर्शनम् ॥ ककारांतिप
 देपूर्वसकारेपरतःस्थिते ॥ खसवर्णविजानीयाद्द्विखक्सैतिनिदर्शन
 म् ॥ तकारांतिपदेपूर्वचवर्गपरतःस्थिते ॥ मोक्षतत्रचकुर्वीतयच्चपापा
 निदर्शनम् ॥ डकारांतिपदेपूर्वसकारेपरतःस्थिते ॥ कसवर्णविजानीया
 त्प्राडुःसोमेतिनिदर्शनम् ॥ टकारांतिपदेपूर्वसकारेपरतःस्थिते ॥ टसव
 णविजानीयात्संभ्राटुसंभृतेतिनिदर्शनम् ॥ तकारांतिपदेपूर्वसकारेपर
 तःस्थिते ॥ छसवर्णविजानीयात्तत्सवितुरितिनिदर्शनम् ॥ नकारां
 तिपदेपूर्वसकारेपरतःस्थिते ॥ तसवर्णविजानीयाञ्चीन्त्समुद्रेतिनिदर्श

नम् ॥ पकारांतिपदेपूर्वशकारेपरतःस्थिते ॥ छ्रासवर्णविजानीयादनुष्टु
च्छारदीतिनिदर्शनम् ॥ मकारांतिपदेपूर्वसवर्णपरतःस्थिते ॥ मसवर्णवि
जानीयादिमम्भेतिनिदर्शनम् ॥ वणतुमात्रिकपूर्वअनुस्वारोद्विमात्रिकः
द्विमात्रेमात्रिकोज्ञेयःसंयोगाद्यस्थयोर्भावेत् ॥ अनुस्वारोद्विमात्रः स्या
द्ववर्णव्यंजनादिगः ॥ ह्रस्वाद्वायदिवादीर्घाद्द्वानां ह्रद्वयेभ्यइति ॥ अ
नुस्वारस्योपरिष्ठात्संवृतंयत्रदृश्यते। दीर्घतंतुविजानीयाच्छ्रोताग्रावा
णितिनिदर्शनम् ॥ अनुस्वारस्योपरिष्ठात्संयोगोयत्रदृश्यते ॥ ह्रस्वंतंतु
विजानीयात्सठ्स्थेतिनिदर्शनम् ॥ अनुस्वारश्चयोदीर्घादक्षराद्योर्भावे

त्परः॥सतुहस्वइतिश्रेयोमंत्रेष्वेवविभाषया ॥ ओभावश्चविवृत्तिश्चशष
 सारेफएवच ॥ जिह्वामूलमुपध्माचगतिरष्टविधोष्मणः ॥ यद्योभावप्र
 संधानमुकारादिपरंपदम् ।स्वरंतंतादृशंविद्याद्यदन्यद्व्यक्तमूष्मणः॥
 उभावादुत्थितश्चोष्मातांतुकेलिविनिर्दिशेत् ॥ विवृतंप्रतियाऊष्मावि
 ज्ञेयाविकटानना ॥ लीढातिलीढविद्युच्चशषसंप्रकीर्तताः ॥ जिह्वामू
 लेचरेफ्रेचविज्ञेयाविठकाशठा ॥ उपध्मानीयसहितांपुष्पिणींतांविनि
 र्दिशेत्॥अन्यत्रयोभवेदूष्मासुलभांतांविनिर्दिशेत्॥ पादाद्यंतंपदाद्यंतं
 तथावग्रहकालिकम् ॥ ईषत्स्पृष्टंविजानीयात्तस्मिन्कालेतुकारयेत् ॥

पादादौचपदादौचसंयोगावग्रहेषुच ॥ जःशब्दइतिविज्ञेयोयोन्यःसय
इतिस्मृतः ॥ उपसर्गपरोयस्तुपदादिरपिदृश्यते ॥ ईषत्स्पृष्ट्यथावि
द्युत्पदच्छेदात्परंभवेत् ॥ त्वदर्थवाचिनौवोवावेयदिनिपातजौ ॥ ओ
देश्चविकल्पार्थाईषत्स्पृष्टाइतिस्मृताः ॥ विभाषयायेकारःस्यात्तथा
नेतिपदात्परः ॥ भवतीत्यपिपूर्ववतथान्चसपदादपि ॥ यदेवलक्षण्यस्य
वकारस्यापितद्भवेत् ॥ यत्रयत्रविशेषःस्यादिदानौससकथ्यते ॥
वकारस्त्रिविधःप्रोक्तोगुरुलघुलघुमध्येपदातिचल
घूतरः ॥ यवर्णास्त्रिविधःप्रोक्तोगुरुलघुलघुमध्ये ॥ आदौगुरुलघुमध्ये

पदांतितुल्यतरः ॥ उपांशुस्वरितंचैवयोधीतेविन्नसन्नापि ॥ अपिरूपस
 हस्त्राणांसंदेहेषुप्रवर्तते ॥ पंचविद्यांनगृह्णातिजडास्तब्धाश्चयेनराः ॥ अल
 साश्चैवरोगाश्चयेषांचविस्मृतंमनः ॥ अहेरिवगणाद्भ्रितःसंमानान्नर
 कादिव ॥ राक्षसीभ्यइवस्त्रीभ्यःसविद्यामधिगच्छति ॥ नभोजनवि
 लंबीस्थान्नचनारीनिबंधनः ॥ सुदूरमपिविद्यार्थोव्रजेद्गुरुडहंसवत् ॥
 ग्रथाखनन्खनित्रैणनरोवार्यधिगच्छति ॥ तथागुरुगतांविद्यांशुश्रुपुर
 धिगच्छति ॥ सुखार्थंचेत्यजेद्विद्यांविद्यार्थंचेत्यजेत्सुखम् ॥ सुखि
 नश्चकुतोविद्यासुखंविद्यार्थिनःकुतः ॥ गुणिताशतशोविद्यासहस्रावात

तापुनः॥ आगमिष्यति जिह्वाग्नेस्थलाग्निमिवोदकम् ॥ शतेनगुणिता
विद्यासहस्रेणचतिष्ठति ॥ शतानांचसहस्रेणप्रत्यंचद्ववतिष्ठति ॥ जलम
भ्यासयोगेनशिलायांकुरुतेक्षयम् ॥ कर्कशानांमृदुस्पशंकिमभ्यासा
न्नसाध्यते ॥ गुरुशुश्रूषयाविद्यापुष्कलेनधनेनवा ॥ अथवाविद्ययावि
द्याचतुर्थनोपलभ्यते ॥ शुश्रूषारहिताविद्याह्यल्पमेधागुणैः सह ॥
बंध्याचयौवनीतस्यानविद्याफलिनीभवेत् ॥ हयानामिवजात्यान्नाम
र्धमात्राद्धंशायिनाम् ॥ नहिविद्यार्थिनांनिद्राचिरनेत्रेषुतिष्ठति ॥
ग्रथापिपीलिकैःपांसुर्वल्मीकक्रियतेमहत ॥ नतत्रबलसामर्थ्यमुद्य

मस्तत्रकारणम् ॥ अंजनस्यक्षयं दृष्ट्वा बलमीकस्य तु संचयम् ॥ अवं
 द्यं दिवसं कुर्याद्दानाध्ययनकर्मसु ॥ अन्नव्यंजनयोर्भागौ तृतीयमुद
 कस्य च ॥ वायोः संचारणार्थाय चतुर्थमुपकल्पयेत् ॥ हकारं पंचमयु
 त्तमं तस्थैश्चापि संयुतम् ॥ औरसं तं विजानीयात्कंठ्यमाहुरसंयुतम् ॥
 हकारो यत्र पूर्वस्थो अन्तस्थाद्यो भवेत्परः ॥ पदकाले विर्युज्येत साहितो
 यांस औरसः ॥ मेघदुंदुभिर्निर्घोषे ज्ञायते पयसो हृदात् ॥ एवं नादं प्रयो
 कव्यं सिंहस्य रुदितं यथा ॥ मासेभाद्रपदे मेघाः शब्दं कुर्वंति यादृशम् ॥
 एवं गह्वरमासाद्य शुक्रं दुदुहति दर्शनम् ॥ शेषाणां वानरायुच्छमुत्पतंति

षतंतिच ॥ एवंवर्णाःप्रयोक्तव्याइहैहैषान्निदर्शनम् ॥ यथापुत्रवतीस्ने
हाम्बुवतेनिजमौरसम् ॥ एवंवर्णाःप्रयोक्तव्यायुञ्जानेतिनिदर्शनम् ॥
ददुरादर्देशौतुप्रफुल्लतेपुनर्यथा ॥ एवंवर्णाःप्रयोक्तव्याअपांफेनेति
निदर्शनम् ॥ यथाभारभराक्रान्तिनिश्चसंतिनराभुवि ॥ एवंवर्णाःप्र
योक्तव्या अद्भ्यःसंभृतइत्यपि ॥ कुक्कुटःकामलुब्धश्चकाररुद्रयमुच्चरे
त् ॥ एवंवर्णाःप्रयोक्तव्याःकुक्कुटोसीतिदर्शनम् ॥ वडवाचहयंहृक्का
योनिविकुरुतेयथा ॥ एवंवर्णाःप्रयोक्तव्याःसदुंदुभेतिनिदर्शनम् ॥ रंगे
चैवसमुत्पन्नेनोअसेत्पूर्वमक्षरम् ॥ स्वरंद्वीघप्रयुंजीतपश्चात्तान्नासिक्य

माचरेत् ॥ यथासौराष्ट्रिकानारीअरौइत्यभिभाषते ॥ एवंरंगःप्रवक्त
 व्योङ्कारःपरिवर्जितः ॥ द्विमात्रिकोमात्रिकोवानासामूलंसमाश्रि
 तः ॥ अंतप्रयुजतेरंगः पंचमैः सानुनासिकः ॥ यथासौराष्ट्रिकानारी
 अरौइत्यभिभाषते ॥ एवंरंगंविजानीयान्ङकारपरिवर्जितम् ॥
 अनंतरंमकारस्ययोरंगस्तत्रंज्यते ॥ सर्वानुनासिकंविद्यादृषाव
 ध्योपधानिका ॥ यरलवशषसहरज्यतेचोपधानिका ॥ गवांतरंग
 तेयस्तुसर्वैःसर्वानुनासिका ॥ नासादुत्पद्यतेरंगःकांस्येनसमनिःस्व
 नः ॥ मृदुश्चैवद्विमात्रःस्याद्दृष्टिमांस्यान्निदर्शनम् ॥ यथाव्याघ्रीहरेत्पु

त्रान्दंष्ट्राभिर्नचपीडयेत् ॥ भीतापतनभेदाभ्यां तद्भ्रूणां न्प्रयोजयेत् ॥
मधुरंचनचाव्यक्तं व्यक्तं चापिनपीडितम् ॥ सनाथस्यैकदेशस्य नवणाः
संकरंगताः ॥ यथासुमत्तनागैर्द्रः पदात्पदं निधापयेत् ॥ एवं पदं पदाद्यंतं
दर्शनीयं पृथक् पृथक् ॥ गीतोशीघ्रोशिरः कंपीयथा लिखितपाठकः ॥ अन
र्थशौल्पकं ठश्च षडेते पाठकाधमाः ॥ माधुर्यमक्षरव्यक्तिः पदच्छेदस्तु सु
स्वरः ॥ धैर्यं लयसमत्वं च षडेते पाठकागुणाः ॥ चतुरक्षरषट्कानि वततपु
नः पुनः ॥ आवर्तते पदं यच्च द्विस्त्रिरात्रेडितं हितत् ॥ यथा धाम्ने धाम्ने तिय
जुषेयजुषेति निदर्शनम् ॥ हायते वर्धते चापि पदं यत्र कृशोदरम् ॥ उपचारः

सविज्ञेयउभेसुश्चद्रेतिनिदर्शनम् ॥ ॥ अथसंसतविधाःसंयोगापिंडाः ॥
 अयःपिंडोदारुपिंडकूर्णापिंडोज्वालापिंडोमृत्पिंडोवायुपिंडोवज्रपिंड
 श्चेति ॥ यमान्विद्याद्वयःपिंडान्सांतस्थंदारुपिंडवत् ॥ अंतस्थंग्रहमवर्ज
 तुकर्णापिंडविनिर्दिशेत् ॥ ३ ॥ अंतस्थंग्रहसंयोगेविशेषो नोपलभ्यते ॥
 अशरीरंग्रहंविद्यादंतस्थंपिंडनाथकम् ॥ ३ ॥ ज्वालापिंडान्सनासिकया
 न्सानुस्वारंस्तुमृन्मयान् ॥ सोपध्मावायुपिंडाश्चिह्नामूलेतुवज्रणः
 ॥ ३ ॥ अयःपिंडोनामयथा । अग्नीः । पत्नीः । नातनत्तिम । दारुपिंडो
 नामयथा । अधः । सूर्यः । विश्वाजतीतिभवति । तत्रकूर्णापिंडोनाम

अथ। अस्मिन् । अस्मिन् । अस्मिन् । इति भवति ॥ तत्रच्वालापिंडो
नामयथा । ब्रह्मावाहः । गृह्णामीति भवति । तत्रभृत्पिंडो नामयथा । स०
स्थाम् । स० स्वर्त्तारः । स० स्वर्त्तारः । तत्रवायुपिंडो नामयथा । देवस
वितः । युआनः प्रथमम् । प्रादिवः ककुत्सुप्तमिति भवति ॥ तत्रवज्रपिंडो
नामयथा । इष्कृतिः निष्कृतिः ऋक्सामगोः । इति भवति ॥ प्रथममे
वषकारेण सकारेणैव संयुतम् ॥ एतत्स्वरं समासाद्य अग्निष्वात्तानिद
र्शनम् ॥४॥ प्रथमेन ठकारेण थकारेणैव संयुतम् ॥ एतत्स्वरं समासाद्य
अधिष्ठाननिदर्शनम् ॥५॥ प्रथममेव णकारेण नकारेणैव संयुतम् ॥ एत

त्स्वरंसमासाद्यत्रिणवत्रयस्त्रिंशद्विंशतिनिदर्शनम् ॥ ६ ॥ प्रथममेव
 रंगेणनकारेणैवसंयुतम् ॥ एतद्रश्मिन्मसाद्यवृष्टिमानितिनिदर्शनम्
 ॥७॥ एतेककारादयोमकारपर्यवसानाःकृष्णाव्याख्याताः । शनैश्चर
 दैवत्तम् । इथायरलवाःकपिलवर्णाःअग्निदैवत्याः । चत्वार्यु
 ष्माणःशषसहा अरुणवर्णाः आदित्यदैवत्याः॥त्रयस्त्रिंशद्विंशद्व्यंजनानि
 स्पर्शाअंतस्थाकुष्माणश्चेति । चतुर्विधंकरणम् ॥ स्पृष्टमस्पृष्टसंबृतं
 विवृतंचेति ॥ संबृताघोषाविवृताअघोषाः । विंशतिघोषास्तेगजद
 द्वायश्लथभाडब्जनमाःयरलवाश्चेति । त्रयोदशअघोषास्तेकचट

तपाःखच्छथफाःशषसाश्चेति ॥ षड्विधमास्यप्रयत्नम् ॥ संबृतंविबृतम
स्पृष्टंस्पृष्टमीषत्स्पृष्टंचार्धस्पृष्टंचेति ॥ तत्रअकारःसंबृतोद्देश्यइतरैरवि
बृताःस्वराः ॥ सर्वंचतेस्युरस्पृष्टाःस्पर्शाः स्पृष्टाभवन्तिहि ॥ ८ ॥
ईषत्स्पृष्टास्तथान्तस्थाऊष्माणार्धस्पृशःस्वराः ॥ सामान्यंभजतेवर्णः
संस्थानकरणस्यहि ॥ ९ ॥ ऋलोर्मध्यंभवत्यर्धमात्रारैफलकारयोः ॥
तस्मादस्पृष्टतानस्यादृष्टकारनिरूपणे ॥ १० ॥ वर्गाणांप्रथमद्वितीयाः
शषसहाश्वाधोषाधोषास्त्वन्येदशार्धवर्णाभवन्ति ॥ अष्टौवर्णस्थानानि
भवन्ति । उरःकंठ्यमूर्धन्यतालुदंत्योजिह्वामूल्यमानुनासिकयाश्चेति ॥

द्वौऔरस्यौ ह्रस्व ह्यइति । अआआ ३ अवर्णहकारविसर्जनीया इति
 त्रयःकंठ्याः । ऋषट्भूर्द्धन्याः दठडढणष इति । दशतालव्याः
 चछजझञ्यशइई ३ इति । अष्टौदंत्याः तथदधनद्लसाः । अष्टा
 वोष्ठ्याः पफवभमाउऊ ३ वउपध्माचैत्यादयः । एकोदंतमूली
 ग्रोरफः । जिह्वामूलीयाःपंच कुंखुंगुंघुंङुंइति । कमरुमग्मधमकुंखुंगुं
 घुंइतिथमाश्चत्वारः ॥ रुक्मेति प्रथमाश्लेषः सक्थेत्येवापरोभवत् ।
 तृतीयःसन्नइत्याहुःउपध्मेतिचतुर्थकः ॥ ११ ॥ प्रथमौचौष्ठनासि
 क्यौद्धितीयःकंठ्यदंत्यश्चनासामूलमुपाश्रितः ॥ तृतीयःकंठ्यजिह्वा

अनासायामेवनिर्दिशेत् ॥ चतुर्थौहृदिनासिक्थःकंठेचाभिहितायमाः
॥ ३२ ॥ आपंचमैश्चैकपादःसंयुक्तंपंचमाक्षरम् ॥ उत्पद्यतेयमस्तत्र
सोऽङ्गपूर्वाक्षरस्यहि ॥ ३३ ॥ पंचमाःशषसंयुक्ताअन्तस्थैर्वापिसंयु
ताः ॥ यमास्तत्रनिवतैरमशानादिवर्वाधवाः ॥ ३४ ॥ ऋवर्णातिपर
सादावनुस्वारोद्धिमात्रकः ॥ संयोगेपरभूततुह्रस्वएवाच्यतेबुधैः ॥
॥ ३५ ॥ आद्यामात्रातुकण्ठ्यस्थएकार्योभवेत् ॥ तालव्यस्य
तथौष्ठ्यस्यद्धितियाचयथाक्रमम् ॥ ३६ ॥ आहशीरत्नवर्णाभाजपा
याःकुसुमेऽथवा ॥ तादृशंरअयेद्धर्णंप्रान्तेनासिक्थमाचरेत् ॥ ३७ ॥

लाक्षारक्तं यथा तोयं नकारान्तं पदं तथा ॥ सर्वरंगं विजानीयाच्छन्नूनि
 त्तिनिदर्शनम् ॥ ३८ ॥ लुप्तं नकारेण त्स्वारं रजन्ति शौनकादयः ॥ आ
 दिरङ्गं विजानीयान्न चासीदिव विन्दन्ति ॥ ३९ ॥ प्रथमस्थपकारेण
 तकारेण च संयुतम् ॥ एतदक्षरमासाद्य त्रिष्टुभेति निदर्शनम् ॥ २० ॥
 प्रथमस्थपकारेण च संयुतम् ॥ एतत्स्वरं समासाद्याधिष्ठान
 मितिनिदर्शनम् ॥ २१ ॥ चतुर्थं चतृतीयेन द्वितीयं प्रथमेन च ॥ आद्यं
 मध्यं तथा न्यञ्चस्वरूपेणाभिपीडयेत् ॥ २२ ॥ अवग्रहपदच्छेद उदात्तं
 दृश्यते यदि ॥ स्वरन्तं स्वरितं प्राहुः संधौ तु स्वाग्र्ये तपरम् ॥ २३ ॥ स्वर

संधिविधाननीचोच्चंतुविधीयते ॥ व्यंजनाद्वास्वराद्वापितत्सन्धो
स्वरुच्यते ॥ २४ ॥ उदात्तान्निहितःस्वारःस्वरितात्प्रचयोभवेत् ॥
उदात्तात्स्वरितात्पूर्वानान्यभापद्यतेस्वरः ॥ २५ ॥ पदकालेयःस्वरि
तःसंहितायांतथैवच ॥ स्वरिताच्चैद्भवेत्पश्चात्सएवनिचितःस्वरः ॥
॥ २६ ॥ प्रथमाश्चतृतीयाःस्युपरिघोषवतिस्थिते ॥ पञ्चमाःपञ्चमे
पाठेद्वितीयाःशषसेषुच ॥ २७ ॥ उदात्तान्निहितःस्वार्यःस्वारोदात्तो
नतत्परौ ॥ स्वरितोनस्तथाभूतोद्देश्यःसप्रचयःसदा ॥ २८ ॥ उच्चानु
दात्तयोयोगस्वरितःस्वारुच्यते ॥ ऐक्यंतत्प्रचयःप्रोक्तःसन्धिरेषां

मिथोऽद्भुतः ॥ २९ ॥ बह्वीजिह्वायथागृह्णात्यहोविह्निस्तथैवच ॥ ब्रह्म
 रूपं विजानीयाद्गुरुमेवात्मनःसदा ॥ ३० ॥ यत्किञ्चिद्ब्राह्मण्यंलोकैः
 वमन्नप्रतिष्ठितम् ॥ करोतितत्प्रदानंयत्समाद्ब्रह्ममयोगुरुः ॥ ३१ ॥
 विधिनाप्यविधिनान्नानमविधानान्नलभ्यते ॥ आदिधानपरोनित्यंप्रा
 यश्चित्तीभवेन्नरः ॥ ३२ ॥ युक्तियुक्तंवचोआहंनग्राह्यंगुरुगौरवात् ॥
 सर्वशास्त्ररहस्यंतद्याज्ञवल्क्यनभाषितम् ॥ ३३ ॥ ऋवर्णतितत्पर
 सादावनुस्वारोद्विभात्रकः । संयोगेपरभूतेतुहस्वएवोच्यतेऽबुधैः ॥
 ॥ इति श्रीयाज्ञवल्क्यशिक्षासमाप्ता ॥

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ अथानुवाकान्वक्ष्यामिब्रह्मणानिमितान्पु
रा ॥ शिष्याणामुपदेशायज्ञसंस्कारएवच ॥ विप्राणांयज्ञकालेषु
जपहोमार्चनादिषु ॥ ९ ॥ ईषत्वैकावसोःपवित्रंतिस्त्रोशेव्रतपतेसप्तप
वित्रेस्थोद्वेशर्मासि तिस्रोधृष्टिरसिशर्मासिद्विकौदेवस्यत्वातिस्रोद्वेव
स्यत्वापंचप्रत्युष्टर्कश्चैकत्रिर्दशत् ॥ १० ॥ ३१ ॥ १ ॥
कृष्णोसिपडशेवाजितिस्रोमयीदुमश्रीषोभयोःपंचकावशेद्वधायो
तस्रःसंवर्चसापंचाश्रयेकव्यवाहनायषट्सप्तचतुस्त्रिर्दशत् ॥ ७ ॥
॥ ३४ ॥ २ ॥ सामिधाग्निभूर्भुवःस्वश्चतुष्कावग्निर्ज्योतिर्द्वैउपप्रयंतः

षड्विंशतिर्भुवःस्वश्चतस्रो गृहामातिस्रःप्रधासिनःपंच पूर्णाद्विद्ध
 ऽअक्षन्मीमदन्तषडेषतेसप्तदशत्रिषष्टिः ॥ १० ॥ ६३ ॥ ३ ॥ एदंद्दम
 हीनांपयश्चतस्रआकृत्याऋक्सामयोद्विकौप्रतंकृणुतषडेषातेचतस्राव
 स्व्यसितिस्रएषतेद्वेशुक्रंत्वाचतस्रोदित्यास्त्वगष्टादशसप्तत्रिंशत् ॥
 ॥ १० ॥ ३७ ॥ ४ ॥ अग्नेस्तनुरापतयेचतुष्कौतसायनीद्विन्द्रयोष
 स्तिस्रोयुअतेष्टौद्वेवस्यत्वाचतस्रादेवस्यत्वापंचविभूरसिचतस्राज्या
 तिरसिषडुरुविष्णोतिस्रोदशत्रिचत्वारिंशत् ॥ १० ॥ ४३ ॥ ५ ॥
 देवस्यत्वापडुपावीरसिपंचमाहिःषट्संते (तिसंते) तिस्रःसमुद्रंगच्छ

हविष्मतीद्विकौहृदेत्वापंचदेवस्यत्वाष्टावष्टौसप्तत्रिंशत् ॥ ८ ॥
॥ ३७ ॥ ६ ॥ वाचस्पतयऽऽपयामगृहीतोसिन्निकावावायायंवाद्विकौया
वामेकातंप्रत्नथा चतस्रोयंवेनोग्रेदेवासस्त्रिकाविन्द्रायमूर्धानंद्विकौय
स्तएकाप्राणाय तिस्रोमघवइन्द्राग्नीआगतमाघौमासश्चर्षणीधृतोवि
श्वेदेवासऽआगतेंद्रमरुत्वोमरुत्वंतं वृषभंमरुतांत्वौजसेसजोषाइंद्रम
रुत्वौ ॥ इन्द्रमहर् ॥ इन्द्रोमहार ॥ इंद्रमैककोदुत्यमष्टौपं
चविंशतिरष्टाचत्वारिंशत् ॥ २५ ॥ ४८ ॥ ७ ॥ उपयामगृहीतो
सि ॥ आदित्येभ्यः पंचवाममद्यद्वेसुशर्मास्येकाबृहस्पतिसुतस्यद्वेह

रिरसिचतस्रः सभिन्द्रणाष्टौमाहिरंजतुदशमास्यः पंचकावातिथुद्ववा
 ह्यद्रिमिदकैकाग्रस्मानद्वेऽश्रेपवस्वोत्तिष्ठन्नदृश्रमुदुत्यमेककाजिअद्विवि
 नइन्द्रवाचस्पतिविश्वकर्मनेककाग्रयेत्वाचतस्रइहरतिस्तिस्त्रःपरमेष्ठी
 दशनयोविठंशतिस्रिषष्टिः ॥ २३ ॥ ६३ ॥ ८ ॥ देवसवितश्च
 तस्रइद्रस्यवज्रः पंचदेवस्याहंदशापयेतिस्रोवाजस्येममष्टावाग्निरका
 क्षरेणैषतेचतुष्कौसविताद्वैअष्टौचत्वारिंशत् ॥ ८ ॥ ४० ॥ ९ ॥
 अपोदेवाश्चतस्रः सोमस्यत्विषिःपंचावेष्टाः सप्तसोमस्यत्वाचतस्र
 इन्द्रवज्रःपंचस्योनसिचतस्रः सवित्रेकाद्विभ्यांचतस्रोष्टौचतुस्त्रिंशत्

शत्रु ॥ ८ ॥ ३४ ॥ ३० ॥ श्रुजानएकादशप्रतूर्त्तः षोडशद्वयस्य
त्वादशापेदेवीर्द्वादशापेह्येकादशाद्विद्विद्वा पंचाकृतिमष्टादशसप्तत्रय
शीतिः ॥ ७ ॥ ८३ ॥ ३१ ॥ दशानःसप्तदशदिवस्परिद्वादशस
मिधामिपंचदशापेतसप्तदशाऽसुन्वन्तत्रयोदशयाओषधीःसप्तविठेश
तिर्माषोडशसप्तदशशतम् ॥ ७ ॥ ३१७ ॥ ३२ ॥ मयिगृह्णा
तिपंचदशश्रुवासिमधुवाताएकादशकौ सम्यक्स्त्रवंतिनवेमंमाषड
पांत्वेकाऽयंपुरःपंचससाष्टापंचाशत् ॥ ७ ॥ ५८ ॥ ३३ ॥ ध्रुवाक्षि
तिः षट्सजर्केतुभिर्मूर्द्धावयोर्द्विकविन्द्राग्नी आयुर्मषट्कावाशुस्त्रि

वृद्धेकाऽग्नेभोगीस्येकयाचतुष्कावष्टावेकत्रिंशत् ॥ ८ ॥ ३१ ॥

॥ १४ ॥ अग्नेजातान्पंचरश्मिनासत्याग्रचतस्रोराह्यस्ययंपुरःपंचकावग्निभूङ्खकानत्रिंशत् अनेऋषयोष्टौतपश्चनवसप्तपंचषष्टिः ॥

॥ ७ ॥ ६५ ॥ १५ ॥ नमस्तेषोऽशहिरण्यबाहवऽउष्णीषिणे तक्षभ्योज्येष्टायपंचकाः स्रुत्याग्र चतस्रःशंभवायैकापार्यायपंचद्रापेअंधसोविःशतिर्नवषट्षष्टिः ॥ ९ ॥ ६६ ॥ १६ ॥ अ

इमन्नृजदशनमस्तेपंचाग्निस्तिग्मेननवचक्षुषः पिताष्टावाशुः शिशानः सप्तदशोदेनंक्रमध्वमग्निना पंचदशकौशुकज्योतिः सप्तमर्कस्तनत्र

योदशनवैकोनशतम् ॥ ९ ॥ ९९ ॥ १७ ॥ वाजः सप्तमूर्कचतुष्काअ
इमाश्लिखिकावर्धुः पंचैकाचतस्रोवाजायद्देवाजस्यत्वष्ट्रावृताषाट्त्र
योदशाग्निद्युनजिमससयदाकृताद्वात्रंहत्यायदशकौ त्रयोदशसप्तसप्त
तिः ॥ १३ ॥ ७७ ॥ १८ ॥ स्वाह्वीत्वेकादशदेवायज्ञंविंशतिःसुरावं
तर्हसप्तदशोदीरतां त्रयोदशाच्याजानुर्दशसोमोराजाष्टौसीसेनतंत्रं
षोडशसप्तपंचनवतिः ॥ ७ ॥ ९५ ॥ १९ ॥ क्षत्रस्ययोनिस्त्रयोदशय
द्देवादशाभ्यादधाम्यष्टौयाभूतानांचतस्रः समिद्धइंद्रएकादशायात्व
ष्टौसमिद्धोअग्निर्द्वादशाश्विनाहविस्त्रयोदशाश्विनातेजसैकादशनवनव

तिः ॥ ९ ॥ ९० ॥ २० ॥ इममेसमिद्धोअग्निरेकादशकोवसन्तेन
 ऋतुनापद्दहोतायक्षत्समिधाग्निद्वादशाऽश्विनौ छागस्यसप्त द्वंबहि
 श्वतुर्दश षडकषष्टिः ॥ ६ ॥ ६१ ॥ २१ ॥ तेजोसिपंचाग्रय
 एकाहिकारायद्धेतसवितुर्दश विभूमत्रिकाकायद्धेआब्रह्मंस्त्रयोदश
 शेषादैकैकानविंशतिश्चतुस्त्रिंशत् ॥ १९ ॥ ३४ ॥ २२ ॥ हिरण्य
 गर्भायःप्रणतोद्विकौयुजंत्यष्टौवायुद्वौपंचप्राणायतिस्र उत्सक्थाद्वाद
 शगायत्रीकस्त्वाषड्कौकःस्विदष्टौकास्विदशसुभुःस्वयम्भुस्तिस्त्र एका
 दशपंचषष्टिः ॥ ११ ॥ ६५ ॥ २३ ॥ अश्वस्तूपरोधुभ्रान्वसंताय

समुद्रायशिशुमारान्मयुःप्राजाप्रत्योदशकाश्चत्वारश्चत्वारिंशत् ॥
॥ ४ ॥ ४० ॥ २४ ॥ शाद्वद्विनेवकेकाहिरण्यगर्भश्चतस्रभानो
दशमानोमित्रोयदश्वस्याष्टकायतेषाडिमनुकंद्वेपंचदशसप्तचत्वारिं
शत् ॥ ३५ ॥ ४७ ॥ २५ ॥ अग्निश्चपंचदशोच्चातएकादशद्वौ
षड्विंशतिः ॥ २ ॥ २६ ॥ समास्त्वादशोद्धाअस्यपीवो
अन्नाद्वादशकावमित्वैकादशचत्वारःपंचचत्वारिंशत् ॥ ४ ॥ ४५ ॥
॥ २७ ॥ होतायक्षदेकादशदेवंवाह्विर्द्वादशपुनरप्येवंचत्वारःषट्चत्वा
रिंशत् ॥ ४ ॥ ४६ ॥ २८ ॥ समिद्धोअंजनेकादशयदकंदस्रयो

दशसमिद्धोअद्यद्वादशकेतुं कृण्वंश्चतुर्विंशतिश्चत्वारःषष्टिः ॥ ४ ॥
 ॥ ६० ॥ २९ ॥ देवसवितःषट्पसकौलालंषोडशद्वौद्विविंशतिः॥
 ॥ २ ॥ २२ ॥ ३० ॥ सहस्रशीर्षाषोडशाब्धःसंभृतःषट्द्वौद्विविंशतिः ॥
 ॥ २ ॥ २२ ॥ ३१ ॥ तदेवसप्तवेनस्तन्नवद्वौषोडश ॥ २ ॥ ३६ ॥
 ॥ ३२ ॥ अस्याजरासःसप्तदशापश्चिद्वादश विभ्राट्चतुर्दशप्रवावृज
 एकादशप्रवागुप्रर्वारयापंचदशकावानस्त्रयोदशसप्तसप्तनवतिः ॥ ७ ॥
 ॥ ९७ ॥ ३३ ॥ यज्जाग्रतःपंचनद्यःसोमोधिनुमाकृष्णनपूषंतत्रद्
 शकानतदष्टौषडष्टापंचाशत् ॥ ६ ॥ ५८ ॥ ३४ ॥ अपेतोद्

शाद्यंद्वादशद्वौद्विविंशतिः ॥ २ ॥ २२ ॥ ३५ ॥ ऋचंवाचर्षोडश
 द्यौःशांतिरष्टौद्वौचतुर्विंशतिः ॥ २ ॥ २४ ॥ ३६ ॥ देवस्यत्वादशय
 मायत्त्वैकादशद्वौद्विविंशतिः ॥ २ ॥ २३ ॥ ३७ ॥ देवस्यत्वाष्टौ
 यमायत्त्वाक्षत्रस्यत्वादशकौत्रयोष्टौद्विविंशतिः ॥ ३ ॥ २८ ॥ ३८ ॥
 स्वाहाप्राणिभ्यःषडुग्रश्चसप्तद्वौत्रयोदश ॥ २ ॥ १३ ॥ ३९ ॥ ईशा
 वास्यमष्टाबंधंतमोनवद्वौसप्तदश ॥ २ ॥ १७ ॥ ४० ॥ ४१ ॥ दशा
 ध्यायेसमाख्याताअनुवाकास्तुसंख्यया ॥ शतंदशानुवाकश्चनवा
 न्येचमनीषिभिः ॥ १ ॥ सप्तषष्टिरभौज्ञेयासौत्केर्द्वाविंशतिस्तथा ॥

ग्न्यादिकाहविर्भाजिःस्तुतिभाजोवानःशाखोखाशम्योपवेशकपालेऽमो
लुखलाद्व्यश्चप्रतिमाभूताश्छंदाँसिगायत्र्यादीन्धेतान्धविदित्वाथो
धीतेनुब्रूतेजपतिजुहोतियजतेयाजयतेतस्य ब्रह्मनिर्वायं आतयामंभ
वत्यथांतराश्वगतंवापद्यते स्थाणुंवर्छंतिप्रभीयतेवापापीयान्भवत्यथ
विज्ञायैतानियोधेतेतस्यवीर्यवदथयोर्थवित्तस्यवीर्यवत्तरं भवतिजपि
त्वाहुत्वेष्ट्रातत्फलनयुज्यते ॥ १ ॥ इषेत्वादिखंब्रह्मांतंविवस्वानपश्य
त्ततः प्रतिकर्मविभागनब्राह्मणानुसारिणऋषयोवेदितव्याःपरमेष्ठीप्रा
जापत्योदृशंपूर्णमासमंत्राणामृषिदवावाप्राजापत्याइषेत्वाशाखानु-

पृष्ठिनियोगः कल्पकारोक्तएवमूर्जैत्वावायवोवायव्यं देवोवैन्द्रं यज
 मानस्यशाखावसोवायव्यं द्यौर्मतिरिश्वनउखावसोवायव्यं देवस्त्वाप
 यः कामधुक्षप्रश्नः साविश्यायुस्त्राणिगव्यानीन्द्रस्यैन्द्रं विष्णोषयः ॥ २ ॥
 योअग्निइदमाग्नेये ॥ कस्त्वाप्राजापत्यं कर्मणेस्रुकृशूपंप्रत्युष्टं देराक्षसे
 उरुब्रह्मरक्षोम्रठंसर्वत्रधूरसिधुर्देवानां विष्णुस्त्वानऽउरुहविष्याऽअप
 हतर्क्षोयच्छंताऽहविष्यादेवस्यत्वासावित्रठंसर्वत्राग्नयेऽलिगोक्तेभू
 तायत्वाहविःस्वःसूर्योदृठंहंतांगृहाःपृथिव्यास्त्वाहव्यंपवित्रेऽलिगोक्त
 ठंसवितुर्देवीः ॥ प्रोक्षिताआपान्यग्नेऽलिगोक्तेऽहव्यायपात्राणि ॥ ३ ॥

शर्मास्यदित्याः कृष्णाजिनमवधूतर्कराक्षसमद्रिग्रावोलुखलेअग्नेर्हवि
र्बृहत्सइमम्मौसलेहविष्कृदधिदैवतंवागधियज्ञंपत्नीकुक्कुटोवागवर्ष
वृद्धंशूर्पंप्रतित्वाहविःपरापृतमपहतर्कराक्षसेवायुर्बोद्धिवोवस्तंडुलाधृ
ष्टिरूपवपोपात्रआदेवजयमाग्नेयेश्रुवमसिषण्णां कपालान्यग्नेब्रह्मा
ग्नेयाधिपणासिदार्षदंदिवःशम्याधिषणौपलंधान्यमसिषण्णां७हविर्म
हीनामाज्यम् ॥ ४ ॥ संब्रपामिहविःसमाप आपंजनयत्यैत्वेदुर्हवि
रिपेत्वाज्यंधर्मोसिषण्णांपुरोडाशस्त्रितायत्रयाणांत्रितोद्धितएकतःक
मेणाददंद्द्रस्यस्फ्यः पृथिविवेदिर्ब्रजंपुरीषंवर्षतुवेदिर्बधानसावित्रम

पाररुमरोआसुरेद्रप्सस्तेवेदिर्गायत्रेणत्रीणि वैष्णवानिसूक्ष्मात्रया
 णाविदिः पुराघशठं सोपश्यच्चन्द्रमसीत्रिष्टुभंप्रोक्षणीः प्रेषोद्विषतःआ
 मिचारिकमनिशितःसुवोनिशितास्रुगदित्यैविष्णोर्थाक्रमूर्जे त्रयाणा
 माज्यठं सवितुरापतेजासिधामाज्यम् ॥ ५ ॥ कृष्णोसीधमोवेदिर्वाहि
 लिंगोक्ते ॥ आदित्याआपंविष्णोःप्रास्तरमूर्णंअदसंवेदिर्भुवपतयेत्री
 प्याश्रेयानिगन्धर्वस्त्रयाणांपरिधयोवीतिहोत्रंविश्वामसुराश्रेयो गायत्री
 ठंसमिदाश्रेयठंसूर्धस्त्रालिणोक्तंसवितुर्विधृती ऊर्ण अदसमात्वा
 प्रास्तरधृताच्यसित्रयाणांजुहूपभृश्रुवाःक्रमेणप्रियेणहविश्रुवा असद

न्पाहि मां वैष्णवे अग्ने वाजिदाग्नेयं नमो देवैः स्वधा पित्र्यः सुयमेस्तु
चावंधिणा वैष्णवं वसुमतीमाग्नेयमितएद्रः संज्योतिषा ज्यंमयीदमा
शीः प्रतिग्रहणमुपहृताद्यावापृथिव्यम् ॥ ६ ॥ ब्रह्मत्वं प्रतिष्ठातम् ॥ बृह
स्पतिरागिरसोपश्यदग्नेः प्राशिन्नमेतं तैवैश्वदेवमेपातेनुष्टुवाग्नेः ऋग्ने
वाजिदाग्नेयमग्नीषोमयोश्चत्वारिंशोऽङ्गोक्तानिवसुभ्यस्त्रयाणां परिध
यः संजानाथाव्यंतु प्रास्तरं मरुतां किपिर्बृहती प्रास्तरा मंत्यः पाद आग्ने
यो अं परिधिदेवल आग्नेयीं त्रिष्टुभं विराड् रूपांच यजुरंतामग्नेः प्रियं यजुः
सठस्त्रवभागाः सोमसुक्ष्मो वैश्वदेवो त्रिष्टुभं यजुरंतां स्वाहा वाङ्मयजुषु

ताचीसुचौयज्ञनमः शूर्पयवमान्कृपिरुद्धालवांधानांतवानितिपंचार्षे
 ग्रोयज्ञोदेवताग्नेदब्धाग्रोगार्हपत्योग्रये दक्षिणाग्निः सरस्वत्यैलिङ्गोक्तं
 वेदोसिवेदोदेवामनसस्पतिर्वातदेवत्यां विराजसंबहिलिगोक्तात्रिष्ट
 विवराडूरूपाकस्त्वाप्राजापत्यंरक्षसारंरक्षसम् ॥ ७ ॥ अथथाजमा
 नंसंवर्चसात्वाष्ट्रीत्रिष्टुब्दिविष्णुस्त्रीणि वैष्णवान्यस्माद्भ्रागोस्यैभू
 मिरगन्मदैवर्षंसंज्योतिषाहवनीयःस्वयंभूःसूर्यस्यसौरिअग्नेगृहपतेगा
 र्हपत्यः सूर्यस्यसौरमग्नइदमग्नये ॥ ८ ॥ पितृयज्ञःप्रजापतरार्षम
 ग्नयेसोमायद्देवस्वाहाकारश्रुतेरपहता असुरायैरूपाणिकव्यवाहनो

गिन्स्त्रिष्टुवन्नामीमदंतपिन्ध्यैनमोवः षड्लिङ्गाक्तानिपरापत्र्यआवत् ॥
पिन्ध्यागायत्र्यूर्जमापिविराट् ॥ ९ ॥ अग्न्याधेयंप्रजापतेरार्षम् ॥ देवाना
मग्नेर्गंधर्वाणांवासमिधाग्नेरुषश्चतस्रोर्गायत्र्यः समिधाविरूपआंगि
रसः सुसमिद्धायवसुश्रुतस्तंत्वाभरद्वाजोभूर्भुवः स्वस्तिस्त्रोमहाव्या
हृतयोग्निवायुसूर्यदेवत्याः क्रमेणद्यौरिवयजमानाशीर्लिङ्गोक्तदेवता
ग्रगौः सारंपराह्यस्तृचोर्गायत्र्योग्निःपरावररूपेणदेवता ॥ १० ॥
अग्निहोत्रंप्रजापतेरार्षमग्निर्ज्योतिः ॥ सप्तलिङ्गोक्तदेवतागायत्र्यआ
द्याः पंचैकपदाअग्निर्वच्चोद्धितक्षापश्यत्परांजीवलश्चैलकिः ॥ ११ ॥

यजमानान्युपस्थानंबृहद्देवानामार्षम् ॥ उपप्रयंतइत्यनुवाकआद्ये
 द्वेआग्नेर्यौगायत्र्याबुपवत्यागोतमारारुहगणोमूर्द्धन्वत्याविरूपउभा
 वांभरद्वाजिऐंद्राग्नीत्रिष्टुभयतेदेवश्रवादेववातश्च भारतावाग्नेर्योमनु
 पुभमयमिह वामदेवोजगतीमस्यप्रत्नामवत्सारागव्यांवाग्नेर्योवाप
 यादेवत्यांवागायत्रीं तनूपाआग्नेर्यानीधानाआग्नेर्यीमहांपंक्तिरुयव
 साना ॥ १२ ॥ चित्रावसारात्रिदेवत्यमृषयोपश्यन्त्संत्वमाग्नेयमंध
 स्थरेवतीः संहितेतित्रीणिगव्यांन्युपत्वाग्नेयंतूचंगायत्रंमधु छंदोवै
 श्वामित्रोग्नेत्वंचतस्रोद्विपदा आग्नेर्योर्विधुःसुबंधुःश्रुतबंधुर्विप्रबन् रे

कैकशङ्केकाम्यागव्येसोमानं ब्रह्मणस्पत्यंतृचंगायत्रं ब्रह्मणस्पतिर्मेधा
तिथिर्वा महित्रीणार्ठसत्यधृतिवारुणिरादित्यदैवतं तृचंगायत्रंपथि
स्वस्त्यग्रनं कदाचनेद्रोपथ्याबृहतीमधुच्छंदास्तत्सवितुर्विश्वाभिन्नः
सावित्रीगायत्रीपरितेवामदेवआग्नेयीमनिरुक्तांगायत्रीम् ॥ १३ ॥
शुक्लकोपस्थानमासुरेराषम् ॥ भूर्भुवःस्वःप्रवत्स्यदुषस्थानमागतोप
स्थानंचादित्यस्याषेनर्धगाहंपत्यः शर्ठस्याहवनीयोथर्वदक्षिणाग्नि
रागन्माहवनीयोनुहुवयमग्निनर्थकुसारिणीबृहतीगाहंपत्योयमग्निर
न्वाहार्यपचनोनुहुवृगृहामात्रिष्टुव्विराड्रूपायग्मषानुष्टुबुपहृतामहा

पंक्तिरुयवसनास्तिस्त्रोपिवास्तवीःशंयुर्बाह्रस्पत्यः ॥ १४ ॥ चातुर्मा
 स्यानिप्रजापतेरार्षम् ॥ प्रघासिनोमारुतीगायत्रीब्रह्माममारुत्यनुष्टु
 वनिरुक्तामोषुर्णोगस्त्यएद्रामारुती विराजमंक्रननिरक्ताश्रेष्ठ्यनुष्टुब
 वभृथयज्ञदैवतं पूर्णादविद्धे और्णवाभएद्रयावनुष्टुभावक्षंदेगातमए
 द्रयौपंक्तिमनोनुमानसंतृचंबंधुर्गायत्रवयर्ठसौमी गायत्रीबंधुरषतेद्ध
 रौद्रेअवरुद्रर्ठशैद्रयैवेकापंक्तिरपराककुब्ज्यंबकंदेअनुष्टुभौपूर्वस्यां
 वासिष्ठएतदास्तारपंक्तिरुह्यायुषंनारायणउष्णिहंयजमानाशीर्षंशिवा
 नामक्षौरंनिवर्तयामिळिगोक्तदैवतमाशीःप्रायम् ॥ १५ ॥ अग्नि

आद्यावद्धैचोद्वयथ
प्रोमः प्रजापतेरार्षम् ॥ एदं द्वे अत्यष्टीत्यवसाने आद्यावद्धैचोद्वयथ
क्षौरमाषोऽअस्मानापं
नदेवत्याविमाओपओषधेकुशतरुणं स्वधिते क्षौरमाषोऽअस्मानापं
वृत्रस्योजिनंचित्पतिद्वैप्राजापत्ये
द्वीक्षातपसोर्वासोमहीनां नवनीतं वृत्रस्योजिनंचित्पतिद्वैप्राजापत्ये
चतुर्णां यज्ञाकुत्येच
द्वोमासावित्रमावोद्वैव्यनुष्टुवासीस्वाहायज्ञं ३६ ॥ विश्वो
तुर्णामौद्भृगानामग्निराषोद्वीलिगोक्तदेवताविराट् ॥
द्वेवस्यस्वस्त्यात्रेयः ॥ सावित्रीमनुष्टुभमृक्सामयोः कृष्णाजिनेश
र्मासिकृष्णाजिनमूर्गस्यां गिरोभिद्वैष्टुमैखलुसोमस्य नीविर्विष्णोर्वा
सद्वद्रस्य सुसस्याः कृष्णविषाणोच्छ्रयस्वदंडोव्रतं यज्ञोद्वैवाधीयैदेवा

वाक्प्राणोदानौचक्षुःश्रोत्रमध्यात्ममग्निमित्रावरुणावादित्योविश्वेदे
 वाअधिदेवतर्थात्राअपोजगतीयतेलोष्टमपोमूत्रंपृथिव्या लोष्टमग्ने
 त्वमग्नेय्यनुष्टुप्पुनर्मनअग्नेयंत्वमग्नेवत्सअग्नेयो गायत्रींश्रास्वेय
 त्सौम्यमेषातेहिरण्यज्यदैवतंजूरसिवाग्दैवतर्थाशुक्रमसिहिरण्यंचिद
 सिगौःसोमक्रयणीवाश्रुपाध्यारोपकल्पनया ॥ ३७ ॥ वस्व्यस्यनुष्टुप्
 बृहतीवासोमक्रयण्यास्तुतिरदित्याआज्यमस्मेषणां लिंगोक्तादेव
 ताःसमख्येषत्न्याशीरास्तापंक्तिरेषतेलिंगोक्तदेवतमास्माकोसिसौ
 म्यमभित्यर्थासावित्र्याष्टिःप्रजाभ्यस्त्वाप्रजास्त्वाशुक्रंत्वासौम्यानिस्

गमेस्मेलिगोक्तेतपसोद्धेजाद्धसोमोमित्रो न इंद्रस्यसौम्येस्वानादीनि
 धिष्यनामानिपरिमाश्रेथीपुरस्ताद्धृतीप्रतिपन्थामनुष्टुप्पथिदेवत्या
 दित्याःकृष्णाजिनसदित्यैसौम्यमस्तन्नात्रिष्टुभौ वारुण्यौ सूर्यस्या
 नुष्टुप्कृष्णाजिनमुस्त्रावूर्ध्ववृहत्यानडुहीभद्रोमिसौम्यनसोमित्रस्या
 भितपनःसूर्यःसौरिजगतीवरुणस्यपंचवारुणानियातेसौमीत्रिष्टुभंगौ
 तमः ॥ १८ ॥ अश्रेस्तनुश्सिपंचवैष्णवान्यश्रेःशकलंबृषणादुर्भतरु
 णैकेउर्वश्यसित्रयाणांलिगोक्तादेवतागायत्रेणत्रीण्याश्रेयानिभवतंनः
 पंक्तीरशावशिर्विराडितयोर्निर्मथ्याहवनीयावशीदेवतेऽापतयेवायव्य

मनाधृष्टमाज्यमग्नेव्रतपाआग्नेयमर्ठशूरर्ठशुःप्रकृतिश्चतुरवसानासौ
 म्यंत्योर्द्ध्चौल्लिगोक्तद्वतोषातेत्रीण्याग्नेयानितसायनीचत्वारिपाथि
 वानिविदेदग्नेयमग्नेअंगिरोषोस्यामनुत्वाल्लिगोक्तानिसिंह्यासित्रया
 णांवेदिरिंद्रधोषश्चतुर्णामुत्तरवेदिरिद्रमहमापठः सिंह्यासि पंचानां
 वाग्भूतेभ्यःस्रुग्ध्रुवासिपरिधयस्त्रयाणामग्नेःसंभारगुल्युल्वाद्द्वयः ॥
 ॥ १९ ॥ युजतेइयावाश्वः ॥ सावित्रीजगतीमिदंविष्णुमंधातिथिव
 ष्णवीगायत्रीमिरावतीवासिष्ठस्त्रिष्टुभंदेवश्रुतावक्षधुरौ प्राचीस्वंगोष्ठम
 त्रहविद्धानिविष्णोर्नुतिस्रौविष्णव्यस्त्रिष्टुभआद्येद्वयजुरंतेविष्णोर्नुप्रत

दीर्घतमाऔतथ्यो विष्णोश्शटंपंचवैष्णवान्यान्याददेभिर्दमहर्षरक्षो
न्नवृहन्नौपर्वाणीदमहंपंचालिंगोक्तानिस्वराडस्यौपर्वाणिचत्वारिरक्षोह
णोवःसप्तवैष्णवानिग्रवोसिग्रवोदिवेत्वौदुंबरीशुधंतांपिञ्च्रेछुद्विवंपंचा
नामौदुंबरिघृतेनद्यावापृथिव्यमिंद्रस्यैंद्रपरित्वामधुच्छंदाअनिरुक्ता
मंद्रीमनुषुभमिदस्यैंद्राणित्रीणिचतुर्थैश्वदेवम् ॥ २० ॥ विभूरस्य
पानांधिष्ण्याअग्रयः ॥ सम्राडाहवनीग्रःपरिषद्योबहिष्पवमानदेशो
नभोसिचात्वालोमृष्टोसिशाभिन्नऋतधामौदुंबरीसमुद्रोसिब्रह्मासन
मजोसिशालाद्धार्योहिरसिप्राजहितोवागसिसदऋतस्यद्र्यैअध्वना

ॐसूर्योमित्रस्थित्वजोश्रयोधिष्ण्याः ॥ २१ ॥ ज्योतिरसिवैश्वदेवम् ॥
 त्वर्त्सोमकतुर्भागवःसोमैर्गायत्रीमनवसानांजुषाणो अप्तुदेवत्यैक
 पदाविराड्यजुरंताश्रनयागस्त्य आश्रयोत्रिष्टुभमयन्नस्त्रिष्टुब्यजुरंता
 श्रेष्ठ्युरुविष्णोव्यनुष्टुब्यजुरंतादेवसवितः सावित्रमेतत्त्व ङं सो
 म्यंस्वाहानिलिगोक्तदेवतामन्नव्रतपाआश्रयमत्यन्यानवनस्पतिरोष
 धेकुशतरुणंस्वधितेपरशुर्द्यामातस्त्ववनस्पतिः ॥ २२ ॥ अश्रेणीःश
 कलम् ॥ देवस्त्वायूपःसुप्पिप्पलाभ्यश्चबालंद्यामश्रेणशुषोयातेर्दधित
 मायूपदेवत्यांत्रिष्टुभं ब्रह्मवनिब्रह्मह ङं ह्यूपदेवत्येविष्णोःकर्माणिद्वे

मेधातिथिवैष्णव्यौगायत्र्यौपरिवीथूपोदिवस्वरुरेषतेषुपुत्रपावीस्तृण
सुपदेवांलिंगोक्तमृतस्यत्वापशुरश्रीषोमाभ्यांलिंगोक्तमद्ध्योपांपशुरापो
देवीरापठःसंतपशुर्घृतेनस्वरुशासौरिवतीवागवर्षातृण९स्वाहा देवे ॥
॥ २३ ॥ साहिभूरज्जुर्नमस्तेयज्ञोदेवीरापोद्धमापमद्धमाशीर्वाचतेमन
स्तेपशुः शंलिंगोक्तमोषधेतृण९स्वधितेसिरिक्षसांलिंगोक्तनिरस्तमिद
महर्ठरक्षोहणीघृतेनद्यावापृथिव्यवायोवायव्यमग्निराज्यस्याग्नेय९
स्वाहा कृतेवपाश्रपण्याविदमाप आपीमहापंक्तिस्त्रयवसानापानमान
श्रुत्यःपादःसंतेहृदयठरेडसिवसाप्रयुतंलिंगोक्तंघृतं वैश्वदेवंदिशःपंच

दिश्यान्यैर्द्रः प्राणः पशुंगः प्राणदानं लिंगोक्तदेवत्वाष्टौ त्रिष्टुप् ॥ २४ ॥
 समुद्रं लिंगोक्तानि द्वादश ॥ दिवं ते स्वरुर्मपो हृद्ग्रथशूलधाम्ना धाम्ना वा
 रुणं यदाहुर्वारुणी गायत्र्यनवसाना सुमित्रियान आपठ हविष्मती
 लिंगोक्तदेवतानुष्टुबेग्नैश्च त्वार्या पाण्ड्यमुरापागा यत्रोमिधा तिथिहृद्देत्वा
 सौम्यनुष्टुप् सोमराजन्तसौम्यैशृणोतु लिंगोक्तदेवतानिष्टुब्देवीरापऽआ
 पीपंक्तिः काषिराज्यमनुष्टुप् समुद्रस्य समापआपठ्यमग्नेमधुच्छंदाआग्ने
 यौ गायत्रीमाददेशानि आभ्या आपिमद्रायत्वापंचसौम्या नियत्तेसौ
 माविपरीतावृहतीश्वात्राः पथ्यावृहतीमाभेः सौम्यमङ्घ्र्यावापृथिव्यम

ह्रस्वागपात्रसौम्युपिणकत्वमंगान्तमएंद्रोपथ्याबृहतीम् ॥ २५ ॥ वाच्यरूप
तत्रेप्राणदेवत्याविराट् ॥ मधुमतीलिगोक्तं अत्तसौम्यं स्वाहोरुश्रु
पीलिगोक्तेस्वांकृतं स्युपांशुद्वेभ्यस्त्वादेवंदेवांशोलिगोक्तमाभि
त्रारिक्कं प्राणायग्रहोव्यानायुपांशुस्ववनलुपथ्यामगृहीतोस्यंतरेद्रमं
तस्तेमघवदेवत्यात्रिष्टुबुदानायगृहआवायोवसिष्ठोवायव्यांत्रिष्टुभमि
द्रवागूमधुच्छंदाएंद्रवायवोगायत्रीमयंवांगूत्सभदा मैत्रावारुणीठरा
यावयंत्रसदस्युस्त्रिष्टुभंग्रावांमेधातिथिराश्विर्नागायत्रीतंप्रलथावत्सा
रःकाश्यपवैश्वदेवोजगतीमच्छन्नस्य सौम्यठस्वाप्रथमैद्रीत्रिष्टुप्तपं

त्वयाडशीलिंगोक्ते ॥२६॥ अयंवेनोवेनस्यत्रिष्टुप्सोमस्तुतिराधिदैवत
 मधियज्ञंचमनोनत्रिष्टुप्सोमस्तुतिराधियज्ञानुवादिद्वयपमृष्टःशंडोपमृ
 ष्टोमर्कआभिचारिकेदेवास्त्वाशुक्रामंथिनावनाधृष्टासिद्धक्षिणोत्तरवेदि
 श्रोण्यौसुवीरःसुप्रजाःशुक्रामंथिनौनिरस्तोद्विआभिचारिकेशुक्रस्यमं
 थिनःशकलयेदेवासःपरुच्छेपोवैश्वदेवीत्रिष्टुभमाग्रयोसिलिंगोक्तदे
 वतम् ॥२७॥ सोमःपवतेवैश्वदेवमिद्रायत्वापंचलिंगोक्तानिमूर्द्धानंभर
 द्वाजोवैश्वानरीत्रिष्टुभंश्रुवोसिश्रुवोश्रुवंश्रुवेणबृहतीपूर्वाद्धिचौश्रौवउत्तर
 एद्रोयस्तेदेवश्रवाःसौमोत्रिष्टुभंयजुरंतांदेवानांचात्वालदैवतंप्राणाय

मेलिगोक्तदेवतान्येकादशकोसिप्राजापत्योष्णिगवर्द्धमानामधवेत्वा
लिगोक्तदेवतानित्रयोदश ॥ २८ ॥ इंद्राग्नीविश्वामित्रं ऐन्द्राग्नीगायत्री
माद्यनिशोकआग्नीमोमासोमधुच्छंदाविश्वदेवोविश्वेदेवासोगूत्समद्
इंद्रमरुत्वश्वतस्रोविश्वामित्रं ऐन्द्रामारुतीस्त्रिष्टुभोमरुतां त्वाथ जुर्मरु
त्वतीयं महाम् ॥ इंद्रो भरद्वाजो माहेंद्री त्रिष्टुभं यओजसावत्सो गायत्री
मुदुत्यं प्रस्कण्वः सौरोगायत्री चित्रकुत्स आंगिरसस्त्रिष्टुभं ठरूपेण वोद्
क्षिणाश्चतुर्णां ब्राह्मणमद्यलिगोक्तदेवतान्यष्टौ ॥ २९ ॥ विष्णो वैष्णवं
कदाचनादित्यदेवत्ये बृहत्यौ यज्ञो देवानां कुत्सस्त्रिष्टुभं विवस्वन्यजुः

श्रद्धस्मैजगत्याशीर्वात्मसद्यभरद्वाजोर्बाह्रस्पत्यःसावित्रीत्रिष्टुभठंसा
 वित्रीसिसावित्र ठं सुशर्मासिवैश्वदेवंवृहस्पति सुतस्यलिंगोक्तमहंप्रजा
 पतिरूपेणाऽऽत्मादेवतात्रिष्टुभमा ३ इपत्नीवन्नाग्रंयप्रजापतिः ॥ प्राणा
 पत्यठंहरिरस्पृक्सामेहयौग्यस्तेलिंगोक्तेदेवकृतस्याऽऽश्रेया निषट् ३० ॥
 समिन्द्रात्रिवैश्वदेवोत्रिष्टुभंधाताल्लिंगोक्तमहुदेवत्यासुर्गावोदेवीया २ ॥
 आवहोवयमभ्यैग्यौयज्ञग्रन्मषतेलिंगोक्तेयजुषीचरुठंहिशूनःशेषोवा
 रुणीत्रिष्टुभंनमोवारुणमश्रेरनीकमाश्रेयीत्रिष्टुपूलमुद्रेतसौमीविराड्
 देवीरापःपंक्तिवृहतीवापूर्वाछेत्रेआपञ्चतरःसौम्योदेवानामभ्यैजतु

न्यवसानामहापंक्तिर्यस्यैतेवशापुरुदस्मोगर्भोमरुतोयस्यगोतमोमा
 रुतींगायत्रीमहीद्यौर्मेधातिथिद्यावापृथिव्यामित्यग्निष्टोमः ॥ ३१ ॥
 अथषोडश्यातिष्ठगोतमं एंद्रीमनुष्टुभंशुक्ष्वाहिमधुच्छंदाइंद्रमिद्रोतमो
 यस्मान्नेंद्रीत्रिष्टुप्परब्रह्मरूपेणषोडशिनस्तुतिरिंद्रश्चैंद्रावारुणीषोडशि
 देवत्यावायजुरताग्नेपत्रस्ववैखानसअग्नेयींगायत्रीमुत्तिष्ठन्कुरुस्तुतिरे
 न्द्रीमदृशंभ्रस्कण्वःसौरिंतिस्त्रोपिथजुरन्ताडुत्येदेवानामार्षिमाजिद्रे
 डकौसुखविदुर्गव्येमहापंक्तिप्रस्तारपंक्तोविनःशासोभारद्वाजऐन्द्रीम
 नुष्टुभंवाचस्पतिवैश्वकर्म्मणींत्रिष्टुभंविश्वकर्म्मनेंद्रविद्वक्कर्मण्यश्रयत्वाद्दे

वार्षाण्यदाभ्यदेवत्यानिब्रेशीनांत्वासौम्यानि ॥ ३२ ॥ सत्रोत्थानं
 देवानामार्षमिहरतिः पशुदेवतमुपसृजन्नुष्णिगाभ्येयसत्रस्यबृहतीयज
 मानानामात्मस्तुतिश्रुवंतंपरुच्छेपएद्रमित्याष्टिंध्यवसानामाद्योद्धृचं
 द्रापर्वतः परमेष्ठानैमित्तिकान्याध्यायाद्दसिष्ठस्यार्षेऽलिगोक्तदेवतानि
 चतुस्त्रिंशत् शद्ययोवण्णववारुणीं त्रिष्टुन्देवां दिवमाशीलिगोक्तदेवताश्च
 तुस्त्रिंशत्शद्धर्मदेवत्यापंक्तिस्त्रिष्टुब्वा यज्ञस्ययज्ञदेवत्यात्रिष्टुवापवस्व
 सौमीगायत्री नैधुविः कश्यपः ॥ ३३ ॥ अथवाजपेयोबृहस्पतरार्षम् ॥
 इंद्रस्यचदेवसावितः सावित्रीत्रिष्टुब्धुवसदमैद्राणित्रीण्यपाठरसदेव

त्यानुष्टुब्बग्राहालिङ्गोक्तदेवतानुष्टुप्संपृचौयजुषीन्द्रस्यरथोवाजस्यपा
थिव्यतिजगत्यंत्यः पादः सावित्रोप्स्वन्तरश्वदेवत्यानवसानापुण्ड
ष्णिक्वातोवातिस्रोश्वस्तुतग्रउष्णिक् त्रिष्टुब्जगत्योवाजिनोश्वादेव
स्याहंलिङ्गोक्तानिवाजिनोश्वाएषस्यद्वेदधिक्रावावामदेव्योश्वदेवत्येज
गत्यौशन्नोवसिष्ठोविराजंतेनानाभानेदिष्टोजगतीवाजेवाजंवेसिष्ठस्त्रि
ष्टुभमामाप्रजापत्यांवाजिनोश्वाः ॥ ३४ ॥ आपयथायुर्थज्ञेनप्राजाप
त्यानिप्रजापतेःस्वमृतायजमानोस्मेदिशोनमःपृथिवीयमासंदीयंता
सुन्वन्वाजस्यप्राजापत्यंतृचंनेष्टुभर्त्सोमंतृचंतापसऽआद्यावैश्वदेव्य

निरुक्तानुष्टुब्धितीयाङ्गिगोक्तदेवतानृततीयाऽऽश्लेषीप्रनोङ्गिगोक्तागाय
 त्रीसरस्वत्यसुन्वन्नग्निःसप्तदशङ्गिगोक्तदेवतानि ॥३५॥ अथराजसूर्यो
 वरुणस्यार्षम् ॥ एषतेपार्थिवमग्निनेत्रेभ्योदेवार्षाण्याध्यायाद्दशाद्यानि
 देवान्यग्नेसहस्वदेवश्रवादेववातश्चभारतावाग्नेयीमनुष्टुभमुपार्षोस्त्रो
 णिरक्षोभ्रानिसवितार्द्रेयजमानः ॥३६॥ आपोदेवाआपीत्रिष्टुप् ॥ वृष्ण
 उर्मिमाङ्गिगोक्तानि मधुमतीरनाधृष्टाआपसोमस्थचर्मश्चियेङ्गिगोक्ता
 न्यनिभृष्टमापर्षसधमादेवारुणीत्रिष्टुपूक्षत्रस्य चतुर्णाताप्पपाङ्गाधी
 वासोष्णीषाणीद्रस्यधनुर्मिमत्रस्यबाहूत्वयायंधनुर्दंबाषणामिषवआ

विःप्राजापत्यंपराणिलिंगोक्तानि ॥ ३७ ॥ अवेष्टामृत्युनाशनम् ॥ प्राचीं
पंचानां यजमानः प्रत्यस्तमासुरं मृत्योरो जोसिरुक्मोहिरण्यरूपो मे
त्रावरुणी त्रिष्टुब्धयजुरन्तासोमस्य सुन्वन्प्रपर्वतस्यापी त्रिष्टुब्धविष्णोस्त्री
णिलिंगोक्तानि सुन्वन्प्रजापतेन प्राजापत्या त्रिष्टुब्धयजुं मध्योयममुष्यजुं
रुद्रयद्रौद्रम् ॥ ३८ ॥ इंद्रस्य लिंगोक्तानि ॥ माते संवरणः प्राजापत्यं
द्रां त्रिष्टुभमश्रयै लिंगोक्तानि पृथिविमातभूमिर्हृत्सोवामदेवः सौरीर्हंसप्र
पंचपरब्रह्माभिधायिनी मतिजगती मिथच्छतमाना वृर्गसिशाखेन्द्रस्य
बाहूरुथानास्यासंदीक्षत्रस्याधीवासर्हस्यो नार्हसुन्वन्निषसादशुनः शेषो

वारुणीगायत्रीमिभूरस्यक्षायजमानोवाब्रह्मस्त्वमामंत्रणानिपंच
 लिंगोक्तानांद्रस्यस्फ्याग्निःपृथुराग्नेयर्त्स्वाहाकृताअक्षाःसवित्रालिंगो
 क्तदेवतम् ॥ ३९ ॥ अथचरकसौत्रामण्यश्चिनोरार्ष ॥ अश्विभ्यांत्रीणिलि
 गोक्तानिवायुःसौमीगायत्रीकृवितृच सुकीर्तिःकाक्षीवतआद्यासौम्य
 निरुक्तानिष्टुब्युवमनुष्टुपुत्रमिवान्निष्टुवश्विसरस्वतींद्रदेवत्येअश्विसर
 स्वतीन्द्रदेवत्ये ॥४०॥ इतिसर्वानुक्रमणिकायांप्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥
 अथाग्निप्रजापतिरपश्यत् ॥ साध्यावापश्यन्त्सोशिःपंचचितिकःप्रथ
 माचितिः प्रजापतेद्वितीयादेवानांतृतीयैद्राग्न्योर्विवकर्मणश्चतुर्थ्यै

पीणां पंचमीपरमेष्ठिनोऽथ प्रतिकर्मदर्शिनोऽनुश्रुआनोष्टौसावित्राणिसं
वितापश्यदाद्यातृतीयाचानुष्टुप्चतुर्थोषष्ठ्यौजगत्यौद्वितीयागायत्री
पंचमीत्रिष्टुविसंनोयजुरंतागायत्र्यनवसानाददेभिहंस्तेनुष्टुब्धजुरंता
॥ ३ ॥ प्रतूतनाभानेदिष्टः ॥ आश्वीमास्तारपंक्तिश्रुजाथांकुश्रिर्गादं
भोगायत्रीयोगेयोगेशुनःशेषआर्जाप्रतूवस्त्रिष्टुब्विराड्दूरूपायजुर्गभौरु
यजुःपृथिव्यास्त्रीण्याग्नेयान्यन्वन्निराग्नेयींत्रिष्टुभंपुरोधसआगत्यमयो
भुवआश्वीमनुष्टुभमाक्रम्याऽनुष्टुब्धौस्तेबृहत्पृत्कामविराड्दृक्कमीन्त्रि
ष्टुवात्वाद्देगृत्समदआग्नेय्यौपरिसोमकोगायत्री परित्वापाश्रुनृष्टुभं

त्वमग्नेगृत्समदोजगतीम् ॥ २ ॥ पृथिव्याआग्नेयम् ॥ अपांपुष्करपर्ण
 ठस्वरादृक्तिःशर्मद्वेअनुष्टुभौकृष्णाजिनपुष्करपर्णपुशीष्योशिस्त्वामग्ने
 त्वचंभारद्वाजआग्नेयंगायत्रंसीदहोतद्वश्रवाद्वेववातश्च त्रिष्टुभंनिहो
 तागृत्समदःसंसीदस्वप्रस्कण्वावृहतीम् ॥ ३ ॥ अपोदेवीः ॥ सिंधु
 द्वीपआपीन्यंकुसारिणीठंसतेत्रिष्टुप्पाथिवोद्ध्वावायव्योद्धःसुजातानु
 षुवाग्नेर्युदुतिष्ठविरवमनाःपथ्यावृहतीमूर्द्धःकण्वउपरिष्टाद्बृहतीठंस
 जातस्त्रितस्त्रिष्टुभंस्थिरोरसभेठथनुष्टुबुष्णिग्वाशिवोभवार्जीपथ्यावृ
 हतीप्रैतुलिगोत्कमहापंक्तिरह्यवसानाग्नेगायत्र्येकपदाग्नेय्यतमश्निमाग्ने

श्रे ओपधयस्त्रिष्टुभवनुष्टुभावोषधिदेवत्ये व्यस्यन्नाग्नेयोद्धेचोविषाजसो
त्कीलः कात्यआग्नेयोत्रिष्टुभम् ॥ ४ ॥ आपोह्यापठंसिधुद्धिपस्तृचंगा
यत्रमित्रउपरिष्ठाहृहतीमैत्रीरुद्रा अनुष्टुब्रौद्रीसठंसूष्टां द्वेसिनीवाली
देवत्येउखामादित्यामखस्यमृत्पिण्डोवसवस्त्वालिंगोक्तानिसर्वत्रादि
त्यैरास्नादितिरौषंकृत्वायादित्योषिणगदितिरावटं देवानांपंचौखानि
मित्रस्यविश्वामित्रोमैत्रीगायत्रीदेवस्त्वासावित्रीबृहत्युत्थायपूर्वाद्धे
चंओपउत्तरोमैत्रः ॥ ५ ॥ आकृत्तिलिंगोक्तान्यौद्धभणानि ॥ मा
स्वौख्यौगायत्रीत्रिष्टुभावमिश्वपादाआग्नेयोद्धेनः सोमाहुतिराग्नेयीगा

यन्त्री परस्यारिवरूपऽआंगिरसः परमस्याऽआरुणिरनुष्टुभं यद्वैद्वेजम
 दग््निरहरहर्नाभानेदिष्टस्त्रिष्टुभौ याः सेना अनुष्टुभः सर्वा आग्नेय्या त्रयोप
 परिष्टाद्बृहती ॥ ६ ॥ दशानो वत्सप्री ॥ त्रिष्टुभर्त्तरावर्मी नक्तो षासा कु
 त्सऽआग्नेयी विश्वाश्या वाश्वः सा वित्रा जगतीर्त्सुपर्णः कृतिश्चतुरवसा
 नागारुत्मी विषधी विष्णोर्ल्लिगोक्तन्यक्रद्वत्सप्री राग्नेयी त्रिष्टुभमग्ने
 ऊर्ध्वबृहत्यग्ने महाबृहती पुनर्गायत्र्या वात्वाध्रुवो नुष्टुभसुदुत्तमर्त्शुनः श
 पो वारुणी त्रिष्टुभमग्ने त्रित आग्नेयीर्त्सुहर्त्सुत्ता जगती ह्यजुर्न्तान्ति बृह
 द्यजुः सीदत्वमाग्नेयी त्रिष्टुभन्तरग्ने नुष्टुभौ ॥ ७ ॥ द्विवस्पर्षाग्नेयत्रैष्टुभ

म् ॥ द्वादशर्चवत्सप्तमीभालंदनः समिधाग्निविरूपाक्षआंगिरसआग्नेयं
गायत्रमुदुत्वातापसानुष्टुभं प्रेदनुष्टुप्प्रप्रायमाग्नेयीवासिष्ठस्यस्त्रिष्टुभ
सापोदेवीराप्यप्स्वग्नेविरूपऽआग्नेयीगायत्रीगर्भोअसितिस्रोनुष्टुभा
बोधामेदीर्घतमास्त्रिष्टुभट्सबोधिसोमाहुतिराग्नेयीयजुरंतांगाथत्राय
जुवैश्वकर्मणंपुनस्त्वान्निष्टुवाग्नेयी ॥८॥ अपेतलिंगोक्तंहुद्वेत्या॥
संज्ञानमूषदेवत्यमग्नेः सिकताश्वितःपरिश्रितोयट्सः पंचच्चमाग्नेयत्रै
ष्टुभंविश्वामित्रश्वतुथ्यनुष्टुवयंतेनुष्टुपृत्विदैष्टकेलोकं लिंगोक्तानुष्टुता
अस्यापीन्द्रियमेधएद्रइंद्रंजेतामाधुच्छंदसएद्राट्समितच्चतस्रोद्भ्याग्नि

देवत्याउपिणगुपरिष्टाद्बृहत्पुष्पिण्वपंक्तयोमातिवोखास्तुतिस्त्रिष्टुप् ॥
 ॥ ९ ॥ असुन्वंतंनैऋतंतृचंत्रष्टुभम् ॥ अंतैयजमान देवत्यानमो
 विराभूतिदेवत्यकपदानिवेशनआग्नेयीत्रिष्टुभंविश्वसुद्वगंधर्वःसारा
 द्वेसीरदवत्येबुधः सौम्योगायत्रीत्रिष्टुभौशुनंचतस्रः सीतादेवत्याःकु
 मारहरितोद्वेत्रिष्टुभौतृतीयापंक्तिश्चतुर्थ्यनुष्टुब्बिमुच्यध्वमान्बुद्दीगा
 यत्रीसजूल्लिगोक्तदेवतम् ॥ १० ॥ याऽओषधीःसप्तविठंशतिरनुष्टुभ
 ऽओषधिस्तुतिमाथर्वणोभिपङ्मुंचतुबंधुद्वादशानारभ्याधीतामामा
 हिरण्यगर्भःकार्यीत्रिष्टुभमभ्यावर्तस्वोष्णिगाग्नेयश्रेयद्वाग्रत्रीथंत्रिष्टु

वनेतवपावकोशिराग्नेयठंषडृचंप्रथमेविष्टारपंक्तीतिस्रः सतोबृहत्यप
 रिष्टाज्ज्योतिःषष्ठ्याप्यायस्वगोतमः सौम्योगायत्रीत्रिष्टुबुष्णिहआ
 तेवत्सारस्तुभ्यंताद्रेविरूपस्तिस्त्रोगायतत्र्यअग्नेर्यौ ॥ ३३ ॥
 मयिककुवाग्नेयी ॥ ब्रह्मादित्यदेवत्यात्रिष्टुब्भिरण्यगर्भोहिरण्यगर्भः
 कार्योत्रिष्टुभंद्रप्सोदेवश्रवाआदित्योनमोस्तुसाप्यतृचमानुष्टुभंकृणु
 ष्वपंचप्रतिसराराक्षोद्वाद्देवानामार्षठंसर्वास्त्रिष्टुभ आग्नेयीर्वासंदेव
 श्चापस्यदग्नेद्वायजुराग्नेयमिंद्रस्यैंद्रंभुवस्त्रिशिराआग्नेयीत्रिष्टुभम् ॥
 ॥ ३२ ॥ ध्रुवास्यूर्ध्वबृहती ॥ प्रजापतिरनुष्टुभूरसिप्रस्तारपं

क्तिरसार्ठस्वयमातृणादेवताविश्वस्मादित्येतस्यचयजुषःकाण्डात्का
 ण्डादानुष्टुभंद्ध्यचमग्निनादृष्टंकादेवतंयास्तआग्नेयंद्ध्यचमानुष्टुभमि
 द्राग्निभ्यांदृष्टंविराडयंलोकः स्वराडसौलोकःप्रजापतिष्ट्वाविश्वज्योति
 षंमधुश्चतुर्देवतमषाढासिसवितापश्यद्देवावापश्यनिष्टकादेवतम् ॥
 ॥१३॥ मधुब्वाताविश्वदेवंतृचंगायत्रंगोतमोपांगंभन्पंक्तिस्त्रिन्त्समुद्रा
 स्त्रिष्टुक्कौर्म्यंद्ध्यचंश्रुवासिन्त्रिष्टुविषेवृहत्योरवंद्ध्यचमग्नेयुक्ष्वाग्नेयंद्ध्य
 चंगायत्रमाध्याभरद्वाजोद्वितीयस्यांवि रूपःसम्यक्त्रिष्टुब्लिगोक्तदे
 वतर्चत्वावृहत्यग्निज्योतिषोष्णिगादित्यगर्भंपंचच्चमाग्नेयत्रिष्टुभमिमं

मापंचर्चमाग्नेयत्रैष्टुभमेवद्वेद्वेचातिथजुषीत्वंयविष्टोशनाःकाव्यआग्ने
 यीमनिरुक्तांगायत्रीमपांत्वाविठंशतिरैष्टुकान्ययंपुरःपंचाशत्प्राणभृद्दे
 वत्यानिलोकंताइंद्रंतिस्त्रःप्रतीकोक्ताएवठंसर्वत्र ॥ ३४ ॥ अथद्विती
 याचितिः ॥ द्रुवाक्षितिःपंचाश्विन्यस्तासांप्रथमाविराट्कृत्स्त्रिष्टुभोय
 जुरंताःशुक्रश्चतव्यठंसजुः पंचविश्वेषांदेवानामार्षं ताएवदेवताःप्राणं
 मपंचवायव्याद्व्यपःपंचापानिमूर्द्धावयएकोनविठंशतिल्लिगोत्कदेवता
 नि ॥ ३५ ॥ अथतृतीयैद्राग्नीअनुष्टुप् ॥ पूर्वोद्ध्वैष्टुद्राग्नेउत्तरःस्वयमा
 तृणादेवतोविश्वकर्मावायव्यठंराद्व्यसिपंचदिग्देवत्यानि विश्वकर्मावा

यव्यंनभश्चैषश्चैतव्येआयुर्मैदशलिङ्गोक्तदेवतानिमाच्छंदश्च षट्त्रिंशं
 शनमूर्धानुष्टुब्यन्त्रीपरोष्णिक्चतुर्दशयजूंषिप्राणदेवत्यानि ॥ १६ ॥
 अथचतुर्थ्याशुरष्टादशान्निर्देशकयासप्तदशसर्वाणिलिङ्गोक्तदेवतानिस
 हश्चैतव्यम् ॥ १७ ॥ अथपंचम्यग्नेजातानाग्नेयौत्रिष्टुभौषोडशीचतु
 श्चत्वारिंशं शील्लिङ्गोक्तैस्त्रिष्टुबेवश्चत्वारिंशं शद्रस्मिन्नैकान्नत्रिंशं
 शद्रान्नयसिपंचायंपुरःपंचैतानिसर्वाणिलिङ्गोक्तदेवतानि ॥ १८ ॥ अग्नि
 मूर्धान्निथोनुवाकः ॥ प्रथमस्त्यूचोगायत्रोद्वितीयस्त्रिष्टुभौभुवस्तृतीयो
 जागतोऽयमिहचतुर्थआनुष्टुभःसखायःसंपंचमःप्रगाथ एनावस्तत्रपू

वां वृहती सतो वृहत्युत्तरा ताभ्यां तिस्रो बृहत्यः संपादिताः षष्ठ्योऽपि णहो
श्रेवाजस्य गीतमः सप्तमः पुनः ककुभः प्रगाथो भद्रो नस्तत्र पूर्वो ककुप्स
तो वृहत्युत्तरा ताभ्यां तिस्रः ककुभः संपादिता अष्टमः पांक्तोऽग्निं तं पदपां
क्तो नवमोऽग्निं तं मिठं होतारमतिच्छंदाह्वयवसानाग्नेत्वं द्वै पदस्तृचः १९।
अग्रमग्निर्वि रूपो बोधिबुधगविष्टिरो जनस्य सुतं भरः सखाय इषः सटं
सामित्सं वननस्त्वां प्रस्कृण्व एनावो वसिष्ठोऽग्नेवाजस्य गीतमो भद्रो नः
सौभरि रग्निं तं कुमारवृषै येनाष्टावाग्नेय्यः षट्त्रिंशुभो द्वे अनुष्टुभौ तपश्च
तं व्यं परमेष्ठी सौरं प्रोथदश्वो वसिष्ठस्त्रिंशुभमाग्नेयीमायो द्वे स्वयमातृणदे

वत्येसहस्रस्यपंचाश्रेयानि ॥ २० ॥ रौद्रोध्यायः परमेष्ठिनआर्षेद्दे
 वानांवाप्रजापतेर्वाद्योनुवाकः षोडशर्चं एकरुद्रदेवत्यःप्रथमागायत्री
 तिस्रोनुष्टुभस्तिस्रःपंक्तयःसप्तानुष्टुभोद्वेजगत्योमानोद्विकुत्सः ॥२१॥
 अंत्यानुवाकेसप्तैकरुद्रस्तुतिः ॥ आद्योपरिष्टाद्गृहतीद्वितीयाजगती
 कुत्सस्य तृतीयानुष्टुब्दत्रिष्टुभौ द्वेअनुष्टुभोवसंख्याता बहुरुद्रदेवत्या
 दशानुष्टुभोमंत्राअवतानसंज्ञकास्ततोत्यानित्रीणियजूंषिबहुरुद्रदेव
 त्यानिप्रत्यवरोहसंज्ञकामंत्राः ॥ २२ ॥ मध्येसर्वाणियजूंषि ॥ हिर
 ण्यवाहवइतितिस्रोशीतयोरुद्राणां तेषामुभयतो नमस्काराअन्येन्य

तरतो नमस्कारा अपरे जातानाम रुद्राः सभाभ्य इत्यादयो नमो वः किरि
 केभ्य इत्यग्निवायुसूर्यहृदयभूताः पंचव्याहृतयो बहुरुद्रदेवत्याः ॥ २३ ॥
 अश्मन्मारुतमश्मन्दिस्तेश्मामय्याशीर्यद्भिष्मआभिचारिमिमामआ
 श्रेयमृतवो बृहती पंक्तिर्वासमुद्रस्य द्वे गायत्र्युपज्मं जगती त्रिष्टुब्वाऽपा
 भिदं बृहत्त्यग्नेपावकवसूयवः सनो मेधातिथिरेतं आग्नेय्यौ गायत्र्यौ पा
 वक्या जगती भरद्वाजो नमस्ते बृहती माग्नेयी मृषिसुता लोपासुद्रा ॥

॥ २४ ॥ नृषदे पंचाग्नेयानिषेदे वा जगत्यौ प्राणदेवत्ये प्राणदा बृहती
 पंक्तिर्वाऽऽग्नेय्यग्निस्तिग्मे नाग्नेर्यौ गायत्री भरद्वाजो यद्भिष्मवैश्वकर्म्म

णीस्त्रिष्टुभोविश्वकर्माभौवनः ॥ २५ ॥ आशुरैरद्रीद्वादश ॥ त्रिष्टुभो
 प्रतिरथोवसृष्टानुष्टुविषुदेवत्याप्रतयोऽङ्गन्स्तौत्यष्टुवसौयामारुतीन्नि
 ष्टुव्यन्नलिगोक्तदेवता पंक्तिर्मर्माणिलिगोक्तवन्निष्टुबुदेनं तिस्रोनुष्टुभ
 आद्याग्नेयीद्वितीयैर्द्रीतृतीयालिगोक्तदेवता पंचदशः पंचयज्ञाग्निसाध
 नवादिन्यऽआद्येर्द्विष्टुभौ तृतीयापंक्तिर्बृहतीवाचतुर्थोबृहत्येवांत्या
 त्रिष्टुब्बिमानोद्वे आदित्यदेवत्येऽआद्याविश्वोवसोर्द्वितीयाप्रतिरथस्य
 द्वेवहूविधृतिरनुष्टुव्यशदेवत्यावाजस्यैर्द्व्यनुष्टुबुद्ग्राभमद्राभ्यनुष्टुवव
 ॥ २६ ॥ क्रमध्वंपंचाग्नेय्यः ॥ आद्यानुष्टुसतस्त्रिष्टुसतोबृहतीपिपीलि

कमध्याततोनुष्टुप्त्रिष्टुबंत्याग्नेसहस्राक्षविराडाग्नेयीसुपर्णाद्वे पंक्ति
त्रिष्टुभौताठंसवितुः सावित्रीत्रिष्टुभंपुरस्ताज्ज्योतिषं कण्वो दशविधे
म्नाग्नेयीगृत्समदस्त्रिष्टुभमस्यास्त्रिस्थानोग्निद्वैवताप्रेद्धोविराडाग्नेयी
वासिष्ठस्य चित्तिवैश्वकर्मण्यतिजगतीसप्ततआग्नेयीत्रिष्टुप्सप्तऽऋषी
णाम् ॥२७॥ शुक्रज्योतिःषण्मारुत्यः ॥ आद्याचतुर्थीचोष्णिगिद्धती
यातृतीयाचगायत्रीपंचमीजगती षष्ठीगायत्र्युष्णिगवंदैद्वीमारुतमि
मंत्रयोदशर्च्वआग्नेयस्त्रैष्टुभोऽनुवाको यज्ञस्तुतिर्घृतस्तुतिर्वावसोद्धा
राभिवादिनीवाधृतमिमिक्षेगृत्समदःसमुद्राद्धामदेवश्चत्वारिशृङ्गायज्ञ

पुरुषदेवत्यऋषभोमंत्रः।२८। वाजश्चमेदेवानामार्षम् ॥ एतैर्यजुभिर्यज
 मानोभ्यःकामान्याचतेवाजप्रसवीठःसप्तचविश्वे त्रिष्टुभैवश्वदेवलुशोधा
 नाकोवाजोनस्तिस्त्रोन्नदेवत्याआद्यानुष्टुब्धे त्रिष्टुभौसंमाविराजावाग्ने
 उथौसरस्वत्यैलिंगोक्तदेवतम् ॥२९॥ ऋताषाङ्गन्धर्वाप्सरसः ॥ सनः
 प्राजापत्याप्रस्तारपंक्तिःसमुद्रोसिवायव्यानित्रीणिरुचमाग्नेय्यनुष्टुप्त
 त्वावारुणीत्रिष्टुभर्ठशुनःशेषःस्वर्णाग्नेयानिपंचाग्नेयुनज्म्याग्नेय्यस्ति
 स्रआद्येद्धे त्रिष्टुभौपंक्तिस्तृतीयद्विवोद्धेआग्नेय्यौ परोष्णिङ्महापदपं
 क्ती इष्टोयज्ञोब्धृचंयजमानाग्निदेवत्यंगालवआद्योष्णिङ्द्वितीयागाय

त्री ॥ ३० ॥ यदाकृतादृष्टर्चमाग्नेयम् ॥ विश्वकर्मणस्तृतीयाद्देवीवा
द्याजगतीतिस्त्रिष्टुभश्चतस्रोनुष्टुभोऽग्निरस्म्यग्न्यद्वैतवादिनीत्रिष्टुभं
देवश्रवादेववातश्चभारतावृचोयजुर्ध्वंअग्नेयोनुष्टुभाग्नेयी ॥ ३१ ॥ वान्रं
हत्यायससर्च्चमिन्द्रोपश्यत् ॥ आद्येद्वेवात्रेदन्त्यागायत्रीत्रिष्टुभौविश्वा
मित्रस्यचविनोनुष्टुभ्मृगोनत्रिष्टुप्प्रथमार्ठशासो भारद्वाजोद्वितीयंज
यएद्रोद्वैश्वानर्यगायत्रीत्रिष्टुभौपृष्टोदिविकुत्सस्यचाऽश्यामद्वेत्रि
ष्टुभावाग्नेय्यौ कामवत्यावश्यामभरद्वाजस्यच वयंतेकात्स्योत्कील
स्यच धामच्छदनुष्टुभ्वैश्वदेवी ॥ ३२ ॥ अथसौत्रामणीप्रजापतेरार्षम् ॥

अश्विनोःसरस्वत्याश्चस्वादीत्वानुष्टुप्सुरासोमदेवत्यासोमोसिचत्वा
रिसौराणिपरितोभारद्वाजःसौमीवृहतीऽवायोस्तृचोगायत्रःसौम्यआ
भूतेर्ब्रह्मक्षत्रंत्रिष्टुप्सुरासोमदेवत्यानानाहिजगतीसुरासोमदेवत्या
तेजोसिपयोदेवत्यान्योजोसिसुरादेवत्या नित्राव्याघ्रंहेमवच्चैरनुष्टु
ब्विषूचिकारस्तुतिर्बदापिपेषानेग्रीवृहतीसम्पृचस्थपयोग्रहाविप्रच
स्थसुराग्रहादेवायज्ञं ब्राह्मणानुवाकोविंशतिरनुष्टुभः सोमसंपत् ॥
॥ ३३ ॥ सुरावंतंचतुर्ऋचंत्रैष्टुभम् ॥ अश्विसरस्वतीद्रदेवत्यंपितृभ्यः
सप्तपित्र्याणिपुनन्तुमानवच्चपावमानमाद्येद्रे पित्र्येअनुष्टुभौ प्रजापति

स्तृतीयावैखानसआग्नेयींगायत्रीचतुर्थीलिङ्गोक्तदेवतानुष्टुप्पंचम्याग्ने
 यीगायत्रीषष्ठ्याग्नेयीब्राह्मीचगायत्रीब्राह्म्यस्तृतीयः पादसौमीसप्त
 मीसावित्र्यष्टमीनवमीत्रिष्टुब्वैश्वदेवीयेसमासनाअनुष्टभौ पित्र्याद्या
 द्वितीयायजमानार्थीद्विसृतीत्रिष्टुब्देवपानपितृपाणौपंथानौब्रवीतीदृढं
 हविह्यवसानापिष्ट्यजमानार्थीः ॥ ३४ ॥ उदूर्तरतात्रयोदशच्चैपैत्र्यत्रैष्टु
 भंशंखण्णुकादशीतुजगत्याच्यजानुदशच्चानुवाको नवपित्र्यादशम्य
 द्रीगायत्रीतृतीयाचतुर्थीनवम्योनुष्टुभस्त्रिष्टुभइतराःसौमीराजाष्टुर्चम
 श्विसरस्वतीन्द्राऽअपश्यन्नाद्यास्तिस्त्रो महाबृहत्यउपांत्याचचतुर्थ्य

न्तेअतिजगत्यौशेषेअतिशक्यञ्च्यवसानेसीसेनतंत्रमश्विसरस्वती
 द्रदेवत्याः षोडशजगत्यः ॥ ३५ ॥ क्षत्रस्यथानिह्विपद्गागाय
 त्री ॥ आसन्दीदेवताक्रामात्वाकृष्णाजिनमृत्योरुक्मावाश्विनोभेषज्ये
 न लिंगोक्तदेवतानित्रीणि कोसिप्राजापत्यागायत्री शिरोमेषंच
 मिद्रशरीरावयवदेवताकं तृतीयागायत्र्यंत्यामहापंक्तिरुयवसानानु
 पुभात्याःप्रतिक्षत्रैश्वदेवंत्रयादेवादेवीपंक्तिरुयवसाना प्रथमाद्विती
 ययोवश्वदेवमाशीलिंगं लोमान्यनुष्टुब्बिगोक्तदेवता ॥ ३६ ॥ यद्दे
 वास्तिस्रोन्निवायुसूर्यदेवत्याअनुष्टुभः ॥ कुष्माण्डीर्षद्गामेऽलिंगोक्त

देवतं समद्रेते द्विपदा विराडापीडुपदा दिवानुष्टुवाप्युद्धयं सौम्यनुष्टुप्प्र
स्कण्वस्यापोऽआद्याग्नेयीपंक्तिरेधोसिसमिद्वेवत्येयजुषी समाववत्य
निरुक्ता गायत्री विश्वानरज्योतिर्यजुरभ्यादधाम्याग्नेयंतृचमानुष्टुभमा
इवतराश्चिरं शुनासौम्यनुष्टुप्सिचंतिपरिसौम्येन्द्रीचानुष्टुब्धानावंत
मैत्री गायत्री विश्वामित्रस्य चबृहदिंद्रायबृहलीनमधेपुरुषमधेयोरध्व
यी गायत्री ॥ ३७ ॥ याभूतानामात्मप्रवादापंक्तिः ॥ नारा
यणीयाकौडिन्यस्य प्राणपामेद्वेअनुष्टुबुपरिष्टाद्बृहत्यौलिगोक्तदेवतेस
मिद्वेइन्द्रएकादशाप्रीस्त्रिष्टुभआंगिरसइधमस्तनूनपान्नशशठंसइडोव

हिंद्वाऽरुपासानकादेव्याहोतारतिस्रोदेवीस्त्वष्टावनस्पतिः स्वाहा
 कृतयइत्येताआप्रीदेवता आयातुससन्निष्टुभएँद्व्यआमन्द्रवृहत्यायातु
 वामदेवस्त्रातारंगर्गआमन्द्रैर्विश्वाभिन्नएवँद्वसिष्टः ॥ ३८ ॥ अथहा
 त्रंनिपशोः ॥ समिद्धोअग्निराप्रीर्द्वादशाविद्भिर्श्विसरस्वतीन्द्रदेवत्या
 अनुष्टुभोश्चिनाहविस्तिस्त्रोऽनुष्टुभएँकैकाश्चिसरस्वतीन्द्रदेवत्यायइन्द्र
 सवितृवरुणदेवत्यास्तिस्त्रोऽनुष्टुभोश्चिनार्गोभिस्तिस्त्रोऽनुष्टुभो सुवंपुत्र
 सिवानुष्टुपूँनिष्टुभौ यस्मिन्नश्वासअग्नेय्यौजगतीत्रिष्टुभावाश्चिनातेज
 सैकादशर्च्चैर्त्तशस्त्रंगोमद्दृत्समदस्तृचसाश्चिनंगायत्रं पावकानोमधुच्छं

दाःसारस्वतमिन्द्रायाह्यैन्द्रंमधुच्छंदाएवानुक्तमानुष्टुभममधिसरस्वतीन्द्र
देवत्यम् ॥ ३९ ॥ इमंमेगायत्रीत्रिष्टुभौवारुण्यौशुनःशेषः ॥ त्वन्नस्त्रिष्टुभा
वाशिवारुण्यौ वामदेवोमहीमूषुत्रिष्टुवादित्यासुत्रामाणं गयःप्लातःसु
नावत्रौस्वर्गागायत्र्यानोमैत्रावरुणं गायत्रीविश्वामित्रःप्रवाहवावसि
ष्ठस्त्रिष्टुभर्त्समिद्धोअग्निरेकादशप्रमानुष्टुभर्त्स्वस्त्यात्रेयस्याष्वयो
धाइन्द्रादेवतावसंतेन ऋतुनाषडृचामानुष्टुभर्त्सलिंगोक्तदेवतर्त्सहोतायक्ष
द्वादशाप्तीःप्रैषाअश्विसरस्वतीन्द्रदेवत्याअश्विनौ छ्वागस्यसप्तलिंगोक्त
देवताःप्रैषावनस्पतिमभियूपोमिर्त्सःस्विष्टकृतर्त्सस्विष्टकृद्भिर्देवबहिरे

कादशानुयाजप्रैषाअश्विसरस्वतीन्द्रदेवत्याऽअग्निमद्यसूक्तवाकप्रैषो
 लिंगोत्कदेवतोलिंगोत्कदेवतः॥४०॥इतिसर्वानुक्रमणिकायाद्वितीयोऽ
 ध्यायः॥२॥ ॐ अथाश्वमेधश्चतुरोध्यायान्प्रजापतिरपश्यत्॥तेजोऽसि
 सौवर्णेनिष्क्रमिमामगृभ्णन्संवत्सरो यज्ञपुरुषस्त्रिष्टुभसमभिधालिंगो
 कानियोअर्वन्तंगायत्र्यद्धेनाश्वस्तुतिःपरोधोलिंगोत्कोश्रयेल्लिंगोत्कान्ये
 वहिकारायेत्यश्वस्यैकान्नपंचाशच्चैष्टितानिहिरण्यपाणिंपंचच्चर्तःसोवि
 त्रंगायत्रमाद्यांमेधातिथिरग्निंस्तोमेनाग्नेयंतृचंगायत्रं ठं सुतंभरोवि
 श्वामित्रोविरूपोयथासंख्यमर्जजनोहिपावमानोऽकृतिं धिपील्लिकम

ध्यामनुष्टुभं त्र्यरुणत्रसदस्यूर्विभूरश्वदैवतंदेवाद्धवामिहंरतिराश्रेयानि
चत्वारिकायौद्धृभणानिलिंगोक्तान्याब्रह्मलिंगोक्तान्येवाध्यायात् ॥ १ ॥
प्रजापतयेप्राजापत्यम् ॥ अस्तेदेवंबयःप्राणतस्त्रिष्टुप्कार्यी हिरण्यग
र्भस्य सुंजन्तिमधुच्छन्दाआदित्यदेवत्यांगायत्री सुंजंत्यस्याश्वस्तु
तिर्यद्भ्राताबृहतीभावसवस्त्वालिंगोक्तानिलाजी ॥ २ ॥ नश्वदैवत्यंकः
स्विच्चतस्रोऽनुष्टुभःप्रश्नप्रतिप्रश्नभूताब्रह्मोद्येहोतुर्ब्रह्मणश्च वायुष्वालि
गोक्तानि सठंशितस्त्रिश्वदैवत्याअनुष्टुब्बिराड्त्रिष्टुभोभिःपशुरा
श्वानित्रीण्यंबेनुष्टुबश्चस्तुतिर्गणानांत्वाचत्वारिलिंगोक्तानि ॥ ३ ॥

उत्सवत्त्रयागायत्र्याश्वी ॥ एकादशच्चमानुष्टुभं द्वितीयातूपरिष्टाद्धृ
 हत्यध्वर्यादीनांकुमार्यादिभिरश्लीलभाषणं ताएवदेवता दधिका
 ष्णोदधिकावावासदेव्यः सुरभिमतीमनुष्टुभमाश्वीर्वागायत्रीठंषडचमा
 इवसुष्णिगाद्याश्चतस्रोऽनुष्टुभोऽत्यात्रिष्टुप् कस्त्वाषड्चमाश्वमाद्यागा
 यत्रीपंचानुष्टुभः कःस्विदष्टादशच्चब्रह्माद्यठं होत्रादीनांप्रश्नप्रतिप्रश्न
 भूतमाद्याश्चतस्रोऽनुष्टुभः कास्विदाद्याश्चतस्रश्चांत्यादशत्रिष्टुभः सुभूर
 नुष्टुब्लिगोरुदेवताहाताषक्षत्प्राजापत्यः प्रेषःप्रजापतेर्हिर्ण्यगर्भःप्रा
 जापत्यात्रैष्टुभम् (४) ॥ अश्वस्तूपरइत्यादयः ॥ पशवोऽध्यायेना

क्तादेवतावापर्यग्यास्तथारोहितादयोगणयुक्ताऽ आख्याश्चकपिंज
लादयआध्यायाच्छादंदद्विरित्यादित्वगित्येतदंत द्रव्यदेवतमुक्तम्॥
॥ ४ ॥ अश्वस्तूपरोब्राह्मणोध्यायः ॥ शादंदद्विस्त्वचांतश्चजंबका
यवारुणीद्विपदांसुंदिभओदन्य एषा चाघनाशन्यंतर्जलेषस्येमेका
य्यौत्रिष्टुभौहिरण्यगर्भः प्राजापत्यआनोदशच्चंजागतं वैश्वदेवंगोतमः
स्वस्तिनोविराट्स्थानाभद्रंकर्णेभिस्तृचं त्र्यैष्टुभंमानोश्चस्तोमीयंदी
र्घतमास्त्रैष्टुभं द्वाविठंशत्यूचमश्वस्तुतिस्तृतीयाषष्ट्यौ जगत्यावि
मानुद्वैपदं वैश्वदेवंतृचं भौवनआप्त्योवासाधनभौवनोवा ॥ ५ ॥

अग्निश्वसत्सलिंगोक्तानि ॥ प्रियोद्देवानांलौगाक्षिरनुपुभमनवसानां वृ
 हस्पतेगृत्समदोत्राह्मी त्रिष्टुभमिन्द्रगोमन्त्रद्रयोगायत्र्यारभ्याक्षिर्कृता
 वानंप्रादुराक्षिवैश्वानरीयावैश्वानरस्य त्रिष्टुभंकृत्सोमिर्कृषिराश्रेयोगा
 यत्री वासिष्ठभरद्वाजौमहौ २ इन्द्रोमाहेंद्रोवसिष्ठस्तंवेद्रीपथ्याबृहती
 नोधागोतमोयद्वाहिष्ठं वसुग्रवआश्रेयोमनुपुभमेहिभरद्वाजागायत्रीमृ
 तवस्तेवृहतीत्युपहरेवत्सा गायत्रीम् ॥ ६ ॥ उच्चातेगायत्रंतृचरुं
 सौम्यमामहीयवोनुवारैर्मुद्गलोयज्ञपुरुषस्त्रिष्टुभमश्रेपत्नीमंधातिथि
 राश्रेयो गायत्रीमभिग्रजंद्ध्यचमृतुदैवतं मेधातिथिस्तवायमद्रीत्रिष्टुभं

विश्वामित्रोमेवनोजगतीं गृत्समदःस्वादिष्टयामधुच्छन्दाः सौम्या
वनुक्तानां गायत्रम् ॥ ७ ॥ समास्त्वामैकोध्यायः ॥ प्रजापतेरार्षेः
सामिधेन्योनवाग्नेयस्त्रिष्टुभोश्चिनादृष्टाअग्निर्ऋषिः कर्मांगभूतमग्नि
ॐस्तौत्यूर्वाद्वादशर्चमाप्रियमौषिणहंविषमपदं प्राजापत्यमाग्नेयम
ग्निरपश्यदग्निर्हिप्रजापतित्वेनसंस्तूयतेतेनप्राजापत्यम् ॥ ८ ॥ पीवो
अन्नाद्देवायव्ये त्रिष्टुभोवसिष्ठः ॥ आपोहृद्देप्राजापत्येहिरण्यगर्भः
प्राजापत्यः प्रयाभिर्द्वैवायव्येवसिष्ठो नियुत्वान्वायव्याः षड्वायोशुक्रो
नुष्टुबेक्याचत्रिष्टुबंतथागायत्र्योनियुत्वान्वायोषिगृत्समदेवायोशुक्रः

पुरुमीढाजमीढौतववायोव्यश्वआङ्गिरसोभित्वावासिष्ठेऽएन्द्रप्रगाथं प्र
 थमावृहतीद्वितीयासतोवृहतीत्वामिदेवर्षंशुर्बाह्रस्पत्यः कयानाएँद्र
 तृचं गायत्रं वामदेवोऽत्यातु पादनिचृद्यज्ञायज्ञावऊजानपातर्ष
 शंशुः पाहिनो गर्भः प्रागाथएतंतृचंप्रागाथमाग्नेयंद्ववृहत्यातृतीया
 सतोवृहतीसंवत्सरोस्याग्नेयम् ॥ ९ ॥ इन्द्रमिडःसौत्रामणिको
 ध्यायः ॥ एकादशप्रयाजप्रैषाँद्राआप्रौक्ष्वत्याआद्येनुवाके देवं
 वह्निरनुयाजप्रैषाँद्राएकादशैवाग्निमद्येन्द्रःसूक्तवाकप्रषस्त्वामद्यप्र
 तीकउभयत्रापिसामिधानंमहद्वायोधसआप्रियएकादशप्रयाजप्रैरवा

स्तथैव देवंबहिरनुयाजप्रैरवाअग्निमद्यवायोधसःसूक्तवाकप्रैषः॥३०॥
 समिद्धोअंजनाश्वमेधिकोध्यायः॥ आद्याआप्रीस्त्रिष्टुभएकादशाश्व
 स्तुतिबृहदुक्थोवामदेव्योददर्शाश्वोवासामुद्रियंदंक्रंदस्त्रयोदशाश्व
 स्तुतिस्त्रिष्टुभोभार्गवोजमदग्निर्ददर्शादीर्घतमाश्च समिद्धोऽअद्यद्वाद
 शाप्रीस्त्रिष्टुभोजमदग्निः॥३१॥ केतुंकृण्वन्नाग्नेयीमनिरुक्तांगायत्रीम
 धुच्छन्दाः॥ जीमूतस्येवपायुर्भारद्वाजःसंग्रामांगान्यृक्षौस्तौषीत्सन्ना
 हंकारुंकंगुणमात्नोतूणंजगत्यर्द्धेनसारथिमर्द्धेन रश्मीन्हरीन्नथर्ठर
 थर्गापायितृअगत्याक्लिंगोक्तदेवताद्वाभ्यां त्रिष्टुब्नुष्टुब्भ्यामिषुमनुष्ट

भाकशांततोहस्तघ्नंततस्तृचौरथदुंदुभिदेवत्यावेद्रोद्धर्चात्यःसर्वास्त्रि
 पुभोनुक्ताआग्नेय्यःकृष्णश्रीवइत्याद्याएकादशिन्द्रयोर्द्वयोःपशुदेवता
 अग्नयेगायत्रायैतिदशहविषोवेष्टेद्वता ॥ १२ ॥ देवसवितुर्द्रावध्या
 यौ ॥ पुरुषमेधोनारायणः पुरुषाददर्शविश्वानिदेवगायत्राँसावित्रा
 षड्यवाश्वोविभक्तारंमेधातिथिर्ब्रह्मणे ब्राह्मणमितिकण्डिकेतपसेनु
 वाकश्चब्राह्मणम् ॥ १३ ॥ सहस्रशीर्षाषोडशर्चमानुष्टुभम् ॥ त्रिष्टुवं
 त्यंपुरुषोजगद्भ्रजमन्त्रदेवतश्चिःषडृचउत्तरनारायणामंत्र आद्यास्ति
 स्त्रिष्टुभो द्वेअनुष्टुभावंत्यात्रिष्टुप् ॥ १४ ॥ तदेवसर्वमेधोध्यायः ॥

आत्मदैवतः सप्तमेहानिसर्वहोमेविनियुक्तः सर्वमेधं ब्रह्मस्वयं भवैक्षतत
दीयं मन्त्रगणं प्रवायुमच्छेत्येतस्मादाद्येद्रे अनुष्टुभौ नतस्य द्विपदा गाय
त्री हिरण्यगर्भश्चतस्रो मामाहिंसी घस्मान्नेद्रे एताः प्रतीकचोदिता
ब्रह्मयज्ञे ध्येयाः सर्वत्रैव मे षोहचतस्रस्त्रिष्टुभ आपोह्यश्चित्प्रतीकचोदि
ते ॥ ३५ ॥ वेनस्तत्पंचत्रिष्टुभः ॥ सदसस्पतितृचेन मेधाकामो मेधां
याचते प्रथमा गायत्री लिङ्गोक्तदेवता द्वितीया श्रेय्यनुष्टुप् तृतीया लिङ्गो
क्तदेवतानुष्टुबिदं मेमां त्रवर्णिक्यनुष्टुबंतया देवेभ्यः श्रीकामोयाचते श्रि
यम् ॥ ३६ ॥ अस्या जरासः ॥ सप्तदशान्निष्टुत्यान्निष्टुमिके प्रथमे

हनिपुरोरुच अग्नेय्यआद्येद्धेऽद्रवायवस्याजरासोवत्सप्रीहिरयोधू
मकेतवोविरूपोयजमानोद्धिमन्त्रावरुणस्ययजमानोगतमोद्धिविरूपेषु
ऋस्यकुत्सोयमिहमथिनोवैश्वदेवग्रहणेत्रीणिशताविश्वामित्रेन्द्रा
ऋस्याग्निवृत्राणिभरद्वाजोवैश्वदेवस्य विश्वेभिःसोम्यमेधातिथिराय
न्मरुत्वतीययोद्धै आयत्पराशरःशाक्त्योऽग्नेशद्धान्निदुहिताविश्ववारा
त्वार्षाहिभरद्वाजस्त्वेअग्नेद्धृहत्यावादित्यस्यत्वैअग्नेवासिष्ठः श्रुधिप्र
स्कण्वआदित्यग्रहणेत्रीणिविश्वेषामादितिर्वासदेवोगतमोमहोअग्नेःसा
वित्रस्यलुशोधानाकोऽनुत्कगायत्रैत्रहृभम् ॥ १७ ॥ इन्द्रस्तुत्युक्थ्यो

द्वितीयेहनि ॥ ऐन्द्रःपुरोरुचोद्वादशप्रतीकचोदितेच द्वे तिस्रश्चापिश्चिद्र
सिष्टोगावउपपुरुमीढाजमीढायदद्यवसिष्ठआसुतेसुनीतिरातिष्ठतं वि
श्वामित्रःप्रवःसुचीकोबृहतीन्त्रिशोकइन्द्रेहिमधुच्छन्दाइन्द्रोवृत्रविश्वा
मित्रः कुतस्त्वमगस्त्यआतद्गौरीवितिशाक्त्यइमान्तेकुत्सो जगतीम
नूक्तंगायत्रैष्टुभम् ॥ ३८ ॥ सूर्यस्तुत्युक्थेतृतीयेहनि ॥ सौर्यश्चतु
दशपुरोरुचस्तिस्त्रश्च प्रतीकोक्ताविभ्राद्बृहज्जगती विभ्राद्सौर्य उहु
त्यं तिस्रः प्रस्कण्वआनोगस्त्योयदद्यश्रुतकक्षःसुतंकक्षौतरणिःप्रस्क
ण्वस्तत्सूठ्यस्य द्वेकुत्सोवण्महौ २ ॥ द्वेजमदग्निर्बृहती सतोबृह

त्यौश्रायंतइवनृमंधोबृहतीमत्यद्यादेवाः कृतसआकृष्णेनहिरण्यस्तप
 आंगिरसोनाख्यातर्त्तसायंगायत्रैष्टुभम् ॥ १९ ॥ वैश्वदेवस्तुतिच
 तुथैहनि ॥ वैश्वदेव्यः पुरोरुचएकादशषट्चप्रतीकोक्ताः प्रवावृजवसि
 ष्टस्त्रिष्टुभंद्रवायुवृहस्पतिंद्भमेधातिथिरधिनः कुसीदीकाण्वोअइन्द्रप्र
 तिक्षत्रइन्द्राग्नीमित्रावरुणजगतीं काश्यपो वत्सरोऽस्मेरुद्राः प्रगाथो
 वीचोऽअद्यकृम्मगात्संमदोविश्वेअद्यलुशाधानाकोविश्वेदेवाःसुहोत्रो
 देवेभ्योहिवामदेवोजगतीमनुक्तंगायत्रैष्टुभम् ॥२०॥ अथाऽनारभ्या
 धीतंमंत्रगणम् ॥ अर्वाक्पितृमंधादादित्ययाज्ञवल्क्योद्दृहशतुःप्रवा

शुंपंचदशर्चः पुरोरुगणोद्वेचप्रतीकोत्केप्रवायुमृजिश्चोमित्रर्षेहुवेद्रेम
धुच्छन्दामित्रं लिंगोक्तादस्त्रायुवाकवआश्विनोविदद्यधैन्द्रोक्रुशिकोन
ह्रिस्पशंविश्वामित्रोवैश्वानरोमुआविघनिनैन्द्राश्रीभरद्वाजउपास्मैसौ
मीदेवलोसितोवा येत्वाविश्वामित्रोजनिष्ठाउग्रोगौरीवितिरातुवामदे
वस्तृचमैन्द्रत्वमिन्द्रैद्र्योनृमधःपथ्याबृहतीसतोबृहत्यौयज्ञोदेवानांकु
त्सोदब्धेभिःसावित्रीजगतीभरद्वाजः॥२३॥ प्रवीरयापंचदशर्चःपुरोरु
गणः ॥ द्वेचप्रतीकोत्केप्रवीरयावसिष्ठोवायव्याकाव्ययोराजानिषुद
क्षस्तिरश्विनःपरमेष्ठी प्रजापतिर्भाववृत्तंतृचमारोदसीजगती विह्वा

मित्रउक्थेभिवृत्रहंतमावसिष्ठउपनः सुहोत्रोवैश्वदेवीं ब्रह्माणिमेग
 स्तयोद्धंद्रमरुत्संवादतदिदाथर्वणोबृहद्विइमाउत्वाद्धेबृहत्या मेधा
 तिथिरयर्कसहस्रंमेधातिथिःसतोबृहतीम् ॥ २२ ॥ आनख्ययोदशञ्चःपु
 रीरुगणः ॥ चतुर्ऋचंप्रतीकचोदितंचानोवायव्यांजमदग्निरिन्द्रवा
 यूसुसन्हैशेन्द्रवायव्यांतापसऋधगित्थामैत्रावरुणीं जमदग्निरायात
 माश्विनींयसिष्ठः प्रतुवैश्वदेवींऋण्वश्चन्द्रमाअप्स्वैन्द्रीमाहुतीपरिणा
 मवादिनींत्रितआस्योदवंदवंवामनुववस्वतोवैश्वदेवीदिविपृष्ठांमृधए
 न्द्रइन्द्राग्नीअपात्सुहोत्रोदेवासोहिमनुरपान्धमद्धेनृमेधोस्येन्मेधाति

थिर्दशम्येकादश्यंत्याचसतोबृहत्यः शेषाबृहत्यः शेषाबृहत्यः ॥ २३ ॥
इति सर्वानुक्रमणीयतृतीयोऽध्यायः ॥ ३ ॥ यज्जाग्रतः षड्बृचं मानसं त्रै
पुभर्तुः शिवसंकल्पः ॥ पितृन्त्र्युष्णिहमगस्त्योन्नस्तुतिमन्विञ्चतुर्ऋच
मानुषुभं द्वयोरनुमितिर्द्वयोः सिनीवालीसरस्वत्यौ सिनीवालीपृथु
पुकेद्वृत्समदस्त्वमश्रेद्धे आश्रय्यौजगत्यौ हिरण्यस्तूपर्वांगिरसउ
त्तानायाद्विदेवश्रवादेववातश्चभारतावाद्यात्रिष्टुब्द्धितीयानुपुष्प्रमनम
हेनोधाद्व्युचमैन्द्रं त्रैष्टुभमिच्छन्ति तत्वाद्द्व्युचमैन्द्रं त्रैष्टुभमेव देवश्रवादे
वताश्च भारतौ ॥ १ ॥ अषाढं युत्सुगोतमः ॥ चतुर्ऋचं त्रैष्टुभं सौम्य

मष्टोव्यख्यच्चतुर्नृचत्रैष्टुभठंसावित्रमांगिरसोहिरण्यस्तूपो द्वितीयाज
 गत्युभापिवतुमाश्विनंतृचमुभापिवतं प्रस्कण्वोगायत्रीमप्रस्वतीमश्वि
 नात्रिष्टुभौ कुत्सआरात्रिपथ्याबृहतींरान्त्रिदेवत्यां कशिपाभरद्वाज
 दुहितोपस्तदुषस्यांपरोष्णिहंगोतमः प्रातरग्निवसिष्ठःसप्तर्चमाद्याज
 गतीबहुदेवत्यापञ्चभगदेवत्यास्त्रिष्टुभौत्योषस्याः ॥ २ ॥ पूषन्तवसु
 होत्रः ॥ पथस्पथःपरिपतिमृजिश्चेतपोष्ट्यौगायत्रीत्रिष्टुभौत्रीणिपदा
 वैष्णव्योगायत्र्यौमेधातिथिघृतवती भुवनानांभरद्वाजोद्यावापृथिव्यां
 जगतीयेनोलिगोक्तदेवतांत्रिष्टुभंविहव्यआनासत्याहिरण्यस्तूपआ

शिवनीमेषवोमारुतीं त्रिष्टुभमगस्त्यः सहस्तोमाऋषिसृष्टिप्रतिपादिकां
त्रिष्टुभं यज्ञः प्राजापत्य आयुष्यं वच्चस्यं तृचंदक्ष उष्णिक् शकरी त्रिष्टुभो
हिरण्यस्तुतिरुतनऋत्विजो बहुदेवत्या त्रिष्टुभमिमां गिरः कूर्मो गात्सम
द आदित्यदेवत्यां त्रिष्टुभमर्षः ससऋषयो ध्यात्मवादिनी जगत्युत्तिष्ठंतु
चो ब्राह्मणस्पत्य आद्ये बृहत्यौ कण्वो घोरोत्यां त्रिष्टुभं गृत्समदोष इमा
चतुर्ऋचं प्रतीकोक्तम् ॥ ३ ॥ अपेतो ध्यायः ॥ पिण्ड्य आदित्यस्य देवा
नां वाद्या गायत्री परं यजुः सविता ते गायत्री वायुः पुनातु च त्वारि लिङ्गोक्ता
नि ॥ सविता ते गायत्री परं मृत्यो संकसुकस्त्रिष्टुभं मृत्युदेवत्यां शवातो

ऽनुष्टुब्धहृत्यौ वैश्वदेव्यावश्मन्वतीसुचीकस्त्रिष्टुभं वैश्वदेवीमपाघंलिङ्गो
 क्तदेवतामनुष्टुभं शूनःशेषोदुःष्वप्ननाशनीमनङ्गाहमानडुह्यनुष्टुबिसं
 जीवेभ्यःसंकसुकोमृत्युदेवत्यां त्रिष्टुभमायुष्मानश्रआश्रेयोत्रिष्टुभं वै
 खानसःपरीमेनुष्टुभमद्रोभारद्वाजःशिरिंविठःक्रव्यादमग्नित्रिष्टुभंमाने
 योदमनोवहवपांजातवेदसोत्रिष्टुप्स्योनापृथिवीमेधातिथिःपाथिर्वीणा
 यत्रीमस्मात्त्वमाश्रेयीगायत्र्यनिरुक्ता ॥४॥ ऋचंवाचंपंचाध्याथोदध्य
 द्वाथर्वणोदद्दर्शाग्निकार्वमेधिकवर्जमाद्योध्यायः ॥ शान्त्यथोवश्वदेव
 आद्यानियजूठंविद्यन्मेवाहस्वत्यापंक्तिःकयात्वमैद्र्यनिरुक्तागायत्री

द्रोविश्वस्यविराड्द्विपदाशन्नोद्वि अनुष्टुभावहानिद्विपदागायत्रीशन्नद्वि
 न्द्राशीन्निष्टुब्गायत्र्यावंत्याशीद्यौः शांतिर्यजूठंषिनमस्तेअस्त्वनुष्टुभौ
 तच्चक्षुःपुरउष्णिक्सौरी ॥ ५ ॥ आददेनारिरस्यभिदैवतम् ॥ दे
 वीद्यावापृथिव्यं देव्योवस्योवल्मीकवपेयत्यग्नेवराहविहतमिंद्रस्यौज
 आद्वाराः प्रेतुमखस्याश्वस्यज्ज्वेषमायदेवस्त्वार्चिरसि घर्मदेवत्या
 नियोधर्मसआदित्योय एषतपत्यनाधृष्टापुरस्तात्सप्तपाथिवानियज
 मानाशीर्मधुप्राणदेवत्यानि गर्भोदेवानामवकाशामा माहिठंसीरि
 त्येतदंताघर्मदेवत्याधर्तादिवऊर्ध्वबृहत्यपश्यंगोपांनिष्टुभं दीर्घतमा

हृदेत्वापरोष्णिक्त्वष्टेमन्तःपत्न्याशीरहःकेतुनायजुषीधर्मदेवत्ये ॥

॥ ६ ॥ आददेदित्थैरज्जुः ॥ इडणुहिगौर्यस्तेत्रिष्टुभंदीर्घतमाइन्द्रा
 श्विनावैश्वदेवानिससमुद्रायत्वावातनामानिस्वाहाघमायधर्मदेवत्येवि
 श्वाआशाआश्विन्यनुष्टुब्दिद्विधाधर्मदेवत्यमश्विनाधर्ममुष्णिगपातां
 ककुबमेन्थस्मेखरः स्वाहापूष्णेसप्तलिंगोक्तदेवतानिस्वाहासंपयादेव
 त्यमधुहुतंधर्मोभीमंगायत्री बृहत्यावनवसानेअतिशक्करी वाग्नेयीस
 मस्तान्यवसानायातेधर्मक्षत्रस्य बृहतीचतुःस्राक्तिर्महाबृहतीधर्मतद
 नुष्टुवचिक्कदत्परोष्णिगयावती द्यावापृथिवीदधिधर्मोमयित्यत्पंक्तिर्य

जमानाशीः पयसोरेतोगायत्र्यनवासानात्विषः संवृग्दधिघर्मोऽनुक्तंघ
र्मद्वैवतम् ॥ ७॥ स्वाहाप्राणेभ्योमात्रवर्णिक्वयोदेवताः ॥ मनसः काम
मनुष्टुब्धजमानाशीः श्रीदेवताप्रजापतिःसंभ्रियमाणोयथाकालं प्राय
श्चित्तदेवताः सविताप्रथमेहन्प्रत्यहंक्रमेणोग्रश्चमारुतीगायत्रीविमुखा
ख्योमन्त्रोऽशौविनियुक्तस्तस्मादाशिकऽएवास्यऋषिः परमेष्ठीप्राजा
पत्योवाशिर्ठहृदयेनाश्वमेधिकानि त्रीणितन्त्रोक्तएव ऋषिलोमभ्यः
स्वाहेति प्रायश्चित्ताहुतयो द्विचत्वारिंशत् ॥ ८ ॥ ईशावास्य
मात्मदेवत्यअनुष्टुभोध्यायः ॥ अनेजदेकंत्रिष्टुपूसपरिजगतीवायु

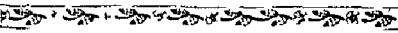
रानिलंयजुषी ॐ ३ मितिपरमाक्षरस्य योगिनामालम्बभूतस्यपरस्यब्र
 ह्मणः प्रणवाख्यस्यास्थूलादिगुणयुक्तस्यब्रह्मकृद्विच्छंदागायत्रंपरमा
 त्मादेवताब्रह्मरंभेविरामेचयागहामादिषु शांतिपुष्टिकर्मसुचान्येष्व
 पिकाम्यनैमित्तिकादिषुसर्वेषुविनियोगोस्यकृतोत्रिभिर्यजुभिर्रंते य
 ज्ञान्योगी स्मारयत्यन्नयान्तनमस्कारोक्तिर्हिरण्यनादित्योपास
 नमो ३ मितिनामनिर्देशोब्रह्मणःखंब्रह्मेत्याकाशरूपमन्तेब्रह्मध्यायेत्
 ॥९॥ अथातश्छन्दोदेवता ॥ गायत्र्याअग्निरुष्णिहःसवितानुष्टुभःसो
 मोबृहत्याबृहस्पतिः पंक्तेर्वरुणस्त्रिष्टुभइन्द्रोजगत्याविश्वेदेवा विराजो

मित्रःस्वराजोमित्रः स्वराजोरुणोतिच्छन्दसः प्रजापतिर्विच्छन्दसो
वायुर्द्विपदायाः पुरुषएकपदायाब्रह्मासर्वाऋचआग्नेयः ससर्वाणिय
जृठेषिवायव्यानिसर्वाणिसामानिसौराणिसर्वाणि ब्राह्मणानिच स्वा
हाकारस्यान्निर्वषद्कारस्यविश्वेदेवाः कर्मरंभेमंत्राणांदेवतावेदितव्याः
संन्यस्यमनसिदेवतांततोहविर्हूयतेदेवतामविज्ञायोजुहोतिदेवास्त
स्यहविर्नजुषन्तेस्वाध्यायमपियोधीतेमंत्रदेवतज्ञः सोमृषिर्महोक्तेदेवे
रपीडयतेतस्माच्चदेवताविद्यामंत्रमंत्रे प्रयत्नतोमंत्राणांदेवताज्ञानान्मं
त्रार्थमधिगच्छतिमंत्रार्थज्ञानात्तु विधूतपाप्मानाकमभ्येतिनहिकश्चि

द्विज्ञायथातथ्येनदेवताः श्रौतानां कर्मणां विप्रःस्मार्तानां चाश्नु
तेफलम् ॥१०॥ अनादिष्टमध्वरादौ ॥ सर्वातकर्मणिपरिभाषितमन्त्र
गणंवक्ष्यामः ॥ सर्वमाश्रेयंगायत्रंगौतमीयठःसर्वठःसावित्रमौष्णिहंभा
रद्वाजीयठःसर्वठःसौम्यमानुष्टुभमाथर्वणिकठःसर्वं बार्हस्पत्यंबार्हतमां
गिरसठः सर्ववारुणंपांक्तमालंबायनीयठः सर्वमद्रंत्रैष्टुभंयाज्ञवल्क्यीय ठः
सर्वमादित्यदैवतंजागतकौत्सम् ॥ ११ ॥ ज्योतिष्टोमदीक्षाप्रभृति ॥
वक्ष्यामोदीक्षायां भृगुरग्नाविष्णुगायत्री प्रायणीयआंगिरसोदितिरु
ष्णिक्त्रयेविश्वामित्रः सोमोनुष्टुवातिथ्येवासिष्टोविष्णुर्वृहतीप्रवर्ग्यं क

इयपआदित्यपंक्तिरुपसत्स्वान्नेयउपसद्वेवतात्रिष्टुवश्रीषोमीयेगस्त्यो
मीपोमौजगतीप्रायणीयेतिरात्रआग्निवेश्योहारान्नअतिजगतीचतुर्वि
ठशत्यहेसौकरायणः संवत्सरः शक्यभिप्लवषडहेसौपर्णाङ्गमासामो
साश्वातिशकरीपृष्ठ्यषडहेसायकायनऋतवाष्टिरभिजिति प्रियघृतो
ग्निरत्याष्टिः स्वरसामसुसरस्वत्यापोधृतिविषुवति रौहिणायनआदि
त्योतिधृतिविश्वजितिसौभरइंद्रःकृतिर्गाआयुषोवाष्कलिर्मित्रावरुणो
प्रकृतिदशरान्नआचार्यो विश्वेदेवाआकृतिद्वादशरात्रिकेपृष्ठ्ये षडहे
भाह्वेयादिशोविहृतिश्छन्दोमेषुशौल्वायनइमल्लोकाःसंकृतिर्दशमे
हनिपराशरसंवत्सरोभिहृतिमहाव्रतशैलिनः प्रजापतिरुत्कृतिरुदय

नीयेतिरत्रैभौवायनोवायुश्छन्दार्णिसिसर्वाणि ॥ ३२ ॥ ऋषिभिरुप
 लक्षितंवाक्यम् ॥ ऋषयश्छन्दोभिरुपलक्षिताद्वेवतामंत्रवर्णादृग्यजुष
 योर्विनियोगतश्चाविज्ञेयाः ॥ सर्वमतच्छन्दोदैवतमाष्वेचविज्ञाययतिक
 चिज्जपहोमादिकरोतितस्यफलमश्नुते ब्रह्मयज्ञारंभेयथाविधिस्नात्वा
 छन्दःपुरुषमेनानिर्णादनर्शरीरं न्यसेत्तिथ्यग्विलश्चमसऊर्ध्वबुधस्त
 स्याक्षिणीगोतमभरद्वाजौ श्रोत्रेविश्वामित्रजमदग्नी नासिकेवासिष्ठ
 कश्यपो वागत्रिर्गायत्रोच्छन्दोभिर्देवतार्णिशिरसिविन्यसेदेवमेवोष्णिहर्
 सवितारं ग्रीवास्वनूकंबृहती बृहस्पतिर्बाह्वोर्बृहद्रथन्तरं द्यावापृथिवी
 मध्येत्रिष्टुभमिन्द्रर्षश्रोण्याजगतीमादित्यं मद्भूतिच्छन्दसंप्रजापतिपा

शौचज्ञायज्ञियं वैश्वानरमूर्ध्वोरनुष्टुभं विश्वान्देवानष्टीवतोः पंक्तिमरुतः
पादयोर्द्विपदां विष्णुं प्राणेषु विच्छेदसंवायुन्युनातिरिक्तेष्वङ्गेषु न्युनाक्ष
रं छेद आपे देवतेत्येवर्कसर्वांगेषु योजयित्वा वेदमयः संपद्यते शापानुग्र
हसमर्थो भवति ब्राह्मतेजश्च वद्धं तनकृतश्चिद्भयं विन्दत् ऋद्धमयो यजुर्मयः
साममयस्तेजोमयो ब्रह्ममयो मृतमयः संभूय ब्रह्मैवाभ्येतितस्माद्दे
तन्ना ब्रह्मचारिणेनातपस्विनेनासंवत्सरोषितायनाप्रवक्त्रे नुब्रूयादेनेना
धीतने चान्द्रायणोब्दफलमवाप्नोत्यनेन च सम्यग्ज्ञानेन ब्रह्मणः सायुज्य
र्कसलोकतामाम्नोत्याप्नोति ॥ १३ ॥ इति सर्वानुक्रमणिये चतुर्थोऽध्या
यः ॥ ४ ॥ अथ च्छंदां षड्युष्णिगानुष्टुब्बहतीपंक्तित्रिष्टुब्ज

गत्यातिजगतीशकर्मतिशकर्मपृच्यत्यष्टिधृत्यतिधृतयःकृतिप्रकृत्याकृ
 त्तिविकृतिसंकृत्यभिकृत्युत्कृतयश्चतुर्विंशत्यक्षरादीनिचतुरुत्तराण्य
 नाधिकेनैकननिचृष्टुर्रजौ द्वाभ्यां विराट्स्वराजौ पादपूर्णाथतु क्षप्रस
 योगकाक्षरीभावान्व्यूहदाद्येतसतवर्गपादविशेषात्संज्ञाविशेषास्तान
 नुक्रामंत, एवोदाहारिष्यामो विराड्रूपाविराट्स्थानाश्चबहूनामपित्रि
 पुंभ एवेत्युद्देशस्तत्रदशैकादशद्वादशाक्षराणांब्रजत्रैपुंभजागताइति
 संज्ञाअनादेशोष्टाक्षराः पादाश्चतुष्पदाश्चः ॥ ३ ॥ प्रथमं छन्दस्त्रिप
 दागायत्री ॥ पंचकाश्चत्वारः षड्शैकश्चतुर्थश्चतुष्कोवापदपंक्तिः षट्सप्त
 कादशा उष्णिग्गर्भास्त्रयः सप्तकाः पादनिचृन्मध्यमः षड्शैदतिनिचृ

दशकश्चेद्यवमध्या यस्यास्तुषट्सप्तकाष्टकाः सावर्द्धमाना विपरीता
 प्रतिष्ठा द्वौषटौसप्तकश्चेतिहस्रीयसी ॥ २ ॥ द्वितीयमुष्णिक्त्रिप
 दांतयोद्वादशकआद्यश्चेत्पुरउष्णिज्जमध्यमश्चेत्ककुप् त्रैष्टुभजागतचतु
 ष्काःककुम्न्यंकुशैरकादाशिनोः परः षट्स्तनुशिरामध्यंचेत्पिपीलिक
 मध्याद्यःपंचकस्त्रयोष्टकाअनुष्टुब्गभांचतुःसप्तकोष्णिगेव ॥ ३ ॥ तृती
 यमनुष्टुप्चतुष्पदाथपंचपंचकाः षट्श्रैकोमहापदपंक्तिर्जागतावष्टक
 श्रृकृतिमध्येचदृष्टकः पिपीलिकमध्येनवकयोर्मध्येजागतःकाविराण्ण
 ववराजत्रयोदशैनेष्टरूपादेकास्त्रयोविराडिकादशकावा ॥ ४ ॥ चतुर्थे
 बृहती तृतीयोद्वादशकआद्यश्चेत्पुरस्ताद्बृहतीद्वितीयश्चेन्न्यंकुसारिण्यु

रोबृहतीस्कंधोग्रीवीवांत्यश्चेदुपरिष्टाद्बृहत्याष्टिनोर्मध्येदशकौविष्टार
 बृहतीत्रिजागतोर्द्ध्वबृहती त्रयोदशिनोर्मध्येष्टकःपिपीलिकमध्यानाव
 काष्टकैकादशाष्टिनाविषमपदाचतुर्नवकाबृहत्येव ॥ ५ ॥ पंचमंपंक्तिः
 पंचपदाऽथचतुष्पदाविराट्दशकाअयुजौजागतौसतोबृहतीशुजौचोद्धि
 परीताद्यौचैत्प्रस्तारपंक्तिरंत्यौचेदास्तारपंक्तिराद्यांत्यौचेत्सस्तारप
 ङ्क्तिर्मध्यमौचोद्धिष्टारपंक्तिः ॥ ६ ॥ षष्ठंत्रिष्टुप्त्रैष्टुभपदाद्ब्रातुजाग
 तायस्याःसाजागतेजगतेत्रिष्टुभेत्रिष्टुभैर्वैराजौजागतौचाऽभिसारणी
 नवकौवैराजस्त्रिष्टुभश्चद्वैवावैराजौनवकस्त्रैष्टुभश्चविराट्स्थानैकादशि
 नस्त्रयोष्टकश्चविराट्रूपाद्ब्रादशिनस्त्रयोष्टकश्चज्योतिष्मतीयतोष्टकस्त

तो ज्योतिश्चत्वारोऽष्टकाजागतश्चमहाबृहतीमध्ये जागतश्चेद्यजागतश्चेद्यवमध्या
 द्वादशकावष्टकास्त्रयः पंचत्पुतराविराट्पूर्वावा ॥ ७ ॥ सप्तमजगतीजाग
 तपदाष्टिनस्त्रयः स्वोचद्वौमहासतोबृहत्यष्टकौसप्तकः षडोदशकोनवक
 श्रपडष्टकावामहापंक्तिर्माध्यंदिनीयेवाजसनेयके सर्वानुक्रमणिकैषा
 कृतिर्भगवतः कात्यायनस्यैपाकृतिर्भगवतः कात्यायनस्य ॥ ८ ॥

इति सर्वानुक्रमणीये पंचमोऽध्यायः ॥ ५ ॥ कंडिकासंख्या ॥ १२४ ॥

इदं पुस्तकं क्षेमराज-श्रीऋष्यदासश्रेष्ठिना स्वीये "श्रीवेङ्कटेश्वर" (स्वीम्) यन्त्रालये मुद्रयित्वा प्रकाशितम्
 संवत् १९६७, शके १८३२.

इति शुक्लयजुर्वेदमाध्यंदिनीयसंहितासमाप्ता